

**LETNO POROČILO
2008**

holdinška družba, d.d.
Cesta Zore Perello-Godina 2, 6000 Koper
Tel. 05/662-1500, Fax: 05/662-1515,
www.istrabenz.si

LETNO POROČILO

Skupine Istrabenz in družbe Istrabenz, d.d.,

za leto 2008

KAZALO

IZJAVA UPRAVE	5
POMEMBNEJŠI POUČILKI V POSLOVANJU DRUŽBE IN SKUPINE ISTRABENZ V LETU 2008	6
PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE.....	7
POROČILO NADZORNEGA SVETA	10
POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2008.....	13

POSLOVNO POROČILO

1. POMEMBNEJŠI PODATKI O DRUŽBI ISTRABENZ, d.d.....	18
2. PREDSTAVITEV HOLDINŠKE DRUŽBE IN SKUPINE ISTRABENZ.....	19
2.1 MEJNIKI V ZGODOVINI DRUŽBE IN SKUPINE ISTRABENZ.....	20
2.2 URESNIČEVANJE RAZVOJNE STRATEGIJE V LETU 2008.....	21
3. LASTNIŠKA STRUKTURA, DELNICE IN DIVIDENDE	24
3.1 LASTNIŠKA STRUKTURA	24
3.2 DELNICE IN DIVIDENDE	25
3.3 DIVIDENDNA POLITIKA	25
3.4 DELNICA HOLDINŠKE DRUŽBE ISTRABENZ, d.d., NA ORGANIZIRANEM TRGU.....	25
3.5 NAVZKRIŽNA POVEZANOST Z DRUGIMI DRUŽBAMI	26
3.6 LASTNE DELNICE IN NJIHOVO PRIDOBIVANJE	27
3.7 ODOBRENI KAPITAL	27
3.8 POGOJNO POVEČANJE KAPITALA	27
3.9 SPREMEMBA KONTROLE V DRUŽBI.....	27
3.10 DELNIŠKA SHEMA ZA DELAVCE	28
3.11 ČLANI UPRAVE IN NADZORNEGA SVETA, KI IMAJO V LASTI ISTRABENZOVE DELNICE.....	28
4. POROČILO O VODENJU IN UPRAVLJANJU	29
4.1 SISTEM UPRAVLJANJA	29
4.2 SKUPŠČINA DELNIČARJEV	29
4.3 NADZORNI SVET	30
4.4 UPRAVA.....	32
4.5 VODENJE IN UPRAVLJANJE POVEZANIH DRUŽB.....	34
4.6 NOTRANJI NADZOR IN NOTRANJA KONTROLA	34
4.7 REVIZIJA	35
4.8 SKUPNI POSLOVNI STANDARDI.....	35
4.9 VODSTVA HČERINSKIH DRUŽB	35
4.10 OBVEŠČANJE DELNIČARJEV IN POROČANJE	36
4.11 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE	38
5. ANALIZA POSLOVANJA SKUPINE ISTRABENZ IN HOLDINŠKE DRUŽBE ISTRABENZ	42
5.1 GOSPODARSKO OKOLJE V LETU 2008.....	42
5.2 POSLOVANJE SKUPINE ISTRABENZ.....	44
5.3 NAČRTI ZA LETO 2008	48
5.4 POSLOVANJE PO PODROČJIH.....	48
5.5 POSLOVANJE HOLDINŠKE DRUŽBE ISTRABENZ, d.d.....	70
5.6 UPRAVLJANJE TVEGANJ.....	74
5.7 DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA	84
6. RAZISKAVE IN RAZVOJ IZDELKOV, STORITEV IN PROCESOV.....	88
6.1 RAZVOJ IN UPRAVLJANJE BLAGOVNIH ZNAMK	91
7. KORPORATIVNO KOMUNICIRANJE.....	93

TRAJNOSTNI RAZVOJ

8. UPRAVLJANJE KADROV	94
8.1 GIBANJE ŠTEVILA ZAPOSLENIH OD LETA 2006 DO 2008	94
8.2 STAROSTNA STRUKTURA, PREHAJANJE ZAPOSLENIH IN BOLNIŠKA ODSOTNOST	96
8.3 IZOBRAZBENA STRUKTURA	96
8.4 ŠTIPENDIRANJE IN DRUGE OBLIKE TOVRSTNEGA SODELOVANJA	98
8.5 ORGANIZACIJSKA KLIMA IN MERITVE ZADOVOLJSTVA ZAPOSLENIH	99
8.6 VARNOST PRI DELU IN SKRB ZA ZDRAVJE	99
8.7 RAZVOJ KADROV, IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE.....	100
9. DOBAVITELJI.....	101
10. KUPCI	103
11. VAROVANJE OKOLJA	108
12. SPONZORSTVA IN DONACIJE.....	118
Seznam tabel.....	123
Seznam slik	123

RAČUNOVODSKO POROČILO

RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE ISTRABENZ.....	127
RAČUNOVODSKO POROČILO DRUŽBE ISTRABENZ, d.d.,.....	216

IZJAVA UPRAVE

Uprava in nadzorni svet družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., v skladu s 60.a členom Zakona o gospodarskih družbah zagotavljajo, da je Letno poročilo Skupine Istrabenz in holdinške družbe Istrabenz, d.d., za leto 2008 z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju družbe, sestavljeno in objavljeno v skladu z ZGD-1, Zakonom o trgu finančnih instrumentov in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Uprava družbe, ki jo sestavljata Igor Bavčar, predsednik uprave, in dr. Bogdan Topič, član uprave, v skladu s 110. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov izjavlja, po njenem najboljšem vedenju:

- da je računovodsko poročilo Skupine Istrabenz in družbe Istrabenz, d.d., za leto 2008 sestavljeno v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in da je resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe Istrabenz, d.d., in drugih družb Skupine Istrabenz, vključenih v konsolidacijo, kot celote,
- da poslovno poročilo Skupine Istrabenz in družbe Istrabenz, d.d., za leto 2008 vključuje pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki so jim družba Istrabenz, d.d., in druge družbe Skupine Istrabenz, vključene v konsolidacijo, kot celota izpostavljene.

Dr. Bogdan Topič,
član uprave

Igor Bavčar,
predsednik uprave

POMEMBNEJŠI POUČENI V POSLOVANJU DRUŽBE IN SKUPINE ISTRABENZ V LETU 2008

V letu 2008 je Skupina Istrabenz dosegla dobre rezultate z vidika doseženih prihodkov in dobička iz poslovanja, saj je realizirala 42,4 milijona evrov dobička iz poslovanja (EBIT) in 85 milijonov dobička iz poslovanja in amortizacije (EBITDA). Ti rezultati Skupine Istrabenz so posledica predvsem uspešnega poslovanja družb na področju Energetike in Prehrane. Zaradi ugotovljene izgube v holdinški družbi Istrabenz, d.d., je ugotovljena tudi izguba na nivoju Skupine Istrabenz.

Izguba v holdinški družbi Istrabenz, d.d., je posledica slabitve finančnih naložb razpoložljivih za prodajo, saj je bilo potrebno skladno z računovodskimi usmeritvami opraviti slabitev vrednostnih papirjev, s katerimi družba trguje na organiziranem trgu in obstaja dolgotrajnejše ali pomembno zmanjšanje poštene vrednosti finančne naložbe pod njihovo knjigovodsko vrednost. Največji znesek slabitve je nastal s slabitvijo delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana (tečaj delnice Petrola je v letu 2008 upadel za 70,4 odstotka).

Višina ugotovljene izgube v holdinški družbi Istrabenz, d.d., za leto 2008 je povzročila padec kapitala družbe na nivo, ko je družba Istrabenz dolžna začeti izvajati postopke skladno z določili Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP).

Tabela 1: Glavni podatki o poslovanju družbe Istrabenz, d.d., in Skupine Istrabenz za leto 2008

POSTAVKE	ENOTA	ISTABENZ D.D.	SKUPINA ISTRABENZ
Prihodki	€	3.017.790	677.571.807
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	€	-4.724.806	42.444.436
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	€	-4.315.818	85.022.845
Čisti poslovni izid	€	-222.107.986	-221.084.822
Čisti poslovni izid večinskega lastnika	€	-	-226.433.270
Sredstava	€	572.684.046	1.171.342.147
Lastniški kapital	€	8.224.565	94.439.160
Kapital večinskega lastnika	€	-	56.516.099
Knjigovodska vrednost delnice večinskega lastnika	€	1,59	10,71
Čisti dobiček/izguba na delnico	€	-42,88	-43,71

PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE

Spoštovani delničarji, zaposleni in poslovni partnerji!

Skupina Istrabenz je v letu 2008 dosegla dobre rezultate z vidika doseženih prihodkov in dobička iz poslovanja, saj je realizirala 42,4 milijona evrov dobička iz poslovanja (EBIT) in 85 milijonov dobička iz poslovanja in amortizacije (EBITDA).

V odvisnih družbah Skupine Istrabenz je bilo drugo zaporedno leto uresničevanja **Strateškega poslovnega načrta holdinške družbe Istrabenz in Skupine Istrabenz za obdobje 2007 - 2011** relativno uspešno zaključeno, kar predstavlja ustrezno osnovo za dolgoročno finančno prestrukturiranje holdinške družbe in Skupine Istrabenz. Po tem, ko smo v letu 2007 uspešno zaključili konsolidacijo lastništva v odvisnih družbah in v lanskem letu tudi proces fokusiranja na ključne blagovne znamke v diviziji prehrane, je pred nami odločitev o načrtu finančnega prestrukturiranja, ki mora zadovoljiti tako upnike kot lastnike družbe.

Zlasti na področju Energetike, Prehrane in Informacijske tehnologije so bili v letu 2008 zaključeni projekti, ki so posameznim družbam zagotovili stabilno rast na trgu. Kljub oteženim gospodarskim razmeram v začetku leta 2008, ko je rast cen surovin in energije ter rast obrestnih mer močno pritiskala na rast stroškov poslovanja, so bili v preteklem letu doseženi ugodni poslovni rezultati. Doseženi denarni tok iz poslovanja ter možnosti pridobitve novih ali ohranjanja obstoječih finančnih virov iz najetih posojil so tako omogočili izvedbo načrtovanih projektov širitve na nova tržišča in uvajanja novih produktov.

Zlasti na področju Prehrane se je nadaljeval proces dezinvestiranja z odprodajo nestrategskih programov. V drugi polovici leta 2008 so bili že sprejeti ukrepi za omejitev investicijskih vlaganj ter za zniževanje stroškov poslovanja, da bi v posameznih dejavnostih zagotovili boljše pogoje za poslovanje v kriznih razmerah, ki bodo zaznamovale izvajanje poslovnih načrtov v letu 2009.

Tudi na področju Turizma so bili v letu 2008 doseženi ugodni rezultati v dejavnosti turizma tako v Portorožu kot v Postojni. V letu 2008 je bil zaključen projekt obnove starega hotela Palace, ki ga je ob koncu leta prevzela v upravljanje priznana mednarodna hotelska veriga Kempinski. Projekt obnove hotela Palace pomeni za dejavnost turizma veliko finančno obremenitev tako zaradi izvedenih vlaganj kot tudi zaradi potreb zagotovitve obratnih sredstev za tekoče poslovanje. Obstoječa finančna situacija v diviziji turizem tako narekuje, da bo potrebno z dezinvestiranjem znižati nivo zadolžitve ter z bankami doseči dogovor o reprogramiranju finančnega dolga.

Kljub dobremu poslovanju držb v Skupini Istrabenz, je zaradi izgube v holdinški družbi Istrabenz, d.d., Skupina Istrabenz poslovno leto zaključila z izgubo.

Z vidika uresničevanja strateških usmeritev v holdinški družbi Istrabenz, d.d., v letu 2008 niso bili doseženi zastavljeni strateški cilji glede rasti sredstev kot tudi ciljne strukture virov sredstev. S padcem tečajev vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi se je pomembno znižala vrednost dolgoročnih finančnih naložb razpoložljivih za prodajo. Pri tem je zlasti padec tečaja delnice družbe Petrol d.d., Ljubljana v letu 2008 povzročil znaten padec vrednosti sredstev družbe obenem pa tudi padec kapitala družbe zaradi slabitve finančnih naložb (dolgotrajnejše in pomembno zmanjšanje poštene vrednosti finančnih naložb pod njihovo knjigovodsko vrednost je povzročil nastanek visoke izgube v holdinški družbi v letu 2008).

Najpomembnejši del sredstev v strukturi dolgoročnih finančnih naložb razpoložljivih za prodajo holdinške družbe Istrabenz, d.d., je v letu 2008 predstavljal delež naložbe v delnice družbe Petrol d.d., Ljubljana. Za omenjeno naložbo je bila sprejeta usmeritev, da se z družbo Petrol d.d., Ljubljana doseže dogovor o

medsebojnem sodelovanju na področju energetike ali pa se delnice odprodajo. Glede na to, da z družbo Petrol d.d., Ljubljana ni bilo možno doseči ustreznega dogovora na področju energetike, je družbi preostala še edina možnost, in sicer da holdinška družba Istrabenz, d.d., te delnice odproda.

Z zaostrovanjem finančne krize so se med letom 2008 vse bolj zaostrovali tudi pogoji za dostop do finančnih virov, potrebnih za refinanciranje finančnih obveznosti, zaradi česar je družba začela sklepati posle o re-odkupu vrednostnih papirjev za pridobitev potrebnih likvidnih sredstev. Tako so bile za re-odkupne posle uporabljene tudi delnice družbe Petrol d.d., Ljubljana, s katerimi razpolagajo banke, v primeru, da družba Istrabenz, d.d., ni zmožna poravnati obveznosti ob zapadlosti re-odkupne pogodbe. Dokončni finančni učinek odsvojitve delnic družbe Petrol d.d. na premoženje družbe Istrabenz, d.d., bo možno ugotoviti v letu 2009 na podlagi dokončnih obračunov re-odkupnih poslov, uveljavitve ustreznih zahtev do bank, ki so re-odkupne pogodbe izvršile, in po odsvojitvi preostalih delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, ki niso bile angažirane za re-odkupne posle.

Izguba v holdinški družbi Istrabenz, d.d., je posledica slabitve finančnih naložb razpoložljivih za prodajo, saj je bilo potrebno, skladno z računovodskimi usmeritvami, opraviti slabitev vrednostnih papirjev, s katerimi družba trguje na organiziranem trgu in za katere obstaja dolgotrajnejše ali pomembno zmanjšanje poštene vrednosti finančne naložbe pod njihovo knjigovodsko vrednost. Največji znesek slabitve je nastal s slabitvijo delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana.

Na podlagi strmega padanja tržnih vrednosti delnic na domači in tujih borzah, je uprava konec leta 2008 ugotovila, da bo v nadaljevanju zelo težko obvladovati vzdržno finančno situacijo v družbi Istrabenz, d.d., z bankami zgolj na bilateralni ravni, zato se je odločila za organiziran način dogovarjanja z vsemi bankami upnicami.

Družba Istrabenz je sredi decembra 2008 bankam predstavila pregled rezultatov poslovanja za leto 2008, korporativno strukturo in zadolženost pri bankah, že izvedene ukrepe za zmanjšanje zadolženosti družbe in Skupine Istrabenz ter predlog za razrešitev nastalega položaja v sodelovanju z bankami upnicami na osnovi **spoštovanja predlaganih načel, oblikovanja bančnega konzorcija in oblikovanja koordinacijskega odbora bank**, kar so banke tudi sprejele.

Holdinška družba se je obvezala, da bo vse banke upnice obravnavala enakopravno in v skladu z naravo njihove vloge v portfelju dolgov Skupine Istrabenz, da bo zagotovila transparentnost poslovanja holdinške družbe in vseh ostalih družb v Skupini Istrabenz v okviru možnosti, ki jih nudijo predpisi in pravila Ljubljanske borze, in da bo zagotovila možnost multilateralnih razgovorov ter dogovora z vsemi bankami upnicami, kar omogoča zahtevan nadzor nad procesom in spoštovanjem načela enakopravne obravnave vseh bank upnic. Bankam so bili predstavljeni tudi **cilji procesa**, ki so predvsem dokončni dogovor o finančni konsolidaciji Istrabenza, kar bi omogočalo družbi dolgoročno vzdržno poslovanje, rešitve, ki bi omogočale Istrabenzu prodajo večjih naložb po rednih postopkih in s tem realizacijo primernih kupnin, ter zmanjšanje zadolženosti do nivoja, pri katerem bi preostanek premoženja holdingu nudil ustrezne denarne tokove za odplačevanje preostalega dolga in pokrivanje stroškov holdinga, izplačila dividend ter zavarovanje terjatev bank v okviru dokončnega dogovora.

Banke upnice so konec decembra oblikovale koordinacijski odbor bank. Sledila so večmesečna pogajanja, ki pa se niso končala z dogovorom.

Višina ugotovljene izgube v družbi Istrabenz, d.d., za leto 2008 je povzročila padec kapitala družbe na nivo, ko je družba Istrabenz, d.d., dolžna začeti izvajati postopke skladno z določili Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

Spoštovane delničarke in delničarji,

v letu 2008 je Istrabenz praznoval 60. obletnico delovanja, kar smo obeležili z otvoritvijo prestižnega hotela Kempinski Palace Portorož, ki je destinacijo Portorož postavil na turistične zemljevide sveta.

Razmere na finančnih trgih in naraščajoča gospodarska kriza so družbo soočile z velikim izzivom in Istrabenz postavile pred svojevrstno prelomnico. In vendar - obstajajo notranji vzvodi, ki poganjajo vsako podjetje. Istrabenzovi notranji vzvodi so od nekdanj **ustvarjalni ljudje in jasna vizija**. Res je, da bomo zagotovo potrebovali ustvarjalnost in morda ne bomo obstali v takšnem obsegu, v kakršnem smo danes. Prav tako morda naše naložbe v bodoče ne bodo tako razpršene. Nedvomno bo potreben tudi nov premislek o strateškem poslovnem načrtu do leta 2013, ki je bil sprejet lani. V vsakem primeru pa Istrabenz tudi v bodoče ostaja pripravljen na novo rast.

Pred Istrabenzom, ki je pomemben steber primorskega gospodarstva, je še veliko nalog in nedvomno še veliko let. Prepričan sem, da bomo finančno krizo prebrodili in iz nje izšli z novo močjo, sposobni za izvajanje novih naložb in uresničevanje zastavljene vizije.

Igor Bavčar,
predsednik uprave Istrabenz, d.d.

POROČILO NADZORNEGA SVETA

Uvod

V poslovnem letu 2008 je nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz, d.d., skladno s svojo funkcijo nadzora v dvotirnem sistemu vodenja in upravljanja ter skladno s pozitivno slovensko zakonodajo nadzoroval politike in aktivnosti izvršnega organa.

Nadzorni svet se je sestajal v časovnih intervalih, ki so mu omogočali redno in tekoče obravnavanje informacij o poslovanju holdinške družbe in Skupine Istrabenz, pri čemer je deloval neodvisno od uprave holdinške družbe Istrabenz.

Sodelovanje z upravo ocenjujemo kot dobro, predsednik nadzornega sveta je z upravo sodeloval tudi med sejami nadzornega sveta.

Seje nadzornega sveta

V letu 2008 se je nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz, d.d., sestel na šestih sejah, od tega na treh rednih in treh izrednih, imel pa je tudi dve korespondenčni seji. Redne seje so bile 20. marca, 20. junija in 19. novembra 2008. Izredne seje so potekale 30. maja, 30. oktobra in 7. novembra 2008. 30. junija in 9. julija 2008 sta bili korespondenčni seji. Na osmih sejah je nadzorni svet sprejel skupno 20 sklepov.

Člani nadzornega sveta so redno prejeli pomembnejše informacije, polletno in četrletna poročila, gradivo za seje nadzornega sveta, sodelovali pri njegovem delu in spremljali uresničevanje sprejetih sklepov. Na sejah so redno obravnavali informacije o delu uprave, glavnih aktivnostih po naložbenih področjih in sklenjenih poslih. Informacije o razvoju poslovanja holdinške družbe in Skupine Istrabenz je članom nadzornega sveta predstavljal predsednik uprave, posamezne poglobljene informacije pa so podajali in pojasnjevali strokovni sodelavci uprave.

V letu 2008 je nadzorni svet:

- obravnaval periodične finančne rezultate Skupine Istrabenz in posameznih naložbenih področij,
- se seznanil z informacijo o vstopu uprave in vodstvenih delavcev Istrabenza v lastniško strukturo družbe FB investicije, d.o.o. Nadzorni svet je v skladu s pristojnostmi, katerih bistvo je nadzor nad vodenjem poslov družbe, na podlagi informacije, ki jo je podal predsednik uprave Istrabenza, ter na podlagi rednega spremljanja poslovanja družbe Istrabenz, d.d., ugotovil, da predsednik uprave holdinške družbe Istrabenz, d.d., ni kršil Pogodbe o poslovanju in zaposlitvi predsednika uprave, da v poslovanju holdinške družbe Istrabenz, d.d., ni bilo ugotovljenih nobenih nepravilnosti in da v holdinški družbi Istrabenz, d.d., ni bil opravljen noben posel, ki bi bil povezan s pridobitvijo poslovnega deleža v družbi FB investicije, d.o.o.,
- pooblastil upravo holdinške družbe Istrabenz, d.d., da v skladu z akti družbe in predpisi odsvoji delnice družbe Petrol, d.d., v primeru, da ne bo možno zagotoviti ustreznih pogojev za upravljanje in vodenje poslov družbe Petrol, d.d.,
- se seznanil z izvedbo projekta »Stari hotel Palace,
- se seznanil z informacijo o vplivu finančne krize na poslovanje holdinške družbe in Skupine Istrabenz, aktivnostmi uprave za zagotovitev likvidnosti družbe z zagotovitvijo ustreznega razmerja med kapitalom in finančnim dolgom družbe ter zagotovitev stabilnega razvoja odvisnih družb, soglašal s predlogom uprave za podelitev mandata svetovalcu za prodajo delnic družbe Droga Kolinska, d.d., in delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana ter naložil upravi, da predlog o tem, katero od predlaganih naložb prodati, sprejme na podlagi pridobljenih ponudb in ob upoštevanju predlaganih kriterijev in ga predloži v sprejem nadzornemu svetu,
- obravnaval zahteve družbe Petrol d.d., Ljubljana za razširitev 12. skupščine družbe in za sklic 13. skupščine holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Vodenje in upravljanje

Člani nadzornega sveta so nadzorovali skladnost obsega sklenjenih poslov s pooblastili uprave in ugotavljali, da je uprava izvajala posle v obsegu, ki je skladen z njenimi pooblastili. Uprava potrebuje soglasje nadzornega sveta, ko stanje vseh vrst poslov (sredstev) družbe Istrabenz, d.d., med letom preseže letno planiran obseg poslov, povečan za 20 odstotkov celotnega kapitala družbe, ugotovljenega po zadnjem periodičnem obračunu. Uprava družbe mora člane nadzornega sveta vsake tri mesece seznaniti s sklenjenimi posli in jim predložiti v obravnavo trimesečna poročila o poslovanju družbe.

Nadzorni svet je v letu 2008:

- redno obravnaval in sprejemal informacije o delu uprave, poročila o sklenjenih poslih in informacije o doseženem poslovnem izidu,
- na podlagi obravnave je predsednika nadzornega sveta pooblastil, da podpiše izjavo o skladnosti z določbami Kodeksa o upravljanju javnih delniških družb glede določb, ki se nanašajo na nadzorni svet,
- sprejel predlog uprave glede uporabe bilančnega dobička za leto 2007 in Poročilo nadzornega sveta o načinu in obsegu preverjanja vodenja družbe med poslovnim letom, o načinu preverjanja in potrditvi letnega poročila družbe Istrabenz, d.d., in letnega poročila Skupine Istrabenz, stališču do revizorjevih poročil in sprejel sklepa o uporabi bilančnega dobička družbe Istrabenz, d.d., za poslovno leto 2007,
- na osnovi preveritve letnega poročila je potrdil Letno poročilo družbe Istrabenz, d.d., za leto 2007 in Letno poročilo Skupine Istrabenz za leto 2007 ter dal pozitivno stališče na Revizorjevo poročilo glede letnega poročila Istrabenz, d.d., za leto 2007 in Revizorjevo poročilo glede letnega poročila Skupine Istrabenz za leto 2007. Na seji, na kateri je bilo obravnavano in potrjeno Letno poročilo za leto 2007, je zagotovil prisotnost in sodelovanje revizorja družbe in Skupine Istrabenz; prav tako je prisotnost revizorja zagotovil na skupščini družbe 28. avgusta 2008.

Dne 30.3.2009 je nadzorni svet sprejel odstopno izjavo Igorja Bavčarja, predsednika uprave holdinške družbe Istrabenz, d.d., s sporazumnim prenehanjem mandata z dnem 15. maj 2009. Na isti seji je nadzorni svet sprejel sklep, da takoj začne s postopkom širitve uprave.

Na redni seji dne 2.4.2009 je nadzorni svet imenoval v upravo družbe za člana uprave z dnem 3.4.2009 dr. Bogdana Topiča in z dnem 16.5.2009 mag. Tamaro Jerman. Nadzorni svet je dne 4.4.2009 objavil javni razpis za predsednika in člana uprave holdinške družbe Istrabenz, d.d. Javni razpis se zaključil 4.5.2009.

Nadzorni svet je na 20. redni seji, ki je potekala dne 28.4.2009, skupaj z upravo skupščini družbe predlagal sprejem sklepa o povečanju osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki s prednostno pravico delničarjev do vpisa novih delnic.

Nadzorni svet je na 21. redni seji dne 30.4.2009 obravnaval dopolnitev dnevnega reda 15. redne seje skupščine družbe, sklicane za dne 5.6.2009.

Seje komisij nadzornega sveta

Nadzorni svet holdinške družbe ima imenovani dve komisiji nadzornega sveta, in sicer revizijsko komisijo in kadrovsko komisijo, ki opravljata strokovne naloge za nadzorni svet.

Spremembe v sestavi nadzornega sveta

V letu 2008 sta iz nadzornega sveta družbe Istrabenz, d.d., odstopila mag. Božo Predalič, z dnem 21.5.2008 in Anton Turnšek z dnem 24.11.2008.

Na 14. skupščini delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d., dne 4.3.2009 je skupščina družbe za člana nadzornega sveta na mesto članov nadzornega sveta mag. Boža Predaliča in Antona Turnška, ki sta odstopila, od 05.03.2009 do konca mandata ostalih članov nadzornega sveta izvolila mag. Alenko Vrhovnik Težak in Zorana Boškovića.

Skupščina delničarjev je na svoji 14. seji za člane nadzornega sveta družbe Istrabenz, d.d., - predstavnike delničarjev - za mandatno dobo od 30.5.2009 naprej imenovala mag. Alenko Vrhovnik Težak, mag. Janeza Grošlja, mag. Tamaro Jerman, Zorana Boškovića, Francija Strajnarja in Miroslava Kalužo.

Dne 20.03.2009 je Janko Kosmina odstopil z mesta predsednika in člana nadzornega sveta holdinške družbe Istrabenz, d.d. Nadzorni svet Istrabenza je na nadaljevanju seje dne 30.3.2009 za predsednika nadzornega sveta imenoval Tomaža Toplaka, za namestnika predsednika nadzornega sveta pa Bojana Korsiko.

Pregled in potrditev letnega poročila holdinške družbe in Skupine Istrabenz ter stališče do revizorjevega poročila

Letno poročilo holdinške družbe in Skupine Istrabenz za leto 2008 s poročiloma pooblaščenih revizijskih hiš in s predlogom uprave, da čista izguba poslovnega leta 2008 znaša 222.107.983,16 evra in da se čista izguba poslovnega leta 2008 pokrije:

- v breme drugih rezerv iz dobička 160.573.025,74 evra,
- v breme zakonskih rezerv 17.064.390,09 evra,
- v breme kapitalskih rezerv 33.355.267,02 evra,

ter da ostane izguba v višini 11.115.300,31 evra nepokrita, je nadzorni svet ob prisotnosti predstavnikov revizijske hiše obravnaval na 21. redni seji nadzornega sveta, ki je potekala dne 30.4.2009.

Nadzorni svet je ugotovil, da vsebina letnega poročila realno prikazuje poslovanje družbe in Skupine Istrabenz v letu 2008. Na osnovi preveritve letnega poročila in pregleda revizijskih poročil za leto 2008 ter predstavitve revizorjevih poročil s strani pooblaščenega revizorja je nadzorni svet:

- o potrdil Letno poročilo družbe Istrabenz, d.d., za leto 2008 in Letno poročilo Skupine Istrabenz za leto 2008,
- o dal pozitivno stališče k revizorjevemu poročilu o poslovanju družbe v letu 2008.

Koper, 30. aprila 2009

Tomaž Toplak,
predsednik nadzornega sveta
Istrabenz, d.d.

POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2008

Februar

- Na osnovi sklepa Urada RS za varstvo konkurence (UVK) je bil dne 7.2.2008 holdinški družbi Istrabenz, d.d., preprečen nameravani prenos delnic Poslovnega sistema Mercator, d.d.
- Družba Istrabenz, d.d., je dne 11.2.2008 prejela odločbo Urada RS za varstvo konkurence, s katero ji je Urad prepovedal obremenjevanje in razpolaganje z delnicami Poslovnega sistema Mercator, d.d., brez predhodnega soglasja. Urad je dovolil uresničevanje glasovalnih pravic iz obstoječih in morebitno dodatno pridobljenih delnic Mercatorja zgolj na podlagi in v obsegu njegovega predhodnega soglasja.

Marec

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 8.3.2008 s strani Urada za varstvo konkurence prejela soglasje za preknjižbo 376.797 delnic Poslovnega sistema Mercator, d.d. (10,01 odstotka glasovalnih pravic v družbi Poslovni sistem Mercator, d.d.).
- Družba Istrabenz je dne 11.3.2008 na Upravno sodišče Republike Slovenije vložila tožbo zoper sklep Urada RS za varstvo konkurence, s katerim je družbi Istrabenz prepovedal odsvojitve in obremenitev delnic družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., brez predhodnega soglasja UVK in uresničevanje glasovalnih pravic iz lastništva delnic MELR brez predhodnega soglasja UVK.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 21.3.2008 s Hypo Alpe-Adria Bank, d.d., sklenila reodkupno pogodbo za 75.360 oz. 2 odstotka delnic Poslovnega sistema Mercator, d.d. Delež glasovalnih pravic Istrabenz, d.d., v družbi Mercator se je s prenosom delnic z 10,01-odstotka zmanjšal na 8,01-odstotka.
- Nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz je na 13. redni seji dne 21.3.2008 sprejel revidirano Letno poročilo družbe in Skupine Istrabenz za leto 2007 skupaj s poročilom nadzornega sveta in Izjavo o spoštovanju Kodeksa o upravljanju javnih delniških družb.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 25.3.2008 prejela obvestila o pomembnih deležih, in sicer:
  - o Družba Poteza Naložbe, d.o.o., je dne 21.3.2008 odsvojila 1.267.153 delnic družbe Istrabenz, d.d., kar predstavlja 24,462 odstotka vseh delnic družbe Istrabenz. Po opravljeni transakciji družba Poteza Naložbe, d.o.o., nima več v lasti delnic ITBG.
  - o Družba Maksima Invest, finančna družba d.d. je na isti dan pridobila 291.787 delnic izdajatelja Istrabenz, d.d., oz. 5,63 odstotka vseh izdanih delnic družbe Istrabenz. Pred opravljenimi transakcijami družba Maksima Invest, d.d., ni imela v lasti delnic ITBG.
  - o Družba NFD Holding, finančna družba d.d., je dne 21.3.2008 postala lastnik 724.637 delnic izdajatelja Istrabenz, d.d., kar znaša 13,99 odstotkov vseh izdanih delnic družbe Istrabenz, d.d. Pred opravljenimi transakcijami družba NFD Holding, d.d., ni imela v lasti delnic ITBG.

April

- Skupščina delničarjev družbe Istrabenz plini, d.o.o., je 24.4.2008 potrdila nov 4-letni mandat dosedanji upravi, ki jo sestavljajo predsednik Zorko A. Cerkvnik ter člana Aldo Srabotič in Suzana Bolčič Agostini. Skupščina se je seznanila z Letnim poročilom Skupine Istrabenz plini za

leto 2007, s poslovanjem Skupine v prvem trimesečju leta 2008 in s strateškimi dolgoročnimi razvojnimi projekti plinske dejavnosti.

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je 30.4.2008 z UniCredit Banko Slovenija, d.d., sklenila reodkupno pogodbo za 301.437 delnic Poslovnega sistema Mercator, d.d., kar predstavlja 8,01-odstotka glasovalnih pravic družbe izdajateljice. Po opravljenem prenosu lastništva Istrabenz, d.d., nima več v lasti delnic družbe Poslovni sistem Mercator, d.d.
- Družba Grand Kafa, d.o.o., je postala 100-odstotna lastnica podjetja Tobess, d.o.o., ki ima v lasti 23,5 odstotka podjetja Soko Štark, d.o.o. Nakup podjetja Tobess je bil izveden z namenom konsolidacije lastništva Skupine Droga Kolinska.

Maj

- Dne 7.5.2008 je bila v sodni register vpisana dokapitalizacija družbe Droga Kolinska, s katero se je osnovni kapital družbe povečal za 5 odstotkov.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 14.5.2008 prejela obvestilo s strani družbe Maksima Holding, d.d., s katero jo je finančna družba obvestila, da je na isti dan od družbe FB investicije, d.o.o., prejela pomembno obvestilo o spremembi lastništva v družbi FB investicije, d.o.o., in sicer, Denis Kostrevc, direktor družbe FB investicije, d.o.o., ki je največji delničar družbe Maksima Holding, d.d., je finančno družbo obvestil, da je Igor Bavčar, predsednik uprave družbe Istrabenz, d.d., lastnik poslovnega deleža družbe FB investicije, d.o.o.
- Družba Actual I.T., d.o.o., je postala 100-odstotna lastnica podjetja SIMT, d.o.o. Boštjan Primec, dosedanji stoddostotni lastnik podjetja SIMT, je z menjavo deležev pridobil 22-odstotni delež v družbi Actual I.T., d.o.o.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 21.5.2008 prejela odstopno izjavo člana nadzornega sveta mag. Boža Predaliča, s katero je odstopil z mesta člana nadzornega sveta holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Junij

- Predstavniki družbe Actual BIH so v začetku junija zaključili nakup 100-odstotnega deleža družbe IBS, d.o.o., s sedežem v Sarajevu.
- Družbi Istrabenz hoteli Portorož, d.o.o., in Kempinski Hotels S.A. sta sklenili pogodbo, s katero je mednarodna hotelska veriga Kempinski za obdobje 20 let prevzela vodenje in upravljanje prenovljenega hotela Palace v Portorožu.
- Družbeniki Marine Koper, d.o.o., so se na 16. redni seji skupščine družbe seznanili s potekom mandata direktorja družbe Ivana Štravsca. Skupščina je za novega direktorja Marine Koper, d.o.o., za naslednje 4-letno obdobje imenovala Fiorenza Lupierija, ki je funkcijo nastopil s 1.7.2008. Fiorenzo Lupieri je s 1.7.2008 prevzel tudi vodenje družbe Istrabenz Marina Invest, d.o.o.

Julij

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 8.7.2008 od Agencije za trg vrednostnih papirjev prejela odločbo, s katero je ATPV družbam Maksima Holding, d.d., NFD Holding, d.d., Finetol, d.d., Maksima Invest, d.d., Daimond, d.d., in Fidina, d.d., prepovedala uresničevati glasovalne pravice v ciljni družbi Istrabenz, d.d., dokler navedene družbe ali ena ali nekatere od njih v imenu in za račun vseh, ne dajo prevzemne ponudbe za delnice ciljne družbe Istrabenz, d.d., v skladu z

zakonom ali dokler ne odtujijo vrednostnih papirjev in delniških nakupnih opcij, ki niso vsebovane v vrednostnih papirjih, tako da prevzemnega praga ne bodo več dosegale skupaj, ena ali nekatere izmed njih.

Avgust

- Istrabenz, holdinška družba, d.d., je dne 12.8.2008 sklenila z družbo Hypo Alpe-Adria-Bank International AG, Klagenfurt, mandatno pogodbo, na podlagi katere bo banka iskala potencialne kupce za delnice izdajatelja Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana in izvajala nekatere druge aktivnosti za prodajo teh delnic. S tem je družba pričela z aktivnostmi za prodajo 376.797 delnic MELR, oz. 10,01-odstotka glasovalnih pravic družbe izdajateljice. Imetnika delnic MELR, ki so predmet prodaje, sta družbi UniCredit Banka Slovenija, d.d., Ljubljana, in Hypo Alpe-Adria-Bank, d.d., Ljubljana, s katerima ima Istrabenz sklenjeni re-odkupni pogodbi.
- Delničarji Droge Kolinske, d.d., so se 25. avgusta na 7. seji skupščine seznanili z letnim poročilom za poslovno leto 2007, določili uporabo bilančnega dobička družbe in določili letno dividendo v višini 0,68 evra na delnico.
- Dne 25.8.2008 je v lastniško strukturo holdinške družbe Istrabenz, d.d., vstopila družba KD Kapital, finančna družba, d.o.o., ki je od Maksime holding, d.d., pridobila 882.408 delnic oz. 17,03 odstotka delnic družbe Istrabenz.
- Delničarji holdinške družbe Istrabenz, d.d., so se 28. avgusta na 12. seji skupščine seznanili z letnim poročilom za poslovno leto 2007, določili uporabo bilančnega dobička družbe in določili letno dividendo v višini 3,79 evra na delnico.

September

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 25.9.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela tožbo na razveljavitev skupščinskih sklepov št. 1., št. 3B, št. 3C in št. 5., sprejetih na 12. redni seji skupščine. Tožbo je vložila Agencija za trg vrednostnih papirjev.

Oktober

- 16. oktobra 2008 je holdinška družba Istrabenz, d.d., na spletnih straneh Ljubljanske borze objavila informacijo o vplivu finančne krize na poslovanje Skupine Istrabenz.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 14.10.2008 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela tožbo zaradi izpodbijanja sklepov 12. redne seje skupščine delničarjev holdinške družbe, ki jo je vložila družba Petrol, slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana. Petrol je predlagal razveljavitev skupščinskih sklepov št. 3B, št. 3C in št. 5.
- Istrabenz, d.d., je dne 15.10.2008 od Okrožnega sodišča v Kopru prejel predlog za imenovanje izrednega revizorja zaradi izredne revizije računovodskih izkazov družbe Istrabenz, ki ga je vložila družba Petrol, slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana. Predlog se nanaša na pet vprašanj, ki jih je družba Petrol, d.d., postavila na 12. seji skupščine družbe.
- 18. oktobra 2008 je bila slavnostna otvoritev prenovljenega hotela Kempinski Palace Portorož.

- 22. oktobra 2008 je družba Istrabenz, d.d., na podlagi Pogodbe o prodaji in re-odkupu, sklenjene s Hypo Alpe Adria Bank, d.d., Ljubljana, začasno odsvojila 2,09-odstotni delež oziroma 43.500 delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana.
- 28. oktobra 2008 je holdinška družba Istrabenz, d.d., na podlagi Pogodbe o prodaji in re-odkupu sklenjene z NLB, d.d., Ljubljana začasno odsvojila 4,81-odstotni delež oziroma 100.345 delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana.
- Nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz, d.d., se je na izredni seji dne 30.10.2008 seznanil z aktualnimi značilnostmi globalne finančne krize in njenimi posledicami na finančni položaj holdinške družbe Istrabenz, d.d.
- V oktobru je holdinška družba Istrabenz, d.d., začela s pridobivanjem lastnih delnic. Na dan 30.10.2008 je imela družba v lasti skupno 794 lastnih delnic z oznako ITBG oziroma 0,015 odstotka vseh delnic družbe.

November

- Dne 21.11.2008 sta se družbi Droga Kolinska, d.d., in družba Žito, d.d., iz Ljubljane dogovorili, da bo lastnik programa čajev, ki se prodajajo pod blagovno znamko 1001CVET, programa rižev in mlevskih izdelkov, ki se prodajajo pod blagovno znamko Zlato polje ter programa začimb in mešanic ki se prodajajo pod blagovno znamko Maestro, od 1.marca 2009 Žito d.d. Ljubljana. Družba Žito bo prevzela vse blagovne znamke in ustrezna poslovna sredstva, vključno z vsemi 95 zaposlenimi na teh programih.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 20.11.2008 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela sklep za imenovanje izrednega revizorja, katerega predlog je vložila družba Petrol d.d., Ljubljana. Kot izredni revizor je bila imenovana revizijska družba ABC REVIZIJA, podjetje za revizijo in sorodne storitve, d.o.o., Ljubljana, Dunajska 101.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 24.11.2008 prejela odstopno izjavo člana nadzornega sveta Antona Turnška, s katero je odstopil z mesta člana nadzornega sveta holdinške družbe Istrabenz, d.d.

December

- Družba Istrabenz plini, d.o.o., je postala 100-odstotni lastnik družbe Plinarna Maribor, ki je z vpisom v sodni register spremenila status iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo.
- Nadzorni svet družbe Droga Kolinska, d.d., je na seji dne 5.12.2008 imenoval g. Enza Smrekarja in mag. Branka Greganoviča za člana uprave družbe. Uprava družbe tako po novem šteje štiri člane.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 2.12.2008 začasno odsvojila 4,04-odstotni delež oziroma 84.299 delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana. Družba je delnice odsvojila na podlagi Pogodbe o prodaji in re-odkupu, sklenjene z Gorenjsko banko, d.d., Kranj, skladno s katero glasovalne pravice in druge upravljaljske pravice iz tako prenesenih delnic pripadajo holdinški družbi Istrabenz, d.d.
- Na skupščini družbe Actual I.T., d.o.o., je bil sprejet sklep, da vodenje družba Actual s 1. januarjem 2009 prevzame Slavko Despotović.
- Dne 12.12.2008 je na zahtevo družbe Petrol d.d., Ljubljana zasedala 13. seja skupščine holdinške družbe Istrabenz, d.d.

- Družba Maksima Holding d.d., finančna družba, Ljubljana je dne 12.12.2008 s strani KD Kapital, finančna družba, d.o.o., Ljubljana, prejela izjavo, da družba enostransko odstopa od Pogodbe o prodaji delnic, sklenjeni dne 22.08.2008. Delnice so bile dne 15.12.2008 preknjižene v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev v korist družbe Maksima Holding d.d.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dokončno izstopila iz lastništva Banke Koper, d.d. Družbi Intesa Sanpaolo S.p.A. je skladno s pogodbo z dne 18.12.2008 prodala 8.857 oz. 1,67 odstotka delnic Banke Koper. Celotna kupnina je znašala 4.561.355 evrov. Po opravljeni prodaji družba Istrabenz nima več v lasti delnic Banke Koper. Istrabenz, d.d., se je za prodajo deleža v Banki Koper odločil v dogovoru z ostalima dvema delničarjema Intereuropo, d.d., in Luko Koper, d.d.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 23.12.2008 v vednost prejela sklep in sodbo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v združenih postopkih sodnega varstva po Zakonu o trgu finančnih instrumentov (ZTFI) tožeče stranke MAKSIMA Holding d.d., finančna družba, FINETOL, finančna družba d.d., MAKSIMA INVEST, finančna družba d.d., DAIMOND trgovina in zastopanje d.d., FIDINA, finančne in nepremičninske storitve d.d., in NFD Holding, finančna družba d.d., zoper toženo stranko AGENCIJA ZA TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV, Ljubljana, zaradi odprave odločbe tožene stranke, opr. št. N-PP-Pre-22/08-ODL-(417) z dne 3.7.2008. Vrhovno sodišče je razsodilo, da se tožbi ugodi, izpodbijana odločba se odpravi in zadeva vrne toženi stranki v ponoven postopek.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je na tožbo Zavarovalnice Triglav, d.d., zaradi sklenitve pogodbe o prodaji delnic izdajatelja Petrol, d.d., Ljubljana v skupni vrednosti 19.950.000,00 EUR, odgovorila dne 17.12.2008, nato pa je zoper Zavarovalnico Triglav, d.d., dne 27.12.2008 v isti zadevi vložila tudi nasprotno tožbo.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 31.12.2008 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela predlog za imenovanje posebnega revizorja, ki ga je vložila družba Petrol, slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana.

POSLOVNO POROČILO

1. POMEMBNEJŠI PODATKI O DRUŽBI ISTRABENZ, d.d.

Firma: Istrabenz, holdinška družba, d.d.
Skrajšano: Istrabenz, d.d.
Naslov: Cesta Zore Perello-Godina 2, 6000 Koper, Slovenija
Telefon: 00386 5 662 1500
Telefaks: 00386 5 662 1515
El. pošta: info@istrabenz.si
Spletna stran: <http://www.istrabenz.si>
Glavna dejavnost: dejavnost holdingov
Velikost družbe: velika

Uprava

Predsednik uprave: Igor Bavčar (do 15.05.2009)
Član uprave: Dr. Bogdan Topič (od 03.04.2009)

Predsednik nadzornega sveta: Janko Kosmina (do 20.03.2009)
Tomaž Toplak (od 30.03.2009)

Število družb v Skupini Istrabenz na dan 31.12.2008: 77

Število dejavnosti v Skupini Istrabenz: 7

Število zaposlenih v Skupini Istrabenz na dan 31.12.2008: 4725

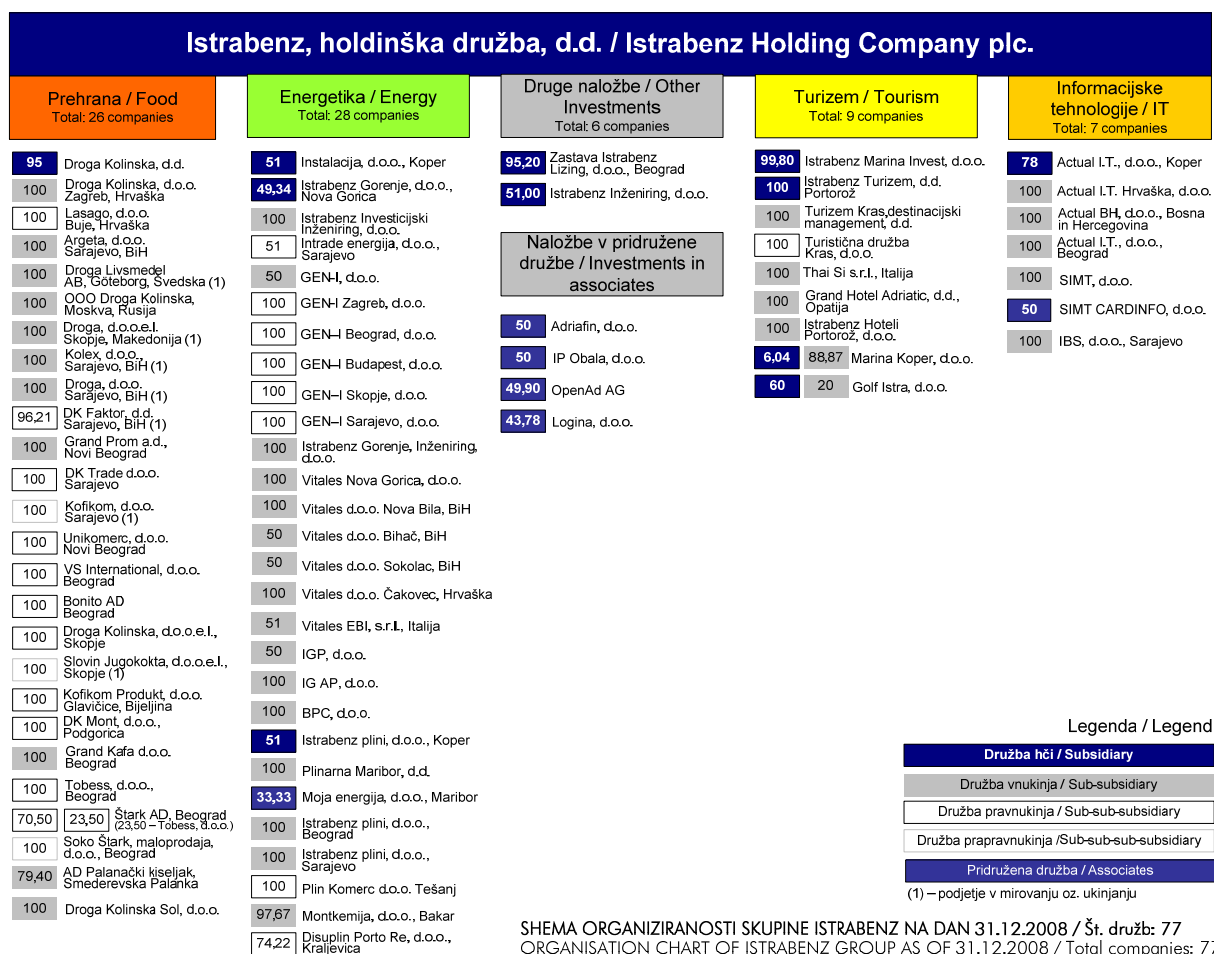
Matična številka: 5000025
ID za DDV: SI17762723
Št. vpisa v sodni register: 199600803
Datum vpisa v sodni register: 16.11.1996
Osnovni kapital: 5.180.000 navadnih imenskih kosovnih delnic s pripadajočim zneskom 4,17 evra
Kotacija delnic: Ljubljanska borza vrednostnih papirjev; Standardni trg
Vložna številka: 10031700

2. PREDSTAVITEV HOLDIŠKE DRUŽBE IN SKUPINE ISTRABENZ

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je krovna družba v poslovni Skupini Istrabenz, ki jo sestavljajo naslednja strateška naložbena področja:

- Energetika,
- Prehrana,
- Turizem,
- Informacijske tehnologije,
- Druge naložbe.

Slika 1: Shema organiziranosti Skupine Istrabenz na dan 31.12.2008

2.1 MEJNIKI V ZGODOVINI DRUŽBE IN SKUPINE ISTRABENZ

1948 - 1958

V dokumente vojne uprave Svobodnega tržaškega ozemlja je dne 28. oktobra 1948 vpisana družba z omejeno zavezo, Istra-benz, trgovina na debelo in drobno s pogonskimi sredstvi. Istra-benz postane delniška družba, ki se leta 1954 preoblikuje v Trgovsko podjetje Istra-benz Koper.

1958 - 1978

Istrabenz se začne iz obalnih krajev in z območja Istre širiti po vsej Sloveniji. Soočanje s konkurenco vzpodbuja njegov razvoj. Do leta 1978 Istrabenz pokriva petino slovenskega trga z naftnimi derivati.

1978 - 1988

Družba pod prisilo vstopi v enovit nacionalni sistem oskrbe z naftnimi derivati. S teritorialno reorganizacijo in vstopom v sistem SOZD Petrol leta 1985 izgubi maloprodajo in veleprodajo zunaj obalno-kraškega območja ter prodajo težkega kurilnega olja.

1988 - 1998

Leta 1989 Istrabenz s partnerji ustanovi družbo za dejavnost navičnega turizma Marina Koper, d.o.o., prvo družbo zunaj področja Energetike. Spremenjeni zakon o podjetjih leta 1990 omogoči ponovno osamosvojitve podjetja. Istrabenz se lastninsko preoblikuje v delniško družbo v mešani lasti, začne se kapitalsko povezovati s tujimi partnerji. Leta 1996 je zaključen proces lastninskega preoblikovanja, Istrabenz je vpisan v register podjetij kot holdinška družba Istrabenz, d.d. Leta 1997 organizira prvo ustanovno skupščino holdinške delniške družbe. Delnica Istrabenza je uvrščena na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev.

1998 - 2008

Skupini Istrabenz se leta 2000 pridruži podjetje Actual I.T., d.o.o., družba za informacijsko tehnologijo. Leta 2002 OMV Istrabenz v Sloveniji odpre 100. bencinski servis.

Istrabenz v letu 2003 uveljavi strateško usmeritev v razvoj treh stebrov poslovanja Skupine Istrabenz: Energetike, Turizma in Naložb. S prodajo deleža družbe Istrabenz, d.d, v družbi OMV Istrabenz, d.d., se Skupina Istrabenz leta 2004 umakne iz trgovanje z naftnimi derivati. V Turizmu se začne razvoj blagovne znamke LifeClass.

V letu 2005 se z oblikovanjem združene družbe Droga Kolinska, d.d., v Skupini Istrabenz začne razvijati področje Prehrana. Istrabenz, d.d., vstopi v lastniško strukturo družbe Poslovni sistem Mercator, d.d. Leto kasneje močno razširi svojo dejavnost v Energetiki, ki danes obsega plinsko dejavnost, trgovanje z električno energijo, obnovljive vire energije in skladiščenje naftnih derivatov.

V letu 2008 družba Istrabenz praznuje 60. obletnico delovanja. Zaključena je investicija v prenovu starega hotela Palace, katerega slovesna otvoritev je v oktobru.

2.2 URESNIČEVANJE RAZVOJNE STRATEGIJE V LETU 2008

Drugo leto uresničevanja Strateškega poslovnega načrta holdinške družbe Istrabenz in Skupine Istrabenz za obdobje 2007 - 2011 je bilo relativno uspešno zaključeno v družbah Skupine Istrabenz, medtem ko so se razmere v holdinški družbi Istrabenz, d.d., v pogojih nastale globalne finančne krize bistveno poslabšale.

Na področju Energetike, Prehrane in Informacijske tehnologije so bili zaključeni projekti, ki so posameznim družbam zagotovili stabilno rast na trgu. Kljub oteženim gospodarskim razmeram v začetku leta 2008, ko je rast cen surovin in energije ter rast obrestnih mer močno pritiskala na rast stroškov poslovanja, so bili doseženi ugodni poslovni rezultati. Doseženi denarni tok iz poslovanja ter možnosti pridobitve novih ali ohranjanja obstoječih finančnih virov iz najetih posojil so tako omogočili izvedbo načrtovanih projektov širitve na nova tržišča in uvajanja novih produktov.

Zlasti na področju Prehrane se je nadaljeval proces dezinvestiranja z odprodajo nestrategičnih programov. V drugi polovici leta 2008 so bili že sprejeti ukrepi za omejitev investicijskih vlaganj ter za zniževanje stroškov poslovanja, da bi v posameznih dejavnostih zagotovili boljše pogoje za poslovanje v kriznih razmerah, ki bodo značilne za izvajanje poslovnih načrtov v letu 2009.

Tudi na področju Turizma so bili v letu 2008 doseženi ugodni rezultati v dejavnosti turizma v Portorožu in Postojni (Postojnska jama). V letu 2008 je bil zaključen projekt obnove starega hotela Palace, ki ga je ob koncu leta prevzela v upravljanje priznana svetovna hotelska veriga Kempinski. Projekt obnove hotela Palace pomeni za dejavnost turizma veliko finančno obremenitev tako zaradi izvedenih vlaganj kot tudi zaradi potreb zagotovitve obratnih sredstev za tekoče poslovanje. Obstoječa finančna situacija v diviziji turizem tako narekuje, da bo potrebno z dezinvestiranjem znižati nivo zadolžitve in z bankami doseči dogovor o reprogramiranju finančnega dolga.

Z vidika uresničevanja strateških usmeritev v holdinški družbi Istrabenz, d.d., v letu 2008 niso bili doseženi zastavljeni strateški cilji glede rasti sredstev kot tudi strukture virov sredstev. S padcem tečajev vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi se je pomembno znižala vrednost dolgoročnih finančnih naložb razpoložljivih za prodajo. Pri tem je zlasti padec tečaja delnice družbe Petrol d.d., Ljubljana v letu 2008 povzročil znaten padec vrednosti sredstev družbe ter hkrati tudi padec kapitala družbe zaradi slabitve finančnih naložb (dolgotrajnejše in pomembno zmanjšanje poštene vrednosti finančnih naložb pod njihovo knjigovodsko vrednost je povzročil nastanek visoke izgube v holdinški družbi v letu 2008). S padcem kapitala družbe se je porušilo razmerje v strukturi virov sredstev in hkrati privedlo družbo v položaj, ko je potrebno začeti izvajati ukrepe skladno z določili Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP).

Najpomembnejši del sredstev v strukturi dolgoročnih finančnih naložb razpoložljivih za prodajo holdinške družbe Istrabenz, d.d., je v letu 2008 predstavljal delež naložbe v delnice družbe Petrol d.d., Ljubljana. Za naložbo v te delnice je bila sprejeta usmeritev, da se z družbo Petrol doseže dogovor o medsebojnem sodelovanju na področju energetike ali pa se delnice odprodajo. Glede na to, da z družbo Petrol, d.d., Ljubljana ni bilo možno doseči ustreznega dogovora na področju energetike, je preostala še edina možnost, da holdinška družba Istrabenz odproda delnice družbe Petrol.

Z zaostrovanjem finančne krize so se med letom 2008 vse bolj zaostrovali tudi pogoji za dostop do finančnih virov za refinanciranje finančnih obveznosti, zato je družba začela sklepati posle o reodkupu vrednostnih papirjev za pridobitev potrebnih likvidnih sredstev. Tako so bile za reodkupne posle uporabljene tudi delnice družbe Petrol d.d., Ljubljana, s katerimi razpolagajo banke, v primeru, da holdinška družba Istrabenz, d.d., ni zmožna poravnati obveznosti ob zapadlosti reodkupne pogodbe. Dokončni finančni učinek odsvojitve delnic družbe Petrol na premoženje holdinške družbe Istrabenz, d.d.,

bo možno ugotoviti v letu 2009 na podlagi dokončnih obračunov reodkupnih poslov in po odsvojitvi preostalih delnic družbe Petrol, ki niso bile angažirane za reodkupne posle.

Likvidnostno situacijo holdinške družbe Istrabenz je v drugi polovici leta 2008 še dodatno otežilo izplačilo dividende v višini 3,79 evra na delnico, kar je petkrat višja dividenda kot je bila planirana v poslovnem načrtu za leto 2008 (0,72 evra na delnico) oziroma v strateških usmeritvah za obdobje 2007 – 2011. Namesto načrtovanih 3,7 milijona evrov je bilo za dividende namenjenih 19,6 milijona evrov.

Tabela 2: Izpolnjevanje strateških usmeritev do leta 2011 po področjih Skupine Istrabenz v letu 2008

STRATEŠKE USMERITVE DO LETA 2011	POGLAVITNI KORAKI V LETU 2008
<p>ENERGETIKA</p> <p>Postati nameravamo eden pomembnejših igralcev na trgih utekočinjenega naftnega plina, tehničnih plinov, zemeljskega plina, električne energije in oplemenitene biomase v Sloveniji in jugovzhodni Evropi.</p>	<p>Skupina Istrabenz plini</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ohranitev tržnih deležev v plinski dejavnosti v Sloveniji in širitev na ostale trge ▪ Presežene prodane količine prodanih plinov glede na leto 2007 ▪ Pomembno izboljšanje finančnih rezultatov poslovanja <p>Instalacija, d.o.o.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Povečanje količin pretovora naftnih derivatov za 20% v primerjavi z letom 2007 ▪ Povečanje obrata zalog v rezervoarskih kapacitetah ▪ Pomembno izboljšanje finančnih rezultatov poslovanja <p>Skupina Istrabenz Gorenje energetski sistemi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Širitev dejavnosti trgovanja z električno energijo na nova tržišča ▪ Usmeritev prodaje lesne biomase k velikim energetskim porabnikom in na nova tržišča ▪ S porastom prihodkov iz prodaje električne energije nadomeščen izpad prihodkov zaradi prodaje družbe APC ▪ Pomembno izboljšanje finančnih rezultatov poslovanja
<p>PREHRANA</p> <p>Usmeritev v rast poslovanja in uveljavljanja na trgu jugovzhodne Evrope, s poudarkom na razvoju močnih in prepoznavnih blagovnih znamk.</p>	<p>Skupina Droga Kolinska</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 3% večja rast prihodkov od načrtovane in 3% več kot v letu 2007, kljub izpadu prihodkov od prodaje izdelkov Unilever ▪ Izvedena odprodaja vseh nestrategičnih programov razen programa soli in otroške hrane ▪ V »zlati izbor« ključnih programov vstopajo: Brezalkoholne pijače, Topli napitki, Namazi in Prigrizki, ki vključujejo strateške blagovne znamke: Barcaffè, Bonito, Grand Kafa, Cockta, Donat, Argeta, Smoki, Prima, Najlepše želje in

	<p>VIP. Tako optimizirani portfelj blagovnih znamk ima že utrjen položaj na trgu in kaže velik potencial rasti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Doseženi ugodni finančni rezultati poslovanja kljub močnemu pritisku rasti stroškov surovin in energije v prvi polovici leta 2008 ter negativnim učinkom tečaja srbskega dinarja
TURIZEM	
<p>Razvoj dejavnosti s poudarkom na konsolidaciji poslovanja in učinkovitem upravljanju sredstev. Najpomembnejša investicija je rekonstrukcija in gradnja hotela Palace v Portorožu.</p>	<p>Skupina Istrabenz Turizem</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaključena investicija in otvoritev hotela Palace ter predaja hotela v upravljanje mednarodno priznani hotelski verigi Kempinski ▪ Dosežena ugodna rast števila namestitev v hotelih in rast povprečnih cen z doseženim najvišjim porastom prihodkov iz namestitev v letu 2008 ▪ Doseženi EBIT je nižji od načrtovanega in od doseženega v preteklem letu zaradi negativnih učinkov poslovanja v okviru obnovljenega hotela Palace ter zaradi slabših doseženih rezultatov Grand Hotela Adriatic v Opatiji
INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	
<p>Cilj je pospešena rast poslovanja na novih trgih in z novimi produkti.</p>	<p>Skupina Actual I.T.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Širitev poslovanja zagotovljena z nakupom družbe SIMT iz Grosuplja in družbe IBS iz Sarajeva ▪ Doseženi boljši finančni rezultati v primerjavi s preteklim letom in v primerjavi z načrtovanimi rezultati
DRUGE NALOŽBE	
<p>Dopolnjevanje rasti premoženja v Skupini Istrabenz z doseganjem ciljnih kratkoročnih donosov in prihodnjih, dodatnih srednjeročnih finančnih potencialov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dosežen ugoden finančni učinek s prodajo delnic Banke Koper, d.d., delno prodajo delnic Mercator, d.d., ter ostalih vrednostnih papirjev ▪ Padec tečajev vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi je v letu 2008 povzročil znaten padec sredstev družbe in posledično tudi kapitala družbe zaradi dolgotrajnega in pomembnega padca poštene vrednosti finančnih naložb (delnice družbe Petrol d.d.)

Povzetek Strateškega poslovnega načrta je v celoti dostopen na spletni strani holdinške družbe Istrabenz: <http://www.istrabenz.si/pripone/157/Povzetek%20SPN%202006.pdf>

3. LASTNIŠKA STRUKTURA, DELNICE IN DIVIDENDE

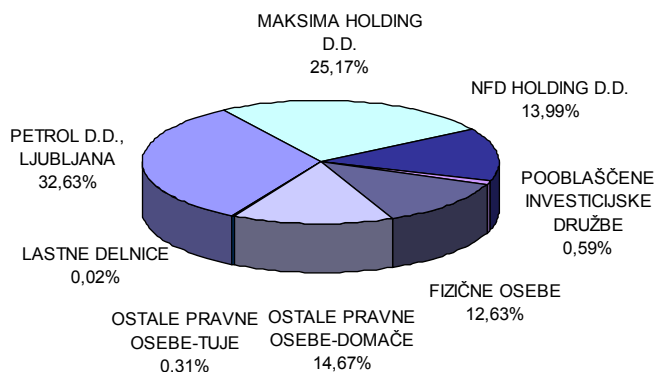
3.1 LASTNIŠKA STRUKTURA

V letu 2008 se je struktura lastništva holdinške družbe Istrabenz močno spreminjala. V marcu je družba Poteza naložbe, d.o.o., ki je bila konec leta 2007 24,43-odstotna lastnica družbe Istrabenz, d.d., prodala svoj delež. Delež so kupile družbe NFD holding, d.d., Maksima Invest, d.d., Daimond, d.d., in Finetol, d.d.. V avgustu je družba Maksima Holding, d.d., prodala 17,03-odstotni delež družbi KD Kapital, d.o.o. Slednja je v mesecu decembru odstopila od pogodbe. Struktura lastništva družbe Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008 je prikazana v tabeli 3 in na sliki 2.

Tabela 3: Struktura lastništva holdinške družbe Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008

	Delničar	Stanje po delniški knjigi na dan 31.12.2008	% kapitalu
1	PETROL d.d., Ljubljana	1.690.305	32,63
2	MAKSIMA HOLDING d.d.	1.303.948	25,17
3	NFD HOLDING d.d.	724.637	13,99
4	MAKSIMA INVEST d.d.	291.787	5,63
5	DAIMOND d.d.	183.097	3,53
6	FINETOL d.d.	67.632	1,31
7	GOLDINAR d.o.o. Koper	50.543	0,98
8	AKTIVA Naložbe, d.d.	43.582	0,84
9	PUBLIKUM FIN d.o.o.	24.345	0,47
10	PUBLIKUM TREZOR d.o.o.	21.359	0,41
11	OSTALI DELNIČARJI	778.765	15,03
	SKUPAJ	5.180.000	100,00

Slika 2: Struktura lastništva holdinške družbe Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008

3.2 DELNICE IN DIVIDENDE

Tabela 4: Temeljni podatki o delnicah holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Osnovni kapital	Razdeljen je na 5.180.000 navadnih imenskih kosovnih delnic s pripadajočim zneskom 4,17 evra.
Drugi razredi delnic	Drugih razredov delnic in vrednostnih papirjev, ki dajejo imetniku delniško nakupno opcijo, družba ni izdala.
Oznaka delnice	ITBG
Kotacija	Standardna kotacija Ljubljanske borze vrednostnih papirjev
Stanje vplačil delnic in pravic imetnikov	Vse delnice družbe so v celoti vplačane in dajejo imetnikom enake pravice.
Kontrolna pravica	Noben delničar nima posebne kontrolne pravice.
Prenos delnic	Za prenos delnic družbe ni omejitev, niti ni potrebno dovoljenje družbe ali drugih imetnikov vrednostnih papirjev. Družba ni seznanjena, da obstajajo med delničarji kakršnikoli dogovori, ki lahko povzročijo omejitev prenosa delnic ali glasovalnih pravic.

Tabela 5: Gibanje vrednosti delnic, dividend in števila delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d., v obdobju 2005-2008 (v evrih)

Podatki o delnici	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008
Knjigovodska vrednost delnice	31,96	35,82	66,88	1,59
Tehtani povprečni enotni tečaj	37,19	36,36	91,58	68,16
Tržna kapitalizacija pri tehtanem povprečnem enotnem tečaju	192.622.334	188.369.217	474.391.138	353.069.434
Najvišja v letu	43,48	44,79	143,93	108,57
Najnižja v letu	31,01	28,61	45,78	23,27
Zaključni tečaj	33,80	44,79	104,28	23,54
Tržna kapitalizacija pri zaključnem tečaju	175.066.016	231.995.435	540.170.400	121.937.200
Izplačana dividenda na delnico	0,54	0,58	0,65	3,79
Število delničarjev	18.363	17.728	15.164	14.545

Vrednosti za leti 2005 in 2006 so v evre preračunane po paritetnem tečaju zamenjave.

3.3 DIVIDENDNA POLITIKA

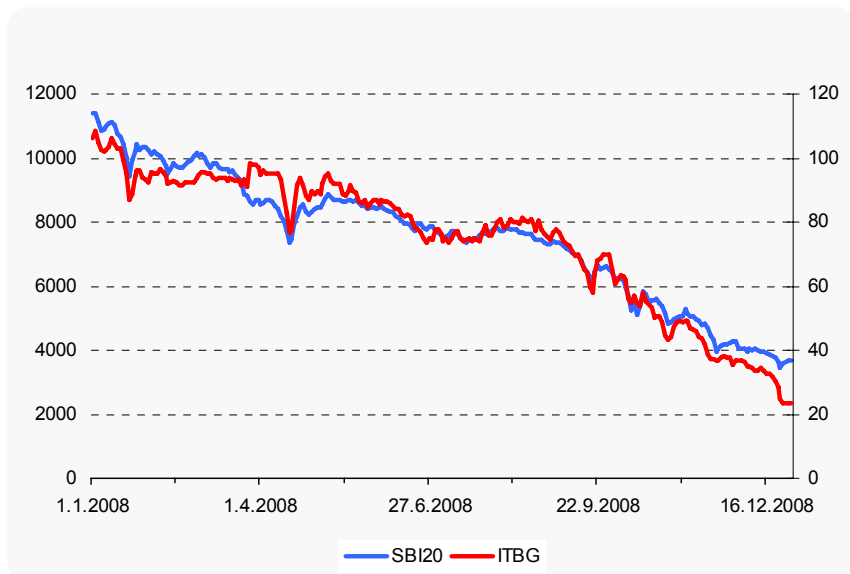
Družba Istrabenz, d.d., je v svojem strateškem poslovnem načrtu za obdobje 2007 – 2011 načrtovala vsaj 10-odstotno letno rast dividend. V skladu z usmeritvijo je bilo skupščini za leto 2007 predlagano izplačilo 0,72 evra na delnico. Skupščina je predlog zavrnila in izglasovala dividendo v višini 3,79 evra na delnico.

3.4 DELNICA HOLDINŠKE DRUŽBE ISTRABENZ, d.d., NA ORGANIZIRANEM TRGU

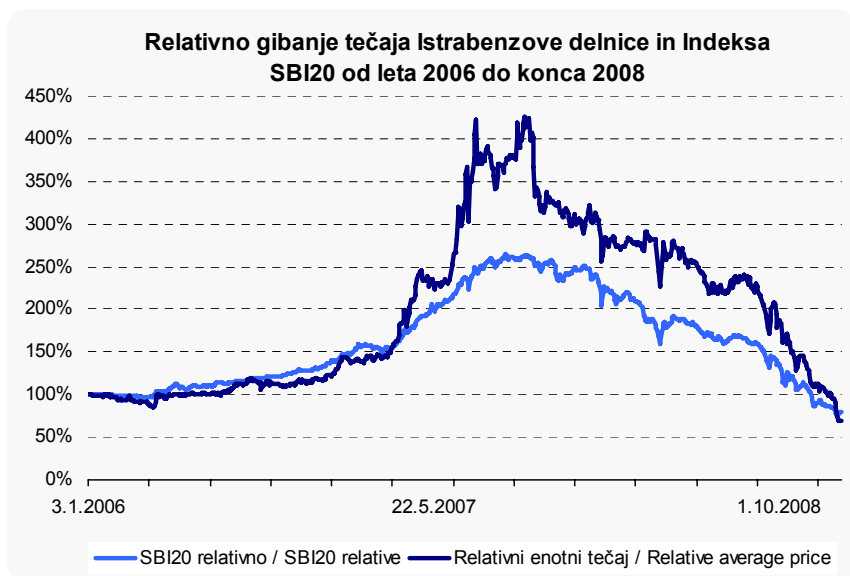
V letu 2008 je se je tečaj delnice družbe Istrabenz gibal primerljivo z gibanjem indeksa SBI20. Ta je v letu 2007 zrasel za 78,1 odstotka in končal pri 11.369,58 točkah, medtem ko je tečaj delnice Istrabenza konec leta 2007 znašal 104,28 evra. V letu 2008 je bil trend na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev izrazito negativen, saj je indeks SBI20 izgubil 67,5 odstotka svoje vrednosti ter leto končal pri 3.695,72 točke. Delnica Istrabenza je sledila splošnemu gibanju borze s tem, da so bili nekateri nihaji med letom, v primerjavi z indeksom SBI20, nekoliko bolj izraziti. Od meseca avgusta dalje se je drsenje borznih tečajev okrepilo, saj so bila tudi gibanja na ostalih svetovnih borzah izrazito negativna. Ob koncu leta je tečaj

delnice Istrabenza upadel bolj kot indeks SBI20. Na dan 31.12.2008 je tečaj delnice Istrabenza znašal 23,54 evra.

Slika 3: Gibanje tečaja delnice Istrabenza d.d. v primerjavi z borznim indeksom SBI20

Slika 4: Relativno gibanje tečaja Istrabenzove delnice in indeksa SBI20 v letih 2006-2008

3.5 NAVZKRIŽNA POVEZANOST Z DRUGIMI DRUŽBAMI

Na zadnji dan leta 2008 je obstajala navzkrižna povezanost med holdinško družbo Istrabenz, d.d., in družbo Petrol d.d., Ljubljana.

Družba Istrabenz, d.d., je imela konec leta 2008 v lasti 360.854 delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, kar predstavlja 17,3-odstotni lastniški delež družbe.

Hkrati je imela družba Petrol na zadnji dan leta 2008 v lasti 32,63-odstotni delež družbe Istrabenz in bila njen največji lastnik. Delnice Istrabenza je družba skoraj v celoti pridobila na osnovi uspešne prevzemne ponudbe, zaključene 19. novembra 2007.

3.6 LASTNE DELNICE IN NJIHOVO PRIDOBIVANJE

Skupščina družbe Istrabenz, d.d., je upravo družbe pooblastila za nakup lastnih delnic, vendar njihov skupni delež ne sme presežati 10 odstotkov osnovnega kapitala. Pooblastilo velja 18 mesecev od sprejetja sklepa na skupščini delničarjev z dne 30.5..2007.

Uprava družbe lahko pridobi delnice po ceni, ki ni nižja od zadnje revidirane knjigovodske vrednosti delnice in ne več kot 15 odstotkov višja od ponderirane povprečne tržne cene v zadnjih 15 dneh pred sklenitvijo pogodbe o nakupu lastnih delnic.

Pridobivanje lastnih delnic je mogoče zaradi izplačila nagrad članom uprave, vodilnim delavcem holdinške družbe in z njo povezanih družb ali za umik delnic. Družba ne sme pridobiti lastnih delnic izključno z namenom trgovanja.

Uprava lahko v primeru, da jih več ne potrebuje, delnice odsvoji s soglasjem nadzornega sveta. Družba lahko pri tem delno ali popolnoma izključi prednostno pravico delničarjev do odsvojitve oziroma pridobitve delnic, če se te uporabijo z namenom izplačila nagrad.

Skupščina pooblašča upravo družbe, da pridobljene delnice umakne brez nadaljnega sklepanja o zmanjšanju osnovnega kapitala. V primeru umika delnic iz tega razloga je nadzorni svet pooblaščen za ustrezno spremembo statuta družbe.

V letu 2008 je družba Istrabenz, d.d., pridobila 978 lotov lastnih delnic v skupni vrednosti 49.630 evrov. Povprečna nabavna cena za posamezno delnico je znašala 50,75 evra.

3.7 ODOBRENI KAPITAL

V skladu s 4. členom statuta družbe in po predhodnem soglasju nadzornega sveta lahko uprava holdinške družbe Istrabenz poveča osnovni kapital v vrednosti največ 50 odstotkov osnovnega kapitala. Pri tem lahko izključi prednostno pravico obstoječih delničarjev. Uprava holdinške družbe Istrabenz navedene možnosti do zaključka leta 2008 ni izkoristila.

3.8 POGOJNO POVEČANJE KAPITALA

Ob soglasju nadzornega sveta lahko uprava do 28.9.2009 enkrat ali večkrat poveča osnovni kapital za največ 10.802.878,48 evrov z izdajo novih delnic. Pri tem lahko izključi prednostno pravico obstoječih delničarjev do novih delnic.

3.9 SPREMEMBA KONTROLE V DRUŽBI

Družba nima sklenjenih dogovorov, katerih stranka je in pričnejo učinkovati, se spremenijo ali prenehajo na podlagi spremembe kontrole v družbi, ki je posledica prevzemne ponudbe.

Med družbo in člani uprave ali člani nadzornega sveta ali delavci ne obstajajo dogovori, ki predvidevajo nadomestilo, če ti zaradi prevzemne ponudbe odstopijo, so odpuščeni brez utemeljenega razloga ali jim preneha delovno razmerje.

3.10 DELNIŠKA SHEMA ZA DELAVCE

Družba nima delniške sheme za delavce. V letu 2007 sprejet Delniški in opsijski načrt se nanaša na upravo in vodilne delavce družbe Istrabenz, d.d., in Skupine Istrabenz.

3.11 ČLANI UPRAVE IN NADZORNEGA SVETA, KI IMAJO V LASTI ISTRABENZOVE DELNICE

Podatki o številu delnic v lasti članov uprave in nadzornega sveta so razkriti v tabeli 6.

Tabela 6: Število delnic družbe Istrabenz, d.d., v lasti članov uprave in nadzornega sveta

Ime in priimek	Naziv	Na dan 31.12.2008		GLASOVALNE PRAVICE
		Št.delnic	Delež	
Bavčar Igor	Predsednik uprave	914	0,0176%	0,0176%
Kosmina Janko	Predsednik NS	155	0,0030%	0,0030%
Toplak Tomaž	nam.predsednika NS	0	0,0000%	0,0000%
Korsika Bojan	član NS	0	0,0000%	0,0000%
Mihevc Damjan	član NS	0	0,0000%	0,0000%
Ule Klavdija	članica NS	0	0,0000%	0,0000%
Primožič Klavdija	članica NS	0	0,0000%	0,0000%
Fortunat Miloš	član NS	0	0,0000%	0,0000%
SKUPAJ		1.069	0,0206%	0,0206%

4. POROČILO O VODENJU IN UPRAVLJANJU

Vodenje in upravljanje holdinške družbe Istrabenz in družb v Skupini Istrabenz temelji na pozitivni zakonodaji, statutu družbe, določilih Kodeksa upravljanja javnih delniških družb in Pravilih Ljubljanske borze. Nadzorni svet upošteva ob tem še Poslovnik o delu nadzornega sveta in priporočila Združenja članov nadzornih svetov.

4.1 SISTEM UPRAVLJANJA

4.1.1 DVOTIRNI IN ENOTIRNI SISTEM UPRAVLJANJA

V družbah Skupine Istrabenz prevladuje dvotirni sistem upravljanja. Na ta način poteka tudi upravljanje holdinške družbe Istrabenz.

Možnost izvajanja enotirnega sistema upravljanja v odvisnih družbah smo opredelili v sedanjih strateških usmeritvah takoj, ko je slovenska zakonodaja leta 2006 to omogočila. Od tedaj smo tak način upravljanja uspešno uvedli v družbi Istrabenz Turizem, d.d. V letu 2008 ni bilo sprememb v sistemu upravljanja v nobeni od družb Skupine Istrabenz.

4.1.2 IMENOVANJE ČLANOV UPRAV, NADZORNIH SVETOV IN UPRAVNIH ODBOROV

Pri imenovanju in zamenjavi članov uprav, nadzornih svetov in upravnih odborov družb Skupine Istrabenz upoštevamo veljavno zakonodajo in določila v Sloveniji uveljavljenih standardov na tem področju.

4.2 SKUPŠČINA DELNIČARJEV

Delničarji uresničujejo svoje pravice, povezane z družbo, na vsakoletni redni seji skupščine in po potrebi tudi na izrednih sejah. Glasovalno pravico lahko uveljavljajo delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo pri Centralni klirinško depotni družbi na dan, ki je določen z vsakokratnim sklicem skupščine, in ki prijavijo svojo udeležbo vsaj 3 dni pred skupščino. Statut družbe ne določa nikakršnih omejitev glasovalnih pravic.

V letu 2008 so se delničarji sestali na dveh skupščinah, in sicer na 12. redni seji skupščine holdinške družbe Istrabenz, ki je potekala 28. avgusta 2008 in 13. seji skupščine, ki je bila dne 12.12.2008. V letu 2009 so se delničarji holdinške družbe Istrabenz sestali na 14. seji skupščine dne 4.3.2009.

Na 12. redni seji skupščine dne 28.8.2008 so delničarji in njihovi predstavniki obravnavali naslednje vsebine:

- seznanili so se z letnim poročilom družbe in Skupine Istrabenz za leto 2007 in mnenjem revizorja ter poročilom nadzornega sveta,
- sprejeli so sklep o uporabi bilančnega dobička,
- upravi in članom nadzornega sveta so podelili razrešnico za poslovno leto 2007,
- imenovali so revizijsko hišo za poslovno leto 2008.

13. seja skupščine delničarjev družbe Istrabenz, d.d., je bila sklicana dne 12.12.2008 na zahtevo delničarja Petrol, Slovenska energetska družba, d.d. Na njej so delničarji in njihovi predstavniki obravnavali imenovanje posebnega revizorja, odpoklic članov nadzornega sveta in imenovanje novih članov nadzornega sveta. Sklepi niso bili izglasovani.

Na 14. skupščini delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d., dne 4.3.2009 je skupščina družbe za člana nadzornega sveta na mesto članov nadzornega sveta mag. Boža Predaliča in Antona Turnška, ki sta odstopila z mesta člana nadzornega sveta, od 05.03.2009 do konca mandata ostalih članov nadzornega sveta izvolila mag. Alenko Vrhovnik Težak in Zorana Boškovića. Za člane nadzornega sveta družbe Istrabenz, d.d., - predstavnike delničarjev za mandatno dobo od 30.5.2009 naprej je skupščina družbe imenovala: mag. Alenko Vrhovnik Težak, mag. Janeza Grošlja, mag. Tamaro Jerman, Zorana Boškovića, Francija Strajnarja in Miroslava Kalužo.

4.3 NADZORNI SVET

4.3.1 IMENOVANJE IN SESTAVA

Nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz, d.d., je sestavljen iz devetih članov. Imenovani so za obdobje šestih let in so lahko po poteku mandata ponovno izvoljeni. Sedanji nadzorni svet je svoj mandat nastopil dne 29.5.2005.

Med člani je šest predstavnikov delničarjev, ki jih imenuje skupščina. Nadzorni svet družbe Istrabenz, d.d., so v letu 2008 sestavljali Janko Kosmina (predsednik), Tomaž Toplak (namestnik predsednika), Bojan Korsika, Damjan Mihevc ter mag. Božo Predalič, ki je z mesta člana nadzornega sveta odstopil 21.5.2008, in Anton Turnšek, ki je odstopil dne 24.11.2008.

Preostali trije člani so predstavniki delavcev, ki jih na podlagi glasovanja delavcev imenuje delavski zaupnik. To so Miloš Fortunat, Klavdija Primožič in Klavdija Ule.

Na 14. skupščini delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d., dne 4.3.2009 je skupščina družbe za člana nadzornega sveta na mesto članov nadzornega sveta mag. Boža Predaliča in Antona Turnška, ki sta odstopila, od 05.03.2009 do konca mandata ostalih članov nadzornega sveta izvolila mag. Alenko Vrhovnik Težak in Zorana Boškovića.

Skupščina delničarjev je na svoji 14. seji za člane nadzornega sveta družbe Istrabenz, d.d., - predstavnike delničarjev - za mandatno dobo od 30.5.2009 naprej imenovala mag. Alenko Vrhovnik Težak, mag. Janeza Grošlja, mag. Tamaro Jerman, Zorana Boškovića, Francija Strajnarja in Miroslava Kalužo.

Dne 20.03.2009 je Janko Kosmina odstopil z mesta predsednika in člana nadzornega sveta holdinške družbe Istrabenz, d.d. Nadzorni svet Istrabenza je na nadaljevanju seje dne 30.3.2009 za predsednika nadzornega sveta imenoval Tomaža Toplaka, za namestnika predsednika nadzornega sveta pa Bojana Korsiko.

4.3.2 ČLANI NADZORNEGA SVETA

Predstavniki delničarjev so poleg članstva v nadzornem svetu holdinške družbe Istrabenz, d.d., tudi v letu 2008 opravljali funkcije v nadzornih svetih in upravnih odborih drugih družb.

Tabela 7: Člani nadzornega sveta holdinške družbe Istrabenz, d.d., in njihovo članstvo v nadzornih svetih in upravnih odborih drugih družb na dan 31.12.2008

Ime in priimek	Gospodarska družba	Funkcija
Predsednik nadzornega sveta		
Janko Kosmina , univ. dipl. pravnik. Do upokojitve leta 2002 je skoraj tri desetletja vodil podjetje Istrabenz.	Banka Koper, d.d.	Član nadzornega sveta (do 19.12.2008)
Člani nadzornega sveta, predstavniki delničarjev		
Tomaž Toplak , univ. dipl. pravnik. Ustanovitelj in direktor AGB INVEST, d.o.o. Od leta 2005 do leta 2008 predsednik Kapitalske družbe.	Abanka Vipava, d.d.	Predsednik nadzornega sveta
	Sava, d.d.	Član nadzornega sveta
mag. Božo Predalič , ¹ mag. znanosti. Generalni sekretar vlade RS (do 21.11.2008), pred tem pa med drugim tudi v.d. namestnika predsednika Javnega sklada RS za regionalni razvoj.	Slovenska odškodninska družba, d.d.	Član upravnega odbora
Damjan Mihevc , univ. dipl. pravnik. Lastnik istoimenske odvetniške pisarne. Med drugim član UO Združenja članov nadzornih svetov, član NS Zavarovalnice Vardar iz Skopja, podpredsednik odbora direktorjev Lovčen Osiguranje AD iz Podgorice, član upravnega odbora AMZS.	Zavarovalnica Triglav, d.d.	Predsednik nadzornega sveta
	Triglav DZU, d.o.o.	Predsednik nadzornega sveta
	Triglav Naložbe, d.d.	Predsednik nadzornega sveta
Bojan Korsika , univ. dipl. politolog. Ustanovitelj in direktor podjetja Bistra d.o.o. Avtor in soavtor številnih knjig ter člankov, urednik številnih časopisov in revij.		
Anton Turnšek , ² dipl. živilski tehnolog. Svojo 40-letno kariero je posvetil Pivovarni Laško. Leta 1980 je postal predsednik uprave Pivovarne Laško. Leta 2005 se je upokojil, leto kasneje pa postal član nadzornega sveta te družbe.	Pivovarna Split	Predsednik nadzornega sveta
	Pivovarna Laško, d.d.	Član nadzornega sveta
	Pivovarna Union, d.d.	Član nadzornega sveta

¹ Z mesta člana nadzornega sveta družbe Istrabenz, d.d., odstopil dne 21.5.2008.

² Z mesta člana nadzornega sveta družbe Istrabenz, d.d., odstopil dne 24.11.2008.

Člani nadzornega sveta, predstavniki delavcev		
Klavdija Ule	-	-
Klavdija Primožič	-	-
Miloš Fortunat	-	-

4.3.3 DELOVANJE NADZORNEGA SVETA

Delo nadzornega sveta temelji na zakonskih predpisih, Statutu družbe, določilih Kodeksa upravljanja javnih delniških družb in priporočilih Združenja članov nadzornih svetov. Pristojnosti in naloge nadzornega sveta so podrobneje opredeljene v Poslovniku o delu nadzornega sveta.

Nadzorni svet je v letu 2008 svoje naloge in pristojnosti izvajal v okviru osnovne organiziranosti. V letu 2009 je nadzorni svet imenoval revizijsko komisijo in kadrovsko komisijo. Komisiji svoje naloge opravljata v skladu s pozitivno zakonodajo, Poslovniki in sklepi nadzornega sveta.

Nadzorni svet družbe Istrabenz, d.d., se je v letu 2008 sestal na treh rednih in treh izrednih sejah, imel pa je tudi dve korespondenčni seji. Delovanje nadzornega sveta v letu 2008 je natančneje predstavljeno v Poročilu nadzornega sveta na strani 9 tega letnega poročila.

4.3.4 NAGRAJEVANJE ČLANOV NADZORNEGA SVETA

Sistem nagrajevanja članov nadzornega sveta izhaja iz priporočil Združenja članov nadzornih svetov in Statuta družbe. Člani nadzornega sveta so upravičeni do osnovnega plačila za opravljanje funkcije, doplačila zaradi posebnih obveznosti in sejnine. Člani komisij nadzornega sveta prejemajo plačila v skladu s sklepom skupščine.

V letu 2008 je članom nadzornega sveta pripadlo letno osnovno plačilo 12.000 evrov bruto, predsedniku pa dvakratnik osnovnega plačila. Za posamezno sejo je sejnina za člana nadzornega sveta znašala 333,53 evra, za predsednika pa 500,75 evra. Člani nadzornega sveta so upravičeni tudi do povračila ostalih stroškov, ki so povezani s to funkcijo.

Skupščina lahko s sklepom določi, da so člani nadzornega sveta upravičeni tudi do izredne nagrade oziroma udeležbe pri dobičku. Redna skupščina družbe v letu 2008 o tem ni odločala. Članov nadzornega sveta se ne nagrajuje z delniškimi opcijami ali s primerljivimi finančnimi instrumenti.

4.4 UPRAVA

4.4.1 IMENOVANJE IN SESTAVA

Upravo krovne družbe Skupine Istrabenz, ki ima predsednika in največ do tri člane, imenuje nadzorni svet. Uprava je imenovana za obdobje šestih let. 1. junija 2007 je začel teči naslednji šestletni mandat upravi, ki je bila od 22. novembra 2007 enočlanska.

Dne 30.3.2009 je nadzorni svet sprejel odstopno izjavo Igorja Bavčarja, predsednika uprave holdinške družbe Istrabenz, d.d., s sporazumnim prenehanjem mandata z dnem 15. maj 2009. Na isti seji je nadzorni svet sprejel sklep, da takoj začne s postopkom širitve uprave.

Na redni seji dne 2.4.2009 je nadzorni svet imenoval v upravo družbe za člana uprave z dnem 3.4.2009 dr. Bogdana Topiča in z dnem 16.5.2009 mag. Tamaro Jerman. Nadzorni svet je dne 4.4.2009 objavil

javni razpis za predsednika in člana uprave holdinške družbe Istrabenz, d.d. Javni razpis se zaključí 4.5.2009.

4.4.2 ČLANI UPRAVE IN NJIHOVO SODELOVANJE V ORGANIH DRUGIH DRUŽB

Igor Bavčar, predsednik uprave holdinške družbe Istrabenz, d.d., je bil tudi član nadzornih svetov v nekaterih drugih gospodarskih družbah.

Tabela 8: Podatki o članih uprave družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., in njihovem članstvu v nadzornih svetih drugih družb v letu 2008 na dan 31.12.2008

Ime in priimek	Gospodarska družba	Funkcija
Igor Bavčar	Droga Kolinska, d.d.	Predsednik nadzornega sveta
	Istrabenz Gorenje, d.o.o.	Predsednik nadzornega odbora
	Intrade energija, d.o.o.	Član nadzornega odbora

4.4.3 DELOVANJE UPRAVE

Temeljna naloga uprave je vodenje poslovanja holdinške družbe Istrabenz, d.d., na podlagi dogovorjenih strategij in politik, ki jih potrdi nadzorni svet. Poleg tega opredeljuje in izvaja korporacijske strategije in letne poslovne načrte, zagotavlja finančne in informacijske vire ter razvoj strateških kadrov.

V podporo delu uprave je uveden informacijski sistem 'Business connect', ki zagotavlja ustrezno pretočnost, varnost in sledenje vse dokumentacije, vezane na predlaganje, obravnavo in sprejemanje sklepov uprave.

Med upravo družbe in nadzornim svetom potekata stalen dialog in sodelovanje. Pomembnejše odločitve o večjih naložbah sprejema predsednik uprave v soglasju z nadzornim svetom, ne glede na to ali dosegajo prag vrednosti, ko stanje vseh vrst poslov (sredstev) družbe Istrabenz, d.d., med letom preseže letno planiran obseg poslov, povečan za 20 odstotkov.

4.4.4 NAGRAJEVANJE UPRAVE

Predsednik uprave je s pogodbo upravičen do:

- fiksnih plač,
- nedenarnih ugodnosti (bonitet),
- pod določenimi pogoji do variabilnih prejemkov in udeležbe pri dobičku v denarni obliki ali delnicah družbe in
- odpravnin.

Nedenarne ugodnosti zajemajo uporabo službenega avtomobila, preventivni zdravstveni pregled ter življenjsko zavarovanje. Pod pogoji, ki veljajo za ostale zaposlene, ima predsednik uprave zagotovljeno dodatno zdravstveno, nezgodno in pokojninsko zavarovanje.

Na podlagi vnaprej določenih kriterijev nadzorni svet vsako leto določi variabilni del prejemkov. Njihova višina je povezana z uspešnostjo poslovanja družbe in Skupine Istrabenz ter z doseganjem letnih in strateških poslovnih ciljev. Nekatero od teh prejemkov priporoča Kodeks upravljanja javnih delniških družb.

Udeležbo predsednika uprave pri dobičku omogoča Statut družbe. Odvisna je od uspešnosti holdinške družbe Istrabenz in družb, v katerih ima Istrabenz, d.d., kapitalske deleže. Nadzorni svet lahko predlaga udeležbo pri dobičku kot nagrado v obliki delnic družbe. Predsednik uprave nima omejitev glede prodaje delnic družbe, ki jih pridobi z udeležbo pri dobičku.

Delniški načrt predsedniku uprave in drugim vodilnim delavcem omogoča izplačilo dela ali vseh neto variabilnih prejemkov v obliki delnic Istrabenza, d.d., in sicer po ceni, ki znaša od 80 do 90 odstotkov ponderirane povprečne tržne cene delnic v zadnjih 3 mesecih pred mesecem zapadlosti posameznega izplačila neto variabilnega prejemka.

Skladno z opcijskim načrtom so predsednik uprave in drugi vodilni delavci upravičeni tudi do podelitve nakupnih delniških opcijskih upravičenj. Število delnic, ki so predmet opcijskega upravičenja, vsako leto za predsednika uprave določi nadzorni svet družbe. Pri tem je merilo uspešnost družbe in njegova individualna uspešnost. Predsednik uprave in drugi vodilni delavci so lahko vsako leto deležni opcijskih upravičenj v obsegu, ki je v času podelitve enako količniku med 3- do 12-kratnikom povprečne mesečne bruto plače predsednika uprave in izvršilno ceno ene delnice, določene v opcijskem načrtu. Vrednost tako dodeljenih opcijskih upravičenj je potem odvisna od rasti cene delnice.

V Delniškem in opcijskem načrtu so vgrajene omejitve glede prenosa delniških upravičenj in prepovedi odsvojitve delnic za določen čas, kot jih predvidevajo priporočila stanovskih organizacij in Kodeks upravljanja in vodenja javnih delniških družb.

Prejemke predsednika uprave razkrivamo v nekonsolidiranem računovodskem poročilu na strani 269 (pojasnilo 31) tega letnega poročila. Podatke o lastništvu vrednostnih papirjev izdajateljice družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., s strani predsednika uprave in nadzornega sveta razkrivamo v zgoraj navedenem pojasnilo na 270 strani.

4.5 VODENJE IN UPRAVLJANJE POVEZANIH DRUŽB

V Skupini Istrabenz poteka nadzor poslovanja odvisnih družb preko opredeljenih razmerjih v statutih, družbenih pogodbah, delovanju upravnih odborov in nadzornih svetov oziroma skupščin družb ter učinkovitem kontrolinškem sistemu in uvajanju enotnega informacijskega sistema. Gre za kompleksno in z vidika dejavnosti razvejano poslovno Skupino. Velika dinamika sprememb v skupini je povečala potrebo po sočasnem obvladovanju procesov vodenja in upravljanja.

V vodstvih odvisnih družb Skupine Istrabenz je v letu 2008 prišlo do naslednjih sprememb:

- V družbi Istrabenz Gorenje, d.o.o., je odstopil član uprave Aleksander Mervar.
- Dne 30.6.2008 je potekel mandat direktorja družbe Istrabenz Marina Invest, d.o.o., Ivana Štravsca. Skupščina je za novega direktorja za naslednje 4-letno obdobje imenovala Fiorenza Lupierija, ki je funkcijo nastopil s 1.7.2008.
- V krovni družbi Skupine Droga Kolinska je dvočlansko upravo zamenjala štiričlanska uprava. Slobodanu Vučičeviću, predsedniku uprave, in članici Mileni Štular sta se dne 5.12.2008 pridružila Enzo Smrekar in mag. Branko Greganovič.
- Dne 31.12.2008 je na podlagi sporazumne prekinitve pogodbe prenehal mandat direktorja družbe Actual I.T., d.o.o., Igorja Kosmine. S 1. januarjem 2009 je bil za direktorja družbe imenovan Slavko Despotović.

4.6 NOTRANJI NADZOR IN NOTRANJA KONTROLA

V notranjem nadzoru v Skupini Istrabenz ima osrednjo vlogo kontrolinška funkcija. Holdinška družba Istrabenz, d.d., nima notranjega revizorja, vendar načrtno krepi notranji nadzor v holdinški družbi, kot

tudi nadzor nad poslovanjem vseh družb v Skupini Istrabenz. Krovna družba zahteva od odvisnih družb stalno mesečno in kvartalno poročanje in spremljanje rezultatov odvisnih družb ter njihovo primerjavo z zastavljenimi cilji.

4.7 REVIZIJA

Letna poročila Skupine Istrabenz in holdinške družbe Istrabenz d.d. od vključno leta 2004 dalje revidirajo revizorji družb iz skupine KPMG. Družba imenuje revizorja vsako leto v skladu s sklepom skupščine.

4.8 SKUPNI POSLOVNI STANDARDI

Družbe v Skupini Istrabenz uporabljajo enotne standarde računovodske politike, kontrolinga in standarde komuniciranja Skupine Istrabenz ter smiselno prilagojene standarde s področja organiziranja in postopkov, povezanih s skupščinami, upravnimi odbori in nadzornimi sveti odvisnih družb.

4.9 VODSTVA HČERINSKIH DRUŽB

Istrabenz plini, d.o.o.

Zorko Albin Cerkvenik, predsednik uprave
Suzana Bolčič Agostini, članica uprave
mag. Aldo Srbotič, član uprave

Istrabenz Gorenje, d.o.o.

dr. Robert Golob, predsednik uprave
Aleksander Mervar, član uprave (do 31.10.2008)

Instalacija, d.o.o.

Rinaldo Glavina, direktor družbe

Droga Kolinska, d.d.

Slobodan Vučićević, predsednik uprave
Milena Štular, članica uprave
mag. Branko Greganovič, član uprave (od 5.12.2008)
Enzo Smrekar, član uprave (od 5.12.2008)

Istrabenz Turizem, d.d.

UPRAVNI ODBOR

mag. Rudi Grbec, namestnik predsednika upravnega odbora
Marino Antolovič, član upravnega odbora in glavni izvršni direktor
Sanja Bajec, članica upravnega odbora
Irena Valenti, članica upravnega odbora, predstavnica delavcev

Istrabenz Marina Invest, d.o.o.

Ivan Štravs, direktor družbe (do 30.6.2008)
Fiorenzo Lupieri, direktor družbe (od 1.7.2008)

Istrabenz inženiring, d.o.o.

mag. Igor Okorn, direktor družbe

Golf Istra, d.o.o.

mag. Igor Okorn, direktor družbe

Actual I.T., d.o.o.

Igor Kosmina, direktor družbe (do 31.12.2008)

Slavko Despotović, direktor družbe (od 1.1.2009)

Zastava Istrabenz Lizing, d.o.o.

Božidar Milojičić, direktor družbe

4.10 OBVEŠČANJE DELNIČARJEV IN POROČANJE

V Skupini Istrabenz veljajo skupni Standardi komuniciranja. Od tod izhajajo tudi načela in postopki obveščanja javnosti, zlasti pri sporočanju strateških odločitev in drugih pomembnih informacij za delničarje.

V skladu z omenjenimi standardi, zakonodajo in pravili Ljubljanske borze vrednostnih papirjev skrbimo za redno, pravočasno in dosledno obveščanje delničarjev. Cenovno občutljive in druge pomembne informacije o holdinški družbi Istrabenz, d.d., in drugih družbah Skupine Istrabenz zainteresiranim javnostim sporočamo prek sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze Seo-net (<http://seonet.ljse.si>). Vse pomembnejše informacije o Skupini Istrabenz objavljamo tudi na spletni strani holdinške družbe www.istrabenz.si. Stran ima rubriko za investitorje in povezavo do vseh naložbenih področij holdinga. Sklic in sklepe skupščine delničarjev objavljamo tudi v časopisu Delo.

Pri komuniciranju z delničarji in širšo javnostjo so v letu 2008 izstopali naslednji dogodki in procesi:

- 60. obletnica družbe Istrabenz,
- vstop podjetja SIMT v Skupino Actual,
- zaključek prenove starega hotela Palace in vstop v mednarodno hotelsko verigo Kempinski,
- spremembe v lastniški strukturi holdinške družbe Istrabenz, d.d.,
- vpliv finančne krize na poslovanje holdinške družbe in Skupine Istrabenz.

Poročanje o vseh vidikih delovanja Skupine Istrabenz zagotavljamo s pripravo letnih in drugih obdobjnih poročil. Letna poročila, tudi za več let nazaj, so stalno dostopna na spletni strani družbe www.istrabenz.si, poročilo pa vsakič izdamo tudi v tiskani obliki. Na našem spletnem mestu objavljamo tudi akte družbe, kot sta statut in poslovnik o delu nadzornega sveta.

4.10.1 INFORMACIJE DELNIČARJEM

Na vprašanja delničarjev odgovarjajo pristojna služba za stike z delničarji in pooblaščen predstavniki holdinške družbe Istrabenz. V letu 2008 je na pisma malih delničarjev, ki so bila naslovljena na nadzorni svet, odgovarjal predsednik nadzornega sveta.

Stiki z delničarji	Kontaktna oseba: Klavdija Ule ISTRABENZ, d.d., Cesta Zore Perello-Godina 2, 6000 Koper tel: 00386/(0)5/662 15 00, fax: 00386/(0)5/662 15 15 e-mail: Klavdija.Ule@istrabenz.si http://www.istrabenz.si/
---------------------------	--

Finančni koledar objav / dogodkov v letu 2009

Vrsta objave / dogodka	Predviden datum objave / dogodka
Informacija o poslovanju Skupine Istrabenz v letu 2008	do 28.2.2009
Objava povzetka nerevidiranih konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine Istrabenz za leto 2008	do 31.3.2009
Objava Letnega dokumenta	do 31.3.2009
Objava Letnega poročila holdinške družbe in Skupine Istrabenz za leto 2008	do 30.4.2009
Objava izjave o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb	do 30.4.2009
Objava poročila o poslovanju družbe Istrabenz, d.d., in Skupine Istrabenz za obdobje januar - marec 2009	do 30.5.2009
Objava sklica skupščine holdinške družbe Istrabenz, d.d. (tudi v časopisu Delo)	do 31.7.2009
Objava poročila o poslovanju holdinške družbe Istrabenz, d.d., in Skupine Istrabenz za obdobje januar – junij 2009	do 28.8.2009
15. redna seja skupščine delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d.	do 31.8.2009
Objava sklepov 15. redne seje skupščine delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d. (tudi v časopisu Delo)	po skupščini
Objava poročila o poslovanju holdinške družbe Istrabenz, d.d., in Skupine Istrabenz za obdobje januar - september 2009	do 30.11.2009

Periodične objave in ostale cenovno občutljive informacije bodo objavljene na spletnih straneh Ljubljanske borze, d.d., Ljubljana (<http://seonet.ljse.si>) in na spletnih straneh družbe Istrabenz d.d. (<http://www.istrabenz.si>). Na istem mestu bodo pravočasno in v skladu s predpisi in pravili objavljene tudi morebitne spremembe predvidenih datumov objav / dogodkov.

4.11 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Istrabenz, holdinška družba, d.d., skladno s 5. odstavkom 70. člena ZGD-1 podaja izjavo o upravljanju družbe.

1. Sklicevanje na veljavni kodeks upravljanja

Pri upravljanju in vodenju holdinške družbe Istrabenz, d.d., je Kodeks upravljanja javnih delniških družb pomembno vodilo. Uporabo Kodeksa spodbujamo tudi v tistih družbah, v katerih ima holdinška družba pomembno kapitalsko udeležbo. Z uvajanjem priporočene poslovne prakse vodenja in upravljanja si uprava holdinške družbe prizadeva za dvig kakovostne ravni upravljanja družbe in celotne poslovne skupine in za transparentnost delovanja.

Kodeks upravljanja javnih delniških družb (Uradni list RS, št. 118/2005 z dne 17.12.2005 s spremembami in dopolnitvami, z začetkom veljavnosti z dnem 5.2.2007) je javno dostopen na naslednjih spletnih naslovih:

- Ljubljanska borza: <http://www.ljse.si/cgi-bin/jve.cgi?att=%205213&sid=oCsXIrsmMmkVfv8V>
- Združenje članov nadzornih svetov: http://www.zdruzenje-ns.si/db/doc/upl/kodeks_cg_2007_slo.pdf
- Združenje managerjev Slovenije: <http://www.zdruzenje-manager.si/storage/1121/kodeks.pdf>

Holdinška družba Istrabenz, d.d., ni sprejela drugega kodeksa in upravljanje poteka v skladu in v okvirih določil ZGD-1 in zgoraj navedenega kodeksa.

2. Podatki o obsegu odstopanja od kodeksa o upravljanja

Uprava holdinške družbe Istrabenz, d.d., je v preteklosti redno objavljala izjave o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, in sicer 30.9.2004, 7.7.2005, 22.5.2006 in 23.4.2007 in 21.3.2008. V izjavah je po načelu "spoštuj ali pojasni razloge za odstopanje" navedeno, katere določbe Kodeksa o upravljanju javnih delniških družb v določenih obdobjih družba ni spoštovala.

Družba Istrabenz, holdinška družba, d.d., je v minulem letu spoštovala vse določbe Kodeksa, razen tiste, ki so navedene v nadaljevanju.

Odstopanja od določb Kodeksa upravljanja javnih delniških družb v letu 2008	
Določilo	Razkritje
1.1.1.	Družba zasleduje primarni cilj maksimiziranja vrednosti družbe, vendar tega in drugih ciljev nima izrecno zapisanih v statutu.
1.2.6.	Družba ponavadi ne organizira zbiranja pooblastil. Uprava želi s tem spodbuditi aktivne delničarje, da se osebno udeležijo skupščine ali pooblastijo za uresničevanje upravljaljskih pravic na skupščini svoje zaupnike, ki jih izberejo sami. Osebno udeležbo ali udeležbo prek pooblaščenca uprava družbe spodbuja z vzorcem prijave in pooblastila, ki ga lahko delničarji od dne sklica skupščine naprej najdejo na spletnih straneh družbe Istrabenz.
1.3.18	Družba na predlog večjih delničarjev družbe člane nadzornega sveta na skupščini ni volila posamično.
7.2.1.	Družba nima notranjega revizorja, a kljub temu z uvajanjem enovitih računovodskih politik, enovitega sistema kontrolinga in rešitev informacijskih tehnologij izvaja sistematičen notranji nadzor v holdinški družbi in nadzoruje

	poslovanje vseh družb v Skupini Istrabenz.
8.2.	Družba je v angleškem jeziku pripravila letno poročilo, sklic skupščine, objave v zvezi s sprejetimi sklepi na skupščini ter izveček strateškega poslovnega načrta, ne pa tudi drugih javnih objav. Na spletni strani družbe (www.istrabenz.si) so v angleškem jeziku tudi temeljne informacije o družbi in Skupini Istrabenz. Upoštevajoč strukturo delničarjev, družba meni, da so tuji delničarji s tem primerno in zadostno informirani o bistvenih elementih, pomembnih za njihove investicijske odločitve.

3. Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Holdinška družba Istrabenz, d.d., nima notranjega revizorja, a kljub temu z uvajanjem enovitih računovodskih politik, enovitega sistema kontrolinga in rešitev informacijskih tehnologij izvaja sistematičen notranji nadzor v holdinški družbi in nadzoruje poslovanje vseh družb v Skupini Istrabenz. Osrednjo vlogo pri notranjem poročanju v Skupini Istrabenz ima kontrolniška funkcija. Krovna družba zahteva od odvisnih družb stalno mesečno in kvartalno poročanje in spremljanje rezultatov ter njihovo primerjavo z zastavljenimi cilji.

4. Podatki po 6. odstavku 70. člena ZGD-1

1. Struktura osnovnega kapitala družbe

Struktura osnovnega kapitala družbe je prikazana na strani 25 tega letnega poročila.

2. Omejitve prenosa delnic

Vse delnice družbe so prosto prenosljive.

3. Kvalificirani deleži po ZPre-1 (preveriti podatke!)

Na podlagi prvega odstavka 77. člena Zakona o prevzemih so v družbi Istrabenz, holdinška družba, d.d., na dan 31.12.2008 dosegle kvalificirani delež naslednje pravne osebe:

- Petrol, d.d., Ljubljana, imetnica 1.690.305 delnic izdajatelja Istrabenz, d.d., kar predstavlja 32,69 odstotka osnovnega kapitala izdajatelja.
- Maksima Holding, d.d., imetnica, 1.303.948 delnic izdajatelja Istrabenz, d.d., kar predstavlja 25,17 odstotka osnovnega kapitala izdajatelja.
- NFD Holding, d.d., imetnica 724.637 delnic izdajatelja Istrabenz, holdinška družba, d.d., kar predstavlja 13,99 odstotka osnovnega kapitala izdajatelja.
- Maksima Invest, d.d., imetnica, 291.787 delnic izdajatelja Istrabenz, holdinška družba, d.d., kar predstavlja 5,63 odstotka osnovnega kapitala izdajatelja.

4. Imetniki vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice

Družba ni izdala vrednostnih papirjev, ki bi zagotavljali posebne kontrolne pravice.

5. Delniška shema za delavce

Družba nima delniške sheme za delavce. V letu 2007 sprejet Delniški in opsijski načrt se nanaša na upravo in vodilne delavce družbe Istrabenz, d.d., in Skupine Istrabenz.

6. Omejitve glasovalnih pravic

Omejitve glasovalnih pravic ni.

7. Dogovori med delničarji, ki lahko povzročijo omejitve prenosa vrednostnih papirjev ali glasovalnih pravic

Družba ni seznanjena s tovrstnimi dogovori.

8. Pravila družbe:

- o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora:

Upravo imenuje in razrešuje nadzorni svet. Uprava ima predsednika in največ tri člane. Mandat uprave traja šest let z možnostjo ponovnega imenovanja. Uprava lahko podeli prokuro. Nadzorni svet lahko predčasno odpokliče upravo. Uprave ni mogoče odpoklicati brez utemeljenih razlogov.

Nadzorni svet šteje devet članov. Šest članov nadzornega sveta imenuje skupščina delničarjev z navadno večino glasov navzočih delničarjev, tri člane nadzornega sveta, kot predstavnike delavcev, na podlagi glasovanja delavcev imenuje delavski zaupnik.

Člani nadzornega sveta so izvoljeni za dobo šestih let in so po preteku mandata lahko ponovno izvoljeni. Sklep o predčasnem odpoklicu predstavnikov delničarjev mora biti sprejet s tričetrtinsko večino pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala, pogoje za odpoklic predstavnikov delavcev določa Poslovnik delavskega zaupnika.

Če članu nadzornega sveta iz kateregakoli razloga preneha mandat, se izvedejo nadomestne volitve na naslednji redni seji skupščine družbe. Novoizvoljeni član nadzornega sveta je imenovan do preteka mandata ostalim članom nadzornega sveta.

- o spremembah statuta družbe:

Skupščina družbe s tričetrtinsko večino pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala odloča o spremembah statuta družbe.

9. Pooblastila članov posloводства, zlasti glede lastnih delnic

Skupščina družbe Istrabenz, d.d., je upravo družbe pooblastila za nakup lastnih delnic, vendar njihov skupni delež ni smel presežati 10 odstotkov osnovnega kapitala. Pooblastilo je veljalo 18 mesecev od sprejetja sklepa na skupščini delničarjev, ki je potekala 30. maja 2007. Uprava družbe je lahko pridobivala delnice po ceni, ki ni bila nižja od zadnje revidirane knjigovodske vrednosti delnice in ne več kot 15 odstotkov višja od ponderirane povprečne tržne cene v zadnjih 15 dneh pred sklenitvijo pogodbe o nakupu lastnih delnic. Pridobivanje lastnih delnic je bilo mogoče zaradi izplačila nagrad članom uprave, vodilnim delavcem holdinške družbe in z njo povezanih družb ali za umik delnic. Družba ni smela pridobivati lastnih delnic izključno z namenom trgovanja.

Uprava lahko v primeru, da jih več ne potrebuje, delnice odsvoji s soglasjem nadzornega sveta. Družba lahko pri tem delno ali popolnoma izključi prednostno pravico delničarjev do odsvojitve oziroma pridobitve delnic, če se te uporabijo z namenom izplačila nagrad.

Skupščina pooblašča upravo družbe, da pridobljene delnice umakne brez nadaljnjega sklepanja o zmanjšanju osnovnega kapitala. V primeru umika delnic iz tega razloga je nadzorni svet pooblaščen za ustrezno spremembo statuta družbe.

V letu 2008 je družba Istrabenz, d.d., pridobila 978 lotov lastnih delnic v skupni vrednosti 49.630 evrov. Povprečna nabavna cena za posamezno delnico je znašala 50,75 evra.

10. Pomembni dogovori, ki pričnejo učinkovati, se spremenijo ali prenehajo na podlagi spremembe kontrole v družbi, ki je posledica javne prevzemne ponudbe

Družbi takšni dogovori niso znani.

11. Dogovori med družbo in člani njenega organa vodenja ali nadzora ali delavci, ki predvidevajo nadomestilo, če ti zaradi ponudbe, kot jo določa zakon, ki ureja prevzeme odstopijo, so odpuščeni brez utemeljenega razloga ali njihovo delovno razmerje preneha

Predsednik uprave ter izvršna direktorja so v primeru da odstopijo, so odpuščeni brez utemeljenega razloga ali njihovo delovno razmerje preneha upravičeni do odpravnine.

5. Podatki o delovanju skupščine družbe in njenih ključnih pristojnostih ter opis pravic delničarjev in načinu njihovega uveljavljanja

Na skupščini delničarji uresničujejo svoje pravice v zvezi z družbo. Skupščino skliče uprava družbe na lastno pobudo, na zahtevo nadzornega sveta ali na zahtevo delničarjev družbe, ki predstavljajo vsaj pet odstotkov osnovnega kapitala družbe. Upravičenec, ki zahteva sklic skupščine, mora ob zahtevi posredovati upravi tudi obrazložen ter utemeljen namen in razlog sklica.

Skupščina se skliče tako, da se vsaj mesec dni pred dnem zasedanja skupščine v časopisu Delu in na spletnih straneh Ljubljanske borze (SEOnet) objavi dnevni red zasedanja s predlogi sklepov.

Zasedanja skupščine se lahko udeležijo in uresničujejo glasovalno pravico samo tisti delničarji, ki so svojo udeležbo na skupščino prijavili najmanj tri dni pred dnem zasedanja skupščine. Podrobnejša navodila o načinu in pogojih prijave udeležbe na skupščini se določijo v sklicu skupščine.

Skupščina veljavno odloča ne glede na število prisotnih delnic. Vsaka delnica daje delničarju en glas. Skupščina sprejema svoje odločitve s sklepi.

Skupščina odloča z večino oddanih glasov, če zakon ali statut družbe ne določata drugače.

Z večino oddanih glasov skupščina odloča zlasti o: uporabi bilančnega dobička; imenovanju članov nadzornega sveta; podelitvi razrešnice članom uprave in članom nadzornega sveta; imenovanju revizorja; obravnavi poročila nadzornega sveta; odloča o drugih pomembnih zadevah, ki jih ne prepusti v pristojno odločanje uprave ali nadzornega sveta in o zadevah, za katere tako odloča zakon, drug predpis in statut družbe.

S tričetrtinsko večino pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala, odloča skupščina predvsem v naslednjih zadevah: sprememba statuta; zmanjšanje osnovnega kapitala, razen v primerih, ko zakon določa nižjo večino; povečanje osnovnega kapitala; statusnih spremembah in prenehanju družbe; izključitvi prednostne pravice delničarjev pri novi izdaji delnic; predčasen odpoklic članov nadzornega sveta; drugih primerih, če tako določa zakon ali statut.

Delničarji lahko pravice iz delnic uresničujejo neposredno na skupščini ali preko pooblaščenec. Pooblastilo mora biti dano v pisni obliki.

Delo skupščine je natančneje urejeno v Poslovniku o delu skupščine. Skupščini predseduje predsednik, ki ga izvoli skupščina z navadno večino za vsako zasedanje posebej.

6. Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij

Upravljanje družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., deluje po dvotirnem sistemu. Družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet. Vodenje in upravljanje holdinške družbe Istrabenz temelji na zakonskih aktih, določilih Kodeksa upravljanja javnih delniških družb in Pravilih Ljubljanske borze, ter internih aktih, med katerimi je temeljni akt Statut družbe.

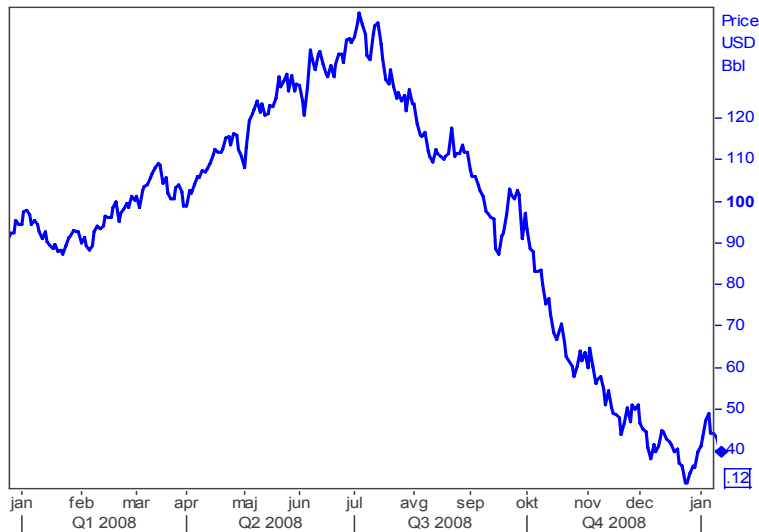
5. ANALIZA POSLOVANJA SKUPINE ISTRABENZ IN HOLDIŠKE DRUŽBE ISTRABENZ

5.1 GOSPODARSKO OKOLJE V LETU 2008

Leto 2008 je bilo za poslovanje gospodarskih subjektov zelo zahtevno. V začetku leta se je še ohranjala visoka stopnja gospodarske rasti, ki pa je bila povezana z rastjo cen surovin ter inflacijskimi pritiski. V drugi polovici leta 2008 se je finančna kriza prenesla tudi v realni sektor. Gospodarska aktivnost se je začela zmanjševati, hkrati pa je težja dostopnost finančnih virov poslabšala možnosti refinanciranja finančnih obveznosti, vplivala pa je tudi na povečanje plačilne nediscipline.

Zmanjšanje povpraševanja je vplivalo tudi na gibanje cen surovin, ki so v prvi polovici leta 2008 še izrazito rasle, nato pa do konca leta upadale.

Slika 5: Gibanje cene nafte v USD za leto 2008

Velik vpliv na poslovanje Skupine Istrabenz v letu 2008 so imeli tudi padci cen vrednostnih papirjev, ki so imeli za posledico znižanje vrednosti tržnih finančnih naložb v posesti holdinške družbe.

V nadaljevanju so opisane razmere na trgih, ki so najpomembnejši za poslovanje družb v Skupini Istrabenz.

Evropska unija

Gospodarska rast za leto 2008 v Evropski uniji naj bi po zadnjih ocenah³ znašala 1 odstotek, medtem ko ocenjena povprečna stopnja letne inflacije znaša 3,7 odstotka. V letu 2008 se je začela svetovna gospodarska aktivnost umirjati, kar je vplivalo na padec cen skoraj vseh ključnih surovin.

V drugi polovici leta so se z razmahom finančne krize pričakovanja izrazito poslabšala. Zaradi težje dostopnosti finančnih virov se je zmanjšalo povpraševanje po nepremičninah, avtomobilih in ostalih trajnih ter investicijskih dobrinah, kar je močno vplivalo na poslovanje družb iz teh dejavnosti v zadnjem četrtletju.

³ Vir: Evropska komisija: Interim forecast, januar 2009

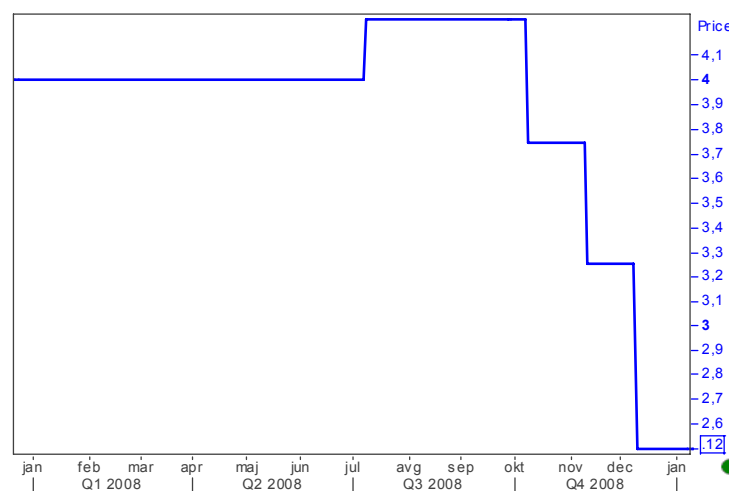
Tečaj med evrom in ameriškim dolarjem je v letu 2008 naraščal do nivoja 1,6 dolarja za evro, v drugi polovici leta pa pričel upadati vse do tečaja 1,24 dolarja za evro. Ob koncu leta je bil tečaj okoli 1,4 dolarja za evro, kar je 4,4 odstotka manj kot ob koncu leta 2007.

Slika 6: Gibanje tečaja EUR/USD za leto 2008

Referenčna obrestna mera ECB je v prvi polovici leta znašala 4,0 odstotka, se povišala na 4,25 odstotka ter nato od septembra v več znižanjih padala vse do nivoja 2,5 odstotka konec leta.

Slika 7: Gibanje referenčne obrestne mere Evropske centralne banke za leto 2008

Slovenija

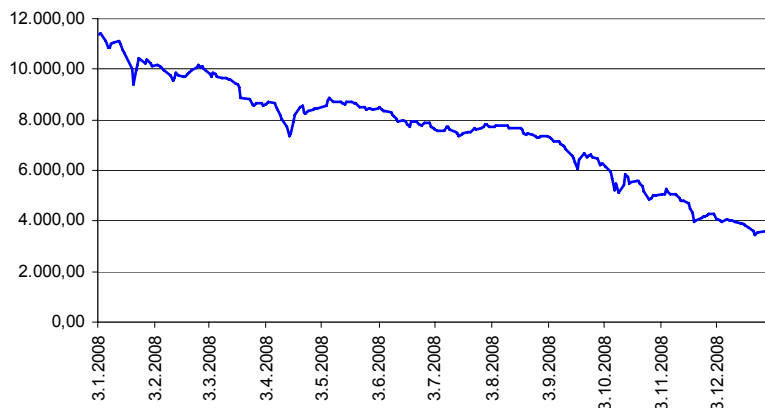
V Sloveniji je v letu 2008 gospodarska rast znašala 4,1 odstotka, povprečna letna inflacija pa 5,7 odstotka⁴. V prvem polletju je bila gospodarska rast še stabilna, z večanjem vpliva finančne krize na gospodarstva največjih zunanje trgovinskih partnerjev pa je proti koncu leta prišlo do upada industrijske proizvodnje.

⁴ Vir: <http://www.umar.gov.si/>

Nižje cene surovin ter upad povpraševanja sta vplivala na upad inflacije. Zaradi težjega dostopa do finančnih virov se je zvišal strošek financiranja, hkrati pa je finančna kriza močno vplivala na gibanje borznega indeksa SBI.

Po obdobju visoke rasti v letu 2007 je v letu 2008 indeks SBI izgubil 67,5 odstotka in leto končal pri vrednosti 3.695,72 točke. Promet na LJSE je v letu 2008 upadel za 42,3 odstotka.

Slika 8: Gibanje indeksa SBI20 za leto 2008

5.2 POSLOVANJE SKUPINE ISTRABENZ

V letu 2008 je Skupina Istrabenz dosegla dobre rezultate z vidika doseženih prihodkov in dobička iz poslovanja, saj je realizirala 42,4 milijona evrov dobička iz poslovanja (EBIT) in 85 milijonov dobička iz poslovanja in amortizacije (EBITDA). Ti rezultati Skupine Istrabenz so posledica predvsem uspešnega poslovanje družb na področju energetike in prehrane. Zaradi ugotovljene izgube v holdinški družbi Istrabenz je ugotovljena tudi izguba na nivoju Skupine Istrabenz.

Ob tem bi želeli opozoriti, da so za leto 2008 slabitve terjatev vključene med finančne odhodke, zato so bili ustrezno korigirani tudi primerjalni podatki za leto 2007. Slabitve terjatev za leto 2008 znašajo 2,2 milijona evrov, v letu 2007 pa so bile oblikovane v višini 1,1 milijona evrov.

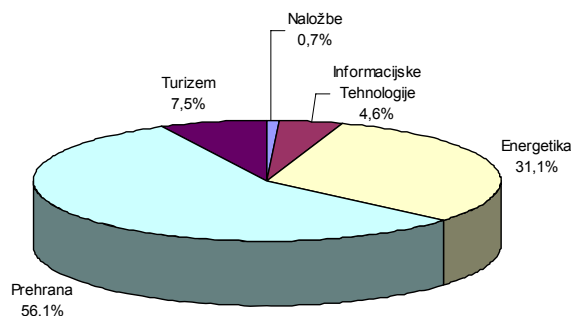
Izguba v holdinški družbi Istrabenz je posledica slabitve finančnih naložb razpoložljivih za prodajo, saj je bilo potrebno skladno z računovodskimi usmeritvami opraviti slabitev vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na organiziranem trgu in obstaja dolgotrajnejše ali pomembno zmanjšanje pošteno vrednosti finančne naložbe pod njihovo knjigovodsko vrednost. Največji znesek slabitve je nastal s slabitvijo delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana.

Višina ugotovljene izgube v holdinški družbi za leto 2008 je povzročila padec kapitala družbe na nivo, ko je družba Istrabenz, d.d., dolžna začeti izvajati postopke skladno z določili ZFPPIPP.

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Skupina Istrabenz je v letu 2008 dosegla 661,7 milijona evrov prihodkov od prodaje, 9 odstotkov več kot v letu 2007 in 12 odstotkov več kot načrtovano. Višji prihodki so predvsem rezultat rasti prodaje na področju prodaje elektrike, plinov ter prehrane.

Slika 9: Struktura poslovnih prihodkov Skupine Istrabenz

Zaloge proizvodov so se v družbah Skupine Istrabenz v letu 2008 zmanjšale za 0,5 milijona evrov, medtem ko so se v letu 2007 povečale za 5,3 milijona evrov.

Družbe so izkazale za 16,4 milijona evrov drugih poslovnih prihodkov, kar je na nivojih leta 2007. Po vsebini gre za prihodke iz odpisanih terjatev, dobičke pri prodaji osnovnih sredstev ter odpravo neporabljenih rezervacij. Drugi poslovni prihodki so nastali predvsem v prehrani, turizmu in holdinški družbi.

Stroški blaga, materiala in storitev so v letu 2008 znašali 489,4 milijona evrov, kar je 9 odstotkov več kot v letu 2007 ter 19 odstotkov več kot je bilo načrtovano. Preseganje je posledica večje prodaje, predvsem na področju trgovanja z električno energijo.

Stroški dela so znašali 91,2 milijona evrov in so bili 3 odstotke višji kot v letu 2007 ter v skladu z načrti. V družbah Skupine Istrabenz je bilo konec leta 2008 4.725 zaposlenih, 68 manj glede na konec leta 2007.

Obračunana amortizacija znaša 42,6 milijona evrov. Amortizacijo iz leta 2007 presega za 4 odstotke, od načrtovane je nižja za 7 odstotkov. Odmik je nastal zaradi zamikov pri izvedbi investicij na področju Turizma in Prehrane.

Drugi poslovni odhodki v višini 12 milijonov evrov vključujejo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ostale dajatve, donacije in odškodnine.

Skupina Istrabenz je v letu 2008 ustvarila 42,4 milijona evrov poslovnega izida iz poslovanja (EBIT). To predstavlja 23 odstotno rast glede na leto 2007 in 14-odstotno preseganje poslovnega načrta. Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA) je bil realiziran v višini 85 milijonov evrov, kar je 13 odstotkov več kot v letu 2007 ter 2 odstotka več kot načrtovano.

Tabela 9: Kazalniki poslovanja za Skupino Istrabenz

Zneski v € POSTAVKE	2008	2007	2006	INDEKS 2008 / 2007	INDEKS 2008 / 2006
Poslovni prihodki	677.571.807	626.690.652	716.682.881	108	95
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	42.444.439	34.508.197	35.493.111	123	120
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	85.022.845	75.284.836	72.952.212	113	117
Čisti poslovni izid	-221.084.822	116.391.348	28.686.519	-	-
Neto poslovna sredstva	1.035.258.929	1.198.642.470	944.724.461	86	110
Kapital	94.439.160	447.490.787	402.357.530	21	23

Finančni prihodki Skupine Istrabenz znašajo 26,7 milijona evrov. To je 23 odstotkov doseženih prihodkov v letu 2007, od načrtovanih pa so višji za 15 odstotkov. Večino finančnih prihodkov je realizirala holdinška družba, zato so podrobneje pojasnjeni v odseku, ki obravnava njeno poslovanje.

Finančni odhodki Skupine Istrabenz znašajo 286,8 milijona evrov. Stroški obresti, neto tečajnih razlik in drugi finančni odhodki znašajo 62,1 milijona evrov in so 80 odstotkov višji kot v letu 2007, načrtovane pa presegajo za 61 odstotkov. Višji stroški financiranja so posledica višjega obsega finančnega dolga, negativne tečajne razlike pa so nastale zaradi neugodnega gibanja tečaja srbskega dinarja, ki zadeva predvsem področje Prehrane.

Slabitve finančnih sredstev znašajo 228,6 milijona evrov. Nastale so zaradi prevrednotenja finančnih naložb, ki jih je izvedla holdinška družba, poleg tega pa vsebujejo učinke vrednotenja izvedenih finančnih instrumentov, ki jih družbe uporabljajo za valutno in obrestno ščitenje.

Pripoznan rezultat poslovanja pridruženih družb po kapitalski metodi je negativen v višini 268 tisoč evrov. Poslovanje pridruženih družb je bolj podrobno predstavljeno v posebnem odseku prikaza poslovanja Skupine Istrabenz.

Družbe v Skupini Istrabenz so za leto 2008 obračunale obveznost za davek od dobička v višini 5,9 milijona evrov, -2,7 milijona evrov pa znašajo odloženi davki.

Čisti poslovni izid Skupine Istrabenz je negativen v višini 221,1 milijona evrov. Kapitalu večinskega lastnika pripada izguba v višini 226,4 milijona evrov, manjšinski lastniki pa so dosegli čisti dobiček v višini 5,3 milijona evrov.

BILANCA STANJA

Bilančna vsota Skupine Istrabenz je konec leta 2008 znašala 1.171,3 milijona evrov, kar je 12 odstotkov manj kot na začetku leta. Dolgoročna sredstva znašajo 890,7 milijona evrov in predstavljajo 76 odstotkov vseh sredstev Skupine Istrabenz.

V nepremičninah, napravah in opremi družb v Skupini je vezanih 437,9 milijona evrov, 10 odstotkov več kot konec leta 2007. Družbe Skupine Istrabenz so v letu 2008 v osnovna sredstva investirale 85 milijonov evrov, pri čemer je bilo področju Turizma namenjenih 46 milijonov evrov, področju Prehrane pa 20,5 milijona evrov. Družbe v plinski dejavnosti so investirale 12,3 milijona evrov, s področja energetskih sistemov pa 6,1 milijona evrov.

Neopredmetena sredstva so se v letu 2008 povečala za 12 odstotkov, najbolj zaradi dobrega imena, ki je nastalo ob nakupu družb s področja prehrane in informacijskih tehnologij.

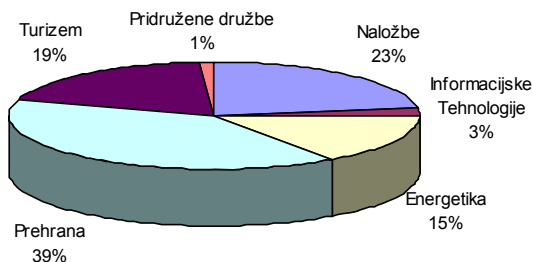
V letu 2008 je bila zaradi delne prodaje deleža med pridružene družbe razvrščena tudi naložba v družbo OpenAd AG. Zaradi izgube in ugotovitev vodstva družbe, da v nastali svetovni finančni krizi ni mogoče pridobiti strateškega partnerja, je bila naložba konec leta 2008 oslABLJENA.

Vrednost dolgoročnih finančnih naložb je konec leta 2008 znašala 193,3 milijona evrov. Glede na konec leta 2007 to predstavlja zmanjšanje za 60 odstotkov. Neto nakupi so znašali 23 milijonov evrov, učinek slabitve v letu 2008 je 304,2 milijona evrov.

Za nove nakupe in povečanje deležev v odvisnih družbah je bilo v letu 2008 porabljenih 60 milijonov evrov. Glavnina se nanaša na področje prehrane ter informacijskih tehnologij.

Kratkoročna sredstva Skupine Istrabenz so se v letu 2008 povečala za 35 odstotkov, in sicer na 280,6 milijona evrov. V tem obdobju so se najbolj povečale poslovne terjatve, predvsem zaradi povečanega obsega trgovanja z električno energijo.

Slika 10: Struktura neto poslovnih sredstev Skupine Istrabenz

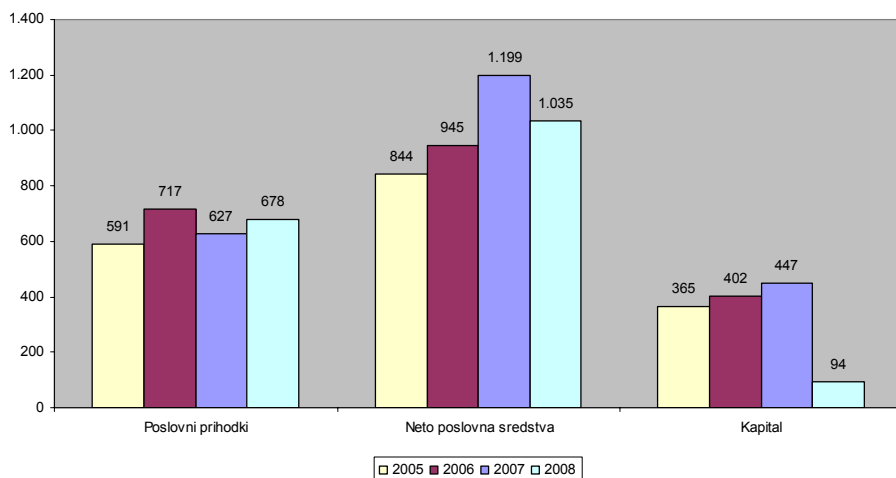
V letu 2008 so se povečale tudi kratkoročne finančne naložbe ter denar in denarni ustrezniki, medtem ko so se zaloge na nivoju Skupine Istrabenz glede na konec leta 2007 zmanjšale za 6 odstotkov.

Sredstva Skupine Istrabenz so bila v financirana z lastniškim kapitalom v višini 94,4 milijona evrov, ki se je v letu 2008 znižal za 79 odstotkov. Kapital večinskih lastnikov je znašal 56,5 milijona evrov, manjšinskih lastnikov pa 37,9 milijona evrov. Znižanje kapitala je predvsem posledica izgube zaradi slabitve finančnih naložb (221,1 milijona evrov), ki so bile izkazane v izkazu poslovnega izida, spremembe popravka poštene vrednosti naložb (96,4 milijona evrov) ter izplačanih dividend (22,4 milijona evrov). Na višino kapitala je negativno vplivala tudi prevedbena rezerva, ki se je v letu 2008 zmanjšala za 9,1 milijona evrov.

Dolgoročne obveznosti Skupine Istrabenz so konec leta 2008 znašale 476,9 milijona evrov, od česar 464,8 milijona evrov odpade na dolgoročne finančne obveznosti, ki so se v letu 2008 zmanjšale za 30,1 milijona evrov. Ob padcu tržnih cen vrednostnih papirjev pod njihove nabavne cene so bile na nivoju holdinške družbe odpravljene tudi obveznosti za odložene davke v višini 24,1 milijona evrov.

Kratkoročne obveznosti Skupine Istrabenz so iz 346,5 milijona evrov zrasle na 600 milijonov evrov. Največji vpliv ima povečanje kratkoročnih finančnih obveznosti, s katerimi so bile financirane investicije in nakupi odvisnih družb. Poslovne terjatve so se v letu 2008 povečale za 30 odstotkov, tudi tu je večina povečanja posledica večjega obsega trgovanja z električno energijo.

Slika 11: Gibanje poslovnih prihodkov, neto poslovnih sredstev in kapitala Skupine Istrabenz

Neto poslovna sredstva Skupine Istrabenz so konec leta 2008 znašala 1.035,3 milijona evrov, kar je 14 odstotkov manj kot konec leta 2007. Lastniški kapital Skupine Istrabenz znaša 94,7 milijona evrov, finančni dolg Skupine Istrabenz pa 930,3 milijona evrov.

Neto dolg Skupine Istrabenz je izračunan tako, da je od finančnega dolga odšteta vrednost portfelja vrednostnih papirjev in obveznic v posesti družbe Istrabenz, d.d., poleg tega pa še kratkoročna finančna sredstva ter denar in denarni ustrezniki na nivoju Skupine Istrabenz. Tako ugotovljeni neto dolg z dne 31.12.2008 znaša 679,6 milijona evrov. Glede na konec leta 2007 predstavlja to povečanje za 456,4 milijona evrov, od česar 191,1 milijona evrov odpade na povečanje finančne zadolžitve, 265,3 milijona evrov pa na zmanjšanje vrednosti finančnih sredstev, ki jih odštevamo od finančnega dolga.

5.3 NAČRTI ZA LETO 2009

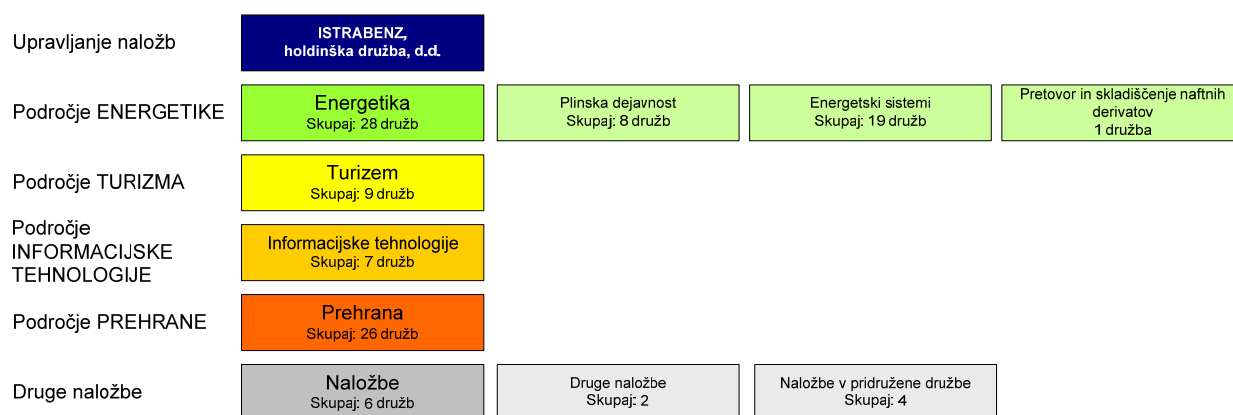
Priprava planov družb v Skupini Istrabenz za leto 2009 je potekala v sklopu aktivnosti izdelave planov za obdobje 2009-2011. Navedeni planski dokumenti so bili podlaga za pripravo predlogov finančnega prestrukturiranja holdinške družbe Istrabenz ter za sklenitev Dogovora z bankami upnicami. V tem procesu planiranja je bilo tudi za holdinško družbo Istrabenz pripravljenih več različic poslovnega načrta za leto 2009, ki pa še niso bile dokončno sprejete, saj do 30.3.2009 ni bil sprejet predlagani Dogovor z bankami upnicami za finančno prestrukturiranje. Nadaljnji proces priprave dokončnih planov holdinške družbe Istrabenz in Skupine Istrabenz za leto 2009 bo potekal v sklopu priprave ustreznih predlogov in ukrepov skladno z določili ZFPIPP.

5.4 POSLOVANJE PO PODROČJIH

Naložbeni portfelj družbe Istrabenz, d.d., je razdeljen na vsebinska področja, panoge in dejavnosti, ki omogočajo spremljanje rezultatov poslovanja in sprejemanje naložbenih odločitev, hkrati pa zagotavljajo ustrezno diverzifikacijo naložbenega portfelja družbe Istrabenz, d.d. Poleg področij, ki vsebujejo konkretne poslovne dejavnosti, so tu še ostale naložbe, pridružene družbe ter portfeljske naložbe v lasti holdinške družbe Istrabenz. Shematsko je naložbeni portfelj prikazan na sliki 12.

Slika 12: Naložbena področja Skupine Istrabenz

HEMA ORGANIZIRANOSTI SKUPINE ISTRABENZ NA DAN 31.12.2008 / Št. družb: 77

5.4.1 ENERGETIKA

Področje Energetika zajema:

- dejavnost Skupine Istrabenz Gorenje energetske sistemi,
- plinsko dejavnost v Skupini Istrabenz plini in
- pretovor ter skladiščenje derivatov v družbi Instalacija, d.o.o.

5.4.1.1 ENERGETSKI SISTEMI

Predstavitev dejavnosti

Glavnino prihodkov Skupine Istrabenz Gorenje ustvarijo družbe v Skupini Gen-I, ki se ukvarjajo s trgovanjem z električno energijo. Dejavnost družbe je razvoj lastne bilančne skupine, ki kupcem zagotavlja cenovno učinkovito celovito oskrbo z električno energijo, proizvodnim virom pa pregleden in ekonomsko učinkovit odkup električne energije. Trgovanje električne energije je usmerjeno predvsem na trge Srednje in Jugovzhodne Evrope.

Proizvodnja iz oplemenitene biomase (OBM) poteka z lastnimi zmogljivostmi v družbah Vitales Bihač in Nova Bila, del prodanih količin odkupijo od pogodbenih proizvajalcev, preostanek pa kupijo na prostem trgu. Prodajo izdelkov izvaja družba Istrabenz Gorenje.

Manjši del prihodkov predstavljajo storitve na področju strojnega in elektro inženiringa.

Matična družba Istrabenz Gorenje, d.o.o., je skupni podvig partnerjev Istrabenz, d.d., in Gorenje, d.d., lastništvo vsakega pa znaša 49,95 odstotka. Zaradi navedenega je v računovodskih izkazih Skupine Istrabenz zajeto 50 odstotkov bilance stanja ter izkaza poslovnega izida družbe.

Poslovno okolje

Trg električne energije

Slovenski trg električne energije zaznamuje dejstvo, da je država še vedno večinski lastnik večine pomembnih podjetij na trgu. Šele sredi leta 2007 je prišlo do nekaterih sprememb pri dodeljevanju čezmejnih prenosnih zmogljivosti in načina pristopa novih igralcev na trg na debelo, zato so se učinki v pravi meri pokazali šele v letu 2008. Na določenih segmentih trga se je konkurenca povečala, vendar so bili učinki zaradi kompleksne in pogosto dvoumne zakonodaje omejeni. Tudi na ostalih trgih je prišlo do nekaterih sprememb, a je dinamika počasna in ne dohaja želje po razvoju trga. Tako na nekaterih trgih še vedno obstajajo ovire, ki omejujejo vstop konkurence. Tako v Avstriji in Nemčiji kot na nekaterih trgih JV Evrope je še vedno prisotno navzkrižno subvencioniranje. Na trgih JV Evrope kljub dejstvu, da so se države zavezale k vpeljavi zakonodaje o trgu z električno energijo in plinom, ki bo skladna z Evropsko, spremembe ne sledijo načrtovanim.

Dolga leta je bila značilnost trga električne energije tudi stabilna rast porabe elektrike na vseh trgih, kjer delujejo podjetja v okviru Skupine Istrabenz Gorenje. Rast porabe se je gibala od 1 do 2 odstotka letno. Na slovenskem trgu je v letu 2008 prišlo do upada porabe za več kot 4 odstotke oziroma za približno 600 GWh (vir: ELES). Podoben trend je v širši regiji in tudi doma pričakovan tudi v naslednjem letu. Zaradi različnih velikosti in odprtosti trgov je penetracija hčerinskih družb pri prodaji električne energije zelo različna .

S 1. julijem 2007 se je slovenski trg električne energije popolnoma odprl, kar pomeni prosto izbiro dobavitelja za vse odjemalce, kamor so odslej všteta tudi gospodinjstva. Leto 2008 je bilo tako prvo celo leto, ko je bil slovenski trg z električno energijo tudi na segmentu dobave končnim odjemalcem 100-odstotno odprt.

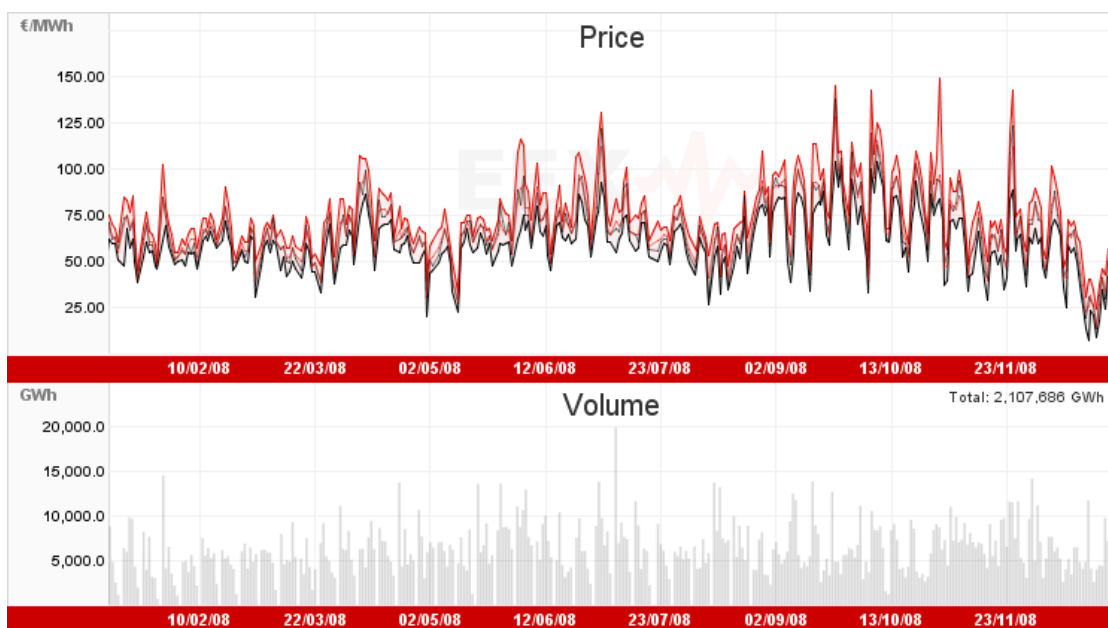
Poleg odjemalcev na trgu z električno energijo v Sloveniji nastopata še dve glavni kategoriji proizvajalcev in sicer kvalificirani proizvajalci ter ostali. Kvalificirani proizvajalci so vsi proizvajalci, ki izpolnjujejo zakonska določila s tega področja, v splošnem pa gre večinoma za manjše proizvajalce, ki za proizvodnjo električne energije izkoriščajo obnovljive vire (biomasa, voda, sonce, veter, bioplin) in/ali dosegajo nadpovprečne izkoristke pri izrabi goriva (tu gre predvsem za so-proizvodnjo električne energije in koristne toplote).

Največjo težo pri poslovanju na trgu z električno energijo nosi cenovno tveganje. Ob spremembi cen se spremeni pričakovani in v obdobju dobave posledično tudi dejanski denarni tok. Negotovost cen električne energije predstavlja tveganja ob spremembah pričakovanega denarnega toka, ki izhaja iz že sklenjenih pogodb ob nakupu ali dobavi električne energije (trdna obveza) ali zelo verjetnih in že predvidenih poslov nakupa ali prodaje električne energije.

V letu 2008 je cena električne energije zelo nihala, kar je dodatno povečevalo tveganja pri sklepanju prodajnih pogodb.

Slika 13 prikazuje gibanje cen električne energije na borzi EEX (European Energy Exchange), ki je za Slovenijo edini merodajni organizirani trg z električno energijo.

Slika 13: Gibanje borznih cen elektrike v letu 2008⁵

Trg oplemenitene biomase (OBM)

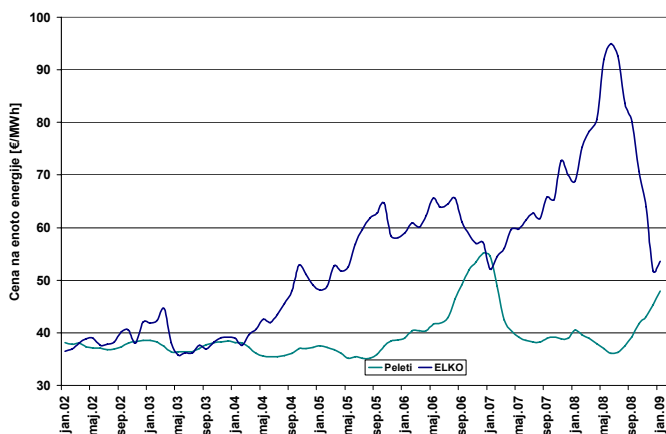
Stagnacija trga iz leta 2007 se je nadaljevala tudi v začetku leta 2008. Odražala se je v povečanju zalog proizvajalcev in velikih trgovskih verig in v padcu prodajnih cen peletov in briketov. Z začetkom kurilne sezone 2008-2009 so se zaradi začetka mrzle zime ter zaradi manjše ponudbe oplemenitene biomase (zapiranje žag v srednji Evropi) cene začele počasi dvigati. Primerjava cene peletov, merjena na enoto

⁵ Prikazano je gibanje cen električne energije na borzi EEX (European Energy Exchange), ki je za Slovenijo edini merodajni organizirani trg z električno energijo.

energije, s ceno energije iz ekstra lahkega kurilnega olja (ELKO) pokaže da se je razlika po močnem padcu cen nafte zmanjšala, a je še vedno v prid izdelkom iz OBM.

S širjenjem znanja, dostopnostjo in nižanjem cen tehnologije za rabo OBM, postaja raba OBM vse bolj razširjena in ekonomsko privlačna. Je ekološko primernejša in zaradi bližine virov tudi bolj zanesljiva. Poleg tega je evropska komisija že v letu 2008 napovedala sprejetje direktive, ki bo pospešila uporabo obnovljivih virov za proizvodnjo energije. Po mnenju strokovnjakov in na podlagi dosedanjih izkušenj lahko na območju EU pričakujemo nadaljevanje strme rasti rabe peletov in briketov. Rast porabe bodo še dodatno spodbudile zaveze EU k rabi obnovljivih virov energije in razmeroma visoke cene fosilnih goriv.

Slika 14: Primerjava cene na enoto energije iz peletov in ELKO v obdobju 2002-2008

Tržni položaj

Skupina Istrabenz Gorenje je na ciljnih trgih usmerjena k pridobivanju vodilnega položaja.

Ker so trgi električne energije v veliki meri regulirani, je napredovanje zahtevno. Družba GEN-I, d.o.o., je v letu 2008 nadgradila dolgoročne partnerske odnose s proizvajalci električne energije v Sloveniji. Že prej odlične povezave s proizvajalci znotraj Skupine GEN so se z vzpostavitvijo centra vodenja in 24-urnega trgovanja še utrdile. Dobro utečen je odnos z največjo kogeneracijo v Sloveniji, s Termoelektrarno toplarno Ljubljana, z nekateri drugimi kvalificiranimi proizvajalci kot so Toplarna Šiška, Moja energija Maribor, Toplarna Trbovlje, Petrol energetika Ravne, ter s številnimi malimi hidroelektrarnami. S tem je družba GEN-I, d.o.o., utrdila položaj najmočnejšega partnerja kvalificiranih elektrarn v Sloveniji.

Z nadaljnjo širitvijo aktivnosti trgovanja na področje JV Evrope sta se močno povečala število sklenjenih transakcij in obseg trgovanja družbe GEN-I, d.o.o.. Družba GEN-I je skupaj s hčerinskimi družbami v letu 2008 sklenila posle v skupni količini 5 TWh električne energije. Od proizvajalcev in trgovcev, ki so aktivni na slovenskem trgu, je družba GEN-I, d.o.o., v letu 2008 kupila 2,4 TWh (od tega 1,8 TWh znotraj skupine GEN), ostale količine (2,6 TWh) pa je pridobila večinoma na trgih Nemčije, Avstrije, Madžarske, Bolgarije in Romunije. Na slovenskem trgu je družba v letu 2008 prodala 2,6 TWh. Ostala prodaja je bila v večji meri realizirana s prodajami na trgih Avstrije, Nemčije, Italije, Albanije in Makedonije. Posebej je potrebno izpostaviti, da se je družba GEN-I v letu 2008 pozicionirala kot velik neto uvoznik (0,8 TWh) električne energije v Slovenijo.

Ključna nova usmeritev pri prodaji lesne biomase v letu 2008 je bil zasuk k prodaji velikim energetskim objektom, kar se je izkazalo kot ustrezna okoljska in cenovna rešitev, ki ne zahteva veliko časa in velike naložbe v novo opremo. Prodaja industrijskim porabnikom biomase bo Istrabenz Gorenju prinesla večjo stabilnost poslovanja in manjšo odvisnost od tržnih nihanj. Z intenzivnim trženjem in promocijo namerava

družba povečati tudi prodajo na trgih Italije, Avstrije in Nemčije. S tem bo družba zagotovila trg za lastno proizvodnjo v hčerinskih podjetjih v obsegu 40.000 do 60.000 ton.

Tabela 10: Tržni deleži Skupine Istrabenz Gorenje

Tržni deleži / Market share	2008
Tržni delež OBM: Italija Market share densified biomass: Italy	7%
Tržni delež OBM maloprodaja: Slovenija Market share densified biomass retail: Slovenia	45%
Tržni delež OBM industrijska: Slovenija Market share densified biomass industrial: Slovenia	52%
Tržni delež OBM: Hrvaška Market share densified biomass: Croatia	20%
Tržni delež OBM: Avstrija Market share densified biomass: Austria	2%
Tržni delež električna energija: Slovenija Market share electricity: Slovenia	15%

Vir: lastne ocene

Poslovanje

Na dejavnost Skupine Istrabenz Gorenje je v letu 2008 pomembno vplivala nadaljnja širitev dejavnosti trgovanja z električno energijo na trge JV Evrope preko hčerinskih podjetij družbe GEN-I, saj je skupina GEN-I v letu 2008 znatno povečala prihodke. Zaradi povečane prodaje industrijske oplemenitene biomase so se povečali tudi prihodki iz naslova prodaje OBM. Ne glede na to, da vzpostavitev polne proizvodnje v družbah Vitales Nova Bila in Bihač še ni dokončana, se je v primerjavi z letom 2007 povečala tudi proizvodnja oplemenitene biomase. V letu 2008 se je povečala tudi proizvodnja električne energije v štirih malih hidroelektrarnah.

V letu 2008 je Skupina Istrabenz Gorenje uspešno nadomestila izpad prihodkov ter rezultatov poslovanja, ki je nastal s prodajo družbe Austrian Power Vertriebs (APC). Poslovni prihodki so znašali 204,6 milijona evrov, 4 odstotke manj kot v letu 2007 ter 81 odstotkov več kot načrtovano.

Ne glede na težave pri zagonu proizvodnje in posledično slabšega poslovanja družb Vitales Nova Bila in Bihač sta poslovni izid iz poslovanja (EBIT) in čisti poslovni izid višja od doseženih v letu 2007, preseženi pa so bili tudi načrtovani rezultati.

Tabela 11: Kazalniki poslovanja za Skupino Istrabenz Gorenje

Zneski v € POSTAVKE	2008	2007	2006	INDEKS 2008 / 2007	INDEKS 2008 / 2006
Poslovni prihodki	204.561.161	213.009.655	296.910.136	96	69
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	4.434.472	3.151.377	4.021.551	141	110
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	5.094.761	3.722.294	4.588.396	137	111
Čisti poslovni izid	2.199.191	1.722.949	2.563.966	128	86
Neto poslovna sredstva	50.953.824	36.082.818	24.921.659	141	204
Kapital	13.688.226	11.558.729	12.576.760	118	109

Skupina Istrabenz Gorenje je v letu 2008 ustvarila 3,1 milijona evrov primanjkljaja sredstev iz poslovanja. To je posledica povečanja neto obratnih sredstev zaradi večjega obsega poslovanja, denarni tok pred spremembami neto obratnih sredstev je bil pozitiven v višini 5,1 milijona evrov. Leto 2008 je bilo investicijsko najintenzivnejše doslej, saj so družbe v Skupini za financiranje investicij v osnovna sredstva

in odvisne družbe namenile 7,9 milijona evrov, zaradi prejemkov iz naložbene dejavnosti pa znaša primanjkljaj naložbene dejavnosti 2,9 milijona evrov. Izplačane dividende in nagrade matične družbe v višini 1,3 milijona evrov so bile vrnjene skozi izvedeno dokapitalizacijo, poleg tega pa so družbe v Skupini Istrabenz Gorenje prejele neto 6,5 milijona evrov iz dolžniških virov financiranja.

5.4.1.2 PLINSKA DEJAVNOST

Predstavitev dejavnosti

Skupina Istrabenz plini s svojimi mednarodnimi povezavami dosega položaj vodilnega ponudnika utekočinjenega naftnega plina in pomembnega ponudnika tehničnih plinov, zemeljskega plina in aplikativnih tehnologij v Sloveniji, kot Skupina pa odločno vstopa tudi na sosednje trge.

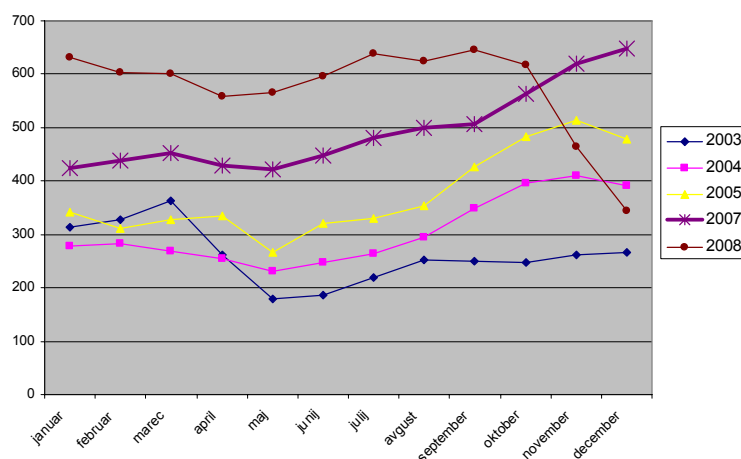
Vstop Skupine na tuja tržišča se je pričel 1.1.2004, ko sta bili kupljeni hrvaška Montkemija, (ki se je s 1.1.2009 preimenovala v Istrabenz plini Bakar) in Disuplin Porto Re. Leta 2006 sta bili ustanovljeni dve novi družbi v tujini - Istrabenz plini Beograd in Istrabenz plini Sarajevo. Leta 2007 je bila prevzeta družba Plin Komerc iz Tešnja.

Skupina je tako v tujini prisotna na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini in v Srbiji. V letu 2009 sta načrtovana pripojitev obeh družb v BiH in nadaljevanje krepitve poslovanja na teh trgih.

Poslovno okolje

V letu 2008 so bile gospodarske razmere zelo turbulentne. Nabavne cene energentov so narasle preko vseh realnih napovedi (140 \$/sod nafte) v zadnjem kvartalu pa so se znižale za 75 odstotkov (na 35 \$/sod). Podobno so se gibale tudi nabavne cene utekočinjenega naftnega plina, ki so v začetku leta dosegale približno 750 €/t in so bile 33 krat višje kot leta 1998, konec leta pa so se znižale na približno 350 €/t.

Slika 15: Gibanje nabavnih cen za mešanico propan – butan po letih

Tudi nabavne cene zemeljskega plina so se podobno višale, zniževanje pa pričakujemo šele v začetku leta 2009. Nabavne cene tehničnih plinov so se sredi leta zaradi rasti cen ostalih energentov dvignile za 25 odstotkov, ni pa sledil padec njihovih cen v zadnjem četrtletju.

Vremenske razmere v letu 2008 so bile poslovanju bolj naklonjene kot leta 2007, ki ostaja med najtoplejšimi doslej. Kljub nadaljevanju trenda naraščanja povprečnih temperatur zraka so leto

zaznamovali temperaturno dokaj povprečni zimski in jesenski meseci z izjemo nekoliko hladnejšega septembra.

Dejavnost oskrbe z utekočinjenim naftnim plinom (UNP) je v Sloveniji v fazi zrelosti. Do leta 2015 je napovedana povprečna 3-odstotna letna rast. Poraba UNP jeklenk upada (letno 2-3 odstotke). Predvidena je rast uporabe UNP v rezervoarjih (letno 4-5 odstotkov) in kot pogonskega goriva za viličarje in ostala prevozna sredstva.

V prvi polovici leta 2008 je bilo povpraševanje po tehničnih plinih (TP) generirano z rastjo industrijske proizvodnje. Kovinsko predelovalno industrijo, kot enega večjih uporabnikov tehničnih plinov, je gospodarska kriza najbolj prizadela. Povpraševanje po tehničnih plinih se je tako v zadnjem četrtletju zmanjšalo, najbolj pa je bilo občutno v mesecu decembru, ko je veliko tovarn predčasno ustavilo proizvodnjo.

Dejavnost oskrbe z zemeljskim plinom urejajo Evropska direktiva za področje plinastih goriv ter določila Energetskega zakona. Odpiranje tržišča z zemeljskim plinom in možnost dostopa do prenosnega omrežja večjim porabnikom zemeljskega plina bo intenzivnejša v prihodnjih letih.

V strukturi potrebne primarne energije Republike Slovenije je predvideno povečanje deleža zemeljskega plina iz sedanjih 13,3 odstotka na 19,4 odstotka do leta 2015. Po takšnih predvidevanjih je poraba zemeljskega plina najhitreje rastoča med vsemi energenti in se bo v obdobju od leta 2000 do leta 2015 povečala za skoraj 70 odstotkov oziroma za 3,5 odstotka na leto. V široki potrošnji je predvidena rast celo za 80 odstotkov.

Dejavnost oskrbe z zemeljskim plinom deluje v konkurenčnih pogojih poslovanja. Zaradi majhnosti slovenskega trga zemeljskega plina je pričakovati globalizacijo in združevanje obstoječih distributerjev zemeljskega plina. Odpiranje trga dobave zemeljskega plina pomeni v prvi fazi ohranjanje obstoječih odjemalcev na račun ugodnih cen – posledično to pomeni poslovanje z nižjimi maržami.

Na Hrvaškem je konkurenca na trgu tehničnih plinov izjemno ostra, saj tam svetovne multinacionalke krepijo svojo prisotnost. Priložnosti se odpirajo z uvajanjem novih tehnologij in s širšo uporabo tehničnih plinov v industriji, ekologiji in na drugih področjih. Na področju UNP družba INA s cenovno politiko in zakonskimi ovirami močno ovira prihod konkurence.

Trg Bosne in Hercegovine je na programu UNP razdrobljen. Konkurenca na njem je velika, vendar se bo število ponudnikov v prihodnje zmanjšalo. Nevarnosti na trgu so nizke prodajne cene, na katere najbolj vpliva družba INA, ki s svojim dominantnim položajem izbranim distributerjem omogoča nabavo po najnižjih cenah. Trg tehničnih plinov je vezan na kovinsko predelovalno panogo, ki ima v državi močno tradicijo.

V Srbiji na trgu tehničnih plinov, ki sicer stagnira, dominirata tuji multinacionalki.

Tržni položaj

Na prodajni strani konkurenca na vseh programih in na vseh tržiščih vedno hujša. Kljub temu je Skupina Istrabenz Plini v letu 2008 uspela zadržati svoje tržne deleže na slovenskem trgu, na področju ZP ga je celo povečala za eno odstotno točko.

Tabela 12: Tržni deleži Skupine Istrabenz Plini na slovenskem trgu

Program / Programme	2008	Tržni položaj / Market position
UTEKOČINJENI NAFTNI PLIN	44%	1.
TEHNIČNI PLINI	18%	3.
ZEMELJSKI PLIN	22%	2.

Na hrvaškem trgu tehničnih plinov znaša ocenjeni tržni delež družbe Montkemija v letu 2008 10,5 odstotka. Družba širi obseg poslovanja in povečuje svojo prepoznavnost, skladno s strategijo pa se bo družba v letu 2009 preimenovala v Istrabenz Plini d.o.o., Bakar.

Na trgu Bosne in Hercegovine zaseda družba Plin Komerc pri programu UNP prvo mesto s 14 odstotnim deležem. Trg je zelo razdrobljen, kar predstavlja veliko priložnost za rast tržnega deleža. Podobno velja za trg TP, kjer Plin Komerc še ne igra pomembnejše vloge, vendar bodo svoj položaj okrepili.

Na srbskem trgu je družba Istrabenz plini Beograd prisotna le na segmentu tekočih tehničnih plinov, s katerimi oskrbuje enega kupca.

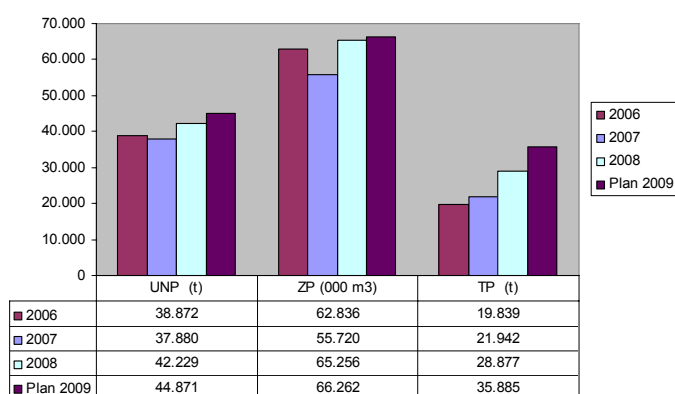
Poslovanje

V letu 2008 je bilo poslovanje Skupine Istrabenz Plini uspešno, saj so bile prodane količine glede na leto 2007 presežene na vseh programih (UNP, ZP in TP). Prodane količine so bile višje od načrtovanih na programu ZP ter le nekoliko nižje od načrtovanih na programih UNP in TP.

Pri plinih za ogrevanje (UNP in ZP) sta glavna generatorja rasti nizke temperature v kurilni sezoni ter širitev obsega poslovanja (nove stranke ter rast na trgu Bosne in Hercegovine).

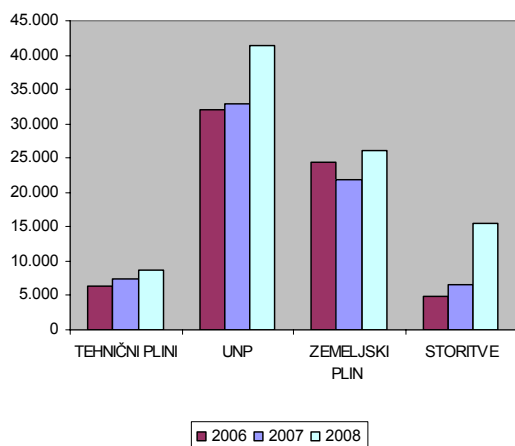
Na programu TP je rast posledica dolgoročne pogodbe o dobavi kisika, ki je bila sklenjena v letu 2007. V zadnjem četrtletju leta 2008 se je prodaja zmanjšala zaradi vpliva gospodarske krize.

Slika 16: Prodane količine Skupine Istrabenz plini po programih

Konsolidirani prihodki od prodaje znašajo 90,4 milijona evrov, kar je za 29 odstotkov več kot v letu 2007 in 17 odstotkov več, kot je predvideval poslovni načrt. Poleg višjih količin je preseganje tudi posledica višjih prodajnih cen.

Slika 17: Poslovni prihodki Skupine Istrabenz plini po programih

Rast prodaje, nominalna rast dosežene razlike v ceni in stroškovna učinkovitost so vplivali na skok poslovnih rezultatov. Poslovni izid iz poslovanja (EBIT) je 80 odstotkov višji kot v letu 2007 ter 61 odstotkov višji od načrtovanega. Razlika pri doseženem EBITDA (poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo) je nekoliko manjša, kar je posledica nižjih investicij od načrtovanih.

Tabela 13: Kazalniki poslovanja za plinsko dejavnost

Zneski v € POSTAVKE	2008	2007	2006	INDEKS 2008 / 2007	INDEKS 2008 / 2006
Poslovni prihodki	90.973.542	70.599.557	68.450.441	129	133
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	8.324.429	4.617.846	5.027.482	180	166
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	12.758.601	8.416.494	9.198.859	152	139
Čisti poslovni izid	5.111.669	2.943.948	4.081.063	174	125
Neto poslovna sredstva	71.145.174	62.231.859	49.598.260	114	143
Kapital	36.472.513	33.028.116	31.436.844	110	116

Skupina Istrabenz Plini je v letu 2008 ustvarila 8,5 milijona evrov denarnih sredstev iz poslovanja, kar je bistveno več kot v letu 2007. Povečanje je posledica višjega čistega dobička in nižjih odlivov iz naslova spremembe neto obratnih sredstev.

Skupina Istrabenz Plini je v letu 2008 veliko investirala, saj so investicije v nova osnovna sredstva in odkup manjšinskega deleža družbe Plinarna Maribor znašale 14,1 milijona evrov. Družbe v Skupini Istrabenz Plini so z odprodajo sredstev in prilivi iz naložbenja zbrale 1,8 milijona evrov. V letu 2008 je bil načrtovan tudi začetek gradnje obrata za proizvodnjo tehničnih plinov, ki pa je bil zaradi gospodarske krize prestavljen.

Družbe v Skupini Istrabenz Plini so za plačilo obresti ter vračila glavnice kreditov namenile 5,4 milijona evrov, razliko do vseh porabljenih sredstev v višini 9,2 milijona evrov pa so pridobile s povečanjem svoje dolgoročne in kratkoročne zadolžitve.

Zaradi visokega obsega investicij sta se lastnika matične družbe odločila, da se v letu 2008 ne izplača udeležbe na dobičku, ki je bila načrtovana v višini 1 milijon evrov.

5.4.1.3 PRETOVOR IN SKLADIŠČENJE NAFTNIH DERIVATOV

Po storitvah družbe Instalacija, d.o.o., povprašujejo večji trgovci z naftnimi derivati in Zavod za blagovne rezerve. Družba prihodke ustvarja z dvema večjima sklopoma storitev: skladiščenjem naftnih derivatov in storitvami, povezanimi z njihovim pretovorom. Povpraševanje po storitvah družbe narašča, k čemur prispeva rast tranzitnega tovarnega prometa, ki je z vstopom Slovenije v Evropsko unijo in z razvojem držav JV Evrope v porastu. Poleg tega so kupci z naftnimi derivati v letu 2008 oskrbovali tudi trge Hrvaške in Bosne in Hercegovine. Ob koncu leta je bil večji pretovor posledica spremenjene uredbe o kakovosti naftnih derivatov, ki predvideva zmanjšanje vsebnosti žvepla.

Poslovanje

Družba je v preteklih letih zgradila nove rezervoarje, s katerimi so se skladiščne kapacitete povečale na 433.000 m³.

Tabela 14: Fizični kazalniki poslovanja za družbo Instalacija, d.o.o.

Fizični kazalniki poslovanja Physical performance indicators	2008	2007	2006	INDEKS 2008 / 2007	INDEKS 2008 / 2006
Pretovor v tonah	2.368.739	1.979.606	1.842.642	120	129
Rezervoarski prostor v m ³	433.000	433.000	403.000	100	107
Obrat zalog	5,47	4,57	4,57	120	120

V letu 2008 je ob enakih skladiščnih kapacitetah kot v prejšnjem letu narasel pretovor, ki je presegel tudi načrtovani obseg in pozitivno vplival tudi na obrat zalog.

Povečan obseg poslovanja je vplival na rast poslovnih prihodkov, ki za 12 odstotkov presegajo tiste iz leta 2007, od načrtovanih pa so višji za 9 odstotkov.

Tabela 15: Kazalniki poslovanja za dejavnost pretovora in skladiščenja naftnih derivatov

Zneski v € POSTAVKE	2008	2007	2006	INDEKS 2008 / 2007	INDEKS 2008 / 2006
Poslovni prihodki	14.063.360	12.592.197	11.741.914	112	120
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	6.921.844	5.983.743	5.579.773	116	124
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	9.742.633	8.694.970	8.067.721	112	121
Čisti poslovni izid	4.628.591	4.047.380	3.906.822	114	118
Neto poslovna sredstva	41.847.808	43.189.386	42.079.731	97	99
Kapital	23.255.599	24.195.088	26.033.214	96	89

Višja produktivnost je pozitivno vplivala na dosežen poslovni izid iz poslovanja (EBIT), ki je 16 odstotkov višji od doseženega v letu 2007, načrtovanega pa presega za 18 odstotkov.

Višji od lanskoletnega in načrtovanega je bil tudi čisti poslovni izid družbe, ki za leto 2008 znaša 4,6 milijona evrov.

Družba je v letu 2008 iz poslovanja ustvarila 7,7 milijona evrov. Za investicije so namenili 0,7 milijona evrov. Ostanek denarnih sredstev so namenili za plačilo obresti in glavnice kreditov v višini 1,2 milijona evrov in za izplačilo dobička v višini 5,6 milijona evrov.

Družba povečuje obseg poslovanja in dobička, kar ob nižjih sredstvih in kapitalu pozitivno vpliva na njeno dobičkonosnost. V letu 2008 je donosnost kapitala znašala 21,62 odstotka, kar je 23 odstotkov več kot v letu 2007.

5.4.2 PREHRAMBENA DEJAVNOST

Predstavitev dejavnosti

Naložbo v prehrambeno dejavnost predstavlja Skupina Droga Kolinska, ki jo holdinška družba Istrabenz razvija od leta 2005. V tem času je z združitvijo družb Droga in Kolinska ter nakupom družb Grand Prom in Soko Štark nastala vodilno mednarodno prehrambeno podjetje na trgih jugovzhodne Evrope.

V letu 2008 je Skupina Droga Kolinska izvajala ključne spremembe v organizaciji in strategiji. Skladno s sprejeto strategijo usmeritve na ključne programe so v tem letu začeli odprodajati nestrategijske programe in se osredotočili na razvoj ključnih programov, trgov in blagovnih znamk ter temu dokončno prilagodili organizacijsko strukturo, ki podpira zastavljeno strategijo.

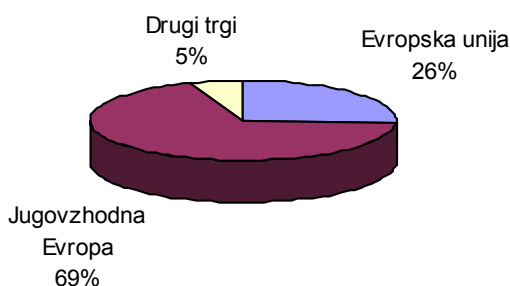
Do konca leta 2008 so se že jasno pokazali učinki obeh, saj je Droga Kolinska v lanskem letu zabeležila krepitev tržnega položaja vseh programov na vseh ključnih trgih. To je pokazatelj, da je bila sprememba strategije korak v pravo smer in ne nazadnje zelo dobra predpriprava za poslovanje v trenutnih zaostrenih tržnih razmerah.

Skupina Droga Kolinska se je osredotočila na zmanjševanje kompleksnosti portfelja kategorij in izdelkov, ki za razvoj Skupine niso bili ključni. Tako so v »zlati izbor« ključnih programov vključili štiri relativno velike kategorije, v katerih so lastne blagovne znamke že vzpostavile trden položaj na trgu ali pa izkazujejo velik potencial prihodnje rasti. Gre za programe Brezalkoholne pijače, Topli napitki, Namazi in Prigrizki, ki vključujejo strateške blagovne znamke: Barcaffé, Bonito, Grand Kafa, Cockta, Donat, Argeta, Smoki, Prima, Najlepše želje in VIP.

Poslovno okolje

Skupina Droga Kolinska poleg v Sloveniji večino svojih prihodkov ustvari na trgih JV Evrope: Srbiji, Bosni in Hercegovini, Hrvaški in Makedoniji.

Slika 18: Geografska struktura prodaje Skupine Droga Kolinska

Slovenija velja za zrel trg, ki je občutljiv za trende zdrave prehrane, nakup vod, funkcionalnih izdelkov in izdelkov z višjo dodano vrednostjo. Značilna je tudi rast porabe sladko slanih prigrizkov. Še ena značilnost slovenskega trga je visoka koncentracija v trgovski dejavnosti, saj Mercator, Spar in Tuš obvladujejo približno 70 odstotkov trga. V zadnjih letih se povečuje moč diskontnih trgovcev ter moč trgovskih blagovnih znamk. Proti koncu leta je gospodarska kriza prizadela tudi Slovenijo, vendar pa se ocenjuje, da njen vpliv pa prehrambeno industrijo ne bo tako močan kot pri drugih panogah.

Podobne ugotovitve veljajo tudi za hrvaški trg, s tem da je koncentracija trgovine nekoliko manjša, saj prvi tri trgovci obvladujejo približno 50 odstotkov trga.

Srbski trg ima velik tržni potencial zaradi močne integracije z EU, majhne zasičenosti trga in močnega priklica in želje po uveljavljenih blagovnih znamkah. V letu 2008 se je ob visoki inflaciji najbolj podražila hrana. Sodobni trendi, kot so skrb za zdravje, rast debelosti ipd., bodo zelo počasi prihajali v državo in absolutno dominirali samo v večjih urbanih področjih. Srbi so na splošno veliki navdušenci nad sladkimi izdelki in čokolado. Srbska trgovina se počasi konsolidira, čeprav so tudi v letu 2008 male trgovine predstavljale več kot polovico trga.

Na srbskem trgu igra pomembno vlogo inovativnost podjetij pri ustvarjanju nove dodane vrednosti izdelkov za potrošnika, ki bo omogočala izgradnjo in vzdrževanje močnih blagovnih znamk z lojalnimi potrošniki. Pri tem je izrednega pomena poznavanje in upoštevanje ključnih trendov na trgu hrane in pijače.

Tržni položaj

Z izbrano strategijo osredotočanja se želi Skupina Droga Kolinska učvrstiti v programih in na trgih, kjer njene blagovne znamke dosegajo visoke tržne deleže ali imajo velik potencial za nadaljnjo rast. Vsaka od strateških blagovnih znamk tako sodi med prve tri na vsaj enem od strateških trgov skupine Droga Kolinska.

Tabela 16: Tržni položaji blagovnih znamk Skupine Droga Kolinska na posameznih trgih

Blagovna znamka / Brand	Glavno tržišče / Main market	Tržni položaj / Market position
Grand kafa	Srbija	1.
Barcaffè	Slovenija	1.
Cockta	Slovenija, Hrvaška	2.
Donat	Slovenija, Hrvaška	1.
Argeta	BiH, Slovenija	1.
Sladki program (Krem banane)	Srbija	1.
Slani program (Smoki)	Srbija, BiH	1.

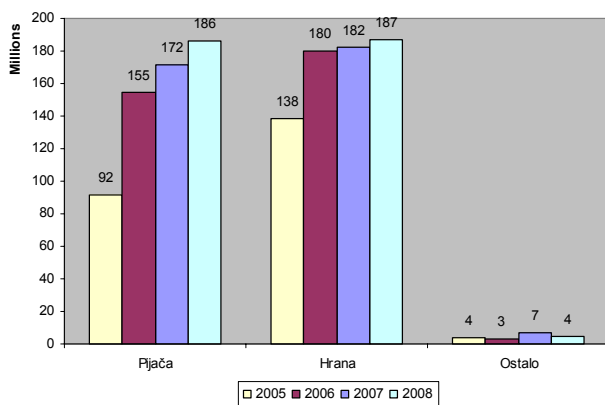
V kolikor ne bi gledali blagovnih skupin, ampak znamke individualno, bi bila regijsko najmočnejša blagovna znamka Skupine Droge Kolinske Argeta, ki predstavlja tudi regionalno najmočnejšo znamko paštet. V kategoriji namazov je v Sloveniji Argeta najmočnejša znamka paštete, v BiH in Makedoniji pa med najmočnejšimi znamkami široke potrošnje sploh – uporablja jo skoraj tri četrtine jedcev paštete v BiH in Makedoniji. Na teh trgih potrošniki ne kupujejo paštete, ampak Argeto.

S takim pozicioniranjem blagovnih znamk se želi ustvariti pogoje za nadaljnjo rast, hkrati pa obrambo pred trgovskimi blagovnimi znamkami in učinki zmanjšanja potrošnje.

Poslovanje

Skupina Droga Kolinska v letu 2008 ni v celoti izpolnila poslovnih načrtov. Poslovni prihodki so presegli načrtovane in tiste iz leta 2007 za 3 odstotke. Ob tem je potrebno upoštevati, da je Skupina v letu 2008 dosegla 5% rast čistih prihodkov od prodaje, kljub dejstvu, da je v letu 2008 izgubila prihodek od prodaje izdelkov Unilever in programa prehrabnenih dodatkov.

Slika 19: Gibanje prihodkov od prodaje Skupine Droga Kolinska v letih 2005-2008

V letu 2008 je bila izvedena odprodaja naslednjih programov:

- program praškastih proizvodov je kupila družba Dr. Oetker Slovenija,
- Podravka je kupila program žitnih kosmičev Čoko in Čokolešnik,
- Podjetje Orka je novi lastnik programa vložene zelenjave in omak Droga, Tomatina in Argo,
- Družba Žito pa se je odločila za nakup čajev 1001 cvet, riža in mlevskih izdelkov Zlato polje ter začimb Maestro, katere prenos bo izveden v prvem kvartalu leta 2009.

V začetku leta 2009 je bila izvedena odprodaja sadnih namazov pod blagovno znamko Belsad družbi Podravka, med letom pa se načrtuje še odprodaja programa soli ter otroške hrane Bebi.

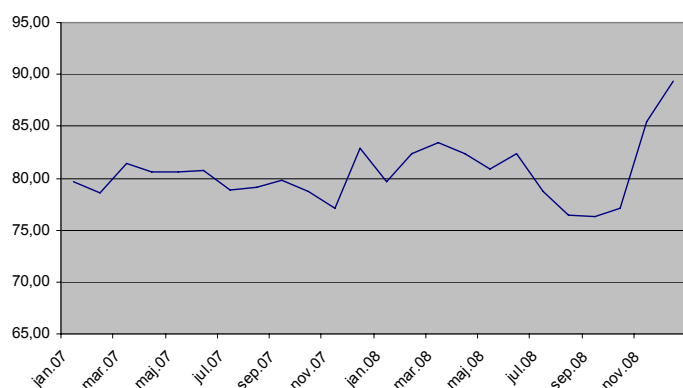
Tabela 17: Kazalniki poslovanja za dejavnost prehrane

Zneski v € POSTAVKE	2008	2007	2006	INDEKS 2008 / 2007	INDEKS 2008 / 2006
Poslovni prihodki	387.792.109	376.338.430	344.056.404	103	113
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	26.480.822	25.460.962	27.245.844	104	97
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	50.886.708	50.297.549	48.814.988	101	104
Čisti poslovni izid	6.207.169	14.110.470	21.194.470	44	29
Neto poslovna sredstva	409.924.951	385.829.763	383.583.091	106	107
Kapital	202.034.079	212.697.578	227.507.496	95	89

Poslovni izid iz poslovanja je bil dosežen v višini 26,5 milijona evrov, kar je 4 odstotke več kot v letu 2007 ter 5 odstotkov manj od načrtovanega. Ob tem je potrebno omeniti, da znaša neto učinek odprodaje programov in ostalih osnovnih sredstev 7 milijonov evrov. Dosežen poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo je skladen z lanskim in 4 odstotke nižji od načrtovanega.

Vzroki za nižje rezultate od načrtovanih so v višjih stroških surovin in ostalega materiala, kar je posledica visokih nabavnih cen v prvih treh četrtletjih leta 2008. Poleg tega so načrtovane stroške presegle stroški dela ter ekoloških dajatev na hrvaškem trgu ter ostalih dajatev, nepovezanih s poslovnim izidom.

Slika 20: Gibanje tečaja srbskega dinarja v primerjavi z evrom

V letu 2008 je negativni finančni izid Skupine Droga Kolinska znašal 19,5 milijona evrov, kar je za 101 odstotek slabše od predhodnega leta. Na povečanje finančnih odhodkov so poleg večjega obsega zadolževanja najbolj vplivale neugodne razmere na finančnih trgih konec leta 2008. Iz naslova deprecijacije srbskega dinarja, krepitve ameriškega dolarja in drastičnega padca obrestnih mer so se povečali finančni odhodki in naslova negativnih tečajnih razlik in prevrednotenja izvedenih finančnih instrumentov.

V letu 2008 je Skupina Droga Kolinska po popravkih za spremembo obratnih sredstev realizirala 40,9 milijona evrov denarnih sredstev iz poslovanja. V letu 2008 je družba Droga Kolinska kupila družbo Tobess, ki ima v lasti 23,5 odstotni delež družbe Soko Štark. Poleg tega so družbe v Skupini Droga Kolinska sredstva namenile še za nakupe osnovnih sredstev in povečanje finančnih naložb. Skupaj je bil iz naložbene dejavnosti dosežen primanjkljaj v višini 66,7 milijona evrov.

V letu 2008 je družba Droga Kolinska izplačala 9 milijonov evrov dividend, predsednik uprave pa jo je dokapitaliziral v višini 11,8 milijona evrov in s tem pridobil 5-odstotni delež družbe. Skupina Droga Kolinska naložbene dejavnosti ni financirala izključno iz lastnih sredstev, zato neto pritoki iz dolžniških virov znašajo 24,9 milijona evrov.

5.4.3 TURIZEM

Predstavitev dejavnosti

Skupino Istrabenz Turizem sestavljajo krovna družba Istrabenz Turizem, d.d., ter družbe: Grand Hotel Adriatic, d.d., iz Opatije, Turizem Kras, d.d., Turistična družba Kras, d.o.o., Marina Koper, d.o.o., Istrabenz hoteli Portorož, d.o.o., in družba Thai Si s.r.l., Treviso, ki se je Skupini Istrabenz Turizem pridružila konec leta 2007.

K poslovanju turistične dejavnosti prištevamo tudi poslovanje družb Golf Istra, d.o.o., in Istrabenz Marina Invest, d.o.o. Družba Golf Istra, d.o.o., je v letu 2008 še vedno intenzivno izvajala aktivnosti za pripravo prostorske dokumentacije (celovita presoja vplivov na okolje) v okviru sprememb in dopolnitev planskih aktov Občine Piran za območje načrtovanega golf igrišča v Sečovljah. Družba je pridobila vsa potrebna mnenja k okoljskemu poročilu z izjemo mnenja Ministrstva za kmetijstvo.

Družba Istrabenz Marina Invest, d.o.o., je bila ustanovljena ob pridobitvi koncesije za gradnjo in upravljanje turističnega pristanišča Marina Žusterna in krajevnega pristanišča ob izlivu reke Badaševice. Trenutno so aktivnosti v zvezi z izgradnjo marine ustavljene in poteka proces iskanja potencialnih strateških partnerjev oziroma kupcev projekta.

Skupina Istrabenz Turizem obsega 7 hotelov v Portorožu, po enega pa v Opatiji, Postojni in Trevisu. Slednjega ima družba Thai Si le v upravljanju.

Tabela 18: Pregled namestitvenih kapacitet Skupine Istrabenz Turizem

Hotelski objekt	Kategorizacija	Število sob	Število ležišč
Skupina Istrabenz Turizem	10 hotelov	1.453	2.751
Istrabenz Turizem d.d.	6 hotelov	799	1.558
Grand hotel Portorož	5 zvezdic	198	400
Apollo	4 zvezdice	88	176
Neptun	4 zvezdice	89	178
Mirna	4 zvezdice	81	162
Slovenija	4 zvezdice	160	288
Riviera	4 zvezdice	183	354
Istrabenz hoteli Portorož d.o.o.	1 hotel	183	382
Kempinski Palace Portorož	5 zvezdic plus	183	382
Grand hotel Adriatic, d.d.	1 hotel	303	473
Grand hotel Adriatic I	4 zvezdice	167	302
Grand hotel Adriatic II	3 zvezdice	136	171
Turistična družba Kras, d.o.o.	1 hotel	135	270
Jama	3 zvezdice	135	270
Thai Si s.r.l.*	1 hotel	33	68
Thai Si	4 zvezdice	33	68

* hotelski objekt je v upravljanju

Poleg hotelskih objektov imajo družbe v Portorožu, Opatiji in Trevisu še kapacite za termalno in wellness dejavnost. V Portorožu in Opatiji sta pomemben del ponudbe tudi kongresna centra s kapacitetami 1000 in 740 udeležencev. V Opatiji v sklopu hotela deluje tudi casino.

Poslovno okolje

V turistični industriji se zaznavajo novi trendi. Vedno več je premožnih ljudi, ki želijo v kratkem času čim več doživeti. Današnji turist je vedno bolj zahteven, pričakuje kakovostnejše turistične storitve, vendar po ugodnejši ceni. Cenovna politika ostaja tako ključnega pomena, saj bodo v prihodnosti potovanja cenejša, krajša in intenzivnejša, več potovanj pa bo bližje domu. Pričakovana je hitrejša rast kontinentalnih in počasnejša rast medkontinentalnih potovanj. Poleg tega pa je današnjim turistom vedno manj pomembno, katero destinacijo bodo obiskali – predanost posamezni destinaciji ni več takšna kot v preteklosti. Vedno večje je tudi zavedanje o zdravem načinu življenja in potreba po begu iz vsakdanjega življenja, kar vpliva na porast povpraševanja po produktih kot so termalni in wellness turizem, aktivne počitnice, križarjenja ipd. V obdobju klimatskih sprememb se nadaljuje tudi trend vračanja k naravi, kar vpliva na povečevanje povpraševanja po ekoloških turističnih produktih. Vedno bolj je pomembna tudi avtentičnost, saj želijo gostje občutiti globljo emocionalno in kulturno povezanost z ljudmi in skupnostmi katere obiskujejo.

Raziskave kažejo, da turistom v enaki meri ali celo bolj kot strokovni trženjski članki kot verodostojen vir informacij o destinaciji služijo socialna omrežja kot je npr. Tripadvisor, ki omogočajo izmenjavo mnenj in izkušenj med potrošniki. Razširjenost uporabe interneta in aktivno trženje preko spleta, različnih agencij, tour operatorjev in posameznih hotelov omogočajo potrošnikom večjo prostost in fleksibilnost pri organiziranju lastnega potovanja.

V družbah Skupine Istrabenz Turizem se ti trendi zaznavajo in se jim v veliki meri sledi, na področju wellnessa pa se jih z edinstveno kombinacijo avtentičnih ambientov, atmosfere, strokovnih terapevtov s Tajske, Indije, Slovenije ter vrhunsko kakovostjo storitev tudi soustvarja.

Finančna kriza, ki se je pričela sredi leta 2007 z zlomom nepremičninskega trga v ZDA, se je v letu 2008 preselila tudi v Evropo. Sprva je prišlo do borznih padcev in drugih institucijah finančnega sektorja, kasneje, po poletju, pa so se težave pričele kazati tudi v realnih sektorjih gospodarstva. Ta dogajanja imajo seveda posredno ali neposredno močan vpliv na dejavnost turizma, sej le-tega ne moremo obravnavati ločeno od ostalih gospodarskih sektorjev. Evropo, Japonsko in ZDA, tri največje turistične trge, je močno prizadela finančna kriza. Slovenski turizem je prve znake globalne krize občutil v drugi polovici leta 2008, pritisk pa se je proti koncu leta iz meseca v mesec stopnjeval. Napovedi prihodnjih gibanj niso najbolj vzpodbudne. Svetovna turistična organizacija (UNWTO, 2008) napoveduje poslabšanje razmer za poslovanje s turizmom povezanih podjetij v obdobju naslednjih 6-9 mesecev.

Tržni položaj

V Portorožu, Postojni in Opatiji so družbe Skupine Istrabenz Turizem vodilni ponudnik turističnih storitev. Istrabenz Turizem, d.d., se glede na ustvarjeno število nočitev v občini Piran uvršča na prvo mesto z 32-odstotnim deležem. Družba Grand Hotel Adriatic, d.d., zaseda na opatijski rivieri z 11-odstotnim deležem ustvarjenih nočitev prvo mesto. Postojnska jama in Predjamski grad sta najbolj obiskani slovenski znamenitosti. Marina Koper, d.o.o., s svojimi 75 privezi v morju in 35 privezi na kopnem predstavlja približno 5-odstotni delež komercialnih privezov na območju od obmejnega italijanskega navtičnega pristanišča Milje do hrvaške meje.

Poslovanje

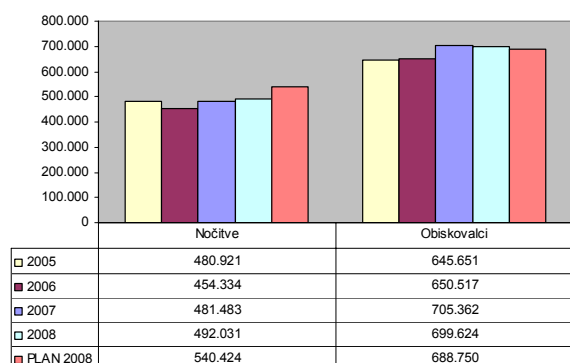
V poslovanju Skupine Istrabenz Turizem je najpomembnejši dogodek v letu 2008 predstavljalo dokončanje in otvoritev prenovljenega hotela Palace. Njegovo upravljanje je prevzela priznana mednarodna hotelska veriga Kempinski. Stroški, povezani z odprtjem hotela Kempinski Palace Portorož, so pomembno vplivali na poslovanje celotne Skupine, zato poslovni načrt za leto 2008 ni bil izpolnjen.

Družbe Skupine Istrabenz Turizem so v letu 2008 realizirale 492.031 nočitev, kar je 2 odstotka več kot v letu 2007 in 9 odstotkov manj kot načrtovano. K zaostanku za načrti je največ prispevalo kasnejše odprtje hotela Kempinski Palace Portorož.

V strukturi gostov še naprej prevladujejo italijanski gostje, ki ustvarijo nekaj čez 28 odstotkov nočitev. Sledijo jim gostje iz Slovenije, Avstrije, Nemčije, Hrvaške in Rusije. V letu 2008 je število gostov iz Italije, Avstrije in Nemčije upadlo, zraslo pa je število gostov iz Slovenije, Hrvaške, Rusije ter ostalih trgov.

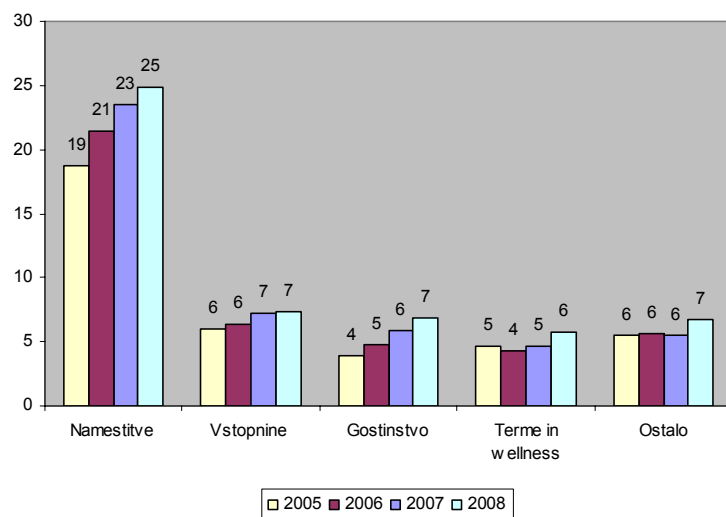
Jame in Predjamski grad si je ogledalo 699.624 obiskovalcev, kar je odstotek manj kot v letu 2007 in 2 odstotka več kot načrtovano.

Slika 21: Fizični kazalniki poslovanja Skupine Istrabenz Turizem

Poslovni prihodki Skupine Istrabenz Turizem so v letu 2008 znašali 51,5 milijona evrov, kar je 8 odstotkov več kot v letu 2007 in 12 odstotkov manj kot načrtovano. V strukturi prihodkov največji delež zavzemajo prihodki od namestitev, ki v letu 2008 beležijo največjo rast v absolutnem smislu. Rast je bila dosežena s povečanjem števila nočitev, ki je posledica realiziranih nočitev v družbah Istrabenz hoteli Portorož in Thai Si. Ob tem so se glede na leto 2007 nekoliko dvignile tudi dosežene povprečne prodajne cene nočitev.

Slika 22: Gibanje prihodkov od prodaje posameznih programov v Skupini Istrabenz Turizem

V letu 2008 je bilo poslovanje Skupine Istrabenz Turizem obremenjeno z visokimi stroški energentov in povišanji s strani dobaviteljev na področju hrane in pijače. Višji stroški storitev so povezani s stroški slavnostne otvoritve hotela in stroški upravljanja, ki jih zaračunava veriga Kempinski. Povečalo se je tudi število zaposlenih, kar je povezano z novim hotelom.

Doseženi poslovni izid iz poslovanja (EBIT) tako dosega 5 odstotkov realiziranega v letu 2007 in 9 odstotkov načrtovanega. Za načrti so zaostale vse družbe, vendar je glavnina zaostanka nastala v družbah Istrabenz hoteli Portorož in Grand hotel Adriatic. Ob tem lahko ugotovimo, da je družba Istrabenz Turizem, d.d., dosegla 4,7 milijona evrov EBITa, kar je nad poslovnim načrtom.

Tabela 19: Kazalniki poslovanja za dejavnost turizma

Zneski v € POSTAVKE	2008	2007	2006	INDEKS 2008 / 2007	INDEKS 2008 / 2006
Poslovni prihodki	51.593.424	47.648.520	42.411.316	108	122
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	460.758	5.643.517	1.328.702	8	35
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	7.866.910	11.296.403	6.967.576	70	113
Čisti poslovni izid	-5.575.170	1.573.324	-131.838	-	-
Neto poslovna sredstva	193.715.056	157.782.237	127.029.033	123	152
Kapital	82.079.962	91.308.581	90.507.294	90	91

Skupina Istrabenz Turizem je za poslovno leto 2008 načrtovala izgubo v višini 1,9 milijona evrov. Slabši rezultat iz poslovanja in višji stroški financiranja so povzročili, da je realizirana izguba višja od načrtovane.

Investicija v prenovu hotela Palace je preseгла načrtovane okvire, zato so neto poslovna sredstva višja od načrtovanih za 17,6 milijona evrov. Skupina je iz poslovanja dosegla 9,3 milijona evrov denarnih sredstev. Za naložbe v osnovna sredstva in nakupe deležev odvisnih družb je bilo porabljenih neto 50,1 milijona evrov, neto prilivi iz financiranja pa so znašali 40,3 milijona evrov.

5.4.4 INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Predstavitev dejavnosti

Družba Actual I.T., d.o.o., s sedežem v Kopru, je bila ustanovljena leta 1994. Osnovni namen je bil ponuditi podjetjem celostne informacijske rešitve. Leta 2000 je podjetje vstopilo v Skupino Istrabenz, štiri leta pozneje pa se je uvrstilo med prva tri najhitreje rastoča podjetja v primorsko-notranjski regiji. Med prvimi v državi je podjetje začelo uvajati storitve implementacije in vzdrževanja programske opreme SAP, kasneje pa se je postopoma razširilo na področje zunanjega izvajanja IT storitev, t.i. outsourcinga.

Skupina danes posluje na širšem področju informacijske tehnologije, poleg Slovenije je prisotna še v štirih državah. Bolj specifično lahko spekter produktov in storitev opredelimo kot:

- zunanje izvajanje storitev (t.i. outsourcing) tako na uporabniškem in sistemskem kot tudi na aplikativnem nivoju,
- sistemska integracija (izvajanje namenskih projektov),
- razvoj in podpora specifičnim informacijskim sistemom in
- svetovanje in uvajanje poslovnih informacijskih sistemov s poudarkom na svetovno znani rešitvi SAP.

Vizija Skupine Actual je postati vrhunski regijski IT rešitveni center, ki trži informacijske rešitve in spletne storitve prilagojene strankam, na trgih EU in JV Evrope. Pri doseganju zastavljene vizije sledi ciljem doseganja poslovne odličnosti, spoštovanja do vseh deležnikov ter odgovornosti do okolja v katerem posluje.

Skupino Actual na dan 31.12.2008 sestavljajo matična družba Actual I.T., d.o.o., s sedežem v Kopru, ter pet odvisnih družb in eno pridruženo podjetje.

Poslovno okolje

Slovensko tržišče storitev IT je po podatkih analitske hiše IDC vrednoteno na preko 200 milijonov evrov. Po ocenah analitikov bo najhitreje rasla kategorija zunanjega zagotavljanja storitev – IT Outsourcinga, katere delež se bo s sedanjih nekaj več kot 12 odstotkov povzpел čez 15 odstotkov slovenskega trga storitev IT v letu 2009. To vsekakor potrjuje pravilnost strateške usmeritve Skupine Actual v ponudnika storitev zunanjega izvajanja.

Raziskave trga nakazujejo pozitiven trend podjetij pri sprejemanju odločitve za prehod v zunanje izvajanje. Večja naklonjenost podjetij je v smeri delnega outsourcinga in ne popolnega outsourcinga, kar gre pripisati dolgim časovnim rokom, v katerih se med strankami in strateškimi IT partnerji gradi zaupanje, ki je temelj prehoda na višji nivo sodelovanja. Ne glede na to so podjetja pripravljena izločiti le področja, ki niso strateškega pomena oz. del osrednjega poslovanja (»core business«), kar je v določenih panogah povsem ustrezen pristop. Dolgoročno gledano je učinkovitost zunanjega izvajanja storitev vsekakor višja v primerjavi z interno IT podporo.

Tudi na trgih JV Evrope je zaznati trend razvoja IT storitev, vendar z različno intenziteto glede na posamezen trg. Na hrvaškem lahko že govorimo o relativno razvitem trgu, kjer pa je najvišji nivo storitev v obliki celovitega zunanjega izvajanja šele v začetnih fazah. V BIH in Srbiji se v največji meri še vedno izvajajo storitve v obliki sistemske integracije, pri čemer je način dela večinoma projektne narave.

Tržni položaj

IDC je v svojem poročilu v letu 2008 objavil, da je Actual kot storitveno usmerjeno podjetje uvrščeno na 3. mesto med največjimi ponudniki IT storitev v Sloveniji. Največje podjetje je še vedno HERMES Softlab, ki mu sledita SRC.SI in Actual IT. Actual IT je s četrtega napredoval na tretje mesto. Actual tako dosega približno 8-odstotni tržni delež med ponudniki IT storitev v Sloveniji.

V letu 2008 je bil storjen pomemben korak z vstopom na trg ponudnikov rešitev za hotelsko in gostinsko poslovanje, v sklopu katerega je bilo navezano strateško partnerstvo s svetovno znanim ponudnikom Micros Fidelio.

S storitvami in produkti Skupine Actual trenutno beležimo približno 9-odstotni delež pokritosti vseh hotelskih kapacitet v Sloveniji (glede na skupno število sob).

Tržni položaj Skupine Actual se je okrepil z nakupom podjetja SIMT, ki komplementarno dopolnjuje že obstoječe poslovanje tako z vidika produktnega portfelja in tržnih segmentov kot tudi regijske prisotnosti.

Na trgih Hrvaške, BiH in Srbije družbe Skupine Actual nudijo predvsem lokalno podporo strateškim strankam, ki poslujejo mednarodno. V zadnjih dveh letih so pričele tudi s širjenjem portfelja produktov in storitev na druge tržne segmente, pri čemer se prilagajajo tako potrebam in stopnjam razvitosti posameznih trgov.

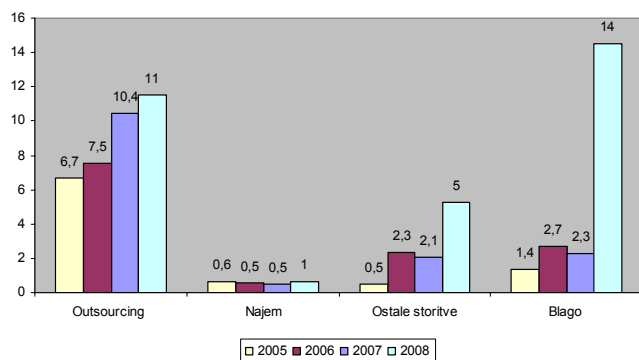
Poslovanje

Družba Actual je v letu 2008 z nakupom družb Simt iz Grosuplja ter IBS iz Sarajeva uresničila načrte, ki so bili postavljeni s strateškim poslovnim načrtom za obdobje 2007 – 2011. Družba Simt s svojo ponudbo dopolnjuje program storitev, ki jih strankam nudi Skupina Actual, z nakupom družbe IBS pa je bil razširjen krog strank na trgu BIH.

Zaradi izvedenih nakupov so rezultati poslovanja težko primerljivi s tistimi iz leta 2007 in poslovnim načrtom za leto 2008. Rezultati obeh družb so v izkazih Skupine Actual vključeni od junija 2008 dalje.

Tako ugotovljeni prihodki iz poslovanja Skupine Actual za leto 2008 znašajo 32 milijona evrov, kar je 104 odstotke več kot v letu 2007 in 83 odstotkov več kot načrtovano.

Slika 23: Gibanje prihodkov po programih za Skupino Actual

Zaradi boljšega poslovanja matične družbe in vključitve družbe Simt sta se bistveno povečala tudi poslovni izid iz poslovanja (EBIT) in poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA), pri čemer je matična družba prispevala 65 odstotkov slednjega.

Skupina je v letu 2008 ustvarila 1,5 milijona čistega dobička, medtem ko je v letu 2007 poslovala z izgubo.

Tabela 20: Kazalniki poslovanja za dejavnost informacijskih tehnologij

Zneski v € POSTAVKE	2008	2007	2006	INDEKS 2008 / 2007	INDEKS 2008 / 2006
Poslovni prihodki	32.026.343	15.680.673	13.548.238	204	236
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	2.348.906	353.330	415.893	665	565
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	5.200.387	2.789.240	2.011.897	186	258
Čisti poslovni izid	1.457.104	-19.030	185.340	-	786
Neto poslovna sredstva	26.363.246	10.979.961	8.072.637	240	327
Kapital	15.236.567	5.169.040	1.387.042	295	-

Glede na konec leta 2007 so se neto poslovna sredstva Skupine Actual povečala za 140 odstotkov. Ustvarjena denarna sredstva iz poslovanja znašajo 3,1 milijona evrov. Za nakupe odvisnih družb in investicije v osnovna sredstva je bilo v letu 2008 namenjenih 16,1 milijona evrov. Rast Skupine Actual je bila financirana z izvedeno dokapitalizacijo v višini 8,6 milijona evrov, neto pritoki iz naslova dolžniških virov pa znašajo 2,4 milijona evrov.

5.4.5 DRUGE NALOŽBE

Kot druge naložbe obravnavamo družbe Zastava Istrabenz Lizing, d.o.o., in Istrabenz Inženiring, d.o.o.

5.4.5.1 ZASTAVA ISTRABENZ LIZING, d.o.o.

Družba Zastava Istrabenz Lizing (ZIL) je uvrščena v naložbeno dejavnost holdinške družbe Istrabenz, zaradi večinskega lastništva pa holdinška družba z njo tudi aktivno upravlja.

Družba se ukvarja s finančnim najemom osebnih avtomobilov na srbskem trgu, v letu 2008 pa je sklenila tudi nekaj poslov za finančni najem proizvodne opreme.

Na srbskem trgu posluje 17 ponudnikov finančnega najema, ZIL se med njimi z 0,5-odstotnim deležem na podlagi bilančne vsote uvršča na 16 mesto in je ena od šestih družb, ki izkazuje dobiček.

Poslovanje

Družba je v letu realizirala 186 novih pogodb o finančnem najemu, kar je 40 odstotkov načrtovanega. Manjši obseg poslovanja je posledica restriktivnih ukrepov, ki jih je za zadolževanje fizičnih oseb predpisala Narodna banka Srbije. V drugi polovici leta pa se je družba soočila s težavami pri pridobivanju novih dolgoročnih virov financiranja, zaradi česar ni mogla izvesti vseh zelenih projektov.

Tabela 21: Število sklenjenih pogodb o finančnem najemu

Fizični kazalniki poslovanja performance indicators	Physical	2008	2007	2006	INDEKS 2008 / 2007	INDEKS 2008 / 2006
Število sklenjenih pogodb / No. of contracts		186	298	467	62	40

Kljub temu, je bilo poslovanje družbe v letu 2008 zadovoljivo, saj na račun nižanja stroškov poslovanja in ugodne obrestne marže presega načrtovani čisti dobiček

Tabela 22: Kazalniki poslovanja za družbo Zastava Istrabenz Lizing, d.o.o.

Zneski v € POSTAVKE	2008	2007	2006	INDEKS 2008 / 2007	INDEKS 2008 / 2006
Poslovni prihodki	1.607.116	1.728.609	2.213.667	93	73
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	-70.992	-139.116	-154.513	-	-
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	-52.976	-121.784	-146.709	-	-
Čisti poslovni izid	193.183	101.552	855	190	-
Neto poslovna sredstva	6.560.481	6.549.573	6.841.791	100	96
Kapital	1.487.660	1.434.117	1.422.061	104	105

5.4.5.2 ISTRABENZ INŽENIRING, d.o.o.

Družba je bila ustanovljena v letu 2007 za podporo nepremičninskih razvojnih projektov z dejavnostjo inženiringa.

5.4.6 POSLOVANJE PRIDRUŽENIH DRUŽB

Holdinška družba Istrabenz, d.d., vodi naložbe v družbah AdriaFin, d.o.o., IP Obala, d.o.o., Logina, d.o.o. in OpenAD AG kot naložbe v pridružene družbe.

Tabela 23: Kazalniki poslovanja za pridružene družbe

POMEMBNI PODATKI Zneski v €	% LASTNIŠTVA	SREDSTVA	KAPITAL	PRIHODKI	ODHODKI	DOBIČEK / IZGUBA	PRIPADAJOČI DOBIČEK / IZGUBA
AdriaFin d.o.o.	50,00	13.290.665	12.185.008	287.326	210.094	77.232	38.616
IP Obala, d.o.o.	50,00	26.164.286	8.752.905	4.668.087	4.345.615	322.472	161.236
Logina, d.o.o.	43,78	1.724.637	1.343.944	722.772	1.755.750	-1.032.978	-452.238
Skupna Open Ad	49,90	5.438.444	-482.359	96.557	3.623.070	-3.526.513	-1.759.730
Simt Cardinfo d.o.o.	39,00	277.236	111.028	725.587	764.559	-38.972	-15.347
SKUPAJ			21.910.526	6.500.329	10.699.088	-4.198.759	-2.027.463

5.4.6.1 ADRIAFIN, d.o.o.

Pridružena družba AdriaFin, d.o.o., je v letu 2008 dosegla čisti poslovni izid v višini 77 tisoč evrov, in sicer pretežno s prihodki iz najemnin, drugi poslovni prihodki – unovčene terjatve iz preteklih obdobj in s finančnimi prihodki iz danih posojil. V odhodke družbe so vključeni stroški poslovanja, ki so nastali v povezavi z zaključevanjem projektov in ostalimi aktivnostmi za odprodajo sredstev družbe.

Družba AdriaFin, d.o.o., ima v bilanci stanja z dne 31.12.2008 izkazano vrednost premoženja v višini 13,4 milijona evrov. Največji del premoženja predstavlja naložba v 77,7-odstotni delež kapitala družbe Vinakoper, d.o.o. Poleg tega družba razpolaga še z ostalim premoženjem (naložbene nepremičnine, zaloge - stanovanjski objekti), ki jih družba še ni uspela odprodati v letu 2008 kot je bilo predvideno v planu. Naložba v družbo Vinakoper ostaja dolgoročna naložba lastnikov družbe AdriaFin, d.o.o.

5.4.6.2 IP OBALA, d.o.o.

Družba IP Obala, d.o.o., je bila ustanovljena za razvoj investicijskih projektov na nepremičninskem področju. Trenutno ima odprta dva pomembna projekta, in sicer prodajo stanovanjskih enot v Kopru na lokaciji Semedela, ki bo izvedena v nekoliko daljšem roku od prvotno načrtovanega, zaradi nastale finančne krize in projekt poslovno-stanovanjske cone Levji grad v centru Kopra, za katerega je družba

pridobila gradbeno dovoljenje. Na projektu Semedelski razgledi so bili sprejeti ukrepi za pospešitev prodaje, kar naj bi omogočilo odprodajo vseh stanovanj v letih 2009 in 2010. Izvedba projekta poslovno-stanovanjske cone Levji grad v centru Kopra je odvisna od pridobitve potencialnih kupcev za večino predvidenih površin. Družba je v poslovnem letu 2008 poslovala z 322 tisoč evri čistega dobička.

5.4.6.3 LOGINA, d.o.o.

Družba Logina, d.o.o., deluje na področju kartičnega poslovanja v okviru zdravstvenega zavarovanja (zdravkomati), na področju razvoja in proizvodnje informacijskih terminalov ter čitalcev podatkov. V letu 2008 je bil pretežni del razvojnega, poslovnega, kadrovskega in finančnega potenciala usmerjen v projekt satelitskega cestninjenja tovornih vozil, ki je bil predviden tudi v državnih razvojnih projektih.

Družba je v letu 2008 razvila OBU enoto (On Board Unit) za tovorna vozila, s katero je mogoče zajemati in posredovati podatke s pomočjo satelitske tehnologije za namen cestninjenja v tovornem prometu na področju Slovenije. Produkt OBU je bil testiran pri renomiranem uporabniku podobnih enot, na testu pa so bile izkazane celo nekatere pomembne prednosti pred podobnimi produkti, ki so trenutno na trgu. V kolikor bi bil projekt satelitskega cestninjenja sprejet za področje Slovenije, bi OBU imel potencial trženja tudi izven Slovenije. Druga pomembna aktivnost je bila usmerjena na poslovni model za projekt satelitskega cestninjenja in na ustanovitev mednarodnega konzorcija družb, ki bi zagotovil celovitost upravljanja storitve cestninjenja v tovornem prometu v Sloveniji.

V poslovnem letu 2008 je družba poslovala z izgubo v višini 1 milijona evrov, kar je posledica nastalih stroškov razvoja produkta in kreiranja poslovnega modela za celovito storitev satelitskega cestninjenja. Glede na to, da v septembru 2008 ni bil izveden razpis za elektronsko cestninjenje tovornih vozil, kar je bilo predvideno v državni strategiji in glede na to, da je hkrati nejasen nadaljnji potek razvoja na področju cestninjenja, je družba konec leta 2008 začela s postopki reorganizacije poslovanja, z izvajanjem ukrepov racionalizacije poslovanja in se začela vključevati v nove razvojne projekte.

5.4.6.4 OPENAD AG

V družbah Skupine OpenAd je bil razvit projekt, ki omogoča prost pretok oglaševalskih idej na globalni ravni na enostaven in vsakomur dostopen način - prek svetovnega spleta. Je prvi ponudnik tovrstnih storitev na svetu, zato se sooča z zahtevnim prodiranjem s prednostmi novega poslovnega modela. Pridobivanje kupcev otežuje tudi močna zaščita intelektualnih pravic na angleškem in ameriškem trgu.

Družba OpenAd je v letu 2008 pospešeno izvajala aktivnosti za pridobitev finančnega ali strateškega soinvestitorja, ki bi z dodatnimi sredstvi pospešil nadaljnje poslovanje in razvoj družbe. V razmerah globalne finančne krize je bilo ugotovljeno, da ni mogoče pridobiti finančnega ali strateškega partnerja, zato bo vodstvo družbe v letu 2009 začelo postopke za finančno prestrukturiranje družbe.

Družba OpenAd je poslovno leto 2008 zaključila z negativnim rezultatom, saj ni uspela pridobiti zadostnih prihodkov za pokritje nastalih odhodkov. V letu 2008 je bila naložba v družbo OpenAD, zaradi delne odprodaje deleža uvrščena med pridružene družbe. Naložbo v pridruženo družbo OpenAd AG smo slabili zaradi ugotovitev vodstva družbe, da v nastali svetovni finančni krizi ni mogoče pridobiti strateškega partnerja in bodo začeti postopki za finančno prestrukturiranje družbe.

5.5 POSLOVANJE HOLDIŠKE DRUŽBE ISTRABENZ, d.d.

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Poslovni prihodki družbe Istrabenz, d.d., so v letu 2008 znašali 3 milijone evrov. Poslovni prihodki izvirajo iz najema nepremičnin in zaračunavanja storitev odvisnim družbam. Pretežni del poslovnih prihodkov, v višini 2,1 milijona evrov, odpade na prejeta plačila odpisanih terjatev do družb KBT, d.d., v stečaju in Inženiring KBT Ljubljana, d.o.o., v stečaju ter Hidro Koper, d.d., v stečaju.

Stroški storitev in stroški dela predstavljajo 89 odstotkov vseh stroškov poslovanja holdinške družbe Istrabenz.

Stroški storitev nastajajo v povezavi z upravljanjem premoženja holdinške družbe. Glede na plan za leto 2008 so bili stroški storitev višji predvsem zaradi višjih stroškov bančnih storitev in stroškov intelektualnih storitev, ki so ob koncu leta porasli zaradi nastalih stroškov svetovanja pri pripravi programa finančne konsolidacije.

Stroški dela so bili na nivoju letnega plana. V primerjavi s preteklim poslovnim letom so nižji za 15 odstotkov. Nižji stroški dela so predvsem posledica znižanja drugih stroškov dela. Med druge stroške dela so bila v poslovnem letu 2007 vključena izplačila življenjskih zavarovanj članom uprave in odpravnina ob odhodu člana uprave mag. Srečka Kende iz holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Družba v letu 2008 izkazuje 4,7 milijona evrov **izgube iz poslovanja**. Ta je 19 odstotkov nižja od načrtovane, vzrok pa so omenjeni prejeti prihodki iz naslova že odpisanih terjatev. Za poslovanje holdinške družbe je izguba iz poslovanja običajna, saj se večina prihodkov iz upravljanja premoženja izkazuje med prihodki iz financiranja.

Družba Istrabenz, d.d., je dosegla 34,5 milijona evrov **finančnih prihodkov** in tako realizirala 91 odstotkov poslovnega načrta.

Po vsebini finančne prihodke sestavljajo:

- prihodki od dividend in udeležb na dobičku: 16,7 milijona evrov,
- finančni prihodki iz prodaje finančnih naložb: 14,7 milijona evrov,
- prihodki od obresti: 2,7 milijona evrov,
- ostali finančni prihodki: 0,4 milijona evrov.

Finančni odhodki družbe v višini 254,1 milijona evrov bistveno presegajo načrtovane in lanskoletne finančne odhodke zaradi izvedene slabitve finančnih naložb razpoložljivih za prodajo. Sestavljajo jih:

- odhodki slabitev finančnih naložb razpoložljivih za prodajo in naložb v pridružene družbe: 222,2 milijona evrov,
- odhodki za obresti in tečajne razlike: 30,1 milijona evrov,
- neto odhodki iz prevrednotenja izvedenih finančnih instrumentov: 1,8 milijona evrov.

Stroški obresti znašajo 30,1 milijona evrov in so za 36 odstotkov višji od načrtovanih in za 60 odstotkov presegajo realizirane stroške obresti v letu 2007. Preseganje je posledica večjega obsega finančnega dolga in višjih skupnih obrestnih mer.

Odhodki za slabitve finančnih naložb razpoložljivih za prodajo znašajo skupaj 214,9 milijona evrov in so nastali s slabitvijo sledečih naložb v:

- družbo Petrol d.d., Ljubljana v višini 196,7 milijona evrov,
- družbo Sava, d.d., v višini 11,4 milijone evrov,

- družbo Luka Koper, d.d., v višini 4,0 milijone evrov,
- vzajemne sklade skupine KD v višini 2,2 milijona evrov,
- ostale vzajemne sklade v višini 0,6 milijona evrov.

Slabitve finančnih naložb so bile izvedene v skladu z računovodskimi usmeritvami družbe, ki predvidevajo slabitev vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na organiziranem trgu in obstaja dolgotrajnejše ali pomembno zmanjšanje poštene vrednosti finančne naložbe pod njihovo knjigovodsko vrednost. Kot dolgotrajnejše zmanjšanje štejemo neprekinjeno zmanjšanje več kot 9 mesecev in kot pomembno zmanjšanje upoštevamo 40 odstotno zmanjšanje poštene vrednosti pod knjigovodsko vrednost.

Največji znesek slabitve je nastal s slabitvijo delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, in sicer v višini 196,7 milijona evrov, kar predstavlja 91 odstotkov vseh odhodkov za slabitve finančnih naložb razpoložljivih za prodajo. Znesek slabitve za delnico družbe Petrol, d.d., je ugotovljen kot razlika med nabavno vrednostjo in tržno vrednostjo delnice upoštevano po borznem tečaju na dan 31.12.2008, ki je znašal 268,82 evra za delnico. Povprečna nabavna cena delnice družbe Petrol, d.d., znaša 814,03 evra.

V začetku letu 2008 je znašal borzni tečaj vrednosti delnice Petrola 904,19 evra in je do konca leta padel za 70,3 odstotka na borzni tečaj 268,82 evra na dan 31.12.2008. Slovenski borzni indeks SBI20 je v letu 2008 padel za 67,5 odstotka.

Odhodki za slabitve naložb v pridružene družbe znašajo 7,2 milijona evrov. Naložbo v pridruženo družbo OpenAd AG smo slabili zaradi ugotovitve vodstva družbe, da v nastali svetovni finančni krizi ni mogoče pridobiti strateškega partnerja in bodo začeti postopki za prestrukturiranje družbe.

Na **izid financiranja** so negativno vplivala vrednotenja izvedenih finančnih instrumentov, ki v poslovnem načrtu niso bila predvidena. Njihov skupen neto učinek je negativen v znesku 1,8 milijona evrov.

Izguba poslovnega obdobja pred davki znaša 224,3 milijona evrov. Navedeni znesek izgube se zmanjša za znesek oblikovanih terjatev za odložene davke v višini 2,2 milijona evra.

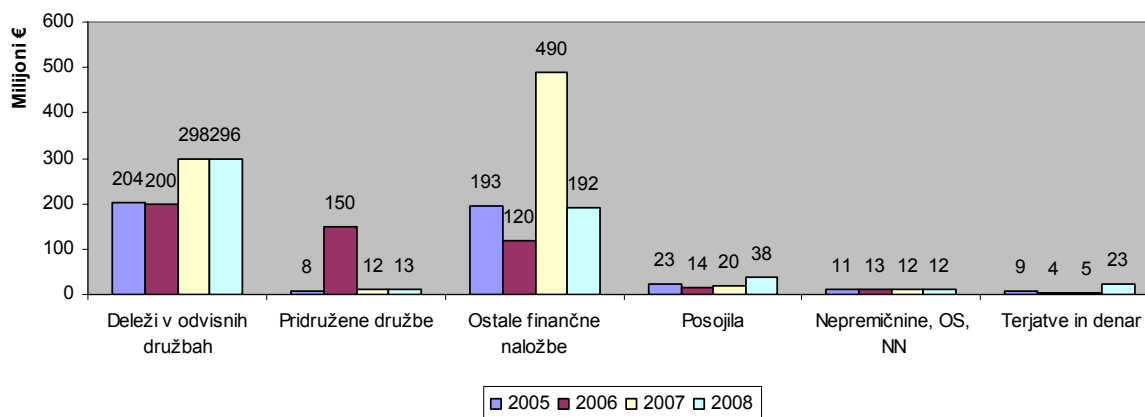
Čista izguba poslovnega obdobja znaša 222,1 milijona evrov, v poslovnem načrtu pa je bil predviden čisti dobiček v višini 10,3 milijona evrov. Razlika je posledica izvedenih slabitev finančnih sredstev razpoložljivih za prodajo in naložb v pridružene družbe.

BILANCA STANJA

Sredstva

Bilančna vsota družbe Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008 znaša 573,7 milijona evrov, kar je 28 odstotkov manj kot načrtovano in 31 odstotkov manj kot konec leta 2007. Na zmanjšanje vrednosti sredstev je v največji meri vplivalo prevrednotenje finančnih sredstev razpoložljivih za prodajo po borznih cenah vrednostnih papirjev na dan 31.12.2008.

Slika 24: Gibanje posameznih skupin sredstev družbe Istrabenz, d.d.

Neto poslovna sredstva družbe na dan 31.12.2008 znašajo 561,8 milijona evrov.

Dolgoročna sredstva družbe na dan 31.12.2008 znašajo 519 milijonov evrov, kratkoročna sredstva pa 54,7 milijona evrov.

Med dolgoročnimi sredstvi predstavljajo deleži v odvisnih družbah 296,4 milijona evrov, naložbe v pridružene družbe pa 12,6 milijona evrov. Naložbe v odvisne in pridružene družbe so vrednotene po nabavnih cenah.

V letu 2008 je družba Istrabenz izvedla dokapitalizacije v družbah Actual I.T., d.o.o., Istrabenz Gorenje, d.o.o., in Golf Istra, d.o.o., v skupni vrednosti 9,9 milijona evrov. S prodajo 22-odstotnega deleža družbe Actual in prenosom družbe OpenAd AG med pridružene družbe so se zmanjšali deleži v odvisnih družbah za 10,5 milijona evrov. Med pridruženimi družbami so tako na dan 31.12.2008 deleži v družbah Adriaфин, d.o.o., IP Obala, d.o.o., in Logina, d.o.o.

V postavki druge finančne naložbe so upoštevane finančne naložbe razpoložljive za prodajo v skupnem znesku 191,6 milijona evrov. V primerjavi s stanjem navedenih naložb ob koncu leta 2007 so naložbe padle za 61 odstotkov. Padec je posledica padca tečajev vrednostnih papirjev na borzi in skladno z že pojasnjeno računovodsko politiko, so bili učinki padcev borznih tečajev pripoznani v bilanci stanja družbe.

V letu 2008 so bile v celoti ali deloma prodane naložbe v Banko Koper, d.d., v vzajemna sklada Publikum Balkan in Primus ter naložbe v družbe Aktiva Naložbe, d.d., Gorenje, d.d., Mercator, d.d. ter ostale manjše naložbe.

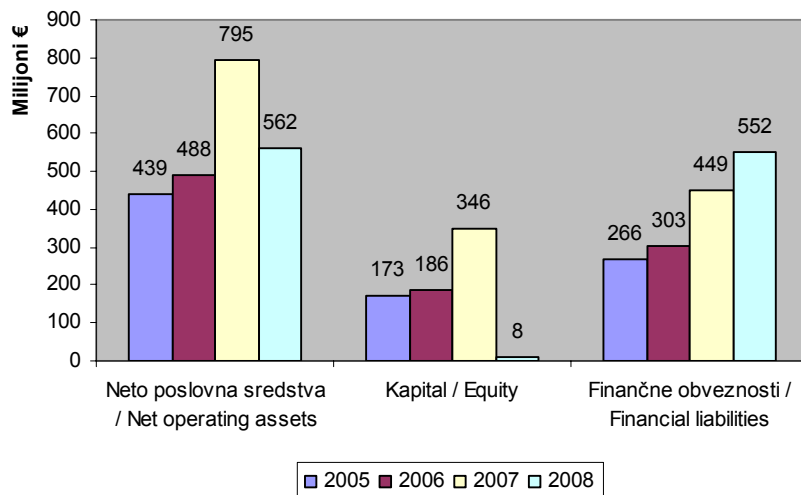
Viri sredstev

Kapital družbe je na dan 31.12.2007 znašal 346,5 milijona evrov, na dan 31.12.2008 pa je znašal 8,2 milijona evrov. Znižanje kapitala je nastalo z naslednjimi spremembami v letu 2008:

- zmanjšanje zaradi čiste izgube poslovnega leta za 222,1 milijona evrov,
- zmanjšanje pozitivnih rezerv za pošteno vrednost za 96,6 milijona evrov,
- zmanjšanje zaradi izplačila dividend v višini 19,6 milijona evrov.

Višina kapitala družbe Istrabenz, d.d., je tako padla pod vrednost, ki je skladno z določili Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP) zahtevana za dolgoročno plačilno sposobnost družbe, zato je uprava družbe dne 30.03.2009 sprejela ustrezen sklep za ravnanje v skladu z določili ZFPPIPP.

Slika 25: Gibanje virov sredstev za družbo Istrabenz, d.d.

Finančni dolg družbe na dan 31.12.2008 znaša 552,5 milijona evrov, kar je 23,2 odstotka več kot konec leta 2007. Finančni dolg tvorijo dolgoročne finančne obveznosti v višini 256,8 milijona evrov in kratkoročne finančne obveznosti v višini 295,6 milijona evrov. V postavki kratkoročne finančne obveznosti so vključene tudi finančne obveznosti po pogodbah o Prodaji in reodkupu vrednostnih papirjev (finančna sredstva razpoložljiva za prodajo) v višini 142,7 milijona evrov.

Če od dolga odštejemo vrednost portfelja vrednostnih papirjev ter kratkoročna finančna posojila, terjatve, denar in denarne ustreznike v višini 228,1 milijona evrov, dobimo **neto dolg** družbe, ki konec leta 2008 znaša 323,4 milijona evrov. Neto dolg družbe se je v letu 2008 povečal za 369,8 milijona evrov, od česar 103,9 milijona evrov odpade na povečanje finančnega dolga, 265,9 milijona evrov pa je posledica zmanjšanja vrednosti finančnih naložb, ki jih odštevamo od finančnega dolga.

Knjigovodska vrednost delnice na dan 31.12.2008, izračunana iz razmerja med višino kapitala po stanju na dan 31.12.2008 in številom izdanih delnic (5.180.000), zmanjšanim za število lastnih delnic (978), znaša 1,59 evra.

5.6 UPRAVLJANJE TVEGANJ

Poslovno okolje je v zadnjem času izredno nepredvidljivo in zato hitro spremenljivo. Zaradi vse večje globalizacije in liberalizacije gospodarskih tokov se učinki večjih sprememb v posameznih gospodarstvih hitro širijo tudi v ostala gospodarstva. Priča smo globalni finančni krizi in posledično nezaupanju, ki rezultira v veliki volatilnosti ter nelikvidnosti finančnih trgov.

Večja nepredvidljivost poslovnega okolja zmanjšuje zanesljivost poslovnega načrtovanja, s tem pa povečuje tveganje delovanja podjetij. Tveganje je negotovost nastanka dogodka, ki lahko negativno ali pozitivno vpliva na doseganje strateških, operativnih in finančnih ciljev družbe.

Obvladovanje tveganj je odločilno za uspešno poslovanje in v središču pozornosti tako vodstva holdinške družbe kot vodstev ostalih družb v Skupini Istrabenz.

Tveganja v Skupini Istrabenz se razlikujejo glede na posamezna področja delovanja. Z vidika upravljanja naložbenega tveganja in s tem tudi strukturiranosti Skupine Istrabenz jih kot ključni del svoje temeljne dejavnosti obvladuje krovna holdinška družba, medtem ko tveganja, lastna posameznim področjem, obvladujejo krovne družbe v teh stebrih. V nadaljevanju je predstavljeno upravljanje tveganj v holdinški družbi Istrabenz in v posameznih naložbenih področjih Skupine Istrabenz.

5.6.1 Upravljanje tveganj na ravni holdinške družbe Istrabenz

Na ravni holdinške družbe Istrabenz, d.d., in upravljanja naložb sodijo med pomembnejša tveganja strateška naložbena tveganja, finančna tveganja in pravna tveganja.

5.6.1.1 Finančna tveganja

Med finančna tveganja sodijo vsa tveganja, povezana s sposobnostjo kratkoročnega in dolgoročnega ustvarjanja finančnih prihodkov, obvladovanja finančnih odhodkov, ohranjanja vrednosti finančnih sredstev ter obvladovanja finančnih obveznosti. Skupna lastnost finančnih tveganj je, da je sedanja vrednost prihodnjega denarnega toka nedoločljiva. Finančna tveganja je smiselno razdeliti v tri skupine:

- finančna tveganja, pri katerih na dejavnike tveganja ne moremo vplivati,
- finančna tveganja, pri katerih na dejavnike tveganja lahko vplivamo,
- finančna tveganja pri varovanju izpostavljenosti finančnim tveganjem.

Med finančna tveganja, pri katerih na dejavnike tveganja ne moremo vplivati, spadajo predvsem obrestna mera in devizni tečajji ter druga cenovna tveganja, na katera vpliva finančno okolje (politika in »nevidna roka« tržnih zakonitosti), zato se moramo pred spremembo poštene vrednosti le-teh ustrezno zavarovati.

Finančna tveganja, pri katerih lahko vplivamo na dejavnike tveganja, so posledica naših odločitev, poslovnih potez, zato moramo v teh primerih cenovna tveganja upoštevati kot predpostavljena tveganja.

S finančnim tveganjem pri varovanju izpostavljenosti finančnemu tveganju govorimo v primerih, ko imamo opravka z napačno oceno tveganja ali nepravilno izbrano varovano postavka.

Vsa finančna tveganja vedno vplivajo na likvidnost in plačilno sposobnost podjetja, zato je likvidnostno tveganje osrednje finančno tveganje. Zagotavljanje likvidnosti je osnovni pogoj za obstoj podjetja. Likvidnost sredstev je nujna za kratkoročno plačilno sposobnost, donosnost in kapitalska ustreznost pa sta pogoj za dolgoročno plačilno sposobnost.

Finančna tveganja so:

- **kreditno tveganje:** *Kreditno tveganje je tveganje nastanka izgub zaradi neizpolnitve obveznosti dolžnika do družbe:*
  - o tveganje neizpolnitve obveznosti dolžnika
  - o tveganje vnovčitve danih jamstev tretjim osebam
- **tržno tveganje:** *Tržno tveganje je tveganje nastanka izgub zaradi spremembe cen blaga, valut ali finančnih instrumentov ali spremembe obrestnih mer.*
  - o obrestno tveganje
  - o tveganje spremembe vrednosti naložbe
  - o valutno tveganje
- **likvidnostno tveganje:** *Likvidnostno tveganje je tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti:*
  - o tveganje nastanka kratkoročne plačilne nesposobnosti
  - o tveganje spremembe poštene vrednosti sredstev in dolgov na podlagi prevrednotenja
- **davčno tveganje.**

Merjenje finančnih tveganj

Kreditna tveganja v družbi Istrabenz, d.d., so predvsem tveganja družb v Skupini, katerim so dani krediti in tudi jamstva s strani družbe Istrabenz nasproti tretjim osebam. Kreditna tveganja se ocenjujejo glede na poslovanje in plane poslovanj družb v skupini.

Kreditna tveganja so se zaradi poslabšanja poslovnega okolja družb v Skupini zvišala, divizije in podjetja pa posledično zaradi težjega dostopa do virov niso povečala verjetnost vračila dolgov.

Prav tako ima Istrabenz poleg danih posojil tudi dana jamstva; to so poročstva, garancije in patronatske izjave, vendar izključno za podjetja v skupini.

Tržna tveganja v holdinški družbi Istrabenz so tveganja sprememb vrednosti naložb in obrestnih mer.

Tveganje vrednosti naložb se meri mesečno preko bilanc stanja in izkazov uspeha.

Največje tveganje za družbo Istrabenz je poleg likvidnostnega tudi tržno tveganje, kjer je največji dejavnik v letu 2008 dejstvo, da so svetovne borze in Indeks SBI20 doživele izredne padce vrednosti. Indeks SBI20 je tako padel za skoraj 70 odstotkov, kar je preko vrednotenja naložb v družbi Petrol, d.d., in Mercator, d.d., po tržnih cenah zelo vplivalo na bilance stanja in izkaze uspeha ter posledično na dolgoročno finančno stabilnost družbe. Padec borznega trga v letu 2008 je tako privedel do skoraj celotnega znižanja vrednosti kapitala družbe iz leta 2007.

Holdinška družba Istrabenz je v letu 2008 ob nenehnem padanju cen na borzah in ob izrednem povečanju tržnega ter likvidnostnega tveganja skušala prodati največji naložbi, to je naložbi v Petrol, d.d., in Mercator, d.d.

Glede **obrestnega tveganja** velja v družbi Istrabenz načelo 50 odstotkov zavarovanja tveganja kreditnih obveznosti.

Obrestne mere so se v začetku leta 2008 povečevale. Uporabljena zaščita je delno amortizirala dvig obrestne mere Euribor, vendar je konec leta 2008 Euribor hitro padel, kar je pomenilo, da je zaščiteni del postal dražji od tržne obrestne mere. Na drugi strani pa so banke povečevale marže, kar je imelo tako nevtralen učinek na skupno obrestno mero.

Tveganja valut se merijo in upravljajo predvsem v družbah Skupine Istrabenz skupaj s tveganji cen blaga pri nabavi in prodaji. Izredne volatilnosti svetovnih valut in nelikviden trg zaščite valut JV Evrope je največja značilnost trga valut v 2008.

Likvidnostno tveganje v družbi Istrabenz, d.d., se meri preko planiranja denarnih tokov po mesecih. Upravljanje likvidnosti v družbi Istrabenz se razlikuje od upravljanja likvidnosti v operativnih podjetjih, kjer so namesto rednega obratnega kapitala planirane enkratne odprodaje naložb, ki pa pomenijo velike spremembe ob dogodku. Seveda pa je tudi tveganje večje, če do takega dogodka ne pride.

Likvidnostno tveganje se je po ukinitvi kratkoročnih kreditnih linij v letu 2008 upravljalo preko višjih likvidnih sredstev (denar, kratkoročni depoziti), težkih pogajanj za nove vire in obnovitve obstoječih bančnih virov ter z odprodajami naložb. Možna vira likvidnosti sta tudi odobrena dokapitalizacija ali izdaja obveznic (ob določitvi ratinga).

Od začetka leta 2008 so bančni viri postali skoraj nedostopni, ponudbe dolgoročnih virov iz tujine in Slovenije ni bilo. Po septembru 2008 so se razmere še dodatno poslabšale, tudi zaradi težav pri obstoječih virih in ukinjanju obstoječih linij. Bančni trg je postal še bolj nelikviden, banke pa so začele zahtevati zavarovanja za obstoječe nezavarovane kredite.

Družba Istrabenz je zato imela v letu 2008 na računih več likvidnih sredstev v primerjavi s stanjem prejšnjih let. Problem likvidnosti je postal še večji po 15. septembru 2008 in izplačilu 19,6 milijona evrov dividend konec oktobra 2008.

Merjenje izpostavljenosti tveganjem

Po opredelitvi glavnih vrst tveganj, ki jim je podjetje izpostavljeno, je potrebno določiti način merjenja stopnje izpostavljenosti posameznim vrstam tveganj. Obstajajo trije pristopi k ocenjevanju izpostavljenosti tveganjem:

- kakovostno ocenjevanje izpostavljenosti,
- polkakovostno ocenjevanje izpostavljenosti in
- številčno ocenjevanje izpostavljenosti.

V družbi Istrabenz imamo izdelane interne ocene tveganj, v katerih je določena stopnja verjetnosti nastanka določenega tveganja, stopnja škode in ocena tveganja. Od razmerja med stopnjo verjetnosti nastanka tveganja (nizka, srednja, visoka) in stopnjo škode (majhna, srednja, velika) je odvisno obvladovanje tveganj oziroma ukrepanje.

V kolikor ocenimo, da je stopnja verjetnosti nastanka tveganja nizka, stopnja škode pa majhna, je tveganje sprejemljivo, zato niso potrebni nobeni posebni ukrepi varovanja pred tveganji; potrebno je zgolj opazovati in kontrolirati ter ukrepati v primeru, ko pride do sprememb katerih od parametrov tveganja (verjetnost, škoda).

Višja ocena tveganja narekuje sprejetje določenih ukrepov varovanja pred tveganji, saj moramo paziti, da tveganje ne preide v območje nesprejemljivega.

Kritično je področje tveganja, ko ocena tveganja presega 60 odstotkov. V tem primeru tveganje ni sprejemljivo in je potrebno sprejeti agresivne ukrepe varovanja pred tveganji, ki bodo ali minimizirali škodo ob nastanku dogodka ali znižali stopnjo verjetnosti nastanka dogodka ter tako tveganje spremenili v sprejemljivo; tem tveganjem je potrebno posvetiti največjo pozornost.

Dejanske spremembe vrednosti borznih indeksov, obresti, valut in cen blaga so bila v letu 2008 izredno visoka in kot taka so ocene tveganj za prihodnost postale višje. Poleg eksternih tveganj pa se je spremenilo tudi bančno okolje in dostop do virov, tako da je bančni trg postal manj ali celo nelikviden trg in to ob zaostrenih pogojih za pridobivanje virov za podjetja.

Kombinacija negativnih dejavnikov je glede na finančno stanje družbe Istrabenz konec leta 2007 popolnoma poslabšala finančno stanje družbe in to tako močno, da je po neuspešnih pogajanjih z bankami upnicami za prestrukturiranje dolga, ki so trajala vse od decembra 2008, Istrabenz, d.d., konec marca 2009 začel postopke po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP).

5.6.1.2 Strateška naložbena tveganja

Strateško naložbeno tveganje je za krovnega lastnika Skupine Istrabenz, holdinško družbo, eno od ključnih tveganj, zato jim posvečamo največ pozornosti. Osnovo za dejavnost naložbenja predstavljajo vizija, vrednote holdinške družbe Istrabenz in sprejeta naložbena politika, ki jo opredeljuje Strateški poslovni načrt družbe in Skupine Istrabenz.

Analiza tveganj predstavlja temeljni del sprejemanja in izvedbe odločitev, ki vplivajo na strukturo naložb holdinške družbe Istrabenz. Analiza zanimivosti in sprejemljivosti posamezne potencialne naložbe, njene vrednosti in predvidenega vložka je povezana s pričakovanim razvojem panoge, v katero se umešča naložba, pomembno vlogo pa igra tudi analiza modela upravljanja potencialne naložbe.

Holdinška družba Istrabenz upravlja naložbe glede na to, ali so naložbe v aktivnem (večinski delež) ali neaktivnem (portfeljskem) upravljanju. Potencialne naložbe v aktivnem upravljanju zato proučimo tudi skozi vidik modela upravljanja. Pomembno vlogo pri tem igrajo standardi glede organov in modela upravljanja, računovodski standardi, standardi poročanja, finančne smernice za družbe Skupine Istrabenz, usmeritve delovanja na kadrovske in pravnem področju ter model in principi nagrajevanja vodstev družb. V nadaljnjem življenjskem ciklu naložbe znotraj našega portfelja se nadzor nad tveganji nadaljuje in razvija skladno z razvojem naložbe in standardi obvladovanja tveganj.

V nadaljevanju podajamo nekaj trditev/naložbenih ciljev, ki so istočasno osnova v trenutku proučitve vstopa/izstopa iz posamezne naložbe.

Upravljanje strateških naložbenih tveganj je določeno v okviru investicijske politike v Strateškem poslovnem načrtu družbe in Skupine Istrabenz. Zajema naslednje usmeritve:

- Delujemo na izbranih naložbenih področjih in z dolgoročno rastjo premoženja holdinške družbe Istrabenz in naložb uresničujemo interese delničarjev.
- Investicijsko politiko določamo za vsako skupino (vrsto imetja) posebej, vključno s ciljnimi donosom, ki ga postavljamo na osnovi donosov primerljivih družb in na osnovi zahtev po donosnosti s strani naših delničarjev.
- Naša dolgoročna naložbena usmeritev so naložbe v vsaj povprečno donosne in predvsem stabilne panoge.
- Metode vrednotenja določamo enotno za spremljanje vseh naložb.
- Pri tekočem medletnem spremljanju in vrednotenju naložb uporabljamo naslednje metode: EV/EBITDA⁶, EV/NOPAT⁷ in EV/prodaja⁸.
- Dolgoročne naložbe so napredaj ob nastopu enega od naslednjih dejavnikov:
  - ustrezen realizirani kapitalski dobiček naložbe ob prodaji,
  - že realizirani maksimalni rezultati poslovanja in vrednosti naložbe, iz česar izhaja možnost, da bo prihodnja rast nižja od zahtevanega donosa,
  - nedoseganje pričakovanih rezultatov naložbe v obdobju dveh zaporednih let.

⁶ EV/EBITDA: vrednost premoženja (lastniški in dolžniški kapital)/poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo.

⁷ EV/NOPAT: vrednost premoženja (lastniški in dolžniški kapital)/poslovni izid iz poslovanja po davkih.

⁸ EV/prodaja: vrednost premoženja (lastniški in dolžniški kapital)/prihodki iz prodaje.

Naložbe in ustreznost njihovih donosov skrbno ocenjujemo glede na strateške usmeritve in cilje družbe in Skupine Istrabenz. Na osnovi doseganja ciljne vrednosti angažiranih sredstev se odločamo o prihodnjih korakih.

- ***Strateško naložbeno tveganje ocenjujemo kot srednje/visoko zaradi nastalih učinkov padanja borznih tečajev in visokega učinka slabitve naložbe v delnice družbe Petrol d.d.***
- ***Z njim upravljamo na nivoju uprave in finančne funkcije holdinške družbe Istrabenz.***

5.6.1.3 Pravna tveganja

Holdinška družba Istrabenz upravlja s pravnimi tveganji, značilnimi za holdinško dejavnost. Družba skrbi, da ima vsa potrebna dovoljenja za opravljanje dejavnosti, da ni moteno delovanje podjetja, da so opravljene transakcije z naložbami skladne s predpisi, zlasti s predpisi o varovanju konkurence, o vrednostnih papirjih, o trgu vrednostnih papirjev in predpisi, ki urejajo vodenje in upravljanje gospodarskih družb ter razmerja z delničarji.

Družba na področju morebitnih pravnih zapletov deluje preventivno in skrbno načrtuje svoje prihodnje poteze tako kot z drugih vidikov tudi z vidika pravne izvedbe svojih namer. Skrb družbe za zaščito konkurenčnih prednosti, ki se kaže v različnih oblikah intelektualne lastnine, poslovnih skrivnostih, zagotavljanje lojalnosti zaposlenih in menedžmenta družbi je na visoki ravni. Enako skrbna je družba pri varovanju osebnih podatkov zaposlenih, poslovnih partnerjev, delničarjev in vseh ostalih oseb, ki pridejo v stik z njo.

Holdinška družba Istrabenz zmanjšuje pravna tveganja z vrsto različnih in komplementarnih ukrepov, ki ji zagotavljajo relativno zanesljivo in varno delovanje. Pravna tveganja upravlja preko ustreznega sistema notranjih procesov, sistema nadzora in poročanja, sistema soglasij, preventivnih pravnih pregledov, sodelovanja z zunanjimi strokovnjaki na področjih, s katerimi redno ne prihaja v stik, z opomniki in s standardizacijo pravnih aktov.

V letu 2008 je družba zaradi številnih vloženih pravnih sredstev zoper družbo posebej intenzivno sodelovala tudi z uglednimi odvetniškimi pisarnami in zunanjimi pravnimi strokovnjaki, ki so specializirani za posamezna specifična področja.

- ***Ocena pravnega tveganja na ravni holdinške družbe Istrabenz je zmerna. Z njim upravljamo na nivoju uprave in pravne službe holdinške družbe.***

5.6.2 Upravljanje tveganj po posameznih področjih v Skupini Istrabenz

Na posameznih poslovnih področjih Skupine Istrabenz sodijo med pomembnejša tveganja **poslovna** (prodajna, nabavna, produktna, kadrovska) in **finančna tveganja** (kreditno, likvidnostno, tržno, valutno). Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da so vsa poslovna tveganja tudi finančna tveganja, saj vplivajo tako na plačilno sposobnost kot na pošteno vrednost sredstev in dolgov.

Glavna usmeritev pri upravljanju omenjenih tveganj je minimiziranje nepredvidljivosti poslovnega okolja in maksimiranje zanesljivosti poslovnega načrtovanja ter znižanje nestanovitnosti pričakovanih denarnih tokov in načrtovanih dobičkov s ciljem zagotavljanja rasti premoženja lastnikov.

5.6.2.1 Področje Energetika

Skupina Istrabenz Gorenje

Nadziranje in obvladovanje tveganj sta pogoja za uspešno poslovanje. Nenehne spremembe v zakonodajnem okolju, globalizacija in liberalizacija tržnih tokov so dejavniki, ki povečujejo nepredvidljivost poslovnega okolja, povečujejo konkurenčnost na delih trga in zmanjšujejo zanesljivost načrtovanja. Hkrati ti dejavniki postavljajo nove priložnosti prožnim in prilagodljivim podjetjem z dovolj strokovnega znanja in poslovnih izkušenj.

Različne vrste tveganj, ki nastopajo na trgu električne energije in s katerim se soočamo lahko razvrstimo v naslednje skupine:

- tržno ali cenovno tveganje je tveganje, ki mu je podjetje izpostavljeno zaradi nestanovitnosti cene električne energije na trgu ali cene primarnega goriva procesa proizvodnje električne energije (na primer cena plina). Ta tveganja je na trgu električne energije mogoče učinkovito obvladovati in zavarovati s finančnimi izvedenimi instrumenti, ki se nanašajo na relevanten dnevni trg električne energije;
- količinsko tveganje je tveganje, ko je proizvodnja v elektrarnah ali odjem odjemalcev v portfelju, ki je drugačno od pričakovanega. Rezultat je odprta pozicija, ki pomeni tveganje zaradi nestanovitnosti cene energije, potrebne za zaprtje pozicije; finančno ali kreditno tveganje zadeva boniteto partnerja in njegovo plačilno sposobnost. Po drugi strani podjetje vrednoti tudi lastno boniteto, saj ta določa, kako preprosto lahko podjetje najde partnerja za posle, ali bodo za varovanje tveganja potrebni ukrepi (bančne garancije), in koliko bodo ti ukrepi stali. V to skupino prištevamo tudi tveganja pri obrestnih merah in valutna tveganja;
- med izvedbena tveganja lahko uvrstimo potencialne izgube zaradi neprimernih sistemov ali napačno izbranih modelov, napačnega ali pomanjkljivega vodenja in nadzora, prevare in človeške napake. Ta vrsta tveganj je lahko še posebno usodna pri trgovanju na terminskih trgih in pri trgovanju z izvedenimi finančnimi instrumenti. Pred njimi se zavarujemo z domišljenimi postopki in procesi preverjanja ter določanja pristojnosti in meja odobritev posameznih trgovcev pri sklepanju poslov;
- regulatorno tveganje obsega netržne dejavnike, kot so pravni zapleti, spremembe in nepopolni predpisi in politične odločitve. To tveganje je še posebno izrazito v začetni fazi prestrukturiranja elektrogospodarstva in uvajanja trga z električno energijo.

Trg oplemenitene biomase je izpostavljen predvsem naslednjim tveganjem:

- tržno in cenovno tveganje nastopi zaradi nenadnega presežka povpraševanja nad ponudbo, ki je omejena zaradi omejenih virov surovin. Družba obvladuje ta tveganja s prodajo produktov, predvsem iz lastne proizvodnje (briketirke, dane v najem);
- finančno in kreditno tveganje se nanaša na boniteto kupcev in plačilno disciplino. Družba to tveganje obvladuje s primerno izbiro kupcev (velike trgovske verige, veliki distributerji) in z razpršitvijo portfelja kupcev.

Naložbena tveganja družbe se navezujejo na poslovanja hčerinskih družb, ki pomenijo dolgoročne finančne naložbe. Družba je vzpostavila uspešno kontrolniško funkcijo z neposrednim upravljanjem družb z lastnimi zaposlenimi ter z vzpostavitvijo kontrolniškega sistema v okviru skupine. Upravljanje po družbah je sledeče:

- GEN-I – predsednik uprave dr. Robert Golob
- Intrade-energija – prokurist Borut Del Fabbro
- Vitales Nova Bila – direktor Borut Del Fabbro
- Vitales Bihać - direktor Borut Del Fabbro

Skupina Istrabenz plini

Družba Istrabenz plini ima sprejet pravilnik upravljanja s tveganji, kjer so opredeljena posamezna tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje. Pravilnik se stalno dopolnjuje. V okviru projekta ZVOK so opredeljena tveganja s področja varnosti, okolja in kakovosti ter ukrepi za njihovo zmanjševanje oziroma odpravljanje.

V Skupini Istrabenz plini smo najbolj izpostavljeni naslednjim tveganjem:

Finančnim tveganjem smo izpostavljeni iz naslova zagotavljanja dnevne likvidnosti, terjatev iz poslovanja, predvsem pa spremembam obrestne mere EURIBOR.

S povečevanjem obsega zadolževanje se je v letu 2006 povečalo tudi obrestno tveganje, zato smo v začetku leta 2007 pričeli z obrestnim ščitjenjem. Pozitivni učinki upravljanja z obrestnim tveganjem so se odražali tudi v letu 2008. Zastavili smo si cilj, da bomo z različnimi produkti ščitili 2/3 obveznosti. V letu 2008 smo imeli z različnimi produkti varovanih okoli 40% dolgov.

Zaradi določene negotovosti povezane s pridobivanjem dokumentacije za izvedbo investicij, je oteženo predvsem upravljanje odlivov iz tega naslova. Likvidnostno tveganje sicer spremljamo in načrtujemo s stalnim, dolgoročnim in kratkoročnim upravljanjem denarnih tokov.

Stalen je tudi nadzor in izterjava zapadlih terjatev. V letu 2008 smo imeli za 4% nižji delež zapadlih terjatev v vseh terjatvah, povprečno stanje zapadlih terjatev pa je bilo zaradi večje vrednosti prodaje za 10 odstotkov višje kot leta 2007.

Tržnim tveganjem smo izpostavljeni iz naslova zaostrovanja konkurence, tveganjem spremembe nabavnih cen in sprememb ravnanja kupcev. Proti tržnim tveganjem ukrepamo s stalnim spremljanjem konkurence, prilagajanjem prodajnih cen nabavnim in neprestanim izboljševanjem prodajnih poti in storitev.

Strateškim tveganjem smo izpostavljeni iz naslova zagotavljanja virov energentov za vse plinske programe in tehnoloških sprememb, ki jih skušamo zmanjševati z upravljanjem z dobavitelji strateškega blaga, iskanju trajnejših rešitev in spremljanju razvoja na področju tehnologije plinske dejavnosti.

Izpostavljeni smo **operativnim in administrativnim tveganjem**, ki izvirajo iz naslova varnostnih in okoljskih predpisov ter zakonodaje. Vsako posamezno področje plinske dejavnosti ureja obsežna zakonodaja. Njeno implementiranje v poslovanje in nadzor nad izvajanjem predstavlja sestavni del poslovnih procesov družbe.

Izpostavljeni smo tudi **drugim tveganjem** povezanim z dejavnostmi. Skupina Istrabenz plini ima dobro urejeno zavarovanje premoženja in civilne odgovornosti vseh rizikov, ki izvirajo iz dejavnosti.

5.6.2.2 Področje Prehrana

Za **obvladovanje tveganj** je ključnega pomena vzpostavitev procesa sistematičnega spremljanja dejavnikov tveganja in redna priprava ocene izpostavljenosti posameznim dejavnikom tveganj. V skladu s ciljem, da bi postali največje prehrambno podjetje v regiji, se Skupina Droga Kolinska zaveda nujnosti obvladovanja sprememb, pravočasnega odzivanja, razvoja ter prepletenosti dejavnikov v poslovnem okolju in organizaciji.

Zaradi vedno večje nepredvidljivosti širšega poslovnega okolja in liberalizacije gospodarskih tokov (ukinitvev uvozno/izvoznih dajatev in postopno ukinjanje izvoznih spodbud v EU), na drugi strani pa še vedno močne državne regulative v nekaterih državah bivše Jugoslavije, Skupina Droga Kolinska posveča vedno večjo skrb politiki upravljanja s tveganji. Glavne usmeritve predstavljajo zmanjšanje nepredvidljivosti poslovnega okolja, povečanje zanesljivosti poslovnega načrtovanja ter znižanje nestanovitnosti pričakovanih denarnih tokov in načrtovanih dobičkov s ciljem zagotavljanja rasti premoženja lastnikov.

Med **poslovnimi tveganji** v letu 2008 je bilo največ pozornosti namenjene spremljanju konkurenčnosti Skupine Droga Kolinska pri prodaji izdelkov. **Prodajna tveganja** obvladujemo z ustreznimi trženjskimi aktivnostmi, fleksibilno organizacijo in kontinuiranim razvojem izdelkov, ki upoštevajo značilnosti

potrošnikov in lokalnih prodajnih trgov. Z močnimi lastnimi blagovnimi znamkami znižujemo tveganje naraščajoče pogajalske moči kupcev, zato ocenjujemo, da je izpostavljenost tovrstnim tveganjem zmerna.

Pri procesu **nabave** so dejavniki tveganja povezani predvsem z obvladovanjem nepričakovanih sprememb cen surovin, dobavnih rokov in kakovosti vhodnih surovin. Razvoj strateškega sodelovanja z dobavitelji je eno pomembnejših področjih delovanja v Skupini Droga Kolinska in vključuje dolgoročna partnerstva s ključnimi dobavitelji, oskrbo s stroškovno najugodnejšimi nabavnimi viri, skupen razvoj pri kakovosti in tehnološki novosti izdelkov. Kljub temu pa je nenačrtovana rast cen borznih surovin v prvi polovici leta 2008 neugodno vplivala na uspešnost poslovanja Skupine Droga Kolinska. Zaradi značilnosti nabavnih trgov ključnih surovin je izpostavljenost nabavnim cenovnim tveganjem srednja.

V okviru tveganj delovanja je bilo največ pozornosti namenjene **upravljanju s tveganji zaposlenih**, predvsem na področju zaščite pri delu in dialoga s sindikati. Tveganja iz varstva pri delu so opredeljena z ustreznimi pravilniki, ki predpisujejo tudi ukrepe za zagotavljanje ustrezne varnosti zaposlenih. Tveganja so povezana predvsem z mehanskimi poškodbami s strojno opremo, transportnimi sredstvi in zdrci. V Skupini Droga Kolinska tveganja delovanja ocenjujemo kot zmerna.

Ocena stopnje požarne ogroženosti je zmerna, za vse lokacije so izdelane ocene požarne ogroženosti, ki so jih potrdili ustrezni strokovnjaki.

Tveganja proizvodnih procesov, ki se nanašajo na nedelovanje ključne opreme, se omejujejo z rednimi vzdrževalnimi pregledi, s strokovno usposobljenimi sodelavci in z rednimi preventivnimi pregledi.

Izpostavljenost **premoženjskim tveganjem** se ocenjuje kot nizko. Premoženje Skupine Droga Kolinska je primerno zavarovano.

Izpostavljenost posameznim vrstam tveganj narekuje potrebo, da se področju obvladovanja tveganj nameni posebno pozornost. Upravljanje s tveganji je v skladu s politiko Droge Kolinske pomemben del celotnega procesa upravljanja, ki ima za cilj povečanje zanesljivosti doseganja načrtovanih poslovnih ciljev Droge Kolinske, d. d., in Skupine Droga Kolinska. Upošteva se, da so vsa poslovna tveganja hkrati tudi **finančna tveganja** ter da vplivajo na plačilno sposobnost in pošteno vrednost sredstev in dolgov.

V okviru redne dejavnosti ocenjujemo izpostavljenost posameznim vrstam tveganj in sprejemamo ukrepe za varovanje pred njimi na poslovnem, naložbenem in finančnem področju, poleg tega pa se pred določenimi tveganji tudi zavarujemo.

Na področju finančnih tveganj je posebna pozornost namenjena obvladovanju naslednjih tveganj:

- valutno tveganje,
- obrestno tveganje,
- tveganje visoke nestanovitnosti cen surove kave,
- tveganje neizpolnitve nasprotne stranke in
- likvidnostno tveganje.

Tako družba Droga Kolinska, d.d., kot tudi Skupina Droga Kolinska sta zaradi mednarodnega delovanja in svoje geografske razvejanosti izvoznih in uvoznih poslov močno izpostavljeni **valutnim tveganjem**.

Med valutnimi tveganji prevladujejo tveganja, ki izvirajo iz izvajanja poslovnih aktivnosti na vseh trgih, kjer je ameriški dolar osnovna valuta poslovanja. Na vseh takih trgih smo v letu 2008 poskušali izpostavljenost zmanjšati z uravnavanjem obsega prodaje in nabave v tej valuti, pred valutnimi tveganji pa smo se kratkoročno zavarovali s terminskimi valutnimi pogodbami in drugimi finančnimi instrumenti.

Valutnemu tveganju v ameriških dolarjih je izpostavljena predvsem družba Droga Kolinska, d.d. Zaradi pomembnosti srbskega tržišča v celotnem portfelju prodaje Skupine Droga Kolinska je pomembna izpostavljenost tudi tečaju EUR/RSD. Glede na to, da instrumentov zavarovanja na tem segmentu skorajda ni, oziroma so zelo dragi, se to tveganje zmanjšuje z usklajevanjem aktivnih in pasivnih postavk

v RSD, kar v praksi pomeni aktivno cenovno politiko na strani prodaje, ki je v največji možni meri prilagojena gibanju tečaja RSD s hkratnim zadolževanjem v RSD.

Proces obvladovanja valutnih tveganj in upravljanja je v Skupini Droga Kolinska organiziran v službi zakladništva družbe Droga Kolinska, d. d.

Nabava kave je za celotno Skupino centralizirana v družbi Droga Kolinska, d.d., s čimer je ščitenje tečaja EUR/USD na ravni Skupine postalo mnogo lažje tudi v operativnem smislu.

Glede na ukrepe, ki jih izvajamo, da bi se zavarovali pred valutnim tveganjem, ocenjujemo, da je izpostavljenost tovrstnemu tveganju srednja.

Obrestno tveganje predstavlja tveganje, da bo višina obrestnih odhodkov Skupine Droga Kolinska nihala zaradi spremembe obrestnih mer.

V letu 2008 smo izvajali dodatne aktivnosti za zaščito pred obrestnim tveganjem z obrestnimi zamenjavami in ostalimi finančnimi instrumenti na osnovi EURIBOR-a in amortizacijskih načrtov finančnih dolgov Skupine.

Večina finančnih obveznosti Skupine Droga Kolinska je vezana na spremenljivo obrestno mero EURIBOR, zato je obrestna izpostavljenost visoka. Tveganje poskušamo obvladovati z izvedenimi finančnimi instrumenti. V letu 2008 je bila tretjina finančnih obveznosti Skupine zaščiteneh pred obrestnim tveganjem z izvedenimi finančnimi instrumenti. Upošteva se izdane obveznice s fiksno obrestno mero pa je bil delež obveznosti s fiksno obrestno mero polovičen.

Nestanovitnost ameriškega dolarja in sočasna izpostavljenost cenovnemu tveganju ob spremembah cene kave na svetovnih borzah sta nam tudi v letu 2008 narekovali, da smo ceno kave zagotavljali z rokavnimi nakupi, denarni tok načrtovanih poslov pa varovali s sklenitvijo terminskih pogodb.

Tveganje visoke nestanovitnosti cen surove kave obvladujemo z njegovim sistematičnim upravljanjem v okviru »tima za kavo«. Ta postavlja in spremlja strategijo ter tekočo poslovno politiko, ki zajema:

- dnevno spremljanje trga kave in reakcije na spremembe (v primeru doseganja planskih cen se kava kupuje za daljše obdobje, vnaprejšnji nakup za obdobje treh do šestih mesecev, nakup diferenc v primeru dobrih cen diferenc);
- varovanje nihanja tečaja EUR/USD;
- iskanje cenejših nadomestnih vrst kave.

Tveganje neizpolnitve nasprotne stranke je tveganje, v okviru katerega se zaradi neporavnave pogodbenih obveznosti nasprotne stranke zmanjšajo gospodarske koristi družbe.

Možnost, da terjatve do kupcev in drugih pravnih oseb ne bodo plačane ali da ne bodo plačane v celoti, obvladujemo z intenzivnim spremljanjem, nadzorovanjem in sistematičnim izterjevanjem zapadlih terjatev. Poleg tega redno spremljamo bonitete partnerjev in večino terjatev zavarujemo pri SID – Prvi kreditni zavarovalnici, d. d. Del terjatev pa zavarujemo tudi z drugimi instrumenti (menice, bančne garancije).

Izpostavljenost tveganju neizpolnitve nasprotne stranke omejujemo tudi z določitvijo zneska limita odprtih terjatev do posameznih poslovnih partnerjev.

Ocenjujemo, da je bila večino leta 2008 izpostavljenost družbe Droga Kolinska, d.d., kreditnemu tveganju nizka, s tem da smo z zaostritvijo finančne krize v drugi polovici leta 2008 bili priča podaljševanju plačilnih rokov s strani naših kupcev.

Zaradi plačilne nediscipline v Bosni in Hercegovini, Srbiji in Črni gori, Makedoniji ter na Hrvaškem je bila izpostavljenost kreditnemu tveganju družb Skupine Droga Kolinska na teh trgih v letu 2008 razmeroma visoka. Zato smo imeli v letu 2008 preko SID – Prve kreditne zavarovalnice, d.d., zavarovane terjatve do kupcev naših povezanih podjetij na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini.

Ocenjujemo, da je izpostavljenost družbe Droga Kolinska, d.d., in Skupine Droga Kolinska zaradi te oblike tveganj zmerna.

Preoblikovanje sredstev, ki imajo nedenarno obliko (zaloge in terjatve), v denarno je izpostavljeno vsem poslovnim tveganjem, ki določajo, ali bo prišlo do prekinitve procesa pretvarjanja sredstev v denar. V matični družbi Droga Kolinska, d.d., kot tudi v Skupini Droga Kolinska zato posebno pozornost namenjamo spremljanju gibanja in vrednotenja zalog in terjatev. Z usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti obvladujemo denarne tokove in skušamo optimizirati kratkoročno plačilno sposobnost.

Likvidnostno tveganje v družbi Droga Kolinska, d.d., je bilo v prvi polovici leta 2008 nizko zaradi pozitivnega poslovanja, stabilnih rednih prilivov s strani kupcev, učinkovitega časovnega usklajevanja prilivov in odlivov. Pri tem pa so nam koristile tudi ustrezne kratkoročne kreditne linije pri različnih bankah. V drugi polovici leta pa zaradi zaostritve svetovne finančne krize beležimo večje pritiske na likvidnost, tako da likvidnostno tveganje v tem obdobju ocenjujemo kot zmerno.

5.6.2.3 Področje Turizem

Družbe v Skupini Istrabenz Turizem so izpostavljene predvsem finančnim tveganjem, med poslovnimi tveganji pa prodajnemu in kadrovskemu tveganju.

Kreditno tveganje oziroma tveganje neplačila poslovnih terjatev je prisotno. Pri dosedanjem poslovanju z največjimi kupci je bila prisotna predvsem nevarnost odloga plačil. V trenutni finančni situaciji predstavljajo odlogi plačil višje tveganje, zato se pri večini kupcev zahteva vnaprejšnje plačilo.

Valutno tveganje je tveganje izgub zaradi neugodne spremembe tečaja. To tveganje je vezano predvsem na del poslovanja s kupci iz drugega denarnega območja in v skupini ne predstavlja visokega deleža.

Likvidnostno tveganje ali tveganje nezmožnosti poravnavanja tekočih obveznosti kljub načrtnemu zniževanju vpliva sezonske komponente poslovanja ostaja. Poslovodstva družb se intenzivno ukvarjajo z zniževanjem likvidnostnega tveganja z dogovarjanjem ustrežnejših virov financiranja (npr. spremembo kratkoročnih dolgov v dolgoročne, dezinvestiranjem ipd.).

Obrestno tveganje je tveganje, da bo vrednost finančnega instrumenta nihala zaradi spremembe tržnih obrestnih mer. V Skupini Istrabenz Turizem je obrestno tveganje prisotno predvsem na pasivni strani zaradi obsega kreditiranja za katerega obrestna mera večinoma vključuje tudi variabilni del (Euribor).

Med **poslovnimi tveganji** je smiselno izpostaviti prodajno in kadrovsko tveganje, medtem ko so ostale vrste tveganj za družbe Skupine Istrabenz Turizem manjšega pomena. **Prodajno tveganje** je neposredno povezano z dogajanjem v ožjem in širšem gospodarskem okolju, odvisno pa je predvsem od gospodarskega stanja posameznega tržišča (rasti BDP in kupne moči prebivalstva) ter politične stabilnosti posamezne države. Nanaša se na potencialne izgube gostov (obiskovalcev) s posameznih tržišč.

V letu 2008 ostaja pomembno poslovno tveganje v turizmu še vedno **kadrovsko tveganje**, natančneje tveganje nezadostnega števila in neustrezne strukture kadrov. Okolje, v katerem poslujejo družbe Skupine Istrabenz Turizem, je kadrovsko deficitarno z obeh navedenih vidikov. Delovna in davčna zakonodaja ekspanzivnemu zaposlovanju nista naklonjeni, draga delovna sila (tako upravljavska kot operativna) pa otežuje vstop na tuje trge.

5.7 DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Januar

- 1. januarja 2009 je vodenje družbe Actual I.T., d.o.o., prevzel Slavko Despotović.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 9.1.2009 prejela sodbo Višjega sodišča v Kopru v pravdni zadevi tožeče stranke Zorana Jankovića zoper toženi stranki Istrabenz, d.d., in Pivovarno Laško, d.d., zaradi izpolnitve pogodbe, s katero je višje sodišče zavrnilo pritožbo tožeče stranke Zorana Jankovića in potrdilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje. Prvostopenjsko sodišče je s sodbo z dne 26.3.2008 zavrnilo primarni tožbeni zahtevek, da sta toženi stranki dolžni prenesti na tožečo stranko vsaka 1/3 svojih delnic družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., in sicer Istrabenz 285.093 delnic, Pivovarna Laško, d.d pa 105.832 delnic po povprečni nabavni ceni 158,57 EUR za delnico. Prav tako je zavrnilo oba podrejena zahtevka, da sta toženi stranki dolžni podati izjavo volje oz. nalog za prenos delnic in da sodba nadomesti izjavo oz. nalog. Zoper sodbo višjega sodišča ni pritožbe in je možno vložiti le revizijo kot izredno pravno sredstvo.
- Družba Istrabenz, d.d., je dne 27.1.2009 prejela sklep Urada RS za varstvo konkurence, s katerim je družbi KDD - Centralna klirinško depotna družba dovolila izvedbo prenosa lastništva in vpis obremenitev delnic družbe Poslovni sistem Mercator, d.d.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 28.1.2009 pridobila 6.085 oz. 7,24 odstotka delnic družbe TU FIN, d.d.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 30.1.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela sklep, s katerim je sodišče le delno ugodilo predlogu za imenovanje posebnega revizorja, ki ga je na sodišče vložila družba Petrol d.d., Ljubljana. Za posebnega revizorja, katerega naloga je le preveritev vodenja/gospodarnosti posla družbe Istrabenz, d.d., in sicer prodaje delnic družbe Maksima Holding d.d. za leto 2006, je sodišče imenovalo revizijsko hišo BDO EOS Revizija d.o.o.

Februar

- V februarju 2009 so holdinška družba Istrabenz, d.d., Probanka, d.d., in Factor Banka, d.d., podpisale Pogodbo o prenosu terminske pogodbe za 890.000 delnic družbe Droga Kolinska, d.d. Factor Banka, d.d., je postala nosilka 338.734 delnic družbe Droga Kolinska, d.d. Delnice so prenesene po ceni 15 evrov. Cena se usklajuje z upoštevanjem dogovorjene obrestne mere. Probanka, d.d., je postala nosilka 551.266 delnic družbe Droga Kolinska, d.d. Delnice so prenesene po ceni 15 evrov. Cena se usklajuje z upoštevanjem dogovorjene obrestne mere. Obveznosti holdinške družbe Istrabenz, d.d., po obeh Pogodbah o terminskem odkupu delnic zapadejo dne 30.11.2010. S podpisom te pogodbe so dane garancije Factor banki in Probanki ugasnile.

Marec

- Na 14. skupščini delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d., dne 4.3.2009 je skupščina družbe za člana nadzornega sveta na mesto dosedanjih članov nadzornega sveta mag. Boža Predaliča in Antona Turnška od 05.03.2009 do konca mandata ostalih članov nadzornega sveta izvolila mag. Alenko Vrhovnik Težak in Zorana Boškovića. Za člane nadzornega sveta družbe Istrabenz, d.d., - predstavnike delničarjev za mandatno dobo od 30.5.2009 naprej je skupščina družbe imenovala: mag. Alenko Vrhovnik Težak, mag. Janeza Grošlja, mag. Tamaro Jerman, Zorana Boškovića, Francija Strajnarja in Miroslava Kalužo.

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je od Okrožnega sodišča v Kopru prejela sodbo, s katero je Okrožno sodišče razsodilo v zadevi tožeče stranke Agencija za trg vrednostnih papirjev zoper tožene stranke: Istrabenz, d.d., Maksima Holding, finančna družba, d.d., NFD Holding, finančna družba, d.d., Finetol, finančna družba, d.d., Maksima Invest, finančna družba, d.d., in Daimond, d.d., zaradi razveljavitve skupščinskih sklepov, sprejetih na 12. redni seji skupščine delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d., z dne 28.8.2008. Okrožno sodišče je razsodilo, da se zavrne tožbeni zahtevak.
- Družba Istrabenz, d.d., je od Okrožnega sodišča v Kopru prejela sodbo, s katero je Okrožno sodišče v Kopru razsodilo v zadevi tožeče stranke Petrol, d.d., Ljubljana zoper toženo stranko Istrabenz, d.d., zaradi izpodbijanja sklepov skupščine Istrabenz, holdinška družba, d.d., z dne 28.08.2008. Okrožno sodišče v Kopru je razsodilo, da se zavrne tožbeni zahtevak.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je od Agencije za trg vrednostnih papirjev prejela sklep, s katerim je Agencija za trg vrednostnih papirjev sklenila, da se ustavi postopek zoper osebe MAKSIMA HOLDING, finančna družba d.d., NFD HOLDING, finančna družba d.d., FINETOL, finančna družba d.d., MAKSIMA INVEST, finančna družba d.d., in DAIMOND d.d., ter ISTRABENZ, holdinška družba, d.d., zaradi izdaje odločbe po tretjem odstavku 64. člena Zakona o prevzemih.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 19.3.2009 od UniCredit banke Slovenije, d.d., prejela dopis o Razvezi pogodbe o začasni prodaji delnic (re-odkupni pogodbi), sklenjeni med družbo Istrabenz in UniCredit banko dne 29.4.2008 za 301.437 delnic Poslovnega sistema Mercator, d.d., kar predstavlja 8,01-odstotka delnic družbe Mercator, 26.700 delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, kar znaša 1,28 odstotka delnic družbe, in 40.300 delnic oz. 2,01 odstotka delnic družbe Sava, d.d. Iz prekinitve pogodbe je nastal presežek v višini 8.478.968,70 evrov, do katerega je po pogodbi upravičena družba Istrabenz.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 19.3.2009 od revizijske družbe ABC revizija, družba za revizijo in sorodne storitve d.o.o., Ljubljana, prejela Izredno revizijsko poročilo o ugotovitvah izredne revizije družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., za leto 2007. Družba Istrabenz, d.d., je na prejeto izredno revizijsko poročilo podala pripombe in od revizijske hiše ABC, d.o.o., zahtevala njegovo dopolnitev, saj po mnenju družbe Istrabenz, d.d., izredno revizijsko poročilo ne prikazuje vseh pomembnih in revizorju predstavljenih okoliščin. Postopek zaradi imenovanja izrednega revizorja na sodišču še ni zaključen, saj se je družba na sklep Okrožnega sodišča v Kopru z dne 20.2.2009 pritožila.
- Dne 20.03.2009 je holdinška družba Istrabenz, d.d., prejela odstopno izjavo g. Janka Kosmine, s katero je odstopil z mesta predsednika in člana nadzornega sveta holdinške družbe Istrabenz, d.d.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 27.3.2009 od NLB, d.d., Ljubljana po faksu prejela Obvestilo o začetku prodaje delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana z dnem 30.3.2009. NLB, d.d., je družbo Istrabenz, d.d., pozvala, da do 8.4.2009 zagotovi kupca, ki bi od banke odkupil vse delnice PETG, ki jih banka ne bi uspela prodati na trgu. Če do navedenega datuma kupec preostalih delnic ne bo zagotovljen, bo NLB, d.d., delnice PETG obdržala v trajni lasti in posesti ter z namenom poplačila zapadle terjatve. NLB, d.d., je družbo Istrabenz, d.d., obvestila, da je z dnem posredovanja zgoraj navedenega obvestila pridobila 6,057-odstotni delež glasovalnih pravic v družbi Petrol, d.d., iz naslova imetništva 126.365 delnic. NLB, d.d., je družbo Istrabenz, d.d., dne 3.4.2009 obvestila, da je izvedla prodajo vseh delnic PETG po ceni iz katere je vrednostno izhajal pobot medsebojnih obveznosti.

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 30.3.2009 od Okrožnega sodišča v Ljubljani prejela tožbo na plačilo 820.158,98 EUR zaradi zapadlih terjatev in predlog za izdajo začasne odredbe zaradi zavarovanja denarne terjatve, ki jo je na Okrožno sodišče v Ljubljani vložila SKB BANKA d.d, Ljubljana. SKB BANKA d.d, predlaga, da naslovno sodišče izda začasno odredbo, s katero se holdinški družbi Istrabenz, d.d. (tožena stranka) prepoveduje odtujitev ali obremenitev ter kakršnokoli drugo razpolaganje z delnicami, ki so last tožene stranke; odtujitev ali obremenitev ter kakršnokoli drugo razpolaganje s poslovnim deležem ali s pravicami, ki iz tega poslovnega deleža izhajajo v družbah Instalacija, d.o.o., in Istrabenz plini, d.o.o., ter odtujitev in obremenitev določene nepremičnine.
- Nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz, d.d., je na nadaljevanju seje dne 30.3.2009 imenoval za predsednika nadzornega sveta Tomaža Toplaka, za namestnika predsednika nadzornega sveta pa Bojana Korsiko. Nadzorni svet se je seznanil in sprejel odstopno izjavo Igorja Bavčarja, predsednika uprave holdinške družbe Istrabenz, d.d., s sporazumnim prenehanjem mandata z dnem 15. maj 2009.
- Dne 30.3.2009 je uprava holdinške družbe Istrabenz, d.d., ugotovila, da banke upnice niso podpisale Dogovor o ureditvi medsebojnih razmerij z bankami upnicami. Uprava družbe Istrabenz, d.d., je sprejela ugotovitveni sklep, da je družba insolventna v smislu ZFPPIPP in da je ob nastopu tega stanja in ugotovitve do nadaljnjega dolžna ravnati skladno z oddelkom 2.2. Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP).
- Dne 31.3.2009 je holdinška družba Istrabenz objavila Nerevidirane konsolidirane in nekonsolidirane računovodske izkaze za leto 2008.
- Hypo Alpe Adria Bank, d.d., je dne 31.3.2009 družbo Istrabenz, d.d., obvestila, da je zaradi zamude družbe Istrabenz, d.d., pri izpolnitvi Zahteve za predčasen reodkup delnic banka obdržala naslednje finančne instrumente: 55.000 delnic izdajatelja Luka Koper, d.d., 75.360 delnic izdajatelja Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana in 43.500 delnic izdajatelja Petrol, slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana. Banka je obdržala tudi glasovalne pravice iz naslova imetništva delnic. Zaradi nižje tržne vrednosti navedenih finančnih instrumentov od obvez iz reodkupne pogodbe je Hypo Alpe Adria Bank, d.d., pozvala Istrabenz, d.d., da do 8.4.2009 doplača razliko vrednosti, ki skupaj z obrestmi znaša 6.303.366,14 evrov.

April

- Nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz, d.d., je na redni seji dne 2.4.2009 na podlagi mnenja kadrovske komisije v upravo holdinške družbe imenoval mag. Tamaro Jerman in dr. Bogdana Topiča. Nadzorni svet je dne 4.4.2009 objavil javni razpis za predsednika in člana uprave družbe Istrabenz, d.d., kjer je pozval vse zainteresirane h kandidaturi. Javni razpis se zaključi 4.5.2009.
- Družba Istrabenz, d.d., je dne 3.4.2009 od Probanke, d.d., prejela Zahtevo za plačilo neporavnanih obveznosti po pogodbah o reodkupu vrednostnih papirjev, in sicer za 30.150 delnic izdajatelja Luka Koper, d.d., in 5.245 delnic izdajatelja Salus, d.d., pri čemer je Probanka, d.d., dne 2.4.2009 unovčila navedeno zavarovanje. Zaradi nižje tržne vrednosti navedenih finančnih instrumentov od obvez iz re-odkupne pogodbe je Probanka, d.d., pozvala Istrabenz, d.d., da do 3.4.2009 doplača razliko vrednosti, ki skupaj z obrestmi znaša 2.220.750,63 evrov.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 14.04.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela poziv dolžniku, da se izreče o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, ki ga je upnik BAWAG banka d.d. vložil na Okrožno sodišče v Kopru.

- Družba Istrabenz je v mesecu aprilu prejela sedem sklepov o izvršbi, na katere je družba v zakonitem roku ugovarjala.
- Holdinška družba je dne 29.4.2009 objavila sklic 15. redne seje skupščine družbe Istrabenz, d.d., ki bo dne 5.6.2009. Uprava in nadzorni svet družbe predlagata skupščini, da sprejme sklep o povečanju osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki s prednostno pravico delničarjev do vpisa novih delnic.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 29.04.2009 Okrožnemu sodišču v Kopru predložila zahtevo za odlog odločanja o predlogu za začetek stečajnega postopka.

6. RAZISKAVE IN RAZVOJ IZDELKOV, STORITEV IN PROCESOV

Tudi v letu 2008 smo bili na področju raziskav in razvoja izdelkov, storitev in procesov aktivni na vseh naložbenih področjih v Skupini Istrabenz.

Področje Energetika

Plinska dejavnost je z vidika tehnike in varnosti zelo zahtevna. Nanjo vplivajo neprestani tehnološki razvoj in spremembe na področju tehnologij polnjenja, distribucije, meritev, skladiščenja, logistike in tudi organizacijske spremembe znotraj Skupine Istrabenz plini. V Skupini sicer nimamo lastnega razvoja, vendar skrbimo, da vse novosti, ki izboljšujejo kakovost in varnost naše dejavnosti, vpeljemo tudi v praksi.

Razvojno-tehnično področje v Skupini Istrabenz plini pokriva aktivnosti na programih UNP, TP, specialnih plinih, ZP in storitvah ter obsega: tehnološki razvoj posamezne dejavnosti in investicije, spremljanje standardov in zakonodaje iz tehničnega področja ter vključitev zahtev in obveznosti iz zakonodaje v delovno prakso, odnose z inšpekcijskimi in upravnimi službami, sodelovanje v tehničnih skupinah GIZ in mednarodnih združenjih za UNP-AEGPL in TP-EIGA, projektiranje in preglede projektne dokumentacije, sodelovanje pri projektih sektorja novih tehnologij, sodelovanje pri tehnični pomoči prodajni funkciji, tehnično podporo in sodelovanje na razvojno-tehničnem področju z odvisnimi družbami, tehnično pomoč pri razvoju tujih trgov, varnost v širšem smislu, ki vključuje tehnično varnost, požarno varnost, kemikalije, nevarne snovi, transport nevarnih snovi, SEVESO II, zaščito in reševanje, varovanje premoženja in ljudi, varnost in zdravje pri delu, varovanje naravnega in delovnega okolja, koordiniranje dela laboratorijev, preglede in preizkuse premične in stabilne tlačne opreme imamo organizirano v akreditiranem laboratoriju za kontrolo tlačne opreme.

Na razvoj dejavnosti vpliva tudi zahtevna zakonodaja in pogoste spremembe predpisov ter njihova vpeljava v delovno prakso. Tako neprestano spremljamo zakonodajo na področju varnosti, kjer smo izdelali Izjavo o varnosti z oceno tveganja, ki jo letno revidiramo, varnostno poročilo, ki ga v rednih rokih dopolnjujemo, Pravilnik in elaborat za Ex naprave, ravnanje z odpadki in varovanje naravnega okolja.

Za opravljanje plinske dejavnosti smo pridobili ustrezne licence za opravljanje energetskih dejavnosti, za opravljanje dejavnosti projektiranja in izvedbe plinskih instalacij pa smo vpisani v register projektivnih podjetij z ustreznim številom pooblaščenih inženirjev pri inženirski zbornici.

Področje Prehrana

V Skupini Droga Kolinska je osnovna naloga v procesu obvladovanja varnosti in kakovosti izdelkov izvajanje notranjega nadzora izdelkov vseh lastnih blagovnih znamk:

- sledenje novim tveganjem in pravočasno načrtovanje izboljšav in preventivni ukrepi za obvladovanje mikrobioloških, fizikalnih in kemijskih dejavnikov tveganj s ciljem zagotavljanja varnih izdelkov,
- prenašanje dobre prakse znotraj Skupine (zagotavljanje internega usposabljanja odgovornih oseb za notranji nadzor).

V letu 2008 smo za zagotavljanje predpisane skladnosti izvajali naslednje aktivnosti: načrtovanje izdelkov v skladu z najnovejšimi spoznanji o varnosti živil, vodenje proizvodnje v skladu z dobro proizvodno prakso, ocenjevanje dobaviteljev surovin in embalaže, obvladovanje pogodbenih proizvajalcev, kontrola in preskušanje živil in embalažnih materialov, obvladovanje neskladnih proizvodov, posredovanje dokazil o kakovosti in varnosti kupcem.

Tudi v letu 2008 je bilo opravljenih veliko preizkušanj skladnosti surovin in izdelkov, mikrobioloških preiskav živil ter higijene. Na področju mikrobioloških preiskav so bile izdelane preventivne študije, ki ocenjujejo resnost in verjetnost dejavnikov tveganja, ki se lahko pojavijo zaradi napačne uporabe proizvodov pri potrošniku. Občasna kemijska preskušanja pa so potrjevala stabilnost izdelkov v času roka uporabe, validirala proizvodne procese in preverjala hranilno vrednost živil.

V letu 2008 je bilo na embalažo vseh novih izdelkov vpeljano »GDA označevanje«, ki prikazuje vsebnost hranil z največjim vplivom na zdravje in pri katerem so hranila podana kot delež dnevnih orientacijskih vrednosti na obrok živila.

Vrednotenje kakovosti pošiljk surovin in embalaže v letu 2008 je pokazalo, da so deleži neskladnih dobav na nivoju predhodnega leta, vzroki neskladnosti so različni, med drugimi tudi ta, da so bili z določenimi surovinami v letu 2008 večji problemi s kakovostjo tudi na svetovnem trgu (primer riža).

V okviru uradnega nadzora živil v EU in hitrega pretoka informacij je bil v letu 2008 evidentiran nov pomemben dejavnik kemijskih tveganj, to je prisotnost melamina v mleku kitajskega izvora, sicer pa so se ponavljala druga že znana tveganja. V Skupini Droga Kolinska je bila v letu 2008 organizirana interna mreža hitrega obveščanja, tako da informacije o novih tveganjih učinkovito prehajajo med trgi in s tem omogočajo obvladovanje novih tveganj. Takšen način ukrepanja smo uporabili v melaminski krizi - verjetnost prisotnosti melamina v naših surovinah smo preko dokazovanja sledljivosti pošiljk ovrgli. Prav tako smo aktivno ukrepali v primeru informacije iz ZDA, ki je opozarjala na možnost okužbe arašidne paste s salmonelo.

S 1. septembrom 2008 je stopila v veljavo Uredba 396/05 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v hrani in krmi. Vsebnost ostankov pesticidov v živilih mora biti nizka kot je le mogoče in varna za potrošnika. Nova pravila so izredno zapletena. Zaradi razhajajočih se mnenj o skladnosti med različnimi državami članicami EU, se je bilo potrebno za odločitve o skladnosti surovin pogosto posvetovati s pristojnimi nacionalnimi in evropskimi inštitucijami.

Sistem HACCP, ki deluje kot del integriranega sistema vodenja kakovosti, je bil v letu 2008 nadgrajen in razširjen na vse proizvodne lokacije Skupine Droga Kolinska.

Področje Turizem

Leto 2008 je bilo v družbi Istrabenz Turizem, d.d., eno najplodnejših glede razvoja produktov in investicij. V Portorožu smo zaključili največjo naložbo doslej. Prenovili smo hotel Palace in v Slovenijo pripeljali mednarodno luksuzno hotelsko verigo Kempinski, ki je hotel prevzela v upravljanje. Prenovljeni hotel je vrata odprl oktobra 2008. Poleg odprtja prenovljenega hotela smo uredili ekskluzivno hotelsko plažo Meduza Exclusive. Družba Istrabenz Turizem je kot prva na svetu dosegla dogovor z vlado indijske republike Kerala o sodelovanju na področju izvajanja Ayurvede. V Termah & Wellness LifeClass Portorož od juliju 2008 deluje osem ayurvedskih terapevtov iz indijske republike Kerala, ki jih je izbral sekretariat za zdravstvo te republike.

V družbi Istrabenz Turizem, d.d., smo med drugim tudi posodobili procese in vpeljali nove standarde dela v prodaji in marketingu. Uvedli smo nov sistem spremljanja zadovoljstva gostov s prenovljenimi anketami in standardi pozicioniranja ter analiz anket. Rezultati so vzpodbudni, saj več kot 10 odstotkov gostov izpolnjuje ankete. Povprečne ocene na 5-stopenjski lestvici z najvišjo oceno zadovoljstva 5, se gibljejo med 4 in 5. Posodobili smo tudi on-line booking orodja, s katerimi smo v drugi polovici leta dosegli več kot 100-odstotno rast rezervacij preko tega kanala. Prav tako smo izvedli racionalizacijo v procesih operative in nabave.

Veliko energije smo vložili na področje popularizacije poklicev gostinstva in hotelirstva v lokalnem okolju. Družba je pridobila italijanskega mojstra kulinarike, s pomočjo nutricionistke pa smo pripravili tudi edinstvene LifeClass diete. Na področju energetike smo z določenimi inovacijami in novimi tehnološkimi rešitvami dosegli vzpodbudne rezultate: manjša poraba in boljši izkoristki energije, izkoriščanje »odpadne« energije, investirali smo v 30 m³ velik zbiralnik vode na plaži s ciljem zmanjšati porabo vode za zalivanje zelenic ipd.

V družbi Turizem Kras, d.d., smo v letu 2008 za naravni vrednoti Postojnski in Predjamski jamski sistem oblikovali 20-letno vizijo razvoja in programa rabe za obe jami, prav tako pa smo v kompleksu Postojnske jame izdelali projekt OPPN, ki vključuje vizijo razvoja za naslednji razvojni cikel. Oblikovali smo tudi interne naravovarstvene standarde. Izdelali smo zasnovo projekta OPPN, ki predvideva razvoj srednjeveške vasi, v kleti Predjamskega gradu smo odprli interaktivno rustikalno polnilnico vina, v Postojnski jami smo izdelali projekt za ureditev novega Vivarija Proteus za predstavitev človeške ribice, uvedli pa smo tudi nov produkt motivacijskega incentive dogodka v sodelovanju z magičnim gledališčem Serpentes. V letu 2008 smo izdelali tudi projekt namestitve varovalnih lovilnih grabelj in mrež z namenom povečati varnost obiskovalcev gradu in jame pod gradom. Na osnovi ugodnih rezultatov monitoringa mikroklima v Otoški jami je družba jeseni prejela certifikat za izvajanje speleoterapije in monitoringa za potrebe speleoterapije.

V družbi Grand hotel Adriatic, d.d., smo intenzivno razvijali produkt terme & wellness. V sklopu razvoja produkta smo, poleg uvedbe novih storitev, pripravili več različnih aranžmajev in paketov storitev. Namen teh storitev je z individualnim pristopom in visoko kakovostjo ter inovativnostjo razlikovati se od konkurence. Edinstvenost produkta bomo dosegali tudi s kombinacijo term&wellness z gastro ponudbo.

Področje Informacijske Tehnologije

V Skupini Actual smo v letu 2008 nadaljevali z izboljšavami na področju zunanjega izvajanja storitev, ki predstavljajo našo primarno dejavnost, s poudarkom na kakovosti storitev, notranji učinkovitosti in dvigovanju ravni storitev. Neprestano vpeljujemo nove izdelke, ki optimizirajo izvajanje aktivnosti in omogočajo boljše obvladovanje stroškov.

Za segment malih strank smo razvili sistem gostovanja IT storitev – HITS. Sodelujemo v konzorciju podjetij, ki razvija storitev pod blagovno znamko SiHramba.eu, namenjeno trajnemu hranjenju dokumentarnega in arhivskega gradiva. Na področju računalniških komunikacij smo podpisali pogodbo o partnerstvu in zastopstvu s priznanim proizvajalcem komunikacijskih naprav in rešitev Phion AG (www.phion.com).

Svojo ponudbo širimo tudi na področje gostinstva in turizma, kjer smo podpisali pogodbo o partnerstvu s podjetjem MICROS Systems Inc. (www.micros.com), ki je vodilni svetovni proizvajalec informacijskih rešitev na tem segmentu.

V letu 2008 smo uspešno zaključili projekt vpeljave sistema vodenja kakovosti, ki je pripeljal do uspešne presoje skladnosti z zahtevami standarda ISO 9001:2005. Sistem vodenja kakovosti obsega razvoj in prodajo informacijskih rešitev in storitev. Z zunanjo presojo smo še dodatno želeli poudariti našo zavezo h kakovosti storitev, ki jih podjetje nudi svojim strankam. Certifikat skladnosti št. Q-1119 nam je bil podeljen 26. februarja 2009.

V podjetju verjamemo, da kakovost storitev ne zadostuje za uspešnost, zato smo v letu 2008 poleg sistema kakovosti vpeljali tudi sistem vodenja varovanja informacij, ki našim strankam zagotavlja minimalna tveganja povezana z nedostopnostjo, uničenjem ali razkritjem podatkov. Tudi za sistem vodenja varovanja informacij smo uspešno prestali presojo skladnosti z zahtevami standarda ISO/IEC 27001:2005. Certifikat skladnosti številka I-007 za sistema vodenja varovanja informacij, ki obsega razvoj

in prodajo informacijskih rešitev in storitev v Republiki Sloveniji, nam je bil podeljen 17. oktobra 2008. Dokumentacija obeh sistemov vodenja je v celoti obvladovana v elektronski obliki, kar nam zagotavlja cenovno učinkovito urejanje in distribucijo dokumentacije neodvisno od lokacije.

V naslednjem letu bomo uskladili tako sistema vodenja kakovosti kot sistema vodenja varovanja informacij med podjetji SIMT in Actual v enoten sistem vodenja kakovosti in vodenja varovanja informacij. Tako bomo oba sistema vodenja certificirali in vzdrževali skupaj. Oba sistema nas zavezujeta k nenehnemu izboljševanju tako kakovosti storitev za naše stranke kot varnosti informacij naših strank, ki nam jih zaupajo v obdelavo in hrambo.

6.1 RAZVOJ IN UPRAVLJANJE BLAGOVNIH ZNAMK

Na ravni Skupine Istrabenz upravljamo korporativno blagovno znamko Istrabenz.

Holdinška družba Istrabenz je v letu 2008 praznovala 60. obletnico. Ob tej priložnosti smo pripravili posebno celostno grafično podobo, ki je vsebovala elemente visokega jubileja (60 let) in Istrabenzov slogan *Moč sodelovanja*. V jubilejnem letu smo pristopili k izvedbi projekta Istrabenz razred in skladno z dolgoročno naravnostjo tega projekta razvili logotip **Istrabenz razred**. Z imenom Istrabenz razred označujemo skupino 30 nadebudnih bodočih dijakov, ki jim bo Istrabenz v obdobju 2009-2013 podelil štipendije za srednješolsko šolanje.

Področje Energetika

Plinarna Maribor je v letu 2008 uspešno nadaljevala s krepitvijo blagovne znamke tudi s popolno prenovno spletnih strani in reklamnim TV spotom. Družba je nadaljevala z razvojem lastne blagovne znamke Plinekspres za storitev dostave plina na dom.

Področje Prehrana

Razvoj in upravljanje blagovnih znamk v Skupini Droga Kolinska je tesno povezano z implementacijo nove kulture, saj želimo, da zaposleni razmišljajo o blagovnih znamkah, da ljubijo svoje blagovne znamke in da živijo njihove vrednote.

V letu 2008 smo pričeli s procesom priprave nove strategije za posamezno kategorijo in blagovne znamke znotraj kategorij, ki jo bomo v letu 2009 zaključili. Gre za proces, s katerim smo postavili okvir za strateško razmišljanje upravljanja kategorij in blagovnih znamk: jasen fokus in določitev prioritet blagovnih znamk; v fokus smo postavili blagovne znamke in ne izdelke; določitev ciljev in vizije razvoja posamezne kategorije in blagovne znamke do leta 2011; določitev trgov, kjer bomo tekmovali, kategorije in blagovne znamke, v katere bomo investirali in način, kako bomo vzdrževali konkurenčno prednost; preusmeritev razmišljanja iz količinske rasti na rast profitabilnosti blagovnih znamk in gradnja kulture ustvarjanja vrednosti.

Področje Turizem

Na segmentu hotelirske dejavnosti smo v letu 2008 nadaljevali z dopolnjevanjem vsebine blagovne znamke LifeClass. Le-to smo skušali približati širšemu segmentu gostov tako, da smo omilili vtis, da gre za znamko najvišjega cenovnega razreda. Uporabljali smo tipična komunikacijska sredstva, ki omogočajo komuniciranje tudi posameznih produktov (wellness produktov in MICE vsebin). Znamka LifeClass tako predstavlja povezovalni element in podpisno znamko, ki ima izrazit značaj mnogoterih izbir. V tržnih

komunikacijah smo blagovno znamko dopolnili s konkretnimi vsebinami: različnimi nastanitvami, wellness ponudbo, kongresi.

Posamezni produkti, katerih identiteto smo razvijali skladno s to strategijo so: Wai Thai, Shakti – Ayurveda center, Thalasso center, A la Carte restavracija Mediteran, Meduza, Cafe Central in Sweet Life. V skladu s temeljno strategijo smo zasnovali komunikacijske pristope za podporo pospeševanju prodaje, ki so bili aplicirani tako v množičnih medijih (radiu, tiskanih oglasih in spletu) kot tudi neposredno na lokaciji hotelov in v lokalnem okolju.

Na segmentu obiska naravnih atrakcij gradimo celotno grafično podobo na nivoju družbe Turizem Kras, d.d., in na nivoju samih produktov. Za prvo raven komuniciranja smo ob spremembi imena družbe iz Postojnska jama, d.d., v Turizem Kras, destinacijski management, d.d., septembra 2007 prilagodili tudi grafično podobo oz. logotip družbe. Ta izhaja iz obstoječega razpoznavnega logotipa KRAS, ki je nasledil nekdanji znak Postojnske jame. Ta raven komuniciranja se uporablja na korporativnem nivoju in ko se družba Turizem Kras, d.d., pojavlja kot partner na destinaciji. Za drugo raven komuniciranja se za vsak produkt uporablja svojo razpoznavno podobo (Postojnska jama, Predjamski grad, Jamski dvorec in Modrijanov mlin). Razpoznavno grafično podobo imata še dve večji prireditvi: Erazmov viteški turnir in Postojna Blues.

Področje Informacijske tehnologije

V letu 2008 smo nadaljevali z razvojem in izgradnjo prepoznavnosti blagovne znamke Actual IT kot verodostojnega ponudnika sistemske integracije na področju IT rešitev v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini ter Srbiji.

V okviru konzorcija sihramba.eu smo nadaljevali z izgradnjo te blagovne znamke z večanjem njene prepoznavnosti na trgu produktov, namenjenih elektronskemu arhiviranju in trajni hrambi podatkov.

Novosti, ki smo jih v letu 2008 uvedli na slovenskem trgu, predstavljajo blagovne znamke HITS, Micros-Fidelio in Phion. HITS zajema celovite rešitve za mikro, mala in srednje velika podjetja (Hosted IT Services). S to blagovno znamko smo vstopili na področje trga, ki ga dotlej nismo neposredno pokrivali. Temelj blagovne znake HITS je v paketni ponudbi, ki je dimenzionirana glede na velikost in potrebe tega specifičnega trga kupcev in zajema področje infrastrukture ter spletnih in poslovnih rešitev.

Druga novost Micros-Fidelio se nanaša na sklenitev pogodbe o uradni distribuciji ameriško-nemške blagovne znamke Micros-Fidelio za Slovenijo. Ta blagovna znaka zajema skupino rešitev, namenjenih hotelski in gostinski dejavnosti ter pokriva vsa funkcionalna področja za uspešno vodenje in nadzor turističnih objektov.

V letu 2008 smo dobili ekskluzivo za slovenski trg za uvedbo ugledne avstrijske blagovne znamke Phion. Gre za poznano blagovno znamko na nemško govorečem območju, saj je namenjena centraliziranemu nadzoru in upravljanju varnosti v omrežjih tako s strojno kot s programsko opremo. Svoje reference si je ustvarila predvsem v gradbenem, bančnem in zavarovalniškem sektorju v Avstriji, Nemčiji in Švici.

V letu 2008 je v Skupino Actual vstopila družba SIMT, ki ima registrirani dve blagovni znamki: SIMT in eSeF. Intenzivno smo dvigovali prepoznavnost obeh blagovnih znamk z medijskimi dogodki in oglaševanjem v strokovnih revijah.

7. KORPORATIVNO KOMUNICIRANJE

Ključno vodilo korporativnega komuniciranja družb Skupine Istrabenz predstavljajo Standardi komuniciranja Skupine Istrabenz. Na ravni Skupine upravlja komunikacijske aktivnosti služba za korporativno komuniciranje holdinške družbe Istrabenz, d.d. Aktivnosti zajemajo usklajevanje in strateško upravljanje komunikacijske politike Skupine Istrabenz ter obravnavo komunikacijskih strategij.

V letu 2008 so na korporativni ravni potekale intenzivnejše komunikacijske aktivnosti ob naslednjih dogodkih:

- 60-letnica družbe Istrabenz in dogodki, povezani z obeleževanjem te obletnice,
- prenova hotela Palace v Portorož in vstop v mednarodno hotelsko verigo Kempinski,
- večji sponzorski in donatorski dogodki, kot na primer Istrabenz razred, donaciji Centru za korekcijo govora in sluha Portorož ter Zdravstvenemu domu Koper, podpis pogodbe z Olimpijskim komitejem Slovenije za naslednji olimpijski cikel, osvojena srebrna medalja Vasilija Žbogarja na Olimpijskih igrah v Pekingu,
- Letno poročilo in Poročilo o trajnostnem razvoju družbe in Skupine Istrabenz,
- skupščine delničarjev in seje nadzornega sveta krovne družbe in odvisnih družb,
- vstop družbe SIMT v Skupino Actual.

8. UPRAVLJANJE KADROV

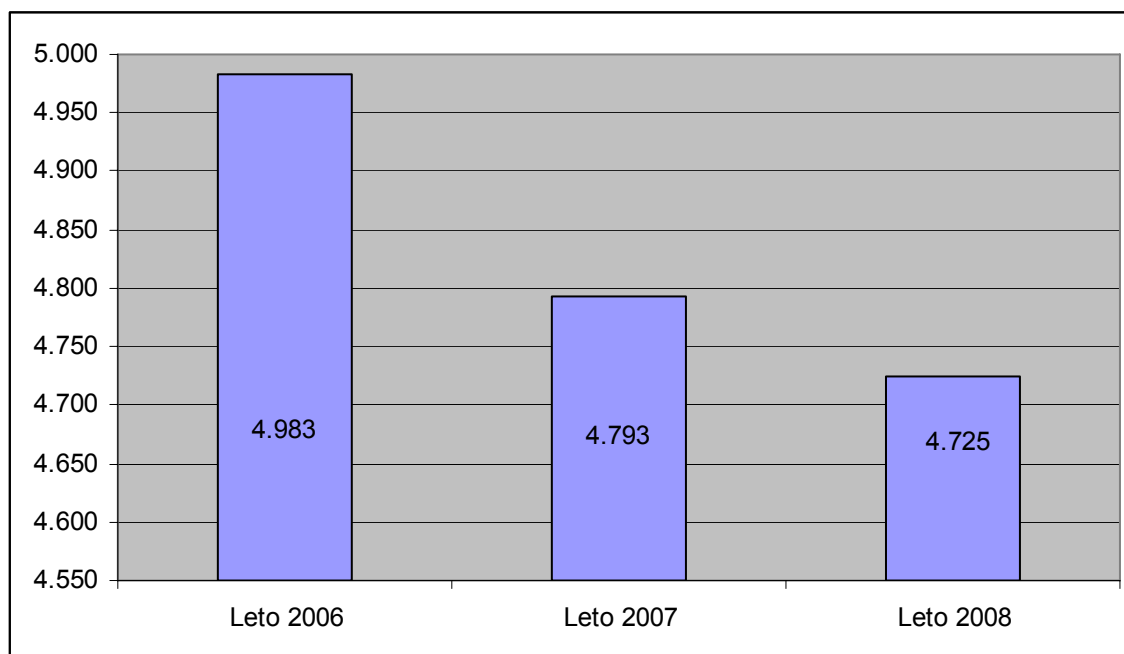
8.1 GIBANJE ŠTEVILA ZAPOSLENIH OD LETA 2006 DO 2008

V Skupini Istrabenz se je število zaposlenih konec leta 2008 v primerjavi s koncem leta 2007 znižalo za 68 zaposlenih, kar znaša 1,4 odstotka. Največ zaposlenih je bilo na področju Prehrane (62,5 odstotka), sledil je Turizem (20,3 odstotka) in Energetika z 12 odstotki.

Sprememba števila zaposlenih je predvsem posledica zmanjšanja števila zaposlenih na področju Prehrane, in sicer za 9,5 odstotka, kar je rezultat kontinuirane optimizacije vseh delovnih procesov in usklajevanja organizacije z novo strategijo in poslovno strukturo.

Obratno je na področjih Energetike in Informacijske tehnologije, kjer se je število zaposlenih povečalo zaradi povečanega obsega dela in uvedbe novih področij poslovanja. V letu 2008 se je v primerjavi z letom 2007 povečalo število zaposlenih za 125 oseb tudi na področju Turizma. Povečanje je posledica otvoritve hotela Kempinski Palace Portorož in vključitve družbe Thai Si, s.r.l., v Skupino Istrabenz. V prvi polovici leta 2008 so bili v družbi Istrabenz hoteli Portorož zaposleni trije delavci, v mesecu juliju pa smo pričeli s postopnim zaposlovanjem kadrov, potrebnih za delo v hotelu Kempinski Palace Portorož, tako da je konec leta 2008 družba imela 89 zaposlenih. V letu 2009 načrtujejo še zaposlitev 40 delavcev. Delovno okolje je multikulturalno, saj so med zaposlenimi tako Slovenci, Srbi, Nemci, Italijani in Bolgari.

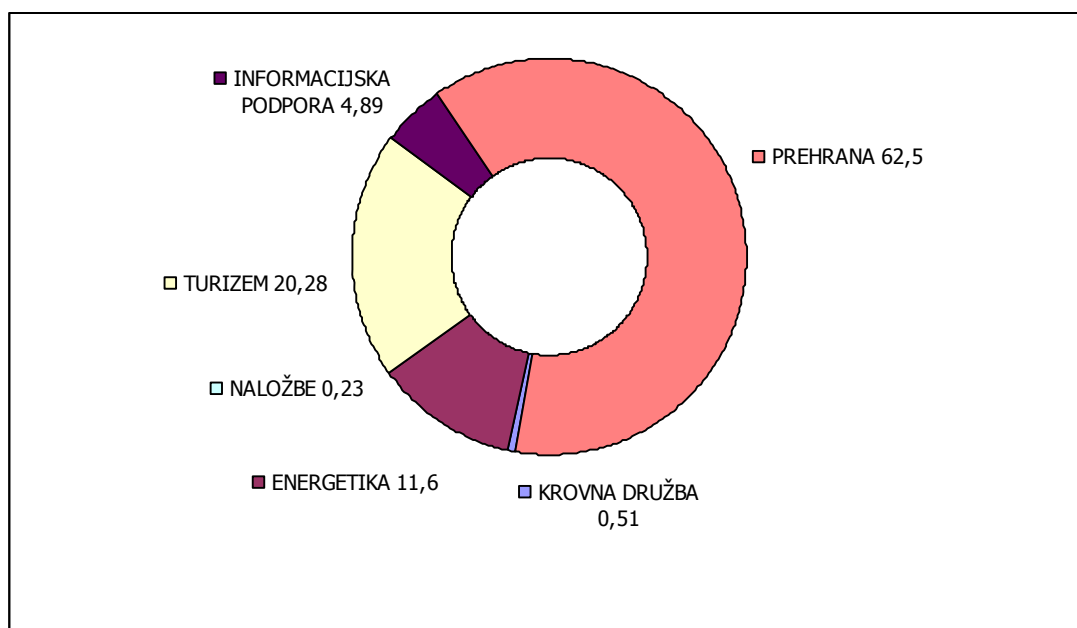
Slika 26: Število zaposlenih v Skupini Istrabenz v obdobju 2006 – 2008 na dan 31.12.

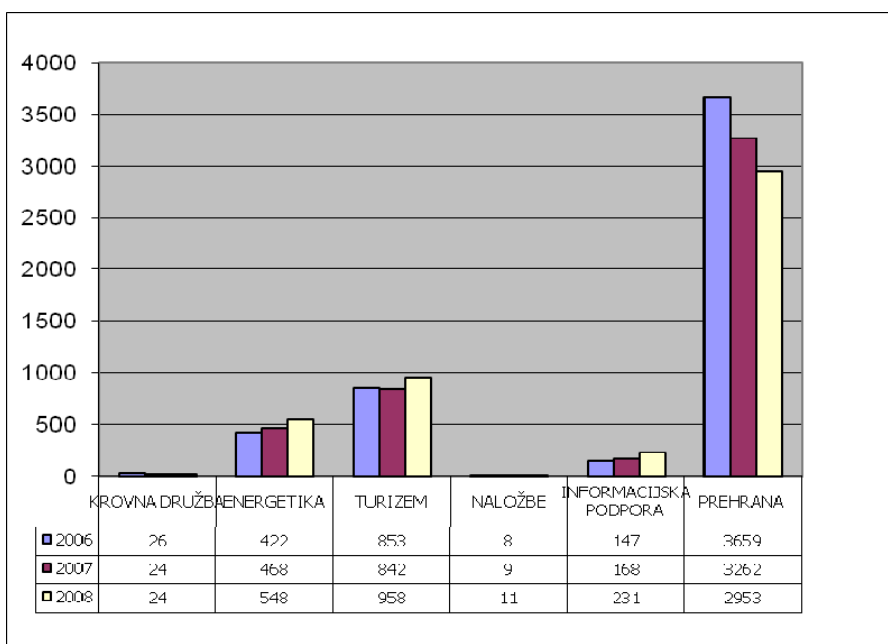
Tabela 24: Število zaposlenih po naložbenih področjih Skupine Istrabenz na dan 31.12.2008

Družba	Število	Delež
KROVNA DRUŽBA	24	0,51
ENERGETIKA	548	11,60
TURIZEM	958	20,28
NALOŽBE	11	0,23
INFORMACIJSKA PODPORA	231	4,89
PREHRANA	2953	62,50
Skupaj	4725	100,00

Slika 27: Delež zaposlenih po naložbenih področjih Skupine Istrabenz na dan 31.12.2008

Slika 28: Število zaposlenih po naložbenih področjih Skupine Istrabenz v letih 2006 – 2008

8.2 STAROSTNA STRUKTURA, PREHAJANJE ZAPOSLENIH IN BOLNIŠKA ODSOTNOST

Največ zaposlenih v Skupini Istrabenz pripada starostnima skupinama od 31 do 35 let in od 41 do 45 let. V Skupini je 44 odstotkov vseh zaposlenih starejših od 41 let, 55,9 odstotkov pa mlajših od 41 let.

Nižja povprečna starost je predvsem na področju Informacijske tehnologije, kjer je kar 55 odstotkov zaposlenih mlajših od 35 let, in v družbah Skupine Istrabenz Gorenje, kjer je največ zaposlenih starih od 26 do 35 let. V holdinški družbi največ zaposlenih pripada starostnima skupinama od 31 do 35 let in od 36 do 40 let.

Najvišja povprečna starost zaposlenih je v družbah plinske dejavnosti, kjer jih kar 46 odstotkov pripada starostnima skupinama od 46 do 50 let in od 51 do 55, je pa za spoznanje nižja kot leto prej (43 let in 9 mesecev v letu 2008 in 44 let v letu 2007).

V družbi Turizem Kras, d.d., se nadaljuje trend zniževanja povprečne starosti zaposlenih, ki je bila pred leti visoka in ima za posledico večje število upokojitev v zadnjih letih. Zaradi velikega deleža zaposlenih v starosti nad 51 let (ti zaposleni se bodo v naslednjih letih upokojevali), se bo ta trend nadomeščanja z mlajšo delovno silo nadaljeval tudi v prihodnje.

V večini družb Skupine Istrabenz je fluktuacija zaposlenih majhna ali je skoraj ni. Izjeme so družbe Skupine Turizma, kjer je slednja višja kot v letu 2007. Razlogi so predvsem v sezonski naravi dela, ki narekuje da se v določenih obdobjih obseg dela poveča in s tem sproži potrebo po večjem številu zaposlenih.

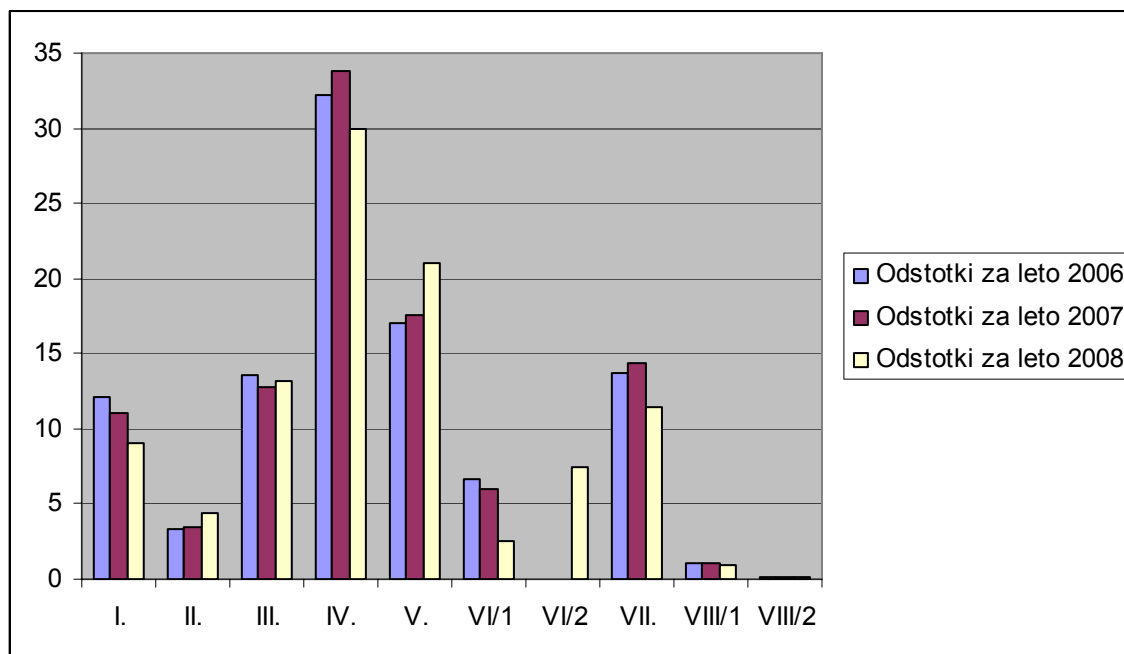
Stopnja absentizma se je v družbah Skupine Istrabenz Turizem v primerjavi z letom 2007 zmanjšala za 5 odstotkov, tudi zaradi pospešenega reševanja problematike invalidnih oseb, ki so bile dolgotrajno bolniško odsotne. V družbah področja Prehrana v letu 2008 ni bilo večjih sprememb v strukturi zaposlenih. Minimalne razlike, ki se kažejo, so posledica zmanjševanja števila zaposlenih in naravnega staranja zaposlenih. V ostalih družbah Skupine Istrabenz ni v primerjavi z letom 2007 opaziti večjih sprememb v stopnji absentizma.

8.3 IZOBRAZBENA STRUKTURA

Tabela 25: Izobrazbena struktura zaposlenih po področjih Skupine Istrabenz na dan 31.12.2008

Družba	2008	I.	II.	III.	IV.	V.	VI/1	VI/2	VII.	VIII/1	VIII/2	
KROVNA DRUŽBA	24					4	2	3	9	6		
PREHRANA	2.953	258	115	555	1.060	412	27	169	338	18	1	
NALOŽBE	11				1		2	5	3			
ENERGETIKA	548	30	6	44	160	118	30	46	99	12	3	
TURIZEM	958	136	86	24	184	360	39	78	50	1		
INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA	231	4	0	0	8	101	18	51	44	4	1	
SKUPAJ	4.725	428	207	623	1.413	995	118	352	543	41	5	
Odstotki za leto 2006	4.983		12,08	3,3	13,63	32,27	17,04	6,72		13,71	1,1	0,1
Odstotki za leto 2007	4.793		10,99	3,44	12,77	33,76	17,55	6,00		14,40	1,00	0,10
Odstotki za leto 2008	4.725		9,05	4,381	13,18	29,9	21,06	2,5	7,45	11,5	0,88	0,11

Slika 29: Izobrazbena struktura zaposlenih v Skupini Istrabenz v obdobju 2006-2008 na dan 31.12.2008 (v odstotkih)

Legenda:

- I. manj kot osnovnošolska izobrazba
- II. osnovnošolska izobrazba
- III. dveletna poklicna izobrazba
- IV. poklicna izobrazba
- V. srednješolska izobrazba
- VI./1 višješolska izobrazba
- VI./2 visokošolska strokovna izobrazba / univerzitetni program (bolonjska stopnja)
- VII. univerzitetna izobrazba / magisterij stroke (bolonjska stopnja)
- VIII./1 specializacija ali magisterij znanosti
- VIII./2 doktorat znanosti

V primerjavi z letom 2007 v izobrazbeni strukturi Skupine Istrabenz ni bistvenih sprememb. Zmanjšalo se je število zaposlenih s I., IV. in VI./1 stopnjo izobrazbe, povečalo pa število zaposlenih s III., V. in VI./2. stopnjo izobrazbe. Do vključno IV. stopnje izobrazbe je v Skupini Istrabenz leta 2008 imelo 56,5 odstotka zaposlenih, preostalih 43,5 odstotka pa jih je imelo od vključno V. stopnje dalje. Ta delež se je v primerjavi z letom 2007 zvišal za 4,2 odstotka, kar je med ostalim tudi posledica izobraževanja zaposlenih ob delu ter vlaganja v osebni in karierni razvoj zaposlenih.

V holdinški družbi in v družbah Skupine Istrabenz Gorenje zaradi narave dejavnosti prevladujejo zaposleni s VII. in VII./1. stopnjo izobrazbe. Podobno je na področju Informacijske dejavnosti, kjer ima vsaj 56 odstotkov izobrazbo višjo od pete stopnje.

Enak trend se kaže tudi v Turizmu, kjer prevladujejo zaposleni s IV. in V. stopnjo izobrazbe, in na področju Prehrane, kjer prevladujejo zaposleni s peto stopnjo izobrazbe.

8.4 ŠTIPENDIRANJE IN DRUGE OBLIKE TOVRSTNEGA SODELOVANJA

V družbah Skupine Istrabenz Turizem se je v letu 2008 veliko aktivnosti namenilo promociji gostinskih poklicev s ciljem podelitve večjega števila štipendij v naslednjem šolskem letu in s tem omilitve problema deficitarnosti gostinskih poklicev. V šolskem letu 2008/2009 je imela družba Istrabenz Turizem, d.d., 35 štipendistov, kar je 13 štipendistov več kot v šolskem letu 2007/2008. V letu 2008 se je družba tudi uspešno prijavila na razpis Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije ter na razpis Regionalne štipendijske sheme. Iz naslova obeh razpisov ima družba sofinanciranih 20 podeljenih štipendij (7 štipendij iz sredstev Javnega sklada RS za razvoj kadrov in 13 štipendij iz sredstev regionalne štipendijske sheme). V družbi Turizem Kras, d.d., so v letu 2008 preko Štipendijske sheme Notranjsko-kraške regije za šolsko leto 2008/09 razpisali 12 štipendij, podelili so jih 6 in te štipendije bodo delno (50-odstotno) financirane iz sredstev štipendijske sheme. Prav tako so 6 štipendij podelili tudi v preteklem letu. V družbi Grand hotel Adriatic, d.d., so v letu 2008 z Ministrstvom za turizem Republike Hrvaške sklenili sporazum, po katerem se štipendira 5 učencev gostinske šole v Opatiji (Ugostiteljske šole Opatija).

V ostalih družbah Skupine Istrabenz ne izvajamo aktivne štipendijske politike, saj na trgu delovne sile dobimo dovolj kakovostnih kadrov, s katerimi zapolnjujemo svoje kadrovske potrebe. Vsekakor pa s študenti aktivno sodelujemo pri izdelavah seminarskih in diplomskih del ter izvajanjih obveznih praks. V Istrabenz Gorenju smo na podlagi Pogodbe o študentski izmenjavi gostili študenta Univerze ECOLE NATIONALE SUPERIEURE DES MINES DE SAINT-ETIENNE iz Francije.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., se je v letu 2008 odzvala pozivu Univerze na Primorskem (UP) in se vključila v na novo ustanovljeni Štipendijski sklad, ki temelji na partnerstvu med Univerzo na Primorskem, Študentsko organizacijo Univerze na Primorskem in gospodarstvom. V letu 2008 smo tako Štipendijskemu skladu nakazali sredstva v višini 38.000 evrov za nagrajevanje in spodbujanje najboljših študentov UP. Na podlagi vloženih sredstev, v številu, sorazmernim z vplačanim zneskom, imamo pravico do sklenitve enoletnih pogodb o štipendiranju z najboljšimi študenti na UP, za katere obstaja kadrovska potreba v Skupini.

V jubilejnem letu, ko je družba Istrabenz praznovala svojo 60. obletnico, smo se odločili, da svojo zavezanost vlaganju v mlade še dodatno nadgradimo. Tako smo izvedli poseben projekt, imenovan Istrabenz razred.

Istrabenz razred je skupina 30 nadebudnih bodočih dijakov, ki so se v devetletki izkazali kot izjemni učenci. Od sovrstnikov izstopajo po svoji inteligentnosti, ustvarjalnosti, delavnosti in srčnosti. Odločitev holdinške družbe Istrabenz je, da štipendije podeli otrokom iz socialno šibkejših družin, ki so zelo uspešni, zaradi statusa pa bi jim bila lahko nadaljnja pot šolanja otežkočena oziroma nedostopna. Najpomembnejša merila za izbor prejemnikov štipendije so bila: njihov potencial in nadarjenost, šolski uspeh, posebne nagrade in priznanja, ki so jih prejeli, sodelovanje pri obšolskih dejavnostih in športni dosežki ter socialni status. Skupni proračun, ki ga bo družba Istrabenz namenila za štiriletno štipendiranje dijakov Istrabenz razreda znaša 288.000 evrov. To je 72.000 evrov letno za 30 dijakov. Vrednost posamezne štipendije, ki jo bo prijel dijak, bo 200 evrov mesečno ali 2.400 evrov letno (vseh dvanajst mesecev). Obveznost prejemnikov štipendij bo uspešnost šolanja, ki jo bodo, ob koncu vsakega šolskega leta, izkazali s poročilom o uspehu.

K sodelovanju smo povabili vseh 18 osnovnih šol Slovenske Istre, s pomočjo katerih smo izbrali 30 devetošolcev, katere bomo štipendirali v obdobju 2009-2013, torej med štiriletnim šolanjem na srednjih šolah. Izbrani štipendisti so otroci, ki v letu 2008/2009 obiskujejo deveti razred osnovne šole in se bodo v šolskem letu 2009/2010 vpisali v prvi letnik srednje šole. Natančna merila je določila strokovna komisija, v kateri so bili, poleg predstavnikov družbe Istrabenz, tudi ravnatelji osnovnih šol in zunanji strokovnjaki. Na osnovi določenih meril strokovne komisije je posamezna šola izbrala določeno število kandidatov, in

sicer sorazmerno s številom devetošolcev, vpisanih na posamezno šolo. Izbor kandidatov je potekal od 15. septembra do 23. oktobra 2008. Nato je strokovna komisija pregledala prispele prijave in izbrala ter potrdila 30 devetošolcev, ki sestavljajo Istrabenz razred.

8.5 ORGANIZACIJSKA KLIMA IN MERITVE ZADOVOLJSTVA ZAPOSLENIH

V posameznih družbah Skupine Istrabenz različno skrbimo za organizacijsko klimo in meritve zadovoljstva zaposlenih glede na specifikke posameznih naložbenih področij.

V Skupini Istrabenz Gorenje smo v letu 2008 prvič opravili merjenje organizacijske klime. Raziskavo smo opravili v družbah Istrabenz Gorenje, d.o.o., GEN-I, d.o.o., IG AP, d.o.o., in Istrabenz Gorenje inženiring, d.o.o. Ker je bilo to prvo merjenje, primerjava s predhodnimi leti ni možna. Meritve so pokazale, da je splošno zadovoljstvo zaposlenih v podjetjih Skupine Istrabenz Gorenje večinoma pozitivno. Najmočnejši element klime so odnosi v oddelkih in odnosi z vodji le-teh ter vzdušje v podjetju. Šibkejši del klime pa so predvsem podjetja kot celota – vizija in cilji podjetij, njihova organizacija, vertikalna komunikacija ter komunikacija med podjetji.

Konec leta 2008 je bilo izvedeno tudi merjenje klime in zadovoljstva vseh zaposlenih v Skupini Droga Kolinska. To je bila prva organizirana raziskava, v katero so bile zajete vse družbe Skupine. Odziv je bil 67 odstoten. Za raziskavo smo uporabili vprašalnik, ki je vseboval 75 trditev, razdeljenih v 12 skupin (skupno zadovoljstvo s Skupino Droga Kolinska kot delodajalcem, vizija in vodstvo skupine, interna komunikacija, moje delo, neposredni nadrejeni, organizacija, organizacijska kultura, plača in pogoji dela, delovno okolje, izobraževanje in karierni razvoj, fizični pogoji dela, lojalnost). Poprečna ocena zadovoljstva s Skupino Droga Kolinska kot delodajalcem je 3,7. Sodelujoči v raziskavi so izkazali večje zadovoljstvo na področjih, vezanih na njihovo delo, fizične pogoje dela in delovno okolje, nekaj manj zadovoljni so z organizacijo, vizijo in vodstvom Skupine kot tudi z organizacijsko kulturo. Sodelujoči so najmanj zadovoljni s komunikacijo, izobraževanjem in razvojem, največje nezadovoljstvo pa je pri elementih plače in pogojih zaposlitve. Raziskava je pokazala, da so najbolj zadovoljni zaposleni v Makedoniji, Bosni in Hercegovini in na Hrvaškem, medtem, ko so najmanj zadovoljni zaposleni v Sloveniji in Srbiji. Za leto 2009 je predvidena identična raziskava, ki bo omogočila spremljanje učinkov ukrepov, ki so bili sprejeti s ciljem izboljšanja posameznih segmentov kot tudi vzpostavljanje internega benchmarka in specifičnih razvojnih ciljev na vseh področjih poslovanja, ki vplivajo na zadovoljstvo zaposlenih.

V letu 2009 bo družba SIMT sodelovala v mednarodni raziskavi »Najboljši delodajalci«, ki jo izvaja mednarodno podjetje Hewitt Associates. Cilj raziskave je začrtati in analizirati kadrovske prakse v podjetju in pridobiti mnenje zaposlenih o delu, delovnih pogojih, odnosih, plačilu, razvoju in kvaliteti življenja.

8.6 VARNOST PRI DELU IN SKRB ZA ZDRAVJE

V vseh družbah Skupine Istrabenz se skladno z veljavno zakonodajo o preprečevanju zdravstvenih in varnostnih tveganj delavcev opravljajo predpisani pregledi in meritve. Delavce se redno oskrbuje s predpisano osebno varovalno opremo in zaščitnimi sredstvi v skladu s standardi in veljavno zakonodajo. Pomembno vlogo pri preprečevanju nezdob pri delu imajo redni pregledi delovnih mest, nadzor koriščenja predpisanih delovnih in zaščitnih oblačil, ter opozarjanje na nevarnosti, ki se pojavljajo na delovnem mestu.

Družbe Skupine Istrabenz posvečajo posebno skrb tudi zdravju zaposlenih, in sicer tako, da z ukrepi varstva pri delu in zagotavljanja zdrave prehrane zaposlenih na delovnem mestu ter zdravega načina življenja, delujejo preventivno in s tem zmanjšujejo možnosti za obolenja zaposlenih in poškodbe. V skladu z veljavno zakonodajo in izjavami o varnosti pri delu družbe redno izvajajo tako preventivne kot obdobjne zdravniške preglede zaposlenih.

V vseh državah, v katerih posluje Skupina Droga Kolinska, je področje zaščite pri delu urejeno z zakonom o varnosti in zdravju pri delu oziroma z zakonom o zaščiti pri delu, kot tudi s certifikati ISO 9001, ISO 14001 in HACCP. V skladu s tem imajo vsa podjetja ustrezne Pravilnike kot tudi z zakonom predpisana izobraževanja o varstvu pri delu in rokovanjem z opremo. Prav tako se v skladu z zakonom redno izvaja kontrola opreme in delovnih pogojev.

Skrb za varnost in zdravje pri delu je v družbah Skupine Istrabenz plini urejeno skladno s standardom OHSAS 18001. Tudi v letu 2008 smo uspešno opravili presojo zunanje akreditirane ustanove – SIQ, Plinarna Maribor pa je tudi imetnica certifikata OHSAS 18 001:1999 (poklicno zdravje in varnost pri delu).

V letu 2008 je bilo v Skupini Istrabenz zabeleženih 87 lažjih in le 4 težje poškodbe pri delu.

8.7 RAZVOJ KADROV, IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

V družbah Skupine Istrabenz zagotavljamo izvajanje visokega nivoja izdelkov in storitev v sproščenem delovnem okolju, kjer zaposleni čutijo varnost, pripadnost ter so visoko motivirani in usposobljeni za delo. Zaposlene upoštevamo kot enakovredno ciljno javnost, kot notranje kupce, ki kupujejo odločitve, vizijo in organizacijske cilje družbe. Komunikacijo z zaposlenimi sprejemamo kot usmerjeno dejavnost, ki je namenjena doseganju skupnih ciljev in predstavlja orodje uspešnega vodenja, vzpodbujanja ter pretoka informacij. Družbe Skupine Istrabenz vlagajo v izobraževanja in treninge zaposlenih, saj so ponekod osnovne dejavnosti podjetij takšne narave, da znanje zelo hitro zastara in ga je zato potrebno neprestano nadgrajevati. Izobraževanja za pridobitev določenih licenc, ki omogočajo vrhunske storitve in hkrati kredibilnost pri strankah, so namreč izjemno draga.

V družbi Turizem Kras, d.d., smo v začetku leta 2008 prvič izvajali letne pogovore z zaposlenimi. Potekala so po priporočenem programu: od seznanitve zaposlenega z vizijo, poslanstvom in cilji podjetja, postavitvijo individualnih ciljev pa do plana izobraževanja in razvoja kariere ter ocene zadovoljstva. Med letom smo pripravili tudi katalog kompetenc za posamezna delovna mesta, ki bodo vsebino letnih razgovorov v letu 2009 še nadgradila z oceno kompetenc posameznika in dogovorom o ukrepih za razvoj manj razvitih kompetenc. Zaposleni so pokazali zadovoljstvo z uvedbo letnih pogovorov. Pomembni zaključki slednjih so bili zapisani cilji zaposlenih, plani izobraževanj in usposabljanj in tudi rezultati analize odgovorov glede zadovoljstva zaposlenih.

V Skupini Droga Kolinska smo največ izobraževanja za zaposlene organizirali v Sloveniji in Srbiji, kjer je tudi največje število zaposlenih. V Sloveniji je bil v letu 2008 poudarek na internem izobraževanju, predvsem prodajnega osebja, kot tudi srednjega in nižjega nivoja vodstvenih delavcev. Organizirali smo interno delavnico s ciljem zmanjševanja bolniške. Najpomembnejši projekt na področju upravljanja s človeškimi viri je bil ovrednotenje in razporeditev vseh delovnih mest v Skupini Droga Kolinska. Projekt je zagotovil poenoteno metodologijo in kriterije za ovrednotenje vseh delovnih mest s stališča njihove zahtevnosti in vpliva na poslovanje Skupine, kot tudi razvrščanje delovnih mest po istem načelu v vsaki organizacijski enoti, ne glede na državo, v kateri posluje. Na ta način smo zagotovili interno enakost. Ves projekt je omogočil postavitve novih, skupnih standardov za bonitete zaposlenih v vsej Skupini, predvsem pa je dobro izhodišče za izdelavo podrobnih lokalnih sistemov nagrajevanja, ki bodo upoštevali vse lokalne posebnosti, zakone, predpise in splošne akte.

V družbah Skupine Istrabenz kariernemu in osebnostnemu razvoju zaposlenih ter njihovem izobraževanju in razvoju namenjamo ustrezno pozornost. Vlagamo v sposobnosti, zdravje in znanje naših zaposlenih, skrbimo pa tudi za kakovostno preživljanje prostega časa.

9. DOBAVITELJI

Z dobavitelji želimo ustvarjati trdne in partnerske odnose, ki omogočajo skupen razvoj.

Področje Energetika

V Skupini Istrabenz plini strateški odnosi z dobavitelji temeljijo na dolgoročnih pogodbah ter razpršitvi na več dobaviteljev v okviru potreb oziroma letnih planov. Izbira dobaviteljev temelji na podlagi kakovosti, količine, cene, roka dobave, lastnih izkušenj. V Plinarni Maribor v podjetju sistematično spremljamo dobavitelje. Na podlagi rezultatov ocenjevanja vsaj enkrat letno dobavitelje razvrstimo v skupine glede na stopnjo izpolnjevanja kakovostnih zahtev in na osnovi tega vodimo seznam odobrenih dobaviteljev, ki dobavljajo podjetju strateške nabavne dobrine. V primeru, da potencialni dobavitelj posluje po zahtevah enega od sistemskih standardov družine ISO 9000, ISO 14000 ali OHSAS 18000, smatramo, da je avtomatsko sposoben za nadaljnje ocenjevanje dobavitelja in ima s tem prednost pred ostalimi pri končni izbiri dobavitelja.

Področje Prehrana

V prvem polletju leta 2008 so se na nabavnih trgih nadaljevali in še zaostri trendi iz leta 2007. Prišlo je do precejšnjega porasta cen strateških vhodnih surovin (mast in olje, mleko v prahu in ostali izdelki na osnovi mleka, kava, kakav, plastika, embalažni materiali, žitarice, zelenjava). Rasti cen na posameznih segmentih so bile tudi do 100 odstotkov. V drugi polovici leta 2008 pa je bilo že zaznati rahlo padanje cen pri posameznih nabavnih skupinah.

Zahvaljujoč novi organizaciji Nabave v Drogi Kolinski, vključene v posamezen program, je prišlo do ozke specializacije, boljšega poznavanja nabavnega trga in posameznih dobaviteljev. Medsebojna komunikacija med Nabavnimi službami posameznih programov, je pripomogla k izmenjavi podatkov o skupnih nabavnih skupinah. Odnosi s ključnimi dobavitelji strateških materialov so ostali dobri. Ta dejstva so pripomogla k nadzoru ključnih materialov, ki so se zato podražili v veliko manjši meri, kot se je to dogajalo na trgu. Večina strateških materialov je bila zagotovljena skozi letne pogodbe, ki so zagotavljale večinoma zgolj količine, cene pa je bilo potrebno dogovarjati na kvartalnem oz. polletnem nivoju.

Pri izbiri dobaviteljev ima ključni pomen zanesljivost in partnerski odnos. Čedalje pogosteje se dogaja, da dobavitelj, ki ponuja najnižjo ceno, ni zanesljiv in ne more zagotavljati zadostnih količin, rednih dobav ali zelene kakovosti. Zato je izbira novih dobaviteljev precej dolgotrajen postopek, skozi katerega dobavitelj pokaže svojo zanesljivost na vseh področjih.

Pri dobaviteljih je pomembna tudi tehnološka oz. tehnična podpora, saj s posameznimi dobavitelji razvijamo skupne projekte (spremembe embalažnih materialov, uvajanje novih materialov, zamenjava posameznih materialov itd.).

Nabavna funkcija v Drogi Kolinski iz leta v leto pridobiva na svoji pomembnosti, saj lahko s svojim delom pripomore h konkurenčnosti celotne družbe. Skupaj s Službo Kakovosti izvaja Nabava tudi redne presoje in ocenjevanja dobaviteljev. Na osnovi tega pripravijo skupaj z dobavitelji korektivne ukrepe, ki pripomorejo k še boljši učinkovitosti celotnega nabavnega sistema.

Področje Turizem

Izbira dobaviteljev v družbah Skupine Istrabenz Turizem sloni na več predpostavkah: dolgoročni zanesljivosti dobavitelja in primerni velikosti za oskrbo večjih hotelskih družb; ustrezni organiziranosti glede sanitarnih predpisov s področja hrane in pijače; obstoju logistične mreže, ki omogoča dobavo hrane in pijače vsakodnevno na mesta, kjer se blago troši; ustreznih cenah, plačilnih rokih in superrabatih, ki spodbujajo rast nabave pri določenem dobavitelju in pripravljenosti dobavitelja sodelovati pri skupni promociji naših storitev ter pripravljenost strokovnih delavcev dobavitelja sodelovati pri internih izobraževanjih delavcev (npr. iz varne uporabe kemikalij ter pravih postopkov čiščenja).

Družbe Skupine Istrabenz Turizem vsako leto k podpori raznih kulturno-umetniških, športnih in humanitarnih projektov pozovejo tudi njihove dobavitelje, od katerih se večina odzove s podporo projektov v obliki finančnih sredstev. Z dobavitelji načrtujemo tudi skupne akcije pospeševanje prodaje, sodelujemo v skupnih zakupih oglaševalskih površin, razvijamo nove proizvode in si izmenjujemo znanje ter izkušnje.

Strategija do dobaviteljev v družbi Istrabenz Turizem, d.d., predvideva sklenitev partnerskega odnosa z omejenim številom dobaviteljev, ki v svojem programu predvidevajo tudi prilagoditev ponudbe potrebam gostinstva in nastanitve. Z dobavitelji se družba dogovarja o kreiranju novih proizvodov, ki so cenovno in funkcionalno primerni za gostinstvo. Dobavitelji morajo biti logistično sposobni dobavljati blago na večje število prevzemnih mest, s čimer se zmanjša potreba po lastnem prevozu in velikost skladiščnih zalog. V letu 2008 je družba razširila dobavni trg in vključila tudi specializirane dobavitelje iz severne Italije. Prednost so dobili dobavitelji, ki so sposobni pokriti naše logistične zahteve. S tem se povečuje konkurenčnost na domačem nabavnem trgu.

V letu 2008 je bil izveden projekt namestitve opreme za doziranje za optimizirano porabo čistil v kuhinjah ter izdan Interni katalog čistil za kuhinje. Na področju objektne higiene ter čistoče pribora, delovnih pripomočkov in naprav poteka vzorno sodelovanje s strokovnimi delavci dobaviteljev čistil, v smislu stalnega izobraževanja delavcev iz varne uporabe kemikalij ter pravih postopkov čiščenja in dezinfekcije.

V letu 2008 smo v družbi Turizem Kras, d.d., spremembe uvajali predvsem na segmentu dobave vhodnih materialov za gostinsko dejavnost. Poudarek smo dali sposobnostim dobaviteljev, da učinkovito in racionalno izpolnjujejo zahteve poslovnih procesov. Prednost damo lokalnim dobaviteljem podjetja, s čimer podjetje prispeva k razvoju lokalnega gospodarstva, socialno ekonomskemu razvoju lokalne skupnosti in tako izpolnjuje tudi svojo družbeno odgovorno vlogo.

10. KUPCI

Produkti in storitve družb v Skupini Istrabenz so ekološko usmerjeni, spoštujejo zakonske norme in okolje, v katerem nastajajo. Našim kupcem želimo nuditi storitve in proizvode, ki niso le varni in preprosti za uporabo, temveč spodbujajo tudi družbeno odgovornost kupcev.

10.1 STANDARDI KAKOVOSTI

V družbi Istrabenz plini imamo na področju kakovosti vpeljan enoten sistema vodenja poslovanja po standardih ISO 9001, ISO 14001 in OHSAS 18001. Kontrola tlačne opreme je urejena po standardu SIST ISO EN 17020. V letu 2008 smo uspešno izvedli redno letno interno presojo po vseh področjih, po vseh lokacijah in po zahtevah vseh treh standardov ter za področje kontrole tlačne opreme po standardu SIST ISO EN 17020 ter odpravili ugotovljene korektivne ukrepe. Po odpravi vseh neskladnosti, ugotovljenih na zunanji presoji v letu 2007, smo za kontrolo tlačne opreme v septembru pridobili akreditacijsko listino od Slovenske akreditacije za urejenost po standardu SIST ISO EN 17020.

Integriran sistem vodenja v družbi Droga Kolinska, d.d., je orodje vodstva za doseganje dogovorjenih ciljev. Ključni namen vzpostavitve standardov je obvladovanje in izboljševanje poslovanja ter povečevanje zadovoljstva naših odjemalcev. Sistem vodenja kakovosti po standardu ISO 9001, katerega osnovni načeli sta osredotočenost na odjemalca in procesni pristop, obvladujemo v družbi že od leta 1995, ko sta takrat še samostojni podjetji Droga, d.d., in Kolinska, d.d., pridobili certifikat za skladno delovanje z zahtevami ISO 9001. Sledili sta družbi Štark AD leta 1998 ter Droga Kolinska Skopje, d.o.o.e.l., leta 2003, postopek za uvajanje HACCP pa je v teku. Družba Grand Prom AD se je imetnikom certifikata pridružila leta 2007. Droga Kolinska Skopje je nosilec certifikata ISO 9002:2000 za planiranje, nabavo, prodajo in distribucijo programa Droge Kolinske.

Hotelska veriga LifeClass v družbi Istrabenz Turizem, d.d., ponuja skladno celoto hotelskih, gostinskih, wellness in kongresnih storitev, ki jih spremlja bogata kakovostna dopolnilna ponudba. Hotelsko verigo odlikujejo visokokakovostne storitve in produkti s poudarjeno osebno noto, ki so jih gostje deležni v vseh hotelih LifeClass. Za zagotavljanje najvišjih standardov kakovosti uporabljamo interne standarde kakovosti, ki so bili narejeni na osnovi standardov kakovosti, ki jih uporabljajo hoteli kategorije 4 in 5 zvezdic, vključeni v mednarodne hotelske verige; pravilnik o merilih in načinu kategorizacije nastanitvenih obratov in marin, skladno s predpisi Ministrstva za gospodarstvo; posebne uzance v gostinstvu; na področju gostinstva pa nadzorovano izvajamo tudi pravila standarda HACCP.

V letu 2008 smo v družbi Actual I.T., d.o.o., na področju standardov kakovosti prejeli certifikata ISO 9001:2000 in ISO/IEC 27001:2005 in tako naredili pomemben korak pri zagotavljanju še višje ravni kakovosti in varnosti informacijskih storitev. Certifikat ISO/IEC 27001:2005 dokazuje, da ima podjetje vzpostavljen sistem, ki zazna grožnje, oceni tveganje in na osnovi te ocene sprejme ukrepe za omilitev tveganja razkritja, okvare ali nedostopnosti podatkov. Sistem vodenja varovanja informacij zajema razvoj in prodajo informacijskih rešitev in storitev v Republiki Sloveniji. Družba SIMT, d.o.o., že izvaja, vzdržuje in razvija sistem vodenja kakovosti in sistem vodenja varovanja informacij po zahtevah standardov ISO 9001:2000 in ISO/IEC 27001:2005.

10.2 ZADOVOLJSTVO KUPCEV

Najpomembnejši izziv pri trženju produktov v družbi Istrabenz plini je zadovoljiti porabnike plinov in storitev na varen, zanesljiv in tehnološko najsodobnejši način. Ta cilj smo si zadali na vseh naših ciljih

trgih. Poleg slovenskega trga je v aktivnem trženju tudi trg na hrvaškem, Bosni in Hercegovini ter Republiki Srbiji.

V družbi Istrabenz plini redno izvajamo aktivnosti s področja raziskav zadovoljstva kupcev. V letu 2008 smo izvajali raziskave samo z lastnim osebjem, saj ugotavljamo, da najboljše informacije pridobimo z direktno komunikacijo s kupci. Raziskavo izvajamo pri vsakem zaključevanju kupca na produktu UNP plinohram. Raziskave so pokazale, da so kupci z našim delom zadovoljni. Ocene kupcev se gibljejo med 4 in 5. Le nekaj mnenj je slabih, predvsem pri izvedbi montaž. Iz ankete lahko razberemo, da je za kupce najbolj pomembna celovita ponudba, šele nato so kupci pozitivno ocenili plin kot ekološko sprejemljivo energijo in nizke investicijske stroške. V letu 2008 smo izvedli tudi raziskave zadovoljstva kupcev pri poslovanju z našimi vozniki na produktih TP jeklenka ter plinohram.

Letna raziskava zadovoljstva kupcev v družbi Plinarna Maribor je potrdila že nekajletno ugotovitev, da je ocena »zadovoljivo« znatno presežena za vsa ciljna področja ugotavljanja zadovoljstva. Kupci kot »dobro« ocenjujejo predvsem kakovost osebja (poštenost, strokovna usposobljenost), kot »slabo« pa kakovost izdelka pri prodaji jeklenk. Možnosti za izboljšave vidimo predvsem pri povečanju fleksibilnosti in odzivnosti na zahteve kupcev, poskrbeti pa moramo tudi za boljšo kakovost izdelka oz. čistejše jeklenke. V letu 2008 smo na področju odnosa s kupci vzpostavili skrbniški odnos do strank, osveščali o učinkoviti, varčni in varni rabi plina ter novostih v novih tržnih razmerah.

V družbah Skupine Droga Kolinska merimo zadovoljstvo kupcev z našimi izdelki na različne načine. V Sloveniji izvajamo sistematično anketiranje zadovoljstva kupcev od začetka novembra 2008. Izvajamo ga v obliki izpolnjevanja anket na dlančniku (FM). Skladno z zbranimi ugotovitvami gre za razmeroma visoko rangirane opisne subjektivne ocene, predvsem poslovodij, namenjene podpori odločanja vodij služb ključnih kupcev in posledičnega ciljnega oblikovanja konkretnih profilov posamičnih kupcev po lokacijah. Temu sledijo tudi smernice že izvedenih in načrtovanih oblik izobraževanj glede nadgradnje odnosov s kupci, pristopov in komunikacije.

Zadovoljstvo končnih porabnikov spremljamo in analiziramo na podlagi poročil o izvedenih degustacijah oz. promocijah. Indikator zadovoljstva končnih porabnikov predstavlja tudi odzivnost porabnikov v zvezi z nagradnimi igrami in interaktiven pristop na spletni strani (Cockta strip).

Iz tujine dobivamo povratne informacije o zadovoljstvu kupcev od vodij ključnih kupcev, vodij prodajnih centrov in trgovskih potnikov. Predstavljajo nam smernice za planiranje aktivnosti pri posameznih ključnih kupcih, kot tudi za nadaljnjo čim uspešnejšo komunikacijo in poslovanje. Na Hrvaškem zadovoljstvo končnih porabnikov merimo na osnovi poročil z degustacij in promocij (Argeta, Donat Mg, Cockta). Veliko pove tudi odziv na nagradne igre (Cockta strip, Cockta film), obisk razstavnih prostorov na sejnih in kongresih, telefonska vprašanja potrošnikov o naših izdelkih in podobno.

Družba Istrabenz Turizem, d.d., meri zadovoljstvo gostov s pomočjo hotelskih anket, ki se nahajajo v sobi, s pomočjo analize vpisov v knjige pritožb in pohval ter z analizo informacij, ki jih pridobijo zaposleni v neposredni komunikaciji z gosti. V letu 2008 smo uvedli nove ankete. Zadovoljiva je stopnja izpolnjevanja le-teh, saj v povprečju ankete izpolnijo v več kot 10 odstotkih sob. Rezultati anket so vzpodbudni, saj povprečne ocene presegajo vrednost 4. Največ pohval je na račun prijaznosti, ustrežljivosti in strokovnosti osebja ter na račun čistoče in wellness ponudbe, dviguje pa se tudi ocena kulinarčne ponudbe. Največ pripomb je nad sobami v neprenovljenem delu Grand Hotela Portorož.

Anketa zadovoljstva kupcev je bila v družbi Turizem Kras, d.d., nazadnje izvedena leta 2006, ko je izstopal podatek, da je 35,2 odstotka anketiranih gostov ocenilo, da je dejansko doživetje boljše, kot so to obljubljala reklamna sporočila. 3,2 odstotka je menilo, da so sporočila obljubljala več, 61,6 odstotka gostov pa je menilo, da jim je bila posredovana dejanska slika. Najpogosteje je nezadovoljstvo v glavni sezoni povezano z velikostjo posameznih jezikovnih skupin v Postojnski jami. Izboljšave so bile izvedene z

uvedbo obiskov na pol ure v glavni sezoni, ki zmanjšujejo število gostov v posamezni jezikovni skupini ter prilagoditvijo posameznim ciljnim skupinam.

V Grand hotelu Adriatic, d.d., smo v letu 2008 pričeli projekt uvedbe anket o zadovoljstvu gostov. Gosti hotela lahko tudi preko knjige pohval in pritožb izražajo svoja mnenja in s tem prispevajo k nenehnemu izboljševanju storitev in ponudbe.

V družbi Actual I.T. smo v minulem letu pri večjih strateških kupcih izvedli anketo o zadovoljstvu uporabnikov z Actualovimi storitvami. Rezultati ankete so pokazali, da je večina naših uporabnikov zadovoljna s storitvami. Iz analize je razvidno, da bomo morali poseben poudarek nameniti povečevanju naše vloge pri svetovanju uporabnikom, njihovemu aktivnemu izobraževanju in informiranju o novih produktih in rešitvah, ki našim kupcem prinašajo dodano vrednost. Začeli smo tudi z uvajanjem novega informacijska sistema IBM Maximo za podporo procesom upravljanja IT sredstev in procesom storitvenega centra podpore uporabnikom, kar bo omogočilo še boljšo kakovost naših storitev z vidika odzivnosti, obveščenosti in sledljivosti vseh storitvenih zahtevkov.

10.3 REKLAMACIJE

V letu 2008 smo v službi odnosov z uporabniki v družbi Istrabenz plini zabeležili 4.750 različnih reklamacij.

Med izdelki Skupine Droga Kolinska (lastna proizvodnja, pogodbeno proizvodnja, tuje blagovne znamke) smo v letu 2008 skupaj obravnavali 152 reklamacij potrošnikov. Od tega je bilo 105 reklamacij upravičenih (70 odstotkov) in 47 neupravičenih (30 odstotkov). Primerjava z letom 2007 kaže rahlo povečanje števila reklamacij (4 odstotkov), vendar je število in delež upravičenih reklamacij manjši za 9 odstotkov.

Pregled reklamacij po programih (BU) pokaže, da je bilo največ evidentiranih reklamacij na programih BU Sladko & Slano, Topli napitki in Prehrambni dodatki. Največji delež upravičenih reklamacij je na programu BU Sladko & Slano (100 odstotkov). Pri vseh programih sta bila glavna vzroka reklamacij neustrezno pakiranje in senzorika. Samo v BU Prehrambni dodatki so glavni vzrok biološki tujki. Prisotnost tujkov v izdelku predstavlja veliko tveganje za potrošnika. Zaradi tega je potrebno temu vzroku posvetiti največ pozornosti pri reševanju reklamacij in preprečitvam ponovitev.

V letu 2008 so bila na nivoju Skupine Droga Kolinska izdana navodila za postopek reševanja reklamacij potrošnikov. V navodilih so definirane odgovorne osebe po trgih za sprejemanje in reševanje reklamacij. Navodila prav tako predvidevajo učinkovite postopke, s katerimi ugotavljamo vzroke reklamacij in preprečujemo ponovitve.

V posameznih družbah Skupine Istrabenz Turizem gosti izražajo svoja mnenja in pritožbe preko knjige pohval in pritožb ter s tem prispevajo k nenehnemu izboljševanju storitev in ponudbe.

Delež reklamacij je bil v družbi Istrabenz Turizem, d.d., v letu 2008, tako kot v preteklem letu, na zadovoljivo nizki ravni. Od skupaj 93.350 gostov v letu 2008 se je pritožilo manj kot 5 promilov. V to število niso zajete reklamacije dnevni gostov gostinskih lokalov in Term & Wellness LifeClass. Stroške reklamacij predstavljajo v glavnem lastne storitve, ki jih nudimo kot odškodnino. Ti stroški so v letu 2008 skupaj z denarnimi odškodninami, ki jih priznavamo kot popust na prodajno ceno, znašali približno 30.000 evrov.

V družbi Turizem Kras, d.d., v letu 2008 ni bilo reklamacij. V družbi Grand hotelu Adriatic, d.d., smo s strani tujih gostov pogosto deležni pohval, v letu 2008 smo tako zabeležili le eno pritožbo. Stroškov z reklamacijami tako družba ni imela.

Vse reklamacije strank v Skupini Actual obravnavamo v skladu s standardi kakovosti. Delež reklamacij glede na število uporabnikov in rešitev se trajno zmanjšuje. V letu 2008 smo zabeležili 0,8 odstotka reklamacij glede na celotno število storitvenih zahtevkov, ki smo jih prejeli preko službe za podporo uporabnikom.

10.4 DRUŽBENOODOGOVORNI PRODUKTI IN STORITVE

V Skupini Droga Kolinska proizvajamo naslednje izdelke, ki so uporabniku prijazni in zdravju neškodljivi:

- Cockta – brez kofeina in ortofosforne kisline;
- Argeta – brez konzervansov, s potrošniku prijaznim, lahkim načinom odpiranja;
- Donat Mg – edinstvena, visokomineralizirana naravna voda, bogata z magnezijem in z zdravilnimi učinkovinami za specifičen segment uporabnikov;
- Barcaffè – uporabniku prijazno odpiranje 100 in 250-gramskega pakiranja.

Dodana vrednost za vse izdelke Skupine Droga Kolinska je kakovost in inovativnost, ki temeljita na tradiciji. Droga Kolinska nudi kakovostne storitve, prodajno in poprodajno podporo, informatizacijo poslovanja in unifikacijo procesov ter postopkov skladno z internimi standardi.

Družba Istrabenz Turizem, d.d., v Termah & Wellness LifeClass Portorož nudi popolno termalno in wellness ponudbo za lepoto, zdravje in dobro počutje, v kateri so združene vse naravne danosti obmorske destinacije in mediteranskega podnebja ter tradicija Sečoveljskih solin, Azije in Daljnega vzhoda. V Termah & Wellness LifeClass ponujamo številne tretmaje z zdravilnimi dejavniki. Že dobro stoletje uporabljamo darove morja, ki prihajajo iz Sečoveljskih solin. Zelo pomembna stranska produkta, ki nastajata v postopku pridelave soli, sta solinsko blato in slanica, ki sta tudi izjemno zdravilna. Thalasso je pomembna veja zdravilne dejavnosti, ki uporablja produkte morja v preventivne in kurativne namene tako v rehabilitaciji kot v kozmetiki in na področju wellnessa.

V septembru 2008 se je družbi Istrabenz Turizem, d.d., kot vodja kuhinj pridružil italijanski mojster kulinarike z mednarodnimi izkušnjami, ki je skupaj z novim direktorjem hrane in pijače, popeljal LifeClass kulinarčno ponudbo korak bliže k vrhunski kulinariki po vzoru 4* in 5* hotelov v svetu. S pomočjo nutricionistke smo pripravili tudi edinstvene LifeClass diete, ki temeljijo na najnovejših spoznanjih prehranjevanja ter izključno na sestavinah iz lokalnega mediteranskega okolja.

V družbi Turizem Kras, d.d., so vse turistične znamenitosti prilagojene osebam s posebnimi potrebami. Vse storitve so z vidika ekologije brezhibne. Socialno šibkejši sloji si vse težje privoščijo ogled znamenitosti, zato vsako leto večkrat organiziramo dneve družin, ko obiskovalcem ponudimo vstopnice po bistveno nižanih cenah. Poseben cenovni režim velja tudi za šole in skupine učencev s posebnimi potrebami. Aktivnosti so tudi pri sponzoriranju in organizaciji športnih in kulturnih prireditev, namenjenih lokalni in širši skupnosti.

V Grand hotelu Adriatic, d.d., poleg izredno pomembnih storitev Phytoaroma & wellness centra gostom nudimo tudi dietno prehranjevanje in hrano iz ekološko in biološko pridelanih živil. Sobe, dostopi in parkirna mesta so prilagojena za osebe s posebnimi potrebami.

Sistem varne hrambe dokumentov sihramba.eu, ki smo ga v preteklem letu v Skupini Actual ponudili slovenskemu trgu, sodi v področje zelene tehnologije, ki je v današnjem času prekomernega trošenja energije izjemnega pomena. Prihodnost upravljanja z dokumenti je v digitalizaciji, s čimer vrhunska

tehnologija podaja roko naravi. Sistem elektronskega hranjenja dokumentov zmanjšuje porabo papirja, posredno pripomore k ohranjanju bogastva gozdov ter zmanjšuje porabo velikih količin dragocene vode in energije, potrebne pri izdelavi papirja. Na področju strojne opreme sledimo svetovnim trendom racionalne porabe električne energije s pomočjo tehnologij strežniške virtualizacije in izborom opreme z nizko energijsko porabo.

11. VAROVANJE OKOLJA

V Skupini Istrabenz je ekološka zavest pomemben del vsakdana. Tudi družbe, ki s svojo dejavnostjo neposredno ne onesnažujemo okolja, se trudimo, da bi ga čim manj obremenjevale. Kjer pa je dejavnost za okolje bolj obremenjujoča, skrbno spremljamo kazalnike, opravljamo meritve in zmanjšujemo škodljive vplive na okolje.

11.1 OKOLJSKE POLITIKE IN KLJUČNI DOSEŽKI V LETU 2008

Okoljske politike so osnova za delo predvsem v družbah, ki s svojo dejavnostjo posegajo v okolje. Družbe jih same ustvarjajo glede na specifiko dejavnosti, zakonskih predpisov in ekološke zavesti.

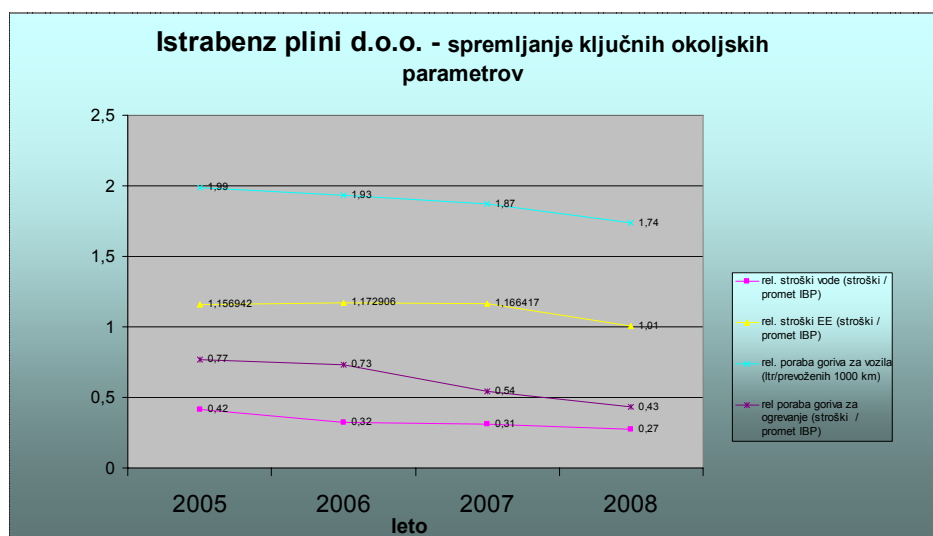
Družba **Istrabenz plini** je v letu 2004 sprejela dokument Politika plinske dejavnosti, ki je sestavni del poslovnika Sistema vodenja podjetja in vključuje tudi okoljsko politiko delovanja podjetja. Na podlagi tega dokumenta smo si v Istrabenz plinih postavili za 5-letno obdobje (2005 – 2010) naslednje okvirne cilje:

- usklajevanje delovanja z zahtevami okoljske zakonodaje,
- povečanje varnosti pri rokovanju in skladiščenju naših proizvodov,
- ohranjanje naravnih virov,
- izboljšanje pripravljenosti in odziva na izredne razmere,
- izboljšanje delovnih pogojev in zadovoljstva zaposlenih,
- učinkovito interno in zunanje komuniciranje,
- širitev vzpostavljenega sistema na vse družbe v skupini IBP.

Tudi v letu 2008 smo sledili tem ciljem in si zastavili izvedbene okoljske cilje, ki so zabeleženi v letnem planu 2008. Doseganje ciljev zasledujemo v skladu s sistemskim postopkom, in sicer z merjenjem ključnih parametrov okolja v našem podjetju. Cilji so bili v veliki meri doseženi:

- dosegli smo racionalizacijo porabe vode in energentov,
- izvedli smo monitoringe emisij kurilnih postaj, hrupa in odpadne vode,
- zagotavljali smo skladnost delovanja z okoljsko zakonodajo,
- obvladovali smo nevarne snovi, saj nismo beležili večjih nesreč, število izrednih dogodkov je obvladovano.

Slika 30: Spremljanje ključnih okoljskih parametrov v družbi Istrabenz plini v letu 2008

V **Plinarni Maribor** je politika ravnanja z okoljem sestavni del vodenja kakovosti in s tem tudi sestavni del vodenja podjetja in se opredeljuje do/vključuje:

- ravnanje z okoljem v poslovno načrtovanje,
- stalni nadzor vplivov na okolje in
- odzivanje zaposlenih in okolja/javnosti.

Plinarna Maribor je vzpostavila in dokumentirala sistem ravnanja z okoljem po SIST ISO 14001:2004 v okviru enovitega poslovnega sistema in določila zastavljenega sistema izvaja in ga nenehno izboljšuje. Ker v družbi nimamo procesov, zaradi katerih bi bile izdane odločbe upravnih organov ali bi kako drugače z okoljem ravnali v nasprotju s predpisi ali v nasprotju z načelom dobrega gospodarja, smo med pomembne okoljske vidike uvrstili predvsem ravnanje s surovinami, energijo in prevencijo, da do nevarnih vplivov na okolje ne bi prišlo.

V družbi **Instalacija, d.o.o.**, je politika kakovosti in ravnanja z okoljem osnova za delo v skladu s standardi ISO 9001 in ISO 14001. Opredeljena je v poslovniku kakovosti in ravnanja z okoljem. V njem smo med drugim zapisali:

- naša moč so usposobljeni, ekološko osveščeni in zadovoljni zaposleni, stalne izboljšave sistema kakovosti in sistema ravnanja z okoljem ter visoka stopnja varstva pred večjimi nesrečami,
- naša konkurenčnost je visoka kakovost storitev in ekološko prijazna oprema ter možnost nadaljnje širitve kapacitet,
- naša zaveza je odgovorno ravnanje z okoljem, skrb za varnost, stalno posodabljanje opreme in procesa ter spoštovanje zakonskih zahtev.

V skladu z zahtevami standarda ISO 14001 si letno postavljamo merljive okoljske cilje in jih s presojami in vodstvenimi pregledi tudi spremljamo.

Skupina Droga Kolinska svojo okoljsko politiko uresničuje s premišljenim delovanjem in proučevanjem vplivov svoje dejavnosti na okolje in s tem omejuje njegovo onesnaževanje. Pri svoji dejavnosti uporabljamo najsodobnejšo tehnologijo, ki nam omogoča doseganje okoljevarstvenih ciljev. Ekološko naravnost Droge Kolinske dokazuje certifikat po zahtevah standarda ISO 14001. Leta 2007 smo veljavnost certifikata uspešno podaljšali do marca 2010. Okoljsko politiko kot del celovite politike vodenja določa vodstvo Skupine. V okviru rednega letnega vodstvenega pregleda preverja doseganje okoljevarstvenih ciljev ter ob upoštevanju zakonskih in drugih zahtev postavlja izhodišča za nenehno izboljševanje uspešnosti sistema ravnanja z okoljem.

V družbah **Skupine Istrabenz Turizem** poleg zakonodaje in splošne okoljevarstvene politike, spoštujemo tudi lastne standarde za ekološko področje in področje ravnanja z odpadki. Za spremljanje okoljske politike, vezane na turistično infrastrukturo in zunanje okolje, je v družbah Skupine Istrabenz Turizem odgovorno tako vodstvo družbe kot tehnično vzdrževalna služba. Vse družbe pa spoštujejo tudi Interne pravilnike.

Družba Turizem Kras, d.d., je glede na to, da upravlja z naravno in kulturno dediščino, vezana na naslednje zakone in podzakonske akte: Zakon o ohranjanju narave, Zakon o varstvu podzemnih jam, Uredbo o koncesiji za rabo naravnih vrednot Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem, Program rabe naravnih vrednot Postojnski in Predjamski jamski sistem. Ohranjanje naravne dediščine je zapisano v poslanstvu podjetja in je temelj uspešnega trajnostnega razvoja podjetja. Spoštuje se tudi interni pravilnik, ki se nanaša na interno okolje. Za okoljsko politiko, ki se nanaša na notranje okolje naravne vrednote Postojnskega jamskega sistema, skrbi vodja področja turističnih znamenitosti v sodelovanju s tehnično službo.

Družba Marina Koper, d.o.o., je ekološko primerno osveščena, kar je potrjeval tudi mednarodni okoljski simbol »Modra zastava«, ki smo ga bili deležni štirikrat zaporedoma. Za ta okoljski simbol v letu 2007 in

2008 nismo kandidirali, ker je skozi marino potekalo gradbišče za novo Severno obvoznico in bi tako bilo praktično nemogoče izpolniti vse zahtevne kriterije, ki jih zahteva inšpekcija pri podelitvi tega okoljskega simbola. Marina Koper je pričela v letu 2007 tudi z postopki pridobitve certifikatov ISO 14001 ter ISO 9001. Postopke so zaradi izdaje novega standarda ISO 9001 prestavili v leto 2009.

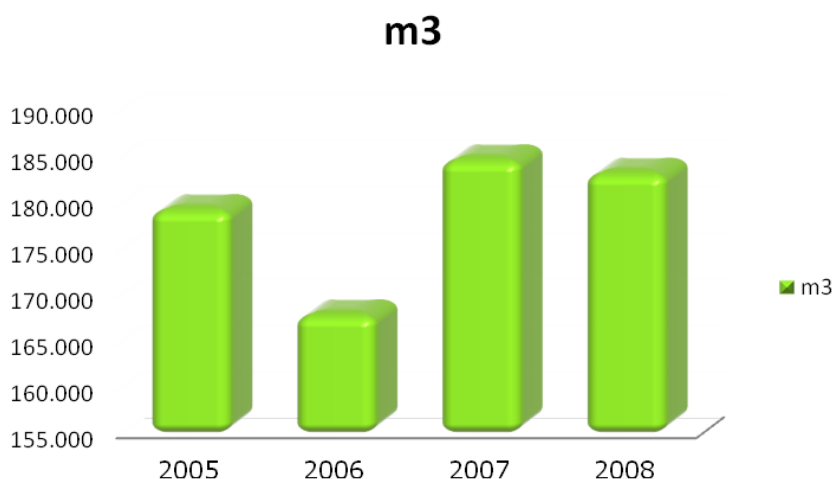
11.2 VARČEVANJE Z NARAVNIMI VIRI

Družba **Istrabenz plini** ni niti velik porabnik vode niti velik onesnaževalec le-te, kljub temu pa na podlagi okoljske politike podjetja, vzdrževanja sistema varovanja okolja ISO 14001 in zaradi zakonskih zahtev s tega področja posvečamo veliko pozornost porabi vode. Na proizvodnih obratih preko Zavoda za zdravstveno varstvo Koper izvajamo obratovalni monitoring porabljenih vod. Prav tako pa skrbimo za racionalno porabo vode, saj že tretje leto zapored beležimo relativno zmanjšanje porabe vode (preračunano na obseg poslovanja).

V družbi **Instalacija, d.o.o.**, je bila v letu 2008 poraba vode iz vodovodnega omrežja znatno manjša v primerjavi z uporabo akumulirane deževnice, ki jo uporabljamo za tehnološke namene, predvsem za preventivno preverjanje delovanja aktivne požarne zaščite in delovanje biološke čistilne naprave odpadnih vod. Na podlagi letnega monitoringa odpadnih vod za leto 2008 je akreditirani zavod izvedel meritve in izdal poročila na vseh končnih izpustih v vodotoke. Vsi parametri so znatno pod dovoljenimi mejami.

V **Drogi Kolinski** uporabljamo vodo za hladilne, komunalne in industrijske namene. V proizvodnem procesu dodatno uporabljamo vodo pri izdelavi izdelkov in sušenju na valjih. V letu 2008 smo porabo vode zmanjšali za 2 odstotka v primerjavi s predhodnim letom.

Slika 31: Primerjava porabe vode v družbi Droga Kolinska med leti 2005 – 2008

Posledice naše dejavnosti redno preverjamo z obratovalnimi monitoringi vod. Rezultati preiskav odpadnih vod v okviru obratovalnih monitoringov proizvodnih enot v Sloveniji so pokazali, da vzorci ustrezajo Uredbi o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo, Uredbi o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz naprav za proizvodnjo alkoholnih in brezalkoholnih pijač ter Uredbi o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz naprav za obdelavo in predelavo živalskih in rastlinskih surovin ter mleka pri proizvodnji hrane za prehrano ljudi in živalske krme.

V letu 2008 se je poraba vode v družbi **Istrabenz Turizem, d.d.**, znižala za dva odstotka. K manjši porabi pitne vode prispeva redno vzdrževanje razvoda pitne vode, stalen nadzor porabe vode po objektih in redno nadziranje naprav za oskrbo z vodo. Zalivanje travnatih površin plaže je izvedeno z reciklirano vodo zbrano pod tuši kopalcev. Porabo vode nadzoruje služba vzdrževanja. Pri delu upoštevamo uredbo o

emisiji snovi in toplote pri odvajanju javnih vod v kanalizacijo. V letu 2008 smo v okviru investicije na plaži vgradili še drugi rezervoar za zbiranje in recikliranje pitne vode izpod tušev v velikosti 30.000 litrov.

Na zmanjšanje emisije CO² smo v letu 2008 vplivali predvsem z zmanjšanjem porabe fosilnih goriv. Prihranili smo 47.000 litrov kurilnega olja v primerjavi s predhodnim letom. Prihranek je predvsem posledica uporabe računalniško vodenega nadzornega sistema za krmiljenje ogrevanja.

V družbi Grand hotel Adriatic, d.d., smo v letu 2008 porabili manj vode kot v letu 2007, kar je predvsem posledica večje ekonomičnosti zaposlenih in gostov ter rednega vzdrževanja sistemov, ki so porabniki naravnih virov.

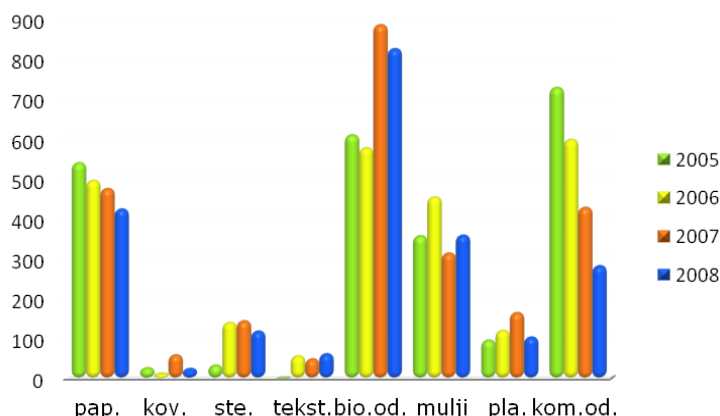
11.3 RAVNANJE Z ODPADKI

V vseh družbah Skupine Istrabenz skrbimo za ločevanje odpadkov in za njihovo primerno odstranitev. Uporabne odpadke predamo komunalnim službam, ki poskrbijo za njihovo reciklažo ali predelavo.

Družba **Instalacija, d.o.o.**, je v letu 2008 predala pooblaščenim odstranjevalcem 280 tisoč kg nevarnih odpadkov, ki so nastali pri čiščenju rezervoarjev, oljnih jam, separatorjev, lovilcev olj itd.; 15 kg računalniške opreme, 160 m³ mešanih odpadkov, 1.480 kg železa in jekla, 780 kg lesa in 2.000 kg odpadnega papirja. Vsi prevzemniki odpadnega materiala so pooblaščenci s pooblastili pristojnega ministrstva.

Pri opravljanju dejavnosti **Droge Kolinske** nastajajo različni odpadki, ki jih ločeno zbiramo in oddajamo pooblaščenim organizacijam za predelavo odpadkov. Na osnovi ustreznega ločevanja odpadkov smo v zadnjem letu uspeli zmanjšati komunalne odpadke za 35 odstotkov. V primerjavi z letom 2005 smo količine komunalnih odpadkov na račun ločevanja zmanjšali za dobrih 60 odstotkov. V letu 2009 je predvidena razširitev hladilnice za shranjevanje bioloških odpadkov in montaža nadstreška za organske odpadke.

Slika 32: Primerjava ločeno zbranih odpadkov na dvorišču družbe Droga Kolinska med leti 2005 – 2008

Tudi v družbah **Skupine Istrabenz Turizem** ločeno zbiramo in pravilno odstranjuje odpadke (posebej steklo, papir in organske odpadke). V gostinstvu spoštujemo predpisani HACCP standard, ki se navezuje na ločeno zbiranje, začasno hlajeno skladiščenje in odvoz organskih odpadkov ter masti in olj v predelavo za bioplin. Vse kuhinje so opremljene tudi z lovilci olj, ki preprečujejo uhajanje olj in maščob v sistem odvajanja odpadnih voda. Lovilci olj so predmet stalnega nadzora in se po potrebi praznijo v rezervoarje pooblaščenega ekološkega operaterja.

V družbi Istrabenz Turizem, d.d., smo z namestitvijo ožemalcev organskih odpadkov v kuhinjah količino zmanjšali za 70 odstotkov, količino mešanih komunalnih odpadkov in kartonov s stiskalnicami za mešane odpadke in karton smo zmanjšali do 40 odstotkov volumna običajnih odpadkov. Infektivne odpadke iz zdravstva pred odvozom tehtamo v medicinskem centru Term & Wellnessa LifeClass. Skupna količina mešanih komunalnih odpadkov je bila, glede na preteklo leto, večja za 141 ton (za 27 odstotkov), skupna količina odpadkov iz zdravstvene dejavnosti je bila večja za 13 ton (za 54 odstotkov) zbrano pa je bilo 61 ton (za 23 odstotkov) manj steklene embalaže. Zelo dober dosežek je zmanjšanje količine organskih kuhinjskih odpadkov za 28 odstotkov.

V družbi Marina Koper, d.o.o., spoštujemo vso zahtevno zakonodajo na področju ravnanja z odpadki. V načrtu prevzema ladijskih odpadkov in ostankov tovora smo predvideli izpolnitev vseh zakonskih zahtev na področju ravnanja z odpadki. S pooblaščenimi podjetji, ki imajo licenco Ministrstva za okolje, imamo sklenjene dogovore o odvozu nevarnih odpadkov. Letno poročamo o nastajanju in zbiranju odpadkov Agenciji RS za okolje.

Večino odpadnega materiala za **Skupino Actual** predstavlja embalaža. Staro računalniško opremo ponavadi namenimo za donacije, odprodamo fizičnim osebam ali pa damo v uničenje specializiranemu podjetju za odstranitev tovrstnih odpadkov.

11.4 KAKOVOST ZRAKA

V družbi **Instalacija, d.o.o.**, smo v letu 2008 izvedli letni emisijski monitoring. Meritve na čistilni napravi za zrak so znatno pod zakonsko dovoljenimi parametri. Izmerjena povprečna koncentracija hlapov ogljikovodikov v zraku je znašala 22,8 mg/m³ (35.000 mg/m³ dovoljena mejna koncentracija), prav tako so bile izmerjene letne izgube na razervoarskem prostoru znatno pod mejnimi vrednostmi, in sicer 0,0002% m/m (0,005 % m/m mejne vrednosti letnih izgub).

Droga Kolinska upravlja z manjšimi viri onesnaževanja zraka, kamor sodita dva izpusta iz odvodnika pražilcev kave v Izoli, odvod iz parnega kotla proizvodnje v Mirni, dve mali kurilni napravi za ogrevanje in pripravo vode ter sušilnica soli v Portorožu. Meritve izpustov v zrak so pokazale, da izmerjene vrednosti ustrezajo predpisanim mejnim vrednostim, ki so opredeljene v Uredbi o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav, Uredbi o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in Uredbi o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih plinskih turbin z vhodno močjo manj kot 50 MW in nepremičnih motorjev z notranjim zgorevanjem.

V družbah **Skupine Istrabenz Turizem** redno izvajamo nadzor nad temperaturo dimnih plinov in meritve vsebnosti izpušnih plinov. S periodičnim čiščenjem kurišč in servisiranjem gorilnikov pa poskrbimo za čistost izpušnih plinov in posledično za zmanjšanje porabe energentov, kar se odraža tudi na zmanjšanju emisij v zrak.

V letu 2008 je družba Istrabenz Turizem, d.d., zmanjšala emisijo CO² v zraku za 123.000 kg, kar je posledica zmanjšanja porabe kurilnega olja. Družba je v letu 2008 oddala zahtevek za pridobitev dovoljenja o upravičenosti vračila okoljske dajatve na podlagi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida.

V letu 2008 je družba Grand hotel Adriatic, d.d., zmanjšala emisijo žvepla v zraku, medtem ko je emisija CO² v zraku ostala na ravni leta 2007, vendar je še vedno v zakonsko predpisanih okvirih. Za razliko od prejšnjih let, ko smo uporabljali lahko kurilno olje, zdaj uporabljamo ekstra lahko kurilno olje. V dejavnosti podjetja Turizem Kras, d.d., ni škodljivih emisij v ozračje, zato tudi ni posebnih ukrepov.

11.5 VARNO RAVNANJE S ŠKODLJIVIMI IN NEVARNIMI SNOVMI

Mnogi proizvodi družbe **Istrabenz plini** so razvrščeni med nevarne snovi, zato jim posvečamo veliko pozornost. Redno izvajamo izobraževanja, o nevarnosti naših proizvodov pa naše stranke obveščamo tudi prek spletnih strani, zloženk in varnostnih listov. Na nivoju podjetja imamo na podlagi zakona o kemikalijah imenovano odgovorno osebo z opravljenim strokovnim izpitom za to področje, ki skrbi, da je naše delovanje v skladu z obširno zakonodajo s tega področja.

Pri izdelkih in storitvah **Plinarne Maribor** ne moremo iskati alternativnih materialov, ki bi manj vplivali na okolje, ki bi jih lažje reciklirali in podobno. Pri analizi vplivov in določitvi bistvenih okoljskih vidikov upoštevamo s kontrolnimi meritvami/spremljanjem zajetje pomembnih vhodnih surovin. Na načelni ravni zasledujemo naslednje cilje:

- uporaba čistejših tehnologij z učinkovitejšo rabo virov in surovin,
- pridobivanje in ponovna uporaba materialov,
- reciklabilnost odpadnih izdelkov,
- zmanjšanje količine odpadkov,
- zmanjšanje in odprava onesnažujočih izpustov v okolje,
- preprečevanje okoljskih nesreč, blaženje posledic njihovih okoljskih vplivov in planiranje nepredvidenega.

V **Drogi Kolinski** uporabljamo nevarne snovi predvsem kot energente, čistila in surovine ter v manjših količinah za potrebe proizvodnje, vzdrževanja in laboratorijev. V fizikalno–kemijskem laboratoriju rokujejo z laboratorijskimi količinami različnih kemikalij. Vrsta, količina ter postopek priprave reagentov so predpisani v posameznih preskusnih metodah oz. standardih, po katerih izvajamo posamezne preskusne metode. Glede na to, da laboratorij ni prepoznan kot pomemben okoljski vidik, se meritve delovnih pogojev izvajajo vsake tri leta.

Pri ravnanju z nevarnimi snovmi upoštevamo določila varnostnih listov, navodila proizvajalcev, veljavne zakonodaje, sistemskih dokumentov in delovnih navodil. Obvladovanje nesreč in potencialnih izrednih razmer v primeru razlitja nevarne snovi obravnava predpis Nesreče in potencialne izredne razmere, v katerem je opisan postopek ukrepanja v primeru razlitij.

Škodljive in nevarne snovi v družbah **Skupine Istrabenz Turizem** predstavljajo predvsem razna čistilna sredstva in bazenske kemikalije. Načrti čiščenja v družbah zajemajo način čiščenja posameznih prostorov, definicijo čistila in pa tudi njihovo doziranje. Čistila imajo ustrezne certifikate in ustrezajo evropskim standardom ekologije, čiščenje pa poteka v skladu s pripravljenimi načrti čiščenja z namenom, da varčno porabljamo vročo vodo ter kemikalije. Na ta način preprečujemo prekomerno obremenjevanje narave s kemičnimi čistili. Bazenske kemikalije pa uporabljamo v skladu z navodili proizvajalca.

V družbi Istrabenz Turizem, d.d., je bila v letu 2008 izvedena poostrena kontrola nad porabo kemikalij in izvajanjem postopkov dela v skladu s predpisanimi internimi standardi ravnanja s kemikalijami (novost je v maju 2008 sprejet Interni katalog čistil za kuhinje), kar prispeva k racionalnejšemu naročanju in porabi kemikalij. V maju 2008 je bila optimizirana poraba čistil z namestitvijo dozatorjev čistil v vseh kuhinjah (razen v kuhinji hotela Mirna, ki je najmanjša razdelilna kuhinja). Za količinsko porabo kemikalij ni predpisanih omejitev. Omejitve se nanašajo samo na izpuste v kanalizacijo ter na odlaganje prazne embalaže, pri čemer se dosledno upošteva predpise. Količina škodljivih kemikalij (klora) na bazenski tehniki je od julija 2008 zmanjšana in optimizirana zaradi vzpostavljene avtomatike za doziranje klora pri pripravi bazenske kopalne vode in posledično zmanjšana in optimizirana poraba klora za dezinfekcijo bazenske vode. Porabljeno količino čistil in kemikalij spremljamo preko računov dobaviteljev. Porabo spremlja nabavna služba v sodelovanju s posameznimi vodji.

V letu 2008 je bilo izdano prvo Poročilo o meritvah bazenskih odpadnih voda. Na nobenem iztoku iz bazena izmerjena ali izračunana vrednost, s katero se izraža emisija snovi ali toplote v posamezni meritvi, ni presegala predpisane mejne vrednosti odpadnih vod. Naprave za kopalnišča z odvajanjem odpadnih vod ne obremenjujejo okolja čezmerno.

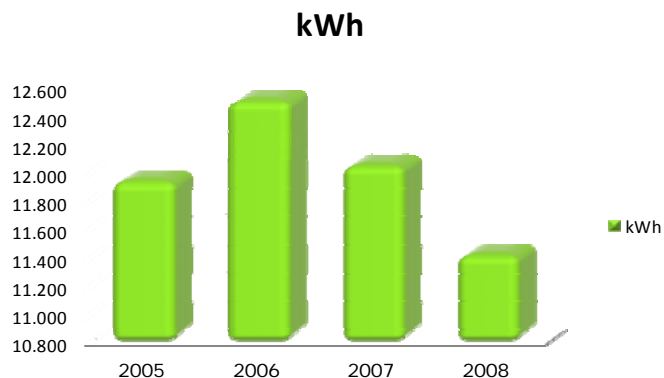
V juliju 2008 smo v Terme & Wellness LifeClass vzpostavili sistem avtomatskega merjenja (v časovnem razmaku 5 minut) glavnih parametrov bazenske kopalne vode ter doziranja klora v kopalno vodo, v avgustu 2008 pa sistem avtomatiziranega ogrevanja bazenske vode in vode v bazenih z vrtničenjem na optimalno temperaturo. Decembra 2008 smo v kopalnišču Riviera pričeli posodabljanje avtomatiziran sistem ogrevanja bazenske vode in vode v bazenih z vrtničenjem. V letu 2009 bomo avtomatski sistem doziranja klora v kopalno vodo še dodatno posodobili, s čimer bomo optimizirali porabo klora, ki je dražja okolju nevarna kemikalija.

11.6 ELEKTRIČNA ENERGIJA

V družbi **Istrabenz plini** si prizadevamo za zmanjševanje porabe električne energije. K doseganju zastavljenih ciljev nas zavezuje predvsem okoljska politika podjetja, vključena v politiko plinske dejavnosti. V ta namen letno izvajamo okoljske programe, ki vodijo k zmanjšanju porabe tega energenta. V letu 2008 beležimo 8-odstotno relativno zmanjšanje stroškov električne energije (preračunano na obseg poslovanja).

V **Skupini Droga Kolinska** smo v letu 2008 sprejeli več ukrepov z namenom zmanjševanja porabe električne energije. Obstoječo varčno tehnologijo skušamo še dodatno optimizirati. Med ukrepi, s katerimi smo uspeli delno zmanjšati porabo električne energije, sodijo zamenjava kompresorja ter prehod na uporabo elektronske dušilke neonske razsvetljave.

Slika 33: Primerjava porabe električne energije v družbi Droga Kolinska med leti 2005-2008

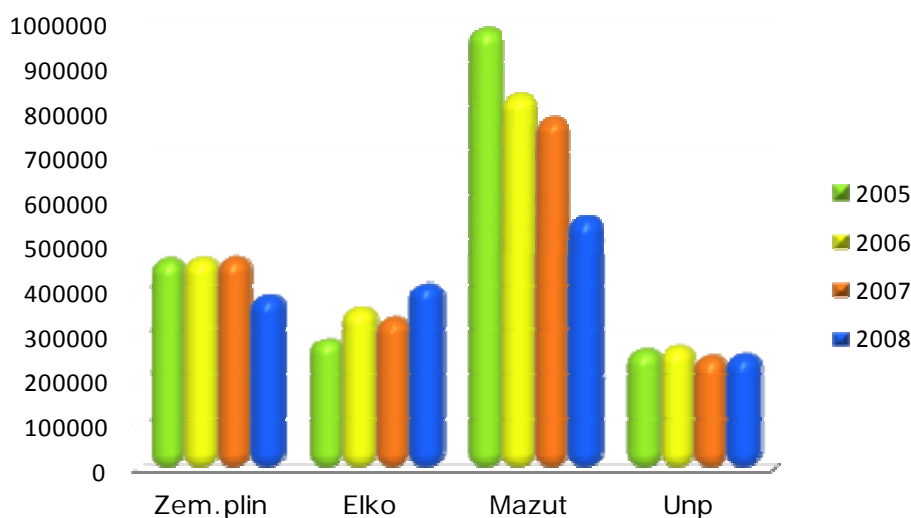
V letu 2008 je družba **Istrabenz Turizem, d.d.** porabila za 2 odstotka manj električne energije kot v letu 2007. V Skupini Istrabenz Turizem porabo električne energije zmanjšujemo predvsem z vgradnjo varčnih svetil, sistemom za zniževanje konice, ki zmanjšuje obremenitev elektroenergetskega omrežja, vgradnjo centralno nadzornega sistema, ki omogoča nadzor nad prezračevalnim sistemom in vgradnjo sistema izklop/vklop gretja oz. hlajenja. Sistem izklaplja električne porabnike, ko gosta ni v sobi. Po principu »inteligentne hotelske sobe« sistem zmanjša gretje oziroma hlajenje sobe, ko soba ni zasedena in ko gosta ni v sobi.

11.7 ENERGETSKA UČINKOVITOST

V **Skupini Droga Kolinska** je nenehno spremljanje porabe energijskih virov in vode naše ključno vodilo pri doseganju cilja izboljševanja energetske učinkovitosti ter posledično varovanja okolja. To nam omogoča pravočasno zaznavanje morebitnih odstopanj in daje možnost za oblikovanje predvsem preventivnih ukrepov, da bi privarčevali energijo in vodo.

Poraba tehničnih goriv se v večini primerov zmanjšuje, kar lahko pripišemo predvsem spreminjanju obsega proizvodnje. Na področju povečevanja energetske učinkovitosti lahko v letu 2008 izpostavimo izboljšanje izkoriščanja tople sanitarne vode, kar smo dosegli s sistemom predgretja.

Slika 34: Primerjava porabe tehničnega goriva v družbi Droga Kolinska med leti 2005 – 2008 (UNP v m3, Ze.pl. v m3, ELKO v l, Mazut v kg,)

V **Skupini Istrabenz Turizem** zmanjšujemo količino energije za gretje z dobrim tesnjenjem in uporabo izolacijskih stekel. Računalniško nadziramo pomembne parametre delovanja kotlovnice za boljši nadzor in ukrepanje v primeru okvar. Klimati, opremljeni z rekuperatorji odpadne energije, omogočajo ponovno uporabo toplotne energije odpadnega zraka. Vgrajene imamo varčne žarnice. Konstantno preverjamo klimato in opravljamo redne servise centralnega nadzornega ter upravljalnega sistema avtomatike centralnega gretja in hlajenja.

11.8 SKRB ZA NARAVNO OKOLJE

V **Skupini Droga Kolinska** se zavedamo, da se skrb za okolje začne pri vsakem posamezniku. Zato se trudimo, da z učinkovitim sistemom ravnanja z okoljem in sistemom notranjega in zunanjega komuniciranja, osveščanja in usposabljanja dvigujemo ekološko zavest vsakega posameznika ter vzpostavljamo okoljsko kulturo podjetja, ki bo navzoča v vseh dejavnosti in bo prispevala svoj delež tudi k razvoju širše družbene okoljske kulture. Skrb za okolje smo prenesli v svoje vsakodnevne dejavnosti, posredujemo pa jo tudi poslovnim partnerjem (dobavitelji, pod pogodbeniki) tako, da jih obveščamo o naših postopkih in zahtevah na posameznih lokacijah.

Uporaba okolju prijaznih materialov in naprav omogoča manjšo obremenitev naravnega okolja, v katerem družbe **Skupine Istrabenz Turizem** delujejo. V Istrabenz Turizmu, d.d., in Grand hotelu Adriatic, d.d., dnevno kontroliramo kemijske in fizikalne parametre kopalnih voda, Zavod za zdravstveno varstvo pa mesečno kontrolira kakovost vode v zaprtih bazenih, v sezoni pa tudi odprte bazene in morje. Vpeljan je

tudi sistem varnostnih ukrepov za preprečevanja nastanka legionele. Periodično opravljamo tudi meritve električnih instalacij, preglede vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite, gasilnih aparatov, tovornih in osebnih dvigal, hidrantnega omrežja in servise naprav za javljanje požara.

V družbi Turizem Kras, d.d., se skrb za naravno okolje odraža že pri tehnologiji urejanja in obnavljanja posameznih delov jamskega sistema za potrebe prikazovanja javnosti:

- uvajamo svetila, ki oddajajo hladno svetlobo z namenom, da zmanjšujemo sproščanje temperature in rasti alg,
- pri obnavljanju in postavljanju ograj skrbimo za čim manjšo vizualno opaznost,
- pri posegih v jamo ne vnašamo snovi organskega izvora, da ne porušimo ravnovesja jamskega ekosistema,
- pri urejanju novih poti uporabljamo sodobnejše tehnike osvetljevanja – osvetljene so le pohodne površine.

V Jami pod Predjamskim gradom velja poseben režim vodenja, saj je v jami Netopirjev rov, v katerem prezimujejo v Sloveniji redki dolgokrili netopirji. Da ne bi motili njihovega zimskega spanca in s tem obstoja, je jama v zimskem času zaprta za javnost.

11.9 EKOLOŠKE STORITVE IN IZDELKI

Izdelki **Droge Kolinske** so uporabniku prijazni. Pri razvoju izdelkov je poleg tržnega, nabavnega in tehnološkega vidika vedno v ospredju tudi okoljski vidik. Našo okoljsko usmeritev dokazujemo z uporabo zelene pike. Znak zelena pika označuje, da je embalaža izdelka vključena v sistem ravnanja z odpadno embalažo in da se zbira, ponovno uporabi, reciklira ali drugače ustrezno predela. Zelena pika je najbolj razširjen ekološki znak v Evropi in se pojavlja na embalaži izdelkov. Znak zelena pika tudi pomeni, da je proizvajalec vključen v sistem SLOPAK za ravnanje z odpadno embalažo ter da svoje obveznosti v zvezi s tem redno poravnava.

V **Skupini Istrabenz Turizem** poleg zdravilnih termalnih in wellness storitev nudimo tudi jedi iz ekološko sprejemljivih živil in biološko pridelanih živil. Terme & Wellness LifeClass Portorož so edinstvene pri uporabi petih lokalnih naravnih zdravilnih dejavnikov, ki jih uporabljamo v sprostitvene, lepotne in terapevtske namene: solinskem blatu – fangu, slanici – Acqua madre, klimi, morju in termomineralni vodi. Tako so v termalni in wellness ponudbi združene vse naravne danosti obmorske destinacije in mediteranskega podnebja ter tradicija Sečoveljskih solin, Azije in Daljnega vzhoda. Vse bolj pa pospešujemo tudi uporabo kozmetičnih pripravkov narejenih iz okolju prijaznih sestavin.

11.10 SKRB ZA EKOLOŠKO OSVEŠČENE DOBAVITELJE

V **Skupini Droga Kolinska** se naši poslovni partnerji v okviru pogodb oz. pisnih dogovorov zavežejo, da bodo ravnali v skladu z našimi usmeritvami, ki so zabeležene v sistemski, tehnološki in kontrolni dokumentaciji. Poslovne partnerje seznanjamo o našem sistemu ravnanja z okoljem tudi preko politike vodenja, ki je vsem zunanjim zainteresiranim strankam na vpogled pri vratarju na posameznih lokacijah. Z rednimi presojami dobaviteljev preverjamo, v kolikšni meri njihovo obvladovanje kakovosti in varnosti živil oz. embalaže za živila ustreza našim zahtevam. Nove dobavitelje izbiramo na osnovi različnih kriterijev, med katerimi je tudi ocena ekološke naravnosti.

Skrb za naravno okolje je del politike posamezne družbe **Skupine Istrabenz Turizem**, ki jo želimo prenesti tudi na naše dobavitelje. Predvsem gre za izbiro čistil in osnovnih sestavin, ki morajo biti ekološko sprejemljive in ustrezne evropskim normam. Družbe izbirajo dobavitelje, ki sledijo razvoju na področju čiščenja in ki lahko sestavijo načrte čiščenja in zagotovijo naprave za pravilno redčenje oz.

doziranje čistil. Z uvedbo dozatorjev se tako zmanjšuje poraba čistil in posredno tako manj obremenjuje okolje.

11.11 PROJEKTI NA PODROČJU EKOLOGIJE

V družbi **Instalacija, d.o.o.**, smo v letu 2008 z Osnovno šolo Elvira Vatovec - Prade pristopili k nadgradnji učilnice na prostem z nakupom meteorološke postaje in s tem nadgradili stike z lokalno skupnostjo pri ohranjanju kakovosti življenjskega okolja in negovanju ekološke zavesti prebivalcev. Pomembne ekološke investicije v letu 2008 so še: nabava ekološkega vozila in s tem dvig varnosti in odzivnosti pri morebitnih izrednih razmerah, vgradili smo štiri čistilne naprave za odpadne fekalne vode in nabavili nove pretakalne roke na tankerskem terminalu ter tako povečali varnost pri sami manipulaciji in rokovanju pri prevzemu medija iz tankerja.

V **Skupini Droga Kolinska** smo na področju investicijskih vlaganj v ekologijo v naših proizvodnih enotah opravili manjša vlaganja v posodobitve in rekonstrukcijo nekaterih delov opreme v smislu izboljšanja in ekološko sprejemljivejšega delovanja posameznih delov opreme.

V družbi **Istrabenz Turizem, d.d.**, je Zavod za zdravstveno varovanje redno izvajal monitoring kopalnih vod. Laboratorijska poročila so pokazala, da so bile kopalne vode neoporečne, kar je pripomoglo k dvigu ugleda kopališč in izboljšanju mnenja o nudeni storitvi. Družba je v letu 2008 izvedla letni monitoring odpadnih kopalnih vod in meritve hrupa. Investirala je v 30 m³ velik zbiralnik vode na plaži s ciljem zmanjšati porabo vode za zalivanje zelenic. Pomembna pridobitev je tudi razširitev nadzornega sistema za reguliranje in upravljanje hlajenja in gretja. Sistem omogoča natančno nadziranje, izklop oziroma vklop sistemov za gretje in hlajenje. Z boljšim nadzorom nad napravami se posredno povečuje energetska učinkovitost sistema.

12. SPONZORSTVA IN DONACIJE

Osnova sponzorske in donatorske politike Skupine Istrabenz so naše vrednote - okolje, ljudje in kakovost - na katere smo navezali načela izbire projektov, ki jih podpiramo.

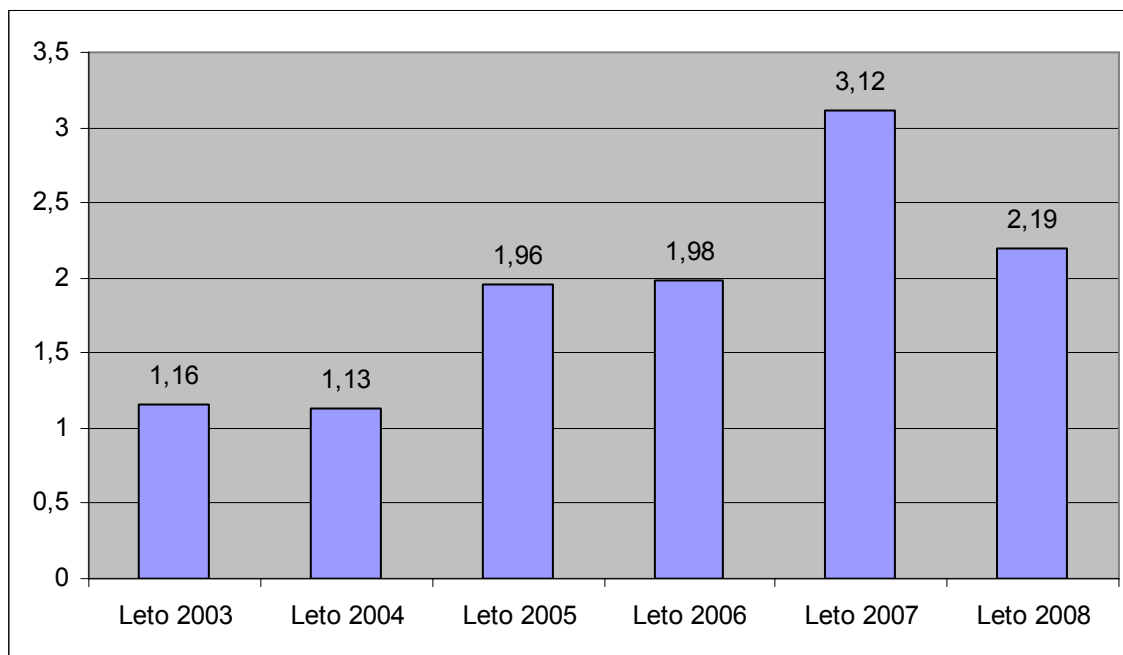
Okolje, ki ga podpiramo je tako lokalno, regionalno in nacionalno. Med prejemniki sponzorstev so organizacije in posamezniki, s katerimi gradimo dolgoročne partnerske odnose, predvsem na področju kulture, športa, izobraževanja in ohranjanja naravne ter kulturne dediščine. Z donacijami se hitro odzivamo na materialne in finančne potrebe zdravstvenih in humanitarnih ustanov. Dejavnik pri izbiri projektov je predvsem njihova kakovost – zato izbiramo projekte, ki imajo dolgoročne cilje, vplivajo na večjo skupino ljudi ali imajo poseben pomen za družbeno ali naravno okolje.

Sponzorska in donatorska politika sta vzpostavljeni na ravni Skupine Istrabenz, družbe pa ju prilagajajo specifikam dejavnosti in okolja v lastnih strategijah.

12.1 STRUKTURA SPONZORSTEV IN DONACIJ

V letu 2008 smo v Skupini Istrabenz za sponzorstva in donacije namenili 2,19 milijona evrov.

Slika 35: Višina sredstev za sponzorstva in donacije Skupine Istrabenz v obdobju 2003 – 2008 (v mio evrov)

V tabeli 27 so navedena sponzorska in donatorska sredstva, ki smo jih v letu 2008 namenili po posameznih naložbenih področjih.

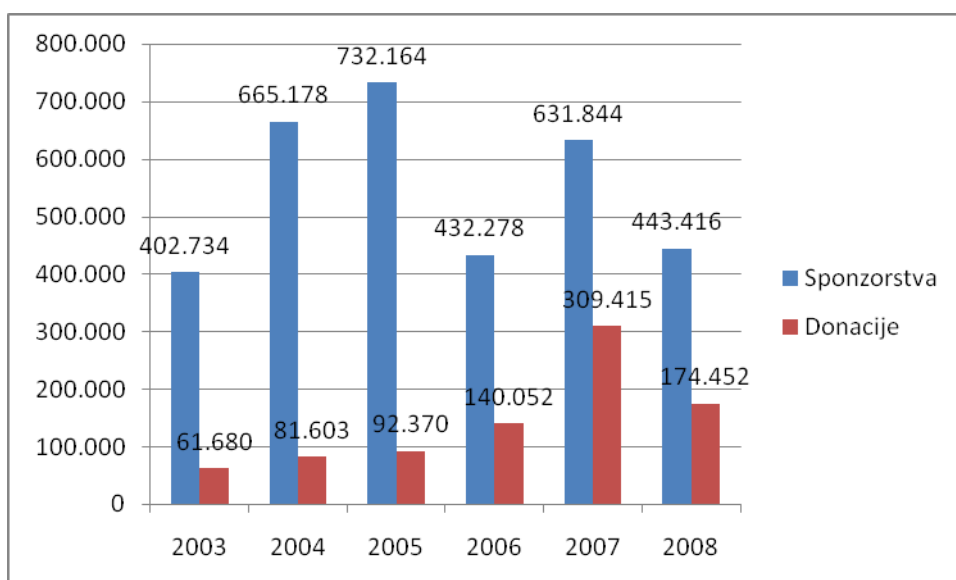
Tabela 26: Višina sredstev po naložbenih področjih Skupine Istrabenz v letu 2008

Naložbeno področje	v evrih
Holdinška družba Istrabenz	617.868
Energetika	344.516
Prehrana ⁹	1.134.000
Turizem	70.524
Informacijske tehnologije	25.217
Skupaj	2.192.125

Tabela 27: Porazdelitev sponzorskih in donatorskih sredstev po naložbenih področjih Skupine Istrabenz (v odstotkih)

Naložbeno področje	Kultura	Šport	Vzgoja, izobraževanje in znanost	Zdravstvo in humanitarni nameni	Ostalo
Holdinška družba Istrabenz	29,91	20,29	34,51	3,83	11,46
Energetika	10,85	46,78	5,05	2,77	34,54
Prehrana	11,50	38,50	10,00	40,00	0
Turizem	18,23	42,85	5,80	8,92	24,2
Informacijske tehnologije	19,00	32,70	32,40	12,90	3,00
Skupaj	17,73	34,77	17,14	13,73	16,63

Slika 36: Pregled sponzorstev in donacij holdinške družbe Istrabenz, d.d., za obdobje 2003 – 2008 (v evrih)

⁹ V Skupini Droga Kolinska je bilo v letu 2008 namenjenih 1.134 tisoč evrov za sponzorstva, donacije v ta znesek niso vključene.

12.2 POMEMBNEJŠA SPONZORSTVA IN DONACIJE V LETU 2008

Družba Istrabenz je v letu 2008 praznovala 60. obletnico delovanja. V vsem svojem razvoju je družba tesno sodelovala z lokalno skupnostjo in širšo javnostjo. Podpirali smo okolje, v katerem živimo, in se z njim razvijamo. Naš koncept družbene odgovornosti je prerasel v trajnostno razumevanje odnosa med poslovno skupino in njenim okoljem. V letu 2008 so tako bile naše aktivnosti primarno usmerjene v neposredno matično okolje, okrepili pa smo tudi prisotnost v širši regiji in na nacionalnem nivoju.

Ob 60-letnici Istrabenza smo se odločili, da svojo zavezanost vlaganju v mlade še dodatno nadgradimo s posebnim projektom, ki smo ga poimenovali **Istrabenz Razred**. S pomočjo osnovnih šol Slovenske Istre (Kopra, Izole in Pirana) ter strokovne žirije smo izbrali 30 nadebudnih devetošolcev, ki jim bomo podarili štipendijo za celotno srednješolsko izobraževanje v obdobju 2009-2013 v skupni vrednosti 288.000 evrov.

V letu 2008 smo podprli Obalni komorni orkester, ki je praznoval 25-letnico delovanja, in sodelovali pri organizaciji brezplačnega koncerta v koprski stolnici, kjer sta z orkestrom nastopili solistka ljubljanske opere, altistka Mirjam Kalin in ena najvidnejših slovenskih glasbenih umetnic vseh časov, flvistka Irena Grafenauer.

Večja projekta v začetku leta 2008 sta bila finančna pomoč Centru za korekcijo govora in sluha Portorož, kateremu smo namenili 25 tisoč evrov in tako omogočili delovanje pedopsihiatra skozi celo leto, in finančna podpora Zdravstvenemu domu Koper v višini 30 tisoč evrov za nakup urgentnega vozila.

Med večjimi sponzorskimi in donatorskimi projekti v letu 2008 so bili finančna podpora Univerzi na Primorskem (Štipendijski sklad UP), Zvezi pevskih zborov Primorske in reviji pevskih zborov Primorska poje, Fundaciji MEG Bovec za ustanovitev prve ekološke gimnazije v Bovcu, Srbski pravoslavni cerkveni občini v Ljubljani za projekt izgradnje kulturno-pastoralnega centra Srbske pravoslavne cerkve, Mestnemu muzeju Ljubljana za organizacijo razstave fotografij Toneta Stojkota ob 20. obletnici odbora za varstvo človekovih pravic, Primorskemu poletnemu festivalu za organizacijo festivala, Slovenskemu protestantskemu društvu, kot pomoči pri izdelavi in postavitvi doprsnega kipa Trubarju v Kemptonu ter Društvu slovenskih pisateljev za organizacijo Festivala Vilenica 2008.

Med športnimi dogodki izpostavljammo finančno podporo Hokejski zvezi Slovenije, Olimpijskemu komiteju Slovenije za naslednji olimpijski cikel 2008-2012, olimpijskim reprezentantom Vasiliju Žbogarju, Gašperju Vinčecu, Klari Maučec in Vesni Dekleva-Paoli ter jadrnici Maxi Jena.

V **Istrabenz plinih** smo v letu 2008 med drugim sponzorirali Rokometno društvo Izola, Košarkaški klub Litija, Rokometni klub Burja Škofije, NTK Kema Puconci, Veslaški klub Nautilus Koper, na kulturnem področju pa Srbsko pravoslavno cerkev, Gip art, d.o.o., Medadria, d.o.o., in KD pihalni orkester Marezige. Sredstva smo donirali Občini Miklavž na Dravskem polju, Mestni občini Novo mesto, PGD Vače in Osnovni šoli Koper.

V **Plinarni Maribor** imajo prednost pri prejemanju sponzorskih in donatorskih sredstev odjemalci plina in storitev podjetja. V letu 2008 smo med drugim podprli Zbor Carmina Slovenica Maribor (mednarodno uveljavljen mladinski pevski zbor), Rokometni klub Maribor Branik ter Gospodarsko interesno združenje Stari Maribor.

Skupni projekti z lokalno skupnostjo obsegajo dejansko celotno področje koncesije za distribucijo zemeljskega plina tako v Mestni občini Maribor, Občini Ruše, Občini Hoče-Slivnica, Občini Šentilj, Občini Selnica ob Dravi, Občini Rače-Fram in Občini Miklavž na Dravskem polju. Zagotavljanje zanesljive in varne oskrbe z zemeljskim plinom ter širjenje plinovodnega omrežja so skupni cilji Plinarne Maribor in družbene skupnosti, v kateri delujemo.

V **družbi Istrabenz Gorenje** smo v letu 2008 sponzorstva usmerili predvsem v šport in v dejavnosti, ki so pomembne za kakovost življenja v lokalni skupnosti. V letu 2008 je bila družba med drugim generalni sponzor Rokometnega kluba Zagorje.

Sponzorska in donatorska politika **Skupine Droga Kolinska** je skladna s poslovno strategijo in z vrednotami Skupine Droga Kolinska, prilagojena pa je tudi potrebam posameznih blagovnih znamk. Razlogi za sponzoriranje in doniranje so tako večinoma poslovne narave z namenom doseganja poslovnih ciljev, kot so: gradnja ugleda podjetja, dvig prepoznavnosti, gradnja identitete podjetja, predstavitev izdelkov, neposreden stik potrošnika z izdelkom, povečanje prodaje. Sponzorstvo tako postaja vse bolj pomemben poslovni proces, ki zasleduje poslovne cilje, obenem pa se na novo uveljavlja kot orodje odnosov z javnostmi, saj z njim podjetje izraža tudi odgovornost do splošne javnosti in okolja, v katerem se pojavlja.

Zaradi različnosti ciljnih skupin, podob in vrednot posameznih blagovnih znamk, se izbira sponzorskih projektov razlikuje od ene blagovne znamke do druge, pri čemer je treba upoštevati temeljne usmeritve na korporativni ravni. Prav zato je vsak vodja blagovne znamke odgovoren za izbor in izvedbo aktivnosti, vezanih na njeno/njegovo blagovno znamko. Odgovornost za sponzorstva na korporativni ravni ter za politiko doniranja pa nosi služba za odnose z javnostmi.

V letu 2008 kot pomembnejša sponzorstva in donacije v Skupini Droga Kolinska na področju humanitarnih namenov izpostavljam sodelovanje z Rdečim križem Slovenije in Karitasom Slovenije v smislu doniranja hrane, obdaritev otrok v domovih za bolne in osirotele otroke v Bosni in Hercegovini, zaposlitev žena, žrtev družinskega nasilja v Beogradu ter pomoč slepim in slabovidnim.

Na področju zdravstva smo organizirali dobrodelno dražbo unikatnih steklenic Donata Mg v korist Zdravstvenega doma Rogaška Slatina in podprli posodobitev inventarja (posteljina) Kliničnega centra Srbije.

Na področju izobraževanja in znanosti smo sponzorirali kviz za osnovnošolce 'Kaj veš o prometu', ki ga organizira Avto moto zveza Srbije, podprli akcijo primarne selekcije sekundarnih surovin v osnovnih šolah, nabavili Brajlovo napravo za Filološko gimnazijo v Beogradu, že tradicionalno pa sodelujemo z IEDC Bled in Ekonomsko fakulteto.

Med športnimi dogodki izpostavljam sponzoriranje Športnih iger mladih na Hrvaškem, Otroškega Smoki maratona v Beogradu, Ženskega teka okoli jezera v Beogradu, Otroške smučarske reprezentance Slovenije - pokal Argeta, sponzoriranje Atletske zveze Slovenije, Ženskega rokometnega kluba Krim, Slovenske nordijske reprezentance in tradicionalno pokroviteljstvo zaključka svetovnega pokala v skokih v Planici.

Na področju kulture naj omenimo Eurovision Song Contest 2008 – Grand Pleasure as the "official coffee", sponzorstvo serije "Ranjeni Orao", ki je dosegla rekordno gledanost v Srbiji, pomoč pri izgradnji cerkve Svetega Save, Tartini festival, Festival Lent in Glasbeno poletje Rogaška.

Družba **Istrabenz Turizem**, d.d., je v letu 2008 na področju kulture sponzorirala Tartini Festival, pripravo kulturno-zabavnega dogajanja Portoroško poletje v organizaciji TZ Portorož, aktivnosti društva Zakladnikov svetega Jurija, društvo Anbot, italijansko skupnost pri pripravi pustnega plesa v Piranu, akrobatsko plesno skupino Flip iz Pirana, otroško plesno skupino Twirling prav tako iz Pirana, društvo oldtimerjev in društvo ljubiteljev starih bark. Na športnem področju pa je najpomembnejše sponzoriranje Športnega društva Piran – sponzorstvo teniškega WTA turnirja za ženske Slovenia open v Portorožu. Na področju osveščanja o zdravem načinu življenja (umeščeno pod rubriko ostalo) je bilo realizirano sponzorstvo 4 oddaj Bleščica na TV SLO.

V letu 2008 smo na pobudo LifeClass Entertainment ekipe in v sodelovanju z lokalno skupnostjo in Občino Piran drugič zapovrstjo organizirali praznik vrtnic z imenom Porto Rož. Prireditvev, ki je namenjena promociji kraja, temelji na vrtnici, simbolu "Portoroža".

Na področju projektov družbe Istrabenz Turizem, d.d., z lokalno skupnostjo izpostavljam večletno sponzorstvo Tartini Festivala. To je mednarodni festival komorne glasbe, ki oživlja dela in duh v Piranu rojenega Giuseppa Tartinija. Izvajalci so vrhunski priznani glasbeniki z vseh koncev sveta, ki jih imamo v Sloveniji le redko priložnost slišati. Festival, ki se odvija od leta 2002, je vsako leto bolj odmeven in kot tak postavlja slovensko obalo med evropska poletna prizorišča vrhunske komorne glasbe. S tem pa bogatimo tudi turistično ponudbo v Portorožu in Piranu.

V družbi Turizem Kras, d.d., smo v letu 2008 z lokalno skupnostjo usklajevali prostorski načrt: vodenje postopkov za sprejem Občinskega podrobnega prostorskega načrta za območje pred Postojnsko jamo in priprava podlag za spremembe prostorskega načrta ter namembnosti posameznih zemljišč v Predjami. Obenem smo nadaljevali z razvojem posebne oblike javno-zasebnega partnerstva z Občino Pivka pri upravljanju Parka vojaške zgodovine. Še posebej je bil odmeven v letu 2008 prvič v razširjeni obliki izveden Festival vojaške zgodovine, kjer smo bili organizatorji osrednjega dogodka z več tisoč udeleženci. Uspešno je bil zaključen in dogovorjen tudi program rabe naravnih vrednot, z obema lokalnima skupnostma je bil sprejet še program za 20-letno dolgoročno obdobje in 5-letno kratkoročno. Največji prejemniki sponzorskih in donatorskih sredstev v letu 2008 so bili Turistično združenje Postojna, Košarkarsko društvo Postojna, Športno Kulturno društvo Postojna, FIJER Slovenija ter Avto moto klub Postojna.

Družba Grand hotel Adriatic, d.d., je v letu 2008 sponzorstva izvajala predvsem v obliki brezplačnih najemov kongresnih dvoran za razne prireditve mladih (osnovne in srednje šole). S tovrstno pomočjo lokalni skupnosti želimo predvsem podpreti vzgojo in izobraževanje mladih. Skupaj s turističnim združenjem mesta Opatije smo sodelovali pri promociji Opatije kot turistične destinacije.

V **Skupini Actual** sponzorstva in donacije usmerjamo na področja kulture, športnega udejstvovanja otrok in ljudi s posebnimi potrebami ter izobraževanja in znanosti, medtem ko v SIMT-u zadnji dve leti v novoletnem času, namesto poslovnih daril, namenjamo sredstva v dobrodelne namene. Pri tem smo usmerjeni v lokalno skupnost, v kateri je sedež našega podjetja. Poleg dobrodelnih namenov s sponzoriranjem in donacijami vzpodbujamo tudi znanost in izobraževanje ter šport.

Tri odmevnejša sponzorstva družbe Actual v letu 2008 so bila namenjena Košarkaškemu klubu Luka Koper, Rokometnemu klubu Cimos Koper in Božičnemu gospel koncertu 2008 v Avditoriju Portorož.

Lokalni skupnosti darujemo amortizirano, vendar delujočo računalniško opremo, in sicer raznim vrtcem, osnovnim in srednjim šolam, zavodom, univerzi, kulturnim in umetniškimi društvom. Donatorskih sredstev so bila deležna tudi lokalna humanitarna, kulturna in športna društva ter šole, sodelovali pa smo tudi pri lokalni pobudi za zbiranje sredstev za nabavo mamografa za SB Izola.

V mesecu decembru je družba SIMT, d.o.o., sredstva, namenjena novoletnemu obdarovanju poslovnih partnerjev, namenilo Hiši zavetja Palčica. Hiša zavetja je namenjena otrokom od 0 do 6 let, ki so iz različnih razlogov ogroženi in jim je potrebno nuditi varno okolje in zaščito.

V letu 2008 smo bili sponzorji tradicionalnega Univerzitetnega programerskega maratona (UPM), ki ga skupaj organizirajo Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru ter Univerza na Primorskem in predstavlja tekmovanje v programiranju za študente informatike. Na dogodku smo udeležencem predstavili naše podjetje, saj le-ti predstavljajo prihajajoči kader na IT področje.

Seznam tabel

Tabela 1: Glavni podatki o poslovanju družbe Istrabenz, d.d., in Skupine Istrabenz za leto 2008.....	6
Tabela 2: Izpolnjevanje strateških usmeritev do leta 2011 po področjih Skupine Istrabenz v letu 2008	22
Tabela 3: Struktura lastništva holdinške družbe Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008.....	24
Tabela 4: Temeljni podatki o delnicah holdinške družbe Istrabenz, d.d.	25
Tabela 5: Gibanje vrednosti delnic, dividend in števila delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d., v obdobju 2005-2008 (v evrih)	25
Tabela 6: Število delnic družbe Istrabenz, d.d., v lasti članov uprave in nadzornega sveta	28
Tabela 7: Člani nadzornega sveta holdinške družbe Istrabenz, d.d., in njihovo članstvo v nadzornih svetih in upravnih odborih drugih družb na dan 31.12.2008	30
Tabela 8: Podatki o članih uprave družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., in njihovem članstvu v nadzornih svetih drugih družb v letu 2008 na dan 31.12.2008.....	33
Tabela 9: Kazalniki poslovanja za Skupino Istrabenz	45
Tabela 10: Tržni deleži Skupine Istrabenz Gorenje	52
Tabela 11: Kazalniki poslovanja za Skupino Istrabenz Gorenje	52
Tabela 12: Tržni deleži Skupine Istrabenz Plini na slovenskem trgu	55
Tabela 13: Kazalniki poslovanja za plinsko dejavnost.....	56
Tabela 14: Fizični kazalniki poslovanja za družbo Instalacija, d.o.o.	57
Tabela 15: Kazalniki poslovanja za dejavnost pretovora in skladiščenja naftnih derivatov	57
Tabela 16: Tržni položaji blagovnih znamk Skupine Droga Kolinska na posameznih trgih	59
Tabela 17: Kazalniki poslovanja za dejavnost prehrane.....	60
Tabela 18: Pregled namestitvenih kapacitet Skupine Istrabenz Turizem	62
Tabela 19: Kazalniki poslovanja za dejavnost turizma	64
Tabela 20: Kazalniki poslovanja za dejavnost informacijskih tehnologij	67
Tabela 21: Število sklenjenih pogodb o finančnem najemu	67
Tabela 22: Kazalniki poslovanja za družbo Zastava Istrabenz Lizing, d.o.o.	68
Tabela 23: Kazalniki poslovanja za pridružene družbe	68
Tabela 24: Število zaposlenih po naložbenih področjih Skupine Istrabenz na dan 31.12.2008	95
Tabela 25: Izobrazbena struktura zaposlenih po področjih Skupine Istrabenz na dan 31.12.2008.....	96
Tabela 26: Višina sredstev po naložbenih področjih Skupine Istrabenz v letu 2008.....	119
Tabela 27: Porazdelitev sponzorskih in donatorskih sredstev po naložbenih področjih Skupine Istrabenz (v odstotkih)	119

Seznam slik

Slika 1: Shema organiziranosti Skupine Istrabenz na dan 31.12.2008	19
Slika 2: Struktura lastništva holdinške družbe Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008.....	24
Slika 3: Gibanje tečaja delnice Istrabenza d.d. v primerjavi z borznim indeksom SBI20	26
Slika 4: Relativno gibanje tečaja Istrabenzove delnice in indeksa SBI20 v letih 2006-2008.....	26
Slika 5: Gibanje cene nafte v USD za leto 2008.....	42
Slika 6: Gibanje tečaja EUR/USD za leto 2008.....	43
Slika 7: Gibanje referenčne obrestne mere Evropske centralne banke za leto 2008	43
Slika 8: Gibanje indeksa SBI20 za leto 2008	44
Slika 9: Struktura poslovnih prihodkov Skupine Istrabenz	45
Slika 10: Struktura neto poslovnih sredstev Skupine Istrabenz	47
Slika 11: Gibanje poslovnih prihodkov, neto poslovnih sredstev in kapitala Skupine Istrabenz	47
Slika 12: Naložbena področja Skupine Istrabenz	48
Slika 13: Gibanje borznih cen elektrike v letu 2008.....	50
Slika 14: Primerjava cene na enoto energije iz peletov in ELKO v obdobju 2002-2008	51

Slika 15: Gibanje nabavnih cen za mešanico propan – butan po letih.....	53
Slika 16: Prodane količine Skupine Istrabenz plini po programih.....	55
Slika 17: Poslovni prihodki Skupine Istrabenz plini po programih	56
Slika 18: Geografska struktura prodaje Skupine Droga Kolinska	58
Slika 19: Gibanje prihodkov od prodaje Skupine Droga Kolinska v letih 2005-2008.....	60
Slika 20: Gibanje tečaja srbskega dinarja v primerjavi z evrom.....	60
Slika 21: Fizični kazalniki poslovanja Skupine Istrabenz Turizem.....	63
Slika 22: Gibanje prihodkov od prodaje posameznih programov v Skupini Istrabenz Turizem	64
Slika 23: Gibanje prihodkov po programih za Skupino Actual.....	66
Slika 24: Gibanje posameznih skupin sredstev družbe Istrabenz, d.d.	71
Slika 25: Gibanje virov sredstev za družbo Istrabenz, d.d.	73
Slika 26: Število zaposlenih v Skupini Istrabenz v obdobju 2006 – 2008 na dan 31.12.....	94
Slika 27: Delež zaposlenih po naložbenih področjih Skupine Istrabenz na dan 31.12.2008	95
Slika 28: Število zaposlenih po naložbenih področjih Skupine Istrabenz v letih 2006 – 2008.....	95
Slika 29: Izobrazbena struktura zaposlenih v Skupini Istrabenz v obdobju 2006-2008 na dan 31.12.2008	97
Slika 30: Spremljanje ključnih okoljskih parametrov v družbi Istrabenz plini v letu 2008	108
Slika 31: Primerjava porabe vode v družbi Droga Kolinska med leti 2005 – 2008	110
Slika 32: Primerjava ločeno zbranih odpadkov na dvorišču družbe Droga Kolinska med leti 2005 – 2008	111
Slika 33: Primerjava porabe električne energije v družbi Droga Kolinska med leti 2005-2008	114
Slika 34: Primerjava porabe tehničnega goriva v družbi Droga Kolinska med leti 2005 – 2008 (UNP v m3, Ze.pl. v m3, ELKO v l, Mazut v kg,).....	115
Slika 35: Višina sredstev za sponzorstva in donacije Skupine Istrabenz v obdobju 2003 – 2008 (v mio evrov).....	118
Slika 36: Pregled sponzorstev in donacij holdinške družbe Istrabenz, d.d., za obdobje 2003 – 2008 (v evrih).....	119

RAČUNOVODSKO POROČILO

SKUPINE ISTRABENZ in DRUŽBE ISTRABENZ, d.d.

za leto 2008

KAZALO

Računovodsko poročilo Skupine Istrabenz.....	127
Računovodsko poročilo družbe Istrabenz, d.d.,.....	216

holdinška družba, d.d.
Cesta Zore Perello-Godina 2, 6000 Koper
Tel. 05/662-1500, Fax: 05/662-1515,
www.istrabenz.si

RAČUNOVODSKO POROČILO

SKUPINE ISTRABENZ

ZA LETO 2008

KAZALO

1. UVOD.....	129
2. RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE	132
2.1 Konsolidirana bilanca stanja Skupine Istrabenz.....	132
2.2 Konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine Istrabenz	133
2.3 Konsolidirani izkaz finančnega izida	134
2.4 Konsolidirani izkaz gibanja kapitala	136
POJASNILA H KONSOLIDIRANIH RAČUNOVODSKIM IZKAZOM.....	138
2.5 Poročajoča družba.....	138
2.6 Podlaga za sestavitev.....	138
2.7 Pomembne računovodske usmeritve	139
2.8 Določanje poštene vrednosti.....	150
2.9 Poročanje po odsekih	151
2.10 Obvladovanje finančnega tveganja	151
2.11 Poročanje po segmentih	154
2.12 Sredstva v posesti za prodajo	155
2.13 Odprodaja dejavnosti.....	156
2.14 Nakupi in prodaje odvisnih družb	156
2.15 Pojasnila postavk računovodskih izkazov.....	163
2.16 Finančni inštrumenti in izpostavljenost tveganjem.....	202
3. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA.....	207
4. IZJAVA POSLOVODSTVA.....	207
5. MNENJE POOBLAŠČENEGA REVIZORJA.....	213
6. SEZNAM POJASNIL.....	214

1. UVOD

Skupina Istrabenz izdeluje konsolidirane računovodske izkaze z uporabo stopenjske hkratne (simultane) metode konsolidiranja. Nerevidirani konsolidirani računovodski izkazi Skupine Istrabenz so izdelani v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP).

Skupino Istrabenz na dan 31.12.2008 sestavljajo matična holdinška družba Istrabenz, d.d., in njene odvisne ter skupaj obvladovane družbe.

Odvisne družbe:

- Droga Kolinska d.d., Ljubljana (95-odstotni delež),
- Istrabenz Turizem, d.d., Portorož (100-odstotni delež),
- Actual I.T., d.o.o., Koper (78-odstotni delež),
- Istrabenz Marina Invest, d.o.o. (99,80-odstotni delež),
- Zastava Istrabenz Lizing, d.o.o., Beograd (95,20-odstotni delež),
- Istrabenz plini, d.o.o., Koper (51-odstotni delež),
- Instalacija, d.o.o., Koper (51-odstotni delež),
- Istrabenz Inženiring, d.o.o. (51-odstotni delež),
- Golf Istra, d.o.o. (60-odstotni delež, 20-odstotni delež ima v lasti Istrabenz Turizem, d.d.)

Pred vključitvijo v konsolidirane računovodske izkaze Skupine Istrabenz je bilo izvršeno konsolidiranje računovodskih izkazov:

- Skupine Istrabenz plini, ki vključuje matično družbo Istrabenz plini, d.o.o., in družbe:
  - Plinarna Maribor, d.d. (100-odstotni delež),
  - Istrabenz Plini, d.o.o., Beograd (100-odstotni delež),
  - Istrabenz Plini, d.o.o., Sarajevo (100-odstotni delež), ki ima naložbo v:
    - Plin Komerc, d.o.o., Tešanj (100-odstotni delež),
  - Montkemija, d.o.o., Bakar (97,67-odstotni delež), ki je hkrati matična družba:
    - Disuplin Porto Re, d.o.o. (74,22-odstotni delež);
- Skupine Istrabenz Turizem, ki vključuje matično družbo Istrabenz Turizem, d.d., ter družbe:
  - Grand Hotel Adriatic, d.d., Opatija (100-odstotni delež),
  - Thai Si s.r.l., Italija (100-odstotni delež),
  - Turizem Kras, destinacijski management, d.d. (100-odstotni delež),
  - Turistična družba Kras, d.o.o. (100-odstotni delež),
  - Marina Koper, d.o.o. (88,87-odstotni delež; 6,04-odstotni delež ima v lasti Istrabenz, d.d.),
  - Istrabenz hoteli Portorož, d.o.o., Portorož (100-odstotni delež);
- Skupine Actual I.T., ki vključuje matično družbo Actual I.T., d.o.o., ter družbe:
  - Actual I.T. Hrvaška, d.o.o. (100-odstotni delež),
  - Actual I.T., d.o.o., Beograd (100-odstotni delež),
  - Actual I.T. BiH, d.o.o. (100-odstotni delež);
  - Simt, d.o.o. (100-odstotni delež), ki ima naložbo v pridruženo družbo:
    - Simt CardInfo (50-odstotni delež),
  - IBS, d.o.o. BIH (100-odstotni delež);
- Skupina Droga Kolinska, ki vključuje matično družbo Droga Kolinska, d.d., ter družbe:
  - Droga Livsmedel, AB, Göteborg (100-odstotni delež),
  - Droga, d.o.o.e.l., Skopje (100-odstotni delež),
  - OOO Droga Kolinska, Moskva (100-odstotni delež),
  - Argeta, d.o.o., Sarajevo (100-odstotni delež),

- Droga Kolinska, d.o.o., Zagreb (100-odstotni delež), ki ima naložbo v:
  - Lasago, d.o.o., Buje (100-odstotni delež),
- Droga, d.o.o., Sarajevo (100-odstotni delež), ki ima naložbo v:
  - DK Faktor, d.d., Sarajevo (96,21-odstotni delež),
- Grand Prom, AD, Novi Beograd (100-odstotni delež), ki ima naložbe v družbe:
  - DK Trade, d.o.o., Sarajevo (100-odstotni delež), ki ima naložbo v:
    - o Kofikom, d.o.o., Sarajevo (100-odstotni delež),
  - Kofikom Produkt, d.o.o., Glavičice (100-odstotni delež),
  - Droga Kolinska, d.o.o.e.l., Skopje (100-odstotni delež), ki ima naložbo v:
    - o Slovin Juogokokta, d.o.o.e.l. Skopje (100-odstotni delež),
  - Unikomerc, d.o.o., Novi Beograd (100-odstotni delež),
  - VS International, d.o.o., Beograd (100-odstotni delež),
  - Bonito, AD, Beograd (100-odstotni delež),
  - DK Mont, d.o.o., Podgorica
- Grand Kafa, d.o.o., Beograd (100-odstotni delež), ki ima naložbo v:
  - Tobess, d.o.o., Beograd (100-odstotni delež), ki ima naložbo v:
    - o Štark, AD, Beograd (23,50-odstotni delež),
  - Štark, AD, Beograd (70,50-odstotni delež), ki ima naložbo v:
    - Soko Štark maloprodaja, d.o.o., Beograd (100-odstotni delež)
  - AD Palanački Kiseljak, Smederevska Palanka (79,4-odstotni delež),
- Droga Kolinska Sol, d.o.o. (100-odstotni delež),
- Koles Gmbh, Dusseldorf (100-odstotni delež),
- Koles d.o.o., Sarajevo (100-odstotni delež).

Skupaj obvladovane družbe:

- Istrabenz Gorenje, d.o.o., Nova Gorica (49,34-odstotni delež),

Pred vključitvijo v konsolidirane računovodske izkaze Skupine Istrabenz je bilo izvršeno sorazmerno konsolidiranje računovodskih izkazov:

- Skupine Istrabenz Gorenje, ki vključuje matično družbo Istrabenz Gorenje, d.o.o., Nova Gorica, ter družbe:
  - Istrabenz investicijski inženiring, d.o.o. (100-odstotni delež), ki ima naložbo v:
    - Intrade energija, d.o.o. (51-odstotni delež),
  - GEN-I, d.o.o. (50-odstotni delež), ki ima naložbo v:
    - GEN-I Zagreb, d.o.o. (100-odstotni delež),
    - GEN-I Beograd, d.o.o. (100-odstotni delež),
    - GEN-I Budapest, d.o.o. (100-odstotni delež),
    - GEN-I Skopje, d.o.o. (100-odstotni delež),
    - GEN-I Sarajevo, d.o.o. (100-odstotni delež),
  - Istrabenz Gorenje, inženiring, d.o.o. (100-odstotni delež),
  - Vitales, d.o.o., Nova Gorica (100-odstotni delež),
  - Vitales, d.o.o., Nova Bila, BiH (100-odstotni delež),
  - Vitales, d.o.o., Bihač, BiH (50-odstotni delež),
  - Vitales, d.o.o., Sokolac, BiH (50-odstotni delež),
  - Vitales, d.o.o., Čakovec (100-odstotni delež),
  - Vitales, EBI s.r.l., Italija (51-odstotni delež),
  - IGP, d.o.o. (50-odstotni delež),
  - IG AP, d.o.o. (100-odstotni delež),
  - BPC ,d.o.o.. (100-odstotni delež).

Pridružene družbe Skupine Istrabenz so vključene v konsolidirane računovodske izkaze po kapitalski metodi. Pridružene družbe Skupine so:

- AdriaFin, d.o.o. (50-odstotni delež)
- IP Obala, d.o.o. (50-odstotni delež)
- Open Ad AG (49,90-odstotni delež)
- Logina, d.o.o. (43,78-odstotni delež)
- SIMT Cardinfo, d.o.o. (39-odstotni delež).

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE

2.1 Konsolidirana bilanca stanja Skupine Istrabenz

Zneski v € Amounts in € POSTAVKE ITEMS	RAZKRITJE NOTE	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Nepremičnine, naprave in oprema Property, plant and equipment	5	437.904.402	396.294.732
Naložbene nepremičnine Investment property	6	15.638.846	15.168.318
Neopredmetena sredstva Intangible assets	7	221.192.332	197.169.255
Deleži v pridruženih družbah Interests in associates	8	11.855.036	11.638.221
Druge finančne naložbe Other investments	10	193.306.947	492.829.784
Dolgoročne terjatve in posojila Non-current receivables and loans	11	4.895.879	6.334.795
Terjatve za odloženi davek Deffered tax assets		5.920.809	0
Dolgoročna sredstva Non-current assets		890.714.251	1.119.435.105
Zaloge Inventories	12	46.506.709	49.428.702
Poslovne terjatve Operating receivables	13	162.166.691	115.984.514
Druge finančne naložbe in izvedeni finančni instrumenti Other investments including derivatives	14	36.978.392	14.684.038
Terjatve do države za davek iz dobička Income tax receivables	21	5.394.046	4.020.459
Sredstva v posesti za prodajo Assets held for sale	2	307.852	1.157.531
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	15	29.274.206	22.270.721
Kratkoročna sredstva Current assets		280.627.896	207.545.965
Sredstva Assets		1.171.342.147	1.326.981.070
Vpoklicani kapital Called-up capital		21.615.757	21.615.757
Kapitalske rezerve Capital surplus		33.355.267	33.355.267
Zakonske rezerve Legal reserves		17.064.390	17.064.390
Rezerve za lastne deleže Reserve for own shares		49.630	0
Zadržani dobički Retained earnings		-7.609.733	236.918.140
Rezerve za pošteno vrednost Fair value reserve		-1.786.693	95.195.390
Lastni deleži Own shares		-49.630	0
Prevedbena rezerve Translation reserve		-6.122.889	3.003.858
Kapital večinskih lastnikov Equity attributable to equity holders		56.516.099	407.152.802
Kapital manjšinskih lastnikov Minority interest		37.923.061	40.337.985
Kapital Equity	16	94.439.160	447.490.787
Dolgoročne finančne obveznosti Non-current financial liabilities	19	464.790.733	494.916.035
Dolgoročne poslovne obveznosti Non-current operating liabilities	18	2.524.344	1.043.467
Dolgoročne rezervacije Non-current provisions	20	9.576.598	12.844.688
Obveznosti za odložene davke Non-current deferred tax liabilities	21	0	24.139.882
Dolgoročne obveznosti Non-current liabilities		476.891.675	532.944.072
Prekoračitve na računu Bank overdrafts	15	5.352.968	77.780
Kratkoročne finančne obveznosti in izvedeni finančni instrumenti Current financial liabilities including derivatives	22	460.132.971	243.198.026
Kratkoročne poslovne obveznosti Current operating liabilities	23	133.558.874	102.164.690
Kratkoročni del rezervacij Current provisions	20	966.499	1.105.715
Kratkoročne obveznosti Current liabilities		600.011.312	346.546.211
Skupaj obveznosti Total liabilities		1.076.902.987	879.490.283
Skupaj kapital in obveznosti Total equity and liabilities		1.171.342.147	1.326.981.070

2.2 Konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine Istrabenz

Zneski v € Amounts in € POSTAVKE ITEMS	RAZKRITJE NOTE	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Prihodki od prodaje Revenue	27	661.703.147	604.597.211
Sprememba vrednosti zalog Change in inventories		-536.577	5.281.971
Drugi poslovni prihodki Other operating income	28	16.405.237	16.811.470
Stroški blaga, materiala in storitev Cost of goods, materials and services	29	-489.422.510	-450.455.409
Stroški dela Labour cost	30	-91.151.782	-88.305.877
Amortizacija Depreciation and amortisation	31	-42.578.406	-40.776.639
Drugi poslovni odhodki Other operating expenses	32	-11.974.670	-12.644.530
Poslovni izid iz poslovanja Operating profit or loss		42.444.439	34.508.197
Finančni prihodki Financial income		26.736.387	132.660.801
Finančni odhodki Financial expenses		-286.798.367	-35.256.806
Izid financiranja Profit or loss from financing	33	-260.061.981	97.403.995
Pripoznani rezultat pridruženih družb po kapitalski metodi Recognised profit or loss of equity accounted associates	8	-267.734	256.714
Dobiček pred obdavčitvijo Profit before tax		-217.885.276	132.168.906
Davki Income tax expense	35	-3.199.546	-15.777.558
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja Net profit or loss for the period		-221.084.822	116.391.348
Pripadajoči: Attributable to:			
Večinskemu lastniku Equity holders of the company		-226.433.270	112.646.920
Manjšinskemu lastniku Minority interest		5.348.450	3.744.428
Osnovni in prilagojeni dobiček na delnico v € Basic and diluted earnings per share		-43,71	21,75

2.3 Konsolidirani izkaz finančnega izida

Zneski v € Amounts in € POSTAVKE ITEMS	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Finančni tokovi pri poslovanju Cash flows from operating activities		
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja Net profit or loss for the period	-221.084.822	116.391.348
Prilagoditve za: Adjustments for:		
Amortizacija Depreciation and amortisation	42.578.406	40.776.639
Odpisi vrednosti nepremičnin, naprav in opreme Writedown of property, plant and equipment	343.143	901.189
Odpisi obratnih sredstev Writedown of operating current assets	15.399	138.681
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme, neopredmetenih sredstev in naložbenih nepremičnin Gain on sale of property, plant and equipment, intangible assets, and investment property	-2.576.916	-1.665.611
Odprava slabega imena Reversal of negative goodwill	-369.564	-2.012.867
Odprava odpisov in odpisi dolgov Reversal of writedowns and writedown of liabilities	-317.725	-787.046
Izgube pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme, neopredmetenih sredstev in naložbenih nepremičnin Loss on sale of property, plant and equipment, intangible assets, and investment property	464.127	63.471
Nedenarni odhodki Non-monetary expenses	10.811	177.005
Finančni prihodki Financial income	-29.517.948	-135.099.486
Finančni odhodki Financial expenses	289.579.929	37.695.491
Pripoznan rezultat pridruženih družb po kapitalski metodi Share of profit of equity accounted investees	267.734	-256.714
Davek iz dobička Income tax	3.199.546	15.777.558
Dobiček iz poslovanja pred spremembami čistih obratnih sredstev in davki Operating profit before changes in net operating current assets and taxes	82.592.120	72.099.658
Spremembe čistih obratnih sredstev in rezervacij Changes in net operating current assets and provisions		
Sprememba terjatev Change in receivables	-44.408.715	-11.319.067
Sprememba zalog Change in inventories	2.769.825	-6.728.797
Sprememba poslovnih obveznosti Change in operating liabilities	29.143.803	5.124.431
Sprememba rezervacij Change in provisions	-2.575.050	-1.045.935
Plačani davek iz dobička Income tax paid	-17.707.789	-8.909.432
Denarni tok iz poslovanja Net cash flow from operating activities	49.814.195	49.220.858
Finančni tokovi pri naložbenju Cash flows from investing activities		
Prejete obresti Interest received	5.381.714	3.077.140

Prejete dividende Dividends received	5.053.866	3.513.198
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme in neopredmetenih sredstev Proceeds from sale of property, plant and equipment and intangible assets	6.711.355	4.081.782
Prejemki od prodaje naložbenih nepremičnin Proceeds from sale of investment property	41.346	1.231.194
Prejemki od prodaje odvisnih družb Proceeds from sale of subsidiaries	3.348.565	2.675.210
Prejemki od prodaje pridruženih družb Proceeds from sale of associates	0	174.718.448
Prejemki od prodaje drugih finančnih sredstev Proceeds from sale of other financial assets	63.386.448	112.097.945
Prejemki od zmanjšanja danih posojil Receipts from decrease in loans given	25.747.403	
Prejemki iz poravnave izvedenih finančnih instrumentov Proceeds for settlement of derivatives	869.030	0
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme, neopredmetenih sredstev Acquisitions of property, plant and equipment, intangible assets	-84.992.768	-79.024.376
Izdatki za nakup naložbenih nepremičnin Acquisitions of investment property	-1.064	0
Izdatki za nakup odvisnih družb Acquisitions of subsidiaries	-63.334.376	-131.073.005
Izdatki za nakup pridruženih družb Acquisitions of associates	-484.549	-14.174.626
Izdatki za nakup drugih finančnih naložb Acquisitions of other investments	-86.404.309	-295.068.331
Izdatki za povečanje danih posojil Expenses for increasing loans given	-46.865.800	-3.494.054
Izdatki iz poravnave izvedenih finančnih instrumentov Payment for settlement of derivatives	0	-1.481.448
Denarni tok iz naložbenja Net cash from investing activities	-171.543.138	-222.920.922
Finančni tokovi pri financiranju Cash flows from financing activities		
Plačane obresti Interest paid	-46.039.945	-28.006.567
Izdatki za vračilo dolgoročnih posojil Expenses for repaying long-term loans	-79.427.723	-145.566.944
Izdatki za vračilo kratkoročnih posojil Expenses for repaying short-term loans	-284.756.440	-268.000.967
Prejemki pri prejetih dolgoročnih posojilih Receipts from long-term loans received	139.332.766	358.693.335
Prejemki pri prejetih kratkoročnih posojilih Receipts from short-term loans received	410.796.982	270.744.468
Tečajne razlike Foreign exchange differences	-6.349	0
Sprememba kapitala Change in equity	11.767.153	0
Izplačane dividende Dividends paid	-22.934.015	-7.401.381
Denarni tok iz financiranja Net cash from financing activities	128.732.428	180.461.944
Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov Cash and cash equivalents at beginning of period	22.270.721	15.508.841
Finančni izid v obdobju Net increase in cash and cash equivalents	7.003.485	6.761.880
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov Cash and cash equivalents at end of period	29.274.206	22.270.721

2.4 Konsolidirani izkaz gibanja kapitala

Gibanje v letu 2007

Zneski v € Figures in € POJAVI V KAPITALU EVENTS REGARDING CAPITAL	OSNOVNI KAPITAL SHARE CAPITAL	KAPITALSKE REZERVE CAPITAL RESERVE	ZAKONSKE REZERVE LEGAL RESERVE	REZERVE ZA LASTNE DELEŽE RESERVE FOR OWN SHARES	REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST FAIR VALUE RESERVE	LASTNI DELEŽI OWN SHARES	PREVREDNOTOV ALNE REZERVE REVALUATION RESERVE	PREVEDBENI POPRAVEK KAPITALA TRANSLATION RESERVE	ZADRŽANI DOBIČKI RETAINED EARNINGS	KAPITAL VEČINSKEGA LASTNIKA MAJORITY INTEREST	KAPITAL MANJŠINSKIH LASTNIKOV MINORITY INTEREST	SKUPAJ KAPITAL TOTAL EQUITY
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	21.615.757	33.355.267	17.064.390	0	27.657.810	0	875.047	6.446.984	141.303.905	248.319.160	154.038.371	402.357.531
Poslovni izid obračunskega obdobja Net profit or loss for the period									112.646.920	112.646.920	3.744.428	116.391.348
Prevrednotenja pripoznana v kapitalu pridruženih družb Revaluation recognised in equity accounted investees									-16.273.888	-16.273.888		-16.273.888
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev (naložb) Change in fair value of financial assets (investments) available for sale					88.437.415					88.437.415		88.437.415
Odprodaja za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev (naložb) Sale of financial assets (investments) available for sale					-21.876.967					-21.876.967		-21.876.967
Prevrednotenje zemljišč, zgradb in opreme Revaluation of land, buildings and equipment							102.085			102.085		102.085
Uporaba presežka iz prevrednotenja Use of surplus from revaluation									0	0		0
Uskupinjevalne tečajne razlike Consolidated foreign exchange differences								-3.443.126	-350.543	-3.793.669		-3.793.669
Skupaj prihodki in odhodki pripoznani v kapitalu Total recognised revenues and expenses	0	0	0	0	66.560.448	0	102.085	-3.443.126	96.022.489	159.241.896	3.744.428	162.986.324
Vnos zneska neizplačanih dividend Entry of unpaid dividends									5.838	5.838		5.838
Izplačilo (obračun) dividend in nagrad Dividend (shares) payout									-3.967.000	-3.967.000	-3.003.858	-6.970.858
Nakupi manjšinskih deležev Acquisitions of minority interest									3.552.908	3.552.908	-114.440.956	-110.888.047
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	21.615.757	33.355.267	17.064.390	0	94.218.258	0	977.132	3.003.858	236.918.141	407.152.803	40.337.985	447.490.788

Gibanje v letu 2008

Zneski v € Figures in € POJAVI V KAPITALU EVENTS REGARDING CAPITAL	OSNOVNI KAPITAL SHARE CAPITAL	KAPITALSKE REZERVE CAPITAL RESERVE	ZAKONSKE REZERVE LEGAL RESERVE	REZERVE ZA LASTNE DELEŽE RESERVE FOR OWN SHARES	REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST FAIR VALUE RESERVE	LASTNI DELEŽI OWN SHARES	PREVREDNOTOV ALNE REZERVE REVALUATION RESERVE	PREVEDBENI POPRAVEK KAPITALA TRANSLATION RESERVE	ZADRŽANI DOBIČKI RETAINED EARNINGS	KAPITAL VEČINSKEGA LASTNIKA MAJORITY INTEREST	KAPITAL MANJŠINSKIH LASTNIKOV MINORITY INTEREST	SKUPAJ KAPITAL TOTAL EQUITY
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	21.615.757	33.355.267	17.064.390	0	94.218.258	0	977.132	3.003.858	236.918.140	407.152.802	40.337.985	447.490.787
Poslovni izid obračunskega obdobja Net profit or loss for the period									-226.433.270	-226.433.270	5.348.450	-221.084.820
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev (naložb) Change in fair value of financial assets (investments) available for sale					-106.124.077					-106.124.077	3.902	-106.120.175
Odprodaja za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev (naložb) Sale of financial assets (investments) available for sale					-18.413.658					-18.413.658	-12.739	-18.426.397
Drugi prenosi Other transfer									107.213	107.213	-107.213	0
Uskupinjevalne tečajne razlike Consolidated foreign exchange differences					29.284			-9.126.747		-9.097.463	-31.983	-9.129.446
Odloženi davki Deferred tax					27.453.843					27.453.843		27.453.843
Skupaj prihodki in odhodki pripoznani v kapitalu Total recognised revenues and expenses	0	0	0	0	-97.054.608	0	0	-9.126.747	-226.326.057	-332.507.412	5.200.417	-327.306.995
Vnos dodatnih vplačil kapitala Entry of additional capital payments									0	0	10.510.372	10.510.372
Lastne delnice Own shares				49.630		-49.630			-49.630	-49.630		-49.630
Vnos zneska neizplačanih dividend Entry of unpaid dividends									8.317	8.317		8.317
Izplačilo (obračun) dividend v obliki delnic Dividend and bonus payout										0		0
Izplačilo (obračun) dividend in nagrad Dividend (shares) payout									-19.632.200	-19.632.200	-3.253.418	-22.885.618
Odprodaja naložb v odvisna podjetja Sale of investments in subsidiaries									1.030.494	1.030.494	3.243.810	4.274.304
Nakupi manjšinskih deležev Acquisitions of minority interest										0	-18.116.105	-18.116.105
Druge spremembe Other changes					391.644		-319.119		441.203	513.728		513.728
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	21.615.757	33.355.267	17.064.390	49.630	-2.444.706	-49.630	658.013	-6.122.889	-7.609.733	56.516.099	37.923.061	94.439.160

Druge spremembe so posledica prehoda na novo konsolidacijsko podporo (konsolidacijski postopki so bili ponovljeni).

Skladno s sklepom skupščine delničarjev obvladujoče družbe je bila za poslovno leto 2008 določena dividenda v znesku 3,79 evrov bruto na delnico.

2.5 Poročajoča družba

ISTRABENZ, holdinška družba, d.d. (v nadaljevanju Istrabenz, d.d) je podjetje s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Koper, Cesta Zore-Perello Godina 2. Konsolidirani računovodski izkazi Skupine Istrabenz za leto, ki se je končalo dne 31. december 2008, vključujejo družbo Istrabenz, d.d., in njene odvisne družbe (skupaj v nadaljevanju 'Skupina Istrabenz'), deleže Skupine Istrabenz v pridruženih družbah ter deleže v skupaj obvladovanih družbah.

2.6 Podlaga za sestavitev

(a) Predpostavka nadaljnjega poslovanja

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljene na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju, kar pomeni, da se sredstva pridobivajo in prodajajo in da se obveznosti poravnajo v pogojih normalnega poslovanja. Vse družbe v skupini so delujoča podjetja in zato tudi konsolidirani računovodski izkazi ne vsebujejo nobenih prilagoditev, ki bi bile potrebne, če predpostavka nadaljnjega poslovanja ne bi veljala.

V primeru neuspešnega prestrukturiranja dolga matične družbe v okviru prisilne poravnave ali izvensodne poravnave, bo sledil stečaj matične družbe in prodaja družb vključenih v skupino. V tem primeru bi skupina prenehala, odvisne družbe pa bi nadaljevale poslovanje s spremenjeno lastniško strukturo.

Kronologija dogodkov v letu 2009 je podana v točki 3.

(b) Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) kot jih je sprejela EU.

Uprava družbe je te računovodske izkaze potrdila dne 30.4.2009.

(c) Podlaga za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljene ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen v spodnjih primerih, kjer se upošteva poštena vrednost:

- izpeljani finančni inštrumenti,
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva,
- finančni inštrumenti po poštene vrednosti skozi poslovni izid.

Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v nadaljevanju pod točko 2.8.

(d) Funkcijska in predstavitevna valuta

Priloženi konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, torej v funkcijski valuti Skupine Istrabenz. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na eno enoto.

(e) Uporaba ocen in presoj

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu z MSRP podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva. Uporabljene presoje so upoštevane pri razkritjih poslovnih združitvev, naložbenih nepremičnin, najemov, rezervacij in vrednotenja finančnih inštrumentov.

2.7 Pomembne računovodske usmeritve

Družbe v Skupini Istrabenz so dosledno uporabile v nadaljevanju opredeljene računovodske politike za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

(a) Podlaga za konsolidacijo

(i) Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje Skupina. Obvladovanje obstaja, ko ima Skupina možnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upošteva obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti ali zamenjati. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne do datuma, ko se preneha. Računovodske usmeritve odvisnih družb so prilagojene usmeritvam Skupine.

(ii) Prevzemi s strani družb, ki so pod skupnim upravljanjem

Poslovne združitve, ki nastanejo na podlagi prenosov deležev v družbah, ki so pod skupnim upravljanjem družbenika, ki obvladuje Skupino se obračunavajo, kot da bi do prevzema prišlo na začetku najzgodnejše primerjave primerjalnega obdobja ali, če kasneje, na dan ko je prišlo do skupnega upravljanja; zaradi tega se primerjave prenovijo. Prevzeta sredstva in obveznosti se pripoznajo po knjigovodski vrednosti, ki je že prej zapisana v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujoče družbe Skupine. Sestavni deli kapitala prevzete družbe se dodajo sorodnim sestavnim delom kapitala Skupine, z izjemo osnovnega kapitala prevzete družbe, ki se pripozna kot del delniške premije. Denarni vložek, vplačan pri prevzemu, se pripozna neposredno v postavki kapitala.

(iii) Pridružena podjetja in skupni podvigi

Pridružene družbe so podjetja, kjer ima Skupina Istrabenz pomemben vpliv, ne obvladuje pa njihove finančne in poslovne usmeritve. Naložbe v pridružena podjetja se obračunavajo po kapitalski metodi in se v začetku pripoznajo po nabavni vrednosti. Naložba Skupine zajema ob nakupu ugotovljeno dobro ime ter čisto vrednost nabranih izgub zaradi oslabitve. Če je delež Skupine Istrabenz v izgubah pridruženih podjetij večji kot njen delež, se knjigovodska vrednost deleža Skupine Istrabenz (vključno vse dolgoročne naložbe) zmanjša na nič, delež v nadaljnjih izgubah pa se preneha pripoznavati, toda le v obsegu, za katerega ima Skupina Istrabenz obvezo ali je opravila plačila v imenu pridruženega podjetja.

Skupni podvigi so podjetja, čigar gospodarsko delovanje je pod skupnim obvladovanjem Skupine Istrabenz in pogodbenega partnerja na podlagi pogodbenega sporazuma, kjer so potrebne soglasne finančne in poslovne odločitve. Konsolidirani računovodski izkazi vključujejo sorazmeren delež Skupine Istrabenz v sredstvih, obveznostih, prihodkih in odhodkih skupaj obvladovanega podjetja, od datuma začetka skupnega obvladovanja do datuma prenehanja.

(iv) Posli izvzeti iz konsolidacije

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja, nerealizirani dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov znotraj Skupine Istrabenz. Nerealizirani dobički iz poslov s skupaj obvladovanimi podjetji se izločijo le do obsega deleža Skupine Istrabenz v tem podjetju. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi

(b) Tuja valuta

(i) Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto družb znotraj Skupine po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti izražena v tuji valuti na dan bilance stanja se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Nedenarna sredstva in obveznosti izražena v tuji valuti in izmerjena po pošteni vrednosti se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Pozitivne ali negativne tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, razen razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih instrumentov razvrščenih kot na razpolago za prodajo, ki se pripoznajo neposredno v kapitalu.

(ii) Podjetja v tujini

Sredstva in obveznosti podjetij v tujini, vključno z dobrim imenom in popravkom poštene vrednosti ob konsolidaciji, se preračunajo v evrih po menjalnem tečaju, ki velja na dan bilance stanja. Prihodki in odhodki podjetij v tujini se preračunajo v evre po tečajih, ki so veljavni na dan preračuna.

Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se neposredno pripoznajo v kapitalu. Od 1. januarja 2004 dalje, so te spremembe pripoznane v prevedbeni rezervi (foreign currency translation reserve - FCTR). Pri odtujitvi podjetja v tujini (delni ali celotni) se obravnavan znesek v prevedbeni rezervi prenese v izkaz poslovnega izida.

Devizni dobički in izgube, ki izhajajo iz denarne postavke v obliki terjatve ali obveznosti do podjetja v tujini, plačilo katere ni načrtovano ali predvideno v bližnji prihodnosti, se obravnavajo kot del čiste finančne naložbe v enoto v tujini in pripoznajo neposredno v kapitalu in prevedbeni rezervi.

(c) Finančni instrumenti

(i) Neizpeljani finančni inštrument

Neizpeljani finančni inštrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustrezničke, prejeta in dana posojila, ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni inštrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno nanašajo na posel, z izjemo spodaj navedenega. Po začetnem pripoznanju, se neizpeljani finančni inštrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Finančni inštrument se pripozna če družba Skupine Istrabenz postane stranka pogodbenih določil inštrumenta. Pripoznanje finančnih sredstev se odpravi, ko pogodbene pravice družbe Skupine Istrabenz do denarnih tokov potečejo, ali če družba Skupine Istrabenz finančno sredstvo prenese na drugo stranko, vključno obvladovanje ali vsa tveganja in koristi sredstva. Nakupi in prodaje, opravljene na reden oz. običajen način, se obračunavajo na dan posla t.j. datum, ko se družba Skupine Istrabenz zaveže kupiti ali prodati sredstvo. Pripoznanje finančnih obveznosti se odpravi, ko pogodbene obveznosti družbe Skupine Istrabenz potečejo, prenehajo ali prekinejo.

Denarna sredstva in njihovi ustreznički obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled. Prekoračitve na tekočem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev v Skupini Istrabenz, so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Obračunavanje finančni prihodkov in odhodkov je opisano v točki 2.7.(n).

Finančna sredstva v posesti do zapadlosti

V kolikor ima Skupina Istrabenz namen in zmožnost imeti dolžniške vrednostne papirje do zapadlosti, so le-ti razvrščeni kot naložbe v posesti do zapadlosti. Te so izmerjene po odplačni vrednosti z uporabo metode učinkovitih obresti, zmanjšane za izgube zaradi oslabitve.

Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo

Naložbe Skupine Istrabenz v kapitalne vrednostnice so razvrščene kot finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo. Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti. Spremembe poštene vrednosti, z izjemo izgub zaradi oslabitve ((glej točko 2.7.(i)(i)) ter pozitivne in negativne tečajne razlike pri denarnih sredstvih na razpolago za prodajo ((glej točko 2.7.(b)(i)) so pripoznane neposredno v kapitalu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba, ki se ugotovi kot razlika med prodajno ceno, in povprečno nabavno ceno prenese v poslovni izid.

Ostalo

Ostali neizpeljani finančni inštrumenti so merjeni po odplačni vrednosti z uporabo metode učinkovitih obresti, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

(ii) Izpeljani finančni inštrumenti

Skupina uporablja izpeljane finančne inštrumente za varovanje pred izpostavljenostjo pred valutnimi in obrestnimi tveganji. Vgrajene izpeljane finančne inštrumente je treba ločiti od gostiteljske pogodbe in obračunati kot izpeljani finančni inštrument, samo če gospodarske značilnosti in tveganja vgrajenega izpeljanega finančnega inštrumenta niso tesno povezani z gospodarskimi značilnostmi in tveganji gostiteljske pogodbe, če poseben inštrument z enakimi določbami kot vgrajeni izpeljani finančni

inštrument zadošča opredelitvi izpeljanega finančnega inštrumenta ter če se sestavljeni inštrument ne izmeri po pošteni vrednosti skozi poslovni izid.

Izpeljani finančni inštrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti; stroški povezani s poslom se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku. Po začetnem pripoznanju se izpeljani finančni inštrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se obravnavajo kot opisano v nadaljevanju.

Varovanje denarnega toka pred tveganji

Spremembe poštene vrednosti izpeljanega finančnega inštrumenta, ki je določen za varovanje denarnega toka pred tveganji, so pripoznane neposredno v kapitalu, toda le pod pogojem, da je varovanje uspešno. V kolikor je varovanje neuspešno, se spremembe poštene vrednosti izkažejo v poslovnem izidu.

Če inštrument za varovanje pred tveganji ne izpolnjuje več sodil za obračunavanje varovanja pred tveganji, če le-ta preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi, se varovanje pred tveganji preneha obračunavati.

Gospodarska varovanja pred tveganji

Pri izpeljanih finančnih inštrumentih, ki varujejo denarna sredstva in obveznosti izražena v tuji valuti, se gospodarsko varovanje pred tveganji ne izvaja. Spremembe poštene vrednosti izpeljanih finančnih inštrumentov so pripoznane v izkazu poslovnega izida kot del pozitivnih in negativnih tečajnih razlik.

Ločljivi vgrajeni izpeljani finančni inštrumenti

Spremembe poštene vrednosti ločljivega vgrajenega izpeljanega finančnega inštrumenta se takoj ob nastanku pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

(iii) Osnovni kapital

Navadne delnice

Navadne delnice so sestavni del osnovnega kapitala. Dodatni stroški, pripisljivi neposredno izdaji navadnih delnic, so izkazani kot znižanje kapitala.

Odkup lastnih delnic ali deležev

Ob odkupu lastnih delnic ali deležev, ki se izkazuje kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila vključno s stroški, ki se neposredno nanašajo na odkup, pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice ali deleži se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala. Ob prodaji lastnih delnic se prejeti znesek izkaže kot povečanje osnovnega kapitala, presežek ali manjko pri transakciji se prenese na zadržani dobiček oziroma na kapitalske rezerve.

Dividende

Dividende se pripoznajo med obveznostmi in se izkazujejo po sprejetju sklepa skupščine delničarjev.

(d) Nepremičnine, naprave in oprema

(i) Pripoznanje in merjenje

Opredmetena osnovna sredstva so izkazana po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški v lastnem okvirju izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela, in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve opredmetenega osnovnega sredstva ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. Nabavljene računalniške programe, ki pomembno prispevajo k funkcionalnosti sredstev, je treba usredstviti kot del te opreme. Stroški izposojanj zvezi z nabavo ali izgradnjo se izkažejo v izkazu poslovnega izida ob njihovem nastanku.

Deli opredmetenih osnovnih sredstev, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna opredmetena osnovna sredstva.

Dobiček oziroma izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo in se izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi poslovnimi prihodki ali odhodki. Ob prodaji prevredenotnega sredstva Skupina zneske, ki so izkazani med prevrednotovalnimi rezervami, prenese med prenesene dobičke.

(ii) Prerazporeditve k naložbenim nepremičninam

Nepremičnine, ki so zgrajene ali razvite za prihodnjo uporabo kot naložbene nepremičnine so obravnavane kot opredmetena osnovna sredstva in so izkazane po njihovi nabavni vrednosti do datuma dokončanja gradnje ali razvijanja, ko postane nepremičnina naložbena nepremičnina. Dobiček ali izguba, ki se pojavi pri ponovnem merjenju poštene vrednosti, se pripozna v poslovnem izidu.

Če se lastniško uporabljena nepremičnina spremeni v naložbeno nepremičnino, se ta nepremičnina prerazvrsti po knjigovodski vrednosti.

(iii) Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela opredmetenega osnovnega sredstva se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v Skupino Istrabenz, ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pripoznanje knjigovodske vrednosti zamenjanega dela se odpravi. Vsi ostali stroški (kot npr. dnevno servisiranje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

(iv) Nadomestni deli

Nadomestni deli in oprema za vzdrževanje manjših vrednosti, z dobo koristnosti do enega leta, se obravnava kot zaloga in se v poslovnem izidu pripozna kot strošek. Nadomestni deli in nadomestna oprema pomembnejših vrednosti, s pričakovano dobo koristnosti večjo od enega leta, se pripoznajo kot opredmetena osnovna sredstva.

(v) Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega opredmetenega sredstva. Najeta sredstva se amortizirajo ob upoštevanju trajanja najema in dobe koristnosti. Zemljišča se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

▪ zgradbe	10 - 66 let
▪ transportna sredstva	3 - 10 let
▪ računalniška oprema	2 - 5 let
▪ proizvodjalna oprema	3 - 20 let
▪ ostala oprema	3 - 25 let

Metode amortiziranja, dobe koristnosti in preostale vrednosti se ponovno pregledajo na dan poročanja. V poslovnem letu ocene v zvezi z osnovnimi sredstvi niso bile popravljene.

(e) Neopredmetena sredstva

(i) Dobro ime

Dobro (slabo) ime nastane pri prevzemu odvisnih družb in skupnih podvigov ter predstavlja presežek nabavne vrednosti prevzete družbe nad določljivo pošteno vrednostjo pridobljenih sredstev, zmanjšanih za dolgove.

Dobro ime se razvrsti na denar ustvarjajoče enote in se ne amortizira. Namesto tega se dobro ime letno preizkuša za oslabitev.

Slabo ime, ki se pojavi pri prevzemu, se neposredno pripozna v poslovnem izidu.

Nabava manjšinskih deležev

Dobro ime, ki se pojavi pri nabavi manjšinskih deležev v odvisnih družbah, predstavlja presežek oz. razliko med stroški dodatne naložbe in knjigovodsko vrednostjo sredstev, ki so bila nabavljena na dan izmenjave.

Kasnejše merjenje

Dobro ime je izkazano po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve. Pri prejemniku naložb, obračunanih po kapitalski metodi, se knjigovodska vrednost dobrega imena vključi v knjigovodsko vrednost naložbe.

(ii) Raziskovanje in razvijanje

Poraba pri raziskovalnem delovanju, katerega namen je pridobiti novo znanstveno in strokovno znanje ter razumevanje, se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko se pojavi.

Poraba pri razvojnem delovanju, pri čemer se rezultati razvoja uporabljajo pri načrtovanju oz. oblikovanju proizvodnje novih ali bistveno boljših izdelkov in postopkov, se pripozna če je izdelek ali postopek strokovno in poslovno izvedljiv in če Skupina razpolaga z ustreznimi viri za dokončanje razvijanja.

Pripoznana vrednost porabe zajema stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo. Ostala vrednost porabe se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko se pojavi.

Pripoznana poraba pri razvojnem delovanju je izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

(iii) Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva, katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve

(iv) Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče gospodarski koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

(v) Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev (razen dobrega imena) in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

▪ patenti in blagovne znamke	5 - 20 let,
▪ pripoznani stroški razvoja	5 - 7 let,
▪ druga neopredmetena sredstva	3 – 5 let.

(f) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine posedovane, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje. Naložbene nepremičnine so izkazane po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubi zaradi oslabitve.

Če se uporaba nepremičnine spremeni v tej meri, da zahteva prerazvrstitev med opredmetena osnovna sredstva, se njena poštena vrednost spremeni v strošek za kasnejše obračunavanje.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti naložbene nepremičnine. Zemljišča se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

▪ zgradbe	10 - 66 let

(g) Najeta sredstva

Najem, pri katerem Skupina Istrabenz prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, se obravnava kot finančni najem. Po začetnem pripoznanju je najeto sredstvo izkazano v znesku, ki je enak pošteni vrednosti ali, če je ta nižja, sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin. Po začetnem pripoznanju se sredstvo obračunava v skladu z računovodskimi usmeritvami, ki veljajo za takšna sredstva.

Ostali najemi se obravnavajo kot poslovni najemi in z izjemo naložbenih nepremičnin, se najeta sredstva ne pripoznajo v bilanci stanja Skupine Istrabenz.

(h) Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Stroški zalog se izkazujejo po metodi povprečnih cen in vsebujejo nabavno vrednost, stroške izdelave in pretvarjanja in druge stroške, ki se pojavljajo pri spravljanju zalog na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje. Pri dokončanih proizvodih in nedokončani proizvodnji stroški vsebujejo tudi ustrezen delež posrednih proizvodjalnih stroškov ob normalni uporabi proizvodjalnih sredstev.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

Zaloge so sredstva namenjena prodaji v rednem poslovanju, v postopku proizvodnje za tako prodajo ali v obliki materialov, ki bodo porabljeni pri proizvodnji ali pri opravljanju storitev.

Zaloge so ovrednotene po nižji ceni izmed knjigovodske vrednosti, ki vključuje nabavne cene zadnjega meseca, oziroma stroškovne cene in tržne vrednosti.

Zaloge surovin, materiala, drobnega inventarja in trgovskega blaga so vrednotene po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Nabavna vrednost obsega nakupno ceno, zmanjšano za dobljene popuste, uvozne in druge nevrtačljive nakupne dajatve ter druge neposredne stroške nabave. Za obračun se uporablja metoda (zadnjih mesečnih) povprečnih cen.

Zaloge proizvodov se ob začetnem pripoznanju prikazujejo po proizvodjalnih stroških, ki vključujejo; neposredne stroške materiala, neposredne stroške dela, neposredne stroške storitev in amortizacije ter posredne proizvodjalne stroške ob normalni uporabi proizvodjalnih sredstev.

Zmanjšanje vrednosti zalog surovin, materiala in drobnega inventarja se izkazuje kot povečanje stroškov materiala, zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in trgovskega blaga pa kot povečanje poslovnih odhodkov. Normalni in presežni kalo ter primanjkljaji, ki bremenijo podjetje se prikazujejo v zmanjšani vrednosti zalog ter povečanju poslovnih odhodkov. Vrednost presežkov se prikazuje v povečani vrednosti zalog in zmanjšanju poslovnih odhodkov.

(i) Oslabitev sredstev

(i) Finančna sredstva

Skupina Istrabenz na datum poročanja oceni vrednost finančnega sredstva, da presodi, ali obstaja kako objektivno znamenje oslabitve sredstva. Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanem po pošteni vrednosti preko kapitala, se izračuna kot razlika med knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo.

Objektivni dokazi o slabitvi naložbe za družbo, s katere vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, je dolgotrajnejše ali pomembno zmanjšanje poštene vrednosti finančne naložbe pod njihovo knjigovodsko vrednost. Kot dolgotrajnejše zmanjšanje štejemo neprekinjeno zmanjšanje več kot 9 mesecev in kot pomembno zmanjšanje upoštevamo 40-odstotno zmanjšanje poštene vrednosti pod knjigovodsko vrednost. Bolj verjetno je povzročilo oslabitev več dogodkov skupaj. Nepristranski dokazi o oslabiljenosti finančnega sredstva ali skupine sredstev so pomembne informacije, ki vzbujajo pozornost imetnika sredstva, o:

- pomembnih finančnih težavah izdajatelja ali zavezanca;
- kršenju pogodbe, kot je neizpolnitev obveznosti ali kršitev pri plačevanju obresti ali glavnice;
- posojilodajalčevi koncesiji posojilojemalca iz gospodarskih ali pravnih razlogov v povezavi s posojilodajalčevimi finančnimi težavami, ki je posojilodajalec sicer ne bi obravnaval;
- verjetnosti stečaja ali finančne reorganizacije pri posojilojemalca;
- izginotju delujočega trga za takšno finančno sredstvo zaradi finančnih težav ali

- pomembnih podatkih, ki kažejo, da obstaja izmerljivo zmanjšanje ocenjenih prihodnjih denarnih tokov iz skupine finančnih sredstev vse od začetnega pripoznanja sredstev, čeprav se zmanjšanja ne da prepoznati pri posameznih finančnih sredstvih v skupini, tudi:
  - neugodnih spremembah v plačilnem statusu posojilojemalcev v skupini (na primer povečanem številu zamujenih plačil ali povečanem številu posojilojemalcev s kreditnimi karticami, ki so dosegli svojo zgornjo mejo in plačujejo le majhne mesečne zneske) ali
  - gospodarskih razmerah v državi ali krajevnem okolju, povezanih z neplačili po sredstvih v skupini (na primer povečanju stopnje brezposelnosti na zemljepisnem območju posojilojemalcev, zmanjšanju cen nepremičnin pri hipotekah na zadevnem območju, zmanjšanju cen nafte v povezavi s sredstvi za posojila proizvajalcem nafte ali neugodnih spremembah razmer v dejavnosti, ki vplivajo na posojilojemalce v skupini).

Poleg informacij o naštetih vrstah dogodkov vsebujejo nepristranski dokazi o oslabitvi finančne naložbe v kapitalski inštrument tudi informacije o pomembnih spremembah z neugodnim učinkom, do katerih je prišlo v tehnološkem, tržnem, gospodarskem ali pravnem okolju, v katerem posluje izdajatelj in nakazujejo, da vrednosti finančne naložbe v kapitalski inštrument morda ne bo mogoče nadomestiti.

Objektivni dokazi o slabitvi naložbe za družbo, s katere vrednostnimi papirji se ne trguje na organiziranem trgu, so javno razpoložljivi podatki o pomembnih finančnih težavah družbe, verjetnosti stečaja ali finančne reorganizacije, pomembne zadeve z neugodnim učinkom, do katerih je prišlo v tehnološkem, tržnem, gospodarskem ali pravnem okolju, v katerem družba posluje,....

Poštena vrednost je borzna cena oz. ocenjena vrednost z uporabo modela vrednotenja. Za naložbe v vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, se model vrednotenja kot merilo poštene vrednosti uporablja le v izjemnih primerih, kot so: zanemarljiv obseg prometa z določenim vrednostnim papirjem oz. nelikvidnost delnice, vsesplošna finančna kriza, nedelujoči trg, nestabilnost bančnega trga in druge nepredvidene razmere.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvorni veljavni obrestni meri. Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, razpoložljivim za prodajo, se izračuna glede na njegovo trenutno pošteno vrednost.

Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabitve izvede posamično. Ocena oslabitve preostalih finančnih sredstev se izvede skupinsko glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.

Vse izgube zaradi oslabitve Skupina Istrabenz izkaže v poslovnem izidu obdobja. Morebitno nabrano izgubo v zvezi s finančnim sredstvom, ki je na razpolago za prodajo, ki je bila pripoznana neposredno v kapitalu, se prenese na poslovni izid.

Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je odpravo izgube zaradi oslabitve mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Pri finančnih sredstvih, izkazanih po odplačni vrednosti, in finančnih sredstvih, razpoložljivih za prodajo, ki so dolgovni inštrumenti, se odprava izgube zaradi oslabitve izkaže v poslovnem izidu. Odpravo slabitve finančnih sredstev, namenjenih za prodajo, ki so lastniški vrednostni papirji, Skupina Istrabenz izkazuje neposredno v kapitalu.

(ii) Nefinančna sredstva

Skupina Istrabenz ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev razen zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri

uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namene preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše skupine sredstve, ki ustvarjajo denarne pritoke.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa Skupina Istrabenz, izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum bilance stanja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih Skupina Istrabenz določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

(j) Dolgoročna sredstva, razvrščena med sredstva v posesti za prodajo

Dolgoročna sredstva (ali skupina za odtujitev, ki obsega sredstva in obveznosti), za katera se pričakuje, da bo njihova vrednost poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo, se razvrstijo med sredstva v posesti za prodajo. Neposredno pred razvrščanjem sredstva med sredstva v posesti za prodajo se izvede ponovna meritev sredstev (ali sestavnih delov ali skupine za odtujitev) v skladu z računovodskimi usmeritvami Skupine Istrabenz. V skladu s tem se dolgoročno sredstvo (ali skupina za odtujitev) pripozna po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer tisti, ki je nižja. Izguba zaradi oslabitve skupine za odtujitev se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na skupino, nato pa na druga sredstva in obveznosti sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti, pri tem pa se izgube ne razporedi na zaloge, finančna sredstva, odložene terjatve za davek in naložbene nepremičnine, ki jih je še naprej potrebno meriti skladno z računovodskimi usmeritvami Skupine Istrabenz. Izgube zaradi oslabitve ob prerazvrstitvi sredstev med sredstva, v posesti za prodajo, in kasnejše izgube ob ponovnem merjenju se izkazujejo v poslovnem izidu. Dobički se ne izkazujejo v višini, ki presega morebitne kumulativne izgube zaradi oslabitve.

(k) Zasluzki zaposlenih

(i) Drugi dolgoročni zasluzki zaposlenih – rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Čista obveznost Skupine, ki nastane v zvezi z dolgoročnimi zasluzki zaposlenih, je seštevek prihodnjih zasluzkov, ki so jih zaposleni pridobili v zameno za njihovo delo, ki ga opravijo v tekočem in prejšnjih obdobjih. Skupina Istrabenz je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi ter stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izbrana diskontna obrestna mera znaša 7,75 odstotka letno, kolikor je konec novembra 2008 donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v Evro območju; za Hrvaško 6,3 odstotka, kolikor je konec novembra 2008 znašala donosnost 10-letnih obveznic Republike Hrvaške; 16 odstotkov letno, ki približno predstavlja donosnost državnih obveznic Federacije BiH na koncu leta 2008; 15,7 odstotka letno, kolikor je novembra znašala povprečna donosnost državnih obveznic Republike Srbije in 10 odstotkov letno, kolikor je bila narejena ocena na osnovi donosnosti državnih obveznic konec leta 2008 v Makedoniji.

Izračun višine obveznosti se izvede z uporabo metode projicirane enote (Projected Unit Credit Method). Izračun pripravi pooblaščen aktuar.

(ii) Kratkoročni zasluzki zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluge zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

(l) Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima Skupina Istrabenz zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Skupina Istrabenz rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

(i) Kočljive pogodbe

Rezervacija za stroške kočljive pogodbe se pripozna, ko neizogibni stroški izpolnjevanja pogodbenih obveznosti po tej pogodbi presega pričakovane gospodarske koristi, ki jih je Skupina Istrabenz deležna na osnovi pogodbe. Rezervacije se merijo po sedanji vrednosti pričakovanih stroškov prekinitve pogodbe oziroma pričakovanih stroškov nadaljevanja pogodbenega razmerja, in sicer po nižji od obeh. Preden Skupina Istrabenz oblikuje rezervacijo, izkaže morebitne izgube iz oslabitve vrednosti sredstev, ki so povezana s pogodbo.

(ii) Garancije za izdelke in storitve

Rezervacija za garancije za izdelke in storitve se izkaže ob prodaji izdelkov ali storitev, za katere je garancija dana. Rezervacija se oblikuje na osnovi izvirnih podatkov o garanciji in ob presoji vseh možnih izidov glede na njihovo verjetnost.

(m) Prihodki

(i) Prihodki iz prodaje proizvodov

Prihodki iz prodaje proizvodov se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov in ko Skupina Istrabenz preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih proizvodih.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji blaga se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče, vendar pa pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo.

(ii) Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

(iii) Provizije

Ko družba Skupine Istrabenz v določenem poslu nastopa kot posrednik in ne kot matična družba, se izkažejo prihodki v višini neto zneska provizije družbe Skupine Istrabenz.

(iv) Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema. Podeljene vzpodbude v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih prihodkov od najemnin.

(v) Državne podpore

Državne podpore se v začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo Skupina Istrabenz podpore prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznavajo strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih le-te nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

(n) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, pozitivne tečajne razlike in dobičke od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico (presečni dan), kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma dan, ki je dva delovna dneva po dnevu skupščine delničarjev ali na dan ko je dividenda izplačana.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti.

(o) Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Naslednječasne razlike niso upoštevane: začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti pridobljenih v poslu, kjer ne gre za poslovno združitev in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček in razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti višini, za katero obstaja verjetnost, da ne bodo odpravljene v predvidljivi prihodnosti. Prav tako se odloženi davek ne izkaže v primeru obdavčljivih časovnih razlik ob začetnem pripoznanju dobrega imena. Odloženi davek se izkaže v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo potrebno plačati ob odpravi časovnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

(p) Čisti dobiček na delnico (EPS)

Skupina Istrabenz pri navadnih delnicah izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice in popravljeno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljenadobičkonosnost delnice pa se izračuna s prilagoditvijo dobička oziroma izgube, ki pripada navadnim delničarjem, in tehtanega povprečnega števila navadnih delnic v poslovnem letu za učinek vseh popravljanih možnostnih navadnih delnic. Ker ima Skupina Istrabenz izdane le navadne delnice, je popravljena dobičkonosnost delnice enaka osnovni.

(r) Poročanje po odsekih

Odsek je prepoznavni sestavni del Skupine Istrabenz, ki se ukvarja s proizvodi ali storitvami (področni odsek) ali proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju (območni odsek) ter je predmet tveganj in donosov, drugačnih od tistih v drugih odsekih.

Informacije po odsekih so izkazane po področnih in območnih odsekih Skupine. Poročanje Skupine po odsekih temelji na področnih odsekih. Področni odseki Skupine temeljijo na vodenju Skupine in njeni notranji strukturi poročanja.

(s) Novi standardi in pojasnila, ki še niso stopili v veljavo

Številni novi standardi, dopolnitve standardov in pojasnila za leto, ki se je končalo na dan 31. december 2008, še ne veljajo in jih Skupina Istrabenz pri pripravi uskupinjenih računovodskih izkazov ni upoštevala:

- MSRP 8 *Poslovni odseki* (v veljavi od 1. januarja 2009) v poročanje po odsekih uvaja t.i. "poslovni pristop". MSRP 8, ki ga bo Skupina Istrabenz morala upoštevati pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, določa razkritja o odsekih na podlagi internih poročil, ki jih bo redno preverjal glavni nosilec odločanja v Skupini Istrabenz, da oceni poslovno uspešnost vsakega odseka in jim dodeli sredstva.

Skupina Istrabenz trenutno informacije o odsekih izkazuje po področnih odsekih (glej Pojasnilo št.1).

- Prenovljeni MRS 23 *Stroški izposojanja* (v veljavi od 1. januarja 2009) ne daje več možnosti pripoznavanja stroškov izposojanja kot odhodkov in zahteva, da podjetje stroške izposojanja, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, usredstvi kot del nabavne vrednosti zadevnega sredstva.
- Prenovljeni MRS 23 bo Skupina Istrabenz morala pričeti uporabljati pri pripravi uskupinjenih računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, kar bo predstavljalo spremembo v računovodskih usmeritvah Skupine. Skladno s prehodnimi določbami bo Skupina Istrabenz prenovljeni MRS 23 uporabila pri tistih sredstvih, pri katerih se usredstvenje stroškov izposojanja prične na dan, ko sprememba stopi v veljavo ali pozneje. Družba je do sedaj vse stroške izposojanja pripoznala v poslovnem izidu.
- Dopolnila k MSRP 2 *Plačilo z delnicami* (v veljavi od 1. januarja 2009) natančneje določa pojem odmerni pogoji in uvedba koncepta neodmernih (nezajamčenih) pogojev. Neodmerni pogoji se morajo odražati v pošteni vrednosti na dan podelitve, nezmožnost izpolnitve neodmernih pogojev pa se obravnava kot preklic.

Dopolnila k MSRP 2 nimajo pomembnega vpliva na poslovanje Skupine, saj le-ta nima sistema ugodnosti v obliki deležev.

- Dopolnila k MRS 1 *Predstavitev računovodskih izkazov* (v veljavi od 1. januarja 2009) zahtevajo, da se podatki v računovodskih izkazih združijo na podlagi skupnih značilnosti ter uvaja 'izkaz celotnega dobička'. Postavke stroškov in odhodkov, kot tudi ostale sestavine celotnega dobička, so prikazani bodisi v izkazu celotnega dobička (ki v enem samem izkazu zajema izkaz uspeha ter vse nelastniške spremembe v kapitalu), ali dveh ločenih izkazih (izkaz uspeha ter izkaz celotnega dobička).

Skupina Istrabenz bo za konsolidirane računovodske izkaze 2009 uporabila dva ločena izkaza.

- Dopolnilo k MRS 27, *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (v veljavi od 1. januarja 2009) se nanaša na ukinitve definicije "naložbena metoda" ki jo trenutno navaja MRS 27; namesto tega se vse dividende odvisnega podjetja, skupaj obvladovanega podjetja ali pridruženega podjetja pripoznajo kot prihodek v posameznih računovodskih izkazih naložbenika, ko se uveljavi pravica do izplačila dividende.

Ker so priloženi računovodski izkazi konsolidirani oz. skupinski, dopolnila k MRS 27 niso pomembna.

V posamičnih izkazih bo dopolnilo imelo vpliv, ker bodo dividende pripoznane že prej in ne šele ob izplačilu.

- Dopolnila k MRS 32 *Finančni instrumenti: razkrivanje*, in MRS 1, *Predstavitev računovodskih izkazov* (v veljavi od 1. januarja 2009) uvajajo izjemo od načela, ki se praviloma uporablja v sklopu MRS 32 v zvezi z razvrščanjem instrumentov kot lastniški kapital; sprememba namreč omogoča, da se določeni prodajljivi instrumenti, ki jih družba izda in običajno razvrsti kot obveznost, razvrstijo kot lastniški kapital, toda le če izpolnjujejo določene pogoje.

Dopolnila za Skupino Istrabenz niso pomembna, saj v preteklosti nobena družba v Skupini Istrabenz ni izdala prodajljivih instrumentov.

- OPMSRP 13 *Programi zvestobe kupcev* (v veljavi od 1. julija 2008) se nanaša na računovodstvo podjetij, ki izvajajo ali so drugače udeležena v programih zvestobe kupcev. Nanaša se na tiste programe zvestobe kupcev, v katerih ti pridobijo pravico do nagrade, kot na primer brezplačno ali cenovno ugodnejše blago ali storitve.

Ne pričakujemo, da bo imel OPMSRP 13, ki ga bo Skupina Istrabenz morala upoštevati pri pripravi izkazov za poslovno leto 2009, vpliv na uskupinjene računovodske izkaze.

2.8 Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve Skupine Istrabenz in razčlenitve je v številnih primerih potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je Skupina Istrabenz določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti Skupine Istrabenz.

(i) Opredmetena osnovna sredstva

Poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev iz poslovnih združitvev je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction). Tržna vrednost naprav, opreme in inventarja temelji na ponujeni tržni ceni podobnih predmetov.

(ii) Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani bodoči vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno. Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev se določi kot sedanja vrednost ocenjenih bodočih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz njihove uporabe in morebitne prodaje.

(iii) Naložbene nepremičnine

Poštena vrednost temelji na tržni vrednosti, ki je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction).

Če ni mogoče določiti trenutnih cen na aktivnem trgu, se vrednost naložbene nepremičnine oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na osnovi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.

(iv) Zaloge

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in prodaje ter primeren pribitek glede na količino dela, vloženga v dokončanje posla in prodajo zalog.

(v) Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se določa glede na ponujeno nakupno ceno na datum poročanja. Poštena vrednost finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo se določa samo za potrebe poročanja.

(vi) Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev je izterljiva vrednost posamezne terjatve. Kot pripomoček za izračun izterljive vrednosti poslovnih terjatev razvrsti družba terjatve po zapadlosti oziroma po dnevih zamude in znotraj tega presoja verjetnost bodočih denarnih tokov posameznih terjatev.

(vii) Izpeljani instrumenti

Poštena vrednost rokovnih poslov je enaka njihovi ponujeni tržni ceni na dan bilance stanja, če je ta na voljo. Če ta ni na voljo, se poštena vrednost določi kot razlika med pogodbeno vrednostjo rokovnega posla in trenutno ponujeno vrednostjo rokovnega posla ob upoštevanju preostale dospelosti posla z obrestno mero brez tveganja (na podlagi državnih obveznic).

Poštena vrednost obrestne zamenjave temelji na ponudbah borznih posrednikov. Primernost teh ponudb se določa z metodo diskontiranih bodočih čistih denarnih tokov ob upoštevanju dospelosti posameznega posla in z uporabo tržnih obrestnih mer za podobne instrumente na datum vrednotenja.

(viii) Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti bodočih izplačil glavnice in obresti, diskontirani po tržni obrestni meri na datum poročanja. Pri finančnih najemih se tržna obrestna mera določi s primerjavo s podobnimi najemnimi pogodbami.

2.9 Poročanje po odsekih

Skupina Istrabenz poroča o informacijah po področnih in območnih odsekih. Temeljna oblika poročanja, ki izhaja iz področnih odsekov, temelji na ureditvi notranje organiziranosti in poslovanja v Skupini Istrabenz.

Cene prenosov med odseki se merijo na čisti poslovni podlagi.

Poslovni izidi, sredstva in obveznosti po odsekih vsebujejo postavke, ki jih je mogoče pripisati neposredno odseku, kot tudi tiste, ki jih je mogoče utemeljeno razporediti na odsek.

Področni odseki

V posamezen področni odsek Skupine Istrabenz so vključene družbe, ki se ukvarjajo z istovrstno dejavnostjo.

Sestavljajo jo naslednji ključni področni odseki:

- Energetika (vključuje podjetja Skupine Istrabenz Gorenje),
- Plini (vključuje podjetja Skupine Istrabenz plini),
- Turizem (vključuje podjetja Skupine Istrabenz Turizem, Golf Istra, d.o.o., Istrabenz Marina invest d.o.o.),
- Storitve I.T. (vključuje podjetja Skupine Actual I.T.),
- Prehrana (vključuje podjetja Skupine Droga Kolinska),
- Skladiščenje (vključuje družbo Instalacija, d.o.o.),
- Naložbe (vključuje družbo Zastava Istrabenz Lizing, d.o.o., Istrabenz Inženiring, d.o.o. in holdinško družbo Istrabenz, d.d.).

2.10 Obvladovanje finančnega tveganja

Ob uporabi finančnih instrumentov je Skupina izpostavljena naslednjim tveganjem:

- kreditno tveganje,
- likvidnostno tveganje,
- tržno tveganje in

- valutno tveganje.

Ta točka obravnava Skupino in njeno izpostavljenost posameznim omenjenim tveganjem, njene cilje, usmeritve in postopke za merjenje in obvladovanje tveganj, ter njeno ravnanje s kapitalom. Druga kvantitativna razkritja so zajeta v nadaljevanju pojasnil h konsolidiranim računovodskim izkazom.

Poslovodstvo je v celoti odgovorno za vzpostavitev okvirnega upravljanja Skupine s tveganji. Glavni izvršni direktor za Finance Skupine je odgovoren za razvoj in nadzor usmeritev upravljanja s tveganji, ki jih je sprejela Skupina in poroča poslovodstvu o izvajanju te aktivnosti.

Usmeritve za upravljanje s tveganji so oblikovane z namenom opredeliti in analizirati tveganja, katerim je Skupina izpostavljena. Na tej osnovi se določijo ustrezne omejitve in kontrole, ter spremljajo tveganja in upoštevanje omejitev. Usmeritve in sistemi upravljanja s tveganji se redno preverjajo in tako sproti posredujejo informacije o spremenjenih tržnih razmerah ter dejavnostih Skupine. Z izobraževanjem kot tudi s standardi in postopki upravljanja s tveganji si Skupina prizadeva razviti disciplinirano in konstruktivno okolje, v katerem se vsi zaposleni zavedajo svoje vloge in svojih obveznosti.

(a) Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da bo Skupina utrpela finančno izgubo, če stranka ali pogodbenica vključena v pogodbo o finančnem inštrumentu, ne izpolni pogodbenih obveznosti. Kreditno tveganje nastane predvsem iz naslova terjatev Skupine do strank in naložbenih vrednostnic.

(i) Poslovne in druge terjatve

Izpostavljenost Skupine kreditnemu tveganju je odvisna zlasti od značilnosti posameznih strank. Na kreditno tveganje ima vpliv plačilno tveganje z vidika države, v kateri stranka posluje.

Direktor Zakladništva Skupine oblikuje kreditno politiko, v skladu s katero se za vsako novo stranko izvede analiza njene kreditne sposobnosti, preden ji Skupina ponudi standardne pogoje plačila in dobave. Pregled Skupine zajema zunanje ocene, če obstajajo, v nekaterih primerih pa tudi reference banke. Nabavne omejitve, ki se določijo v obliki najvišjega odprtega zneska, se vzpostavijo za vsako stranko posebej; te omejitve se preverjajo vsake tri mesece. Poslovanje Skupine s stranko, ki ne izpolnjujeje normne kreditne sposobnosti, poteka le na osnovi predplačil.

Pri spremljanju kreditnega tveganja, so stranke razdeljene v skupine skladno z njihovimi kreditnimi značilnostmi, med drugim tudi glede na to ali gre za posamezno družbo ali skupino družb, za veleprodajo, maloprodajo ali končnega porabnika, glede na geografski položaj, panogo, starostno strukturo terjatev, dospelost, ter obstoj predhodnih finančnih težav. Poslovne in druge terjatve Skupine se nanašajo predvsem na stranke iz veleprodaje. Stranke, pri katerih je tveganje ocenjeno kot »visoko«, se vnesejo v seznam strank, s katerimi je poslovanje omejeno, prihodnje prodaje pa se z dovoljenjem Direktorja Zakladništva Skupine izvedejo na podlagi predplačil.

Blago je prodano na način, da se zadrži lastništvo do njegovega popolnega plačila; tako ima Skupina v primeru neplačila blaga zavarovano terjatev. V zvezi s poslovnimi in drugimi terjatvami Skupina ne zahteva varščine.

(b) Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da Skupina ne bo zmožna poravnati svojih finančnih obveznosti ob njihovi dospelosti. Najvišjo možno likvidnost Skupina zagotavlja tako, da ima vselej dovolj likvidnih sredstev za poravnanje svojih obveznosti v roku, in sicer v običajnih kot tudi stresnih okoliščinah, brez da bi nastale nesprejemljive izgube ali tveganje škodovati ugledu Skupine.

Skupina ima zagotovljena potrebna denarna sredstva v okviru revolving kreditov, ki jih lahko koristi z najavo enega dne. Obrestne mere po revolving kreditih se gibljejo v okvirih konkurenčnih tržnih pogojev.

(c) Tržno tveganje

Tržno tveganje je tveganje, da bodo spremembe v tržnih cenah, kot so devizni tečajji, obrestne mere in lastniški instrumenti, vplivale na prihodke Skupine ali na vrednost finančnih instrumentov. Cilj obvladovanja tržnega tveganja je obvladovanje in nadzor nad izpostavljenostjo tržnim tveganjem v razumnih mejah ob hkratni optimizaciji dobička.

(d) Valutno tveganje

Skupina je izpostavljena valutnemu tveganju na prodajnem, nabavnem in posojilnem področju, in sicer pri poslih v valutah, ki niso funkcijska valuta obvladujoče družbe, pa tudi USD in GBP. Valute, v katerih družbe v Skupini Istrabenz poslujejo so: EUR, USD, GBP in CHF, največ pa v RSD, HRK, BAM, RUB in MKD.

Skupina izvaja varovanje pred tveganjem za posle sklenjene v USD. Pri izračunu se upoštevata načrtovana prodaja in nabava za naslednjih šest mesecev. Skupina za zavarovanje pred valutnim tveganjem uporablja rokovne posle, večinoma z dospelostjo prej kot v enem letu od datuma poročanja; po potrebi jih ob zapadlosti obnovi.

V zvezi z drugimi denarnimi sredstvi in obveznostmi, ki se vodijo v tujih valutah, Skupina zagotavlja ohranjanje neto izpostavljenosti tako, da glede na kratkoročne potrebe kupuje oziroma prodaja tuje valute po dnevnih tečajjih.

(e) Tveganje spremembe obrestne mere

Skupina uravnava izpostavljenost obrestnemu tveganju s pomočjo instrumentov obrestnih zamenjav in drugimi izvedenimi finančnimi instrumenti. Do 50 odstotkov vseh finančnih obveznosti Skupine, vezanih na spremenljivo obrestno mero, je varovano z izvedenimi finančnimi instrumenti.

Upravljanje s kapitalom

Uprava se je odločila za ohranjanje velikega kapitalskega obsega, da bi tako zagotovila zaupanje naložbenikov, upnikov in trga ter trajnostni razvoj Skupine. Nadzorni svet spremlja kapitalski donos, ki ga je Skupina opredelila kot čiste prihodke iz poslovanja, deljene s celotnim delničarskim kapitalom, brez neodkupljivih prednostnih delnic in manjšinskih deležev. Nadzorni svet spremlja tudi višino dividend, izplačanih navadnim delničarjem.

Skupina na trgu občasno odkupi lastne delnice, pri čemer je časovni razpored teh transakcij odvisen od tržne cene delnice. V osnovi so te delnice namenjene uporabi ob izdaji delnic po programu delniških opcij. Odločitve o nakupu in prodaji sprejema Uprava družbe za obvladovanje tveganj, in sicer za vsak posel posebej. Skupina ne razpolaga s posebnim načrtom odkupa lastnih delnic.

V letu poročanja v Skupini Istrabenz ni prišlo do spremembe v načinu upravljanja s kapitalom.

Niti matična družba niti njene odvisne družbe niso predmet kapitalskih zahtev, ki bi jih določili zunanji organi.

2.11 Poročanje po segmentih

Pojasnilo 1: Ključne postavke po področnih odsekih

Postavke v € Items in €	Naložbe Investments		Skladiščenje Warehousing		Energetika Energy supply		Plini Gases		Turizem Tourist trade		Storitve I.T. IT services		Prehrana Catering		SKUPAJ TOTAL	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Pridobitki zunaj skupine Sales revenue - external customers	2.609.922	2.264.963	13.866.081	12.303.314	101.644.908	105.317.463	90.141.090	69.575.918	49.613.558	46.112.147	26.134.820	8.846.544	377.692.768	360.176.862	661.703.147	604.597.211
Prodaja med odseki Intrasegment sales revenue	58.054	397.144		0	312.645	388.098	224.447	281.926	31.575	44.720	5.689.435	6.438.700	28.300	182.140	6.344.457	7.732.728
Pridobitki od prodaje skupaj Total sales revenue	2.667.976	2.662.107	13.866.081	12.303.314	101.957.553	105.705.561	90.365.537	69.857.844	49.645.133	46.156.867	31.824.256	15.285.244	377.721.068	360.359.002	668.047.604	612.329.939
Poslovni izid iz poslovanja Operating profit or loss	-4.210.381	-9.126.887	7.042.159	5.983.743	1.818.916	1.527.765	9.084.252	4.435.544	1.838.068	5.599.580	-2.962.339	359.718	29.833.764	24.604.175	42.444.440	33.383.638
Izid financiranja Profit or loss from financing	-231.879.218	112.133.351	-1.008.322	-726.072	-643.344	-284.041	-1.805.918	-656.772	-4.704.454	-2.772.950	-528.614	-342.414	-19.492.109	-8.822.577	-260.061.980	98.528.525
Dobitki pridrženih družb po kapitalski metodi Profit of equity accounted associates	-252.387	256.714		0	0	0		0		0	-15.347	0	0	0	-267.734	256.714
Davek od dobitka Income tax	2.186.373	-10.365.482	-1.306.881	-1.210.291	-468.315	-382.250	-1.567.635	-883.308	-887.841	-1.228.763	-373.702	36.335	-781.546	-1.671.130	-3.199.546	-15.704.889
Čisti poslovni izid tekočega obdobja Net profit or loss for the period	-234.155.612	92.873.781	4.726.956	4.047.380	707.258	861.474	5.710.698	2.943.948	-3.754.227	1.573.326	-3.880.002	-19.030	9.560.110	14.110.468	-221.084.820	116.391.347
Sredstva skupaj Total assets	578.530.625	560.480.560	34.436.550	44.409.070	35.884.667	24.551.371	76.512.181	78.342.952	127.212.248	165.869.716	18.246.666	12.880.399	299.547.034	440.447.003	1.170.369.971	1.326.981.070
Naložbe v pridržene družbe Investments in associates	11.352.142	11.638.221		0	0	0	210.427	0	237.143	183.134	55.324	0	0	0	11.855.036	11.821.355
Obveznosti skupaj Total liabilities	561.739.252	485.206.608	19.439.496	20.213.982	34.569.985	18.772.006	52.388.210	45.314.836	112.870.186	74.521.969	16.742.635	7.711.358	278.181.051	227.749.522	1.075.930.815	879.490.281
Višanja Investments		413.398	714.131	4.915.699	3.965.363	4.971.979	13.086.903	8.329.577	45.972.360	31.927.321	1.967.882	2.980.984	20.493.693	25.485.417	86.200.332	79.024.375
Amortizacija Depreciation and amortisation	427.003	1.055.923	2.820.789	2.711.227	330.145	285.458	4.434.172	3.798.648	7.406.153	5.652.885	2.851.481	2.435.911	24.308.664	24.836.587	42.578.407	40.776.639
Slabitve pripoznane v IPI Impairment recognised in IS	222.164.546		0	0	160.512	398	592.822	28.080	181.820	170.064	45.535	4.819	5.506.919	697.828	228.652.154	901.189

2.12 Sredstva v posesti za prodajo

Pojasnilo 2: Sredstva v posesti za prodajo

Gibanje v letu 2007

Zneski v € Figures in € SREDSTVA V POSESTI ZA PRODAJO ASSETS HELD FOR SALE	Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	RAZVRŠČENO MED SREDSTVA ZA PRODAJO CLASSIFIED AS HELD-FOR-SALE ASSETS	TEČAJNE RAZLIKE EXCHANGE DIFFERENCES	PRODAJA SREDSTVA SALE OF ASSET	Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007
Zemljišča Land	146.253	0	-744	-78.602	66.908
Gradbeni objekti Buildings	2.925.702	-1.238.652	-12.726	-866.165	808.158
Proizvajalna oprema Production plant and equipment	87.754	99.529	-4.054	-41.895	141.334
Druga oprema Other equipment	9.481	85	-80	-7.433	2.053
Nepremičnine, naprave in oprema Property, plant and equipment	3.169.190	-1.139.038	-17.604	-994.095	1.018.453
Ostala dolgoročna sredstva (potrebno specificirati) Other non-current assets (to be specified)	0	139.079	0	0	139.079
Skupaj sredstva v posesti za prodajo Total assets available for sale	3.169.190	-999.959	-17.604	-994.095	1.157.532

Sredstva v posesti za prodajo se v celoti nanašajo na Skupino Droga Kolinska. Med gradbenimi objekti, namenjenimi prodaji, so predvsem poslovni in stanovanjski prostori.

Med prodanimi sredstvi so sredstva, ki so bila prenesena na opredmetena osnovna sredstva v višini 1.407.425 eur in odprodani poslovni prostori v višini 994.095 eur.

Gibanje v letu 2008

Zneski v € Figures in € SREDSTVA V POSESTI ZA PRODAJO ASSETS HELD FOR SALE	Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	PRENOS IZ SREDSTEV ZA PRODAJO TRANSFERRED FROM HELD-FOR- SALE ASSETS	TEČAJNE RAZLIKE EXCHANGE DIFFERENCES	PRODAJA SREDSTVA SALE OF ASSET	Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008
Zemljišča Land	66.908	-67.898	990	0	0
Gradbeni objekti Buildings	947.237	-648.848	9.463	0	307.852
Proizvajalna oprema Production plant and equipment	141.334	-46.151	2.666	-97.930	-82
Neopredmetena sredstva Intangible assets	2.053	-2.000	29	0	82
Skupaj sredstva v posesti za prodajo Total assets available for sale	1.157.531	-764.896	13.148	-97.930	307.852

Sredstva v posesti za prodajo se v celoti nanašajo na Skupino Droga Kolinska.

Med sredstvi, namenjenimi prodaji, ostajajo le poslovni prostori matične družbe v Beogradu, ki so bili v letu 2008 večkrat oglaševani za prodajo, vendar se prodaja do konca obdobja poročanja ni zaključila in se nadaljuje v letu 2009.

Prodaja sredstev se nanaša na prodajo proizvodjalne opreme v povezanem podjetju Grand Prom, AD, Novi Beograd.

Podjetje Droga Kolinska, d.o.o., Zagreb je ob koncu leta sprejelo odločitev, da sredstva, razvrščena za prodajo, vrnejo med lastniško uporabljena sredstva, ker jih v daljšem obdobju niso uspeli prodati.

2.13 Odprodaja dejavnosti

Podjetje Droga Kolinska, d.d., je v letu 2008 odprodalo naslednje dejavnosti:

- proizvodnjo in prodajo praškov blagovnih znamk Regina, Royal, Kremin, Citronka in Sladki prah,
- proizvodnjo in prodajo omak in vložene zelenjave blagovnih znamk Argo in Tomatina,
- ter proizvodnjo in prodajo programa Čoko in Čokolešnik.

Učinek prodaje je izkazan v izkazu poslovnega izida v postavki drugi poslovni prihodki, ki so podani v pojasnilu 28.

Zneski v € Figures in € PREDMET PRODAJE OBJECT OF SALE	PRODAJNA VREDNOST VALUE OF SALE	NETO ODTUJENA SREDSTVA DISPOSED NET ASSETS		DOBIČEK PRI PRODAJI PROCEEDS FROM SALE
		OSNOVNA SREDSTVA FIXED ASSETS	ZALOGE INVENTORIES	
Skupaj prodaja dejavnosti Total sale of activity	9.101.879	1.380.821	2.215.710	5.505.348

Družba Droga Kolinska, d.d., je pred koncem poslovnega leta še sklenila pogodbo za prodajo dejavnosti čajev 1001 Cvet, začimb Maestro in Evo ter riža, mlevskih izdelkov, kaše in bebe pšeničnih zdrobov Zlato Polje, kar je v računovodskih izkazih razkrito kot kratkoročna terjatev in odloženi prihodki.

2.14 Nakupi in prodaje odvisnih družb

Pojasnilo 3: Nove odvisne družbe v Skupini Istrabenz

Spremembe v Skupini Droga Kolinska:

- nakup 100-odstotnega deleža v podjetju Tobess, d.o.o., Beograd s strani družbe Grand Kafa, AD, Beograd. Podjetje Tobess, d.o.o., Beograd je 23,51-odstotni lastnik podjetja Štark, AD, Beograd;
- prodaja 51-odstotnega deleža v podjetju VIVO, d.o.o., Ljubljana;
- ustanovljeno je bilo novo podjetje DK Mont, d.o.o., Podgorica, ki je v 100-odstotni lasti podjetja Grand Prom, AD, Novi Beograd. Osnovni vložek je znašal 5.000 evrov;
- ustanovljeno je bilo novo podjetje Droga Kolinska Sol, d.o.o., ki je v 100-odstotni lasti podjetja Droga Kolinska, d.d. Osnovni vložek je znašal 7.500 evrov.

Droga, d.o.o.e.l., Skopje je v postopku likvidacije.

Droga Livsmedel AB je v postopku likvidacije, ki bo predvidoma zaključena v aprilu 2009. Naložba v poslovnih knjigah družbe Droga Kolinska, d.d., znaša 103.818 evrov. V letu 2008 je Droga Kolinska, d.d., odpisla terjatve do Droge Livsmedel AB v višini 378.608 evrov. Drugih negativnih učinkov iz tega naslova v letu 2009 ne pričakujemo.

V družbi Koler Nahrungsmittel, GmbH, Düsseldorf je bil 6.11.2008 zaključen stečajni postopek. Iz tega naslova so v Skupini Droga Kolinska oblikovali 28.367 evrov finančnih odhodkov.

Skupina Droga Kolinska je z nakupom družbe Tobess, d.o.o., pridobila posredno še 23,51 odstotkov družbe Štark AD, kar je prikazano v naslednjih tabelah.

Poštena vrednost pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti družbe Tobess d.o.o.:

Postavke Items	Zneski v € Figures in €
Dolgoročne finančne naložbe Non-current investments	8.510.744
Terjatve do države za davek Income tax receivable	120
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	3.540
Skupaj sredstva Total assets	8.514.404
Poslovne in druge obveznosti Trade and other payables	1.464
Skupaj obveznosti Total liabilities	1.464
Razlika med sredstvi in obveznostmi Difference between assets and liabilities	8.512.939
Delež lastništva Ownership participation	100,00%
Razlika med sredstvi in obveznostmi po pridobljenem deležu Difference between assets and liabilities after the acquisition of an interest	8.512.939
Dobro ime (Slabo ime) Goodwill (negative goodwill)	31.487.061
Nabavna vrednost poslovne združitve* Cost of business combination	40.000.000
Pridobljena denarna sredstva Acquired cash	3.540
Neto odliv denarja Net cash outflow	39.996.460

Ocenjena poštena vrednost pridobljenih sredstev je enaka knjigovodski vrednosti, ker razen dolgoročne finančne naložbe v odvisno družbo Soko Štark nima drugih sredstev.

Poštena vrednost pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti družbe Štark AD:

Postavke Items	Zneski v € Figures in €
Neopredmetena dolgoročna sredstva Intangible assets	14.575.542
Nepremičnine, naprave in oprema Property, plant and equipment	33.503.216
Dolgoročne finančne naložbe Non-current investments	602.328
Odloženi davki Deferred taxes	1.369.985
Zaloge Inventories	5.034.907
Poslovne terjatve Operating receivables	20.014.982
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	97.654
Skupaj sredstva Total assets	75.198.614
Dolgoročno prejeta posojila Non-current borrowings	16.980.846
Dolgoročne poslovne obveznosti Non-current operating liabilities	4.814.439
Kratkoročno prejeta posojila Current borrowings	1.267.129
Poslovne in druge obveznosti Trade and other payables	9.491.910
Skupaj obveznosti Total liabilities	32.554.324
Razlika med sredstvi in obveznostmi Difference between assets and liabilities	42.644.290
Delež lastništva Ownership participation	23,51%
Razlika med sredstvi in obveznostmi po pridobljenem deležu Difference between assets and liabilities after the acquisition of an interest	10.024.862
Dobro ime (Slabo ime) Goodwill (negative goodwill)	-1.514.119
Nabavna vrednost poslovne združitve* Cost of business combination	8.510.744

Pri nakupu 100-odstotnega deleža v podjetju Tobess, d.o.o., Beograd je v Skupini nastalo dobro ime v višini 29.927.942 evrov. S tem nakupom je Droga Kolinska, d.d., pridobila manjšinski 23,5081 odstotni delež v družbi Štark, A.D., Beograd, katerega lastnik je Tobess, d.o.o., Beograd. Posredno je na Skupini Istrabenz 28.431.545 evrov dobrega imena.

Spremembe v Skupini Actual IT

Družba Actual IT, d.o.o., je v letu 2008 kupila družbo Simt, d.o.o. Ob nakupu je bilo pripoznano dobro ime v višini 12.280.862 evrov.

Poštena vrednost pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti družbe Simt, d.o.o.:

Postavke Items	Zneski v € Figures in €
Neopredmetena dolgoročna sredstva Intangible assets	924.624
Nepremičnine, naprave in oprema Property, plant and equipment	228.208
Deleži v pridruženih podjetjih Interests in associates	75.000
Dolgoročne finančne naložbe Non-current investments	1.033.749
Odloženi davki Deferred taxes	5.556
Zaloge Inventories	543.743
Poslovne terjatve Operating receivables	1.957.999
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	54.344
Skupaj sredstva Total assets	4.823.223
Dolgoročne poslovne obveznosti Non-current operating liabilities	297.832
Kratkoročno prejeta posojila Current borrowings	1.923.158
Poslovne in druge obveznosti Trade and other payables	1.546.843
Skupaj obveznosti Total liabilities	3.767.833
Razlika med sredstvi in obveznostmi 100% Difference between assets and liabilities 100%	1.055.390
Delež lastništva Ownership participation	1
Razlika med sredstvi in obveznostmi po pridobljenem deležu Difference between assets and liabilities after the acquisition of an interest	1.055.390
Dobro ime (Slabo ime) Goodwill (negative goodwill)	12.280.862
Nabavna vrednost poslovne združitve* Cost of business combination	13.333.473
Pridobljena denarna sredstva Acquired cash	54.344
Neto kupnina Net purchase price	13.279.129

Dobro ime v skupni Skupini Actual se je ob nakupu družbe Simt, d.o.o., povečalo za 12.280.862 evrov, posredno na Skupini Istrabenz zaradi indirektnega deleža za 9.579.073 evrov.

Poštena vrednost pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti družbe IBS d.o.o.:

Postavke Items	Zneski v € Figures in €
Nepremičnine, naprave in oprema Property, plant and equipment	25.399
Naložbene nepremičnine Investment property	134.848
Zaloge Inventories	79.539
Poslovne terjatve Operating receivables	188.861
Kratkoročne finančne naložbe Current investments	74.759
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	82.109
Skupaj sredstva Total assets	585.514
Dolgoročne poslovne obveznosti Non-current operating liabilities	7.094
Kratkoročno prejeta posojila Current borrowings	194.417
Poslovne in druge obveznosti Trade and other payables	68.449
Skupaj obveznosti Total liabilities	269.960
Razlika med sredstvi in obveznostmi 100% Difference between assets and liabilities 100%	315.555
Delež lastništva Ownership participation	100%
Razlika med sredstvi in obveznostmi po pridobljenem deležu Difference between assets and liabilities after the acquisition of an interest	315.555
Dobro ime (Slabo ime) Goodwill (negative goodwill)	626.033
Nabavna vrednost poslovne združitve* Cost of business combination	941.588
Pridobljena denarna sredstva Acquired cash	82.109
Neto kupnina Net purchase price	859.479

Nakup podjetja IBS, d.o.o., iz Sarajeva je bil opravljen preko družbe Actual BiH. Financiran je bil z dolgoročnim kreditom s strani matične družbe. Del tega posojila (400.000 evrov) se je naknadno konvertiral v kapital (izvedli smo dokapitalizacijo družbe). Dobro ime v Skupini Actual se je povečalo za 626.033 evrov, na Skupini Istrabenz indirektno za 488.306 evrov.

Spremembe v Skupini Istrabenz Gorenje

Družba Istrabenz Gorenje, d.o.o., ima doma in v tujini dvanajst odvisnih družb.

V letu 2008 je bila zaradi širitve dejavnosti inženiringa izvedena naložba v nakup 100-odstotnega deleža družbe Avtomatizacija, d.o.o., ki se je preimenovala v Istrabenz Gorenje, avtomatizacija procesov, d.o.o., ter dokapitalizacija in s tem vstop v družbo Istrabenz Gorenje projekt (50-odstotni delež).

Poštena vrednost pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti družbe Istrabenz Gorenje avtomatizacija procesov, d.o.o.:

Postavke Items	Zneski v € Figures in €
Neopredmetena sredstva Intangible assets	1.586
Nepremičnine, naprave in oprema Property, plant and equipment	646.942
Zaloge Inventories	9.973
Poslovne terjatve Operating receivables	683.690
Kratkoročne finančne naložbe Current investments	50.568
Terjatve do države za davek Income tax receivable	2.608
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	4.014
Skupaj sredstva Total assets	1.398.810
Manjšinski kapital Minority interest	448.979
Kratkoročno prejeta posojila Current borrowings	433.525
Poslovne in druge obveznosti Trade and other payables	143.834
Skupaj obveznosti Total liabilities	1.026.338
Razlika med sredstvi in obveznostmi Difference between assets and liabilities	372.471
Delež lastništva Ownership participation	100,00%
Razlika med sredstvi in obveznostmi po pridobljenem deležu Difference between assets and liabilities after the acquisition of an interest	372.471
Dobro ime (Slabo ime) Goodwill (negative goodwill)	712.863
Nabavna vrednost poslovne združitve* Cost of business combination	1.078.789
Pridobljena denarna sredstva Acquired cash	4.014
Neto odliv denarja Net cash outflow	1.074.775

Ob nakupu je bilo pripoznano dobro ime v višini 712.293 evrov na Skupini Istrabenz.

V okviru dejavnosti proizvodnja in trženje izdelkov oplemenitene biomase se je število družb povečalo za 4. Za opravljanje trgovanja biomase je bila ustanovljena družba Vitales Nova Gorica v Sloveniji ter Vitales Čakovec na Hrvaškem. V Italiji je bila ustanovljena družba Vitales EBI (50-odstotni delež), s katero želimo v Skupini povečati porabo industrijske oplemenitene biomase z direktno prodajo ter z energetskimi projekti. Z nakupom družbe BPC pa bo Skupina zasledovala cilj ozaveščanja porabnikov k večji porabi oplemenitene biomase ter energetske varčnosti.

Poštena vrednost pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti družbe BPC, d.o.o.:

Postavke Items	Zneski v € Figures in €
Nepremičnine, naprave in oprema Property, plant and equipment	1.135
Poslovne terjatve Operating receivables	100
Kratkoročne finančne naložbe Current investments	0
Terjatve do države za davek Income tax receivable	126
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	4.776
Sredstva v posesti za prodajo Assets held for sale	0
Skupaj sredstva Total assets	6.073
Poslovne in druge obveznosti Trade and other payables	1.234
Skupaj obveznosti Total liabilities	1.234
Razlika med sredstvi in obveznostmi Difference between assets and liabilities	4.839
Delež lastništva Ownership participation	100,00%
Razlika med sredstvi in obveznostmi po pridobljenem deležu Difference between assets and liabilities after the acquisition of an interest	4.839
Dobro ime (Slabo ime) Goodwill (negative goodwill)	78.257
Nabavna vrednost poslovne združitve* Cost of business combination	83.159
Pridobljena denarna sredstva Acquired cash	4.776
Neto odliv denarja Net cash outflow	78.384

Dobro ime v Skupini Istrabenz je pripoznano v višini 78.257 evrov.

Pojasnilo 4: Dokupi in prodaje deležev odvisnih družb v Skupini Istrabenz

NAKUPI IN PRODAJE ODVISNIH DRUŽB ACQUISITION AND SELL OF SUBSIDIARY	% LASTNIŠTVA ODVISNIH DRUŽB % OF OWNERSHIP OF SUBSIDIARIES		% NAKUPA (PRODAJE) % OF ACQUISITION (SELL)	KUPNINA PURCHASE / SELLING PRICE	DIREKTEN VPLIV NA: DIRECT EFFECTS ON:	
	Zneski v € Amounts in €				MANJŠINSKI KAPITAL MINORITY INTEREST	DOBRO (SLABO) IME GOODWILL (NEGATIVE GOODWILL)
	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007				
NAKUPI DRUŽBE ISTRABENZ d.d. ACQUISITION OF SUBSIDIARY ISTRABENZ d.d.						
DrogaKolínska d.d.	95,00	100,00	-5,00	4.640		4.640
OpenAd AG	49,90	50,10	-0,20	28.954		
Istrabenz Turizem d.d.	100,00	100,00	0,00	4.639		4.639
Actual IT d.o.o.	78,00	100,00	-22,00	3.219.610	3.429.590	-209.980
NAKUPI DRUŽBE ISTRABENZ TURIZEM D.D. ACQUISITION OF SUBSIDIARY						
Istrabenz Hoteli Portorož d.o.o.	100,00	67,65	32,35	6.500.000	3.432.132	3.067.868
Turezem Kras	100,00	100,00	0,00	179		179
NAKUPI DRUŽBE ISTRABENZ PLINI d.o.o. ACQUISITION OF SUBSIDIARY ISTRABENZ PLINI d.o.o.						
Plinarna Maribor d.d.	100,00	90,84	9,16	1.809.120	1.458.708	350.412

V letu 2008 je Istrabenz, d.d., prodal 22-odstotni delež naložbe v družbo Actual IT, d.o.o. S prodajo 0,2-odstotenga deleža družbe OpenAd je ta družba prerezporejena med pridružene.

V letu 2008 je družba Istrabenz Turizem, d.d., od Občine Piran odkupila 32,35-odstotni delež v družbi Istrabenz Hoteli Portorož, d.o.o., za znesek kupnine 6.500.000 evrov. V skladu s pogodbo o prodaji poslovnega deleža bo del kupnine v znesku 3.250.000 evrov plačan v letu 2009.

Zaradi dokupa deleža v družbi Istrabenz Hoteli Portorož d.o.o. se je znesek manjšinskega kapitala Skupine Istrabenz Turizem zmanjšal za 3.429.590 evrov.

V letu 2008 je bila izvedena iztisnitev malih delničarjev Plinarne Maribor. Lastniški delež je bil s tem povečan iz 90,84 odstotka na 100 odstotkov. Dobro ime na Skupini Istrabenz plini se je povečalo za 350.412 evrov, na Skupini Istrabenz indirektno za 178.750 evrov.

Zneski v € Amounts in € DOKAPITALIZACIJE ODVISNIH DRUŽB INCREASE OF SUBSIDIARY CAPITAL	VEČINSKI LASTNIKI MAJORITY INTEREST	MANJŠINSKI LASTNIKI MINORITY INTEREST
dokapitalizacija IGES	1.220.000,00	
dokapitalizacija Actuala	8.600.000,00	
Thai si, s.r.l.	400.000,00	
DrogaKolinska d.d.		11.767.153,00
SKUPAJ TOTAL	10.220.000,00	11.767.153,00

Dokapitalizacija družbe Actual IT, d.o.o., je bila v celoti vplačana.

Dokapitalizacija družbe Istrabenz Gorenje, d.o.o., je bila vplačana le v višini 610.000 evrov.

Dokapitalizacija družbe Droga Kolinska, d.d., je bila izvedena izključno s strani manjšinskega lastnika, zato se je zmanjšal delež lastništva za 5 odstotkov.

2.15 Pojasnila postavk računovodskih izkazov

Pojasnilo 5: Nepremičnine, naprave in oprema

Zneski v € Figures in € NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Zemljišča Land	38.143.531	33.794.819
Zgradbe Buildings	257.278.539	197.304.260
Proizvajalne naprave in stroji Production plant and equipment	56.094.823	52.662.568
Druge naprave in oprema Other plant and equipment	60.775.719	47.257.883
Nepremičnine, naprave in oprema v gradnji in izdelavi Property, plant and equipment under construction	20.761.551	61.421.869
Predujmi za pridobitev nepremičnin, naprav in opreme Advances for property, plant and equipment	4.850.239	3.853.333
Skupaj nepremičnine, naprave in oprema Total property, plant and equipment	437.904.402	396.294.732

Nepremičnine, naprave in oprema so višje za 10 odstotkov v primerjavi s preteklim letom.

Pretežni delež vseh nepremičnin, naprav in opreme predstavlja delež Skupine Istrabenz Turizem, in sicer 40-odstotni delež.

Gibanje v letu 2007

Zneski v € Figures in € NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT	ZEMLJIŠČE LAND	ZGRADBE BUILDINGS	PROIZVAJALNE NAPRAVE IN STROJI PRODUCTION EQUIPMENT	DRUGE NAPRAVE IN OPREMA OTHER PLANT AND EQUIPMENT	NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA V GRADNJI IN IZDELAVI PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT UNDER CONSTRUCTION AND IN PRODUCTION	SKUPAJ TOTAL
NABAVNA VREDNOST COST						
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	33.667.454	359.042.655	121.599.100	115.461.101	31.822.281	661.592.591
Povečanja kot posledica združitvev in nakupov odvisnih družb Increase due to business combinations and acquisitions of subsidiaries	3.375	111.817	36.811	865.611	262.148	1.279.762
Sredstva nastala v podjetju Assets internally developed	0	0	563	134.326	288.560	423.449
Ostale nabave Other acquisitions	323.927	4.520.982	3.762.233	10.477.972	55.069.985	74.155.099
Odpisi Writedowns	-187.958	5.549.898	10.439.170	-5.973.122	-16.875.669	-7.047.680
Odtujitve Disposals	-61.406	-127.739	-2.766.344	-4.099.139	-783.259	-7.837.888
Prenos iz-na naložbene nepremičnine Transfer from-to investment property	0	0	0	0	0	0
Prenos iz-na sredstva v posesti za prodajo Transfer from-to assets held for sale	78.602	1.988.493	2.094.326	833	0	4.162.253
Drugi prenosi Other transfers	-2	3.449.632	67.823	1.193.144	-4.215.884	494.714
Tečajne razlike Foreign exchange differences	-29.173	-1.131.840	-2.774.376	-405.414	-286.034	-4.626.837
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	33.794.819	373.403.898	132.459.306	117.655.312	65.282.128	722.595.463
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE						0
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	0	165.556.966	69.903.142	69.424.319	0	304.884.428
Povečanja kot posledica združitvev in nakupov odvisnih družb Increase due to business combinations and acquisitions of subsidiaries	0	20.243	0	268.482	0	288.726
Odpisi Writedowns	0	-57.040	1.993.649	-7.466.598	0	-5.529.989
Zmanjšanja kot posledica investicijskih vlaganj Decrease due to investments	0	0	0	0	0	0
Odtujitve Disposals	0	-96.693	-2.007.072	-3.147.520	0	-5.251.285
Prenos iz-na naložbene nepremičnine Transfer from-to investment property	0	0	0	0	0	0
Prenos iz-na sredstva v posesti za prodajo Transfer from-to assets held for sale	0	708.998	2.144.526	918	0	2.854.442
Izgube zaradi oslabitev Impairment losses	0	325.381	18.794	0	0	344.175
Tečajne razlike Foreign exchange differences	0	-444.531	-1.667.035	-96.008	0	-2.207.574
Amortizacija v obdobju Depreciation expense	0	10.086.315	9.410.733	11.413.836	6.925	30.917.808
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	0	176.099.640	79.796.738	70.397.429	6.925	326.300.732
Knjigovodska vrednost 01.01.2007 Carrying amount at 01/01/2007	33.667.454	193.485.689	51.695.958	46.036.782	31.822.281	356.708.163
Knjigovodska vrednost 31.12.2007 Carrying amount at 31.12.2007	33.794.819	197.304.259	52.662.568	47.257.883	65.275.202	396.294.731

Gibanje v letu 2008

Zneski v € Figures in € NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT	ZEMLJIŠČE LAND	ZGRADBE BUILDINGS	PROIZVAJALNE NAPRAVE IN STROJI PRODUCTION EQUIPMENT	DRUGE NAPRAVE IN OPREMA OTHER PLANT AND EQUIPMENT	NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA V GRADNJI IN IZDELAVI PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT UNDER CONSTRUCTION AND IN PRODUCTION	SKUPAJ TOTAL
NABAVNA VREDNOST COST						
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	33.794.818	373.403.898	132.459.306	117.655.312	65.282.128	722.595.463
Povečanja kot posledica združitvev in nakupov odvisnih družb Increase due to business combinations and acquisitions of subsidiaries	8.108	276.019	0	1.381.486	139.650	1.805.263
Sredstva nastala v podjetju Assets internally developed	0	48.970	0	14.366	508.232	571.568
Ostale nabave Other acquisitions	631.408	1.790.064	3.159.575	13.630.980	62.468.228	81.680.255
Zmanjšanja kot posledica poslovnih združitvev in prodaj odvisnih družb Decrease due to business combinations and sale of subsidiaries	0	0	0	-163.907	0	-163.907
Odpisi Writedowns	-2.428	-198.810	-3.959.547	-2.566.041	0	-6.726.827
Odtujitve Disposals	-999.233	-4.658.083	-7.723.293	-4.625.919	-139.758	-18.146.286
Prenos iz-na naložbene nepremičnine Transfer from-to investment property	0	0	0	0	-942.206	-942.206
Prenos iz-na sredstva v posesti za prodajo Transfer from-to assets held for sale	67.898	710.181	0	138.846	0	916.925
Drugi prenosi Other transfers	4.522.109	71.520.788	11.935.064	14.793.602	-101.120.596	1.650.967
Tečajne razlike Foreign exchange differences	-56.189	-1.850.031	-4.592.131	-706.442	-576.129	-7.780.922
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	37.966.492	441.042.997	131.278.974	139.552.281	25.619.550	775.460.293
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE					0	0
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	0	176.099.638	79.796.738	70.397.427	6.925	326.300.728
Povečanja kot posledica združitvev in nakupov odvisnih družb Increase due to business combinations and acquisitions of subsidiaries	0	53.550	0	529.751	0	583.300
Zmanjšanja kot posledica poslovnih združitvev in prodaj odvisnih družb Decrease due to business combinations and sale of subsidiaries	0	0	0	-93.911	0	-93.911
Odpisi Writedowns	0	-97.804	-3.799.468	-2.505.148	0	-6.402.421
Zmanjšanja kot posledica investicijskih vlaganj Decrease due to investments	0	0	0	0	0	0
Odtujitve Disposals	0	-3.129.650	-7.006.091	-3.416.038	0	-13.551.779
Prenos iz-na naložbene nepremičnine Transfer from-to investment property	0	0	0	0	0	0
Prenos iz-na sredstva v posesti za prodajo Transfer from-to assets held for sale	0	61.333	0	92.695	0	154.029
Drugi prenosi Other transfers	0	-928	-106.848	1.160.393	0	1.052.617
Izgube zaradi oslabitev Impairment losses	0	0	0	0	835	835
Tečajne razlike Foreign exchange differences	-177.039	-535.547	-2.453.405	-289.948	0	-3.455.939
Amortizacija v obdobju Depreciation expense	0	11.313.865	8.753.226	12.901.338	0	32.968.430
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	-177.039	183.764.456	75.184.151	78.776.560	7.761	337.555.889
Knjigovodska vrednost 01.01.2008 Carrying amount at 01/01/2008	33.794.818	197.304.260	52.662.568	47.257.884	65.275.203	396.294.734
Knjigovodska vrednost 31.12.2008 Carrying amount at 31/12/2008	38.143.531	257.278.541	56.094.823	60.775.721	25.611.789	437.904.404

Pretežni del nabav se nanaša na obnovo starega hotela Palace v višini 39.107.041 evrov v družbi Istrabenz Hoteli Portorož, d.o.o., preostalo pa se v glavnem nanaša na obnovo plaže, hotela Grand Hotel Portorož in drugih objektov ter ostalih investicij v družbi Istrabenz Turizem v višini 4.194.892 evrov.

Skupina Droga Kolinska je v letu 2008 investirala 18.910.312 evrov. Od tega je bilo neposredno v nepremičnine, naprave in opremo vloženi 8.959.727 evrov sredstev, za 9.950.585 evrov pa so bila povečana sredstva v gradnji in izdelavi. Iz sredstev v gradnji je bilo v poslovnem letu aktivirano za 9.860.994 evrov sredstev. Večji del so bila vlaganja v opremo in druge naprave: investicije v pakirne stroje v podjetju Grand Prom, AD, Novi Beograd, investicije v polnilne naprave v podjetju AD Palanački Kiseljak, Smederevska Palanka in investicija v CIP sistem z ventilskim blokom v matičnem podjetju ter vlaganja v nabavo kavnih aparatov in pakirno linijo za sladko-slani program v podjetju Štark, AD, Beograd in Grand Prom, AD, Novi Beograd.

Največje povečanje nepremičnin, naprav in opreme Skupine Istrabenz Gorenje v skupni vrednosti 5.866.678 evrov se nanaša na investicijo v peletirno linijo v hčerinskem podjetju Vitales Nova Bila ter investicijo v linijo briketov v hčerinskem podjetju Vitales Bihać. Z nakupom družbe Istrabenz Gorenje, avtomatizacija procesov, je Skupina pridobila tudi osnovna sredstva v skupni vrednosti 1.124.194 evrov.

Skupina Istrabenz je prodala nepremičnine, naprave in opremo v knjigovodski vrednosti 4.594.507 evrov, od tega skupina Droga Kolinska 3.561.461 evrov, od česar se del, to je 1.380.821 evrov, nanaša na osnovna sredstva odprodane dejavnosti družbe Droga Kolinska. Učinek prodaje je izkazan v izkazu poslovnega izida v postavki drugi poslovni prihodki.

Stanje drugih prenosov se nanaša na prenos sredstev iz zalog v Skupini Plini, na prenos iz neopredmetenih sredstev, na prenos v stroške ter amortizacijo sredstev, ki izhaja iz franšizne pogodbe med podjetji Štark, AD, Beograd in Grand Prom, AD, Novi Beograd.

Druga pojasnila nepremičnin, naprav in opreme

SREDSTVA ZASTAVLJENA KOT JAMSTVO ZA DOLGOVE ASSETS PLEDGED AS SECURITY FOR LIABILITIES	31.12.2008 31/12/2008			31.12.2007 31/12/2007		
	KNJIGOVODSKA VREDNOST SREDSTVA ASSET CARRYING AMOUNTS	KNJIGOVODSKA VREDNOST ZAVAROVANE OBVEZNOSTI CARRYING AMOUNTS OF SECURED LIABILITY	OPIS ZAVAROVANE OBVEZNOSTI DESCRIPTION OF SECURED LIABILITY	KNJIGOVODSKA VREDNOST SREDSTVA ASSET CARRYING AMOUNTS	KNJIGOVODSKA VREDNOST ZAVAROVANE OBVEZNOSTI CARRYING AMOUNTS OF SECURED LIABILITY	OPIS ZAVAROVANE OBVEZNOSTI DESCRIPTION OF SECURED LIABILITY
Zemljišče (opis) Land (description)	2.495.885	2.321.000	zemljišče Ljubljana, Rogaški vrelci	2.495.885	0	Dolgoročno posojilo/Long term loan
Zgradbe (opis) Buildings (description)	11.296.262	3.740.000	zgradbe Ljubljana, Rogaški vrelci	11.296.262	0	Dolgoročno posojilo/Long term loan
Proizvajalna oprema (opis) Production plant and equipment (description)	862.162	0	Linija za piškote in linija za čokoladne deserte, Soko Štark	1.101.171	394.024	Linije aza piškote in linija začokoladn desrete; dogloročno posojilo
Skupaj Total	14.654.309	6.061.000		14.893.318	394.024	

Skupna knjigovodska vrednost zavarovane obveznosti iz naslova zemljišč in zgradb znaša 6.061.000 eur in se v celoti nanaša na Skupino Droga Kolinska.

SREDSTVA V IZGRADNJI (MRS 16.74) ASSETS UNDER CONSTRUCTION (IAS 16.74)	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	
	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Zemljišče (opis) Land (description)	187.992	1.849.010
Zgradbe (opis) Buildings (description)	10.815.774	46.294.225
Proizvajalna oprema (opis) Production plant and equipment (description)	8.212.000	9.194.907
Ostala oprema (opis) Other equipment (description)	1.545.786	4.083.728
Skupaj Total	20.761.552	61.421.869

Sredstva v izgradnji v višini 20.761.552 evrov se nanašajo na:

- Skupino Droga Kolinska v višini 8.540.079 evrov, ki predstavlja selitev proizvodnje koncentrata Cockte iz Ljubljane v PE Rogaška Slatina in adaptacijo poslovne zgradbe v Srbiji,
- Skupino Istrabenz plini v višini 4.534.718 evrov za izgradnjo plinovodov za UNP in ZP, inštalacije za plinske posjite,
- Skupino Istrabenz Gorenje v višini 5.775.446 evrov za investicijo v peletirno linijo v hčerinskem podjetju Vitales Nova Bila ter investicij v linijo briketov v hčerinskem podjetju Vitales Bihać,
- Skupino Istrabenz Turizem v višini 1.855.028 evrov, ki se v največji meri nanaša na prenovo turističnega kompleksa Postojnska jama,
- in ostalo v višini 56.281 evrov.

SREDSTVA V FINANČNEM NAJEMU (MRS 17.31A) ASSETS UNDER FINANCE LEASE (IAS 17.31A)	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	
	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Proizvajalna oprema (opis) Production plant and equipment (description)	7.896	34.701
Ostala oprema (opis) Other equipment (description)	141.575	506.143
Skupaj Total	149.471	540.845

Sredstva v finančnem najemu se skoraj v celoti nanašajo na sredstva Skupine Istrabenz Plini.

Pojasnilo 6: Naložbene nepremičnine

Zneski v € Figures in € NALOŽBENE NEPREMIČNINE INVESTMENT PROPERTY	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Naložbene nepremičnine - zgradbe Investment property - buildings	9.275.518	9.096.890
Naložbene nepremičnine - zemljišča Investment property - land	6.363.328	6.071.428
Skupaj naložbene nepremičnine Total investment property	15.638.846	15.168.318

Gibanje v letu 2007

Zneski v € Figures in € NALOŽBENE NEPREMIČNINE INVESTMENT PROPERTY	ZEMLJIŠČA KOT NALOŽBENE NEPREMIČNINE LAND AS INVESTMENT PROPERTY	ZGRADBE KOT NALOŽBENE NEPREMIČNINE BUILDINGS AS INVESTMENT PROPERTY	SKUPAJ NALOŽBENE NEPREMIČNINE TOTAL INVESTMENT PROPERTY
NABAVNA VREDNOST COST			
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	6.147.060	19.946.662	26.093.722
Odpisi Writedowns	0	-73.330	-73.330
Odtujitve Disposals	-75.632	-1.841.365	-1.916.997
Prenos iz-na sredstva v posesti za prodajo Transfer from-to assets held for sale	0	-198.812	-198.812
Tečajne razlike Foreign exchange differences	0	76	76
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	6.071.428	17.833.230	23.904.659
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE			
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	0	9.153.068	9.153.068
Odpisi Writedowns	0	-44.369	-44.369
Odtujitve Disposals	0	-793.777	-793.777
Prenos iz-na sredstva v posesti za prodajo Transfer from-to assets held for sale	0	-30.039	-30.039
Drugi prenosi Other transfers	0	0	0
Tečajne razlike Foreign exchange differences	0	41.199	41.199
Amortizacija v obdobju Depreciation expense	0	410.259	410.259
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	0	8.736.340	8.736.340
Knjigovodska vrednost 01.01.2007 Carrying amount at 01/01/2007	6.147.060	10.793.593	16.940.654
Knjigovodska vrednost 31.12.2007 Carrying amount at 31.12.2007	6.071.428	9.096.890	15.168.319
Poštena vrednost Fair value	6.071.428	9.096.890	15.168.319

Gibanje v letu 2008

Zneski v € Figures in € NALOŽBENE NEPREMIČNINE INVESTMENT PROPERTY	ZEMLIŠČA KOT NALOŽBENE NEPREMIČNINE LAND AS INVESTMENT PROPERTY	ZGRADBE KOT NALOŽBENE NEPREMIČNINE BUILDINGS AS INVESTMENT PROPERTY	SKUPAJ NALOŽBENE NEPREMIČNINE TOTAL INVESTMENT PROPERTY
NABAVNA VREDNOST COST			
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	6.071.428	17.833.231	23.904.658
Ostale nabave Other acquisitions	0	1.064	1.064
Odpisi Writedowns	0	-242.968	-242.968
Odtujitve Disposals	0	-47.655	-47.655
Prenos iz-na lastniško uporabljenih nepremičnin Transfer from-to proprietary use of property	291.900	650.306	942.206
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	6.363.328	18.193.978	24.557.305
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE			
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	0	8.736.341	8.736.341
Odpisi Writedowns	0	-225.492	-225.492
Odtujitve Disposals	0	-6.308	-6.308
Tečajne razlike Foreign exchange differences	0	0	0
Amortizacija v obdobju Depreciation expense	0	413.919	413.919
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	0	8.918.459	8.918.459
Knjigovodska vrednost 01.01.2008 Carrying amount at 01/01/2008	6.071.428	9.096.890	15.168.318
Knjigovodska vrednost 31.12.2008 Carrying amount at 31/12/2008	6.363.328	9.275.519	15.638.846
Poštena vrednost Fair value	6.363.328	9.275.519	15.638.846

Pretežni del naložbenih nepremičnin predstavljajo poslovni prostori, dani v najem, in zemljišča holdinške družbe Istrabenz, d.d. Poleg tega so naložbene nepremičnine dane v najem za namene gostinskih in trgovskih dejavnosti v okviru družbe Istrabenz Turizem ter nekaj stanovanj.

Glede na informacije z nepremičninskega trga so poslovodstva družb ocenila, da knjigovodske vrednosti naložbenih nepremičnin odražajo njihovo pošteno vrednost.

Druga pojasnila naložbenih nepremičnin

VREDNOSTI PRIPOZNANE V POSLOVNEM IZIDU AMOUNTS RECOGNISED IN PROFIT OR LOSS	2008	2007
Prihodke od najemnin za naložbene nepremičnine Rental income from investment property	1.697.693	1.686.862
Neposredne poslovne odhodke (tudi za popravila in vzdrževanje), izvirajoče iz naložbenih nepremičnin, ki so ustvarile prihodke od najemnin v obdobju Direct operating expenses (also for repairs and maintenance) from investment property generating rental income in the period	469.406	337.517
STROŠKI VZDRŽEVANJA MAINTENANCE COSTS	110.298	144.252
AMORTIZACIJA DEPRECIATION	359.108	193.264

Pojasnilo 7: Neopredmetena sredstva

Zneski v € Figures in € NEOPREDMETENA SREDSTVA INTANGIBLE ASSETS	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Dolgoročno odloženi stroški poslovanja Long-term deferred operating costs	38.311	26.446
Dolgoročno odloženi stroški razvijanja Long-term deferred development costs	55.968	0
Pravice industrijske lastnine Industrial property rights	2.552.107	1.780.332
Blagovne znamke Trademarks	101.164.458	111.546.482
Dobro ime Goodwill	107.293.528	70.563.538
Druga neopredmetena sredstva Other intangible assets	7.923.952	10.549.116
Neopredmetena sredstva v pridobivanju in razvijanju ter preujmi Intangible assets under construction and development and advances	2.164.008	2.703.341
Preujmi za neopredmetena sredstva Advances for intangible assets	26.916	86.096
Preujmi za neopredmetena sredstva Advances for intangible assets	2.137.092	2.617.245
Skupaj neopredmetena sredstva Total intangible assets	221.192.332	197.169.255

Gibanje neopredmetenih sredstev 2007

Zneski v € Figures in € NEOPREDMETENA SREDSTVA INTANGIBLE ASSETS	DOLGOROČNO ODLOŽENI STROŠKI RAZVIJANJA LONG-TERM DEFERRED DEVELOPMENT COSTS	PRAVICE INDUSTRIJSKE LASTNINE INDUSTRIAL PROPERTY RIGHTS	BLAGOVNE ZNAMKE TRADEMARKS	DOBRO IME GOODWILL	DRUGA NEOPREDMETENA SREDSTVA OTHER INTANGIBLE ASSETS	NEOPREDMETENA SREDSTVA V PRIDOBIVANJU IN RAZVIJANJU TER PREDJUMI INTANGIBLE ASSETS UNDER CONSTRUCTION AND DEVELOPMENT AND ADVANCES	SKUPAJ TOTAL
NABAVNA VREDNOST COST							
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	3.330	2.251.776	132.386.379	49.998.941	17.387.268	3.562.852	205.590.547
Povečanja posledica združitvev, nakupov in dokapitalizacije odvisnih družb Increase due to business combinations, acquisitions, and increase in capital of subsidiaries	0	0	0	21.841.490	202.962	0	22.044.452
Neopredmetena sredstva nastala v podjetju Intangible assets internally developed	0	-61.938	0	0	61.938	322.168	322.168
Ostale nabave Other acquisitions	0	213.298	1.499	0	775.840	3.133.024	4.123.660
Zmanjšanja posledica poslovnih združitvev in prodaj odvisnih družb Decreases due to business combinations and sale of subsidiaries	0	0	0	-1.482.068	0	0	-1.482.068
Odpisi Writedowns	0	1.023.962	-4.770	0	-1.233.945	-185.261	-400.013
Odtujitve Disposals	0	0	0	0	-686	0	-686
Prenos iz-na sredstva v posesti za prodajo Transfer from-to assets held for sale	0	0	0	0	0	0	0
Drugi prenosi Other transfers	-3.196	24.316	0	0	3.597.100	-4.116.109	-497.890
Tečajne razlike Foreign exchange differences	-134	983	-3.269.373	205.174	-159.932	-129	-3.223.411
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	0	3.452.397	129.113.735	70.563.538	20.630.545	2.716.544	226.476.759
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE							
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	3.330	1.543.682	11.335.553	0	7.386.169	13.204	20.281.937
Odpisi Writedowns	0	-185.468	-514	0	-11.917	0	-197.899
Odtujitve Disposals	0	0	0	0	-34	0	-34
Drugi prenosi Other transfers	-3.781	-170.612	-27.966	0	202.355	0	-4
Tečajne razlike Foreign exchange differences	0	690	-346.598	0	-8.821	0	-354.729
Amortizacija v obdobju Amortisation expense	451	483.773	6.606.778	0	2.487.231	0	9.578.233
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	0	1.672.066	17.567.253	0	10.054.983	13.204	29.307.505
Knjigovodska vrednost 01.01.2007 Carrying amount at 01/01/2007	0	708.094	121.050.827	49.998.941	10.001.099	3.549.648	185.308.609
Knjigovodska vrednost 31.12.2007 Carrying amount at 31.12.2007	0	1.780.332	111.546.482	70.563.538	10.575.562	2.703.341	197.169.254

Gibanje neopredmetenih sredstev 2008

Zneski v € Figures in € NEOPREDMETENA SREDSTVA INTANGIBLE ASSETS	DOLGOROČNO ODLOŽENI STROŠKI RAZVIJANJA LONG-TERM DEFERRED DEVELOPMENT COSTS	PRAVICE INDUSTRIJSKE LASTNINE INDUSTRIAL PROPERTY RIGHTS	BLAGOVNE ZNAMKE TRADEMARKS	DOBRO IME GOODWILL	DRUGA NEOPREDMETENA SREDSTVA OTHER INTANGIBLE ASSETS	NEOPREDMETENA SREDSTVA V PRIDOBIVANJU IN RAZVIJANJU TER PREDUJMI INTANGIBLE ASSETS UNDER CONSTRUCTION AND DEVELOPMENT AND ADVANCES	SKUPAJ TOTAL
NABAVNA VREDNOST COST							
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	0	3.452.396	129.113.734	70.563.538	20.630.544	2.716.545	226.476.758
Povečanja posledica združitvev, nakupov in dokapitalizacije odvisnih družb Increase due to business combinations, acquisitions, and increase in capital of subsidiaries	45.520	0	0	41.805.048	183.704	0	42.034.272
Sredstva nastala v podjetju Intangible assets internally developed	0	0	0	0	0	0	0
Ostale nabave Other acquisitions	15.000	203.288	2.806	0	486.302	2.033.548	2.740.945
Zmanjšanja posledica poslovnih združitvev in prodaj odvisnih družb Decreases due to business combinations and sale of subsidiaries	0	0	0	-209.980	-3.793.438	0	-4.003.418
Odpisi Writedowns	0	-6.798	0	0	-822.497	0	-829.295
Odtujitve Disposals	0	-5.630	0	0	-1.420	0	-7.050
Prenos iz-na sredstva v posesti za prodajo Transfer from-to assets held for sale	0	0	0	0	13.711	0	13.711
Drugi prenosi Other transfers	0	1.633.892	104.032	-4.859.801	-25.139	-2.572.743	-5.719.758
Tečajne razlike Foreign exchange differences	0	-41.829	-4.768.866	-5.276	10.466	-140	-4.805.645
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	60.521	5.235.320	124.451.706	107.293.529	16.682.234	2.177.210	255.900.520
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE					0		
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	0	1.672.064	17.567.252	0	10.054.983	13.204	29.307.503
Zmanjšanja posledica poslovnih združitvev in prodaj odvisnih družb Decrease due to business combinations and sale of subsidiaries	0	0	0	0	-1.417.606	0	-1.417.606
Odpisi Writedowns	0	-5.986	0	0	-822.034	0	-828.019
Odtujitve Disposals	0	-4.472	0	0	-1.420	0	-5.892
Prenos iz-na sredstva v posesti za prodajo Transfer from-to assets held for sale	0	0	0	0	11.711	0	11.711
Drugi prenosi Other transfers	0	324.943	0	0	-1.134.913	0	-809.970
Tečajne razlike Foreign exchange differences	0	-16.886	-833.616	0	7.240	0	-843.261
Amortizacija v obdobju Amortisation expense	4.552	713.548	6.553.613	0	2.022.010	0	9.293.723
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	4.552	2.683.212	23.287.249	0	8.719.971	13.204	34.708.188
Knjigovodska vrednost 01.01.2008 Carrying amount at 01/01/2008	0	1.780.332	111.546.482	70.563.538	10.575.561	2.703.341	197.169.255
Knjigovodska vrednost 31.12.2008 Carrying amount at 31/12/2008	55.969	2.552.108	101.164.457	107.293.529	7.962.263	2.164.006	221.192.331

Neopredmetena sredstva so se v primerjavi s preteklim letom povečala za 12 odstotkov. Največje povečanje v letu 2008 je nastalo pri dobrem imenu zaradi dokupov manjšinskih deležev v odvisnih družbah. Dobro ime se je v Skupini Istrabenz v letu 2008 povečalo za 36.729.991 evrov. Nastalo je:

- v največji meri z nakupom družbe Tobess s strani družbe Droga Kolinska, d.d., v višini 28.431.155 evrov,
- z nakupom družbe Simt, d.o.o., s strani družbe Actual IT, d.o.o., v višini 9.579.072 evrov,
- z dokupom družbe Istrabenz Hoteli Portorož, d.o.o., s strani družbe Istrabenz Turizem, d.d, v višini 3.067.868 evrov,
- z nakupom družbe IG AP s strani družbe Istrabenz Gorenje, energetski sistemi d.o.o. v višini 712.293 evrov,
- z nakupom družbe IBS, d.o.o., Sarajevo s strani družbe Actual IT, d.o.o., v višini 488.305 evrov.

Zmanjšanje dobrega imena kot posledica poslovnih združitvev in prodaj odvisnih družb se v celoti nanaša na prodajo 22-odstotnega deleža družbe Actual IT, d.o.o.

Drugi prenosi v višini 4.856.278 evrov se v celoti nanašajo na dobro ime Skupine OpenAd, ki je s prodajo deleža marca 2008 postala pridružena družba in je dobro ime, vključeno v nabavno vrednost naložbe v Skupino OpenAd, vrednoteno po kapitalski metodi.

Pregled stanja dobrih imen na dan 31.12.2008

Seznam družb	PODSKUPINA	POSREDNO	NEPOSREDNO	SKUPINA ISTRABENZ
SKUPINA DROGAKOLINSKA	52.946.259		22.283.356	75.229.616
Droga Kolinska, d.d.	2.345.817		22.283.356	24.629.173
Denar ustvarjajoča enota Grand Kafa	36.953.237			36.953.237
Denar ustvarjajoča enota Grand Prom	13.647.205			13.647.205
Golf istra		461.989		461.989
SKUPINA IGES	2.191.339	-1.096.419		1.094.919
IG AP, d.o.o.	1.425.726	-713.433		712.293
BPC, d.o.o.	156.640	-78.383		78.257
Intrade energija	607.760	-304.032		303.728
SKUPINA ACTUAL IT	12.906.958	-2.839.577	744.474	10.811.855
Actual I.T., d.o.o.			744.474	744.474
Simt, d.o.o.	12.280.862	-2.701.790		9.579.072
IBS, d.o.o.	626.033	-137.727		488.306
SKUPINA ISTRABENZ PLINI	11.260.395	-5.102.218		6.158.177
Istrabenz plini, d.o.o.	781.700	32.342		814.043
Istrabenz Plini Srbija	23.421	-11.476		11.945
Istrabenz Plini BIH	15.903	-7.793		8.111
Plin Komerc tešanj	2.986.938	-1.463.599		1.523.338
Plinarna Maribor	6.310.803	-3.092.293		3.218.509
Monkemija	1.047.742	-513.394		534.349
Disuplin Porto RE	93.887	-46.005		47.883
SKUPINA ISTRABENZ TURIZEM	13.310.512	226.460		13.536.972
Marina Koper, d.o.o.		2.256		2.256
Istrabenz Turizem, d.d.		23.602		23.602
Grand Hotel Adriatic, d.d.	8.047.235	177.914		8.225.149
Turizem Kras, d.d.	3.628			3.628
Istrabenz Hoteli Portorož, d.o.o.	3.076.098	22.688		3.098.786
THAI SI	2.183.552			2.183.552
SKUPAJ	92.615.464	-8.349.766	23.027.831	107.293.528

Največji del dobrega imena je pripoznan na Skupini Droga Kolinska v skupni višini 75.229.616 evrov. Od tega je v denar ustvarjajoči enoti sladkoslani program Grand Kafa 36.753.600 evrov in v denar ustvarjajoči enoti kava Grand Prom 13.647.205 evrov, ter dobro ime, ki ga je pripoznala družba Istrabenz, d.d., ob nakupu Droge Kolinske v višini 22.283.356 evrov. Dobro ime je pripoznano še za celotno skupino Istrabenz Turizem v višini 13.536.972 evrov, v Skupini Actual IT v višini 10.811.855 evrov in Skupini Istrabenz plini v višini 6.158.176 evrov.

V skladu z usmeritvami smo opravili preizkus slabitve dobrih imen. Skupino Droga Kolinska smo upoštevali kot eno denar ustvarjajočo enoto. Osnova za izračun so bile načrtovane vrednosti prodaje in stroškov za naslednje štiriletno obdobje do konca leta 2012, v katerem smo upoštevali letno rast prihodkov Skupine Droge Kolinske od 0,5 odstotka do 6,7 odstotka. Pri izračunu smo uporabili 15-odstotno diskontno stopnjo, ki predstavlja strošek lastniškega kapitala, izračunan po metodi CAPM. Na osnovi diskontiranih denarnih tokov smo ugotovili, da nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote presega njeno knjigovodsko vrednost, vključno z dobrim imenom, zato ni potrebe po slabitvi.

Skupina Istrabenz Turizem je prav tako presojala opravičljivost dobrih imen. Za Grand hotel Adriatic je presoja temeljila na oceni tržne vrednosti premoženja, ki po oceni uprave presega knjigovodsko vrednost naložbe. Pričakovani rezultati družbe Thai Si za leto 2008 sicer niso bili izpolnjeni, vendar je glede na nadaljnje napovedi uprava ocenila, da v letu 2008 slabitev še ni potrebna. Družba Istrabenz hoteli Portorož je obnovila stari hotel Palace, ki je sprejel prve goste šele jeseni 2008. Pogodbeni upravljaec je

mednarodna hotelska veriga Kempinski. Po pričakovanjih bo denarni tok pozitiven v letu 2011, zato je uprava ocenila, da slabitev še ni potrebna.

V Skupini Actual IT je bil nakup družbe Simt, d.o.o., opravljen v letu 2008, kupnina pa je temeljila na predhodni cenitvi ter skrbnem pregledu. Opravičenost dobrega imena bo potrebno presojati v prihodnjih obdobjih.

Pretežni del dobrega imena v Skupini Istrabenz Plini je nastal z nakupom Plinarne Maribor, ki z doseženimi rezultati in oceno denarnih tokov opravičuje dobro ime.

Blagovne znamke v višini 101.164.457 evrov se pretežno nanašajo na blagovne znamke v Skupini Droga Kolinska.

OPIS, KNJIGOVODSKA VREDNOST IN PREOSTALA DOBO AMORTIZIRANJA VSAKEGA POSAMEZNEGA NEOPREDMETENEGA SREDSTVA, KI JE BISTVENO ZA RAČUNOVODSKE IZKAZE PODJETJA DESCRIPTION, CARRYING AMOUNTS AND REMAINING AMORTISATION PERIOD OF AN INTANGIBLE ASSET THAT IS MATERIAL FOR THE COMPANY'S FINANCIAL STATEMENTS.	31.12.2008		31.12.2007	
	KNJIGOVODSKA VREDNOST	PREOSTALA DOBA AMORTIZACIJE	KNJIGOVODSKA VREDNOST	PREOSTALA DOBA AMORTIZACIJE
	CARRYING AMOUNTS	REMAINING AMORTISATION PERIOD	CARRYING AMOUNTS	REMAINING AMORTISATION PERIOD
Blagovne znamke Grand Prom	53.422.585	16 let 8 mesecev	55.479.497	17 let 8 mesecev
Blagovne znamke Argeta, Barcaffè, Maestro, Zlato polje in 1001 cvet	33.331.716	16 let	35.448.016	17 let
Blagovne znamke Bonito	1.772.009	16let 10 mesecev	2.694.245	17 let 10 mesecev

Skupina ne izkazuje neopredmetenih sredstev danih kot poroštvo za obveznosti.

SREDSTVA PRIDOBLENA Z DRŽAVNO PODPORO GOVERNMENT GRANTS	31.12.2008 31/12/2008		31.12.2007 31/12/2007	
	POŠTENNA VREDNOST OB PRIPOZNANJU FAIR VALUE ON RECOGNITION	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	POŠTENNA VREDNOST OB PRIPOZNANJU FAIR VALUE ON RECOGNITION	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS
Povečanje kapacitet na mesnem programu	1.817.973	357.373	1.817.973	608.345
Program metode 20 ključev	14.271	0	14.271	0
Sistem za operativno vodenje in sledenje proizvodnje	88.629	34.818	88.629	0
Skupaj	3.841.746	784.382	3.841.746	1.216.690
Total				

Sredstva, pridobljena z državno podporo, se vceloti nanašajo na Skupino Droga Kolinska.

Pojasnilo 8: Naložbe v pridružene družbe

DRUŽBA COMPANY	DRŽAVA COUNTRY	LASTNIŠTVO V % OWNERSHIP IN %		KNJIGOVODSKA VREDNOST	KNJIGOVODSKA VREDNOST
		2008	2007	2008	2007
Adriafin d.o.o.	Slovenija	50,00	50,00	5.541.267	5.502.651
IP Obala, d.o.o.	Slovenija	50,00	50,00	4.379.177	4.217.941
Logina, d.o.o.	Slovenija	43,78	43,78	1.874.939	1.917.629
OpenAd AG	Švica	49,90	50,10	0	-
Simt Cardinfo d.o.o.	Srbija	39,00	0,00	59.653	-
SKUPAJ				11.855.036	11.638.222

Pomembni podatki v letu 2007

2007									
POMEMBNI PODATKI IMPORTANT DATA Zneski v € Figures in €	KRATKOROČNA SREDSTVA CURRENT ASSETS	DOLGOROČNA SREDSTVA NON-CURRENT ASSETS	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI CURRENT LIABILITIES	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI NON- CURRENT LIABILITIES	KAPITAL EQUITY	PRIHODKI REVENUE	ODHODKI EXPENSES	DOBIČEK / IZGUBA PROFIT / LOSS	PRIPADAJOČI DOBIČEK / IZGUBA ATTRIBUTABL E PROFIT / LOSS
AdriaFin d.o.o.	5.949.251	8.223.215	56.583	926.835	13.189.047	1.099.864	945.994	153.870	76.935
IP Obala, d.o.o.	25.437.716	1.638.046	18.639.879	0	8.435.883	17.748.684	17.340.655	408.029	204.015
Logina, d.o.o.	1.265.138	598.797	270.843	151.639	1.441.454	1.369.810	1.425.167	-55.357	-24.235
SKUPAJ TOTAL	32.652.105	10.460.058	18.967.305	1.078.474	23.066.384	20.218.358	19.711.816	506.542	256.714

Pomembni podatki v letu 2008

2008									
POMEMBNI PODATKI IMPORTANT DATA Zneski v € Figures in €	KRATKOROČNA SREDSTVA CURRENT ASSETS	DOLGOROČNA SREDSTVA NON-CURRENT ASSETS	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI CURRENT LIABILITIES	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI NON- CURRENT LIABILITIES	KAPITAL EQUITY	PRIHODKI REVENUE	ODHODKI EXPENSES	DOBIČEK / IZGUBA PROFIT / LOSS	PRIPADAJOČI DOBIČEK / IZGUBA ATTRIBUTABL E PROFIT / LOSS
AdriaFin d.o.o.	5.159.680	8.130.985	178.822	926.835	12.185.008	287.326	210.094	77.232	38.616
IP Obala, d.o.o.	23.175.203	2.989.083	17.411.382	0	8.752.905	4.668.087	4.345.615	322.472	161.236
Logina, d.o.o.	1.160.072	564.565	270.335	110.358	1.343.944	722.772	1.755.750	-1.032.978	-452.238
Skupna Open AD	64.806	5.373.638	4.070.391	1.850.411	-482.359	96.557	3.623.070	-3.526.513	-1.759.730
Simt Cardinfo d.o.o.	248.819	28.417	161.368	4.840	111.028	725.587	764.559	-38.972	-15.347
SKUPAJ TOTAL	29.808.580	17.086.688	22.092.298	2.892.444	21.910.526	6.500.329	10.699.088	-4.198.759	-2.027.463

Gibanje naložb v pridružene družbe

Zneski v € Figures in €	2008	2007
GIBANJE DELEŽEV V PRIDRUŽENIH DRUŽBAH MOVEMENTS OF INTERESTS IN ASSOCIATES		
Začetno stanje 01.01. Opening balance at 01/01	11.638.221	164.980.518
Pridobitve / Acquisitions	484.549	14.174.626
Odtujive / Disposals		-77.408.622
Pripadajoči dobički / Attributable profit	-267.735	256.714
Slabitve/Imperment	-7.765.234	
Drugi prenosi Other transfer	7.765.234	-90.365.015
Končno stanje 31.12. Closing balance at 31/12	11.855.035	11.638.221

V letu 2008 je holdinška družba Istrabenz, d.d., prodala 0,2 odstotka družbe OpenAd in jo preklasificirala med pridružene družbe, kar je prikazano med drugimi prenosi v znesku 7.765.234 evrov. Na dan bilance stanja je Skupina Istrabenz to naložbo v celoti slabila, ker je uprava družbe ocenila, da v nastali svetovni finančni krizi ni mogoče pridobiti strateškega partnerja. Slabitev v višini 7.238.439 evrov zmanjšuje tekoči rezultat, slabitev v višini 526.794 evrov pa zmanjšuje dobičke preteklih let. Pripadajoči dobički oziroma izgube pridruženih družb so brez vpliva Skupine Open AD, ki je bila v celoti slabljena.

Pojasnilo 9: Skupni podvigi

DRUŽBA COMPANY	DRŽAVA COUNTRY	LASTNIŠTVO V % OWNERSHIP IN %	
		31.12.2008	31.12.2007
		31/12/2008	31/12/2007
ISTRABENZ GORENJE ENERGETSKI SISTEMI	SLO	49,34	49,95
GEN-I, D.O.O.	SLO	24,67	24,98
GEN-I, ZAGREB D.O.O.	HR	24,67	24,98
GEN-I, BEOGRAD D.O.O.	SRB	24,67	24,98
GEN-I, BUDAPEST D.O.O.	MAD	24,67	0,00
GEN-I, SKOPJE D.O.O.	MAK	24,67	0,00
ISTRABENZ INVESTICIJSKI INŽENIRING, D.O.O.	SLO	49,34	49,95
ISTRABENZ GORENJE INŽENIRING, D.O.O.	SLO	49,34	0,00
VITALES NOVA GORICA, D.O.O.	SLO	49,34	0,00
INTRADE ENERGIJA, D.O.O.	BIH	25,16	25,47
VITALES NOVA BILA	BIH	49,34	49,95
VITALES BIHAĆ	BIH	24,67	0,00
VITALES SOKOLAC	BIH	24,67	0,00
IGAP, D.O.O.	SLO	49,34	0,00
IG PROJEKT, D.O.O.	SLO	24,67	0,00
VITALES ČAKOVEC	HR	49,34	0,00
VITALES EBI	IT	24,67	0,00

Preteklo leto 2007

2007								
POMEMBNI PODATKI IMPORTANT DATA Zneski v € Figures in €	KRATKOROČNA A SREDSTVA CURRENT ASSETS	DOLGOROČNA SREDSTVA NON- CURRENT ASSETS	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI CURRENT LIABILITIES	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI NON-CURRENT LIABILITIES	KAPITAL EQUITY	PRIHODKI REVENUE	ODHODKI EXPENSES	DOBIČEK / IZGUBA PROFIT / LOSS
ISTRABENZ GORENJE, d.o.o.	4.344.471	4.515.597	3.847.812	35.839	4.976.417	4.942.807	4.242.991	699.815
GEN-I, d.o.o.	9.259.509	214.960	6.751.547	9.025	2.713.897	37.416.658	36.701.486	715.172
GEN-I ZAGREB, d.o.o.	1.167.550	0	1.157.450	2.500	7.599	3.093.735	3.083.388	10.347
GEN-I BEOGRAD, d.o.o.	1.948.887	899	1.749.782	0	200.004	5.963.861	5.769.087	194.774
ISTRABENZ INVESTICIJSKI INŽENIRING, d.o.o. (prej BIOTOPLOTA, d.o.o.)	474.140	5.361.313	1.220.654	3.870.588	744.211	132.993	106.050	26.943
ISTRABENZ GORENJE INŽENIRING, d.o.o.	632.849	52.466	380.164	0	305.151	340.815	335.664	5.151
APC,	0	0	0	0	0	73.596.227	73.275.379	320.847
INTRADE ENERGIJA, d.o.o.	60.934	4.973.280	959.864	4.957.888	-883.538	329.408	810.167	-480.760
VITALES, d.o.o. NOVA BILA	913.744	4.331.894	1.630.210	2.791.616	823.812	243.041	399.557	-156.516
VITALES, d.o.o. BIHAĆ	226.920	1.324.068	157.796	1.083.112	310.079	17	8.465	-8.448
VITALES, d.o.o. SOKOLAC	5.256	0	0	0	5.256	0	0	0
SKUPAJ TOTAL	19.034.258	20.774.477	17.855.279	12.750.569	9.202.888	126.059.560	124.732.235	1.327.325

Tekoče leto 2008

2008								
POMEMBNI PODATKI IMPORTANT DATA Zneski v € Figures in €	KRATKOROČNA A SREDSTVA CURRENT ASSETS	DOLGOROČNA SREDSTVA NON- CURRENT ASSETS	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI CURRENT LIABILITIES	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI NON-CURRENT LIABILITIES	KAPITAL EQUITY	PRIHODKI REVENUE	ODHODKI EXPENSES	DOBIČEK / IZGUBA PROFIT / LOSS
ISTRABENZ GORENJE ENERGETSKI SISTEMI	3.989.969	8.934.216	6.827.493	20.258	6.076.435	8.204.752	7.114.264	1.090.488
GEN-I, D.O.O.	21.462.369	445.838	18.536.192	11.161	3.360.854	80.335.532	79.031.526	1.090.488
GEN-I, ZAGREB D.O.O.	2.251.911	0	2.221.956	0	29.955	4.547.899	4.525.104	22.795
GEN-I, BEOGRAD D.O.O.	6.289.325	0	5.228.957	0	1.060.368	19.598.432	18.670.842	927.591
GEN-I, BUDAPEST D.O.O.	3.132.204	0	2.807.514	0	324.690	11.165.558	10.863.734	301.824
GEN-I, SKOPJE D.O.O.	3.914	198	12.987	0	-8.875	0	13.695	-13.695
ISTRABENZ INVESTICIJSKI INŽENIRING, D.O.O.	226.998	6.835.757	632.895	5.634.185	795.675	539.788	488.325	51.464
ISTRABENZ GORENJE INŽENIRING, D.O.O.	186.626	183.125	160.822	27.789	181.140	592.235	1.031.246	-439.011
VITALES NOVA GORICA, D.O.O.	5.000	0	0	0	5.000	0	0	0
INTRADE ENERGIJA, D.O.O.	108.665	4.995.493	1.467.037	4.906.870	-1.269.749	476.189	862.400	-386.211
VITALES NOVA BILA	409.619	5.377.324	2.233.105	3.139.813	414.026	1.049.217	1.459.003	-409.786
VITALES BIHAĆ	170.747	2.756.660	283.071	2.321.740	322.596	282.754	270.218	12.536
VITALES SOKOLAC	5.256	0	0	0	5.256	0	0	0
IGAP, D.O.O.	869.402	240.645	723.051	12.117	374.880	870.884	918.120	-47.236
IG PROJEKT, D.O.O.	5.000	0	0	0	5.000	0	0	0
VITALES ČAKOVEC	1.407	0	0	0	1.407	0	0	0
VITALES EBI	6.000	0	0	0	6.000	0	0	0
SKUPAJ TOTAL	39.124.409	29.769.255	41.135.078	16.073.931	11.684.655	127.663.239	125.248.475	2.201.246

Pojasnilo 10: Druge finančne naložbe

Zneski v € Amounts in € DRUGE FINANČNE NALOŽBE OTHER INVESTMENTS	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti Financial assets held to maturity	0	215.000
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo (vrednostni papirji, skladi, drugo) Financial assets available for sale (securities, funds, other)	193.306.947	492.614.784
Skupaj dolgoročne finančne naložbe	193.306.947	492.829.784

Druge finančne naložbe v višini 193.306.947 evrov predstavljajo 17 odstotkov vseh sredstev, v pretežni meri predstavljajo finančna sredstva holdinške družbe Istrabenz. V primerjavi s stanjem navedenih naložb ob koncu leta 2007 so naložbe manjše za 70 odstotkov. Zmanjšanje je predvsem posledica padca tečajev vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi. Učinki padca borznih tečajev so znašali 321.045.969 evrov in so bili pripoznani kot slabitve v izkazu poslovnega izida v višini 214.925.795 evrov in razlika v kapitalu kot negativna rezerva za pošteno vrednost.

Dolgoročna finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, v skupnem znesku 193.306.947 evrov se nanašajo na:

- delnice in deleže družb v državi v skupni vrednosti 180.447.174 evrov,
- delnice in deleže družb v tujini v skupni vrednosti 2.861.581 evrov,
- delnice in deleže bank, zavarovalnic in drugih finančnih organizacij v skupni vrednosti 4.033.566 evrov,
- naložbe v obveznice v skupni vrednosti 5.859.870 evrov in
- ostalo v višini 104.756 evrov.

Gibanje v letu 2007 in 2008

Zneski v € Figures in € GIBANJE DRUGIH FINANČNIH NALOŽB CHANGES IN OTHER INVESTMENTS INCLUDING DERIVATIVES	FINANČNA SREDSTVA V POSESTI DO ZAPADLOSTI FINANCIAL ASSETS HELD TO MATURITY		FINANČNA SREDSTVA RAZPOLOŽLJIVA ZA PRODAJO (DELNICE, DELEŽI, OBVEZNICE) FINANCIAL ASSETS	
	2008	2007	2008	2007
Začetno stanje 01.01. Opening balance at 01/01	215.000	246.214	492.614.784	123.129.900
Nakupi Acquisitions	0		84.344.855	293.200.576
Prodaje Sales	-215.000		-62.615.286	-81.978.886
Sprememba poštene vrednosti Change in fair value	0	0	-321.045.969	85.185.267
Prenosi na kratkoročna sredstva Transfer to current assets	0	-37	0	
Prenosi na sredstva v posesti za prodajo Transfer to assets held for sale	0		0	-287.824
Drugi prenosi Other transfer	0	-31.177	5.591	73.464.816
Tečajne razlike Foreign exchange differences	0	0	-2.029	-99.066
Tečajne razlike iz posameznih bilanc Foreign exchange differences in separate financial statements	0		0	-99.066
Tečajne razlike nastale v konsolidaciji Consolidation foreign exchange differences	0		-2.029	
Končno stanje 31.12. Closing balance at 31/12	0	215.001	193.301.947	492.614.783

Tveganje spremembe tržne cene

Zneski v € Amounts in €	2008	
	% spremembe indeksa	Vpliv na kapital Effect in equity
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo (vrednostni papirji, skladi, drugo) Financial assets available for sale (securities, funds, other)	3,0	5.354.693

Struktura finančnih naložb in model njihovega vrednotenja je odvisen od gibanj borznih cen vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi. Spremembe borznih cen za 3 odstotke bi pomenile za 5.354.693 evrov večji oziroma manjši kapital družbe.

Pojasnilo 11: Dolgoročne terjatve in posojila

Zneski v € Amounts in €	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
DOLGOROČNE TERJATVE IN POSOJILA NON-CURRENT RECEIVABLES AND LOANS		
Poslovne terjatve do kupcev Trade receivables	247.876	41.110
Poslovne terjatve do drugih Operating receivables due from others	440.266	615.613
Nevplačani vpoklicani kapital Called-up share capital unpaid	118.433	118.710
Skupaj dolgoročne poslovne terjatve Total non-current operating receivables	806.575	775.433
Dana posojila drugim Loans to others	1.118.097	1.548.365
Skupaj dolgoročno dana posojila Total non-current loans	1.118.097	1.548.365
Druge finančne terjatve Other receivables associated with financial assets	2.971.207	4.010.997
Skupaj dolgoročne terjatve in posojila Total non-current receivables and loans granted	4.895.879	6.334.795

Nevplačani vpoklicani kapital v višini 118.433 evrov se nanaša na Skupino Plini in predstavlja terjatev družbe Montkemija do družbenika SIAD v znesku 82.329 evrov in terjatev družbe Istrabenz inženiring, d.o.o., v znesku 36.250 evrov.

Dolgoročno dana posojila drugim so posojila poslovnim partnerjem. Večji del dolgoročnih posojil je dan s strani Skupine Droga Kolinska v višini 571.801 evrov in je zavarovan s hipoteko na nepremičnini, bančno garancijo in menicami, s strani holdinške družbe Istrabenz, d.d., v višini 280.000 evrov in s strani Skupine Istrabenz Gorenje v višini 216.034 evrov.

Druge finančne terjatve v skupni višini 2.971.207 evrov se v celoti nanašajo na podjetje Zastava Istrabenz Lizing.

Pojasnilo 12: Zaloge

Zneski v € Amounts in €	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
ZALOGE INVENTORIES		
Material Materials	20.864.017	20.349.162
Nedokončana proizvodnja Work in progress	1.367.433	1.697.573
Proizvodi in trgovsko blago Products and merchandise	24.275.259	27.381.967
Skupaj zaloge Total inventories	46.506.709	49.428.702

Skupina nima zastavljenih zalog kot jamstvo za obveznosti.

Zneski v € Amounts in €	VREDNOST ODPISA ZALOG INVENTORIES WRITEDOWNS	VREDNOST POPRAVKA VREDNOSTI ZALOG ALLOWANCE FOR INVENTORIES
Material Materials	494.567	42.885
Nedokončana proizvodnja Work in progress	33.432	0
Proizvodi in trgovsko blago Products and merchandise	630.885	0
Skupaj zaloge Total inventories	1.158.883	42.885

Pojasnilo 13: Poslovne terjatve

Zneski v € Amounts in € POSLOVNE TERJATVE OPERATING RECEIVABLES	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Poslovne terjatve do kupcev Trade receivables	136.787.763	100.494.888
Terjatve za obresti Interest receivable	643.465	1.503.308
Druge terjatve povezane s finančnimi prihodki - drugi Other receivables related to financial revenues - thers	74.547	49.585
Druge poslovne terjatve Other operating receivables	16.384.404	7.454.564
Dani predujmi Advances paid	5.656.111	2.308.041
Kratkoročno odloženi stroški oziroma odhodki Short-term deferred costs and/or expenses	1.405.686	1.775.747
Kratkoročno nezaračunani prihodki Short-term accrued revenue	1.214.715	2.398.381
Skupaj poslovne terjatve Total operating receivables	162.166.691	115.984.514

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev so se glede na stanje z dne 31.12.2007 povečale za 36.292.875 evrov. Večji del povečanja za 14.436.580 evrov je posledica višjih terjatev v Skupini Droga Kolinska, za 11.446.690 večje terjatve v Skupini Istrabenz Gorenje, za 5.785.453 evrov v Skupini Actual IT in za 4.083.784 evrov v Skupini Istrabenz Plini.

Skupina izkazuje 16.384.404 evrov drugih poslovnih terjatev. Največji del odpade na Skupino Droga Kolinska v višini 10.001.133 evrov. Največjo postavko predstavlja terjatev iz naslova prodaje blagovne zanamke 1001 Cvet, ki do datuma bilance stanja še ni bila zaključena, zato so prihodki odloženi.

Dani predujmi v višini 5.656.111 evrov se v večji meri nanašajo na dane predujme holdinške družbe Istrabenz, d.d., v višini 3.235.906 evrov, ki se v celoti nanašajo na vplačane varščine po sklenjenih Pogodbah o prodaji in re-odkupih s Hypo Alpe Adria Bank za delnice družbe Mercator, d.d., in družbe Luka koper, d.d.

Slabitev terjatev

Zneski v € Amounts in € SLABITEV TERJATEV PO USMERITVAH IMPAIRMENT OF RECEIVABLES IN COMPLIANCE WITH THE ACCOUNTING POLICIES	SKUPAJ TERJATVE TOTAL OUTSTANDING RECEIVABLES 31.12.2008 31/12/2008	NEZAPADLE TERJATVE RECEIVABLES NOT PAST DUE 31.12.2008 31/12/2008	ZAPADLE TERJATVE NA DAN RECEIVABLES PAST DUE 31.12.2008 31/12/2008			
			DO 90 DNI TO 90 DAYS	OD 91 DO 180 DNI FROM 91 TO 180 DAYS	OD 181 DO 360 DNI FROM 181 TO 360 DAYS	NAD 360 DNI OVER 360 DAYS
Kratkoročne terjatve do kupcev Current trade receivables	142.885.260	96.416.160	31.130.819	4.890.696	4.791.703	5.655.882
Ostale kratkoročne terjatve Other current receivables	18.337.932	16.957.654	199.871	24.483	157.443	998.482
Kratkoročne terjatve za dane predujme Current advances receivable	5.768.924	4.956.751	411.780	284.631	14.750	101.011
Skupaj kratkoročne terjatve Total current receivables	166.992.117	118.330.564	31.742.471	5.199.810	4.963.896	6.755.375
Slabitev terjatev Impairment of receivables	7.445.827	0	12.076	46.321	1.014.378	6.373.052
Tožene in dvomljive terjatve Sued and doubtful receivables	7.315.097	0	21.079	35.238	375.725	6.883.054
Slabitev toženih in dvomljivih terjatev Impairment of sued and doubtful receivables	7.315.097	0	21.079	35.238	375.725	6.883.054
Skupaj terjatve Total receivables	174.307.213	118.330.564	31.763.550	5.235.049	5.339.621	13.638.430
Skupaj slabitev terjatev Total impairment of assets	14.760.924	0	33.155	81.559	1.390.102	13.256.107

Zneski v € Amounts in € KRATKOROČNE TERJATVE CURRENT RECEIVABLES	31.12.2008 31/12/2008			31.12.2007 31/12/2007		
	BRUTO VREDNOST GROSS AMOUNT	SLABITEV IMPAIRMENT	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	BRUTO VREDNOST GROSS AMOUNT	SLABITEV IMPAIRMENT	KNJIGOVODSKA VREDNOST BOOK VALUE
Kratkoročne terjatve do kupcev Current trade receivables	142.885.260	-6.097.497	136.787.763	105.324.318	-4.829.430	100.494.888
Ostale kratkoročne terjatve Other current receivables	18.337.932	-1.235.516	17.102.416	11.400.954	-2.393.497	9.007.457
Kratkoročne terjatve za dane predujme Current advances receivable	5.768.924	-112.813	5.656.111	2.369.166	-61.125	2.308.041
Tožene in dvomljive terjatve Sued and doubtful receivables	7.315.097	-7.315.096	0	7.435.378	-7.435.378	0
Skupaj Total	174.307.213	-14.760.923	159.546.290	126.529.816	-14.719.430	111.810.386

Sprememba slabitev

Zneski v € Figures in €	31.12.2008 31/12/2008
Začetno stanje 1.1. Balance at 1 January	14.823.540
Povečanje slabitve Increase of impairment	2.235.505
Zmanjšanje slabitve Decrease of impairment	-2.298.122
Končno stanje 31.12. Balance at 31 December	14.760.923

Pojasnilo 14: Druge finančne naložbe in izvedeni finančni instrumenti

Zneski v € Amounts in € DRUGE FINANČNE NALOŽBE IN IZVEDENI FINANČNI INSTRUMENTI OTHER INVESTMENTS INCLUDING DERIVATIVES	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Izvedeni finančni instrumenti Derivatives	62.712	393.040
Kratkoročni depoziti Current deposits	12.350.177	1.667.315
Posojila pridruženim podjetjem Loans granted to associates	2.430.000	1.780.000
Posojila ostalim Loans to others	22.135.503	10.843.683
Skupaj kratkoročne finančne naložbe in posojila Total current investments and loans	36.978.392	14.684.038

Kratkoročni depoziti v višini 12.350.177 evrov se v pretežni meri nanašajo na depozit holdinške družbe Istrabenz, d.d., pri Banki Koper, od katerih je 9.000.000 evrov vinkuliranih za nakup delnic družb Elektra Celje, Elektra Primorske in Elektra Ljubljane.

Kratkoročno dana posojila ostalim se nanašajo na dana posojila Skupine Droga Kolinska v višini 15.533.199 evrov. Kratkoročno dana posojila so bila povečana predvsem za dano posojilo družbi Interfin, d.o.o., s strani Droge Kolinske, d.d.

Poštena vrednost nezapadlih izvedenih finančnih instrumentov, ki jih za varovanje valutnega tveganja uporablja matična družba, je na dan 31.12.2008 znašala 62.712 evrov in so pripoznani med finančnimi prihodki.

Pojasnilo 15: Denar in denarni ustrezniki

Zneski v € Amounts in € DENAR IN DENARNI USTREZNIKI CASH AND CASH EQUIVALENTS	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Sredstva na računih Cash in banks	14.266.265	13.144.528
Depoziti na odpoklic Call deposits	8.560.238	3.930.012
Depoziti do 3 mesecev Deposits up to three months	6.210.378	4.954.354
Denarna sredstva v blagajni Cash in hand	237.325	241.827
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	29.274.206	22.270.721
Prekoračitve na računu Bank overdrafts	-5.352.968	-77.780
Skupaj Total	23.921.238	22.192.941

Prekoračitve na računu so črpanje odobrenega limita družbe Droga Kolinska, d.d., in so v skupinskih računovodskih izkazih prikazane med kratkoročnimi obveznostmi.

Odobreni kapital

Uprava lahko s soglasjem nadzornega sveta v roku 5-ih let od dneva vpisa spremembe in dopolnitve statuta družbe v sodni register (28.09.2004) poveča osnovni kapital enkrat ali večkrat za največ 10.807.878 evrov z izdajo novih delnic. V okviru tega povečanja osnovnega kapitala lahko uprava s soglasjem nadzornega sveta izključi prednostno pravico obstoječih delničarjev do novih delnic.

Delnice

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je izdajatelj 5.180.000 navadnih, imenskih, prosto prenosljivih kosovnih delnic.

Skladno s skupščinskim sklepom 11. seje skupščine holdinške družbe Istrabenz, d.d., z dne 30.5.2007, ima uprava družbe pooblastilo za nakup lastnih delnic, katerih skupni delež ne sme presegati 10-odstotnega deleža osnovnega kapitala. Uprava lahko pridobiva lastne delnice za namen izplačila nagrad članom uprave, vodilnim delavcem družbe in z njo povezanih družb ali za umik delnic. Na seji nadzornega sveta dne 19.12.2007 je bil potrjen Program odkupa lastnih delnic za namene izpolnjevanja obveznosti družbe skladno z delniškimi in opcijskim načrtom ter z namenom umika lastnih delnic. Družba je skladno z obstoječim pooblastilom skupščine lastne delnice pridobivala najdlje do 30.11.2008. Na dan 31.12.2008 ni bilo podeljeno nobeno opcijsko upravičenje.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je v obdobju od 1.10.2008 do 30.11.2008 opravila več transakcij, s katerimi je pridobila 978 lastnih delnic družbe v skupni vrednosti 49.629,71 evra, kar predstavlja 0,0189 odstotka vseh delnic družbe.

Pregled nakupov lastnih delnic:

Datum Nakupa	Število Delnic	Vrednost v €
16.10.2008	57	3.151,65
17.10.2008	185	10.207,50
20.10.2008	92	5.072,05
21.10.2008	92	4.968,00
22.10.2008	92	4.728,80
24.10.2008	92	4.507,85
30.10.2008	92	4.366,25
3.11.2008	92	4.461,08
4.11.2008	92	4.462,00
18.11.2008	92	3.704,53
SKUPAJ	978,00	49.629,71

Dividende

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je v poslovnem letu 2007 izplačala dividende v višini 0,65 evrov bruto na delnico in v poslovnem letu 2008 v višini 3,79 evrov bruto na delnico.

Rezerve

Zneski v € Figures in €	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
REZERVE		
RESERVES		
Kapitalske rezerve Share premium	33.355.267	33.355.267
Zakonske rezerve Legal reserve	17.064.390	17.064.390
Statutarne rezerve Statutory reserve	0	0
Rezerve za pošteno vrednost Fair value reserve	-1.786.693	95.195.390
Rezerve za lastne deleže Reserve for own shares	49.630	0
Skupaj	48.682.594	145.615.047
Total		
Druge rezerve iz dobička Other reserve from profit	160.545.686	82.009.527
Skupaj	209.228.280	373.239.621
Total		

Kapitalske in zakonske rezerve ter rezerve za pošteno vrednost niso sestavni del bilančnega dobička in ne morejo biti predmet delitve.

Kapitalske rezerve v višini 33.355.267 evrov je holdinška družba Istrabenz, d.d., oblikovala z odpravo splošnega prevrednotevalnega popravka kapitala v višini 33.138.204 evrov in z razliko, ki je nastala v preteklih letih s transakcijami z lastnimi delnicami v višini 217.063 evrov.

Rezerve za lastne deleže v višini 49.630 evrov je holdinška družba Istrabenz, d.d., oblikovala iz drugih rezerv iz dobička ob vsakokratnem nakupu lastnih delnic.

Rezerve za pošteno vrednost so oblikovane kot neto sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, dokler je naložba pripoznana.

Zadržani dobiček / izguba

Zneski v € Figures in €	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
ZADRŽANI DOBIČEK		
RETAINED EARNINGS		
Druge rezerve iz dobička Other reserve from profit	160.545.686	82.009.527
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja Net profit or loss for the period	-226.433.270	112.646.919
Preneseni čisti poslovni izid Retained net profit or loss	58.277.851	42.261.694
Skupaj	-7.609.733	236.918.140
Total		

Pojasnilo 17: Dobiček / izguba na delnico

Zneski v € Amounts in €	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
OSNOVNI DOBIČEK NA DELNICO		
EARNINGS PER SHARE		
Čisti poslovni izid večinskega lastnika obračunskega obdobja Net profit or loss for the period of the majority shareholder	-226.433.270	112.646.920
Število vseh delnic Number of shares	5.180.000	5.180.000
Tehtano povprečno število navadnih delnic Weighted average number of ordinary shares	5.179.823	5.180.000
Osnovni dobiček in prilagojeni dobiček na delnico v evrih	-43,71	21,75
Basic and diluted earnings per share		

Tehtano povprečje navadnih delnic je izračunano na podlagi števila dni posedovanja lastnih delnic v poslovnem letu 2008.

Pojasnilo 18: Dolgoročne poslovne obveznosti

Dolgoročne poslovne obveznosti na dan 31.12.2008 znašajo 2.524.344 evrov. Najpomembnejši del se nanaša na obveznost Skupine Istrabenz Plini v višini 2.083.034 evrov, od tega 1.722.268 evrov predstavlja obveznost do SIADA iz naslova odkupa deleža v družbi Montkemija.

Pojasnilo 19: Dolgoročne finančne obveznosti

Zneski v € Amounts in € DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI NON-CURRENT FINANCIAL LIABILITIES	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Posojila bank Borrowings from banks	434.340.282	464.368.936
Posojila drugih Borrowings from others	450.451	520.000
Obveznosti na podlagi obveznic Bonds payable	30.000.000	30.000.000
Druge finančne obveznosti Other financial liabilities	0	27.099
Skupaj dolgoročne finančne obveznosti Total non-current financial liabilities	464.790.733	494.916.035

Posojila bank v višini 434.340.282 evrov se nanašajo na prejeta posojila:

- holdinške družbe Istrabenz, d.d., v višini 256.846.409 evrov,
- Skupine Droga Kolinska v višini 85.870.391 evrov,
- Skupine Istrabenz Turizem v višini 55.442.138 evrov,
- Skupine Istrabenz plini v višini 11.890.418 evrov,
- družbe Instalacija, d.o.o., v višini 11.082.059 evrov,
- Skupine Istrabenz Gorenje v višini 8.470.601 evrov,
- Skupine Actual IT v višini 4.504.054 evrov in
- ostali 234.212 evrov.

Gibanje posojil

Zneski v € Amounts in € GIBANJE DOLGOROČNIH FINANČNIH OBVEZNOSTI CHANGES IN NON-CURRENT FINANCIAL LIABILITIES	POSOJILA BANK BORROWINGS FROM BANKS		POSOJILA DRUGIH BORROWINGS FROM OTHERS		OBVEZNOSTI NA PODLAGI OBVEZNIC LIABILITIES ARISING FROM BONDS		DRUGE FINANČNE OBVEZNOSTI OTHER FINANCIAL LIABILITIES	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Zacetno stanje 01.01. Opening balance at 01/01	464.368.936	276.614.148	520.000	1.898.334	30.000.000	0	27.099	74.990.694
Prenos iz kratkoročnih obveznosti Transfer from current liabilities	58.929.749		160.000		0		0	
Nova posojila - povečanja New borrowings - increase	139.207.034	328.693.335	125.732		0	30.000.000	0	
Spremembe posledica združitve, nakupov in prodaj odvisnih družb Changes due to business combinations, acquisitions and sales of subsidiaries	-2.700.000	0	0		0		0	
Odplačila - zmanjšanja Repayment - decreases	-79.232.442	-68.490.076	-195.281	-1.301.425	0		0	-75.775.443
Prenos na kratkoročne obveznosti Transfer to current liabilities	-149.028.171	-68.290.101	-160.000	-2.705	0		-27.884	
Drugi prenosi Other transfer	1.641.809	1.292.010	0	-39.894	0		0	778.917
Tečajne razlike Foreign exchange differences	1.153.367	-5.450.381	0	-34.310	0	0	785	32.930
Tečajne razlike iz posameznih bilanc Foreign exchange differences in separate financial statements	3.981.995	-5.450.381	0	-34.310	0		0	
Tečajne razlike nastale v konsolidaciji Consolidation foreign exchange differences	-2.828.628		0		0		785	32.930
Končno stanje 31.12. Closing balance at 31/12	434.340.282	464.368.936	450.451	520.001	30.000.000	30.000.000	0	27.098

Obveznice so bile izdane v družbi Droga Kolinska, d.d., v višini 30.000.000 evrov za financiranje konsolidacije lastništva in nadaljnega razvoja Skupine Droga Kolinska.

Pogoji: Datum dospelja zadnjega izplačila iz obveznice je 7.12.2010. Obrestna mera je fiksna in znaša 5,50 odstotka letno. Prodajna cena za obveznice je bila določena v višini 100,87 odstotka od nominalne vrednosti obveznice, tako da je donosnost do dospelja ob izdaji znašala 5,18 odstotka letno. Za obveznosti iz obveznic jamči izdajatelj z vsem svojim premoženjem. Obveznice dajejo upravičencem terjatev do plačila glavnice in obresti, pravico razpolaganja z obveznico oziroma zastavitve obveznice ter druge pravice v skladu z veljavnimi predpisi o vrednostnih papirjih. Obveznice kotirajo na Ljubljanski borzi.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je na dan 31.12.2008 imela 3.027.400 evrov zapadlih in neporavnanih obveznosti do bank po dolgoročnih posojilnih pogodbah. Zanje holdinška družba Istrabenz, d.d., do datuma zaključka računovodskega poročila ni sklenila dogovora o spremenjenih pogojih plačila. Vse obresti so tekoče poravnane. Neporavnane obveznosti se nanašajo na Bawag Banko, d.d., v višini 1.923.077 evrov, na Kartner Sparkasse banko, d.d., v višini 1.000.000 evrov in na Banko Celje, d.d., v višini 104.323 evrov.

Uprava družbe Istrabenz, d.d., z bankami intenzivno išče rešitve in ukrepe, ki bodo omogočili kratkoročno premostitev finančne krize in hkrati zagotovili pogoje za finančno konsolidacijo holdinga in nadaljnje poslovanje ter razvoj družbe in Skupine Istrabenz. Dogovor o ureditvi medsebojnih razmerij z bankami upnicami ni bil sprejet. Uprava družbe je dne 30.3.2009 sprejela sklep o začetku izvajanja postopkov v skladu z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP).

Pojasnilo 20: **Kratkoročne finančne obveznosti in izvedeni finančni instrumenti**

Zneski v € Amounts in € KRA TKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI IN IZVEDENI FINANČNI INSTRUMENTI CURRENT FINANCIAL LIABILITIES INCLUDING DERIVATIVES	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Posojila pridruženih družb Borrowings from associates	1.490.000	219.456
Posojila bank Borrowings from banks	309.713.609	203.136.817
Izvedeni finančni instrumenti Derivatives	5.180.070	0
Posojila drugih Borrowings from others	917.502	4.431.025
Druge finančne obveznosti Other financial liabilities	142.831.790	35.410.728
Skupaj kratkoročne finančne obveznosti Total current financial liabilities	460.132.971	243.198.026

Kratkoročne finančne obveznosti v višini 460.132.971 evrov so višje za 89 odstotkov v primerjavi s preteklim letom. Največji porast je nastal v družbah Istrabenz, d.d., za 134.818.937 evrov, v Skupini Droga Kolinska za 38.567.393 evrov in v Skupini Istrabenz Turizem za 33.762.486 evrov.

Izvedeni finančni instrumenti v višini 5.180.070 evrov predstavljajo pošteno vrednost nezapadlih obveznosti iz forward poslov v višini 558.484 evrov za varovanje valutnega tveganja ter APS poslov (adjustet performance swap) v znesku 3.649.413 evrov za varovanje obrestnega tveganja pri Drogi Kolinski, d.d., ter 972.173 evrov iz naslova obrestne zamenjave pri družbi Istrabenz, d.d.

Druge finančne obveznosti se v pretežnem delu v višini 142.697.634 evrov nanašajo na kratkoročne obveznosti iz naslova Pogodb o prodaji in re-odkupu družbe Istrabenz, d.d., in sicer:

- za 890.000 delnic podjetja Droga Kolinska, d.d., sklenjeno z Banko Koper, d.d., v višini 13.350.000 evrov (glej pojasnilo 4);
- s Hypo Alpe-Adria Bank, d.d., za 75.360 delnic družbe Mercator, d.d., sklenjene v višini 20.000.544 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 31.03.2009;
- z UniCredit Banko Slovenija, d.d., za 301.437 delnic družbe Mercator, d.d., sklenjene v višini 49.490.982 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 30.04.2009;
- s Hypo Alpe-Adria Bank, d.d., za 55.000 delnic družbe Luka Koper, d.d., sklenjene v višini 3.275.250 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 03.08.2009;
- s Hypo Alpe Adria Bank, d.d., Ljubljana, za 43.500 delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, sklenjene v višini 6.960.000 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 22.04.2009;
- z NLB, d.d., Ljubljana za 126.365 delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, sklenjene v višini 29.100.050 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 28.04.2009;
- z Gorenjsko Banko, d.d., za 84.299 delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, sklenjene v višini 19.894.564 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 29.05.2009.

Skladno s Pogodbami o prodaji in re-odkupu, glasovalne pravice, pravice do dividende in druge upravljaljske pravice iz prenesenih delnic, pripadajo holdinški družbi Istrabenz, d.d. Zato ima holdinška družba Istrabenz, d.d., vse naložbe v delnice, ki so predmet Pogodb o prodaji in re-odkupu pripoznane kot naložbe v odvisne družbe oziroma kot finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo.

Pojasnilo 21: **Zapadlost dolgoročnih in kratkoročnih posojil**

Preteklo leto 2007

FINANČNE OBVEZNOSTI FINANCIAL LIABILITIES	31.12.2006 31/12/2006	31.12.2007 31/12/2007	STANJE POSOJIL NA ZADNJI DAN PO ZAPADLOSTI LOANS AT THE LAST DAY AFTER MATURITY					Nominalna obrestna mera Nominal interest rate	Zavarovani del Secured portion	Nezavarovani del Unsecured portion
			DO 6 MESECEV UP TO 6 MONTHS	OD 6 DO 12 MESECEV FROM 6 TO 12 MONTHS	OD 1 DO 2 LETI FROM 1 TO 2 YEARS	OD 2 DO 5 LET FROM 2 TO 5 YEARS	VEČ KOT 5 LET BEYOND 5 YEARS			
Bančna posojila / Loan from banks	493.688.460	667.505.753	91.165.706	105.619.386	116.542.765	257.816.163	96.361.733	od 3,53 do 8,207	634.511.290	32.994.463
Posojila drugih podjetij / Loan from other companies	4.544.064	4.951.025	4.253.945	177.080	320.000	200.000		od 3,35 do 6,207	4.951.025	
Posojila pridruženih podjetij / Loan from associates		219.456	219.456					4,86		
Skupaj finančne obveznosti / Total financial liabilities	498.232.524	672.676.234	95.639.107	105.796.466	116.862.765	258.016.163	96.361.733		639.462.315	32.994.463

Tekoče leto 2008

FINANČNE OBVEZOSTI FINANCIAL LIABILITIES	VALUTA CURRENCY	POSOJILA BORROWINGS 31.12.2008 31/12/2008	STANJE POSOJIL NA ZADNJI DAN PO ZAPADLOSTI LOANS AT THE LAST DAY AFTER MATURITY					LETO ZAPADLOSTI ZADNJEGA OBROKA YEAR OF MATURITY OF THE LAST INSTALMENT	Nominalna obrestna mera Nominal interest rate	Zavarovani del Secured portion	Nezavarovani del Unsecured portion	
			DO 6 MESECEV UP TO 6 MONTHS	OD 6 DO 12 MESECEV FROM 6 TO 12 MONTHS	OD 1 DO 2 LETI FROM 1 TO 2 YEARS	OD 2 DO 5 LET FROM 2 TO 5 YEARS	VEČ KOT 5 LET BEYOND 5 YEARS					
Bančno posojilo Loan from banks	MKD	1.013.411	1.013.411	0	0	0	0	0	2009	od 5,9940% do 8,0000%	1.013.411	0
Bančno posojilo Loan from banks	HRK	3.246.227	3.246.227	0	0	0	0	0	2009	od 5,9940% do 8,0000% od 0,45% do 1% + od 1. mesečni Euribor do 3 mesečni Beilbor; 6 mesečni Euribor + 1,20% marža	3.246.227	0
Bančno posojilo Loan from banks	RSD	34.914.240	4.215.806	10.664.390	7.641.852	12.392.192	0	0	2013		34.914.240	0
Bančno posojilo Loan from banks	EUR	136.370.081	110.576.271	25.460.163	333.648	0	0	0	2009	od 5,185 do 9,5	136.121.468	248.613
Bančno posojilo Loan from banks	EUR	29.377.350	1.039.978	1.268.988	27.068.383	0	0	0	2010	od 4,906 do 6,058	29.377.350	0
Bančno posojilo Loan from banks	EUR	58.930.378	8.134.480	7.454.427	15.408.853	27.932.617	0	0	2011	od 3,92 do 6,056	58.930.378	0
Bančno posojilo Loan from banks	EUR	86.448.249	13.073.340	10.383.101	21.135.983	41.855.825	0	0	2012	od 3,89 do 7,101	86.448.249	0
Bančno posojilo Loan from banks	EUR	2.833.333	333.333	333.333	666.667	1.500.000	0	0	2013	5,0300	2.833.333	0
Bančno posojilo Loan from banks	EUR	176.935.592	22.763.886	14.071.231	36.237.610	93.519.941	10.342.924	0	2014	od 5,428 do 6,658	176.935.570	0
Bančno posojilo Loan from banks	EUR	128.161.269	45.242.159	15.517.982	13.620.480	33.643.227	20.137.421	0	2015	od 3,3530% do 7,3000%	128.161.270	0
Bančno posojilo Loan from banks	EUR	25.486.882	2.977.412	2.577.412	5.154.823	9.263.735	5.513.500	0	2016	od 5,005 do 5,285	25.486.882	0
Bančno posojilo Loan from banks	EUR	42.500.000	0	0	3.400.000	10.200.000	28.900.000	0	2022	od 5,535 do 6,285	42.500.000	0
Bančno posojilo Loan from banks	EUR	17.836.879	5.640.289	3.725.989	2.264.386	2.327.331	3.878.884	0	2023	od 5,735 do 8,435	17.836.879	0
Posojilo drugih podjetij Borrowings from other companies	EUR	228.207	145.783	82.424	0	0	0	0	2009	od 3,35 do 7,435	209.308	18.899
Posojilo drugih podjetij Borrowings from other companies	EUR	730.199	639.749	0	90.451	0	0	0	2010	od 3,35 do 7,435	730.199	0
Posojilo drugih podjetij Borrowings from other companies	EUR	520.000	80.000	80.000	160.000	200.000	0	0	2014	od 5,235 do 6,235	520.000	0
Posojila pridruženih podjetij Borrowings from other companies	EUR	1.490.000	120.000	1.370.000					2009	od 5,00 do 6,29	1.490.000	0
Skupaj finančne obveznosti / Total financial liabilities		747.022.297	219.242.125	92.989.440	133.183.136	232.834.868	68.772.729				746.754.764	267.512

Pojasnilo 22: Dolgoročne rezervacije

Zneski v € Figures in € REZERVACIJE PROVISIONS	REZERVACIJE ZA ODPRAVNE IN JUBILJENE NAGRADE PROVISIONS FOR TERMINATION PAYS AND ANNIVERSARY BONUSES	DOTACIJE DRŽAVE GOVERNMENT GRANTS	KOČLJIVE POGODBE ONEROUS CONTRACTS	DRUGE REZERVACIJE OTHER PROVISIONS	SKUPAJ REZERVACIJE TOTAL PROVISIONS
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	5.476.582	562.529	6.826.066	1.256.319	14.121.496
Spremembe posedača zaruzitev, nakupov in prodaj odvisnih družb	-84.768	0	0	51.501	-33.267
Changes due to business combinations, acquisitions and sales of					
Oblikovanje rezervacije	494.823	3.737.261	178.401	72.242	4.482.727
Setting-up of provisions					
Crpane rezervacije	-329.265	-48.699	-1.568.544	-192.140	-2.138.649
Use of provisions					
Odpravljenе rezervacije	-611.047	0	-1.728.042	-544.806	-2.883.896
Reversal of provisions					
Tečajne razlike	-43.097	0	-542.431	-3.038	-588.566
Foreign exchange differences					
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	4.903.227	4.251.091	3.165.449	640.078	12.959.845
Od tega dolgoročni del	4.903.228	4.251.091	3.165.449	524.924	12.844.691
Of which non-current portion					
Od tega kratkoročni del	0	0	0	115.154	115.154
Of which current portion					

Zneski v € Figures in € REZERVACIJE PROVISIONS	REZERVACIJE ZA ODPRAVNE IN JUBILJENE NAGRADE PROVISIONS FOR TERMINATION PAYS AND ANNIVERSARY BONUSES	DOTACIJE DRŽAVE GOVERNMENT GRANTS	KOČLJIVE POGODBE ONEROUS CONTRACTS	DRUGE REZERVACIJE OTHER PROVISIONS	SKUPAJ REZERVACIJE TOTAL PROVISIONS
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	4.903.226	4.251.089	3.165.449	1.566.490	13.886.254
Spremembe posledica združitve, nakupov in prodaj odvisnih družb	49.998	197.249	0	0	247.247
Changes due to business combinations, acquisitions and sales of subsidiaries					
Oblikovanje rezervacije	436.700	17.835	0	177.495	632.029
Setting-up of provisions					
Crpane rezervacije	-349.129	-11	-1.772.035	-138.119	-2.259.293
Use of provisions					
Odpravljenе rezervacije	-444.054	-166.616	-1.758.409	-192.353	-2.561.432
Reversal of provisions					
Tečajne razlike	-85.244	0	741.416	-57.880	598.292
Foreign exchange differences					
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	4.511.497	4.299.546	376.422	1.355.632	10.543.097
Od tega dolgoročni del	4.511.498	4.260.096	376.422	428.582	9.576.597
Of which non-current portion					
Od tega kratkoročni del	0	39.450	0	927.050	966.500
Of which current portion					

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade temeljijo na aktuarskem izračunu vrednosti ocenjenih bodočih izplačil, ki je bil opravljen za vsakega zaposlenega z upoštevanjem stroškov odpravnin ob upokojitvi in stroškov vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do dneva upokojitve.

Izbrana diskontna obrestna mera je vezana na donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v Evro območju in znaša 7,75 odstotkov letno; za Hrvaško 6,3 odstotkov, kolikor je konec novembra 2008 znašala donosnost 10-letnih obveznic Republike Hrvaške; 16 odstotkov letno, ki približno predstavlja donosnost državnih obveznic Federacije BiH na koncu leta 2008; 15,7 odstotka letno, kolikor je novembra znašala povprečna donosnost državnih obveznic Republike Srbije in 10 odstotkov letno, kolikor je narejena ocena na osnovi donosnosti državnih obveznic konec leta 2008 v Makedoniji.

V izračunu je upoštevana rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad, ki se všteto v davčno osnovo 3,5 odstotkov letno.

Rezervacije za kočljive pogodbe se v celoti nanašajo na rezervacije Skupine Droga Kolinska. Kočljive pogodbe predstavljajo pogodbe o medsebojnem poslovanju, za katera se je predpostavljalo tveganje izpolnitve njihovih določil. Obveznost iz tega naslova je bila oblikovana v podjetju Štark, AD, Beograd in je bila ocenjena na podlagi pravnega mnenja. Na osnovi poročila pravne službe v letu 2008, iz katerega izhaja, da tveganje o morebitnih odhodkih ne obstaja več, je bil večji del rezervacij iz naslova kočljivih pogodb v znesku 1.758.409 evrov v letu 2008 odpravljen.

Dotacije države v višini 4.299.546 evrov se skoraj v celoti nanašajo na prejeta sredstva Ministrstva za gospodarstvo Republike Slovenije, namenjena sofinanciranju projekta prenove in dozidave starega hotela Palace. V letu 2008 so bile dolgoročne rezervacije iz prejetih dotacij za osnovna sredstva zmanjšane za 91.864 evrov, kar predstavlja delež amortizacije, sorazmeren z deležem sofinanciranih sredstev.

Pojasnilo 23: **Odloženi davki**

Zneski v € Amounts in €				
ODLOŽENI DAVKI DEFERRED TAXES				
OBLIKOVANI ODLOŽENI DAVKI, KI SE NANAŠAJO NA NASLEDNJE POSTAVKE DEFERRED TAXES RELATING TO	TERJATVE RECEIVABLES		OBVEZNOSTI LIABILITIES	NETO EFEKT NET EFFECT
	2008	2007	2008	2007
Neopredmetena sredstva Intangible assets	11.188	268.353	0	268.353
Nepremičnine, naprave in oprema Property, plant and equipment	2.082.595	1.788.378	-1.037.390	820.285
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo Financial assets available for sale	2.801.145	0	-53.936	-26.805.858
Naložbe v odvisne družbe Investments in subsidiaries	616.136	645.476	0	645.476
Poslovne terjatve Operating receivables	385.776	215.393	0	215.393
Zaloge Inventories	0	0	-111.015	-74.428
Finančne obveznosti Financial liabilities	0	23.527	0	23.527
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine Provisions for termination pays and anniversary bonuses	744.953	870.301	-10.204	870.301
Druge rezervacije Other provisions	24.990	0	0	0
Davčne izgube Tax losses carry-forwards	466.572	0	0	0
Ostalo Other	0	0	0	-102.931
Odložene terjatve (obveznosti) za davek Deferred tax assets (liabilities)	7.133.354	3.811.428	-1.212.545	-24.139.882

Gibanje začasnih razlik v obdobju

Zneski v € Amounts in €	31.12.2006 31/12/2006	IZKAZANE V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA RECOGNISED IN PROFIT OR LOSS	IZKAZANE V KAPITALU RECOGNISED IN EQUITY	31.12.2007 31/12/2007	IZKAZANE V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA RECOGNISED IN PROFIT OR LOSS	IZKAZANE V KAPITALU RECOGNISED IN EQUITY	TEČAJNE RAZLIKE FOREIGN EXCHANGE DIFFERENCES	31.12.2008 31/12/2008
GIBANJE ZAČASNIH RAZLIK V OBDOBJU CHANGES IN TEMPORARY DIFFERENCES IN THE PERIOD								
Neopredmetena sredstva Intangible assets	21.603	246.749	0	268.352	-1.078	0	0	267.274
Nepremičnine, naprave in oprema Property, plant and equipment	219.475	498.987	101.823	820.286	4.546		-35.317	789.514
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo Financial assets available for sale	-8.411.860	11.412	-18.405.409	-26.805.858	2.196.162	27.356.271	0	2.746.575
Poslovne terjatve Operating receivables	336.271	524.597	0	860.868	141.043	0	0	1.001.911
Zaloge Inventories	0	-74.428	0	-74.428	0		-36.587	-111.015
Finančne obveznosti Financial liabilities	78.994	-55.467	0	23.527	-23.527	0	0	0
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine Provisions for termination pays and anniversary bonuses	883.646	-13.345	0	870.302	-84.344	-5.312	-46.085	734.560
Druge rezervacije Other provisions	12.088	-12.088	0	0	24.990	0	0	24.990
Davčne izgube Tax losses carry-forwards	224.198	-224.198	0	0	467.000	0	0	467.000
Ostalo / Other	1.136.877	-759.614	-480.194	-102.931	0	102.931	0	0
Skupaj Total	-5.498.708	142.604	-18.783.780	-24.139.882	2.724.790	27.453.890	-117.989	5.920.808

Skupina Istrabenz ima na dan 31.12.2008 terjatve za odložene davke v višini 5.920.808 evrov. Primerjalno leto je Skupina Istrabenz izkazovala obveznosti za odložene davke in v največji meri zaradi naložb v vrednostne papirje. V letu 2008 s padcem borznih tečajev in s tem znižanjem tržnih vrednosti naložb pod nabavne vrednosti so bile odpravljene obveznosti za odloženi davek in pripoznane terjatve za odloženi davek, vendar v nižji vrednosti kot je bila opravljena slabitev finančnih sredstev. Terjatev za odložene davke iz naslova davčne izgube ni pripoznana.

Pojasnilo 24: Kratkoročne poslovne obveznosti

Zneski v € Amounts in €	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI CURRENT OPERATING LIABILITIES		
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov Current advances payable	14.924.200	663.665
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev Current trade payables	66.692.510	58.945.109
Kratkoročne menične obveznosti Current bills payable	126.299	126.299
Kratkoročne obveznosti do pridruženih družb - dobavitelji Current trade payables to associates	2.045	1.878
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja za tuj račun Current payables from operations for third party account	811	66
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih Current payables to employees	6.187.915	6.970.029
Kratkoročne obveznosti do državnih in drugih inštitucij Current payables to state and other institutions	12.801.908	17.346.500
Kratkoročne obveznosti do drugih Current payables to others	4.462.367	5.043.499
Kratkoročne poslovne obveznosti Current operating liabilities	105.198.055	89.097.045
Kratkoročne obveznosti za obresti do pridruženih družb Current interest payable to associates	7.149	866
Kratkoročne obveznosti za obresti do drugih Current interest payable to others	10.843.744	6.331.205
Kratkoročne obveznosti za obresti Current interest payable	10.850.893	6.332.071
Vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki Accrued costs and expenses	8.546.316	4.543.194
Kratkoročno odloženi prihodki Deferred revenue	8.963.610	2.192.380
Pasivne časovne razmejitve Accrued costs and deferred revenue	17.509.926	6.735.574
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja Current operating liabilities	133.558.874	102.164.690

Kratkoročne poslovne obveznosti za prejete predujme v višini 14.924.200 evrov se nanašajo predvsem na predujme, ki jih je prejela Skupina Droga Kolinska.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v višini 66.692.510 evrov se pretežno nanašajo na:

- Skupino Droga Kolinska v višini 33.484.891 evrov,
- Skupino Istrabenz plini v višini 11.748.584 evrov,
- Skupino Istrabenz Gorenje v višini 11.698.456 evrov in
- Skupino Istrabenz Turizem v višini 5.993.512 evrov.

Kratkoročne obveznosti do države v višini 12.801.908 evrov se nanašajo na:

- Skupino Droga Kolinska v višini 4.899.270 evrov,
- Skupino Istrabenz Gorenje v višini 2.933.474 evrov,
- Skupino Istrabenz plini v višini 2.268.470 evrov in
- Skupino Istrabenz Turizem v višini 1.866.611 evrov.

Kratkoročne obveznosti za obresti v višini 10.848.744 evrov v večji meri predstavljajo obveznosti za obresti holdinške družbe Istrabenz, d.d., v višini 7.126.169 evrov, obresti Skupine Droga Kolinska v višini 1.847.041 evrov in obresti Skupine Istrabenz Turizem v višini 1.622.659 evrov.

Kratkoročno odloženi odhodki v višini 8.546.316 se pretežno nanašajo na odložene odhodke Skupine Droga Kolinska v višini 4.640.850 evrov, predvsem za vračunane bonitete kupcem, in družbe Istrabenz, d.d., v višini 2.612.191 evrov, ki predstavljajo vračunane stroške obresti.

Pojasnilo 25: Poštene vrednosti

Zneski v € Amounts in € POŠTENE VREDNOSTI FAIR VALUES	31.12.2008 31/12/2008		31.12.2007 31/12/2007	
	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	POŠTENA VREDNOST FAIR VALUE	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	POŠTENA VREDNOST FAIR VALUE
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo Financial assets available for sale	193.301.947	193.301.947	492.614.784	492.614.784
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti Financial assets held to maturity	0	0	215.000	215.000
Dolgoročna posojila Non-current loans	1.118.097	1.118.097	1.548.365	1.548.365
Dolgoročne finančne terjatve Non-current financial receivables	2.971.207	2.971.207	4.010.997	4.010.997
Dolgoročne poslovne terjatve Non-current operating receivables	806.575	806.575	775.433	775.433
Izvedeni finančni inštrumenti Derivatives	62.712	62.712	393.040	393.040
Kratkoročni depoziti Current deposits	12.350.177	12.350.177	1.667.315	1.667.315
Kratkoročno dana posojila Current loans	24.565.503	24.565.503	12.623.683	12.623.683
Poslovne terjatve Operating receivables	162.166.691	162.166.691	115.984.514	115.984.514
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	29.274.206	29.274.206	22.270.721	22.270.721
Dolgoročne poslovne obveznosti Non-current operating liabilities	-2.524.344	-2.524.344	-1.043.467	-1.043.467
Izvedeni finančni inštrumenti Derivatives	-5.180.070	-5.180.070	0	0
Obveznice Bonds payable	-30.000.000	-30.016.284	-30.000.000	-30.016.284
Druge finančne obveznosti Other financial liabilities	-142.831.791	-142.831.791	-35.410.728	-35.410.728
posojila pridruženih podjetij borrowings from associates	-1.490.000	-1.490.000	-219.456	-219.456
posojila drugih podjetij borrowings from other companies	-1.367.953	-1.367.953	-4.951.025	-4.951.025
Dolgoročne finančne obveznosti Non-current financial liabilities	-434.340.282	-434.340.282	-464.368.936	-464.368.936
Kratkoročne finančne obveznosti Current financial liabilities	-312.571.562	-312.571.562	-208.334.397	-208.334.397
Prekoračitve na računu Bank overdrafts	-5.352.968	-5.352.968	-77.780	-77.780
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja Current operating liabilities	-133.558.874	-133.558.874	-102.164.690	-102.164.690
Obveznosti v posesti za prodajo / Liabilities available for sale	0	0	0	0
	104.311.116	104.294.832	478.236.706	478.220.422

Pojasnilo 26: Potencialne obveznosti in terjatve

Zneski v € Figures in € IZVENBILANČNE TERJATVE IN OBVEZNOSTI OFF BALANCE SHEET RECEIVABLES AND LIABILITIES	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Druge izvenbilančne terjatve Other off-balance-sheet receivables	1.636.132	
Druge izvenbilančne obveznosti Other off-balance-sheet liabilities	583.065	
Garancije in poroštva - drugi Guarantees and securities - other	46.292.518	27.674.268
Vložene tožbe proti družbi Actions brought against the company	21.952.866	249.852
Zaloge blagovnih rezerv soli Commodity stocks - salt	27.898	24.054
Hipoteka na nepremičninah Mortgage on real property	14.119.864	14.035.607
Tuja osnovna sredstva Third-party property, plant and equipment	184.185	184.185
Skupaj Total	84.796.528	42.167.966

Garancije in poroštva do drugih v višini 46.292.518 evrov se nanašajo na:

- dane garancije Skupine Droga Kolinska v višini 12.745.677 evrov, predvsem za dano garancijo družbe Tobess banki Unicredit za delnice SokoŠtarka, družbe Grand Proma, carinske garancije in ostalo,
- dane garancije pri poslovanju z električno energijo pri družbi GEN-I v višini 13.217.243 evrov. Preostanek gre za garancije pri izvajanju izgradnje pretovorne postaje za premog v Termoelketrarni Trbovlje ter danih garancij za potrebe poslovanja oplemenitene biomase (npr. carinska garancija),
- dane garancije družbe Istrabenz, d.d., v višini 19.260.155 evrov, med temi jamči v korist pridružene družbe Open Ad AG za bančna posojila v skupnem znesku 4.200.000 evrov,
- ostalo še dane garancije in poroštva Skupine Istrabenz plini, družbe Golf Istra, d.o.o., in Instalacija, d.o.o., v skupnem znesku 1.069.443 evrov.

Vložene tožbe zoper družbe v Skupini v višini 21.952.866 evrov se skoraj v celoti nanašajo na družbo Istrabenz, d.d., v višini 19.950.000 evrov in Istrabenz plini, d.o.o., pravni preizkus višine odpravnine za manjšinske delničarje v postopku iztisnitve delničarjev Plinarne Maribor v znesku 1.658.360 evrov.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je v sporu z Zavarovalnico Triglav, d.d., v katerem tožeča stranka Zavarovalnica Triglav, d.d., zahteva plačilo kupnine za 19.950 navadnih delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana z oznako PETG po ceni 1.000 evrov na delnico, kar znaša 19.950.000 evrov. Holdinška družba Istrabenz, d.d., je na tožbo Zavarovalnice Triglav, d.d., zaradi sklenitve pogodbe o prodaji delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana odgovorila dne 17.12.2008, nato pa je zoper Zavarovalnico Triglav, d.d., dne 27.12.2008 v isti zadevi vložila tudi nasprotno tožbo. Tako v odgovoru na tožbo kot v nasprotni tožbi družba Istrabenz, d.d., utemeljuje svoje stališče, da od Zavarovalnice Triglav, d.d., ni dolžna kupiti delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana.

Holdinška družba Istrabenz, d.d. ima z družbo Sortes Invest, d.o.o., sklenjeno pogodbo o vzajemni podelitvi opcije za prodajo delnic Factor Banke 93.796 lotov. S pogodbo je holdinška družba pridobila prodajno opcijo za navedene delnice, ki jo lahko uveljavlja do marca 2010. Iz tega naslova ima družba potencialno pozitivno terjatev v višini 1.636.132 evrov. Potencialna terjatev je izračunana kot

razlika med pogodbeno kupnino in knjigovodsko vrednostjo delnic družbe Factor banka d.d., Ljubljana na dan 31.12.2008.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., ima z družbo Aktiva Naložbe, d.d., sklenjeno Pogodbo o vzajemni podelitvi opcij za nakup delnic 4.500 delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana. S pogodbo je holdinška družba Istrabenz, d.d., pridobila nakupno opcijo za navedene delnice po kupnini 1.792.772 evrov, ki jo lahko uveljavlja do dne 30.06.2009. Družba Aktiva Naložbe, d.d., lahko prodajno opcijo uveljavlja v obdobju od 01.06.2009 do 30.06.2009.

Iz navedene pogodbe ima holdinška družba Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008 potencialno obveznost v višini 583.065 evrov. Potencialna obveznost je izračunana kot razlika med pogodbeno kupnino in tržno vrednostjo delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana na dan 31.12.2008.

Hipoteke na nepremičnine se v celoti nanašajo na Skupino Droga Kolinska za zavarovanje kreditov z zastavo nepremičnin: zemljišče in zgradbe Rogaški vrelci in Zelena Jama pri Deželni banki in NLB.

Pojasnilo 27: Prihodki od prodaje

Zneski v € Amounts in € PRIHODKI OD PRODAJE REVEUE	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Prihodki od prodaje storitev Sales revenue from sale of services	88.789.381	87.608.735
Prihodki od najemnin Rental income	2.968.243	2.576.949
Prihodki od prodaje proizvodov Sales revenue from sale of products	343.780.018	181.703.252
Prihodki od prodaje blaga in materiala Sales revenue from sale of goods and materials	226.165.505	332.708.275
Skupaj Total	661.703.147	604.597.211

Zneski v € Amounts in € PRIHODKI USTVARJENI DOMA ALI V TUJINI INCOME GENERATED AT HOME OR ABROAD	DOMA GENERATED AT HOME	TUJINA GENERATED ABROAD	SKUPAJ TOTAL
	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008		
Prihodki od prodaje storitev Sales revenue from sale of services	77.798.824	10.990.557	88.789.381
Prihodki od najemnin Rental income	2.779.603	188.640	2.968.243
Prihodki od prodaje proizvodov Sales revenue from sale of products	75.887.717	267.892.301	343.780.018
Prihodki od prodaje blaga in materiala Sales revenue from sale of goods and materials	143.724.825	82.440.680	226.165.505
Skupaj Total	300.190.969	361.512.178	661.703.147

Zneski v € Amounts in € PRIČAKOVANI PRIHODKI OD NAJEMNIN EXPECTED RENTAL INCOME	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Pričakovana najemnina do 1 leta Expected rental income up to 1 year	577.763	1.164.872
Pričakovane najemnine od 2 do 5 let Expected rental income from 2 to 5 years	359.137	1.045.592
Skupaj Total	936.900	2.210.463

Zneski pričakovanih prihodkov od poslovnega najema so podani na podlagi nepreklicno sklenjenih najemnih pogodb oziroma z upoštevanjem odpovednega roka.

Pojasnilo 28: Drugi poslovni prihodki

Zneski v € Amounts in € DRUGI POSLOVNI PRIHODKI OTHER OPERATING INCOME	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Prihodki od porabe in odprave dolgoročnih rezervacij Revenue from use and reversal of non-current provisions	2.521.408	2.580.273
Dobički od prodaje nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev Gain on sale of property, plant and equipment and intangible assets	2.576.916	1.628.280
Dobički od prodaje naložbenih nepremičnin Gain on sale of investment property	0	37.331
Plačane odpisane terjatve in odprave odpisov Payments of receivables written off and reversal of writedowns	2.918.932	897.959
Drugi poslovni prihodki Other operating income	8.387.981	11.667.627
Skupaj Total	16.405.237	16.811.470

Drugi poslovni prihodki pretežno izhajajo iz Skupine Droga Kolinska v skupni višini 7.426.184 evrov. Največji del se nanaša na učinke odprodaje proizvodnih programov družbe Droga Kolinska, d.d., v znesku 5.505.348 evrov, prejete odškodnine od zavarovalnice na osnovi škodnih zahtevkov v znesku 315.530 evrov ter druge prejete odškodnine v znesku 298.039 evrov.

Plačane odpisane terjatve in odpisi dolgov v višini 2.918.932 evrov se nanašajo na prejeta plačila holdiške družbe Istrabenz, d.d., v višini 2.141.468 evrov od družb KBT, d.d., v stečaju in Inženiring KBT Ljubljana, d.o.o., v stečaju in Hidro Koper, d.d., ter prihodke od odpisov obveznosti do dobaviteljev.

Pojasnilo 29: Stroški blaga, materiala in storitev

Zneski v € Amounts in € STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV COST OF GOODS, MATERIALS AND SERVICES	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala Cost of goods and materials sold	183.698.024	172.850.042
Materialni stroški Cost of materials	201.670.714	180.227.008
Stroški energije Cost of energy	12.509.300	9.683.827
Material in nadomestni deli Cost of materials and spare parts	181.194.364	164.099.503
Ostali materialni stroški Other cost of materials	7.967.050	6.443.678
Stroški storitev Cost of services	104.053.772	97.378.359
Prevozi Transportation	11.740.804	10.504.244
Vzdrževanje Maintenance	8.350.838	6.503.255
Najemnine Rents	5.385.830	4.629.501
Bančni stroški in druge provizije Bank charges and other fees	2.262.797	2.200.068
Intelektualne storitve Intellectual services	13.457.962	15.640.711
Oglaševanje, promocija in stiki z javnostmi Advertising, promotion and public relations	37.287.845	35.162.730
Ostale storitve Other services	25.567.696	22.737.850
SKUPAJ TOTAL	489.422.510	450.455.409

Ostale storitve v višini 25.567.696 evrov se nanašajo na stroške podizvajalcev, računalniških storitev, stroške čiščenja, stroške telekomunikacij, zavarovanj, izobraževanje, ter ostalih stroškov.

Zneski v € Amounts in € MINIMALNE OBVEZNOSTI ZA NEPREKLICNI POSLOVNI NAJEM MINIMUM LEASE PAYMENTS UNDER NONCANCELLABLE OPERATING LEASE	2008	2007
< 1 leto < 1 year	827.104	696.712
> 1 - < 5 let > 1 - < 5 years	1.998.634	1.660.035
> 5 let > 5 years	26.100	26.100
Skupaj Total	2.851.838	2.382.846

Zneski pričakovanih minimalnih obveznosti od poslovnega najema so podani na podlagi nepreklicno sklenjenih najemnih pogodb oziroma z upoštevanjem odpovednega roka.

Zneski v € Amounts in € STROŠKI STORITEV REVIZIJE COST OF AUDITING SERVICES	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Revidiranje letnega poročila Audit of annual report	354.660	256.448
Ostali stroški revizije Other cost of auditing	12.528	3.642
SKUPAJ TOTAL	367.187	260.090

Pojasnilo 30: Stroški dela

Zneski v € Amounts in € STROŠKI DELA LABOUR COST	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Stroški plač Wages and salaries	65.995.904	58.962.277
Stroški socialnih zavarovanj Social security contributions	11.942.710	13.098.772
Drugi stroški dela Other labour cost	13.234.738	16.244.828
SKUPAJ TOTAL	91.173.352	88.305.877

Drugi stroški dela se pretežno nanašajo na regres za letni dopust, regres za prehrano in prevoz na delo in z dela, odpravnine in jubilejne nagrade, skladno z nacionalno delovno pravno zakonodajo in notranjimi predpisi družb.

Pojasnilo 31: Amortizacija

Zneski v € Amounts in € AMORTIZACIJA AMORTISATION AND DEPRECIATION	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Amortizacija neopredmetenih sredstev Amortisation of intangible assets	9.196.057	9.448.152
Amortizacija naložbenih nepremičnin Depreciation of investment property	413.919	410.259
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme Depreciation of property, plant and equipment	32.968.430	30.918.228
SKUPAJ TOTAL	42.578.406	40.776.639

Pojasnilo 32: Drugi poslovni odhodki

Zneski v € Amounts in € DRUGI POSLOVNI ODHODKI OTHER OPERATING EXPENCES	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Razne dajatve Taxes levies	7.384.411	3.583.019
Izgube pri prodaji osnovnih sredstev in neopredmetenih osnovnih sredstev Loss on sale of property, plant and equipment, and intangible assets	464.127	33.510
Izgube pri prodaji naložbenih nepremičnin Loss on sale of investment property	0	29.961
Donacije Donations	876.372	569.760
Oblikovanje rezervacij Setting-up of provisions	563.837	105.301
Drugi poslovni odhodki Other operating expenses	2.327.381	7.283.109
SKUPAJ TOTAL	11.616.128	11.604.660

Med raznimi dajatvami Skupina izkazuje dajatve za uporabo stavbnega zemljišča, dajatve za nepovratno embalažo, dajatve za varstvo okolja, takse in sodne stroške ter koncesije za izrabo vodnih virov.

Med drugimi poslovnimi odhodki so zajete koncesijske dajatve. Te so vezane na prodane količine zemeljskega plina.

Pojasnilo 33: Izid iz financiranja

Zneski v € Amounts in € IZID IZ FINANCIRANJA PROFIT OR LOSS FROM FINANCING	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Prihodki za obresti Interest income	4.991.230	3.279.452
Prihodki dividend sredstev razpoložljivih za prodajo Income on available-for-sale financial assets	5.053.866	3.513.061
Neto dobički pri prodaji sredstev razpoložljivih za prodajo Net gain on disposal of available-for-sale financial assets transferred from equity	15.298.035	28.538.501
Dobički pri prodaji deležev v odvisnih družbah Gain on disposal of interests in subsidiaries	84.095	19.961
Dobički pri prodaji deležev v pridruženih družbah Gain on disposal of interests in associates	0	97.309.826
Neto prihodki iz poravave finančnih instrumentov Net change (income) of settlement for financial instruments	1.309.161	0
Neto finančni prihodki Net finance income	26.736.387	132.660.801
Odhodki za obresti Interest expense on financial liabilities	-51.789.172	-31.451.125
Neto znesek tečajnih odhodkov Net foreign exchange loss	-4.996.977	-649.744
Sprememba poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov Change in fair value of derivatives	-5.574.338	-914.484
Izguba pri likvidaciji odvisne družbe Loss on liquidation of subsidiary	-28.367	-400.000
Slabitve terjatev Impairment loss on trade receivables	-2.235.505	-1.130.948
Slabitve sredstev v posesti do zapadlosti Impairment loss on held-to-maturity investments	-9.775	-11.663
Slabitve sredstev razpoložljivih za prodajo Impairment loss on available-for-sale financial assets	-214.925.795	0
Odhodki neuspešnega ščitenja Ineffective portion of changes in fair value of cash flow hedges	0	-21.907
Neto odhodki finančnih instrumentov za varovanje poštene vrednosti Net change (expense) in fair value of financial assets for hedges	0	-676.936
Slabitve naložb v pridružene družbe Impairment loss on investments in associates	-7.238.439	0
Neto finančni odhodki Net finance expense	-286.798.367	-35.256.806
Izid financiranja Profit or loss from financing	-260.061.981	97.403.995

Neto finančni prihodki v višini 26.736.387 evrov so nižji za 80 odstotkov v primerjavi s preteklim obdobjem. V letu 2007 je bila realizirana prodaja družbe Mercator, d.d.

Prihodki od dividend v skupni višini 5.053.866 evrov se v večji meri nanašajo na prejete dividende družbe Istrabenz, in sicer od:

- pridruženih družb v višini 540.636 evrov in
- ostalih sredstev, razpoložljivih za prodajo v višini 4.026.476 evrov.

Neto dobički pri prodaji sredstev, razpoložljivih pri prodaji, se večinoma nanašajo na dobičke, dosežene s strani holdinške družbe Istrabenz, d.d., v višini 14.671.234 evrov.

Neto finančni odhodki v skupni višini 286.798.367 evrov so višji za 251.541.562 evrov v primerjavi s preteklim obdobjem. Največji vpliv na porast finančnih odhodkov imajo slabitve sredstev, razpoložljivih za prodajo, v višini 214.925.795 evrov. Pretežni del slabitve na holdinški družbi izvira iz slabitve naložbe v delnice Petrol d.d., Ljubljana v višini 196.740.357.

Odhodki za obresti v višini 51.789.172 evrov se v največi meri nanašajo na odhodke obresti holdinške družbe Istrabenz, d.d., v višini 30.089.424 evrov, Skupine Droga Kolinska v višini 11.602.424 evrov in Skupine Istrabenz Turizem v višini 5.561.890 evrov.

Slabitve naložb v pridružene družbe se v celoti nanaša na slabitev naložbe v OpenAd AG s strani holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Pojasnilo 34: Finančni najem

Zneski v € Amounts in €	2008			2007		
MINIMALNI PRIHODKI IZ FINANČNEGA NAJEMA MINIMUM INCOME FROM FINANCE LEASE	PLAČILA PAYMENTS	OBRESTI INTEREST	GLAVNICA PRINCIPAL	PLAČILA PAYMENTS	OBRESTI INTEREST	GLAVNICA PRINCIPAL
< 1 leto < 1 year	2.345.247	385.249	1.959.998	2.357.063	477.272	1.879.791
> 1 - < 5 let > 1 - < 5 years	2.954.568	308.043	2.646.525	4.005.952	445.625	3.560.327
> 5 let > 5 years	3.934	96	3.838			
Skupaj Total	5.303.749	693.389	4.610.360	6.363.016	922.897	5.440.118

Prihodki iz finančnega najema se nanašajo na družbo Zastava Istrabenz Lizing iz Beograda.

Zneski v € Amounts in €	2008			2007		
MINIMALNE OBVEZNOSTI ZA FINANČNI NAJEM MINIMUM FINANCE LEASE LIABILITIES	PLAČILA PAYMENTS	OBRESTI INTEREST	GLAVNICA PRINCIPAL	PLAČILA PAYMENTS	OBRESTI INTEREST	GLAVNICA PRINCIPAL
< 1 leto < 1 year	351.372	19.796	331.576	855.243	150.375	704.868
> 1 - < 5 let > 1 - < 5 years	387.607	16.758	370.848	606.313	11.398	594.914
Skupaj Total	738.978	36.554	702.424	1.461.556	161.774	1.299.782

Zneski v € Amounts in €	2008			2007		
MINIMALNE OBVEZNOSTI ZA FINANČNI NAJEM MINIMUM FINANCE LEASE LIABILITIES	PLAČILA PAYMENTS	OBRESTI INTEREST	GLAVNICA PRINCIPAL	PLAČILA PAYMENTS	OBRESTI INTEREST	GLAVNICA PRINCIPAL
< 1 leto < 1 year	351.372	19.796	331.576	855.243	150.375	704.868
> 1 - < 5 let > 1 - < 5 years	387.607	16.758	370.848	606.313	11.398	594.914
Skupaj Total	738.978	36.554	702.424	1.461.556	161.774	1.299.782

Pojasnilo 35: Davki

DAVKI TAXES Zneski v € Amounts in €	2008	2007
Odmerjen davek Current tax	5.924.336	15.920.164
Odloženi davek Deferred tax	-2.724.790	-142.606
Skupaj Total	3.199.546	15.777.558

Izračun efektivne davčne stopnje

Zneski v € Amounts in €	2008	2007
Bruto dobiček pred obdavčitvijo Gross profit before tax	217.885.276	132.168.906
Veljavna davčna stopnja Statutory tax rate	22.00 %	23,00%
Davek po veljavni davčni stopnji, pred spremembami davčne osnove Income tax at statutory tax rate, prior to changes in tax base	-47.934.761	30.398.848
Neobdavčeni prihodki Tax exempt income	3.775.883	-15.165.720
Davčno nepriznani stroški Non-deductible expenses	55.668.433	1.893.100
Olajšave Tax incentives	-129.782	-2.367.663
Druge razlike Other differences	487.481	469.987
Različne davčne stopnje Effect of tax rates in foreign jurisdictions	-140.981	1.488.979
Efektivna davčna stopnja Effective tax rate	-1,47%	11,94%
Odmerjen in odloženi davek Current and deferred income tax	3.199.546	15.777.558

Pojasnilo 36: Podatki o skupinah oseb

Bruto prejemki v letu 2007

2007		
Zneski v € Amounts in € PODATKI O SKUPINAH OSEB DATA ON GROUPS OF PERSONS	UPRAVA DRUŽB MANAGEMENT	NADZORNI SVET SUPERVISORY BOARD
Plače Wages and salaries	3.945.201	506.328
Bonitete in drugi prejemki Fringe benefits and other remuneration	1.837.780	367.380
Skupaj Total	5.782.981	873.708

Bruto prejemki v letu 2008

2008			
Zneski v € Amounts in € PODATKI O SKUPINAH OSEB DATA ON GROUPS OF PERSONS	UPRAVA DRUŽB MANAGEMENT	UPRAVNI ODBOR MANAGEMENT BOARD	NADZORNI SVET SUPERVISORY BOARD
Plače Wages and salaries	3.292.691	140.911	215.293
Bonitete in drugi prejemki Fringe benefits and other remuneration	1.374.010	47.870	293.771
Skupaj Total	4.666.700	188.781	509.063

Družbe Skupine Istrabenz niso odobrile predujmov in posojil članom uprave, nadzornega sveta in zaposlenim po individualnih pogodbah ter jim niso dajale poroštev za obveznosti. Družbe nimajo do omenjenih skupin oseb dolgoročnih in kratkoročnih dolgov ter pomembnih poslovnih terjatev. Ravno tako nimajo pomembnih poslovnih terjatev, dolgoročnih in kratkoročnih dolgov do notranjih lastnikov.

2.16 Finančni instrumenti in izpostavljenost tveganjem

Pojasnilo 37: Kreditno tveganje

Zneski v € Amounts in € POSTAVKE ITEMS	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti Financial assets held to maturity	0	215.000
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo (vrednostni papirji, skladi, ... za trgovanje) Financial assets available for sale (securities, funds, ... for trade)	193.306.947	492.614.784
Dolgoročne terjatve Non-current receivables	3.777.782	4.786.430
Dolgoročno dana posojila Non-current loans	1.118.097	1.548.365
Kratkoročne terjatve Current receivables	159.546.290	111.810.386
Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida Financial assets at fair value through profit or loss	62.712	393.040
Kratkoročni depoziti Short-term deposits	12.350.177	1.667.315
Kratkoročno dana posojila Current loans	24.565.503	12.623.683
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	29.274.206	22.270.721

Zneski v € Amounts in € TERJATVE DO KUPCEV RECEIVABLES	Knjigovodska vrednost CARRYING AMOUNTS	
	2008	2007
Domače Domestic	50.061.774	33.112.162
Države evroobmočja Euro-zone countries	7.324.001	4.056.306
Druge evropske države Other European countries	2.169.450	694.657
Države bivše Jugoslavije Countries Ex Yu	71.016.722	57.835.470
Druge regije Other regions	6.215.815	4.796.296
SKUPAJ TOTAL	136.787.762	100.494.889

Zneski v € Amounts in € TERJATVE RECEIVABLES	Knjigovodska vrednost CARRYING AMOUNTS	
	2008	2007
Kupci na debelo Wholesale customers	50.637.112	48.970.292
Kupci na drobno Retail customers	70.332.776	39.000.373
Kupci, končni uporabniki End-user customers	15.817.874	12.524.224
SKUPAJ TOTAL	136.787.762	100.494.889

Kreditno tveganje je povezano predvsem s terjatvami do držav nekdanje Jugoslavije, vendar ga zmanjšuje velik delež prodaje na drobno.

Razčlenitev terjatev po zapadlosti in njihova slabitev je podana v pojasnilu 13.

Pojasnilo 38: Likvidnostno tveganje

Zneski v € Amounts in € FINANČNE OBVEZNOSTI FINANCIAL LIABILITIES	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	Pogodbeni denarni tokovi Contractual cash flows	do 6 mesecev up to 6 mths	6 - 12 mesecev 6 - 12 mths	1 - 2 leti 1 - 2 years	2 - 5 let 2 - 5 years	več kot 5 let More than 5 years
2007							
Neizvedene finančne obveznosti Non-derivative financial liabilities							
Zavarovana bančna posojila Secured bank loans	634.511.290	-701.129.364	-110.775.331	-112.377.722	-118.977.796	-265.813.937	-93.184.578
Nezavarovane izdaje obveznic Unsecured bond issues	30.000.000	-34.680.000	0	-1.560.000	-1.560.000	-31.560.000	0
Nezavarovani bančni instrumenti Unsecured bank facility	758.053	-3.138.130	0	0	0	0	-3.138.130
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti Trade and other payables	99.076.624	-94.903.553	-88.883.976	-686.070	-2.242.335	-2.698.250	-392.922
Prekoračitve na bančnih računih Bank overdraft	212	-212	-212	0	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti Derivative financial liabilities							
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem Interest rate swaps used for hedging	-540.255	540.255				118.440	421.815
Terminske valutne pogodbe, uporabljene za varovanje pred tveganjem: Forward exchange contracts used for hedging:							
Odliv Outflow	106.939	-106.939	-52.243	-54.697			
SKUPAJ TOTAL	764.790.975	-833.572.144	-200.243.094	-114.518.432	-122.563.055	-299.953.747	-96.293.815

Zneski v € Amounts in € FINANČNE OBVEZNOSTI FINANCIAL LIABILITIES	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	Pogodbeni denarni tokovi Contractual cash flows	do 6 mesecev up to 6 mths	6 - 12 mesecev 6 - 12 mths	1 - 2 leti 1 - 2 years	2 - 5 let 2 - 5 years	več kot 5 let More than 5 years
2008							
Neizvedene finančne obveznosti Non-derivative financial liabilities							
Zavarovana bančna posojila Secured bank loans	743.805.257	-811.150.504	-234.129.326	-98.184.546	-145.485.309	-254.061.599	-79.289.724
Nezavarovane izdaje obveznic Unsecured bond issues	30.000.000	-33.120.000	0	-1.560.000	-31.560.000	0	0
Nezavarovani bančni instrumenti Unsecured bank facility	248.615	-727.057	-263.268	-80.497	-92.021	-276.063	-15.208
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti Trade and other payables	263.881.364	-264.517.756	-251.504.535	-7.783.752	-1.243.688	-3.594.091	-391.689
Prekoračitve na bančnih računih Bank overdraft	5.352.968	-5.352.968	-5.352.968	0	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti Derivative financial liabilities							
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem Interest rate swaps used for hedging	4.622.019	-4.622.029	-327.614	-1.184.243	393.535	-931.057	-2.572.650
Terminske valutne pogodbe, uporabljene za varovanje pred tveganjem: Forward exchange contracts used for hedging:							
Odliv Outflow	558.484	-558.484	-162.543	-395.941	0	0	0
SKUPAJ TOTAL	1.048.849.964	-1.120.433.697	-491.767.697	-109.361.265	-178.080.158	-258.955.306	-82.269.271

V Skupini posebno pozornost namenjamo spremljanju gibanja in vrednotenja zalog in terjatev. Z usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti obvladujemo denarne tokove in skušamo optimizirati kratkoročno plačilno sposobnost.

Likvidnostno tveganje je bilo v Skupini prvo polovico leta 2008 nizko zaradi pozitivnega poslovanja, stabilnih rednih prilivov s strani kupcev, učinkovitega časovnega usklajevanja prilivov in odlivov. Pri

tem pa so nam koristile tudi ustrezne kratkoročne kreditne linije pri različnih bankah. V drugi polovici leta pa zaradi zaostitve svetovne finančne krize beležimo večje pritiske na likvidnost.

Pričakovani denarni tokovi povezani z izvedenimi finančnimi instrumenti, ki so varovanje denarnih tokov in vplivajo na IPI:

Zneski v € Amounts in € FINANČNI INSTRUMENTI FINANCIAL INSTRUMENTS	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	Pričakovani denarni tokovi Expected cash flows	do 6 mesecev up to 6 mths	6 - 12 mesecev 6 - 12 mths	1 - 2 leti 1 - 2 years	2 - 5 let 2 - 5 years	več kot 5 let More than 5 years
Obrestne zamenjave							
Interest rate swaps							
Sredstva Assets	379.316	379.316	0	0	0	112.921	266.395
Obveznosti Liabilities	-540.255	-540.255	0	0	0	-118.440	-421.815
Terminske valutne pogodbe							
Forward exchange contracts							
Sredstva Assets							
Obveznosti Liabilities	-106.939	-106.939	-52.243	-54.697	0	0	0

Zneski v € Amounts in € FINANČNI INSTRUMENTI FINANCIAL INSTRUMENTS	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	Pričakovani denarni tokovi Expected cash flows	do 6 mesecev up to 6 mths	6 - 12 mesecev 6 - 12 mths	1 - 2 leti 1 - 2 years	2 - 5 let 2 - 5 years	več kot 5 let More than 5 years
Obrestne zamenjave							
Interest rate swaps							
Sredstva Assets	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti Liabilities	-3.649.413	-3.649.413	0	0	0	-1.076.763	-2.572.650
Terminske valutne pogodbe							
Forward exchange contracts							
Sredstva Assets	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti Liabilities	-558.484	-558.484	-162.543	-395.941	0	0	0

Pojasnilo 39: Valutno tveganje

Zneski v € Amounts in € TERJATVE, OBVEZNOSTI RECEIVABLES, PAYABLES	Evro Euro	USD USD	GBP GBP	CHF CHF	HRK HRK	MKD MKD	BAM BAM	RUB RUB	RSD RSD	SEK SEK
	31.12.2007 31/12/2007									
Terjatve do kupcev Trade receivables	42.713.545	1.392.828	29.309	4.835	10.868.880	1.440.481	7.560.169	2.057.252	34.517.587	364.475
Zavarovana bančna posojila Secured bank loans	-629.151.611	0	0	-2.700.000	0	0	0	0	-2.659.679	0
Obveznosti do dobaviteljev Trade payables	-41.858.024	-3.965.922	-55.270	-30.386	-3.749.749	-301.287	-1.076.052	-59.526	-9.711.164	-15.594
Bruto izpostavljenost bilance stanja Gross balance sheet exposure	-628.296.090	-2.573.094	-25.962	-2.725.551	7.119.130	1.139.194	6.484.117	1.997.725	22.146.745	348.882

Zneski v € Amounts in € TERJATVE, OBVEZNOSTI RECEIVABLES, PAYABLES	Evro Euro	USD USD	GBP GBP	CHF CHF	HRK HRK	MKD MKD	BAM BAM	RUB RUB	RSD RSD	SEK SEK
	31.12.2008 31/12/2008									
Terjatve do kupcev Trade receivables	70.579.608	13.878	74	0	10.175.346	1.236.817	10.387.534	1.987.190	41.920.147	487.168
Zavarovana bančna posojila Secured bank loans	-736.246.088	0	0	0	-407.858	0	0	0	-6.660.042	0
Obveznosti do dobaviteljev Trade payables	-43.428.060	-5.641.987	-127.686	-40.664	-2.986.748	-410.816	-2.788.412	0	-9.903.556	-1.366.525
Bruto izpostavljenost bilance stanja Gross balance sheet exposure	-709.094.541	-5.628.109	-127.612	-40.664	6.780.740	826.001	7.599.122	1.987.190	25.356.549	-879.356
Ocenjena napovedana prodaja Estimated forecast sales	238.351.247	60.997	0	0	25.305.829	15.262.942	11.764.793	0	157.898.652	0
Ocenjena napovedana nabava Estimated forecast purchases	-218.044.418	-55.672.623	-1.221.623	-2.093	5.260.388	-2.802.524	-10.283.783	0	-61.280.225	-2.101
Bruto izpostavljenost Gross exposure	20.306.828	-55.611.626	-1.221.623	-2.093	30.566.217	12.460.418	1.481.010	0	96.618.427	-2.101
Terminske valutne pogodbe Forward exchange contracts	0	38.607.041	0	0	0	0	0	0	0	0
Neto izpostavljenost Net exposure	-688.787.713	-22.632.694	-1.349.235	-42.757	37.346.957	13.286.419	9.080.132	1.987.190	121.974.976	-881.457

Skupina je izpostavljena predvsem valutnemu tveganju v ameriških dolarjih in tečaju EUR/RSD zaradi pomembnosti srbskega tržišča. V letu 2008 smo se kratkoročno zavarovali pred gibanjem tečaja USD s terminskimi valutnimi pogodbami in drugimi finančnimi instrumenti. Tveganje zaradi gibanja tečaja EUR/RSD zmanjšujemo z usklajevanjem aktivnih in pasivnih postavk v RSD, kar v praksi pomeni aktivno cenovno politiko na strani prodaje. Izpostavljenost tovrstnemu tveganju se je povečala s centralizacijo nabave kave za vse družbe Skupine, vendar je tovrstno tveganje s centralizacijo na nivoju Skupine lažje obvladovano.

Tečaji na dan poročanja Exchange rates on reporting date	Povprečni tečaj Average rate		Končni tečaj Spot rate	
	2008	2007	2008	2007
USD	1,47	1,37	1,39	1,47
GBP	0,80	0,68	0,95	0,73
CHF	1,59	1,64	1,49	1,65
HRK	7,22	7,34	7,36	7,33
MKD	61,70	61,37	60,60	61,57
BAM	1,96	1,96	1,96	1,96
RUB	36,42	35,02	41,28	35,99
RSD	81,19	79,77	89,37	82,87
SEK	9,62	9,25	10,87	9,44

Analiza občutljivosti

10-odstotna okrepitev EVRA nasproti ostalim valutam na dan poročanja bi povečala poslovni izid:

Zneski v € Amounts in €	31.12.2008	31.12.2007
	31/12/2008	31/12/2007
Učinek Effect	Poslovni izid Profit or loss	Poslovni izid Profit or loss
USD	2.263.269	257.309
GBP	134.923	2.596
CHF	4.276	272.555
HRK	-3.734.696	-711.913
MKD	-1.328.642	-113.919
BAM	-908.013	-648.412
RUB	-198.719	-199.773
RSD	-12.197.498	-2.214.674
SEK	88.146	-34.888
skupaj	-15.876.953	-3.391.119

Ob 10-odstotnem povečanju tečaja evra nasproti ostalim valutam se poslovni izid zniža za 15.876.953 evrov, ob ostalih nespremenjenih postavkah.

Vpliv na spremembo tečaja evra na poslovni izid je izračunan na osnovi spremembe povprečnih tečajev za realizirano prodajo in nabavo v letu 2008 ter na osnovi končnih tečajev za druge postavke, ki so uporabljene v analizi.

Pojasnilo 40: Obrestno tveganje

Zneski v € Amounts in € FINANČNI INSTRUMENTI FINANCIAL INSTRUMENTS	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNTS	
	2008	2007
Instrumenti s stalno obrestno mero Fixed rate instruments	-22.739.658	
Finančna sredstva Financial assets	35.716.823	6.993.140
Finančne obveznosti Financial liabilities	-47.157.862	-118.410.418
Instrumenti s spremenljivo obrestno mero Variable rate instruments	-160.903.094	
Finančna sredstva Financial assets	19.700.106	9.178.745
Finančne obveznosti Financial liabilities	-537.370.876	-493.124.566

Analiza občutljivosti

Zneski v € Amounts in € Učinek Effect	Poslovni izid Profit or loss	
	Povečanje za 100 bt 100 bp increase	Zmanjšanje za 100 bt 100 bp decrease
31.12.2008 31/12/2008		
Instrumenti s spremenljivo obrestno mero Variable rate instruments	-5.503.113	5.503.113
Obrestne zamenjave interest rate swap	2.445.457	-2.445.457
Občutljivost denarnega toka (neto) Cash flow sensitivity (net)	-3.057.656	3.057.656

V letu 2008 smo izvajali dodatne aktivnosti za zaščito pred obrestnim tveganjem z obrestnimi zamenjavami in ostalimi finančnimi instrumenti na osnovi EURIBOR-a in amortizacijskih načrtov finančnih dolgov Skupine.

Večina finančnih obveznosti Skupine je vezana na spremenljivo obrestno mero EURIBOR, zato je obrestna izpostavljenost visoka. Tveganje poskušamo obvladovati z izvedenimi finančnimi instrumenti. V letu 2008 je bila tretjina finančnih obveznosti Skupine zaščitena pred obrestnim tveganjem z izvedenimi finančnimi instrumenti.

3. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 9.1.2009 prejela sodbo Višjega sodišča v Kopru z dne 11.12.2008 v pravnih zadevi tožeče stranke Zorana Jankovića zoper toženi stranki Istrabenz, d.d., in Pivovarno Laško, d.d., zaradi izpolnitve pogodbe, s katero je višje sodišče zavrnilo pritožbo tožeče stranke Zorana Jankovića in potrdilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje. Prvostopenjsko sodišče je s sodbo z dne 26.3.2008 zavrnilo primarni tožbeni zahtevek, da sta toženi stranki dolžni prenesti na tožečo stranko vsaka 1/3 svojih delnic družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., in sicer Istrabenz 285.093 delnic, Pivovarna Laško, d.d. pa 105.832 delnic po povprečni nabavni ceni 158,57 EUR za delnico. Prav tako je zavrnilo oba podrejena zahtevka, da sta toženi stranki dolžni podati izjavo volje oz. nalog za prenos delnic in da sodba nadomesti izjavo oz. nalog. Zoper sodbo višjega sodišča ni pritožbe in je možno vložiti le revizijo kot izredno pravno sredstvo.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 27.1.2009 prejela sklep Urada RS za varstvo konkurence št. 306-30/2008/296 z dne 23.01.2009, s katerim se družbi KDD - Centralna klirinško depotna družba, Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana, dovoli izvedba prenosa lastništva in vpis obremenitev delnic družbe Poslovni sistem Mercator d.d., Dunajska cesta 107, 1000 Ljubljana, z oznako MELR, po nalogu družb Infond Holding, d.d., Pivovarna Laško, d.d., Pivovarna Union, d.d., Radenska, d.d. in Istrabenz, d.d., oziroma po nalogu tretjih oseb, ki delujejo v imenu katerekoli prej navedene družbe, če je izvedba prenosa lastništva in vpis obremenitve delnic z oznako MELR potrebna za izvedbo transakcij z vrednostnimi papirji, vključno s tistimi, ki so zamenljivi za druge vrednostne papirje, s katerimi se trguje na organiziranem trgu, razen če kupec in prodajalec vesta ali bi morala vedeti, da je bila transakcija izvedena v nasprotju s prvim odstavkom 44. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur.l.RS, št. 36/2008).
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 28.1.2009 pridobila 6.085 delnic družbe TU FIN, d.d., Dunajska 156, 1000 Ljubljana, z oznako TUFRR, kar predstavlja 7,24% vseh delnic z glasovalno pravico družbe. Pred opravljeno transakcijo družba Istrabenz, d.d., ni imela v lasti delnic z oznako TUFRR.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 30.1.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela sklep, s katerim je sodišče le delno ugodilo predlogu za imenovanje posebnega revizorja, ki ga je na sodišče vložila družba Petrol, slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana. Za posebnega revizorja, katerega naloga je le preveritev vodenja/gospodarnosti posla družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., in sicer prodaje delnic Maksima Holding d.d. za leto 2006, je sodišče imenovalo revizijsko hišo BDO EOS Revizija d.o.o., Dunajska cesta 106, Ljubljana.
- Nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz, d.d., se je na izredni seji dne 26.2.2009 seznanil s potekom procesa dolgoročne finančne konsolidacije holdinške družbe, obravnaval osnutek letnega poslovnega načrta družbe in Skupine Istrabenz za leto 2009 ter obravnaval nerevidirane konsolidirane izkaze Skupine Istrabenz za leto 2008. Nadzorni svet je upravi predlagal preklic 14. seje skupščine holdinške družbe Istrabenz, d.d., sklicane dne 4.3.2009.
- V februarju 2009 so holdinška družba Istrabenz, d.d., Probanka, d.d., in Factor Banka, d.d., podpisale Pogodbo o prenosu termenske pogodbe za 890.000 delnic družbe Droga kolinska, d.d. Faktor Banka, d.d., je postala nosilka 338.734 delnic družbe Droga Kolinska, d.d. Delnice so prenesene po ceni 15 evrov. Cena se usklajuje z upoštevanjem dogovorjene obrestne mere. Probanka, d.d., je postala nosilka 551.266 delnic družbe Droga Kolinska, d.d. Delnice so prenesene po ceni 15 evrov. Cena se usklajuje z dogovorjeno obrestno mero. Obveznosti

holdinške družbe Istrabenz, d.d., po obeh Pogodbah o terminskem odkupu delnic zapadejo dne 30.11.2010. S podpisom te pogodbe so dane garancije Factor banki in Probanki ugasnile.

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 10.03.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela sodbo, s katero je Okrožno sodišče razsodilo v zadevi tožeče stranke Agencija za trg vrednostnih papirjev zoper tožene stranke: Istrabenz, d.d., Maksima Holding, finančna družba, d.d., NFD Holding, finančna družba, d.d., Finetol, finančna družba, d.d., Maksima Invest, finančna družba, d.d., in Daimond, d.d., zaradi razveljavitve skupščinskih sklepov, sprejetih na 12. redni seji skupščine delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d., z dne 28.8.2008. Okrožno sodišče v Kopru je razsodilo, da se zavrne tožbeni zahtevak.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 13.03.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela sodbo, s katero je Okrožno sodišče v Kopru razsodilo v zadevi tožeče stranke Petrol, Slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana zoper toženo stranko Istrabenz, d.d., zaradi izpodbijanja sklepov skupščine Istrabenz, holdinška družba, d.d., z dne 28.08.2008. Okrožno sodišče v Kopru je razsodilo, da se zavrne tožbeni zahtevak.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 13.03.2009 od Agencije za trg vrednostnih papirjev prejela sklep, s katerim je Agencija za trg vrednostnih papirjev sklenila, da se ustavi postopek zoper osebe MAKSIMA HOLDING, finančna družba d.d., NFD HOLDING, finančna družba d.d., FINETOL, finančna družba d.d., MAKSIMA INVEST, finančna družba d.d., in DAIMOND d.d., ter ISTRABENZ, holdinška družba, d.d., zaradi izdaje odločbe po tretjem odstavku 64. člena Zakona o prevzemih.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 19.3.2009 od UniCredit banke Slovenije, d.d., prejela dopis o Razvezi pogodbe o začasni prodaji delnic (re-odkupni pogodbi), sklenjeni med družbo Istrabenz in UniCredit banko dne 29.4.2008 za 301.437 delnic Poslovnega sistema Mercator, d.d., kar predstavlja 8,01-odstotka delnic družbe Mercator, 26.700 delnic družbe Petrol, Slovenska energetska družba, d.d., kar znaša 1,28 odstotka delnic družbe, in 40.300 delnic oz. 2,01 odstotka delnic družbe Sava, d.d. Iz prekinitve pogodbe je nastal presežek v višini 8.478.968,70 evrov, do katerega je po pogodbi upravičena družba Istrabenz.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 19.03.2009 od revizijske družbe ABC revizija, družba za revizijo in sorodne storitve d.o.o., Ljubljana, prejela Izredno revizijsko poročilo o ugotovitvah izredne revizije družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., za leto 2007. Družba Istrabenz, d.d., je na prejeto izredno revizijsko poročilo podala pripombe in od revizijske hiše ABC, d.o.o., zahtevala njegovo dopolnitev, saj po mnenju družbe Istrabenz, d.d., izredno revizijsko poročilo ne prikazuje vseh pomembnih in revizorju predstavljenih okoliščin. Postopek zaradi imenovanja izrednega revizorja na sodišču še ni zaključen, saj se je družba na sklep Okrožnega sodišča v Kopru z dne 20.2.2009 pritožila.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 27.3.2009 od NLB, d.d., Ljubljana po faksu prejela Obvestilo o začetku prodaje delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana z dnem 30.3.2009. NLB, d.d., je družbo Istrabenz, d.d., pozvala, da do 8.4.2009 zagotovi kupca, ki bi od banke odkupil vse delnice PETG, ki jih banka ne bi uspela prodati na trgu. Če do navedenega datuma kupec preostalih delnic ne bo zagotovljen, bo NLB, d.d., delnice PETG obdržala v trajni lasti in posesti ter z namenom poplačila zapadle terjatve. NLB, d.d., je družbo Istrabenz, d.d., obvestila, da je z dnem posredovanja zgoraj navedenega obvestila pridobila 6,057-odstotni delež glasovalnih pravic v družbi Petrol, d.d., iz naslova imetništva 126.365 delnic. NLB, d.d., je družbo Istrabenz, d.d., dne 3.4.2009 obvestila, da je izvedla prodajo vseh delnic PETG po ceni iz katere je vrednostno izhajal pobot medsebojnih obveznosti.

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 30.3.2009 od Okrožnega sodišča v Ljubljani prejela tožbo na plačilo 820.158,98 EUR zaradi zapadlih terjatev in predlog za izdajo začasne odredbe zaradi zavarovanja denarne terjatve, ki jo je na Okrožno sodišče v Ljubljani vložila SKB BANKA d.d, Ljubljana. SKB BANKA d.d, predlaga, da naslovno sodišče izda začasno odredbo, s katero se holdinški družbi Istrabenz, d.d. (tožena stranka) prepoveduje odtujitev ali obremenitev ter kakršnokoli drugo razpolaganje z delnicami, ki so last tožene stranke; odtujitev ali obremenitev ter kakršnokoli drugo razpolaganje s poslovnim deležem ali s pravicami, ki iz tega poslovnega deleža izhajajo v družbah Instalacija, d.o.o., in Istrabenz plini, d.o.o., ter odtujitev in obremenitev določene nepremičnine.
- Dne 30.3.2009 je uprava holdinške družbe ugotovila, da banke upnice niso podpisale Dogovor o ureditvi medsebojnih razmerij z bankami upnicami. Uprava družbe Istrabenz, d.d., je sprejela ugotovitveni sklep, da je družba insolventna v smislu ZFPPIPP in da je ob nastopu tega stanja in ugotovitve do nadaljnjega dolžna ravnati skladno z oddelkom 2.2. ZFPPIPP.
- Dne 31.3.2009 je holdinška družba Istrabenz objavila Nerevidirane konsolidirane in nekonsolidirane računovodske izkaze za leto 2008.
- Hypo Alpe Adria Bank, d.d., je dne 31.3.2009 družbo Istrabenz, d.d., obvestila, da je zaradi zamude družbe Istrabenz, d.d., pri izpolnitvi Zahteve za predčasen reodkup delnic banka obdržala naslednje finančne instrumente: 55.000 delnic izdajatelja Luka Koper, d.d., 75.360 delnic izdajatelja Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana in 43.500 delnic izdajatelja Petrol, slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana. Banka je obdržala tudi glasovalne pravice iz naslova imetništva delnic. Zaradi nižje tržne vrednosti navedenih finančnih instrumentov od obvez iz reodkupne pogodbe je Hypo Alpe Adria Bank, d.d., pozvala Istrabenz, d.d., da do 8.4.2009 doplača razliko vrednosti, ki skupaj z obrestmi znaša 6.303.366,14 evrov.
- Nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz, d.d., je na redni seji dne 2.4.2009 na podlagi mnenja kadrovske komisije v upravo holdinške družbe imenoval mag. Tamaro Jerman in dr. Bogdana Topiča. Nadzorni svet je dne 4.4.2009 objavil javni razpis za predsednika in člana uprave družbe Istrabenz, d.d., kjer je pozval vse zainteresirane h kandidaturi. Javni razpis se zaključi 4.5.2009.
- Družba Istrabenz, d.d., je dne 3.4.2009 od Probanke, d.d., prejela Zahtevo za plačilo neporavnanih obveznosti po pogodbah o reodkupu vrednostnih papirjev, in sicer za 30.150 delnic izdajatelja Luka Koper, d.d., in 5.245 delnic izdajatelja Salus, d.d., pri čemer je Probanka, d.d., dne 2.4.2009 unovčila navedeno zavarovanje. Zaradi nižje tržne vrednosti navedenih finančnih instrumentov od obvez iz re-odkupne pogodbe je Probanka, d.d., pozvala Istrabenz, d.d., da do 3.4.2009 doplača razliko vrednosti, ki skupaj z obrestmi znaša 2.220.750,63 evrov.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 14.04.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela poziv dolžniku, da se izreče o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, ki ga je upnik BAWAG banka d.d. vložil na Okrožno sodišče v Kopru.
- Družba Istrabenz je v mesecu aprilu prejela sedem sklepov o izvršbi, na katere je družba v zakonitem roku ugovarjala.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 29.04.2009 Okrožnemu sodišču v Kopru predložila zahtevo za odlog odločanja o predlogu za začetek stečajnega postopka.

- **Ukrepi finančnega prestrukturiranja v holdinški družbi Istrabenz d.d.**

S strmim padanjem tržnih vrednosti delnic na tujih in domači borzi v letu 2008 je bilo ugotovljeno, da bo v nadaljevanju v holdinški družbi Istrabenz, d.d., zelo težko obvladovati vzdržno finančno situacijo z bankami upnicami. Z zaostrovanjem finančne krize so se med letom 2008 vse bolj zaostrovali pogoji za dostop do finančnih virov za refinanciranje finančnih obveznosti, zato je bila že v novembru 2008 sprejeta odločitev, da se pripravi program ukrepov za finančno prestrukturiranje družbe. V ta namen je bil v začetku decembra 2008 sprožen tudi postopek za organizirani način dogovarjanja z vsemi bankami upnicami. Pri pripravi programa finančnega prestrukturiranja je sodelovala tudi mednarodna svetovalna hiša Rothschild & Sons Limited.

Proces dogovarjanja je intenzivno potekal vse do konca meseca marca 2009. V tem obdobju je bila izdelana vrsta dokumentov, med njimi naslednji pomembni dokumenti:

- bistveni elementi (term sheet) za sindicirano posojilo;
- poslovni načrti družb skupine Istrabenz za obdobje 2009-2011;
- indikativno vrednotenje sredstev holdinške družbe;
- indikativni koncept prestrukturiranja holdinške družbe.

Na podlagi navedenih strokovnih podlag je potekal proces dogovarjanja z bankami upnicami za:

1. sklenitev Dogovora o ureditvi medsebojnih razmerij z bankami, ki bi uredil organizacijo nastopanja bank v razmerju do družbe, moratorij na obveznosti družbe Istrabenz ter obveznosti holdinške družbe kot dolžnika;
2. sklenitev dodatkov k pogodbam o prodaji in reodkupu delnic z namenom, da bi dosegli večje finančne učinke za holdinško družbo s skupno prodajo delnic v organiziranem procesu prodaje; in za
3. sklenitev pogodbe o sindiciranem posojilu.

Banke do dogovorjenega roka 30.3.2009 niso sprejele predlaganih dogovorov, ki bi omogočili finančno prestrukturiranje holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Uprava družbe je dne 30.3.2009 sprejela sklep o začetku izvajanja postopkov v skladu z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP). Uprava je istega dne obvestila tudi Nadzorni svet o nastopu insolventnosti družbe.

Dne 8.4.2009 je BAWAG banka, d.d., vložila predlog za začetek stečajnega postopka holdinške družbe Istrabenz, d.d., katerega je družba Istrabenz, d.d., prejela s strani sodišča dne 14.4.2009.

Z upoštevanjem navedenih ugotovitev bo uprava družbe izvedla ustrezne ukrepe skladno z določili ZFPPIPP.

Družba bo od sodišča zahtevala odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, kar je dolžna storiti do najkasneje 29.4.2009. Priloge navedene zahteve so:

- poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje tudi pritrdilno mnenje uprave, da obstaja več kot 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče izvesti prisilno poravnavo, četudi skupščina ne bi sprejela ukrepov dokapitalizacije ali le ta ne bi bila izvedena; in
- sklic skupščine, če je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja predvidena izvedba povečanja osnovnega kapitala.

Če sodišče ugodi zahtevi družbe za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, družba pridobi čas do dne 29.6.2009, da pripravi predlog prisilne poravnave v skladu z ZFPPIPP.

Družba Istrabenz, d.d., bo v cilju doseganja ustreznega nivoja kapitala in dolgoročne stabilne likvidnosti, z namenom največje možne zaščite upnikov in družbe, v insolvenčnem postopku predlagala predvidoma naslednje ukrepe finančnega prestrukturiranja:

- povečanje osnovnega kapitala družbe s strani obstoječih delničarjev in potencialnih drugih investitorjev,
- povečanje osnovnega kapitala družbe s pretvorbo dela terjatev upnikov v kapital družbe (debt to equity swap),
- pretvorba dela dolga v kapital odvisnih družb (debt to asset swap),
- spremembo ročnosti in obrestne mere dolgov.

Za namen poplačila obveznosti do upnikov bo družba po načelu dobrega gospodarja predvidoma dezinvestirala del svojih sredstev, tako da bo odprodala:

- nestrategiške finančne naložbe,
- poslovno nepotrebna sredstva,
- finančne naložbe,
- kapitalske deleže družb.

V procesu dogovorov z upniki bodo preverjene različne kombinacije ukrepov finančnega prestrukturiranja s ciljem doseči sprejem (izglasovanje) prisilne poravnave s strani upnikov.

Poleg navedenih ukrepov si bo uprava družbe prizadevala v postopku dogovorov z upniki, oziroma z uporabo pravnih sredstev, za pridobitev razlike finančnih sredstev, ki izvirajo iz pospešeno izvršenih (razvezanih) reodkupnih pogodb, in sicer na temelju razlike med pošteno tržno vrednostjo in vrednostjo delnic, upoštevano razvezi reodkupnih pogodb (close-out netting). Taka potencialno pridobljena finančna sredstva bodo namenjena za enakopravno poplačilo vseh upnikov družbe.

Po zaključku finančnega prestrukturiranja, ki bo predvidoma izvedeno v pretežnem deležu do leta 2014 in dokončno ne kasneje kot do konca leta 2016, je predvideno, da bo družba postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna.

4. IZJAVA POSLOVODSTVA

Uprava potrjuje, da je letno poročilo Skupine Istrabenz z vsemi sestavnimi deli sestavljeno in objavljeno v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1) ter Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP).

Uprava potrjuje računovodske izkaze Skupine Istrabenz za poslovno leto, ki se je zaključilo na dan 31. december 2008. Prav tako potrjuje pojasnila k računovodskim izkazom na straneh od 138 do 211 računovodskega poročila.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve. Računovodske ocene so bile izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja. Uprava potrjuje, da letno poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja Skupine Istrabenz in izidov njenega poslovanja za leto 2008.

Računovodski izkazi, skupaj s pojasnili, so bili izdelani na podlagi predpostavk o nadaljnjem poslovanju Skupine Istrabenz ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Koper, 30.4.2009

Dr. Bogdan Topič,
član uprave

Igor Bavčar,
predsednik uprave

5. MNENJE POOBLAŠČENEGA REVIZORJA

30-04-2009

PREJETO

Poročilo neodvisnega revizorja

Druženikom družbe Istrabenz d.d., Koper

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze gospodarske družbe Istrabenz, d.d., in njenih odvisnih družb (Skupina Istrabenz), ki vključujejo skupinsko bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz finančnega izida za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za skupinske računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh skupinskih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitev računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša naloga je izraziti mnenje o teh skupinskih računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v skupinskih računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja Skupine Istrabenz na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in finančnega izida za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Ne da bi izrazili pridržek opozarjamo na razkritja v točki 2.6 a) Predpostavka nadaljnega poslovanja v kateri je navedeno, da so računovodski izkazi družb, ki se konsolidirajo, pripravljani ob predpostavki delujočega podjetja. Matična družba Istrabenz d.d. je, zaradi prezadolženosti, pričela s postopki za odpravo insolventnosti, ki vključujejo prestrukturiranje dolgov in poplačilo dolgov z odprodajo dela finančnih naložb in odvisnih družb, vključenih v konsolidacijo skupine. Omenjena razkritja v povezavi z drugimi razkritji v letnem poročilu kažejo na pomembno negotovost v zvezi s sposobnostjo skupine nadaljevati poslovanje v prihodnosti. Opozarjamo tudi na razkritja v točki 3 Dogodki po datumu bilance stanja, kjer so podrobno opisani ukrepi družbe za odpravo položaja insolventnosti. V primeru neuspešnega prestrukturiranja dolgov matične družbe, bo družba šla v stečaj, skupina pa bo prenehala obstojati. Družbe vključene v skupino bodo nadaljevale s poslovanjem, saj niso obremenjene z dolgovi matične družbe.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi skupinskimi računovodskimi izkazi.

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.

pooblaščen revizor

partner

Ljubljana, 30.4.2009

KPMG Slovenija, d.o.o.
4

6. SEZNAM POJASNIL

Pojasnilo 1: Ključne postavke po področnih odsekih.....	154
Pojasnilo 2: Sredstva v posesti za prodajo.....	155
Pojasnilo 3: Nove odvisne družbe v Skupini Istrabenz	156
Pojasnilo 4: Dokupi in prodaje deležev odvisnih družb v Skupini Istrabenz	162
Pojasnilo 5: Nepremičnine, naprave in oprema	163
Pojasnilo 6: Naložbene nepremičnine.....	167
Pojasnilo 7: Neopredmetena sredstva.....	169
Pojasnilo 8: Naložbe v pridružene družbe.....	173
Pojasnilo 9: Skupni podvigi	174
Pojasnilo 10: Druge finančne naložbe	176
Pojasnilo 11: Dolgoročne terjatve in posojila	178
Pojasnilo 12: Zaloge.....	178
Pojasnilo 13: Poslovne terjatve	179
Pojasnilo 14: Druge finančne naložbe in izvedeni finančni instrumenti	181
Pojasnilo 15: Denar in denarni ustrezniki	181
Pojasnilo 16: Kapital in rezerve	182
Pojasnilo 17: Dobiček / izguba na delnico	183
Pojasnilo 18: Dolgoročne poslovne obveznosti.....	184
Pojasnilo 19: Dolgoročne finančne obveznosti	184
Pojasnilo 20: Kratkoročne finančne obveznosti in izvedeni finančni instrumenti.....	186
Pojasnilo 21: Zapadlost dolgoročnih in kratkoročnih posojil.....	187
Pojasnilo 22: Dolgoročne rezervacije	189
Pojasnilo 23: Odloženi davki	Error! Bookmark not defined.
Pojasnilo 24: Kratkoročne poslovne obveznosti.....	191
Pojasnilo 25: Poštene vrednosti	193
Pojasnilo 26: Potencialne obveznosti in terjatve.....	194
Pojasnilo 27: Prihodki od prodaje	195
Pojasnilo 28: Drugi poslovni prihodki	196
Pojasnilo 29: Stroški blaga, materiala in storitev	196
Pojasnilo 30: Stroški dela	197
Pojasnilo 31: Amortizacija.....	198
Pojasnilo 32: Drugi poslovni odhodki	198
Pojasnilo 33: Izid iz financiranja	199
Pojasnilo 34: Finančni najem	200
Pojasnilo 35: Davki	200
Pojasnilo 36: Podatki o skupinah oseb	201
Pojasnilo 37: Kreditno tveganje.....	202
Pojasnilo 38: Likvidnostno tveganje.....	203
Pojasnilo 39: Valutno tveganje.....	204
Pojasnilo 40: Obrestno tveganje.....	206

RAČUNOVODSKO POROČILO

DRUŽBE ISTRABENZ, d.d.,

ZA LETO 2008

KAZALO

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE.....	218
1.1 Bilanca stanja.....	218
1.2 Izkaz poslovnega izida.....	219
1.3 Izkaz finančnega izida	220
1.4 Izkaz gibanja kapitala.....	222
2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM.....	223
2.1 Poročajoča družba	223
2.2 Podlaga za sestavitev	223
2.3 Pomembne računovodske usmeritve.....	224
2.4 Določanje poštene vrednosti	232
2.5 Obvladovanje finančnega tveganja	233
2.6 Razkritja postavk k računovodskim izkazom	235
2.7 Finančni instrumenti in izpostavljenost tveganju	270
3. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA.....	273
4. IZJAVA POSLOVODSTVA.....	278
5. MNENJE POOBLAŠČENEGA REVIZORJA.....	279
6. SEZNAM RAZKRITIJ	280

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE

1.1 Bilanca stanja

Zneski v € Figures in € POSTAVKE ITEMS	RAZKRITJE NOTE	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Nepremičnine, naprave in oprema Property, plant and equipment	2	1.822.908	1.928.168
Naložbene nepremičnine Investment property	3	9.978.745	10.255.869
Neopredmetena sredstva Intangible assets	1	34.000	16.570
Deleži v odvisnih družbah Interests in subsidiaries	4	296.369.291	297.717.833
Deleži v pridruženih družbah Interests in associates	5	12.636.553	12.227.004
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo Financial assets available for sale	6	191.644.074	489.681.825
Dolgoročne poslovne terjatve in posojila Non-current operating receivables and loans	7	3.678.400	6.754.951
Terjatve za odloženi davek Deffered tax assets	18	2.831.946	0
Dolgoročna sredstva Non-current assets		518.995.917	818.582.220
Poslovne terjatve Operating receivables	8	5.543.425	1.908.495
Druge finančne naložbe Other investments	9	34.409.522	13.432.907
Terjatve do države za davek iz dobička Income tax receivable		4.255.894	0
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	10	10.451.461	3.440.671
Kratkoročna sredstva Current assets		54.660.302	18.782.073
Sredstva Assets		573.656.219	837.364.293
Vpoklicani kapital Called-up capital		21.615.757	21.615.757
Kapitalske rezerve Capital surplus		33.355.267	33.355.267
Zakonske rezerve Legal reserves		17.064.390	17.064.390
Rezerve za lastne deleže Reserve for own shares		49.630	0
Zadržani dobički Retained earnings		-61.534.960	180.246.545
Rezerve za pošteno vrednost Fair value reserves		-2.275.889	94.170.961
Lastni deleži Own shares		-49.630	0
Kapital Equity	11	8.224.565	346.452.920
Dolgoročne finančne obveznosti Non-current financial liabilities	13	256.846.409	286.778.103
Dolgoročne rezervacije Long-term provisions	17	156.591	137.901
Dolgoročne obveznosti za odložene davke Non-current deferred tax liabilities	18	0	26.530.702
Dolgoročne obveznosti Non-current liabilities		257.003.000	313.446.706
Kratkoročne finančne obveznosti Current financial liabilities	14	295.647.868	161.801.105
Kratkoročne poslovne obveznosti Current operating liabilities	19	11.808.613	15.663.562
Izvedeni finančni instrumenti Derivatives	16	972.173	0
Kratkoročne obveznosti Current liabilities		308.428.654	177.464.667
Obveznosti Liabilities		565.431.654	490.911.373
Skupaj kapital in obveznosti Total equity and liabilities		573.656.219	837.364.293

1.2 Izkaz poslovnega izida

Zneski v € Figures in € POSTAVKE ITEMS	RAZKRITJE NOTE	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Prihodki od prodaje Revenues	22	876.322	838.124
Drugi poslovni prihodki Other operating income	23	2.141.468	203.022
Stroški blaga, materiala in storitev Cost of goods, materials and services	24	-4.273.950	-4.011.805
Stroški dela Labour cost	25	-2.655.118	-3.131.332
Amortizacija Depreciation and amortisation	26	-408.988	-457.043
Drugi poslovni odhodki Other operating expenses	27	-404.228	-400.339
Poslovni izid iz poslovanja Operating profit or loss		-4.724.494	-6.959.373
Prihodki iz finančnih naložb Income from investments		31.433.478	132.245.218
Prihodki iz obresti, neto tečajnih razlik in drugi finančni prihodki Income from interest, net foreign exchange differences, and other financial income		3.069.620	2.042.834
Finančni prihodki Financial income		34.503.098	134.288.052
Odhodki za obresti, neto odhodki izvedenih finančnih instrumentov Expenses for interest, net expenses of hedges		-31.918.669	-18.783.126
Slabitve finančnih sredstev Impairment of assets		-222.164.546	0
Finančni odhodki Financial expenses		-254.083.215	-18.783.126
Izid financiranja Profit or loss from financing	28	-219.580.117	115.504.926
Dobiček pred obdavčitvijo Profit before tax		-224.304.611	108.545.553
Davki Income tax expense	29	2.196.625	-10.340.549
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja Net profit or loss for the period		-222.107.986	98.205.004
Osnovni in prilagojeni dobiček na delnico v € Basic and diluted earnings per share	12	-42,88	18,96

1.3 Izkaz finančnega izida

Zneski v € Figures in € POSTAVKE ITEMS	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Finančni tokovi pri poslovanju Cash flows from operating activities		
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja Net profit or loss for the period	-222.107.986	98.205.004
Prilagoditve za Adjustments for		
Amortizacija Depreciation and amortisation	408.988	457.043
Odpisi vrednosti nepremičnin, naprav in opreme Writedown of property, plant and equipment	812	0
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme, neopredmetenih sredstev in naložbenih nepremičnin Gain on sale of property, plant and equipment, intangible assets, and investment property	-190	-42.713
Izgube pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme, neopredmetenih sredstev in naložbenih nepremičnin Loss on sale of property, plant and equipment, intangible assets, and investment property	188	41.356
Finančni prihodki Financial income	-34.503.098	-134.288.052
Finančni odhodki Financial expenses	254.083.215	18.783.126
Davek iz dobička Income tax	-2.196.625	10.340.549
Dobiček iz poslovanja pred spremembami čistih obratnih sredstev in davki Operating profit before changes in net operating current assets and taxes	-4.314.696	-6.503.687
Spremembe čistih obratnih sredstev in rezervacij Changes in net operating current assets and provisions		
Sprememba terjatev Change in receivables	-3.349.955	738.394
Sprememba poslovnih obveznosti Change in operating liabilities	-10.111.881	9.230.252
Sprememba rezervacij Change in provisions	18.690	-45.057
Plačani davek iz dobička Income tax paid	-4.255.894	-8.913.115
Čisti denarni tok iz poslovanja Net cash flow from operating activities	-22.013.737	-5.493.213
Finančni tokovi pri naložbenju Cash flows from investing activities		
Prejete obresti Interest received	3.702.926	1.933.041
Prejete dividende Dividends received	16.516.839	7.945.294
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme in neopredmetenih sredstev Proceeds from sale of property, plant and equipment and intangible assets	290	13.686
Prejemki od prodaje naložbenih nepremičnin Proceeds from sale of investment property	0	88.000
Prejemki od prodaje odvisnih družb Proceeds from sale of subsidiaries	3.279.216	318.897
Prejemki od prodaje pridruženih družb Proceeds from sale of associates	0	174.718.448
Prejemki od prodaje drugih finančnih sredstev Proceeds from sale of other financial assets	58.290.594	110.454.032
Prejemki od zmanjšanja danih posojil Receipts from decrease in loans given	31.685.908	23.449.545
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme, neopredmetenih sredstev Acquisitions of property, plant and equipment, intangible assets	-45.135	-21.309
Izdatki za nakup odvisnih družb Acquisitions of subsidiaries	-9.914.018	-99.121.746
Izdatki za nakup pridruženih družb Acquisitions of associates	-409.549	-14.174.626

Izdatki za nakup drugih finančnih naložb Acquisitions of other investments	-84.101.639	-292.930.916
Izdatki za povečanje danih posojil Expenses for increasing loans given	-49.582.522	-29.240.000
Čisti denarni tok iz naložbenja Net cash from investing activities	-30.577.090	-116.567.653
Finančni tokovi pri financiranju Cash flows from financing activities		
Plačane obresti Interest paid	-23.832.496	-16.630.917
Izdatki za vračilo dolgoročnih posojil Expenses for repaying long-term loans	-48.962.729	-115.279.574
Izdatki za vračilo kratkoročnih posojil Expenses for repaying short-term loans	-114.509.721	-116.890.115
Prejemki pri prejetih dolgoročnih posojilih Receipts from long-term loans received	80.023.000	247.608.837
Prejemki pri prejetih kratkoročnih posojilih Receipts from short-term loans received	186.507.447	130.620.325
Izplačane dividende Dividends paid	-19.623.884	-3.952.649
Čisti denarni tok iz financiranja Net cash from financing activities	59.601.617	125.475.907
Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov Cash and cash equivalents at beginning of period	3.440.671	25.630
Finančni izid v obdobju Net increase in cash and cash equivalents	7.010.790	3.415.041
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov Cash and cash equivalents at end of period	10.451.461	3.440.671

1.4 Izkaz gibanja kapitala

Leto 2007

Zneski v € Figures in € GIBANJE KAPITALA CHANGES IN EQUITY	OSNOVNI KAPITAL SHARE CAPITAL	KAPITALSKE REZERVE SHARE PREMIUM	ZAKONSKE REZERVE LEGAL RESERVE	ZADRŽANI DOBIČKI RETAINED EARNINGS	REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST FAIR VALUE RESERVE	SKUPAJ KAPITAL TOTAL EQUITY
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	21.615.757	33.355.267	17.064.390	86.002.702	27.490.498	185.528.614
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja Profit or loss for the period	0	0	0	98.205.004	0	98.205.004
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev (naložb) Change in fair value of financial assets (investments) available for sale	0	0	0	0	88.557.431	88.557.431
Odprodaja za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev (naložb) Sale of financial assets (investments) available for sale	0	0	0	0	-21.876.967	-21.876.967
Skupaj prihodki in odhodki pripoznani v kapitalu Total recognised revenues and expenses	0	0	0	98.205.004	66.680.464	164.885.468
Vnos zneska neizplačanih dividend Entry of unpaid dividends	0	0	0	5.838	0	5.838
Izplačilo (obračun) dividend in nagrad Dividend (shares) payout	0	0	0	-3.967.000	0	-3.967.000
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	21.615.757	33.355.267	17.064.390	180.246.544	94.170.962	346.452.920

Leto 2008

Zneski v € Figures in € GIBANJE KAPITALA CHANGES IN EQUITY	OSNOVNI KAPITAL SHARE CAPITAL	KAPITALSKE REZERVE SHARE PREMIUM	ZAKONSKE REZERVE LEGAL RESERVE	REZERVE ZA LASTNE DELEŽE RESERVE FOR OWN SHARES	ZADRŽANI DOBIČKI RETAINED EARNINGS	REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST FAIR VALUE RESERVE	LASTNI DELEŽI OWN SHARES	SKUPAJ KAPITAL TOTAL EQUITY
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	21.615.757	33.355.267	17.064.390	0	180.246.540	94.170.961	0	346.452.915
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja Profit or loss for the period	0	0	0	0	-222.107.986	0	0	-222.107.986
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev (naložb) Change in fair value of financial assets (investments) available for sale	0	0	0	0	0	105.630.829	0	-105.630.829
Odprodaja za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev (naložb) Sale of financial assets (investments) available for sale	0	0	0	0	0	-17.982.045	0	-17.982.045
Odloženi davki Deferred tax	0	0	0	0	0	27.166.024	0	27.166.024
Skupaj prihodki in odhodki pripoznani v kapitalu / Total recognised income and expense	0	0	0	0	222.107.986	96.446.850	0	-
Vnos zneska neizplačanih dividend Entry of unpaid dividends	0	0	0	0	8.316	0	0	8.316
Izplačilo (obračun) dividend in nagrad Dividend (shares) payout	0	0	0	0	-19.632.200	0	0	-19.632.200
Druga povečanja sestavin kapitala Other additions (increases) of equity items	0	0	0	49.630	-49.630	0	-49.630	-49.630
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	21.615.757	33.355.267	17.064.390	49.630	-61.534.960	-2.275.889	-49.630	8.224.565

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

2.1 Poročajoča družba

Poročajoča družba je holdinška družbe Istrabenz, d.d., (v nadaljevanju Istrabenz, d.d.), podjetje s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Koper, Cesta Zore-Perello Godina 2. Računovodski izkazi družbe Istrabenz, d.d., so pripravljene za leto, ki se je končalo 31. decembra 2008. Konsolidirani računovodski izkazi pripravljene v skladu z MSRP kot ji je sprejela EU so na razpolago na sedežu družbe.

2.2 Podlaga za sestavitev

(a) Predpostavka delujočega podjetja

Računovodski izkazi so pripravljene na podlagi predpostavke o delujočem podjetju, kar pomeni, da se sredstva pridobivajo in prodajajo in da se obveznosti poravnajo v pogojih normalnega poslovanja. Računovodski izkazi ne vsebujejo nobenih prilagoditev, ki bi bile potrebne, če predpostavka delujočega podjetja ne bi veljala.

Finančni položaj družbe na dan 31. december 2008 kaže kapital v višini 8.224.565 evrov, dolgoročne obveznosti v višini 257.003.000 evrov, kratkoročne obveznosti v višini 308.428.652 evrov in tekoča izguba znaša 222.107.986 evrov.

Pomemben del izgube predstavlja slabitev finančnih sredstev razpoložljivih za prodajo, kar je posledica padca borznih tečajev na Ljubljanski borzi v drugi polovici leta 2008.

Družba bo lahko nadaljevala kot delujoče podjetje ob nadaljni podpori bank upnic in njihovi potrditvi plana finančne reorganizacije.

Zaradi predlooga Bawag banke za začetek stečajnega postopka, so bili dogovori z bankami upočasneni, družba pa je dne 29.4.2009 vložila zahtevo za odlog odločanja o predlogu za začetek stečajnega postopka.

Sodišče bo dalo družbi 2-mesečni rok (do 29.6.2009) za vložitev predloga prisilne poravnave, ki bo predvidoma zaključena v prvi polovici leta 2010. Z vložitvijo predloga Bawag banke za začetek stečajnega postopka in vložitvijo zahteve za odlog o odločanju o tem predlogu, so se formalno pričeli insolventni postopki, ki se bodo zaključili s sklenitvijo sodne oziroma izvensodne poravnave.

Uprava družbe je 30.3.2009 ugotovila, da je družba insolventna in da je dolžna postopati po ZFPPIPP. O tem je uprava obvestila tudi nadzorni svet družbe. Skladno z ZFPPIPP družba od dneva ugotovitve insolventnosti svoje obveznosti poravnava skladno s tem zakonom.

Kronologija dogodkov v letu 2009 je podana v točki 3.

(b) Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) kot jih je sprejela EU.

Uprava družbe je te računovodske izkaze potrdila dne 30.04.2009.

(c) Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljene ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen v spodnjih primerih, kjer se upošteva poštena vrednost:

- izpeljani finančni instrumenti,
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Metode, uporabljene pri merjenju poštenih vrednosti, so opisane v nadaljevanju pod točko 2.4.

(d) Funkcijska in predstavitevna valuta

Priloženi računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, torej v funkcijski valuti družbe Istrabenz, d.d. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na eno enoto.

(e) Uporaba ocen in presoj

Posloводство mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu z MSRP podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva. Uporabljene presoje so upoštevane pri razkritjih naložbenih nepremičnin in vrednotenju finančnih inštrumentov.

2.3 Pomembne računovodske usmeritve

Družba je dosledno uporabila v nadaljevanju opredeljene računovodske politike za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih računovodskih izkazih.

(a) Odvisne in pridružene družbe

(i) Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje matična družba. Obvladovanje obstaja, ko ima matična družba možnost odločiti o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upošteva obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno mogoče uveljaviti ali zamenjati. Naložbo se prizna kot naložbo v odvisno družbo od datuma, ko se obvladovanje začne, pa do datuma, ko preneha. Naložbe v odvisne družbe se izkažejo po nabavni vrednosti.

(ii) Pridružene družbe

Pridružene družbe so podjetja, kjer ima matična družba pomemben vpliv, ne obvladuje pa njihove finančne in poslovne usmeritve. Naložbe v pridružena podjetja so izkazane po nabavni vrednosti. Skupni podvigi so podjetja, katerih gospodarsko delovanje je pod skupnim obvladovanjem več družb, nastala pa so na podlagi pogodbenega sporazuma, kjer so potrebne soglasne finančne in poslovne odločitve.

(b) Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v domačo valuto družbe po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan posla. Obveznosti in denarna sredstva, izražena v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v domačo valuto po takrat veljavnem srednjem tečaju Banke Slovenije. Obveznosti in nedenarna sredstva, izražena v tuji valuti in izmerjena po pošteni vrednosti, se pretvorijo v domačo valuto po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Pozitivne ali negativne tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

(c) Finančni instrumenti

(i) Neizpeljani finančni inštrument

Neizpeljani finančni inštrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustreznike, prejeta in dana posojila, ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno nanašajo na posel, z izjemo spodaj navedenega. Po začetnem pripoznanju, se neizpeljani finančni instrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Finančni instrument se pripozna če Istrabenz, d.d., postane stranka pogodbenih določil instrumenta. Pripoznanje finančnih sredstev se odpravi, ko pogodbene pravice družbe Istrabenz, d.d., do denarnih tokov potečejo, ali če Istrabenz, d.d., finančno sredstvo prenese na drugo stranko, vključno obvladovanje ali vsa tveganja in koristi sredstva. Nakupi in prodaje, opravljene na reden oz. običajen način, se obračunavajo na dan posla t.j. datum, ko se Istrabenz, d.d., zaveže kupiti ali prodati sredstvo. Pripoznanje finančnih obveznosti se odpravi, ko pogodbene obveznosti Istrabenza, d.d., potečejo, prenehajo ali prekinejo.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled. Prekoračitve na tekočem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev v Istrabenzu, d.d., so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Obračunavanje finančni prihodkov in odhodkov je opisano v točki 2.6.(j).

Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo

Naložbe Istrabenza, d.d., v kapitalske vrednostnice so razvrščene kot finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo. Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti. Spremembe poštene vrednosti, z izjemo izgub zaradi oslabitve (glej točko 2.3.(g) (i) ter pozitivne in negativne tečajne razlike pri denarnih sredstvih na razpolago za prodajo so pripoznane neposredno v kapitalu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba, ki se ugotovi kot razlika med prodajno ceno in povprečno nabavno ceno prenese v poslovni izid.

Ostalo

Ostali neizpeljani finančni instrumenti so merjeni po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

(ii) Izpeljani finančni instrumenti

Istrabenz, d.d., uporablja izpeljane finančne instrumente za varovanje pred izpostavljenostjo pred obrestnimi tveganji.

Izpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti; stroški povezani s poslom se pripoznajo v poslovnem izidu. Po začetnem pripoznanju, se izpeljani finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti. Dobiček ali izguba, ki se pojavi pri ponovnem merjenju poštene vrednosti, se pripozna v poslovnem izidu.

Za varovanje denarnega toka pred spremembo obrestne mere pa uporablja Istrabenz, d.d., obrestne zamenjave.

Varovanje denarnega toka pred tveganji

Spremembe poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta, ki je določen za varovanje denarnega toka pred tveganji, so pripoznane neposredno v kapitalu, toda le pod pogojem, da je varovanje uspešno. V kolikor je varovanje neuspešno, se spremembe poštene vrednosti izkažejo v poslovnem izidu.

Če instrument za varovanje pred tveganji ne izpolnjuje več sodil za obračunavanje varovanja pred tveganji, če le-ta preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi, se varovanje pred tveganji preneha obračunavati. Nabrani dobiček ali izguba, ki je pripoznan(a) v kapitalu, ostane pripoznan(a) v kapitalu, dokler ne pride do napovedanega posla. V kolikor je nefinančno sredstvo predmet varovanja pred tveganji, se v kapitalu pripoznan znesek prenese med knjigovodsko vrednost sredstva in sicer po njegovem pripoznanju. V ostalih primerih se znesek, ki je pripoznan v kapitalu, prenese v poslovni izkaz v obdobju, v katerem sredstvo varovano pred tveganji vpliva na poslovni izid.

Gospodarska varovanja pred tveganji

Pri izpeljanih finančnih instrumentih, ki varujejo denarna sredstva in obveznosti izražena v tuji valuti, se gospodarsko varovanje pred tveganji ne izvaja. Spremembe poštene vrednosti izpeljanih finančnih instrumentov so pripoznane v izkazu poslovnega izida kot del pozitivnih in negativnih tečajnih razlik.

Ločljivi vgrajeni izpeljani finančni instrumenti

Spremembe poštene vrednosti ločljivega vgrajenega izpeljanega finančnega instrumenta se takoj ob nastanku pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

(iii) Osnovni kapital

Navadne delnice

Navadne delnice so sestavni del osnovnega kapitala. Dodatni stroški, pripisljivi neposredno izdaji navadnih delnic, so izkazani kot znižanje kapitala.

Odkup lastnih delnic ali deležev

Ob odkupu lastnih delnic ali deležev, ki se izkazuje kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila vključno s stroški, ki se neposredno nanašajo na odkup, pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice ali deleži se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala. Ob prodaji lastnih delnic se prejeti znesek izkaže kot povečanje osnovnega kapitala, presežek ali manjko pri transakciji se prenese na zadržani dobiček oziroma na kapitalske rezerve.

Dividende

Dividende se pripoznajo med obveznostmi in se izkazujejo po sprejetju sklepa skupščine delničarjev.

(d) Nepremičnine, naprave in oprema

(i) Pripoznanje in merjenje

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazana po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški v lastnem okvirju izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve opredmetenega osnovnega sredstva ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. Nabavljene računalniške programe, ki pomembno prispevajo k funkcionalnosti sredstev, je treba usredstviti kot del te opreme. Stroški izposojanja v zvezi z nabavo ali izgradnjo se izkažejo v izkazu poslovnega izida ob njihovem nastanku.

Deli opredmetenih osnovnih sredstev, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna opredmetena osnovna sredstva.

Dobiček oziroma izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo in se izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi poslovnimi prihodki ali odhodki.

(ii) Prerazporeditve k naložbenim nepremičninam

Nepremičnine, ki so zgrajene ali razvite za prihodnjo uporabo kot naložbene nepremičnine so obravnavane kot opredmetena osnovna sredstva in so izkazane po njihovi nabavni vrednosti do datuma dokončanja gradnje ali razvijanja, ko postane nepremičnina naložbena nepremičnina. Dobiček ali izguba, ki se pojavi pri ponovnem merjenju poštene vrednosti, se pripozna v poslovnem izidu.

Če se lastniško uporabljena nepremičnina spremeni v naložbeno nepremičnino, se ta izkazuje po modelu nabavne vrednosti; izkaže se nabavno vrednost, amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

(iii) Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela opredmetenega osnovnega sredstva se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v Istrabenz, d.d., in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pripoznanje knjigovodske vrednosti zamenjanega dela se odpravi. Vsi ostali stroški (kot npr. dnevno servisiranje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko do njih pride.

(iv) Nadomestni deli

Nadomestni deli in oprema za vzdrževanje manjših vrednosti, z dobo koristnosti do enega leta, se obravnava kot zaloga in se v poslovnem izidu pripozna kot strošek. Nadomestni deli in nadomestna oprema pomembnejših vrednosti, s pričakovano dobo koristnosti večjo od enega leta, se pripoznajo kot opredmetena osnovna sredstva.

(v) Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega opredmetenega sredstva. Najeta sredstva se amortizirajo ob upoštevanju trajanja najema in dobe koristnosti. Zemljišča se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

- zgradbe 20 - 33 let,
- transportna sredstva 8 let,
- računalniška oprema 3 leta,
- pohištvo 8 let,
- ostala oprema 3 - 5 let.

Metode amortiziranja, dobe koristnosti in preostale vrednosti se ponovno pregledajo na dan poročanja. V poslovnem letu ocene v zvezi z osnovnimi sredstvi niso bile popravljene.

(e) Neopredmetena sredstva

(i) Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva, ki so predvsem dolgoročne pravice industrijske lastnine, pridobljena s strani Istrabenza, d.d., in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

(iv) Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

(v) Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev (razen dobrega imena) in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

- pravice industrijske lastnine 5 let,
- druga neopredmetena sredstva 5 let.

(f) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine posedovane, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje. Naložbene nepremičnine so izkazane po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubi zaradi oslabitve.

Če se uporaba nepremičnine spremeni v tej meri, da zahteva prerazvrstitev med opredmetena osnovna sredstva, se njena poštena vrednost spremeni v strošek za kasnejše obračunavanje.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti naložbene nepremičnine. Zemljišča se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

- zgradbe 20 - 33 let.

(g) Oslabitev sredstev

(i) Finančna sredstva

Istrabenz, d.d. na datum poročanja oceni vrednost finančnega sredstva, da presodi, ali obstaja kako objektivno znamenje oslabitve sredstva. Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva.

Izguba zaradi oslabilve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po poštenu vrednosti preko kapitala, se izračuna kot razlika med knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo.

Objektivni dokazi o slabitvi naložbe za družbo, s katere vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, je dolgotrajnejše ali pomembno zmanjšanje poštene vrednosti finančne naložbe pod njihovo knjigovodsko vrednost. Kot dolgotrajnejše zmanjšanje štejemo neprekinjeno zmanjšanje več kot 9 mesecev in kot pomembno zmanjšanje upoštevamo 40 odstotno zmanjšanje poštene vrednosti pod knjigovodsko vrednost. Bolj verjetno je povzročilo oslabiltev več dogodkov skupaj. Nepristranski dokazi o oslabiljenosti finančnega sredstva ali skupine sredstev so pomembne informacije, ki vzbujajo pozornost imetnika sredstva o:

- pomembnih finančnih težavah izdajatelja ali zavezanca;
- kršenju pogodbe, kot je neizpolnitev obveznosti ali kršitev pri plačevanju obresti ali glavnice;
- posojilodajalčevi koncesiji posojilojemalcu iz gospodarskih ali pravnih razlogov v povezavi s posojilodajalčevimi finančnimi težavami, ki je posojilodajalec sicer ne bi obravnaval;
- verjetnosti stečaja ali finančne reorganizacije pri posojilojemalcu;
- izginotju delujočega trga za takšno finančno sredstvo zaradi finančnih težav ali
- pomembnih podatkih, ki kažejo, da obstaja izmerljivo zmanjšanje ocenjenih prihodnjih denarnih tokov iz skupine finančnih sredstev vse od začetnega priznanja sredstev, čeprav se zmanjšanja ne da prepoznati pri posameznih finančnih sredstvih v skupini, tudi:
  - neugodnih spremembah v plačilnem statusu posojilojemalcev v skupini (na primer povečanem številu zamujenih plačil ali povečanem številu posojilojemalcev s kreditnimi karticami, ki so dosegli svojo zgornjo mejo in plačujejo le majhne mesečne zneske) ali
  - gospodarskih razmerah v državi ali krajevnem okolju, povezanih z neplačili po sredstvih v skupini (na primer povečanju stopnje brezposelnosti na zemljepisnem območju posojilojemalcev, zmanjšanju cen nepremičnin pri hipotekah na zadevnem območju, zmanjšanju cen nafte v povezavi s sredstvi za posojila proizvajalcem nafte ali neugodnih spremembah razmer v dejavnosti, ki vplivajo na posojilojemalce v skupini).

Poleg informacij o naštetih vrstah dogodkov vsebujejo nepristranski dokazi o oslabilvi finančne naložbe v kapitalski inštrument tudi informacije o pomembnih spremembah z neugodnim učinkom, do katerih je prišlo v tehnološkem, tržnem, gospodarskem ali pravnem okolju, v katerem posluje izdajatelj, in nakazujejo, da vrednosti finančne naložbe v kapitalski inštrument morda ne bo mogoče nadomestiti.

Objektivni dokazi o slabitvi naložbe za družbo, s katere vrednostnimi papirji se ne trguje na organiziranem trgu so javno razpoložljivi podatki o pomembnih finančnih težavah družbe, verjetnosti stečaja ali finančne reorganizacije, pomembne zadeve z neugodnim učinkom, do katerih je prišlo v tehnološkem, tržnem, gospodarskem ali pravnem okolju, v katerem družba posluje,....

Poštenu vrednost je borzna cena oz. ocenjena vrednost z uporabo modela vrednotenja. Za naložbe v vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, se model vrednotenja kot merilo poštene vrednosti uporablja le v izjemnih primerih, kot so: zanemarljiv obseg prometa z določenim vrednostnim papirjem oz. nelikvidnost delnice, vsesplošna finančna kriza, nedelujoči trg, nestabilnost bančnega trga in druge nepredvidene razmere.

Izguba zaradi oslabilve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvorni veljavni obrestni meri. Izguba zaradi oslabilve v zvezi s finančnim sredstvom, razpoložljivim za prodajo, se izračuna glede na njegovo trenutno pošteno vrednost.

Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabilve izvede posamično. Ocena oslabilve preostalih finančnih sredstev se izvede skupinsko glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.

Vse izgube zaradi oslabitve družba Istrabenz, d.d., izkaže v poslovnem izidu obdobja. Morebitno nabrano izgubo v zvezi s finančnim sredstvom, ki je na razpolago za prodajo, ki je bila pripoznana neposredno v kapitalu, se prenese v poslovni izid.

Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je odpravo izgube zaradi oslabitve mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Pri finančnih sredstvih, izkazanih po odplačni vrednosti, in finančnih sredstvih, razpoložljivih za prodajo, ki so dolgovni instrumenti, se odprava izgube zaradi oslabitve izkaže v poslovnem izidu. Odpravo slabitve finančnih sredstev, namenjenih za prodajo, ki so lastniški vrednostni papirji, Istrabenz, d.d. izkazuje neposredno v kapitalu.

(ii) Nefinančna sredstva

Holdinška družba Istrabenz, d.d., ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev razen zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namene preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše skupine sredstev, ki ustvarjajo denarne pritoke.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa Skupina Istrabenz, izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum bilance stanja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih Skupina Istrabenz določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

(h) Zasluzki zaposlenih

(i) Drugi dolgoročni zasluzki zaposlenih – rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Čista obveznost družbe Istrabenz, d.d., ki nastane v zvezi z dolgoročnimi zasluzki zaposlenih, je seštevek prihodnjih zasluzkov, ki so jih zaposleni pridobili v zameno za njihovo delo, ki ga opravijo v tekočem in prejšnjih obdobjih. Istrabenz, d.d., je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezan k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi ter stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izbrana diskontna obrestna mera za Slovenijo znaša 7,75 odstotka letno, kolikor je konec novembra 2008 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v Euro območju; Izračun višine obveznosti se izvede z uporabo metode projicirane enote (Projected Unit Credit Method). Izračun pripravi pooblaščen aktuar.

(ii) Kratkoročni zasluzki zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluzke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zasluzkom opravljeno.

(i) Prihodki**(i) Prihodki iz prodaje proizvodov**

Prihodki iz prodaje proizvodov se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov in ko Istrabenz, d.d., preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih proizvodih.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe.

(ii) Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

(iii) Provizije

Ko Istrabenz, d.d., v določenem poslu nastopa kot posrednik in ne kot matična družba, se izkažejo prihodki v višini neto zneska provizije Istrabenza, d.d.

(iv) Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema. Podeljene vzpodbude v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih prihodkov od najemnin.

(j) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, pozitivne tečajne razlike in dobičke od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico (presečni dan), kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma dan, ki je dva delovna dneva po dnevu skupščine delničarjev ali na dan ko je dividenda izplačana.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti.

(k) Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajo začasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Naslednje začasne razlike niso upoštevane: začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti pridobljenih v poslu, kjer ne gre za poslovno združitev in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček in razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti višini, za katero obstaja verjetnost, da ne bodo odpravljene v predvidljivi prihodnosti. Prav tako se odloženi davek ne izkaže v primeru obdavčljivih začasnih razlik ob začetnem pripoznanju

dobrega imena. Odloženi davek se izkaže v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo potrebno plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

(l) Čisti dobiček na delnico (EPS)

Istrabenz, d.d., pri navadnih delnicah izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice in popravljeno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljen dobičkonosnost delnice pa se izračuna s prilagoditvijo dobička oziroma izgube, ki pripada navadnim delničarjem, in tehtanega povprečnega števila navadnih delnic v poslovnem letu za učinek vseh popravljanih možnostnih navadnih delnic. Ker ima družba Istrabenz izdane le navadne delnice, je popravljena dobičkonosnost delnice enaka osnovni.

(m) Poročanje po odsekih

Istrabenz, d.d., nima opredeljenih področnih in območnih odsekov, saj se tveganja in donosi med področji, na katerih družba posluje, bistveno ne razlikujejo. Poročanje po odsekih je prikazano v konsolidiranih računovodskih izkazih.

(n) Novi standardi in pojasnila, ki še niso stopili v veljavo

Številni novi standardi, dopolnitve standardov in pojasnila za leto, ki se je končalo na dan 31. december 2008, še ne veljajo in jih družba Istrabenz, d.d., pri pripravi računovodskih izkazov ni upoštevala:

- MSRP 8 *Poslovni odseki* (v veljavi od 1. januarja 2009) v poročanje po odsekih uvaja t.i. "poslovodni pristop". MSRP 8, ki ga bo Istrabenz, d.d., moral upoštevati pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, določa razkritja o odsekih na podlagi internih poročil, ki jih bo redno preverjal glavni nosilec odločanja v družbi Istrabenz, d.d., da oceni poslovno uspešnost vsakega odseka in jim dodeli sredstva.
- Prenovljeni MRS 23 *Stroški izposojanja* (v veljavi od 1. januarja 2009) ne daje več možnosti pripoznavanja stroškov izposojanja kot odhodkov in zahteva, da podjetje stroške izposojanja, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, usredstvi kot del nabavne vrednosti zadevnega sredstva. Prenovljeni MRS 23 bo družba Istrabenz, d.d., morala pričeti uporabljati pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, kar bo predstavljalo spremembo v računovodskih usmeritvah družbe Istrabenz, d.d. Skladno s prehodnimi določbami bo družba Istrabenz, d.d., prenovljeni MRS 23 uporabila pri tistih sredstvih, pri katerih se usredstvenje stroškov izposojanja prične na dan, ko sprememba stopi v veljavo ali pozneje. Družba je dosedaj vse stroške izposojanja pripoznala v poslovnem izidu.
- Dopolnila k MSRP 2 *Plačilo z delnicami* (v veljavi od 1. januarja 2009) natančneje določa pojem odmerni pogoji in uvedba koncepta neodmernih (nezajamčenih) pogojev. Neodmerni pogoji se morajo odražati v pošteni vrednosti na dan podelitve, nezmožnost izpolnitve neodmernih pogojev pa se obravnava kot preklic. Dopolnila k MSRP 2 nimajo pomembnega vpliva na poslovanje družbe Istrabenz, d.d., saj le-ta nima sistema ugodnosti v obliki deležev.
- Dopolnila k MRS 1 *Predstavitev računovodskih izkazov* (v veljavi od 1. januarja 2009) zahtevajo, da se podatki v računovodskih izkazih združijo na podlagi skupnih značilnosti ter uvaja 'izkaz celotnega dobička'. Postavke stroškov in odhodkov kot tudi ostale sestavine celotnega dobička so prikazani bodisi v izkazu celotnega dobička (ki v enem samem izkazu zajema izkaz uspeha ter vse nelastniške spremembe v kapitalu), ali dveh ločenih izkazih (izkaz uspeha ter izkaz celotnega dobička). Družba Istrabenz, d.d., bo za računovodske izkaze 2009 uporabila dva ločena izkaza.

- Dopolnilo k MRS 27, *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (v veljavi od 1. januarja 2009) se nanaša na ukinitve definicije "naložbena metoda", ki jo trenutno navaja MRS 27; namesto tega se vse dividende odvisnega podjetja, skupaj obvladovanega podjetja ali pridruženega podjetja, pripoznajo kot prihodek v posameznih računovodskih izkazih naložbenika, ko se uveljavi pravica do izplačila dividende.
V posamičnih izkazih bo dopolnilo imelo vpliv, ker bodo dividende pripoznane že prej in ne šele ob izplačilu.
- Dopolnila k MRS 32 *Finančni instrumenti: razkrivanje*, in MRS 1, *Predstavitev računovodskih izkazov* (v veljavi od 1. januarja 2009) uvajajo izjemo od načela, ki se praviloma uporablja v sklopu MRS 32 v zvezi z razvrščanjem instrumentov kot lastniški kapital; sprememba namreč omogoča, da se določeni prodajljivi instrumenti, ki jih družba izda in običajno razvrsti kot obveznost, razvrstijo kot lastniški kapital, toda le, če izpolnjujejo določene pogoje.
Dopolnila za družbo Istrabenz, d.d., niso pomembna, saj v preteklosti nobena družba v družbi Istrabenz, d.d., ni izdala prodajljivih instrumentov.
- OPMSRP 13 *Programi zvestobe kupcev* (v veljavi od 1. julija 2008) se nanaša na računovodstvo podjetij, ki izvajajo ali so drugače udeležena v programih zvestobe kupcev. Nanaša se na tiste programe zvestobe kupcev, v katerih ti pridobijo pravico do nagrade, kot na primer brezplačno ali cenovno ugodnejše blago ali storitve. Ne pričakujemo, da bo imel OPMSRP 13, ki ga bo družba Istrabenz, d.d., morala upoštevati pri pripravi izkazov za poslovno leto 2009, vpliv na računovodske izkaze.

2.4 Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve družbe Istrabenz, d.d., je v številnih primerih potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je Istrabenz, d.d., določil po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti Istrabenz, d.d.

(i) Naložbene nepremičnine

Poštена vrednost temelji na tržni vrednosti, ki je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction).

Če ni mogoče določiti trenutnih cen na aktivnem trgu, se vrednost naložbene nepremičnine oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na osnovi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.

(ii) Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštена vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se določa glede na ponujeno nakupno ceno na datum poročanja.

(iii) Poslovne in druge terjatve

Poštена vrednost poslovnih in drugih terjatev je izterljiva vrednost posamezne terjatve. Kot pripomoček za izračun izterljive vrednosti poslovnih terjatev razvrsti družba terjatve po zapadlosti oziroma po dnevih zamude in znotraj tega presoja verjetnost bodočih denarnih tokov posameznih terjatev.

(iv) Izpeljani instrumenti

Poštena vrednost rokovnih poslov je enaka njihovi ponujeni tržni ceni na dan bilance stanja, če je ta na voljo. Če ta ni na voljo, se poštena vrednost določi kot razlika med pogodbeno vrednostjo rokovnega posla in trenutno ponujeno vrednostjo rokovnega posla ob upoštevanju preostale dospelosti posla z obrestno mero brez tveganja (na podlagi državnih obveznic).

Poštena vrednost obrestne zamenjave temelji na ponudbah borznih posrednikov. Primernost teh ponudb se določa z metodo diskontiranih bodočih čistih denarnih tokov ob upoštevanju dospelosti posameznega posla in z uporabo tržnih obrestnih mer za podobne instrumente na datum vrednotenja.

(v) Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti bodočih izplačil glavnice in obresti, diskontirani po tržni obrestni meri na datum poročanja. Pri finančnih najemih se tržna obrestna mera določi s primerjavo s podobnimi najemnimi pogodbami.

2.5 Obvladovanje finančnega tveganja

Ob uporabi finančnih instrumentov je Istrabenz, d.d., izpostavljen naslednjim tveganjem:

- kreditno tveganje,
- likvidnostno tveganje,
- tržno tveganje.

Ta točka obravnava družbo Istrabenz, d.d., in njeno izpostavljenost posameznim omenjenim tveganjem, njene cilje, usmeritve in postopke za merjenje in obvladovanje tveganj, ter njeno ravnanje s kapitalom. Druga kvantitativna razkritja so zajeta v nadaljevanju pojasnil h konsolidiranim računovodskim izkazom.

Usmeritve za upravljanje s tveganji so oblikovane z namenom opredeliti in analizirati tveganja, ki grozijo družbi Istrabenz, d.d., na podlagi česar se določijo ustrezne omejitve in kontrole, ter spremljajo tveganja in upoštevanje omejitev. Usmeritve in sistemi upravljanja s tveganji se redno preverjajo in tako sproti posredujejo informacije o spremenjenih tržnih razmerah ter dejavnostih Istrabenza, d.d. Z izobraževanjem kot tudi s standardi in postopki upravljanja s tveganji si Istrabenz, d.d., prizadeva razviti disciplinirano in konstruktivno okolje, v katerem se vsi zaposleni zavedajo svoje vloge in svojih obveznosti.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da bo Istrabenz, d.d., utrpel finančno izgubo, če stranka ali pogodbenica vključena v pogodbo o finančnem instrumentu, ne izpolni pogodbenih obveznosti. Kreditno tveganje nastane predvsem iz naslova terjatev Istrabenza, d.d., do strank in naložbenih vrednostnic.

Poslovne in druge terjatve

Izpostavljenost Istrabenza, d.d., kreditnemu tveganju je odvisna zlasti od značilnosti posameznih strank. Stranke Istrabenza, d.d., kot tudi plačilno tveganje z vidika panoge ali države, v kateri stranka posluje, nima vpliva na kreditno tveganje. Z geografskega vidika koncentracija kreditnega tveganja ne obstaja.

Garancije

V skladu s svojo usmeritvijo Istrabenz, d.d., nudi finančne garancije tudi odvisnim podjetjem. Istrabenz, d.d., ima na dan 31. decembra 2008 dane garancije, ki so podrobneje razkrite v pojasnilu 20.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da Istrabenz, d.d., ne bo zmožen poravnati svojih finančnih obveznosti ob njihovi dospelosti. Najvišjo možno likvidnost Istrabenz, d.d., zagotavlja tako, da ima vselej dovolj likvidnih sredstev za poravnanje svojih obveznosti v roku, in sicer v običajnih kot tudi stresnih okoliščinah, brez da bi nastale nesprejemljive izgube ali tveganje škodovati ugledu Istrabenza, d.d. V

kolikor Istrabenz, d.d., ni sposoben zagotavljati likvidnosti, prične s postopki prodajanja sredstev in/ali pogajanja z upniki o reprogramiranju obveznosti.

Zaradi finančne krize in nelikvidnosti celotnega finančnega sistema ima Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008, probleme pri obnavljanju kratkoročnih finančnih obveznosti, zato so se že v decembru 2008 pričeli pogovori z bankami upnicami o reprogramiranju danih posojil in o ureditvi medsebojnih razmerij.

Dne 30.03.2009, je bilo ugotovljeno, da predlog Dogovora o ureditvi medsebojnih razmerij z bankami upnicami, ki bi družbi preprečil nastop insolventnosti glede na določila Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP), ni bil sprejet.

Tržno tveganje

Tržno tveganje je tveganje, da bodo spremembe v tržnih cenah, kot so devizni tečajji, obrestne mere in lastniški inštrumenti, vplivale na prihodke Istrabenza, d.d., ali na vrednost finančnih inštrumentov. Cilj obvladovanja tržnega tveganja je obvladovanje in nadzor nad izpostavljenostjo tržnim tveganjem v razumnih mejah ob hkratni optimizaciji dobička.

Istrabenz, d.d., trguje s finančnimi inštrumenti in prevzema finančne obveznosti, oboje s ciljem obvladovanja tržnih tveganj. Vsi ti posli se izvajajo ob upoštevanju usmeritev glavnega izvršnega direktorja za finance. Da bi čimbolj zmanjšala nihanje poslovnega izida, si Istrabenz, d.d., nenehno prizadeva za uporabo instrumentov za varovanje pred tveganjem.

Valutno tveganje

Istrabenz, d.d., ni izpostavljen valutnemu tveganju. Na vseh področjih poslovanja Istrabenz, d.d., posluje v nacionalni valuti družbe.

Tveganje spremembe obrestne mere

Istrabenz, d.d., uravnava izpostavljenost obrestnemu tveganju s pomočjo instrumentov obrestnih zamenjav in drugimi izvedenimi finančnimi instrumenti. Do 56 odstotkov vseh finančnih obveznosti družbe Istrabenz, d.d., vezanih na spremenljivo obrestno mero, je varovano z izvedenimi finančnimi instrumenti.

Upravljanje s kapitalom

V strateškem poslovnem načrtu za obdobje od leta 2007 do leta 2011 je družba Istrabenz, d.d., kot strateško usmeritev strukture virov financiranja določila 40 odstotkov kapitala v premoženju družbe.

Ob koncu vsakega meseca Istrabenz, d.d., prevrednoti finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, in ustrezní učinek pripozna na kapitalu. Občuten padec tečajev na borzi je nastal v zadnjem tromesečju leta 2008 in zato je bilo potrebno ob koncu leta 2008, skladno z računovodskimi usmeritvami, slabiti naložbe v vrednostne papirje, za katere je bilo ugotovljeno dolgotrajnejše in pomembno zmanjšanje vrednosti ter te učinke slabitev pripoznati v izkazu poslovnega izida. Na ta način je Istrabenz, d.d., ob koncu poslovnega leta izkazal kapital le v višini 8.224.565 evrov. Takšen nivo kapitala ni več zadoščal za zagotavljanje dolgoročne plačilne sposobnosti skladno z določili zakona ZFPPIPP.

Istrabenz, d.d., na trgu občasno odkupi lastne delnice, pri čemer je časovni razpored teh transakcij odvisen od tržne cene delnice. V osnovi so te delnice namenjene uporabi ob izdaji delnic po programu delniških opcij. Odločitve o nakupu in prodaji sprejema Uprava družbe za obvladovanje tveganj, in sicer za vsak posel posebej. Istrabenz, d.d., ne razpolaga s posebnim načrtom odkupa lastnih delnic.

Niti matična družba niti njene odvisne družbe niso predmet kapitalskih zahtev, ki bi jih določili zunanji organi.

2.6 Razkritja postavk k računovodskim izkazom

Pojasnilo 1: Neopredmetena sredstva

Zneski v € Figures in € NEOPREDMETENA SREDSTVA INTANGIBLE ASSETS	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Pravice industrijske lastnine Industrial property rights	11.152	14.993
Druga neopredmetena sredstva Other intangible assets	22.848	1.577
Skupaj neopredmetena sredstva Total intangible assets	34.000	16.570

Neopredmetena sredstva v višini 34.000 evrov predstavljajo programske pakete v skupnem znesku 22.848 evrov ter pravico do uporabe blagovnega imena družb v Skupini Istrabenz v znesku 11.152 evrov.

Gibanje neopredmetenih sredstev 2007

Zneski v € Figures in € NEOPREDMETENA SREDSTVA INTANGIBLE ASSETS	PRAVICE INDUSTRIJSKE LASTNINE INDUSTRIAL PROPERTY RIGHTS	DRUGA NEOPREDMETENA SREDSTVA OTHER INTANGIBLE ASSETS	SKUPAJ TOTAL
NABAVNA VREDNOST COST			
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	25.239	2.843.137	2.868.376
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	25.239	2.843.137	2.868.376
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE			
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	7.218	2.809.798	2.817.016
Amortizacija v obdobju Depreciation expense	3.028	31.762	34.790
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	10.246	2.841.560	2.851.806
Knjigovodska vrednost 01.01.2007 Carrying amount at 01/01/2007	18.021	33.339	51.360
Knjigovodska vrednost 31.12.2007 Carrying amount at 31.12.2007	14.993	1.577	16.570

Gibanje neopredmetenih sredstev 2008

Zneski v € Figures in € NEOPREDMETENA SREDSTVA INTANGIBLE ASSETS	PRAVICE INDUSTRIJSKE LASTNINE INDUSTRIAL PROPERTY RIGHTS	DRUGA NEOPREDMETENA SREDSTVA OTHER INTANGIBLE ASSETS	SKUPAJ TOTAL
NABAVNA VREDNOST COST			
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	25.236	2.843.135	2.868.371
Ostale nabave Other acquisitions	0	24.824	24.824
Odpisi Writedowns	-1.887	0	-1.887
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	23.349	2.867.959	2.891.308
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE			
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	10.244	2.841.558	2.851.801
Odpisi Writedowns	-1.075	0	-1.075
Amortizacija v obdobju Depreciation expense	3.028	3.553	6.581
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	12.197	2.845.111	2.857.308
Knjigovodska vrednost 01.01.2008 Carrying amount at 01/01/2008	14.993	1.577	16.569
Knjigovodska vrednost 31.12.2008 Carrying amount at 31/12/2008	11.152	22.848	34.000

Pojasnilo 2: Nepremičnine, naprave in oprema

Zneski v € Figures in € NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT	31.12.2008	31.12.2007
Zgradbe Buildings	1.479.668	1.556.203
Druge naprave in oprema Other plant and equipment	343.240	371.965
Skupaj nepremičnine, naprave in oprema Total property, plant and equipment	1.822.908	1.928.168

Nepremičnine, naprave in oprema v višini 1.822.908 evrov predstavljajo 0,32 odstotka vseh sredstev holdinške družbe Istrabenz, d.d. Naložbe v zgradbe so naložbe v upravno stavbo; druge naprave in oprema zajemajo vso opremo v navedenem objektu.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., po stanju na dan 31.12.2008 nima zastavljenih osnovnih sredstev ali drugih pravnih omejitev za razpolaganje s svojimi osnovnimi sredstvi.

Družba po stanju na dan 31.12.2008 nima investicij v teku.

Gibanje v letu 2007

Zneski v € Amounts in € NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT	ZGRADBE BUILDINGS	DRUGE NAPRAVE IN OPREMA OTHER PLANT AND EQUIPMENT	SKUPAJ TOTAL
NABAVNA VREDNOST COST			
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	2.525.656	1.790.525	4.316.181
Ostale nabave Other acquisitions	0	21.309	21.309
Odpisi Writedowns	0	-130.895	-130.895
Odtujitve Disposals	0	-48.482	-48.482
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	2.525.656	1.632.457	4.158.113
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE			
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	892.918	1.351.808	2.244.726
Odpisi Writedowns	0	-130.896	-130.896
Odtujitve Disposals	0	-28.783	-28.783
Amortizacija v obdobju Depreciation expense	76.535	68.363	144.898
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	969.453	1.260.492	2.229.945
Knjigovodska vrednost 01.01.2007 Carrying amount at 01/01/2007	1.632.738	438.717	2.071.455
Knjigovodska vrednost 31.12.2007 Carrying amount at 31.12.2007	1.556.203	371.965	1.928.168

Gibanje v letu 2008

Zneski v € Amounts in € NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT	ZGRADBE BUILDINGS	DRUGE NAPRAVE IN OPREMA OTHER PLANT AND EQUIPMENT	SKUPAJ TOTAL
NABAVNA VREDNOST COST			
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	2.525.657	1.632.458	4.158.115
Ostale nabave Other acquisitions	0	20.311	20.311
Odpisi Writedowns	0	-64.864	-64.864
Odtujitve Disposals	0	-3.199	-3.199
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	2.525.657	1.584.706	4.110.363
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE			
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	969.454	1.260.493	2.229.947
Odpisi Writedowns	0	-64.864	-64.864
Odtujitve Disposals	0	-2.911	-2.911
Amortizacija v obdobju Depreciation expense	76.535	48.748	125.283
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	1.045.989	1.241.466	2.287.456
Knjigovodska vrednost 01.01.2008 Carrying amount at 01/01/2008	1.556.203	371.965	1.928.167
Knjigovodska vrednost 31.12.2008 Carrying amount at 31/12/2008	1.479.668	343.240	1.822.908

Pojasnilo 3: Naložbene nepremičnine

Zneski v € Amounts in € NALOŽBENE NEPREMIČNINE INVESTMENT PROPERTY	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Naložbene nepremičnine - zgradbe Investment property - buildings	5.204.797	5.452.491
Naložbene nepremičnine - zemljišča Investment property - land	4.088.424	4.088.424
Naložbene nepremičnine povezana podjetja Investment property - related companies	685.524	714.954
Skupaj naložbene nepremičnine Total investment property	9.978.745	10.255.869

Naložbene nepremičnine v višini 9.978.745 evrov predstavljajo 1,74 odstotka vseh sredstev holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Naložbene nepremičnine sestavljajo naložbe v zemljišča na lokaciji v Kopru in Portorožu, v vrednosti 4.088.424 evrov ter naložbe v poslovne prostore na Ferrarski ulici in na Ogrlici v Kopru, na Dunajski cesti v Ljubljani, Vila Bled in počitniške kapacitete v Kranjski gori, kar skupaj znaša 5.890.321 evrov. Naložbe v poslovne prostore daje holdinška družba Istrabenz, d.d., v najem in prihodki od najemnin presegajo stroške, ki jih ima z nepremičninami.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., po stanju na dan 31.12.2008 nima zastavljenih naložbenih nepremičnin ali drugih pravnih omejitev za razpolaganje s svojimi naložbenimi nepremičninami.

Poslovodstvo je glede na informacije z nepremičninskega trga ocenilo, da knjigovodska vrednost naložbenih nepremičnin odraža njihovo pošteno vrednost.

Gibanje v letu 2007

Zneski v € Figures in € NALOŽBENE NEPREMIČNINE INVESTMENT PROPERTY	ZEMLJIŠČA KOT NALOŽBENE NEPREMIČNINE LAND AS INVESTMENT PROPERTY	ZGRADBE KOT NALOŽBENE NEPREMIČNINE BUILDINGS AS INVESTMENT PROPERTY	ZGRADBE KOT NALOŽBENE NEPREMIČNINE - POVEZANA PODJETJA BUILDINGS AS INVESTMENT PROPERTY - RELATED COMPANIES	SKUPAJ NALOŽBENE NEPREMIČNINE TOTAL INVESTMENT PROPERTY
NABAVNA VREDNOST COST				
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	4.164.056	8.062.209	971.186	13.197.451
Odtujitve Disposals	-75.633	-567.612	0	-643.245
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	4.088.423	7.494.597	971.186	12.554.206
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE				
Stanje 01.01.2007 Balance at 01/01/2007	0	2.356.796	226.802	2.583.598
Odtujitve Disposals	0	-562.615	0	-562.615
Amortizacija v obdobju Depreciation expense	0	247.925	29.430	277.355
Stanje 31.12.2007 Balance at 31/12/2007	0	2.042.106	256.232	2.298.338
Knjigovodska vrednost 01.01.2007 Carrying amount at 01/01/2007	4.164.056	5.705.413	744.384	10.613.853
Knjigovodska vrednost 31.12.2007 Carrying amount at 31.12.2007	4.088.423	5.452.491	714.954	10.255.868
Poštena vrednost 31.12.2007 Fair value 31/12/2007	4.088.423	5.452.491	714.954	10.255.868

Gibanje v letu 2008

Zneski v € Figures in € NALOŽBENE NEPREMIČNINE INVESTMENT PROPERTY	ZEMLJIŠČA KOT NALOŽBENE NEPREMIČNINE LAND AS INVESTMENT PROPERTY	ZGRADBE KOT NALOŽBENE NEPREMIČNINE BUILDINGS AS INVESTMENT PROPERTY	ZGRADBE KOT NALOŽBENE NEPREMIČNINE - POVEZANA PODJETJA BUILDINGS AS INVESTMENT PROPERTY - RELATED COMPANIES	SKUPAJ NALOŽBENE NEPREMIČNINE TOTAL INVESTMENT PROPERTY
NABAVNA VREDNOST COST				
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	4.088.424	7.494.597	971.185	12.554.206
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	4.088.424	7.494.597	971.185	12.554.206
POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE				
Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	0	2.042.106	256.232	2.298.338
Amortizacija v obdobju Depreciation expense	0	247.694	29.430	277.124
Stanje 31.12.2008 Balance at 31/12/2008	0	2.289.800	285.661	2.575.461
Knjigovodska vrednost 01.01.2008 Carrying amount at 01/01/2008	4.088.424	5.452.491	714.954	10.255.868
Knjigovodska vrednost 31.12.2008 Carrying amount at 31/12/2008	4.088.424	5.204.797	685.524	9.978.745
Poštena vrednost 31.12.2008 Fair value 31/12/2008	4.088.424	5.204.797	685.524	9.978.745

Druga pojasnila naložbenih nepremičnin, ki so dane v najem

VREDNOSTI PRIPOZNANE V POSLOVNEM IZIDU AMOUNTS RECOGNISED IN PROFIT OR LOSS	2008	2007
Prihodki od najemnin za naložbene nepremičnine Rental income from investment property	647.598	648.388
Stroški vzdrževanja Maintenance costs	-25.669	-51.685
Amortizacija Depreciation	-163.967	-192.211

Pojasnilo 4: **Naložbe v odvisne družbe**

DRUŽBE V SKUPINI GROUP COMPANIES	% LASTNIŠTVA % OWNERSHIP		VREDNOST NALOŽBE INVESTMENT VALUE		KAPITAL ODVISNE DRUŽBE EQUITY OF SUBSIDIARIES		ČISTI POSLOVNI IZID ODVISNE DRUŽBE NET PROFIT OR LOSS OF THE SUBSIDIARY	
	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Istrabenz Gorenje d.o.o.	50%	50%	4.770.023	3.550.023	12.152.869	9.952.835	2.180.972	1.399.631
Instalacija, d.o.o.	51%	51%	9.593.922	10.369.479	23.255.600	24.195.088	4.628.592	4.047.380
Actual I.T., d.o.o.	78%	100%	11.414.982	6.034.593	14.148.344	5.029.744	518.600	-107.847
Istrabenz Plini, d.o.o.	51%	51%	8.872.682	8.872.682	28.791.346	26.348.895	2.442.451	1.583.943
Istrabenz Turizem, d.d.	100%	100%	57.815.799	57.811.159	87.869.440	86.000.848	1.894.976	4.714.500
Istrabenz Marina Invest, d.o.o.	100%	100%	58.304	58.304	-201.450	-39.164	-89.448	-96.811
Droga Kolinska, d.d.	95%	100%	201.767.767	201.758.536	184.705.108	184.814.919	-1.623.179	849.767
OpenAd AG	0%	50%	0	7.267.393	0	6.472.944	0	-1.627.654
Zastava Istrabenz Lizing d.o.o.	95%	95%	950.857	950.857	1.487.660	1.434.060	193.183	101.494
Golf Istra, d.o.o.	60%	60%	903.558	823.411	671.596	401.550	-130.693	-122.711
Marina Koper, d.o.o.	6%	6%	208.646	208.646	2.998.974	2.942.668	56.306	57.951
Istrabenz Inženiring, d.o.o.	51%	51%	12.750	12.750	98.988	98.326	662	26
Skupaj Total			296.369.291	297.717.833	355.978.475	347.652.713	10.072.423	10.799.669

Zneski v € Figures in € DELEŽI ODVISNIH PODJETIJ INTERESTS IN SUBSIDIARIES	2008	2007
Začetno stanje 01.01. Opening balance at 01/01	297.717.833	199.590.742
Nakupi in dokapitalizacije Acquisitions and capital increase	9.914.018	99.121.746
Prodaje in likvidacije Sale and liquidation	-3.248.564	-298.936
Zmanjšanja zaradi izplačila dobičkov Decrease due to profit distribution	-775.557	-1.519.129
Drugi prenosi Other transfer	-7.238.439	823.410
Končno stanje 31.12. Closing balance at 31/12	296.369.291	297.717.833

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe na dan 31.12.2008 v skupnem znesku 296.369.291 evrov predstavljajo 51,66 odstotka vseh sredstev družbe.

V letu 2008 je holdinška družba Istrabenz povečala naložbe v odvisne družbe pretežno z dokapitalizacijo družbe Actual I.T., d.o.o., v višini 8.600.000 evrov, družbe Istrabenz Gorenje, d.o.o., v višini 1.220.000 evrov ter družbe Golf Istra, d.o.o., v višini 80.147 evrov. Razlika v višini 13.871 evrov se nanaša na pripis stroškov zaradi odkupa delnic manjšinskih lastnikov družb Droga Kolinska, d.d., in Istrabenz Turizem, d.d., ki je bila izvedena v letu 2007. Dokapitalizacija družbe Istrabenz Gorenje, d.o.o., še ni v celoti vplačana, del v višini 695.000 evrov holdinška družba Istrabenz, d.d., izkazuje kot kratkoročno poslovno obveznost (pojasnilo 19).

Naložbe v odvisne družbe so se zmanjšale na račun prodaje 22 odstotnega deleža v družbi Actual I.T., d.o.o., v višini 3.219.610 evrov. Z odprodajo 0,2-odstotnega deleža v višini 28.954 evrov družbe Open Ad AG je holdinška družba Istrabenz, d.d., zmanjšala lastništvo na 49,9 odstotka in zato naložbo v vrednosti 7.238.439 evrov preklasificirala iz naložbe v odvisno družbo v naložbo v pridruženo družbo.

Dobiček v višini 775.557 evrov, ki je zmanjševal vrednost naložb v odvisne družbe, je izplačala družba Instalacija, d.o.o.

Odvisna družba Droga Kolinska, d.d., je v skladu s statutom družbe izdala 735.447 novih nematerializiranih delnic, katerih lastnica je postala družba NCA Investment Grup, d.o.o., Beograd. Delež lastništva holdinške družbe Istrabenz, d.d., se je tako zmanjšal na 95 odstotkov.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., ima z Banko Koper, d.d., na dan 31.12.2008 sklenjeno Pogodbo o terminskem odkupu 890.000 delnic družbe Droga Kolinska, d.d., po ceni 15 evrov. V skladu s Pogodbo o terminskem odkupu delnic se cena usklajuje z upoštevanjem obrestne mere na podlagi trimesečnega EURIBOR-ja, povečanega za 2,1-odstotne točke. Vse upravljalne pravice, ki izhajajo iz delnic, katere so predmet Pogodbe o terminskem odkupu delnic, je ohranila holdinška družba Istrabenz, d.d. Zaradi navedenega ima holdinška družba Istrabenz, d.d., še vedno evidentirano 95-odstotno lastništvo v družbi Droga Kolinska, d.d. Obveznost holdinške družbe Istrabenz, d.d., za reodkup delnic zapade v letu 2009, zato ima holdinška družba Istrabenz, d.d., evidentirano kratkoročno finančno obveznost.

V februarju 2009 so holdinška družba Istrabenz, d.d., Probanka, d.d., in Factor Banka, d.d., podpisale Pogodbo o prenosu terminske pogodbe za 890.000 delnic družbe Droga kolinska, d.d. Faktor Banka, d.d., je postala nosilka 338.734 delnic družbe Droga Kolinska, d.d. Delnice so prenesene po ceni 15 evrov. Cena se usklajuje z upoštevanjem obrestne mere na podlagi šestmesečnega EURIBOR-ja (A/365), povečanega za 3-odstotne točke.

Probanka, d.d., je postala nosilka 551.266 delnic družbe Droga Kolinska, d.d. Delnice so prenesene po ceni 15 evrov. Cena se usklajuje z upoštevanjem 7-odstotne obrestne mere.

Obveznosti holdinške družbe Istrabenz, d.d., po obeh Pogodbah o terminskem odkupu delnic zapadejo dne 30.11.2010.

Pogodbo o terminskem odkupu delnic je holdinška družba Istrabenz sklenila z namenom uravnavanja likvidnosti holdinške družbe Istrabenz d.d.

Skupaj s prodajo družbe Actual I.T., d.o.o., je bila dne 16.05.2008 sklenjena Pogodba o nakupni in prodajni opciji za 22-odstotni poslovni delež družbe Actual I.T., d.o.o. Nakupno opcijo ima holdinška družba Istrabenz, d.d., uresniči jo lahko v letih 2011, 2012 in 2013 v vsakem izmed navedenih let pa v obdobju med 1. aprilom in 31. majem. Prodajno opcijo ima gospod Boštjan Primec, ki jo lahko uresniči od dneva podpisa do 31.12.2010 in v letih 2011, 2012 ter 2013 v vsakem izmed navedenih let pa v obdobju med 1. aprilom in 31. majem.

V nadaljevanju je prikazana struktura dolgoročnih finančnih naložb v odvisne družbe po področjih na dan 31.12.2008:

- 68,1 odstotka v Prehrano (Droga Kolinska),
- 19,9 odstotka v Turizem (Istrabenz Turizem, Marina Koper, Istrabenz Marina Invest, Golf Istra),
- 7,8 odstotka v Energetiko (Instalacija, Istrabenz plini, Istrabenz Gorenje),
- 3,9 odstotka v Informacijske tehnologije (Actual I.T.),
- 0,3 odstotke v ostale naložbe.

Pojasnilo 5: **Naložbe v pridružene družbe**

DRUŽBA COMPANY	LASTNIŠTVO v % OWNERSHIP in %		KNJIGOVODSKA VREDNOST NALOŽBE v € CARRYING AMOUNTS in €	
	2008	2007	2008	2007
Adriafin d.o.o.	50,00	50,00	6.183.730	6.183.730
IP Obala, d.o.o.	50,00	50,00	4.101.410	4.101.410
Logina, d.o.o.	43,78	43,78	2.351.414	1.941.865
Open Ad AG	49,90	0,00	0	0

Pomembni podatki v letu 2007

2007									
POMEMBNI PODATKI IMPORTANT DATA Zneski v € Figures in €	KRATKOROČNA SREDSTVA CURRENT ASSETS	DOLGOROČNA SREDSTVA NON-CURRENT ASSETS	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI CURRENT LIABILITIES	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI NON-CURRENT LIABILITIES	KAPITAL EQUITY	PRIHODKI REVENUE	ODHODKI EXPENSES	DOBIČEK / IZGUBA PROFIT / LOSS	PRIPADAJOČI DOBIČEK / IZGUBA ATTRIBUTABLE PROFIT / LOSS
Adriaфин d.o.o.	5.949.251	8.223.215	56.583	926.835	13.189.047	1.099.864	945.994	153.870	76.935
IP Obala, d.o.o.	25.437.716	1.638.046	18.639.879	0	8.435.883	17.748.684	17.340.655	408.029	204.015
Logina, d.o.o.	1.265.138	598.797	270.843	151.639	1.441.454	1.369.810	1.425.167	-55.357	-24.235
SKUPAJ TOTAL	32.652.105	10.460.058	18.967.305	1.078.474	23.066.384	20.218.358	19.711.816	506.542	256.714

Pomembni podatki v letu 2008

2008									
POMEMBNI PODATKI IMPORTANT DATA Zneski v € Figures in €	KRATKOROČNA SREDSTVA CURRENT ASSETS	DOLGOROČNA SREDSTVA NON-CURRENT ASSETS	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI CURRENT LIABILITIES	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI NON-CURRENT LIABILITIES	KAPITAL EQUITY	PRIHODKI REVENUE	ODHODKI EXPENSES	DOBIČEK / IZGUBA PROFIT / LOSS	PRIPADAJOČI DOBIČEK / IZGUBA ATTRIBUTABLE PROFIT / LOSS
Adriaфин d.o.o.	5.159.680	8.130.985	178.822	926.835	12.185.008	287.326	210.094	77.232	38.616
IP Obala, d.o.o.	23.175.203	2.989.083	17.411.382	0	8.752.905	4.668.087	4.345.615	322.472	161.236
Logina, d.o.o.	1.160.072	564.565	270.335	110.358	1.343.944	722.772	1.755.750	-1.032.978	-452.238
Open Ad AG	208.660	9.388.874	3.449.821	1.850.411	4.297.301	485.290	2.990.545	-2.505.255	-1.250.122
SKUPAJ TOTAL	29.703.615	21.073.507	21.310.360	2.887.604	26.579.158	6.163.475	9.302.004	-3.138.529	-1.502.508

Gibanje naložb v pridružene družbe

Zneski v € Amounts in € GIBANJE DELEŽEV V PRIDRUŽENIH DRUŽBAH CHANGES IN INTERESTS IN ASSOCIATES	2008	2007
	Začetno stanje 01.01. Opening balance at 01/01	12.227.004
Pridobitve Acquisitions	409.549	14.174.626
Odtujive Disposals	0	-77.408.622
Slabitve pridruženih družb Impairment of associates	-7.238.439	0
Drugi prenosi Other transfer	7.238.439	-74.284.300
Končno stanje 31.12. Closing balance at 31/12	12.636.553	12.227.004

Povečanje naložb v pridružene družbe je posledica dokapitalizacije družbe Logina, d.o.o., v višini 409.549 evrov in prenosa 49,9 odstotka lastništva družbe Open Ad AG v vrednosti 7.238.439 evrov iz naložb v odvisne družbe. Zaradi neugodnih finančnih rezultatov družbe Open Ad AG in ocene vodstva družbe, da v nastali svetovni finančni krizi ni mogoče pridobiti strateškega partnerja ter bodo začeti postopki za prestrukturiranje družbe, je bila naložba v skupni višini 7.238.439 evrov slabljena.

Pojasnilo 6: Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo

Gibanje

Zneski v € Figures in € GIBANJE DRUGIH FINANČNIH NALOŽB IN IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTOV CHANGES IN OTHER INVESTMENTS INCLUDING DERIVATIVES	FINANČNA SREDSTVA RAZPOLOŽLJIVA ZA PRODAJO (DELNICE, DELEŽI, OBVEZNICE) FINANCIAL ASSETS AVAILABLE FOR SALE (SHARES, INTERESTS, BONDS)	
	2008	2007
Začetno stanje 01.01. Opening balance at 01/01	489.681.825	120.309.174
Nakupi Acquisitions	84.101.639	292.930.916
Prodaje Sales	-61.601.406	-81.964.766
Spremeba poštene vrednosti Change in fair value	-320.556.355	84.942.197
Drugi prenosi Other transfer	18.371	73.460.890
Tečajne razlike Foreign exchange differences	0	3.414
Končno stanje 31.12. Closing balance at 31/12	191.644.074	489.681.825

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, v skupni višini 191.644.074 evrov predstavljajo 33,41 odstotka vseh sredstev. V primerjavi s stanjem navedenih naložb ob koncu leta 2007 so naložbe manjše za 61 odstotkov. Zmanjšanje je posledica padca tečajev vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi. Skladno z računovodsko politiko holdinške družbe istrabenz, d.d., so bili učinki padcev borznih tečajev pripoznani kot slabitve v izkazu poslovnega izida v višini 214.925.795 evrov in v kapitalu kot negativna rezerva za pošteno vrednost v višini 2.880.872 evrov.

Dolgoročna finančna sredstva razpoložljiva za prodajo so predvsem:

- delnice in deleži družb v državi v skupni vrednosti 179.257.647 evrov,
- delnice in deleži družb v tujini v skupni vrednosti 2.492.992 evrov,
- delnice in deleži bank, zavarovalnic in drugih finančnih organizacij v skupni vrednosti 4.033.566 evrov,
- naložbe v obveznice v skupni vrednosti 5.859.870 evrov.

V poslovnem letu 2008 so bile v celoti ali deloma prodane naložbe v vzajemna sklada Publikum Balkan in Primus ter naložbe v družbe Activa Naložbe, d.d., Gorenje, d.d., Mercator, d.d. ter ostale manjše naložbe. S prodajo naložb, razpoložljivih za prodajo, vrednotenih po pošteni vrednosti preko kapitala je družba realizirala neto dobičke v skupni višini 11.457.163 evrov.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je v poslovnem letu 2008 realizirala prodajno opcijo za 1,67 odstotka ali 8.857 delnic Banke Koper, d.d., z banko Intesa Sanpaolo S.p.A. po ceni 515 evra za delnico. Pri prodaji je realizirala 3.214.071 evrov dobička.

Tveganje spremembe tržne cene

Zneski v € Amounts in €	2008	
Učinek Effect	% spremembe indeksa	Vpliv na kapital Effect in equity
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo (vrednostni papirji, skladi, drugo) Financial assets available for sale (securities, funds, other)	3,0	5.354.693

Struktura finančnih naložb in model njihovega vrednotenja je odvisen od gibanj borznih cen vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi. Spremembe borznih cen za 3 odstotke bi pomenile za 5.354.693 evrov večji oziroma manjši kapital družbe.

Pojasnilo 7: Dolgoročne poslovne terjatve in posojila

Zneski v € Amounts in €	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE IN POSOJILA NON-CURRENT OPERATING RECEIVABLES AND LOANS		
Poslovne terjatve do drugih Operating receivables due from others	23.400	19.951
Skupaj dolgoročne poslovne terjatve Total non-current operating receivables	23.400	19.951
Dana posojila odvisnim družbam Loans granted to subsidiaries	3.375.000	6.455.000
Dana posojila drugim Loans granted to others	280.000	280.000
Skupaj dolgoročno dana posojila Total non-current loans granted	3.655.000	6.735.000
Skupaj dolgoročne poslovne terjatve in posojila Total non-current operating receivables and loans granted	3.678.400	6.754.951

Dolgoročne poslovne terjatve v znesku 23.400 evrov predstavljajo vplačana sredstva v rezervni sklad po stanovanjskem zakonu.

Dolgoročno dana posojila zajemajo posojila družbam:

- Istrabenz Turizem, d.d. 3.375.000 evrov,
- Poteza Naložbe, d.o.o. 280.000 evrov.

Zapadlost dolgoročno danih posojil:

- nad 5 let v višini 375.000 evrov,
- do 5 let v višini 3.280.000 evrov.

Gibanje dolgoročno danih posojil

Zneski v € Amounts in € GIBANJE DOLGOROČNO DANIH POSOJIL CHANGES IN LONG-TERM LOANS	POSOJILA ODVISNIM DRUŽBAM LOANS TO SUBSIDIARIES		POSOJILA DRUGIM LOANS TO OTHERS	
	2008	2007	2008	2007
Začetno stanje 01.01. Opening balance at 01/01	6.455.000	8.629.844	280.000	-1.890
Povečanja Increases	1.500.000	0	0	280.000
Zmanjšanja Decreases	-675.000	0	0	0
Prenosi na kratkoročna sredstva Transfer to current assets	-3.905.000	-2.175.000	0	0
Drugi prenosi Other transfer	0	0	0	1.890
Tečajne razlike Foreign exchange differences	0	156	0	0
Tečajne razlike nastale v konsolidaciji Consolidation foreign exchange differences	0	156	0	0
Končno stanje 31.12. Closing balance at 31/12	3.375.000	6.455.000	280.000	280.000

Pojasnilo 8: Poslovne terjatve

Zneski v € Amounts in € POSLOVNE TERJATVE OPERATING RECEIVABLES	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Terjatve do kupcev - odvisne družbe Trade receivables - subsidiaries	119.676	68.069
Terjatve do kupcev - pridružene družbe Trade receivables - associates	5.900	0
Terjatve do kupcev - druge Trade receivables - others	48.283	49.275
Terjatve do kupcev Trade receivables	173.859	117.344
Terjatve za obresti do odvisnih družb Interest receivables due from subsidiaries	51.776	134.493
Terjatve za obresti do pridruženih družb Interest receivables due from associates	0	19.934
Terjatve za obresti do drugih Interest receivables due from others	336.162	1.316.599
Terjatve za obresti Interest receivables	387.938	1.471.026
Druge terjatve povezane s finančnimi prihodki - odvisne družbe Other receivables related to financial income - subsidiaries	950.987	0
Druge terjatve povezane s finančnimi prihodki - drugi Other receivables related to financial income - others	2.608	49.585
Druge terjatve povezane s finančnimi prihodki Other receivables related to financial income	953.595	49.585
Druge poslovne terjatve Other operating receivables	116.659	11.325
Dani predujmi Advances paid	3.235.906	16.211
Skupaj terjatve do kupcev in druge terjatve Trade and other receivables	4.867.957	1.665.491
Kratkoročno odloženi stroški oziroma odhodki Short-term deferred costs and/or expenses	226.104	243.004
Kratkoročno nezaračunani prihodki Short-term accrued revenue	449.364	0
Skupaj poslovne terjatve Total operating receivables	5.543.425	1.908.495

Kratkoročne poslovne terjatve na dan 31.12.2008 znašajo 5.543.425 evrov in predstavljajo 0,97 odstotka vseh sredstev družbe. Na povečanje poslovnih terjatev so v največji meri vplivali dani predujmi in varščine po sklenjenih Pogodbah o prodaji in re-odkupih.

Kratkoročne terjatve do odvisnih družb, v skupnem znesku 119.676 evrov, so v celoti nezapadle in se nanašajo na družbe:

- Droga Kolinska, d.d. 39.324 €
- Istrabenz Turizem, d.o.o. 16.635 €
- Istrabenz hoteli Portorož, d.o.o. 15.000 €
- Intrade energija, d.o.o. Sarajevo 12.800 €
- Istrabenz investicijski inženiring, d.o.o. 7.841 €
- Actual, d.o.o. 5.556 €
- Grand Hotel Adriatic, d.d. 5.444 €
- Marina Koper, d.o.o. 2.806 €
- Gen-I, d.o.o. 2.311 €

• Istrabenz inženiring, d.o.o.	2.160 €
• Turizem kras, d.d.	2.146 €
• Zastava IB Leasing	1.978 €
• Istrabenz Plini, d.o.o.	1.607 €
• Istrabenz marina invest, d.o.o.	1.380 €
• ostale odvisne družbe	2.688 €

Kratkoročna terjatev za obresti do odvisnih družb v znesku 51.776 evrov se v celoti nanaša na terjatev do družbe Istrabenz Turizem, d.d.

Druge terjatve do odvisnih družb, povezane s finančnimi prihodki, v višini 950.987 evrov se nanašajo na terjatve do družbe Droga Kolinska, d.d., iz naslova dividend. Terjatev je bila v celoti poravnana v januarju 2009.

Dani predujmi, v skupni višini 3.235.906 evrov, se v celoti nanašajo na vplačane varščine po sklenjenih Pogodbah o prodaji in re-odkupih s Hypo Alpe Adria Bank za delnice družbe Mercator, d.d., in družbe Luka koper, d.d., (pojasnilo 14).

Aktivne časovne razmejitve v višini 226.104 evrov zajemajo stroške, ki jih bo holdinška družba Istrabenz, d.d., vključila v izkaz poslovnega izida v prihodnjem poslovnem letu. Aktivne časovne razmejitve v višini 449.364 evrov zajemajo vračunane prihodke iz naslova obresti v skladu s sklenjenimi posojilnimi pogodbami.

Slabitev terjatev

Zneski v € Amounts in € STAROST TERJATEV	SKUPAJ ODPRTE TERJATVE TOTAL OUTSTANDING RECEIVABLES	NEZAPADLE TERJATVE RECEIVABLES NOT PAST DUE	ZAPADLE TERJATVE NA DAN RECEIVABLES PAST DUE			
			DO 90 DNI UP TO 90 DAYS	OD 91 DO 180 DNI FROM 91 TO 180 DAYS	OD 181 DO 360 DNI FROM 181 TO 360 DAYS	NAD 360 DNI BEYOND 360 DAYS
Kratkoročne terjatve do kupcev Current trade receivables	173.867	160.289	13.578	0	0	0
Ostale kratkoročne terjatve Other current receivables	2.276.040	1.458.192	0	0	0	817.848
Kratkoročne terjatve za dane predujme Current advances receivable	3.235.906	3.235.906	0	0	0	0
Skupaj kratkoročne terjatve Total current receivables	5.685.813	4.854.387	13.578	0	0	817.848
Slabitev terjatev Impairment of receivables	817.856	0	0	0	0	817.856
Tožene in dvomljive terjatve Sued and doubtful receivables	101.054	0	0	0	0	101.054
Slabitev toženih in dvomljivih terjatev Impairment of sued and doubtful receivables	101.054	0	0	0	0	101.054
Skupaj terjatve Total receivables	5.786.867	4.854.387	13.578	0	0	918.902
Skupaj slabitev terjatev Total impairment of assets	918.910	0	0	0	0	918.910

Sprememba slabitev terjatev

Zneski v € Amounts in € SLABITVE TERJATEV PO USMERITVAH SKUPINE	SLABITEV IMPAIRMENT	POVEČANJE SLABITVE INCREASE OF IMPAIRMENT	ZMANJŠANJE SLABITVE DECREASE OF IMPAIRMENT	ODPIS TERJATVE WRITEDOWN OF RECEIVABLES	SLABITEV IMPAIRMENT
IMPAIRMENT RECEIVABLES IN COMPLIANCE WITH THE GROUP'S ACCOUNTING POLICIES	Stanje 01.01.2008 Balance at 01/01/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008			
Ostale kratkoročne terjatve Other current receivables	1.413.761	0	-595.831	-74	817.856
Tožene in dvomljive terjatve Sued and doubtful receivables	101.291	0	0	-237	101.054
Skupaj Total	1.515.052	0	-595.831	-311	918.910

Holdinška družba Istrabenz, d.d., v poslovnem letu 2008 ni slabila zapadlih terjatev, ker so bile te skoraj v celoti poravnane do dneva sestavitve letnega poročila. Izveden je bil odpis že slabljenih terjatev v skupni višini 311 evrov. Zmanjšanje slabitev ostalih kratkoročnih terjatev je v celoti posledica prejetih plačil slabljenih terjatev do družb KBT Ljubljana - v stečaju in KBT Inženiring Ljubljana. Prejeta plačila so evidentna med drugimi poslovnimi prihodki.

Zneski v € Amounts in € KRATKOROČNE TERJATVE CURRENT RECEIVABLES	31.12.2008 31/12/2008		31.12.2007 31/12/2007	
	BRUTO VREDNOST GROSS AMOUNT	POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE	BRUTO VREDNOST GROSS AMOUNT	POPRAVEK VREDNOSTI ALLOWANCE
Kratkoročne terjatve do kupcev Current trade receivables	173.867	0	117.542	-199
Ostale kratkoročne terjatve Other current receivables	2.276.040	-817.856	2.945.698	-1.413.761
Kratkoročne terjatve za dane predujme Current advances receivable	3.235.906	0	16.211	0
Tožene in dvomljive terjatve Sued and doubtful receivables	101.054	-101.054	101.092	-101.092
Skupaj Total	5.786.867	-918.910	3.180.543	-1.515.052

Pojasnilo 9: Druge finančne naložbe

Zneski v € Amounts in € DRUGE FINANČNE NALOŽBE IN IZVEDENI FINANČNI INŠTRUMENTI OTHER INVESTMENTS INCLUDING DERIVATIVES	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Kratkoročni depoziti Current deposits	11.914.084	411.038
Posojila odvisnim družbam Loans to subsidiaries	16.065.438	3.825.000
Posojila pridruženim podjetjem Loans to associates	2.430.000	1.780.000
Posojila ostalim Loans to others	4.000.000	7.416.869
Skupaj kratkoročne finančne naložbe in posojila Total current investments and loans	34.409.522	13.432.907

Holdinška družba Istrabenz, d.d. ima pri Banki Koper kratkoročni depozit v višini 9.000.000 evrov, vinkuliran za nakup delnic družb Elektro Celje, Elektro Primorske in Elektro Ljubljane.

Kratkoročne finančne naložbe in posojila z dne 31.12.2008 v skupnem znesku 34.409.522 evrov predstavljajo 6 odstotkov vseh sredstev holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Kratkoročno dana posojila odvisnim družbam v skupni višini 16.065.438 evrov so dana posojila družbam:

- Istrabenz Turizem, d.d., v višini 10.990.000 evrov,
- Istrabenz Marina Invest, d.o.o., v višini 1.245.438 evrov in
- kratkoročni del dolgoročnega posojila Zastava Istrabenz Lizing, d.o.o., v višini 3.830.000 evrov.

Kratkoročno posojilo ostalim v skupnem znesku 4.000.000 evrov se nanaša na dano posojilo družbi Publikum Holding, d.o.o.

Kratkoročno dano posojilo pridruženi družbi v višini 2.430.000 evrov se v celoti nanaša na dano posojilo družbi IP Obala, d.o.o.

Pojasnilo 10: Denar in denarni ustrezniki

Zneski v € Amounts in € DENAR IN DENARNI USTREZNIKI CASH AND CASH EQUIVALENTS	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Sredstva na računih Cash in banks	431.217	17.348
Depoziti na odpoklic / Call deposits Depoziti do 3 mesecev Deposits up to three months	7.320.000 2.700.000	3.423.000 0
Denarna sredstva v blagajni Cash in hand	244	323
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	10.451.461	3.440.671
Skupaj Total	10.451.461	3.440.671

Pojasnilo 11: Kapital in rezerve

Odobreni kapital

Uprava lahko s soglasjem nadzornega sveta v roku 5-ih let od dneva vpisa spremembe in dopolnitve statuta družbe v sodni register (28.09.2004) poveča osnovni kapital enkrat ali večkrat za največ 10.807.878 evrov z izdajo novih delnic. V okviru tega povečanja osnovnega kapitala lahko uprava s soglasjem nadzornega sveta izključi prednostno pravico obstoječih delničarjev do novih delnic.

Delnice

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je izdajatelj 5.180.000 navadnih, imenskih, prosto prenosljivih kosovnih delnic.

Skladno s skupščinskim sklepom 11. seje skupščine holdinške družbe Istrabenz, d.d., z dne 30.5.2007, ima uprava družbe pooblastilo za nakup lastnih delnic, katerih skupni delež ne sme presegati 10-odstotni delež osnovnega kapitala. Uprava lahko pridobiva lastne delnice za namen izplačila nagrad članom uprave, vodilnim delavcem družbe in z njo povezanih družb ali za umik delnic. Na seji nadzornega sveta dne 19.12.2007 je bil potrjen Program odkupa lastnih delnic za namene izpolnjevanja obveznosti družbe

skladno z delniškimi in opcijskimi načrtom ter z namenom umika lastnih delnic. Družba je skladno z obstoječim pooblastilom skupščine lastne delnice pridobivala najdlje do 30.11.2008. Na dan 31.12.2008 ni bilo podeljeno nobeno opcijsko upravičenje.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je v obdobju od 1.10.2008 do 30.11.2008 opravila več transakcij, s katerimi je pridobila 978 lastnih delnic družbe v skupni vrednosti 49.629,71 evra, kar predstavlja 0,0189 odstotka vseh delnic družbe.

Pregled nakupov lastnih delnic:

Datum Nakupa	Število Delnic	Vrednost v €
16.10.2008	57	3.151,65
17.10.2008	185	10.207,50
20.10.2008	92	5.072,05
21.10.2008	92	4.968,00
22.10.2008	92	4.728,80
24.10.2008	92	4.507,85
30.10.2008	92	4.366,25
3.11.2008	92	4.461,08
4.11.2008	92	4.462,00
18.11.2008	92	3.704,53
SKUPAJ	978,00	49.629,71

Dividende

Holdinška družba Istrabenz, d.d. je v poslovnem letu 2007 izplačala dividende v višini 0,65 evrov bruto na delnico in v poslovnem letu 2008 v višini 3,79 evrov bruto na delnico.

Rezerve

Zneski v € Figures in € REZERVE RESERVES	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Kapitalske rezerve Share premium	33.355.267	33.355.267
Zakonske rezerve Legal reserve	17.064.390	17.064.390
Rezerve za pošteno vrednost Fair value reserve	-2.275.889	94.170.961
Rezerve za lastne deleže Reserve for own shares	49.630	0
Skupaj Total	48.193.398	144.590.618

Kapitalske in zakonske rezerve ter rezerve za pošteno vrednost niso sestavni del bilančnega dobička in ne morejo biti predmet delitve.

Kapitalske rezerve v višini 33.355.267 evrov je holdinška družba Istrabenz, d.d., oblikovala z odpravo splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala v višini 33.138.204 evrov in z razliko, ki je nastala v preteklih letih s transakcijami z lastnimi delnicami v višini 217.063 evrov.

Rezerve za lastne deleže v višini 49.630 evrov je holdinška družba Istrabenz, d.d., oblikovala iz drugih rezerv iz dobička ob vsakokratnem nakupu lastnih delnic.

Rezerve za pošteno vrednost so oblikovane kot neto sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, dokler je naložba pripoznana.

Zadržani dobiček/izguba

Zneski v € Figures in € ZADRŽANI DOBIČEK/IZGUBA RETAINED EARNINGS	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Druge rezerve iz dobička Other reserve from profit	160.573.026	82.041.541
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja Net profit or loss for the period	-222.107.986	98.205.004
Skupaj Total	-61.534.960	180.246.545

Razporeditev nerazporejenega čistega dobička leta 2007

Na 12. skupščini delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d., dne 28.8.2008 so bilančni dobiček družbe za leto 2007 v višini 98.204.998,60 evrov razporedili v naslednje namene:

- za dividende družbe 19.632.200 evrov oz. 3,79 evra bruto na delnico;
- za druge rezerve družbe iz dobička 78.572.798,60 evrov.

Izguba poslovnega leta 2008

- Čista Izguba družbe za leto 2008 znaša 222.107.986 evrov.

Pojasnilo 12: Dobiček/izguba na delnico

Zneski v € Figures in € DOBIČEK NA DELNICO EARNINGS PER SHARE	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja Net profit or loss for the period	-222.107.986	98.205.004
Tehtano povprečno število navadnih delnic Weighted average number of ordinary shares	5.179.823	5.180.000
Osnovni in prilagojeni dobiček na delnico v € Basic and diluted earnings per share	-42,88	18,96

Tehtano povprečje navadnih delnic je izračunano na podlagi števila dni posedovanja lastnih delnic v poslovnem letu 2008

Pojasnilo 13: Dolgoročna bančna posojila

Dolgoročna bančna posojila v skupnem znesku 256.846.409 evrov predstavljajo 44,77 odstotka vseh virov sredstev.

Zapadlost dolgoročnih finančnih obveznosti:

- nad 5 let v višini 9.972.538 evrov,
- do 5 let v višini 246.873.871 evrov.

Dolgoročne finančne obveznosti pri domačih bankah znašajo 239.346.409 evrov, pri tujih bankah pa 17.500.000 evrov.

Gibanje posojil

Zneski v € Amounts in € GIBANJE DOLGOROČNIH FINANČNIH OBVEZNOSTI CHANGES IN NON-CURRENT FINANCIAL LIABILITIES	POSOJILA BANK BORROWINGS FROM BANKS	
	2008	2007
Začetno stanje 01.01. Opening balance at 01/01	286.778.103	130.370.964
Prenos iz kratkoročnih obveznosti Transfer from current liabilities	50.912.818	0
Nova posojila - povečanja New borrowings - increase	80.023.000	247.608.837
Odplačila - zmanjšanja Repayment - decrease	-48.962.729	-40.288.879
Prenos na kratkoročne obveznosti Transfer to current liabilities	-111.904.783	-50.912.818
Končno stanje 31.12. Closing balance at 31/12	256.846.409	286.778.103

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je imela na dan 31.12.2008 3.027.400 evrov zapadlih in nepravilnih obveznost do bank po dolgoročnih posojilnih pogodbah. Zanje, holdinška družba Istrabenz, d.d., do datuma zaključka računovodskega poročila, ni sklenila dogovora o spremenjenih pogojih plačila. Vse obresti so tekoče poravnane. Nepravilne obveznosti se nanašajo na Bawag Banko, d.d., v višini 1.923.077 evrov, na Kartner Sparkasse banko, d.d., v višini 1.000.000 evrov in na Banko Celje, d.d., v višini 104.323 evrov.

Uprava družbe z bankami intenzivno išče rešitve in ukrepe, ki bi omogočili kratkoročno premostitev finančne krize in hkrati zagotovili pogoje za finančno konsolidacijo holdinga in nadaljnje poslovanje ter razvoj družbe in Skupine Istrabenz. Dogovor o ureditvi medsebojnih razmerij z bankami upnicami ni bil sprejet. Uprava družbe je dne 30.3.2009 sprejela sklep o začetku izvajanja postopkov v skladu z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP).

Finančni leasing

Holdinška družba Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008 ni imela sredstev v finančnem najemu.

Pojasnilo 14: **Kratkoročne finančne obveznosti**

Zneski v € Amounts in € KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI CURRENT FINANCIAL LIABILITIES	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Posojila odvisnih družb Borrowings from subsidiaries	695.000	1.080.000
Posojila pridruženih družb Borrowings from associates	1.490.000	0
Posojila bank Borrowings from banks	150.654.781	125.362.816
Posojila drugih Borrowings from others	110.453	899.453
Druge finančne obveznosti Other financial liabilities	142.697.634	34.458.836
Skupaj kratkoročne finančne obveznosti Total current financial liabilities	295.647.868	161.801.105

Kratkoročne finančne obveznosti v znesku 295.647.868 evrov so višje za 83,32 odstotka v primerjavi s predhodnim letom in predstavljajo 51,71 odstotka vseh virov sredstev. Največji del kratkoročnih finančnih obveznosti predstavljajo prejeta posojila bank v višini 150.654.781 evrov. Kratkoročne finančne obveznosti do pridruženih družb v skupni višini 1.490.000 evrov se nanašajo na prejeti posojili družb Logina, d.o.o., v višini 790.000 evrov in AdriaFin, d.o.o., v višini 700.000 evrov.

Kratkoročne finančne obveznosti do odvisnih družb v višini 695.000 evrov se nanašajo na prejeta posojila družbe Marina Koper, d.o.o.

Druge finančne obveznosti v višini 142.697.634 evrov se nanašajo na kratkoročne obveznosti iz naslova Pogodb o prodaji in reodkupu :

- za 890.000 delnic podjetja Droga Kolinska, d.d., sklenjeno z Banko Koper, d.d., v višini 13.350.000 evrov (glej pojasnilo 4)
- s Hypo Alpe-Adria Bank, d.d., za 75.360 delnic družbe Mercator, d.d., sklenjene v višini 20.000.544 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 31.03.2009.
- z UniCredit Banko Slovenija, d.d., za 301.437 delnic družbe Mercator, d.d. sklenjene v višini 49.490.982 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 30.04.2009.
- s Hypo Alpe-Adria Bank, d.d., za 55.000 delnic družbe Luka Koper, d.d., sklenjene v višini 3.275.250 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 03.08.2009.
- s Hypo Alpe Adria Bank, d.d., Ljubljana, za 43.500 delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, sklenjene v višini 6.960.000 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 22.04.2009.
- z NLB, d.d., Ljubljana za 126.365 delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, sklenjene v višini 29.100.050 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 28.04.2009.
- Z Gorenjsko Banko, d.d. za 84.299 delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, sklenjene v višini 19.894.564 evrov. Re-odkup in ponoven prenos delnic na holdinško družbo Istrabenz, d.d., naj bi bil opravljen do 29.05.2009.

Skladno s Pogodbami o prodaji in re-odkupu glasovalne pravice, pravice do dividende in druge upravljalne pravice iz prenesenih delnic, pripadajo holdinški družbi Istrabenz, d.d. Zato ima holdinška družba Istrabenz, d.d., vse naložbe v delnice, ki so predmet Pogodb o prodaji in re-odkupu pripoznane kot naložbe v odvisne družbe oziroma kot finančna sredstva razpoložljiva za prodajo.

Pojasnilo 15: **Zapadlost dolgoročnih in kratkoročnih posojil**

Poslovno leto 2007

PREJETA POSOJILA BORROWINGS	31.12.2007 31/12/2007	STANJE OBVEZNOSTI NA ZADNI DAN DO ZAPADLSTI LIABILITIES AT THE LAST DAY PRIOR TO MATURITY					LETO ZAPADLSTI ZADNJEGA YEAR OF MATURITY OF THE LAST INSTALMENT	Nominalna obrestna mera Nominal interest rate	Zavarovani del Secured portion
		DO 6 MESECEV UP TO 6 MONTHS	OD 6 DO 12 MESECEV FROM 6 TO 12 MONTHS	OD 1 DO 2 LETI FROM 1 TO 2 YEARS	OD 2 DO 5 LET FROM 2 TO 5 YEARS	VEČ KOT 5 LET BEYOND 5 YEARS			
Bančno posojilo / Borrowings from banks	55.300.000	300.000	1.833.333	9.266.667	30.800.000	13.100.000	2014	od 5,457 do 5,607	55.300.000
Bančno posojilo / Borrowings from banks	77.142.857	2.261.905	6.489.175	14.978.350	41.601.715	11.811.713	2013	od 4,265 do 5,657	77.142.857
Bančno posojilo / Borrowings from banks	113.290.237	11.622.649	12.644.385	21.344.471	67.678.732	0	2012	od 3,68 do 5,657	113.290.237
Bančno posojilo / Borrowings from banks	34.650.104	3.888.080	3.888.080	9.442.826	17.431.117	0	2011	od 3,915 do 5,607	34.650.104
Bančno posojilo / Borrowings from banks	28.651.310	625.939	625.939	1.251.878	26.147.555	0	2010	od 5,607 do 5,657	28.651.310
Bančno posojilo / Borrowings from banks	21.923.077	0	0	21.923.077	0	0	2009	5,6070	21.923.077
Bančno posojilo / Borrowings from banks	81.183.333	35.470.000	45.713.333	0	0	0	2008	od 3,53 do 5,657	81.183.333
Posojilo povezanih podjetij / Borrowings from subsidiaries	1.080.000	0	1.080.000	0	0	0	2008	4,5000	1.080.000
Posojilo drugih podjetij / Borrowings from other companies	899.453	899.453	0	0	0	0	2008	3,3500	899.453
SKUPAJ PREJETA POSOJILA TOTAL BORROWINGS	414.120.372	55.068.026	72.274.245	78.207.269	183.659.119	24.911.713			414.120.372

Poslovno leto 2008

PREJETA POSOJILA BORROWINGS	31.12.2008 31/12/2008	STANJE OBVEZNOSTI NA ZADNI DAN DO ZAPADLOSTI LIABILITIES AT THE LAST DAY PRIOR TO MATURITY					LETO ZAPADLOSTI ZADNJEGA OBROKA	Nominalna obrestna mera	Zavarovani del
		DO 6 MESECEV UP TO 6 MONTHS	OD 6 DO 12 MESECEV FROM 6 TO 12 MONTHS	OD 1 DO 2 LETI FROM 1 TO 2 YEARS	OD 2 DO 5 LET FROM 2 TO 5 YEARS	VEČ KOT 5 LET BEYOND 5 YEARS	YEAR OF MATURITY OF THE LAST INSTALMENT	Nominal interest rate	Secured portion
Bančno posojilo / Borrowings from banks	3.027.400	3.027.400	0	0	0	0	2008	od 3,53 do 6,906	3.027.400
Bančno posojilo / Borrowings from banks	75.145.677	57.222.600	17.923.077	0	0	0	2009	od 5,356 do 6,578	75.145.677
Bančno posojilo / Borrowings from banks	27.503.756	730.262	625.939	26.147.555	0	0	2010	od 4,906 do 6,058	27.503.756
Bančno posojilo / Borrowings from banks	48.828.489	7.175.959	5.721.413	11.442.826	24.488.291	0	2011	od 3,92 do 6,056	48.828.489
Bančno posojilo / Borrowings from banks	86.448.249	13.073.340	10.383.101	21.135.983	41.855.825	0	2012	od 3,89 do 7,101	86.448.249
Bančno posojilo / Borrowings from banks	113.380.952	17.603.350	10.051.675	23.228.350	57.508.374	4.989.205	2013	od 6,028 do 6,640	113.380.952
Bančno posojilo / Borrowings from banks	53.166.667	4.133.333	2.983.333	10.266.667	30.800.000	4.983.333	2014	od 5,428 do 6,658	53.166.667
Posojilo povezanih podjetij / Borrowings from subsidiaries	695.000	65.000	630.000	0	0	0	2009	4,5000	695.000
Posojilo pridruženih podjetij / Borrowings from associates	1.490.000	120.000	1.370.000	0	0	0	2009	od 5,00 do 6,29	1.490.000
Posojilo drugih podjetij / Borrowings from other companies	110.453	110.453	0	0	0	0	2009	3,3500	110.453
SKUPAJ PREJETA POSOJILA TOTAL BORROWINGS	409.796.643	103.261.697	49.688.538	92.221.381	154.652.490	9.972.538			409.796.643

Holdinška družba Istrabenz, d.d., ima svoje obveznosti zavarovane izključno z menicami.

Pojasnilo 16: Izvedeni finančni inštrumenti

Izvedeni finančni inštrumenti v neto višini 972.173 evrov predstavljajo:

- terjatve iz naslova obrestne zamenjave v višini 857.079 evrov in
- obveznost iz poštene vrednosti obrestne zamenjave v višini 1.829.245 evrov.

Pojasnilo 17: Dolgoročne rezervacije

Zneski v € Amounts in €	REZERVACIJE ZA ODPRAVNINE IN JUBILJENE NAGRADE PROVISIONS FOR RETIREMENT AND ANNIVERSARY BONUSES	
	2008	2007
REZERVACIJE PROVISIONS		
Začetno stanje 01.01. Opening balance at 01/01	137.901	182.958
Oblikovanje rezervacije Setting-up of provisions	19.839	0
Črpane rezervacije Use of provisions	-1.149	-8.108
Odpravljen rezervacije Reversal of provisions	0	-36.949
Končno stanje 31.12. Closing balance at 31/12	156.591	137.901

Holdinška družba Istrabenz, d.d., ima po stanju na dan 31.12.2008 oblikovane rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade v višini 156.591 evrov.

Pojasnilo 18: Odloženi davki

Zneski v € Amounts in € ODLOŽENI DAVKI DEFERRED TAXES						
OBLIKOVANI ODLOŽENI DAVKI, KI SE NANAŠAJO NA NASLEDNJE POSTAVKE DEFERRED TAXES RELATING TO	TERJATVE RECEIVABLES		OBVEZNOSTI LIABILITIES		NETO EFEKT NET EFFECT	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo Financial assets available for sale	2.801.145	0	0	-26.561.040	2.801.145	-26.561.040
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine Provisions for termination pays and anniversary bonuses	30.801	30.338	0	0	30.801	30.338
Odložene terjatve (obveznosti) za davek Deferred tax assets (liabilities)	2.831.946	30.338	0	-26.561.040	2.831.946	-26.530.702
Čiste odložene davčne terjatve (obveznosti) Net deferred tax assets (liabilities)	2.831.946	30.338	0	-26.561.040	2.831.946	-26.530.702

Holdinška družba Istrabenz, d.d., izkazuje po stanju na dan 31.12.2008 terjatve za odložene davke v višini 2.831.946 evrov. Spremba iz obveznosti za odložene davke v poslovnem letu 2007 v terjatve za odložene davke v poslovnem letu 2008 izhaja iz vrednotenja finančnih sredstev razpoložljivih za prodajo po tržni vrednosti, ki se je v primerjavi s preteklim letom bistveno znižala. Terjatve za odložene davke sredstev, razpoložljivih za prodajo, so oblikovane na osnovi celotnega negativnega prevrednotenja preko kapitala v višini 604.983 evrov in deloma iz naslova slabitev preko izkaza poslovnega izida višini 2.196.162 evrov. Holdinška družba Istrabenz, d.d., je pripoznala odložene davke le od slabljenih vrednostnih papirjev, ki niso predmet Pogodb o prodaji in reodkupu. Za naložbo v družbo Petrol d.d.,

Ljubljana so bili odloženi davki pripoznani od razlike med tržno ceno in ocenjeno vrednostjo na dan 31.12.2008.

Gibanj začasnih razlik

Zneski v € Amounts in € GIBANJE ZAČASNIH RAZLIK V OBDOBJU CHANGES IN TEMPORARY DIFFERENCES IN THE PERIOD	31.12.2007 31/12/2007	IZKAZANE V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA RECOGNISED IN PROFIT OR LOSS	IZKAZANE V KAPITALU RECOGNISED IN EQUITY	31.12.2008 31/12/2008
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo Financial assets available for sale	-26.561.040	2.196.162	27.166.023	2.801.145
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine Provisions for termination pays and anniversary bonuses	30.338	463	0	30.801
Skupaj Total	-26.530.702	2.196.625	27.166.023	2.831.946

Pojasnilo 19: **Kratkoročne poslovne obveznosti**

Zneski v € Amounts in € KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI CURRENT OPERATING LIABILITIES	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev Current trade payables	709.856	134.301
Kratkoročne obveznosti do odvisnih družb - dobavitelji Current trade payables to subsidiaries	110.109	74.122
Druge kratkoročne obveznosti do odvisnih družb Other current payables to subsidiaries	610.000	160.296
Kratkoročne obveznosti do pridruženih družb - dobavitelji Current trade payables to associates	2.045	1.878
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih Current payables to employees	158.781	131.787
Kratkoročne obveznosti do državnih in drugih inštitucij Current payables to state and other institutions	201.912	10.400.623
Kratkoročne obveznosti do drugih Current payables to others	60.320	105.011
Kratkoročne poslovne obveznosti Current payables	1.853.023	11.008.018
Kratkoročne obveznosti za obresti do odvisnih družb Current interest payable to subsidiaries	2.649	4.802
Kratkoročne obveznosti za obresti do pridruženih družb Current interest payable to associates	7.149	0
Kratkoročne obveznosti za obresti do drugih Current interest payable to others	7.126.169	3.483.263
Kratkoročne obveznosti za obresti Current interest payable	7.135.967	3.488.065
Pasivne časovne razmejitev Accrued costs and deferred revenue	2.819.623	1.167.479
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja Current operating liabilities	11.808.613	15.663.562

Kratkoročne poslovne obveznosti v višini 11.808.613 evrov predstavljajo 2,06 odstotka vseh virov sredstev.

Kratkoročne obveznosti do odvisnih družb v skupni višini 110.109 evrov še niso zapadle in se nanašajo na družbe:

- Istrabenz Hoteli Portorož, d.o.o. 63.353 evrov
- Actual IT, d.o.o. 39.803 evrov
- Gen – I, d.o.o. 3.741 evrov
- Istrabenz Turizem, d.d. 1.893 evrov
- Istrabenz Plini, d.o.o. 1.010 evrov
- Droga Kolinska, d.d. 309 evrov

Druge kratkoročne obveznosti do podjetij v Skupini v višini 610.000 evrov se nanašajo na obveznost za dokapitalizacijo družbe Istrabenz Gorenje, d.o.o.

Kratkoročne obveznosti za obresti do podjetij v Skupini v višini 2.649 evrov se nanašajo na obveznosti do družbe Marina Koper, d.o.o.

Kratkoročne obveznosti do pridruženih podjetij se nanašajo na poslovne obveznosti do družbe IP Obala, d.o.o. v višini 2.045 evrov in na obveznosti za obresti do družbe Adriaфин, d.o.o., v višini 3.730 evrov in do družbe Logina, d.o.o., v višini 3.419 evrov.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., po stanju na dan 31.12.2008 izkazuje obveznosti za izplačilo plač in tudi obveznosti do članov nadzornega sveta za mesec december 2008.

Kratkoročne obveznosti za obresti v višini 7.135.167 evrov predstavljajo 1,24 odstotka vseh virov sredstev in se nanašajo na obveznosti za obresti po prejetih posojilih in po Pogodbah o prodaji in reodkupu.

Družba Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008 nima dolgoročnih poslovnih obveznosti.

Zneski v € Amounts in € PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE ACCRUED COSTS AND DEFERRED REVENUE	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški Short-term accrued costs	2.612.191	0
Kratkoročno odloženi prihodki Short-term deferred revenue	207.432	1.167.479
Skupaj Total	2.819.623	1.167.479

Kratkoročno odloženi prihodki predstavljajo obresti na depozite od družb KBT, d.d., v stečaju in Inženiring KBT Ljubljana, d.o.o., v stečaju, ki si jih holdinška družba Istrabenz še ni pripoznala med prihodki. Med prihodki so pripoznani sorazmerno s prejetimi plačili iz stečajne mase. Kratkoročno vnaprej vračunani stroški predstavljajo vračunane stroške obresti v višini 2.609.026 evrov in vnaprej vračunane ostale stroške poslovanja v višini 3.165 evrov.

Pojasnilo 20: **Potencialne obveznosti in terjatve**

Zneski v € Amounts in € POTENCIALNE OBVEZNOSTI IN TERJATVE CONTINGENT LIABILITIES AND RECIVABLE	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Druge izvenbilančne terjatve Other off-balance-sheet receivables	1.636.132	0
Garancije in poroštva - drugi Guarantees and securities – other	19.260.155	21.395.701
Garancije in poroštva - odvisne družbe doma Guarantees and securities - subsidiaries operating at home	61.123.663	42.916.881
Garancije in poroštva - odvisne družbe tujina Guarantees and securities - subsidiaries operating abroad	12.844.444	6.044.444
Vložene tožbe proti družbi Actions brought against the company	19.950.000	0
Druge izvenbilančne obveznosti Other off-balance-sheet liabilities	583.065	0
Skupaj Total	115.398.459	70.357.027

Holdinška družba Istrabenz, d.d., ima dane garancije v višini 15.060.155 evrov, in sicer:

- 8.300.000 € pri Probanki, d.d., Maribor,
- 5.442.970 € pri Faktor Banki, d.d., Ljubljana,
- 317.185 € pri Banki Celje, d.d., Celje,
- 1.000.000 € pri Novi KBM, d.d., Maribor.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., jamči v korist pridružene družbe Open Ad AG za bančna posojila v skupnem znesku 4.200.000 evrov.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., jamči v korist odvisnih družb za bančna posojila v skupnem znesku 73.968.108 evrov, in sicer za družbe:

- Droga Kolinska, d.d., v višini 22.852.941 €
- Istrabenz Hoteli Portorož, d.o.o. v višini 15.000.000 €
- Istrabenz investicijski inženiring, d.o.o., v višini 7.884.287 €
- Intrade Energija, d.o.o., v višini 6.400.000 €
- Grand Hotel Adriatic, d.d. v višini 5.444.445 €
- Instalacija, d.o.o., v višini 4.423.935 €
- Actual IT, d.o.o., v višini 4.000.000 €
- Istrabenz Turizem, d.d., v višini 3.250.000 €
- GEN-I, d.o.o., v višini 2.000.000 €
- Turizem Kras, d.d., v višini 1.700.000 €
- Zastava Istrabenz Lizing v višini 500.000 €
- GEN-I, d.o.o., Budapest v višini 500.000 €
- Istrabenz Gorenje, d.o.o., v višini 12.500 €

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je v sporu z Zavarovalnico Triglav, d.d., v katerem tožeča stranka Zavarovalnica Triglav, d.d., zahteva plačilo kupnine za 19.950 navadnih delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana z oznako PETG po ceni 1.000 evrov na delnico, kar znaša 19.950.000 evrov. Holdinška družba Istrabenz, d.d., je na tožbo Zavarovalnice Triglav, d.d., zaradi sklenitve pogodbe o prodaji delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana, odgovorila dne 17.12.2008, nato pa je zoper Zavarovalnico Triglav, d.d., dne 27.12.2008 v isti zadevi vložila tudi nasprotno tožbo. Tako v odgovoru na tožbo kot v nasprotni

tožbi družba Istrabenz, d.d., utemeljuje svoje stališče, da od Zavarovalnice Triglav, d.d., ni dolžna kupiti delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana.

Holdinška družba Istrabenz, d.d. ima z družbo Aktiva Naložbe, d.d. sklenjeno Pogodbo o vzajemni podelitvi opcij za nakup delnic 4.500 delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana. S pogodbo je holdinška družba Istrabenz, d.d., pridobila nakupno opcijo za navedene delnice po kupnini 1.792.772 evrov, ki jo lahko uveljavlja do 30.06.2009. Družba Aktiva Naložbe, d.d., lahko prodajno opcijo uveljavlja v obdobju od 01.06.2009 do 30.06.2009.

Iz navedene pogodbe ima holdinška družba Istrabenz, d.d., na dan 31.12.2008 potencialno obveznost v višini 583.065 evrov. Potencialna obveznost je izračunana kot razlika med pogodbeno kupnino in tržno vrednostjo delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana na dan 31.12.2008.

Holdinška družba Istrabenz, d.d. ima z družbo Sortes Invest, d.o.o., sklenjeno pogodbo o vzajemni podelitvi opcije za prodajo delnic Factor Banke 93.796 lotov. S pogodbo je holdinška družba pridobila prodajno opcijo za navedene delnice, ki jo lahko uveljavlja do marca 2010. Iz tega naslova ima družba potencialno pozitivno terjatev v višini 1.636.132 evrov. Potencialna terjatev je izračunana kot razlika med pogodbeno kupnino in knjigovodsko vrednostjo delnic družbe Factor banka d.d., Ljubljana na dan 31.12.2008.

Pojasnilo 21: Poštene vrednosti

Zneski v € Amounts in €	31.12.2008 31/12/2008		31.12.2007 31/12/2007	
	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNT	POŠTENA VREDNOST FAIR VALUE	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNT	POŠTENA VREDNOST FAIR VALUE
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo Financial assets available for sale	191.644.074	191.644.074	489.681.825	489.681.825
Dolgoročna posojila Non-current loans	3.655.000	3.655.000	6.735.000	6.735.000
Dolgoročne poslovne terjatve Non-current operating receivables	23.400	23.400	19.951	19.951
Kratkoročni depoziti Current deposits	11.914.084	11.914.084	411.038	411.038
Kratkoročno dana posojila Current loans	22.495.438	22.495.438	13.021.869	13.021.869
Poslovne terjatve Operating receivables	5.543.425	5.543.425	1.908.495	1.908.495
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	10.451.461	10.451.461	3.440.671	3.440.671
Obveznosti za posojila po fiksni obrestni meri Liabilities from borrowings at fixed interest rate	-21.240.913	-20.862.570	-76.050.003	-74.687.541
Obveznosti za posojila po spremenljivi obrestni meri Liabilities from borrowings at variable interest rate	-388.555.731	-388.555.731	-338.070.369	-338.070.369
Izvedeni finančni instrumenti Derivatives	-972.173	-972.173	0	0
Druge finančne obveznosti Other financial liabilities	-142.697.634	-142.697.634	-34.458.836	-34.458.836
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja Current operating liabilities	-11.808.613	-11.808.613	-15.663.562	-15.663.562
SKUPAJ TOTAL	-319.548.181	-319.169.838	50.976.079	52.338.541

Knjigovodske vrednosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti izražajo njihovo pošteno vrednost, razen za prejeta posojila po fiksni obrestni meri. Njihova poštena vrednost je bila izračunana z uporabo tržne obrestne mere.

Pojasnilo 22: Prihodki od prodaje

Zneski v € Amounts in € PRIHODKI OD PRODAJE REVENUE	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Prihodki od prodaje storitev Revenue from sale of services	223.804	184.266
Prihodki od najemnin Rental income	652.518	653.858
Skupaj Total	876.322	838.124

Zneski v € Amounts in € PRIHODKI USTVARJENI DOMA ALI V TUJINI INCOME GENERATED AT HOME OR ABROAD	DOMAČA	TUJINA	SKUPAJ
	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008
Prihodki od prodaje storitev Revenue from sale of services	223.804	0	223.804
Prihodki od najemnin Rental income	652.518	0	652.518
Skupaj Total	876.322	0	876.322

Prihodki od najemnin so bili realizirani z oddajanjem poslovnih prostorov na Ferrarski ulici in Ogrlici v Kopru ter na Dunajski cesti v Ljubljani. Podlaga za prihodke so bile najemne pogodbe, sklenjene za nedoločen čas z odpovednim rokom od treh mesecev do enega leta.

Pojasnilo 23: Drugi poslovni prihodki

Zneski v € Amounts in € DRUGI POSLOVNI PRIHODKI OTHER OPERATING INCOME	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Prihodki od porabe in odprave dolgoročnih rezervacij Revenue from use and reversal of non-current provisions	0	36.949
Dobički od prodaje nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev Gain on sale of property, plant and equipment and intangible assets	190	5.382
Dobički od prodaje naložbenih nepremičnin Gain on sale of investment property	0	37.331
Plačane odpisane terjatve Payments of receivables written off	2.137.011	18.543
Drugi poslovni prihodki Other operating income	4.267	104.817
Skupaj Total	2.141.468	203.022

V letu 2008 je holdinška družba Istrabenz, d.d., realizirala druge poslovne prihodke v višini 2.141.468 evrov, in sicer pretežno s prejetimi plačili do družb KBT, d.d., v stečaju in Inženiring KBT Ljubljana, d.o.o., v stečaju ter Hidro Koper, d.d.

Prejeta plačila se nanašajo na že odpisane terjatve za obresti in posojila ter na razmejene prihodke iz naslova obresti, ki ob nastanku še niso bili pripoznani kot prihodek.

Zneski v € Amounts in € PRIČAKOVANI PRIHODKI OD NAJEMNIN EXPECTED RENTAL INCOME	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Pričakovana najemnina do 1 leta Expected rental income up to 1 year	80.703	80.703
Pričakovane najemnine od 2 do 5 let Expected rental income from 2 to 5 years	154.557	154.557
Skupaj Total	235.260	235.260

Pričakovani prihodki od najemnin predstavljajo najmanjšo vsoto bodočih najemnin, ki jih bo holdinška družba Istrabenz, d.d., prejela za čas trajanja odpovednega roka.

Stroški amortizacije in vzdrževanja poslovnih prostorov, danih v najem, so v poslovnem letu 2008 znašali 189.636 evrov.

Pojasnilo 24: **Stroški blaga, materiala in storitev**

Zneski v € Amounts in € STROŠKI MATERIALA COST OF MATERIALS	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Stroški energije Costs of energy	70.102	58.255
Material in nadomestni deli Materials and spare parts	6.966	13.931
Pisarniški material Office supplies	48.829	33.321
Ostali materialni stroški Other cost of materials	8.612	9.041
SKUPAJ TOTAL	134.509	114.548

Stroški materiala so v obdobju januar – december 2008 znašali 134.509 evrov in so bili za 17,4 odstotke višji v primerjavi s poslovnim letom 2007.

Zneski v € Amounts in € STROŠKI STORITEV COST OF SERVICES	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Vzdrževanje Maintenance	88.314	96.149
Najemnine Rents	179.826	204.014
Bančni stroški in druge provizije Bank charges and other fees	726.177	810.200
Intelektualne storitve Intellectual services	1.076.824	721.538
Oglaševanje, promocija in stiki z javnostmi Advertising, sales promotion and public relations	438.538	372.058
Sponsorstva Sponsorships	443.416	631.844
Zavarovanja Insurance	35.545	36.528
Reprezentanca Entertainment	259.626	240.208
Ostale storitve Other services	393.078	429.782
Stroški računalniških storitev (IT) IT costs	498.097	354.936
SKUPAJ TOTAL	4.139.441	3.897.257

Stroški storitev so v obdobju januar – december 2008 znašali 4.139.441 evrov in so bili za 6,2 odstotka višji v primerjavi s poslovnim letom 2007.

Največje postavke stroškov storitev se nanašajo na:

- intelektualne storitve (v višini 1.076.824 evrov), ki predstavljajo predvsem storitve svetovanja v povezavi z naložbenimi in upravljaljskimi aktivnostmi holdinške družbe Istrabenz, d.d., stroške svetovanja v povezavi s pripravo programa finančne konsolidacije ter stroške revidiranja letnega poročila;
- stroške sponzorstva ter komuniciranje z lastniki in javnostmi (v skupni višini 881.954 evrov) za promoviranje holdinške družbe Istrabenz, d.d., na lokalnem in nacionalnem nivoju ter za letno poročanje in komuniciranje naložbenih aktivnosti;
- bančne stroške in druge storitve (v višini 726.177 evrov), ki predstavljajo predvsem provizije pri trgovanju z vrednostnimi papirji in bančne stroške pri finančnih aktivnosti družbe.

Stroški revizorjev

Celoten znesek, porabljen za revizorja v poslovnem letu 2008, je vključen v intelektualne storitve in znaša 24.908 evrov. Pretežni del, v višini 24.600 evrov, se nanaša na revidiranje letnega poročila, preostali del, v višini 308 evrov, pa na ostale stroške.

Pojasnilo 25: Stroški dela

Zneski v € Amounts in € LABOUR COST	STROŠKI DELA	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Stroški plač Wages and salaries		2.036.770	1.962.240
Stroški socialnih zavarovanj Social security contributions		350.870	381.808
Drugi stroški dela Other labour cost		267.478	787.284
Skupaj / Total		2.655.118	3.131.332

Stroški dela in stroški povračil zaposlencem so bili v primerjavi s preteklim poslovnim letom nižji za 15,21 odstotka.

Nižji stroški dela v poslovnem letu 2008 so predvsem posledica nižjih drugih stroškov dela. Med druge stroške dela so bila v vposlovnem letu 2007 vključena izplačila življenjskih zavarovanj članom uprave in odpravnina ob odhodu člana uprave mag. Srečka Kende iz holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., za svoje zaposlene vplačuje premije za dodatno pokojninsko zavarovanje, vendar iz tega naslova nima oblikovanih nobenih rezervacij, prav tako nima rezervacij za davčne obveznosti.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., zaposluje 24 delavcev, ki so razvrščeni v naslednje izobrazbene stopnje:

Povprečno število zaposlenih glede na stopnjo izobrazbe Average number of employees by education level	2008	2007
IV. Stopnja IV level	0	1
V. stopnja V level	4	4
VI. Stopnja VI level	5	2
VII. Stopnja VII level	9	11
VIII. Stopnja VIII level	6	6
Skupaj Total	24	24

Pojasnilo 26: Amortizacija

Zneski v € Amounts in € AMORTIZACIJA AMORTISATION AND DEPRECIATION	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Amortizacija neopredmetenih sredstev Amortisation of intangible assets	6.581	34.790
Amortizacija naložbenih nepremičnin Depreciation of investment property	277.124	277.355
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme Depreciation of property, plant and equipment	125.283	144.898
Skupaj Total	408.988	457.043

Pojasnilo 27: Drugi poslovni odhodki

Zneski v € Amounts in € DRUGI POSLOVNI ODHODKI OTHER OPERATING EXPENCES	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Razne dajatve Taxes and levies	169.146	47.384
Izgube pri prodaji naložbenih nepremičnin Loss on sale of investment property	0	29.961
Donacije Donations	174.452	305.776
Drugi poslovni odhodki Other operating expenses	40.791	17.218
SKUPAJ TOTAL	404.228	400.339

Drugi poslovni odhodki so znašali 403.416 evrov in so na ravni stroškov preteklega leta.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je namenila 174.452 € za donacije v različne namene:

Zneski v € Amounts in € DONACIJE DONATIONS	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008
Humanitarni nameni Humanitarian objectives	6.667
Znanstveni nameni Scientific objectives	10.000
Vzgojno - izobraževalni nameni Educational objectives	50.200
Športni nameni Sports objectives	35.400
Kulturni nameni Cultural objectives	52.185
Religiozni nameni Religious objectives	20.000
SKUPAJ TOTAL	174.452

Pojasnilo 28: Finančni izid

Zneski v € Amounts in € IZID IZ FINANCIRANJA PROFIT OR LOSS FROM FINANCING	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2008 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2008	REALIZACIJA OD 01.01. DO 31.12.2007 GENERATED FROM 01/01 TO 31/12/2007
Prihodki dividend Dividend income	16.731.592	6.426.165
Prihodki za obresti Interest income	2.736.153	1.788.210
Neto dobički pri prodaji sredstev razpoložljivih za prodajo Net gain on disposal of available-for-sale financial assets	14.671.234	28.489.266
Dobički pri prodaji deležev v odvisnih družbah Gain on disposal of interests in subsidiaries	30.652	19.961
Dobički pri prodaji deležev v pridruženih družbah Gain on disposal of interests in associates	0	97.309.826
Neto zneski tečajnih prihodkov Net gain foreign exchange	418	335
Drugi finančni prihodki do odvisnih družb Other financial income from subsidiaries	333.049	254.288
Neto finančni prihodki Net finance income	34.503.098	134.288.051
Odhodki za obresti Interest expense on financial liabilities	-30.089.424	-18.783.126
Neto odhodki finančnih instrumentov za varovanje poštene vrednosti Net change (expense) in fair value of financial assets for hedges	-1.829.245	0
Slabitve terjatev Impairment loss on trade receivables	-312	0
Slabitve sredstev razpoložljivih za prodajo Impairment loss on available-for-sale financial assets	-214.925.795	0
Slabitve naložb v pridružene družbe Impairment loss on investments in associates	-7.238.439	0
Neto finančni odhodki Net finance expense	-254.083.215	-18.783.126
Izid financiranja Profit or loss from financing	-219.580.117	115.504.925

V letu 2008 je holdinška družba Istrabenz, d.d., ustvarila 34.503.098 evrov neto finančnih prihodkov.

Prihodki od dividend so relizirani z udeležbami na dobičku:

- odvisnih družb v višini 12.164.480 evrov,
- pridruženih družb v višini 540.636 evrov,
- ostalih sredstev razpoložljivih za prodajo v višini 4.026.476 evrov.

Finančni prihodki iz udeležb na dobičku odvisnih družb v skupni višini 12.164.480 evrov predstavljajo prejete dividende družb:

- Droga Kolinska, d.d., v višini 9.501.974 evrov,
- Istrabenz Gorenje, d.o.o., v višini 598.342 evrov,
- Instalacija, d.o.o., v višini 2.064.164 evrov.

Finančni prihodki iz udeležb na dobičku pridruženih družb predstavljajo prejeto dividendo družbe Adriaфин, d.o.o.

Finančni prihodki iz obresti v skupni višini 2.736.153 evrov predstavljajo prejete obresti od:

- odvisnih družb v višini 738.039 evrov,
- pridruženih družb v višini 175.231 evrov,
- ostalih družb v višini 1.822.883 evrov.

Neto dobički pri prodaji sredstev, razpoložljivih za prodajo, v višini 14.671.234 € so v pretežni meri nastali s prodajo naložb v družbo Mercator, d.d., v Banko Koper, d.d., in Activa Nložbe, d.d., (pojasnilo 6).

Dobiček pri prodaji deležev odvisnih družb v višini 30.652 evrov je bil dosežen s prodajo 0,2 odstotka naložbe v družbo Open Ad AG.

Odhodki za slabitve finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, znašajo skupaj 214.925.795 evrov in so nastali s slabitvijo naložb v:

- družbo Petrol d.d., Ljubljana v višini 196.740.357 evrov,
- družbo Sava, d.d., v višini 11.395.631 evrov,
- družbo Luka Koper, d.d., v višini 4.025.331 evrov,
- vzajemne sklade skupine KD v višini 2.228.337 evrov,
- ostale vzajemne sklade v višini 536.139 evrov.

Slabitve finančnih naložb so bile izvedene v skladu z računovodskimi usmeritvami družbe, ki predvidevajo slabitev vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na organiziranem trgu in obstaja dolgotrajnejše ali pomembno zmanjšanje pošteno vrednosti finančne naložbe pod njihovo knjigovodsko vrednost.

Največji znesek slabitve je nastal s slabitvijo delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, in sicer v višini 196.740.357 evrov, kar predstavlja 91,5 odstotka vseh odhodkov za slabitve finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo. Znesek slabitve za delnico družbe Petrol d.d., Ljubljana je ugotovljen kot razlika med nabavno vrednostjo in tržno vrednostjo delnice upoštevano po borznem tečaju na dan 31.12.2008, ki je znašal 268,82 evra za delnico. Povprečna nabavna cena delnice družbe Petrol d.d., Ljubljana znaša 814,03 evra.

V začetku leta 2008 je znašal borzni tečaj vrednosti delnice Petrola 904,19 evra in je do konca leta 2008 padel za 70,3 odstotka na borzni tečaj 268,82 evra. Slovenski borzni indeks SBI20 je v letu 2008 padel za 67,6 odstotkov.

Odhodki za slabitve naložb v pridružene družbe znašajo 7.238.439 evrov in se nanašajo na naložbo v pridruženo družbo OpenAd AG. Slabitev je posledica ocene vodstva družbe, da v nastali svetovni finančni krizi ni mogoče pridobiti strateškega partnerja in bodo zato začeti postopki za prestrukturiranje družbe.

Finančni odhodki za obresti v skupni višini 30.089.424 evrov so realizirani po prejetih posojilih s strani:

- bank v višini 29.934.271 evrov,
- odvisnih družb v višini 120.567 evrov,
- pridruženih družb v višini 34.586 evrov.

Pojasnilo 29: **Davki**

DAVKI TAXES Zneski v € Amounts in €	2008	2007
Odmerjen davek Current tax	0	10.328.807
Odloženi davek Deferred tax	-2.196.625	11.742
Skupaj Total	-2.196.625	10.340.549

Efektivna davčna stopnja

Zneski v € Amounts in €	2008	2007
Bruto dobiček pred obdavčitvijo Gross profit before tax	-224.304.611	108.545.553
Veljavna davčna stopnja Statutory tax rate	22%	23%
Davek po veljavni davčni stopnji, pred spremembami davčne osnove Income tax at statutory tax rate, prior to changes in tax base	0	24.965.477
Neobdavčeni prihodki Tax exempt income	-16.723.271	-14.056.422
Davčno nepriznani stroški Non-deductible expenses	216.541.054	142.046
Olajšave Tax incentives	0	-722.293
Druge razlike Other differences	-2.196.625	11.742
Efektivna davčna stopnja Effective tax rate	0,00%	9,53%
Odmerjen in odloženi davek Current and deferred income tax	-2.196.625	10.340.549

Efektivna davčna stopnja je v poslovnem letu 2007 zanaša 9,53 odstotka. V poslovnem letu 2008 je družba poslovala z izgubo in ustvarila tudi negativno davčno osnovo.

Pojasnilo 30: **Poslovni izid**

Holdinška družba Istrabenz, d.d., je poslovno leto 2008 zaključila z 222.107.986 evrov čiste izgube.

Holdinška družba Istrabenz, d.d., ima iz rednega poslovanja izgubo v višini 4.724.494 evrov, negativen izid financiranja pa znaša 219.580.117 evrov. Ustvarjena izguba pred obdavčitvijo tako znaša 224.304.611 evrov, zmanjšana za odloženi davek v višini 2.196.625 evrov predstavlja čisto poslovno izgubo v višini 222.107.986 evrov.

Pojasnilo 31: Podatki o skupinah oseb

Prejemki članov nadzornega sveta

IME IN PRIIMEK NAME AND SURNAME	OBDOBJE OPRAVLJANJA FUNKCIJE TERM OF OFFICE	PLAČILO ZA OPRAVLJANJE FUNKCIJE REMUNERATION FOR OFFICE HELD	PLAČILO ZA UDELEŽBO NA SEJI MEETING ATTENDANCE FEE	POVRAČILO STROŠKOV REFUND OF EXPENSES	DRUGI PREJEMKI IN UGODNOSTI OTHER PROCEEDS AND BENEFITS	SKUPAJ TOTAL
JANKO KOSMINA	01.01. - 31.12.2008	22.641	3.877	1.987	3.015	31.521
TOMAŽ TOPLAK	01.01. - 31.12.2008	11.321	2.585	530	1.579	16.014
BOŽO PREDALIČ	01.01. - 21.05.2008	5.356	431	57	610	6.453
ANTON TURNŠEK	01.01. - 24.11.2008	11.132	2.585	957	1.418	16.092
BOJAN KORSIKA	01.01. - 31.12.2008	11.321	2.585	530	1.583	16.018
DAMJAN MIHEVC	01.01. - 31.12.2008	11.321	2.585	530	1.583	16.018
KLAVDIJA ULE	01.01. - 31.12.2008	11.321	2.585	11	1.583	15.499
KLAVDIJA PRIMOŽIČ	01.01. - 31.12.2008	11.321	2.585	0	1.583	15.488
MILOŠ FORTUNAT	01.01. - 31.12.2008	11.321	2.154	0	1.583	15.057

Podatki o vseh prejemkih so v bruto zneskih. Člani nadzornega sveta prejemajo sejnino v višini 333,83 evra neto, predsednik nadzornega sveta 500,75 evra, in poleg tega povračila potnih stroškov za udeležbo na sejah. Nobeden od članov nadzornega sveta nima dodatnega pogodbenega odnosa z družbo.

Prejemki članov uprave

Preteklo leto 2007

2007	BRUTO GROSS				
Zneski v € Amounts in € PREJEMKI ČLANOV UPRAVE REMUNERATION OF THE MANAGEMENT BOARD MEMBERS	FIKSNI DEL PREJEMKOV FIXED PORTION OF REMUNERATION	GIBLJIVI DEL PREJEMKOV VARIABLE PORTION OF REMUNERATION	UDELEŽBA PRI DOBIČKU PROFIT SHARING	DRUGI PREJEMKI OTHER REMUNERATION	SKUPAJ TOTAL
IGOR BAVČAR	207.558	55.148	139.149	52.972	454.827
ALDO GABRIJEL	67.141	29.822	102.691	61.541	261.195
mag. SREČKO KENDA	143.306	29.822	102.691	379.711	655.530
SKUPAJ TOTAL	418.005	114.792	344.531	494.224	1.371.552

Tekoče leto 2008

2008	BRUTO GROSS			
Zneski v € Amounts in € PREJEMKI ČLANOV UPRAVE REMUNERATION OF THE MANAGEMENT BOARD MEMBERS	FIKSNI DEL PREJEMKOV FIXED PORTION OF REMUNERATION	GIBLJIVI DEL PREJEMKOV VARIABLE PORTION OF REMUNERATION	DRUGI PREJEMKI OTHER REMUNERATION	SKUPAJ TOTAL
IGOR BAVČAR	211.839	38.523	25.403	275.764
SKUPAJ TOTAL	211.839	38.523	25.403	275.764

Holdinška družba Istrabenz, d.d., upravi, delavcem s posebnimi pooblastili in članom nadzornega sveta ni odobrvala predujmov, posojil ali poroštev. Prav tako nima terjatev iz tega naslova iz preteklih let.

V gibljevem delu prejemkov članov uprave je všteto izplačilo variabilnega dela plače na osnovi dosežene poslovne uspešnosti holdinške družbe Istrabenz, d.d., in Skupine Istrabenz.

Razmerja z upravo in člani nadzornega sveta

Člani uprave

Na dan 31.12.2008 je predsednik enočlanske uprave holdinške družbe Istrabenz, d.d., imel v lasti 914 delnic družbe, kar predstavlja 0,0176 odstotka vseh delnic holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Člani nadzornega sveta

Na dan 31.12.2008 je predsednik nadzornega sveta holdinške družbe Istrabenz, d.d., imel v lasti 155 delnic družbe, kar predstavlja 0,003 odstotka vseh delnic holdinške družbe Istrabenz, d.d.

2.7 Finančni inštrumenti in izpostavljenost tveganju

Pojasnilo 32: Kreditno tveganje

Zneski v € Amounts in € POSTAVKE ITEMS	31.12.2008 31/12/2008	31.12.2007 31/12/2007
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo Financial assets available for sale	191.644.074	489.681.825
Dolgoročno dana posojila Non-current loans	3.655.000	6.735.000
Dolgoročne poslovne terjatve Non-current operating receivables	23.400	19.951
Kratkoročne terjatve do kupcev Receivables	173.859	117.344
Druge kratkoročne terjatve Other current receivables	4.694.098	1.548.147
Kratkoročni depoziti Short-term deposits	11.914.084	411.038
Kratkoročno dana posojila Current loans	22.495.438	13.021.869
Denar in denarni ustrezniki Cash and cash equivalents	10.451.461	3.440.671

Zneski v € Amounts in € TERJATVE DO KUPCEV RECEIVABLES	Knjigovodska vrednost CARRYING AMOUNT	
	2008	2007
Domače Domestic	147.236	108.673
Druge evropske države Other European countries	5.900	2.025
Države bivše Jugoslavije Countries Ex Yu	20.723	6.646
SKUPAJ TOTAL	173.859	117.344

Razčlenitev terjatev po zapadlosti in njihova slabitev je podana v pojasnilu 8.

Glede na strukturo finančnih sredstev holdinška družba Istrabenz, d.d., ni izpostavljena kreditnemu tveganju.

Pojasnilo 33: Likvidnostno tveganje

Celotno likvidnost je uravnanvala z ustreznim usklajevanjem prilivov in odlivov, pri tem si je običajno pomagala z različnimi kratkoročnimi kreditnimi linijami in prodajami sredstev.

Zaradi finančne krize v letu 2008, ki se je na koncu poslovnega leta drastično zaostila, se je možnost uravnavanja likvidnosti s kratkoročnimi kreditnimi linijami ustavila, dolgoročnih virov financiranja praktično ni bilo. Zaradi padanja vrednosti borznih tečajev ter splošne nelikvidnosti na finančnem trgu ima holdinška družba Istrabenz, d.d., probleme pri obnavljanju kratkoročnih finančnih obveznosti. Zato je holdinška družba Istrabenz, d.d., pričela s pogovori z bankami upnicami o reprogramiranju že danih posojil in o ureditvi medsebojnih razmerij.

Zneski v € Amounts in € FINANČNE OBVEZNOSTI FINANCIAL LIABILITIES	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNT	Pogodbeni denarni tokovi Contractual cash flows	do 6 mesecev up to 6 mths	6 - 12 mesecev 6 - 12 mths	1 - 2 leti 1 - 2 years	2 - 5 let 2 - 5 years	več kot 5 let More than 5 years
2008							
Neizvedene finančne obveznosti Non-derivative financial liabilities							
Zavarovana bančna posojila Secured bank loans	407.501.190	-436.638.591	-116.815.923	-54.408.432	-98.026.355	-160.092.661	-7.295.220
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti Trade and other payables	153.982.077	-153.982.077	-151.982.077	-2.000.000	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti Derivative financial liabilities							
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem Interest rate swaps used for hedging	972.173	-972.173	-327.171	-1.184.243	393.535	145.706	0
SKUPAJ TOTAL	562.455.440	591.592.841	269.125.171	-57.592.675	-97.632.820	159.946.955	-7.295.220

Pojasnilo 34: Valutno tveganje

Holdinška družba Istrabenz, d.d., ima terjatve in obveznosti v isti valuti in celotno poslovanje izvaja v valuti družbe, zato ni izpostavljena valutnemu tveganju.

Zneski v € Amounts in € TERJATVE, OBVEZNOSTI RECEIVABLES, PAYABLES	Evro Euro	Evro Euro
	31.12.2007 31/12/2007	31.12.2008 31/12/2008
Terjatve do kupcev Trade receivables	117.344	173.859
Zavarovana bančna posojila Secured bank loans	-412.140.919	-407.501.190
Obveznosti do dobaviteljev Trade payables	-210.301	-822.010
Bruto izpostavljenost bilance stanja Gross balance sheet exposure	-412.233.876	-408.149.341
Terminske valutne pogodbe Forward exchange contracts	0	0
Neto izpostavljenost Net exposure	-412.233.876	-408.149.341

Pojasnilo 35: Obrestno tveganje

Izpostavljenost obrestnemu tveganju holdinške družbe Istrabenz, d.d., izhaja iz finančnih obveznosti, vezanih na variabilno obrestno mero Euribor. Izpostavljenost obrestnemu tveganju poskuša družba zavarovati tako, da najema posojila po fiksni obrestni meri in sklepa finančne inštrumente, najpogosteje obrestne zamenjave. S sklepanjem obrestnih zamenjav holdinška družba Istrabenz, d.d., uravnava skoraj 50 odstotkov odlivov za obresti po finančnih obveznostih, vezanih na spremenljivo obrestno mero Euribor.

Zneski v € Amounts in € FINANČI INSTRUMENTI FINANCIAL INSTRUMENTS	KNJIGOVODSKA VREDNOST CARRYING AMOUNT	
	2008	2007
Instrumenti s stalno obrestno mero Fixed rate instruments		
Finančna sredstva Financial assets	19.419.522	10.683.000
Finančne obveznosti Financial liabilities	-21.240.913	-78.029.456
Instrumenti s spremenljivo obrestno mero Variable rate instruments		
Finančna sredstva Financial assets	18.645.000	12.907.909
Finančne obveznosti Financial liabilities	-531.253.365	-370.549.752

Zneski v € Amounts in €	Poslovni izid Profit or loss	
	Povečanje za 100 bt 100 bp increase	Zmanjšanje za 100 bt 100 bp decrease
Učinek Effect		
31.12.2008 31/12/2008		
Instrumenti s spremenljivo obrestno mero Variable rate instruments	-3.748.887	3.748.887
Obrestne zamenjave interest rate swap	509.853	-509.853
Občutljivost denarnega toka (neto) Cash flow sensitivity (net)	-3.239.034	3.239.034

3. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 9.1.2009 prejela sodbo Višjega sodišča v Kopru z dne 11.12.2008 v pravdni zadevi tožeče stranke Zorana Jankovića zoper toženi stranki Istrabenz, d.d., in Pivovarno Laško, d.d., zaradi izpolnitve pogodbe, s katero je višje sodišče zavrnilo pritožbo tožeče stranke Zorana Jankovića in potrdilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje. Prvostopenjsko sodišče je s sodbo z dne 26.3.2008 zavrnilo primarni tožbeni zahtevek, da sta toženi stranki dolžni prenesti na tožečo stranko vsaka 1/3 svojih delnic družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., in sicer Istrabenz 285.093 delnic, Pivovarna Laško, d.d. pa 105.832 delnic po povprečni nabavni ceni 158,57 EUR za delnico. Prav tako je zavrnilo oba podrejena zahtevka, da sta toženi stranki dolžni podati izjavo volje oz. nalog za prenos delnic in da sodba nadomesti izjavo oz. nalog. Zoper sodbo višjega sodišča ni pritožbe in je možno vložiti le revizijo kot izredno pravno sredstvo.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 27.1.2009 prejela sklep Urada RS za varstvo konkurence št. 306-30/2008/296 z dne 23.01.2009, s katerim se družbi KDD - Centralna klirinško depotna družba, Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana, dovoli izvedba prenosa lastništva in vpis obremenitev delnic družbe Poslovni sistem Mercator d.d., Dunajska cesta 107, 1000 Ljubljana, z oznako MELR, po nalogu družb Infond Holding, d.d., Pivovarna Laško, d.d., Pivovarna Union, d.d., Radenska, d.d. in Istrabenz, d.d., oziroma po nalogu tretjih oseb, ki delujejo v imenu katerekoli prej navedene družbe, če je izvedba prenosa lastništva in vpis obremenitve delnic z oznako MELR potrebna za izvedbo transakcij z vrednostnimi papirji, vključno s tistimi, ki so zamenljivi za druge vrednostne papirje, s katerimi se trguje na organiziranem trgu, razen če kupec in prodajalec vesta ali bi morala vedeti, da je bila transakcija izvedena v nasprotju s prvim odstavkom 44. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur.l.RS, št. 36/2008).
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 28.1.2009 pridobila 6.085 delnic družbe TU FIN, d.d., Dunajska 156, 1000 Ljubljana, z oznako TUFRR, kar predstavlja 7,24% vseh delnic z glasovalno pravico družbe. Pred opravljeno transakcijo družba Istrabenz, d.d., ni imela v lasti delnic z oznako TUFRR.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 30.1.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela sklep, s katerim je sodišče le delno ugodilo predlogu za imenovanje posebnega revizorja, ki ga je na sodišče vložila družba Petrol, slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana. Za posebnega revizorja, katerega naloga je le preveritev vodenja/gospodarnosti posla družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., in sicer prodaje delnic Maksima Holding d.d. za leto 2006, je sodišče imenovalo revizijsko hišo BDO EOS Revizija d.o.o., Dunajska cesta 106, Ljubljana.
- Nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz, d.d., se je na izredni seji dne 26.2.2009 seznanil s potekom procesa dolgoročne finančne konsolidacije holdinške družbe, obravnaval osnutek letnega poslovnega načrta družbe in Skupine Istrabenz za leto 2009 ter obravnaval nerevidirane konsolidirane izkaze Skupine Istrabenz za leto 2008. Nadzorni svet je upravi predlagal preklic 14. seje skupščine holdinške družbe Istrabenz, d.d., sklicane dne 4.3.2009.
- V februarju 2009 so holdinška družba Istrabenz, d.d., Probanka, d.d., in Factor Banka, d.d., podpisale Pogodbo o prenosu terminske pogodbe za 890.000 delnic družbe Droga kolinska, d.d. Faktor Banka, d.d., je postala nosilka 338.734 delnic družbe Droga Kolinska, d.d. Delnice so prenesene po ceni 15 evrov. Cena se usklajuje z upoštevanjem dogovorjene obrestne mere. Probanka, d.d., je postala nosilka 551.266 delnic družbe Droga Kolinska, d.d. Delnice so prenesene po ceni 15 evrov. Cena se usklajuje z dogovorjeno obrestno mero. Obveznosti

holdinške družbe Istrabenz, d.d., po obeh Pogodbah o terminskem odkupu delnic zapadejo dne 30.11.2010. S podpisom te pogodbe so dane garancije Factor banki in Probanki ugasnile.

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 10.03.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela sodbo, s katero je Okrožno sodišče razsodilo v zadevi tožeče stranke Agencija za trg vrednostnih papirjev zoper tožene stranke: Istrabenz, d.d., Maksima Holding, finančna družba, d.d., NFD Holding, finančna družba, d.d., Finetol, finančna družba, d.d., Maksima Invest, finančna družba, d.d., in Daimond, d.d., zaradi razveljavitve skupščinskih sklepov, sprejetih na 12. redni seji skupščine delničarjev holdinške družbe Istrabenz, d.d., z dne 28.8.2008. Okrožno sodišče v Kopru je razsodilo, da se zavrne tožbeni zahtevek.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 13.03.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela sodbo, s katero je Okrožno sodišče v Kopru razsodilo v zadevi tožeče stranke Petrol, Slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana zoper toženo stranko Istrabenz, d.d., zaradi izpodbijanja sklepov skupščine Istrabenz, holdinška družba, d.d., z dne 28.08.2008. Okrožno sodišče v Kopru je razsodilo, da se zavrne tožbeni zahtevek.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 13.03.2009 od Agencije za trg vrednostnih papirjev prejela sklep, s katerim je Agencija za trg vrednostnih papirjev sklenila, da se ustavi postopek zoper osebe MAKSIMA HOLDING, finančna družba d.d., NFD HOLDING, finančna družba d.d., FINETOL, finančna družba d.d., MAKSIMA INVEST, finančna družba d.d., in DAIMOND d.d., ter ISTRABENZ, holdinška družba, d.d., zaradi izdaje odločbe po tretjem odstavku 64. člena Zakona o prevzemih.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 19.3.2009 od UniCredit banke Slovenije, d.d., prejela dopis o Razvezi pogodbe o začasni prodaji delnic (re-odkupni pogodbi), sklenjeni med družbo Istrabenz in UniCredit banko dne 29.4.2008 za 301.437 delnic Poslovnega sistema Mercator, d.d., kar predstavlja 8,01-odstotka delnic družbe Mercator, 26.700 delnic družbe Petrol, Slovenska energetska družba, d.d., kar znaša 1,28 odstotka delnic družbe, in 40.300 delnic oz. 2,01 odstotka delnic družbe Sava, d.d. Iz prekinitve pogodbe je nastal presežek v višini 8.478.968,70 evrov, do katerega je po pogodbi upravičena družba Istrabenz.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 19.03.2009 od revizijske družbe ABC revizija, družba za revizijo in sorodne storitve d.o.o., Ljubljana, prejela Izredno revizijsko poročilo o ugotovitvah izredne revizije družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., za leto 2007. Družba Istrabenz, d.d., je na prejeto izredno revizijsko poročilo podala pripombe in od revizijske hiše ABC, d.o.o., zahtevala njegovo dopolnitev, saj po mnenju družbe Istrabenz, d.d., izredno revizijsko poročilo ne prikazuje vseh pomembnih in revizorju predstavljenih okoliščin. Postopek zaradi imenovanja izrednega revizorja na sodišču še ni zaključen, saj se je družba na sklep Okrožnega sodišča v Kopru z dne 20.2.2009 pritožila.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 27.3.2009 od NLB, d.d., Ljubljana po faksu prejela Obvestilo o začetku prodaje delnic izdajatelja Petrol d.d., Ljubljana z dnem 30.3.2009. NLB, d.d., je družbo Istrabenz, d.d., pozvala, da do 8.4.2009 zagotovi kupca, ki bi od banke odkupil vse delnice PETG, ki jih banka ne bi uspela prodati na trgu. Če do navedenega datuma kupec preostalih delnic ne bo zagotovljen, bo NLB, d.d., delnice PETG obdržala v trajni lasti in posesti ter z namenom poplačila zapadle terjatve. NLB, d.d., je družbo Istrabenz, d.d., obvestila, da je z dnem posredovanja zgoraj navedenega obvestila pridobila 6,057-odstotni delež glasovalnih pravic v družbi Petrol, d.d., iz naslova imetništva 126.365 delnic. NLB, d.d., je družbo Istrabenz, d.d., dne 3.4.2009 obvestila, da je izvedla prodajo vseh delnic PETG po ceni iz katere je vrednostno izhajal pobot medsebojnih obveznosti.

- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 30.3.2009 od Okrožnega sodišča v Ljubljani prejela tožbo na plačilo 820.158,98 EUR zaradi zapadlih terjatev in predlog za izdajo začasne odredbe zaradi zavarovanja denarne terjatve, ki jo je na Okrožno sodišče v Ljubljani vložila SKB BANKA d.d, Ljubljana. SKB BANKA d.d, predlaga, da naslovno sodišče izda začasno odredbo, s katero se holdinški družbi Istrabenz, d.d. (tožena stranka) prepoveduje odtujitev ali obremenitev ter kakršnokoli drugo razpolaganje z delnicami, ki so last tožene stranke; odtujitev ali obremenitev ter kakršnokoli drugo razpolaganje s poslovnim deležem ali s pravicami, ki iz tega poslovnega deleža izhajajo v družbah Instalacija, d.o.o., in Istrabenz plini, d.o.o., ter odtujitev in obremenitev določene nepremičnine.
- Dne 30.3.2009 je uprava holdinške družbe ugotovila, da banke upnice niso podpisale Dogovor o ureditvi medsebojnih razmerij z bankami upnicami. Uprava družbe Istrabenz, d.d., je sprejela ugotovitveni sklep, da je družba insolventna v smislu ZFPPIPP in da je ob nastopu tega stanja in ugotovitve do nadaljnjega dolžna ravnati skladno z oddelkom 2.2. ZFPPIPP.
- Dne 31.3.2009 je holdinška družba Istrabenz objavila Nerevidirane konsolidirane in nekonsolidirane računovodske izkaze za leto 2008.
- Hypo Alpe Adria Bank, d.d., je dne 31.3.2009 družbo Istrabenz, d.d., obvestila, da je zaradi zamude družbe Istrabenz, d.d., pri izpolnitvi Zahteve za predčasen reodkup delnic banka obdržala naslednje finančne instrumente: 55.000 delnic izdajatelja Luka Koper, d.d., 75.360 delnic izdajatelja Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana in 43.500 delnic izdajatelja Petrol, slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana. Banka je obdržala tudi glasovalne pravice iz naslova imetništva delnic. Zaradi nižje tržne vrednosti navedenih finančnih instrumentov od obvez iz reodkupne pogodbe je Hypo Alpe Adria Bank, d.d., pozvala Istrabenz, d.d., da do 8.4.2009 doplača razliko vrednosti, ki skupaj z obrestmi znaša 6.303.366,14 evrov.
- Nadzorni svet holdinške družbe Istrabenz, d.d., je na redni seji dne 2.4.2009 na podlagi mnenja kadrovske komisije v upravo holdinške družbe imenoval mag. Tamaro Jerman in dr. Bogdana Topiča. Nadzorni svet je dne 4.4.2009 objavil javni razpis za predsednika in člana uprave družbe Istrabenz, d.d., kjer je pozval vse zainteresirane h kandidaturi. Javni razpis se zaključí 4.5.2009.
- Družba Istrabenz, d.d., je dne 3.4.2009 od Probanke, d.d., prejela Zahtevo za plačilo neporavnanih obveznosti po pogodbah o reodkupu vrednostnih papirjev, in sicer za 30.150 delnic izdajatelja Luka Koper, d.d., in 5.245 delnic izdajatelja Salus, d.d., pri čemer je Probanka, d.d., dne 2.4.2009 unovčila navedeno zavarovanje. Zaradi nižje tržne vrednosti navedenih finančnih instrumentov od obvez iz re-odkupne pogodbe je Probanka, d.d., pozvala Istrabenz, d.d., da do 3.4.2009 doplača razliko vrednosti, ki skupaj z obrestmi znaša 2.220.750,63 evrov.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 14.04.2009 od Okrožnega sodišča v Kopru prejela poziv dolžniku, da se izreče o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, ki ga je upnik BAWAG banka d.d. vložil na Okrožno sodišče v Kopru.
- Družba je v mesecu aprilu prejela sedem sklepov o izvršbi na katere je družba v zakonitem roku ugovarjala.
- Holdinška družba Istrabenz, d.d., je dne 29.04.2009 Okrožnemu sodišču v Kopru predložila zahtevo za odlog odločanja o predlogu za začetek stečajnega postopka.

- **Ukrepi finančnega prestrukturiranja v holdinški družbi Istrabenz d.d.**

S strmim padanjem tržnih vrednosti delnic na tujih in domači borzi v letu 2008 je bilo ugotovljeno, da bo v nadaljevanju v holdinški družbi Istrabenz, d.d., zelo težko obvladovati vzdržno finančno situacijo z bankami upnicami. Z zaostrovanjem finančne krize so se med letom 2008 vse bolj zaostrovali pogoji za dostop do finančnih virov za refinanciranje finančnih obveznosti, zato je bila že v novembru 2008 sprejeta odločitev, da se pripravi program ukrepov za finančno prestrukturiranje družbe. V ta namen je bil v začetku decembra 2008 sprožen tudi postopek za organizirani način dogovarjanja z vsemi bankami upnicami. Pri pripravi programa finančnega prestrukturiranja je sodelovala tudi mednarodna svetovalna hiša Rothschild & Sons Limited.

Proces dogovarjanja je intenzivno potekal vse do konca meseca marca 2009. V tem obdobju je bila izdelana vrsta dokumentov, med njimi naslednji pomembni dokumenti:

- bistveni elementi (term sheet) za sindicirano posojilo;
- poslovni načrti družb skupine Istrabenz za obdobje 2009-2011;
- indikativno vrednotenje sredstev holdinške družbe;
- indikativni koncept prestrukturiranja holdinške družbe.

Na podlagi navedenih strokovnih podlag je potekal proces dogovarjanja z bankami upnicami za:

1. sklenitev Dogovora o ureditvi medsebojnih razmerij z bankami, ki bi uredil organizacijo nastopanja bank v razmerju do družbe, moratorij na obveznosti družbe Istrabenz ter obveznosti holdinške družbe kot dolžnika;
2. sklenitev dodatkov k pogodbam o prodaji in reodkupu delnic z namenom, da bi dosegli večje finančne učinke za holdinško družbo s skupno prodajo delnic v organiziranem procesu prodaje; in za
3. sklenitev pogodbe o sindiciranem posojilu.

Banke do dogovorjenega roka 30.3.2009 niso sprejele predlaganih dogovorov, ki bi omogočili finančno prestrukturiranje holdinške družbe Istrabenz, d.d.

Uprava družbe je dne 30.3.2009 sprejela sklep o začetku izvajanja postopkov v skladu z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP). Uprava je istega dne obvestila tudi Nadzorni svet o nastopu insolventnosti družbe.

Dne 8.4.2009 je BAWAG banka, d.d., vložila predlog za začetek stečajnega postopka holdinške družbe Istrabenz, d.d., katerega je družba Istrabenz, d.d., prejela s strani sodišča dne 14.4.2009.

Z upoštevanjem navedenih ugotovitev bo uprava družbe izvedla ustrezne ukrepe skladno z določili ZFPPIPP.

Družba bo od sodišča zahtevala odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, kar je dolžna storiti do najkasneje 29.4.2009. Priloge navedene zahteve so:

- poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje tudi pritrdilno mnenje uprave, da obstaja več kot 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče izvesti prisilno poravnavo, četudi skupščina ne bi sprejela ukrepov dokapitalizacije ali le ta ne bi bila izvedena; in
- sklic skupščine, če je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja predvidena izvedba povečanja osnovnega kapitala.

Če sodišče ugotovi zahtevo družbe za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, družba pridobi čas do dne 29.6.2009, da pripravi predlog prisilne poravnave v skladu z ZFPPIPP.

Družba Istrabenz, d.d., bo v cilju doseganja ustreznega nivoja kapitala in dolgoročne stabilne likvidnosti, z namenom največje možne zaščite upnikov in družbe, v insolvenčnem postopku predlagala predvidoma naslednje ukrepe finančnega prestrukturiranja:

- povečanje osnovnega kapitala družbe s strani obstoječih delničarjev in potencialnih drugih investorjev,
- povečanje osnovnega kapitala družbe s pretvorbo dela terjatev upnikov v kapital družbe (debt to equity swap),
- pretvorba dela dolga v kapital odvisnih družb (debt to asset swap),
- spremembo ročnosti in obrestne mere dolgov.

Za namen poplačila obveznosti do upnikov bo družba po načelu dobrega gospodarja predvidoma dezinvestirala del svojih sredstev, tako da bo odprodala:

- nestrateske finančne naložbe,
- poslovno nepotrebna sredstva,
- finančne naložbe,
- kapitalske deleže družb.

V procesu dogovorov z upniki bodo preverjene različne kombinacije ukrepov finančnega prestrukturiranja s ciljem doseči sprejem (izglasovanje) prisilne poravnave s strani upnikov.

Poleg navedenih ukrepov si bo uprava družbe prizadevala v postopku dogovorov z upniki, oziroma z uporabo pravnih sredstev, za pridobitev razlike finančnih sredstev, ki izvirajo iz pospešeno izvršenih (razvezanih) reodkupnih pogodb, in sicer na temelju razlike med pošteno tržno vrednostjo in vrednostjo delnic, upoštevano razvezi reodkupnih pogodb (close-out netting). Taka potencialno pridobljena finančna sredstva bodo namenjena za enakopravno poplačilo vseh upnikov družbe.

Po zaključku finančnega prestrukturiranja, ki bo predvidoma izvedeno v pretežnem deležu do leta 2014 in dokončno ne kasneje kot do konca leta 2016, je predvideno, da bo družba postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna.

4. IZJAVA POSLOVODSTVA

Uprava holdinške družbe Istrabenz, d.d., potrjuje, da je letno poročilo z vsemi sestavnimi deli sestavljeno in objavljeno v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1) in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP).

Uprava potrjuje računске izkaze družbe Istrabenz, d.d., za poslovno leto, ki se je zaključilo na dan 31. december 2008. Prav tako potrjuje pojasnila k računovodskim izkazom na straneh od 223 do 277 računovodskega poročila.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve. Računovodske ocene so bile izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja. Uprava potrjuje, da letno poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe Istrabenz, d.d., in izidov njenega poslovanja za leto 2008.

Računovodski izkazi, skupaj s pojasnili, so bili izdelani na podlagi predpostavk o nadaljnjem poslovanju Skupine ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Koper, 30.4.2009

Dr. Bogdan Topič,
član uprave

Igor Bavčar,
predsednik uprave

5. MNENJE POOBlašČENEGA REVIZORJA

3 0 -04- 2009

PREJETO

Poročilo neodvisnega revizorja

Družbenikom družbe Istrabenz d.d., Koper

Revidirali smo priložene računovodske izkaze gospodarske družbe Istrabenz d.d. ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitev računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša naloga je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja gospodarske družbe Istrabenz, d.d., Koper, na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in finančnega izida za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Ne da bi izrazili pridržek opozarjamo na razkritja v točki 2.6 a) Predpostavka delujočega podjetja, ki se nanaša na tveganja v zvezi s pripravo računovodskih izkazov ob predpostavki delujočega podjetja. Predpostavka delujočega podjetja temelji na reprogramiranju dolgov družbe v postopku prisilne poravnave, oziroma v dogovorni poravnavi. V primeru da reprogram posojil ne bo uspel, sledi stečaj družbe po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Računovodski izkazi družbe ne vsebujejo nobenih prilagoditev, ki bi bile potrebne v primeru, da se družba z upniki ne dogovori za reprogram in bi bile potrebne, če predpostavka delujočega podjetja ne bi bila izpolnjena. Omenjena razkritja v povezavi z drugimi razkritji v letnem poročilu kažejo na pomembno negotovost v zvezi s sposobnostjo družbe nadaljevati poslovanje kot delujoče podjetje. Opozarjamo tudi na razkritja v točki 3 Dogodki po datumu bilance stanja, kjer so podrobno opisani ukrepi družbe za odpravo položaja insolventnosti.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.

pooblaščen revizor

partner

Ljubljana, 30.4.2009

KPMG Slovenija, d.o.o.

4

6. SEZNAM RAZKRITIJ

Pojasnilo 1: Neopredmetena sredstva	235
Pojasnilo 2: Nepremičnine, naprave in oprema.....	236
Pojasnilo 3: Naložbene nepremičnine	238
Pojasnilo 4: Naložbe v odvisne družbe.....	240
Pojasnilo 5: Naložbe v pridružene družbe	242
Pojasnilo 6: Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo.....	244
Pojasnilo 7: Dolgoročne poslovne terjatve in posojila.....	245
Pojasnilo 8: Poslovne terjatve.....	247
Pojasnilo 9: Druge finančne naložbe	249
Pojasnilo 10: Denar in denarni ustrezniki	250
Pojasnilo 11: Kapital in rezerve.....	250
Pojasnilo 12: Dobiček/izguba na delnico	252
Pojasnilo 13: Dolgoročna bančna posojila	253
Pojasnilo 14: Kratkoročne finančne obveznosti	254
Pojasnilo 15: Zapadlost dolgoročnih in kratkoročnih posojil	255
Pojasnilo 16: Izvedeni finančni instrumenti	257
Pojasnilo 17: Dolgoročne rezervacije.....	257
Pojasnilo 18: Odloženi davki.....	257
Pojasnilo 19: Kratkoročne poslovne obveznosti	258
Pojasnilo 20: Potencialne obveznosti	260
Pojasnilo 21: Poštene vrednosti	261
Pojasnilo 22: Prihodki od prodaje.....	262
Pojasnilo 23: Drugi poslovni prihodki.....	262
Pojasnilo 24: Stroški blaga, materiala in storitev.....	263
Pojasnilo 25: Stroški dela	264
Pojasnilo 26: Amortizacija	265
Pojasnilo 27: Drugi poslovni odhodki.....	265
Pojasnilo 28: Finančni izid	266
Pojasnilo 29: Davki.....	268
Pojasnilo 30: Poslovni izid	268
Pojasnilo 31: Podatki o skupinah oseb.....	269
Pojasnilo 32: Kreditno tveganje	270
Pojasnilo 33: Likvidnostno tveganje	271
Pojasnilo 34: Valutno tveganje	271
Pojasnilo 35: Obrestno tveganje	272

